

ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ

«ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ»

բաց բաժնետիրական ընկերության կողմից թողարկվող
պարտատոմսերի վերաբերյալ

ԵՐԵՎԱՆ 2024

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ

«ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ»

Թողարկողի անվանումը

բաց բաժնետիրական ընկերություն

Կազմակերպահրավական ձևը

Արամի 82-84, Երևան 0002, ՀՀ
Հեռ՝ +(374)10 31 88 88 Ֆաքս՝ +(374)10 54 34 85
Էլ.-փոստ՝ acba@acba.am
Կայք՝ www.acba.am

Արժեթղթերի տեսակը՝ անվանական, արժեկտրոնային պարտատոմս,

Արժեթղթերի ձևը՝ ոչ փաստաթղթային,

Արժեթղթերի քանակը՝ Առավելագույնը՝ 300 000 (երեք հարյուր հազար) հատ ԱՄՆ դոլարով, 300 000 (երեք հարյուր հազար) հատ ՀՀ դրամով, որից

- Մինչև 100 000 (մեկ հարյուր հազար) հատ ԱՄՆ դոլարով և մինչև 100 000 (մեկ հարյուր հազար) հատ ՀՀ դրամով պարտատոմսերի տեղաբաշխումը իրականացվելու է Հայաստանի ֆոնդային բորսայի տեղաբաշխման համակարգով,
- Մինչև 200 000 (երկու հարյուր հազար) հատ ԱՄՆ դոլարով և մինչև 200 000 (երկու հարյուր հազար) հատ ՀՀ դրամով պարտատոմսերի տեղաբաշխումը իրականացվելու է արտաբորսայական՝ Բանկի կենտրոնական գրասենյակի և մասնաճյուղերի միջոցով

Արժեթղթերի անվանական արժեքը՝ 100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար, 100 000 (մեկ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ,

Արժեթղթերի թողարկման ծավալը՝ Առավելագույնը՝ 30 000 000 (երեսուն միլիոն) ԱՄՆ դոլար,

30 000 000 000 (երեսուն միլիարդ) ՀՀ դրամ, որից

- Մինչև 10 000 000 (տաս միլիոն) ԱՄՆ դոլարով և մինչև 10 000 000 000 (տաս միլիարդ) ՀՀ դրամով պարտատոմսերի տեղաբաշխումը իրականացվելու է Հայաստանի ֆոնդային բորսայի տեղաբաշխման համակարգով,
- Մինչև 20 000 000 (քսան միլիոն) ԱՄՆ դոլարով և մինչև 20 000 000 000 (քսան միլիարդ) ՀՀ դրամով պարտատոմսերի տեղաբաշխումը իրականացվելու է արտաբորսայական՝ Բանկի կենտրոնական գրասենյակի և մասնաճյուղերի միջոցով:

Արժեկտրոնը՝ Ենթակա է որոշման Բանկի Գլխավոր գործադիր տնօրենի կողմից, պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխումից առաջ, ԱՄՆ դոլարով պարտատոմսերի դեպքում ոչ ավել, քան տվյալ պահին Բանկի սակագներով սահմանված 2 տարի ժամկետով, տոկոսադրույքը ժամկետի վերջում վճարմամբ ավանդի տոկոսադրույք գումարած 1%, և ՀՀ դրամով պարտատոմսերի դեպքում ոչ ավել, քան տվյալ պահին Բանկի սակագներով սահմանված 2 տարի ժամկետով, տոկոսադրույքը ժամկետի վերջում վճարմամբ ավանդի տոկոսադրույք գումարած 2%:

Շրջանառության ժամկետը՝ Ենթակա է որոշման Բանկի Գլխավոր գործադիր տնօրենի կողմից պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխումից առաջ, սակայն ոչ պակաս քան 2 տարի և ոչ ավել քան 4 տարի մարման ժամկետով :

«ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ»

Տեղաբաշխողի անվանումը

բաց բաժնետիրական ընկերություն

Կազմակերպատիրական ձևը

Արամի 82-84, Երևան 0002, ՀՀ

Հեռ՝ +(374)10 31 88 88 Ֆաքս՝ +(374)10 54 34 85

Էլ. փոստ՝ acba@acba.am

Կայք՝ www.acba.am

**ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ ԱԶԴԱԳՐԻ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ ՉԻ ՀԱՎԱՍՏՈՒՄ
ՆԵՐԴՐՄԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ
ՃՇՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՄ ԻՍԿՈՒԹՅՈՒՆԸ**

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԲԱԺԻՆ 1. ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ	5
ԲԱԺԻՆ 2. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ	7
2.1. Տեղեկատվություն Բանկի և նրա գործունեության վերաբերյալ	7
2.2. Թողարկողին և պարտատոմսերին առնչվող ռիսկեր	16
2.3. Բանկի զարգացման միտումները	18
2.4. Աուդիտն իրականացնող անձինք և խորհրդատուներ	20
2.5. Ղեկավարությունը և բաժնետերերը.....	20
2.6. Պարտատոմսերի հիմնական տվյալները.....	22
2.7. Պարտատոմսերի առաջարկի նկարագիրը	24
2.8. Ամփոփ ֆինանսական տվյալներ	25
ԲԱԺԻՆ 3. ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	31
3.1. Ռիսկային գործոններ	31
3.2. Հիմնական տեղեկատվություն	32
3.3. Պարտատոմսերի վերաբերյալ տեղեկատվություն	33
3.4. Առաջարկի ժամկետները և պայմանները	46
3.5. Առևտրին թույլտվությունը և առևտրի կազմակերպումը.....	59
3.6. Լրացուցիչ տեղեկատվություն	60
ԲԱԺԻՆ 4. ԲԱՆԿԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	62
4.1. Անկախ աուդիտորներ	62
4.2. Ռիսկային գործոններ	62
4.3. Տեղեկատվություն թողարկողի մասին.....	69
4.4. Բիզնեսի նկարագիրը	88
4.5. Թողարկողի կառուցվածքը.....	93
4.6. Զարգացման վերջին միտումները	94
4.7. Բանկի կառավարման մարմինները և դրանց անդամները	102
4.8. Հսկող անձինք	120
4.9. Ակտիվներ և պարտավորություններ, ֆինանսական վիճակ	120
4.10. Էական պայմանագրեր	121
4.11. Մասնագիտական կարծիքներ	122
4.12. Այլ տեղեկատվություն	122
ԲԱԺԻՆ 5. ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ	123
5.1. ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1. «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ կողմից թողարկված պարտատոմսերի ձեռք բերման հայտ իրավաբանական անձանց համար	123
5.2. ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2. «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ կողմից թողարկված պարտատոմսերի ձեռք բերման հայտ ֆիզիկական անձանց կամ անհատ ձեռնարկատերերի համար	124
5.3. ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3. Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը.....	125
5.4. ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4. Բանկի կազմակերպական կառուցվածքը.....	126
5.5. ՀԱՎԵԼՎԱԾ 5. Թողարկման վերջնական պայմաններ	127
5.6. ՀԱՎԵԼՎԱԾ 6. Ֆինանսական հաշվետվություններ	135

ԲԱԺԻՆ 1. ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ

«Մենք՝ ստորագրող անձինք, հավաստիացնում ենք, որ գործադրել ենք բոլոր ողջամիտ ջանքերը, որպեսզի պարզենք ազդագրում ներառված տեղեկությունների ճշգրիտ և լիարժեք լինելը: Ըստ այդմ, մենք հավաստիացնում ենք, որ մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն ազդագրում ներառված տեղեկությունները ճշգրիտ և լիարժեք են, չեն պարունակում բացթողումներ, որոնք կարող են խեղաթյուրել ազդագրի բովանդակությունը»:

Ստորագրող անձինք՝

<u>Ռաֆայել Սարգսյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Խորհրդի նախագահ</u> (պաշտոն)	 ստորագրություն	<u>25.03.2024թ.</u> (ամսաթիվ)
<u>Հենրիկ Քոչինյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Խորհրդի անդամ</u> (պաշտոն)	 ստորագրություն	<u>25.03.2024թ.</u> (ամսաթիվ)
<u>Վարդան Ուռուտյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Խորհրդի անդամ</u> (պաշտոն)	 ստորագրություն	<u>25.03.2024թ.</u> (ամսաթիվ)
<u>Արամ Բաբայան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Խորհրդի անդամ</u> (պաշտոն)	 ստորագրություն	<u>25.03.2024թ.</u> (ամսաթիվ)
<u>Հարություն Փախչանյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Խորհրդի անդամ</u> (պաշտոն)	 ստորագրություն	<u>25.03.2024թ.</u> (ամսաթիվ)
<u>Արմեն Մկրտչյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Խորհրդի անդամ</u> (պաշտոն)	 ստորագրություն	<u>25.03.2024թ.</u> (ամսաթիվ)
<u>Հրաչ Սարգսյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Խորհրդի անդամ</u> (պաշտոն)	 ստորագրություն	<u>25.03.2024թ.</u> (ամսաթիվ)

<u>Հակոբ Անդրեասյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Գլխավոր գործադիր տնօրեն</u> (պաշտոն)	<u>Դ. Անդրեասյան</u> 25.03.2024թ. (ստորագրություն) (ամսաթիվ)
<u>Ստյոպա Զաքինյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Ֆինանսական գծով գլխավոր գործադիր տնօրենի տեղակալ</u> (պաշտոն)	<u>Աննա</u> 25.03.2024թ. (ստորագրություն) (ամսաթիվ)
<u>Արմեն Հակոբյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Գլխավոր հաշվապահ</u> (պաշտոն)	<u>ԿԲ</u> 25.03.2024թ. (ստորագրություն) (ամսաթիվ)

Ստորագրությունները վավերացնում են՝

<u>Հակոբ Անդրեասյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Գլխավոր գործադիր տնօրեն</u> (պաշտոն)	<u>Դ. Անդրեասյան</u> 25.03.2024թ. (ստորագրություն) (ամսաթիվ)
--	--	---

ԲԱԺԻՆ 2. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՂԻՆ

Ամփոփաթերթը պետք է դիտվի որպես ազդագրի ներածական համառոտ նկարագրություն: Առաջարկվող արժեթղթերում ներդրում անելու վերաբերյալ ներդրողի որոշումը պետք է հիմնված լինի ամբողջական ծրագրային ազդագրի վրա:

Ազդագրի մյուս մասերի հետ դիտարկելու դեպքում ամփոփաթերթում պարունակվող տեղեկատվության ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ լինելու համար (այդ թվում՝ թարգմանությանը վերաբերող մասով) ամփոփաթերթի կազմման համար պատասխանատու անձը կրում է քաղաքացիական պատասխանատվություն:

Ներդրողը Ծրագրային Ազդագիրը և Ազդագրին կից ներկայացվող փաստաթղթերը թղթային եղանակով կարող է ձեռք բերել Բանկի կենտրոնական գրասենյակում կամ մասնաճյուղերում, իսկ էլեկտրոնային տարբերակով՝ Բանկի ինտերնետային կայքում՝ www.acba.am:

Հարկ է նշել նաև, որ Ազդագրում ներկայացված բոլոր ֆինանսական ցուցանիշները հաշվարկված են «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի և նրա դուստր ընկերության՝ «ԱԳԲԱ ԼԻԶԻՆԳ» ՓԲԸ-ի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա:

2.1. Տեղեկատվություն Բանկի և նրա գործունեության վերաբերյալ

2.1.1. Թողարկողի տվյալները և կապի միջոցները

Բանկի լրիվ անվանումն է՝

հայերեն՝ «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

անգլերեն՝ “ACBA BANK” Open Joint Stock Company

Բանկի կրճատ անվանումն է՝

հայերեն՝ «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ»

անգլերեն՝ “ACBA BANK”

Բանկի պետական գրանցման վայրն է՝ Արամի 82-84 շենք, 89, 99, 100 տարածքներ Երևան 0002, ՀՀ

Բանկի պետական գրանցման համարն է՝ 70

Բանկի գտնվելու վայրն է՝ Արամի 82-84 շենք, Երևան 0002, ՀՀ

Կապի միջոցները՝ Հեռ՝ +(374)10 31 88 88

Ֆաքս՝ +(374)10 54 34 85

Էլ. փոստ՝ acba@acba.am

Ինտերնետային կայք՝ www.acba.am

Ներդրողները պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված հարցերի դեպքում կարող են դիմել «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ում (այսուհետ նաև՝ Թողարկող կամ Բանկ) իրենց սպասարկող մասնաճյուղեր, ինչպես նաև Բանկի Դիրեկտի բաժնի աշխատակիցներին՝ հետևյալ հեռախոսահամարներով՝ +(374)10 31 88 88 (0067), +(374)10 31 88 83:

2.1.2. Թողարկողի համառոտ պատմությունը և ռազմավարությունը

«ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ Հայաստանում գործող ունիվերսալ բանկ է, որը գործում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն, և որի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ ԿԲ կողմից: Բանկի պետական գրանցման համարն է 0170: Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է թիվ 70 լիցենզիայի հիման վրա և հանդիսանում է ՀՀ Ավանդների երաշխավորման հիմնադրամի անդամ:

Բանկի պատմությունն ու զարգացումը

1995թ. օգոստոսի 28-ին ստեղծվեց «Հայաստանի Գյուղացիական Փոխօգնության Բանկ» կոոպերատիվ բանկը (Հայգյուղփոխբանկ): Բանկի գործունեությունն ի սկզբանե ուղղված էր նորանկախ Հայաստանի գյուղատնտեսության ֆինանսավորմանը և փոխված ֆինանսատնտեսական պայմաններում ապրող գյուղատնտեսություններին աջակցությանը: 1996թ. բանկը տրամադրում էր միայն կարճաժամկետ սեզոնային գյուղատնտեսական վարկեր: Ստեղծմանը հաջորդող տարիներին բանկն աստիճանաբար սկսեց տրամադրել նաև վարկեր գյուղացիական միջավայրում իրականացվող ոչ գյուղատնտեսական ծրագրերի իրականացման նպատակով, իսկ 1999թ.-ից՝ նաև փոքր և միջին բիզնեսի զարգացման համար:

Նույն տարում բանկն անդամակցեց SWIFT և FACET համակարգերին և թղթակցային հաշիվներ բացեց ֆրանսիական Credit Agricole և հոլանդական ABN AMRO բանկերում:

2000թ. բանկի գործունեությունը բարձր գնահատականների արժանացավ միջազգային ասպարեզում, մասնավորապես բրիտանական Financial Times հեղինակավոր կազմակերպության The Banker ամսագրի կողմից բանկը առաջին անգամ ճանաչվեց Հայաստանում տարվա լավագույն բանկ: Հետագայում նույն պարբերականի կողմից Ակբա բանկը բազմիցս ճանաչվեց Հայաստանում տարվա լավագույն բանկ: ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարության ու ՀՀ ԿԲ-ի կողմից Ակբա բանկը ճանաչվեց պետական պարտատոմսերի շուկայում լավագույն դիլեր: 2000թ.-ից մինչ օրս բանկը հանդիսանում է «Արմենիան քարդ» ՓԲԸ պրոցեսինգային կենտրոնի հիմնադիր անդամ:

2001թ. բանկը թողարկեց իր առաջին ArCa Classic վճարային քարտը:

2002թ. բանկը դարձավ VISA International միջազգային վճարային համակարգի լիիրավ անդամ Հայաստանում առաջին անգամ Ակբա բանկի կողմից թողարկվեցին VISA համակարգի վճարային քարտեր՝ Electron, Classic, Business և Gold տեսակի:

Ակբա բանկը ՀՀ բանկային համակարգում տարիներ շարունակ առաջատար դիրքեր է գրանցել իրական հատվածի վարկային ներդրումների ծավալով:

Ակբա բանկը ՀՀ առաջին բանկն է, որին միջազգային աուդիտորական ընկերության կողմից շնորհվել է որակի կառավարման միջազգային համակարգի ISO 9001:2000 արտոնագիր: Նույն տարում բանկը ձեռք է բերել VISA International վճարահաշվարկային համակարգի արտոնագիր՝ առևտրի և սպասարկման կետերում այլ բանկերի թողարկած VISA քարտերի սպասարկման համար:

2003թ. ստեղծվեց առաջին գրանցված մասնագիտացված լիզինգային ընկերությունը Հայաստանում՝ «ԱԿԲԱ ԼԻԶԻՆԳ» ՎԿ ՓԲԸ-ն: Ընկերության հիմնական նպատակներն էր օժանդակել տնտեսության բոլոր ոլորտներում գործող մանր և միջին ձեռնարկություններին, գյուղացիական տնտեսություններին՝ ձեռք բերել սարքավորումներ և արտադրական միջոցներ միջին ժամկետի ֆինանսավորման միջոցով:

2006թ.-ից ֆրանսիական հեղինակավոր «ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈԼ Էս. Էյ.» բանկային խումբը դարձավ բանկի բաժնետեր՝ 28% մասնաբաժնով, և բանկը նույն թվականի սեպտեմբերի 9-ին բանկի Ընդհանուր ժողովի որոշմամբ վերակազմակերպվեց ու վերանվանվեց «ԱԿԲԱ-ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈԼ ԲԱՆԿ» փակ բաժնետիրական ընկերության՝ գործելով այդպես մինչև 29.04.2020թ., երբ բանկը նորից վերակազմակերպվեց: 2006թ. բանկը եղել է Հայաստանի բանկային համակարգի միանձնյա առաջատարը:

2007թ. Fitch Ratings վարկանիշային գործակալությունը բանկին շնորհեց երկարաժամկետ թողարկողի BB վարկանիշ (կայուն հեռանկարով): Նույն տարվա օգոստոսին Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկը (EBRD) աշխարհում խոշորագույն բանկերից մեկի՝ Citigroup-ի հետ համատեղ, Հայաստանի բանկային պատմության մեջ առաջին անգամ բանկին տրամադրել է սինդիկացված վարկ, որն ուղղվել է Հայաստանում գործող փոքր և միջին (այդ թվում՝ Հայաստանի հեռավոր վայրերում գործող) ձեռնարկությունների վարկավորմանը:

2009թ. բանկը, չնայած համաշխարհային տնտեսական և ֆինանսական ճգնաժամի հետևանքով ստեղծված անբարենպաստ իրավիճակին, բանկային գործունեության գրեթե բոլոր կարևորագույն ցուցանիշներով շարունակեց մնալ առաջատարը և պետական բյուջե մուծված հարկերի ծավալով ՀՀ բանկային համակարգում դարձավ առաջինը:

2010թ. բանկն առաջին անգամ ՀՀ բանկային պատմության մեջ հասցեց իրական հատվածում կատարված վարկային ներդրումների ծավալով 100 մլրդ ՀՀ դրամ սահմանագիծը: Նույն թվականին բանկը Հայաստանի բանկային համակարգում

միակն էր, որը թողարկեց և սպասարկեց միջազգային 3 խոշոր (American Express, Visa International, Mastercard) և մեկ ազգային (ArCa) վճարահաշվարկային համակարգերի քարտեր: Նույն տարվա ընթացքում միջազգային փոխանցումների կատարման բարձր որակ ապահովելու համար Գերմանական «Commerzbank AG» բանկը Ակբա բանկին շնորհեց «Որակի գերազանցության» մրցանակ:

2011թ. ՀՀ կառավարության կողմից իրականացվեց գյուղատնտեսական վարկերի տոկոսադրույքների սուբսիդավորման ծրագիր, որի շրջանակում տրամադրված վարկերի ավելի քան 94%-ը տրամադրվեց Ակբա բանկի կողմից:

Նույն տարում ՈւԵՖԱ Չեմպիոնների Լիգայի հետ համատեղ բանկը թողարկեց Mastercard UEFA Champions League քարտատեսակը և բացառիկ իրավունքով թողարկեց American Express համակարգի երկրորդ տեսակի՝ American Express Blue քարտը:

2013թ. Եվրոպայի առաջատար ակտիվների կառավարիչ «Ամունդի Ասեթ Մենեջմենթ» ընկերության հետ Ակբա բանկը հիմնադրեց «Ամունդի-Ակբա Ասեթ Մենեջմենթ» ՓԲԸ-ն: Ամունդին իր կառավարման ներքո գտնվող ակտիվներով Եվրոպայի առաջատար ակտիվների կառավարիչն է:

Հանդիսանալով Հայաստանի խոշոր կազմակերպություններից մեկը՝ բանկը ներդրեց Կորպորատիվ սոցիալական պատասխանատվության համակարգ, որի գերակա ուղղություններն էին սահմանամերձ հեռավոր բնակավայրերի աջակցությունը, շրջակա միջավայրի պաշտպանությունը, պատմամշակութային արժեքների պահպանությունը և երիտասարդությանն ուղղված ծրագրերի իրականացումը:

2015թ. բանկը ներդրեց հեռահար բանկային ծառայությունների տրամադրման նոր գործիք՝ ACBA Mobile հավելվածը, որը թվային տրանսֆորմացիաների առաջին քայլն էր: Համակարգը փորձարկելուց հետո այն շարունակեց կատարելագործվել՝ նոր հնարավորություններ առաջարկելով հաճախորդներին:

Բանկն իրականացրեց նաև կառուցվածքային փոփոխություններ, որոնց արդյունքում ձևավորվեցին բանկային գործունեության հիմնական 3 բիզնես ուղղությունները՝ գյուղատնտեսական, մանրածախ և ՓՄՁ և կորպորատիվ:

2017թ. Ակբա բանկը և կորպորատիվ բիզնես լուծումների շուկայում ողջ աշխարհում առաջատար SAP ընկերությունը ստորագրեցին ծրագրային ապահովման ձեռքբերման պայմանագիր, որով բանկը SAP-ի կողմից ստեղծված ժամանակակից լուծումների կիրառման միջոցով փուլային եղանակով իրականացնում է բանկի ամբողջական թվային տրանսֆորմացիա:

Բանկի թվային տրանսֆորմացիայի արդյունքում բանկը կարողանում է ինտերակտիվ արձագանքել հաճախորդների պահանջներին և տրամադրել այն ծառայությունների փաթեթներն ու լուծումները, որոնք լավագույնս բավարարում են նրանց կարիքներին և առավելագույնս արդյունավետ են բանկի տեսանկյունից:

Նույն տարում բանկը թողարկեց ռուսական MIP վճարային համակարգի նոր «ԱՐՔԱ-ՄԻՐ» չիպային քարտերը:

2018թ. բանկն ընդլայնեց իր գործընկերների շարքը միջազգային քարտային բիզնեսում: Այսպես, ճապոնական JCB Co. International-ի և Ակբա բանկի համագործակցության արդյունքում Հայաստանում առաջին անգամ սկսվեց աշխարհում շուրջ 117 մլն քարտապան ունեցող JCB քարտերի սպասարկումը:

2019թ. Ակբա բանկի և չինական UnionPay International-ի համագործակցության արդյունքում Հայաստանում մեկնարկեց UnionPay քարտերի սպասարկումը:

2020թ. ապրիլի 29-ին բանկի Ընդհանուր ժողովի որոշմամբ «ԱԿԲԱ-ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈՂ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն վերակազմակերպվեց և վերանվանվեց «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» բաց բաժնետիրական ընկերության:

2021թ. բանկն իրականացրեց վերաբրենդավորում և հասարակությանը ներկայացավ նորովի՝ պահպանելով բանկի լավագույն արժեքներն ու ավանդույթները: Այսուհետ Ակբա-Կրեդիտ Ագրիկոլ բանկը սկսեց հանդես գալ որպես Ակբա բանկ:

Նույն տարում իրականացվեց աշխատակիցների՝ Ակբա բանկի բաժնետեր դառնալու գործընթացը: Ակբա ֆինանսական խմբի աշխատակիցների շուրջ 75%-ը դարձավ «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ բաժնետեր, որից հետո բանկն իրականացրեց բաժնետոմսերի առաջնային հրապարակային տեղաբաշխում՝ թողարկելով 500,000 բաժնետոմս՝ ընդհանուր 7.5 մլրդ ՀՀ դրամ տեղաբաշխման ծավալով: Սահմանված ժամկետներում այս բաժնետոմսերն ամբողջությամբ տեղաբաշխվեցին: Ակբան դարձավ Հայաստանում ամենաշատ բաժնետեր ունեցող ընկերություններից մեկը: Բանկի բաժնետոմսերը ցուցակվեցին Հայաստանի ֆոնդային բորսայի ամենալիկվիդային A հարթակում:

Նույն տարում Ակբա բանկը Visa International միջազգային վճարային համակարգի հետ համագործակցության արդյունքում Հայաստանում առաջին անգամ գործարկեց վճարումների նորարարական NFC համակարգը: Արդեն 2022թ. Ակբա բանկի հաճախորդներին հասանելի դարձան Apple Pay-ը և Google Pay-ը, որոնցով վճարումներ կատարելը դարձավ ավելի հարմար, ապահով ու արագ:

2023թ. Ակբա բանկը մեկնարկեց Ակբա Բիզնես Ակումբը: Ակումբի նպատակն է Հայաստանում բիզնես ոլորտի զարգացումը, գործարար կապերի ստեղծումը,

համագործակցության ավելի մեծ հնարավորություններն ու նոր հեռանկարների ստեղծումը:

Այսօր Ակբա բանկը հանդիսանում է Հայաստանի խոշորագույն ունիվերսալ բանկերից մեկը, որը հաճախորդներին առաջարկում է բանկային ծառայությունների ամենալայն տեսականիներից մեկը:

Բանկի տեսլականն է լինել.

- առաջին ընտրության բանկը՝ մշտապես առաջարկելով ճկուն և ստեղծարար լուծումներ,
- լինել գյուղատնտեսական արժեշղթայի զարգացման երաշխավոր,
- լինել ամենաարժեքավոր և ճանաչելի ապրանքանիշը ֆինանսական շուկայում,
- լինել բացարձակ առաջատարը ֆինանսական շուկայում արդյունավետության և շահութաբերության ցուցանիշներով,
- Լինել առաջին ընտրության գործատուն ՀՀ ֆինանսական շուկայում:

«ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ առաքելությունն է՝
հնքնարիպ և նորարար լուծումներով նպաստել հասարակության կայուն զարգացմանը:

2.1.3. Բանկի կանոնադրական կապիտալը

Բանկի կանոնադրական կապիտալը կազմում է 55,000,000,000 (հիսունհինգ միլիարդ) ՀՀ դրամ, որը բաժանված է 5,500,000 (հինգ միլիոն հինգ հարյուր հազար) հատ հասարակ (սովորական) բաժնետոմսերի՝ յուրաքանչյուրը 10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

Բանկի

Բանկի կանոնադրական հիմնադրամում մեկ բաժնետիրոջը պատկանող Բանկի ծայնի իրավունք տվող բաժնետոմսերի առավելագույն քանակ չի սահմանվում:

Բանկի խոշոր բաժնետերն են հանդիսանում՝

- «ԱԿԲԱ ՖԵԴԵՐԱՑԻԱ» փակ բաժնետիրական ընկերությունը – 81.61%*
- «ՍԱԿԱՄ ԻՆՏԵՐՆԱՍԻՈՆԱԼ» պարզ բաժնետիրական ընկերությունը – 4.54%*

2021թ. ապրիլին «ԱԿԲԱ ՖԵԴԵՐԱՑԻԱ» ՓԲ ընկերության, «ԱԿԲԱ ԼԻԶԻՆԳ» ՎԿ ՓԲ ընկերության և Բանկի կողմից համատեղ ներդրվեց «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ կանոնադրական կապիտալում ԱԿԲԱ խմբի աշխատակիցների բաժնեմասնակցության ծրագիր, որը բաղկացած էր 2 փուլից: Բաժնեմասնակցության ծրագրի 1-ին փուլի

* Բանկի Կանոնադրական կապիտալում խոշոր բաժնետերերին պատկանող բաժնեմասի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է տվյալ պարտատոմսերի թողարկման որոշման վերաբերյալ Բանկի տորիդի նիստի գումարման օրվա՝ 21.12.2023թ.-ի դրությամբ:

շրջանակներում «ԱԿԲԱ ՖԵԴԵՐԱՑԻԱ» ՓԲ ընկերության, «ԱԿԲԱ ԼԻԶԻՆԳ» ՎԿ ՓԲ ընկերության և Բանկի ընդհանուր 1,116 աշխատակիցներին 2021թ. հուլիսին հատկացվեցին Բանկի 147,530 հատ բաժնետոմսեր (որը կազմել է կանոնադրական կապիտալի 2.95%-ը):

Բաժնեմասնակցության ծրագրի 2-րդ փուլը ներդրվեց 2023թ. մայիսին, որի արդյունքում էլ հատկացվեցին ընդհանուր 134 430 հատ բաժնետոմսեր:

Ընդհանուր առմամբ, աշխատակիցների բաժնեմասնակցության ծրագրի արդյունքում Բանկի, «ԱԿԲԱ ՖԵԴԵՐԱՑԻԱ» ՓԲ ընկերության, «ԱԿԲԱ ԼԻԶԻՆԳ» ՎԿ ՓԲ ընկերության աշխատակիցներին հատկացվել է 281 960 հատ բաժնետոմսեր, (որը կազմել է կանոնադրական կապիտալի 5.20 %-ը):

2.1.4. Բանկի մասնաճյուղերը

Ներկայումս Բանկն ունի 65 մասնաճյուղ: Բանկի կենտրոնական գրասենյակը և 21 մասնաճյուղերը գտնվում են Երևան քաղաքում, իսկ մնացածը՝ ՀՀ մարզերում:

Մասնաճյուղերի հասցեները մանրամասն ներկայացված են **Ազդագրի 4.3.1.5 մասում**:

2.1.5. Բանկի խմբի կառուցվածքը

«ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ն խմբի Մայր կազմակերպությունն է: Խումբը բաղկացած է Բանկից, դրա դուստր և կախյալ կազմակերպություններից: Բանկի դուստր կազմակերպություններն են՝ «ԱԿԲԱ ԼԻԶԻՆԳ» ՎԿ ՓԲԸ-ն և «ԱԿԲԱ ՏԵԽՆՈԼՈԼԱԲ» ՍՊԸ-ն: Բանկի կախյալ կազմակերպությունն է՝ «ԱՄՈՒՆԴԻ-ԱԿԲԱ ԱՍԵԹ ՄԵՆԵՋՄԵՆԹ» ՓԲԸ-ն

«ԱԿԲԱ ԼԻԶԻՆԳ» ՎԿ ՓԲԸ-ն իրականացնում է ֆինանսական լիզինգի գծով գործառնություններ և հիմնադրվել է 2003թ.-ին:

«ԱԿԲԱ ՏԵԽՆՈԼՈԼԱԲ» ՍՊԸ-ն հիմնադրվել է 2021թ.-ին: Կազմակերպությունը իրականացնում է կրթական ծրագրեր, դասընթացներ, վերապատրաստումներ:

Հարկ է նշել նաև, որ ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի 28/04/2017թ.-ի որոշմամբ «ԱԿԲԱ-ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈԼ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն (ներկայումս՝ «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ), «ԱԿԲԱ ԼԻԶԻՆԳ» ՎԿ ՓԲԸ-ն (ներկայումս՝ «ԱԿԲԱ ԼԻԶԻՆԳ» ՎԿ ՓԲԸ) և «ԱՄՈՒՆԴԻ-ԱԿԲԱ ԱՍԵԹ ՄԵՆԵՋՄԵՆԹ» ՓԲԸ-ն ճանաչվել են որպես ֆինանսական խումբ՝ «ԱԿԲԱ-ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈԼ ԽՈՒՄԲ» անվանմամբ:

«ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ խորհրդի 14/08/2020թ.-ի որոշմամբ ֆինանսական խումբը վերանվանվել է «ԱԿԲԱ ԽՈՒՄԲ» ֆինանսական խումբ: «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ն նշանակվել է որպես «ԱԿԲԱ ԽՈՒՄԲ» ֆինանսական խմբի պատասխանատու անձ:

«ԱՄՈՒՆԴԻ-ԱԿԲԱ ԱՍԵԹ ՄԵՆԵՋՄԵՆԹ» ՓԲԸ-ն իրականացնում է ներդրումային ֆոնդերի կառավարման գործունեություն և հիմնադրվել է 2013թ.-ին:

2.1.6. Բանկի վարչակազմակերպական կառուցվածքը

Բանկի ներքին վարչակազմակերպական կառուցվածքը ներկայացված է **Հավելված 4-ում**:

2.1.7. Բիզնեսի նկարագիրը

Ակբա բանկի գործունեությունը թիրախավորված է 3 հիմնական բիզնես ուղղություններով՝ մանրածախ, ՓՄՁ և գյուղատնտեսական:

Նշված ուղղություններով բանկի կողմից առաջարկվող հիմնական ծառայություններն են.

- գյուղատնտեսական, առևտրային, սպառողական և հիփոթեքային վարկեր,
- հաշիվների բացում և սպասարկում,
- ցպահանջ և ժամկետային ավանդներ,
- տեղական և միջազգային վճարային քարտերի թողարկում և սպասարկում, այդ թվում՝ բացառիկության իրավունքով American Express քարտեր,
- արտարժույթային գործառնություններ,
- էլեկտրոնային փոխանցումներ, ներառյալ արագ համակարգերով փոխանցումներ,
- բրոքերային ծառայությունների մատուցումը, ռեեստրի վարումը և կորպորատիվ արժեթղթերի պահառություն, պարտատոմսերի վաճառք,
- միջազգային առևտրային գործարքների ֆինանսավորումը (ակրեդիտիվներ, երաշխիքներ),
- այլ ծառայություններ:

Բանկի կողմից մատուցվող ծառայությունների մեջ հատկապես կարևոր տեղ է հատկացվում վարկային ներդրումներին, որոնք կատարվում են Հայաստանի ողջ տարածքում:

Բանկի գործունեության կարևորագույն ուղղություններից է նաև ավանդների կայուն բազայի ընդլայնումը: Բանկը շարունակ ավելացնում է ցպահանջ և ժամկետային ավանդների ներգրավումը ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից:

Բանկը ՀՀ բանկային համակարգում ծանրակշիռ ակտիվություն ունի տեղական և միջազգային վճարային քարտերի թողարկման և սպասարկման ուղղությամբ՝ քարտապանների համար անկանխիկ գործարքները դարձնելով ժամանակակից, հասանելի, հարմարավետ և ապահով: Ներկայումս բանկը միակն է շուկայում, որ սպասարկում է 7 վճարային համակարգ և հանդիսանում 3 խոշոր՝ American Express, Visa International, Mastercard և 1 ազգային՝ ArCa վճարահաշվարկային համակարգերի քարտեր թողարկող: Ակբան հանդիսանում է նաև խոշոր UnionPay International վճարային համակարգի քարտերի սպասարկող և նախատեսում է շուտով թողարկել նաև քարտեր:

Բանկը հայկական շուկայում 2009թ.-ից բացառիկության հիմունքներով ներկայացնում է American Express ընկերության երեք քարտեր՝ Amex Gold, Blue և Cashback քարտերը, որոնք իրենց ուրույն լոյալ սեգմենտին են գտել ՀՀ բանկային համակարգում: American Express-ի հետ բացառիկ հիմունքներով համագործակցությունը պարբերաբար երկարաձգվում է:

Բանկը ՀՀ տարածքում ունի բանկոմատների և POS-տերմինալների ամենալայն ցանցերից մեկը, որն ապահովում է կանխիկ և անկանխիկ գործարքների հարմարավետությունը և հասանելիությունը ՀՀ ողջ տարածքում:

Բանկի acba digital հավելվածում և օնլայն սպասարկման հարթակներում ներդրվել են մի շարք նոր թվային լուծումներ և ծառայություններ (բանկոմատին փոխանցում, գումարի հարցում, 5G սպառողական օնլայն վարկեր, քարտից քարտ փոխանցումներ, բազմատեսակ վճարումներ և այլն), որոնց արդյունքում բանկի կողմից թվային բանկային ծառայությունների բարելավման ուղղությամբ արձանագրված հաջողությունները ստանում են զգալի արձագանք հաճախորդների շրջանում: Տարբեր տվյալների համաձայն acba digital հավելվածը շուկայում ամենաշատ օգտագործվող բանկային հավելվածն է:

Ակբա բանկի որդեգրած կորպորատիվ սոցիալական պատասխանատվության քաղաքականությունն ուղղված է Հայաստանի ֆինանսաբանկային ու ձեռներեցության ոլորտի բարելավմանը և շրջակա միջավայրի պաշտպանությանը, ինչպես նաև էներգիայի այլընտրանքային աղբյուրների օգտագործման խթանմանը: Բանկը, հավատարիմ մնալով իր սկզբունքներին, չի ֆինանսավորում շրջակա միջավայրին վնասող գործունեությունը, զենքի/զինամթերքի արտադրությամբ և առևտրով, ինչպես նաև խաղատնային և վիճակախաղային գործունեությամբ զբաղվող կազմակերպություններին: Ավելին, ֆինանսավորում իրականացնելիս ուսումնասիրում է տվյալ գործունեության ազդեցությունը սոցիալական և շրջակա միջավայրի վրա:

Ստեղծման օրից մինչ այսօր Ակբան գրանցել է դինամիկ զարգացման կայուն տեմպեր: Բանկն իր ֆինանսական կայունության և հուսալիության շնորհիվ ձեռք է բերել մեծ հեղինակություն և վստահություն ինչպես Հայաստանում, այնպես էլ միջազգային ֆինանսական ասպարեզում՝ ներգրավելով նոր գործընկերներ:

2.1.8. Ակտիվների որակը

Ստորև ներկայացվում է Բանկի ակտիվների և եկամտաբեր ակտիվների ամփոփ բնութագիրը.

հազ. ՀՀ դրամով

	31.12.2023թ. (Աուդիտ չանցած)	31.12.2022թ. (Աուդիտ անցած՝ բացառությամբ *)	31.12.2021թ. (Աուդիտ անցած՝ բացառությամբ *)
Ակտիվներ, այդ թվում՝	783,504,252	664,938,881	546,930,535
Եկամտաբեր ակտիվներ, այդ թվում՝	663,187,729	536,310,223 *	416,142,057 *
Պահանջներ հաճախորդների նկատմամբ	542,329,670	461,862,466	372,528,145
Պետական արժեթղթեր	18,238,634	18,052,964	16,541,954
Եկամտաբեր ակտիվների տեսակարար կշիռը	84.6%	80.7% *	76.1% *
Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվներ/Ընդհանուր ակտիվներ Ն²¹	24.5%	20.5% *	24.6% *

2.2. Թողարկողին և պարտատոմսերին առնչվող ռիսկեր

2.2.1. Թողարկողին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը

Թողարկողին առնչվող ռիսկերի ամբողջական նկարագրությունը ներկայացված է **Ազդագրի 4.2.** մասում:

Իր գործունեության ընթացքում Բանկն առնչվում է հետևյալ հիմնական ռիսկերին.

Վարկային ռիսկ - բանկը ենթարկվում է վարկային ռիսկի, որն իրենից ներկայացնում է ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկը, երբ փոխառուն կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը ի վիճակի չի լինում կատարել իր պայմանագրային պարտականությունները Բանկի նկատմամբ, որն ազդում է վերջինիս գործունեության վրա, առաջացնում լրացուցիչ ծախսեր և բացասական անդրադառնում շահույթի վրա:

Իրացվելիության ռիսկ - Իրացվելիության ռիսկը հավանականություն է, որ բանկը բավարար իրացվելի միջոցներ չի ունենա պարտավորությունները ժամանակին մարելու համար:

* Սյուն գումարները և ցուցանիշները հաշվարկվել են աուդիտ անցած ֆինանսական հաշվետվությունների և հաշվապահական գրանցումների հիման վրա:

Տոկոսադրույքի ռիսկ - Տոկոսադրույքի ռիսկը շուկայում տոկոսադրույքների անբարենպաստ փոփոխություններով պայմանավորված բանկի կողմից կորուստ կրելու հավանականությունն է:

Արտարժույթային ռիսկ - Արտարժույթային ռիսկը հավանականություն է, որ արժույթի փոխարժեքի տատանումները բացասական ազդեցություն կունենան բանկի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա:

Գնային ռիսկ - նյութական ակտիվների (գույք, գրավ) գների փոփոխության արդյունքում բանկի կորստի ռիսկն է:

Գործառնական ռիսկ - աշխատակիցների գործողությունների սխալների, տեխնիկական անսարքության և խարդախությունների հետևանքով Բանկի մոտ առաջացող միջոցների կորստի հավանականությունն է:

Օրենսդրական և նորմատիվային դաշտի փոփոխության ռիսկ - բանկային գործունեությանը վերաբերող իրավական և օրենսդրական դաշտի անբարենպաստ կամ անցանկալի փոփոխությունների, պայմանագրերում առկա հակասական դրույթների և այլ նմանատիպ հանգամանքների հետևանքով կորուստներ կրելու հավանականությունն է:

Համբավի ռիսկ - հավանականությունն է, որ Բանկի վերաբերյալ հանրության բացասական կարծիքը կհանգեցնի հաճախորդների թվաքանակի նվազմանը, կոնտրագենտների/հաճախորդների հետ իրականացվող գործառնականությունների ծավալի կրճատմանը, ծախսատար դատական գործընթացների և եկամտաբերության անկմանը: Այս առումով Բանկը բարձր է գնահատում իր բարի համբավը և գործադրում լավագույն ջանքեր Բանկի հեղինակության պահպանման ուղղությամբ:

Անհամապատասխանության (non-compliance) ռիսկ - Բանկի հանդեպ իրավական, վարչական կամ կարգապահական պատժամիջոցների կիրառման, էական ֆինանսական կորուստների և համբավին սպառնացող վտանգի ռիսկն է:

Երկրի ռիսկ - հավանականությունն է, որ երկրում տեղի ունեցող տնտեսական, սոցիալական և (կամ) քաղաքական պայմանները կամ իրադարձությունները բացասական ազդեցություն կունենան բանկի ռիսկի պրոֆիլի, իրացվելիության, կապիտալի և (կամ) շահույթի վրա:

Մրցակցային պայմանների ռիսկ - շուկայում մրցակից բանկերի կողմից առավել բարենպաստ պայմաններով նույնանման ծառայությունների մատուցման հետ կապված Բանկի պոտենցիալ եկամուտները կորցնելու հավանականությունն է:

2.2.2. Պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը

Պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համալիր նկարագրությունը ներկայացված է Ազդագրի 3.1 մասում:

Վարկային կամ դեֆոլտի ռիսկ - առաջանում է, երբ կորպորատիվ պարտատոմս թողարկողն ապագայում հնարավոր ֆինանսական վիճակի վատթարացման և սնանկացման հետևանքով չի կարողանում ժամանակին վճարել արժեկտրոնային վճարումները կամ մայր գումարները:

Տոկոսադրույքի ռիսկ - հաշվի առնելով, որ շուկայական տոկոսադրույքները և պարտատոմսերի գները գտնվում են հակադարձ կապի մեջ՝ շուկայական

տոկոսադրույքների բարձրացումը կհանգեցնի պարտատոմսերի գների անկմանը այլ հավասար պայմաններում:

Իրացվելիության ռիսկ - ի հայտ է գալիս, երբ կորպորատիվ պարտատոմսերի շուկայում ձևավորված իրավիճակի կտրուկ փոփոխության, Բանկի ֆինանսական վիճակի վատթարացման հետևանքով ներդրողը ցանկացած պահի չի կարողանում իր համար շահավետ գնով արագ իրացնել պարտատոմսերը և հետևաբար կրում է ֆինանսական կորուստներ՝ ստիպված լինելով այդ պարտատոմսերը վաճառել ցածր գնով:

Գնաճի ռիսկ - քանի որ պարտատոմսերի տոկոսային վճարումները ֆիքսված են, դրանց իրական արժեքը կարող է նվազել աճող գնաճի պայմաններում: Որքան երկար է պարտատոմսի ժամկետը, այնքան բարձր է գնաճի ռիսկը:

Վերաներդրման ռիսկ - ի հայտ է գալիս, երբ պարտատոմսից պարբերաբար ստացվող տոկոսային վճարումները հնարավոր չի լինում ներդնել նվազագույնը համարժեք եկամտաբերությամբ՝ կապված շուկայում տոկոսադրույքի նվազման հետ:

Արտարժույթային ռիսկ - ի հայտ է գալիս փոխարժեքների տատանումների պատճառով և կարող է բացասական ազդեցություն ունենալ ներդրողի պարտատոմսերից ստացված եկամուտների վրա, երբ ներդրողը պարտատոմսից ստացված հասույթը գնահատում է ներդրման արժույթից տարբերվող արժույթով:

2.3. Բանկի զարգացման միտումները

2.3.1. Զարգացման միտումները

Առաջիկա ժամանակաշրջանի համար Բանկը շարունակելու է շեշտադրել իր գործունեությունը մանրածախ, ՓՄՁ, գյուղատնտեսական ուղղություններով: Կարևորելով հաճախորդներին հեռահար եղանակով տրամադրվող ծառայությունները՝ Բանկը շարունակելու է ընդլայնել հեռահար ծառայությունների մատուցման ուղիները: Այս առումով, Բանկի գործունեությունը նպատակաուղղվելու է ինչպես մատուցվող ծառայությունների շրջանակի ընդլայնմանը, ծախսերի կրճատմանն ու եկամտաբերության ավելացմանը, այնպես էլ սպասարկման որակի բարձրացմանը և նոր ծառայությունների տրամադրմանը: Մասնավորապես՝

- առաջիկա տարիներին բանկը խիստ ուշադրություն է դարձնելու վարկավորման գործընթացների ավտոմատացման և արդյունավետության բարելավման վրա՝ հնարավորինս կրճատելով վերջիններիս գծով կատարվող գործառնական ծախսերը և ավելացնելով եկամտաբերությունը:
- կարևորելով Բանկի հաճախորդներին հեռահար եղանակով տրամադրվող տարատեսակ ծառայությունների ընդլայնումը, ինչպես նաև հաճախորդների կողմից բանկային ծառայություններից օգտվելու հարմարավետության բարելավումը՝ նախատեսվում է անընդհատ համալրել բջջային և վեբ հավելվածներով մատուցվող ծառայությունների ցանկը:

- հաշվի առնելով տեղեկատվական տեխնոլոգիաների զարգացման միտումները (որոնք ժամանակի ընթացքում էապես ազդում են նաև հաճախորդների վարքագծի վրա)՝ Բանկը շարունակաբար զարգացնելու և ներդնելու է նոր բիզնես մոդելներ՝ գործարկելով իրական ժամանակի ռեժիմում տարատեսակ բանկային և ոչ բանկային ծառայությունների մատուցման նոր տեխնոլոգիական պլատֆորմներ և թվային ուղիներ:
- Բանկը կընդլայնի նաև քարտերի տրամադրման և սպասարկման ծավալները ՀՀ ողջ տարածքում, ինչին զուգահեռ Բանկը կշարունակի ընդլայնել քարտերով տրամադրվող վարկային գծերի ընդհանուր ծավալը, որոնք կառաջարկվեն ինչպես ֆիզիկական անձանց, այնպես էլ կազմակերպություններին:

2.3.2. Դատական հայցեր, սպասվող փոփոխություններ

Բանկի Գործունեության համար անհրաժեշտ բոլոր արտոնագրերը և լիցենզիաները ուժի մեջ են: Բանկը ներգրավված չէ դատական, արբիտրաժային և (կամ) վարչական իրավական վարույթների մեջ, որոնք կարող են էականորեն ազդել Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ շահութաբերության վրա: Չեն սպասվում նաև կազմակերպական փոփոխություններ:

Մինչև Ազդագրի գրանցման ներկայացման օրը Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի փոփոխությունները ներկայացված են հետևյալ աղյուսակում.

Հազ. ՀՀ դրամ

Ֆինանսական ցուցանիշներ	31.12.2023թ. (Աուդիտ չանցած)	31.12.2022 (Աուդիտ անցած)	Աճ/նվազում*
Կապիտալ	133,295,853	109,402,124	21.8%*
Ակտիվներ	783,504,252	664,938,881	17.8%*
Պարտավորություններ	650,208,399	555,536,757	17.0%*

* Սյուն ցուցանիշները հաշվարկվել են աուդիտ անցած ֆինանսական հաշվետվությունների և հաշվապահական գրանցումների հիման վրա:

Ֆինանսական ցուցանիշներ	01.01.23-31.12.23 (Աուդիտ չանցած)	01.01.22-31.12.22 (Աուդիտ անցած՝ բացառությամբ՝)	Աճ/նվազում*
Շահույթ/վնաս մինչև հարկումը	34,914,876	28,317,661	23.3%*
Զուտ տոկոսային եկամուտներ	46,858,061	33,812,940	38.6%*
Գործառնական եկամուտներ	60,667,771	54,264,518*	11.8%*

2.4. Աուդիտն իրականացնող անձինք և խորհրդատուներ

Բանկի անկախ աուդիտը 2017-2021 թվականներին իրականացրել է.

- «Էրնսթ Ընդ Յանգ» ՓԲԸ:

«Էրնսթ Ընդ Յանգ» ՓԲԸ - հասցե՝ ՀՀ, ք. Երևան 0010, Վազգեն Սարգսյան 2, «Կամար» բիզնես-կենտրոն, 7-րդ հարկ հեռ.՝ +(374)10 50 07 90, ինտերնետային կայք՝ www.ey.com/am, կազմակերպության տնօրեն՝ Էրիկ Հայրապետյան:

2022 թվականին Բանկը հայտարարել է արտաքին աուդիտորական կազմակերպության ընտրության մրցույթ՝ 2022, 2023 և 2024 թվականների իր ֆինանսատնտեսական գործունեության աուդիտն իրականացնելու նպատակով: Մրցույթի արդյունքներով Բանկի 2022, 2023 և 2024 թվականների ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտ իրականացնելու նպատակով արտաքին աուդիտոր է ընտրվել.

«ՓրայսուոթերհաուսԿուպերս Արմենիա» ՍՊԸ-ն

հասցե՝ ՀՀ, ք. Երևան 0010, Վազգեն Սարգսյան 2, «Կամար» բիզնես-կենտրոն, 8-րդ հարկ հեռ.՝ +374 (10) 51 21 51, ինտերնետային կայք՝ <https://www.pwc.com/am/en> կազմակերպության տնօրեն՝ Նինո Կադագիշվիլի:

2.5. Ղեկավարությունը և բաժնետերերը

Բանկի կանոնադրությամբ սահմանված են Բանկի կառավարման հետևյալ մարմինները՝

- Բանկի Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը (այսուհետ՝ Ընդհանուր ժողով),
- Բանկի Խորհուրդը (այսուհետ՝ Խորհուրդ),
- Բանկի Գլխավոր գործադիր տնօրենը (այսուհետ՝ Գլխավոր գործադիր տնօրեն):

* Սյուն ցուցանիշները հաշվարկվել են աուդիտ անցած ֆինանսական հաշվետվությունների և հաշվապահական գրանցումների հիման վրա:

Խորհուրդը և Գլխավոր գործադիր տնօրենը կառավարում են Բանկի գործունեությունը Բանկի կանոնադրությամբ իրենց տրված լիազորությունների շրջանակներում:

Բանկն ունի գլխավոր հաշվապահ, Ներքին աուդիտի ստորաբաժանում, Ռիսկերի կառավարման գործառույթի իրականացման համար պատասխանատու անձ և Համապատասխանության ապահովման գործառույթի իրականացման համար պատասխանատու անձ և Կորպորատիվ քարտուղար:

Բանկի խորհրդի 02.11.2022թ.-ի որոշմամբ Բանկի խորհրդին կից ստեղծվեցին հետևյալ 3 հանձնաժողովները.

- Աուդիտի հանձնաժողով,
- Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողով,
- Կառավարման, նշանակումների և վարձատրությունների հանձնաժողով:

Խորհրդին կից հանձնաժողովների նախագահներ են նշանակվել խորհրդի անկախ անդամները:

2.5.1. Բանկի բաժնետերերը

Բանկի նշանակալից բաժնետերերը ներկայացված են **Ամփոփաթերթի 2.1.3.** մասում:

2.5.2. Բանկի խորհուրդը

Բանկի խորհուրդը բաղկացած է 10 (տասը) անդամներից՝ Խորհրդի նախագահից և ինը անդամներից, որոնց կազմը ներկայացվում է ստորև՝

Անուն ազգանուն	Զբաղեցրած պաշտոն	Փորձառություն
Ռաֆայել Սարգսյան	Բանկի խորհրդի Նախագահ	Խորհրդի կազմում է 2022 թվականի հունվարից
Բրունո Շարիե	Բանկի խորհրդի անկախ անդամ	Խորհրդի կազմում է 2019 թվականի մայիսից
Կլաուս Գրեսենբաուեր	Բանկի խորհրդի անկախ անդամ	Խորհրդի կազմում է 2022 թվականի ապրիլից
Աշոտ Կարապետյան	Բանկի խորհրդի անկախ անդամ	Խորհրդի կազմում է 2022 թվականի ապրիլից
Արմեն Մկրտչյան	Բանկի խորհրդի անդամ	Խորհրդի կազմում է 2020 թվականի մայիսից
Հրաչ Սարգսյան	Բանկի խորհրդի անդամ	Խորհրդի կազմում է 2020 թվականի մայիսից
Վարդան Ուռուտյան	Բանկի խորհրդի անդամ	Խորհրդի կազմում է 2022 թվականի ապրիլից
Հենրիկ Քոչինյան	Բանկի խորհրդի անդամ	Խորհրդի կազմում է 2010 թվականի ապրիլից

Արամ Բաբայան	Բանկի խորհրդի անդամ	Խորհրդի կազմում է 2022 թվականի ապրիլից
Հարություն Փախչանյան	Բանկի խորհրդի անդամ	Խորհրդի կազմում է 2022 թվականի ապրիլից

2.5.3. Բանկի Գլխավոր գործադիր տնօրենը

Բանկի գլխավոր գործադիր տնօրենն է Հակոբ Անդրեասյանը. Բանկի հետ փորձառությունն ավելի քան 27 տարի: Բանկի գլխավոր գործադիր տնօրենը ունի 5 տեղակալներ, որոնց կազմը ներկայացվում է ստորև՝

Անուն ազգանուն	Զբաղեցրած պաշտոն	Փորձառություն Բանկի հետ
Ստյոպա Զաքինյան	Ֆինանսական գծով գլխավոր գործադիր տնօրենի տեղակալ	ավելի քան 23 տարի
Նիկոլայ Հովհաննիսյան	Գործառնական կառավարման գծով գլխավոր գործադիր տնօրենի տեղակալ	ավելի քան 27 տարի
Նորիկ Նազարյան	Վաճառքների խթանման և ռեգիոնալ կառավարման գծով գլխավոր գործադիր տնօրենի տեղակալ	ավելի քան 25 տարի
Արսեն Մելքոնյան	Բիզնես գործառույթների համակարգման գծով գլխավոր գործադիր տնօրենի տեղակալ	ավելի քան 23 տարի
Տիգրան Սիմոնյան	Պլատֆորմների և տեխնոլոգիաների զարգացման գծով գլխավոր գործադիր տնօրենի տեղակալ	ավելի քան 14 տարի

Բանկի գլխավոր հաշվապահն է Արմեն Հակոբյանը. Բանկի հետ փորձառությունն ավելի քան 25 տարի:

Բանկի աշխատակիցների թիվը 31.12.2023թ. դրությամբ կազմել է 1774 շխատող:

2.6. Պարտատոմսերի հիմնական տվյալները

Թողարկվող պարտատոմսերն անվանական են, ոչ փաստաթղթային, անբաժանելի են և փոխարկելի չեն: Տոկոսային վճարումները կատարվելու են արժեկտրոնների միջոցով:

Թողարկվող պարտատոմսերը տեղաբաշխվում և մարվում են ԱՄՆ դոլարով/ՀՀ դրամով, դրանց դիմաց արժեկտրոնային վճարումները կատարվում են ըստ թողարկման արժույթի: Թողարկման (առաջարկի) ընդհանուր ծավալը կազմելու է

առավելագույնը 30 000 000 (երեսուն միլիոն) ԱՄՆ դոլար, 30 000 000 000 (երեսուն միլիարդ) ՀՀ դրամ, որից

- Մինչև 10 000 000 (տաս միլիոն) ԱՄՆ դոլարով և մինչև 10 000 000 000 (տաս միլիարդ) ՀՀ դրամով պարտատոմսերի տեղաբաշխումը իրականացվելու է Հայաստանի ֆոնդային բորսայի տեղաբաշխման համակարգով, ստանդարտ (եվրոպական) փակ աճուրդի անցկացման միջոցով, Բորսայի «Արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոններով» սահմանված կարգով:
- Մինչև 20 000 000 (քսան միլիոն) ԱՄՆ դոլարով և մինչև 20 000 000 000 (քսան միլիարդ) ՀՀ դրամով պարտատոմսերի տեղաբաշխումը իրականացվելու է արտաբորսայական՝ Բանկի կենտրոնական գրասենյակի և մասնաճյուղերի միջոցով:

Տեղաբաշխվող (վաճառվող) պարտատոմսերի քանակը կազմելու է առավելագույնը 300 000 (երեք հարյուր հազար) հատ ԱՄՆ դոլարով պարտատոմսերի դեպքում, 300 000 (երեք հարյուր հազար) հատ ՀՀ դրամով պարտատոմսերի դեպքում, որից.

- Մինչև 100 000 (մեկ հարյուր հազար) հատ ԱՄՆ դոլարով և մինչև 100 000 (մեկ հարյուր հազար) հատ ՀՀ դրամով պարտատոմսերի տեղաբաշխումը իրականացվելու է Հայաստանի ֆոնդային բորսայի տեղաբաշխման համակարգով (բորսայական), ստանդարտ (եվրոպական) փակ աճուրդի անցկացման միջոցով, Բորսայի «Արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոններով» սահմանված կարգով,
- Մինչև 200 000 (երկու հարյուր հազար) հատ ԱՄՆ դոլարով և մինչև 200 000 (երկու հարյուր հազար) հատ ՀՀ դրամով պարտատոմսերի տեղաբաշխումը իրականացվելու է արտաբորսայական՝ Բանկի կենտրոնական գրասենյակի և մասնաճյուղերի միջոցով

Մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքը համապատասխանաբար կազմելու է 100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար և 100 000 (մեկ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ:

Պարտատոմսերի մարման օրը ենթակա է որոշման Բանկի Գործադիր տնօրենի կողմից՝ պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի համար:

Պարտատոմսերի դիմաց նախատեսվող արժեկտրոնային եկամուտը հաշվարկվելու և վճարվելու է կիսամյակային պարբերականությամբ և ենթակա է որոշման Բանկի Գործադիր տնօրենի կողմից՝ պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի համար:

Բանկի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման հիմնական նպատակն է հանդիսանում շուկայից միջոցների ներգրավումը: Տեղաբաշխման արդյունքում ներգրավված դրամական միջոցներն ուղղվելու են վարկերի տրամադրմանը այդ թվում՝ էներգոարդյունավետության և այլ կանաչ նախագծերի ֆինանսավորմանը:

2.7. Պարտատոմսերի առաջարկի նկարագիրը

Թողարկողի պարտատոմսերի բաժանորդագրություն չի իրականացվելու:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումը սկսելու և ավարտելու օրը ենթակա է որոշման Բանկի Գործադիր տնօրենի կողմից՝ պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի համար: Պարտատոմսերի թողարկման և տեղաբաշխման առաջին օրը համընկնելու է: Պարտատոմսերի տեղաբաշխումը նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ կերպ.

- Մինչև 10 000 000 (տաս միլիոն) ԱՄՆ դոլարով և մինչև 10 000 000 000 (տաս միլիարդ) ՀՀ դրամով պարտատոմսերի տեղաբաշխումը իրականացվելու է Հայաստանի ֆոնդային բորսայի տեղաբաշխման համակարգով, ստանդարտ (եվրոպական) փակ աճուրդի անցկացման միջոցով, Բորսայի «Արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոններով» սահմանված կարգով:

Պարտատոմսերում ներդրում իրականացնելու ցանկություն հայտնող անձը (ֆիզիկական կամ իրավաբանական) կարող է մասնակցել աճուրդին Բանկի հետ Բրոքերային ծառայությունների մատուցման համապատասխան պայմանագիր կնքելու և գնման հայտ ներկայացնելու միջոցով: Պարտատոմսեր ձեռք բերելու հայտերը Բանկ ներկայացվում են համաձայն Բանկի՝ «ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՇՈՒԿԱՅՈՒՄ ԲՐՈՔԵՐԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՏՈՒՑՄԱՆ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԻ», հաշվի առնելով «ԲԱՆԿԻ ԵՎ ՀԱՃԱԽՈՐԴԻ ՇԱՀԵՐԻ ԲԱԽՄԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿՄԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ» դրույթները: Նշված փաստաթղթերին կարելի է ծանոթանալ այցելելով Բանկի պաշտոնական կայքը՝ www.acba.am հասցեով:

Պոտենցիալ ներդրողները կարող են մասնակցել աճուրդին (համապատասխան գնման հայտ ներկայացնել) նաև Բորսայի այլ անդամների միջոցով, վերջիններիս ներքին ը նթացակարգերով սահմանված կարգով:

- Մինչև 20 000 000 (քսան միլիոն) ԱՄՆ դոլարով և մինչև 20 000 000 000 (քսան միլիարդ) ՀՀ դրամով պարտատոմսերի տեղաբաշխումը իրականացվելու է արտաբորսայական՝ Բանկի կենտրոնական գրասենյակի և մասնաճյուղերի միջոցով:

Հայտերը ներկայացվում են Բանկի հաստատված տիպային օրինակով, որը հրապարակվում է նաև www.acba.am ինտերնետային կայքում, (այսուհետ՝ հայտ) հետևյալ եղանակներով.

- «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ ցանկացած մասնաճյուղում հայտն առձեռն ներկայացնելու միջոցով, կամ
- ACBA DIGITAL հավելվածի միջոցով էլեկտրոնային հայտ ներկայացնելու միջոցով:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար հիմք է ընդունվում ներդրողների կողմից վերոնշյալ կարգով համապատասխան պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտի ներկայացումը և պարտատոմսերի գնման համար անհրաժեշտ վճարման

կատարումը, որով կհավաստեն պարտատոմսերի թողարկման պայմանների ընդունումը:

2.8 Ամփոփ ֆինանսական տվյալներ

2.8.1 Ստորև ներկայացվում են Բանկի 2021-2022թթ., ինչպես նաև 2023թ.-ի 4-րդ եռամսյակի ֆինանսական տվյալները՝

հազ. ՀՀ դրամով

Ցուցանիշի անվանումը	31.12.202թ. (Աուդիտ չանցած)	2022թ. (Աուդիտ անցած՝ բացառությամբ *)	2021թ. (Աուդիտ անցած՝ բացառությամբ *)
Զուտ շահույթ շահութահարկի ծախսի նվազեցումից հետո	28,578,576	22,570,440	9,607,761
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	121,348,989	98,797,7469*	79,351,235*
Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE) %	23.6%	22.8%*	12.1%*
Զուտ շահույթ շահութահարկի ծախսի նվազեցումից հետո	28,578,576	22,570,440	9,607,761
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	724,221,567	605,934,708*	521,281,113*
Ակտիվների շահութաբերություն (ROA) %	3.9%	3.7%*	1.8%*
Զուտ շահույթ շահութահարկի ծախսի նվազեցումից հետո	28,578,576	22,570,440	9,607,761
Գործառնական եկամուտ	60,667,771	54,264,518*	34,685,477*
Զուտ շահույթի մարժա (NPM) %	47.1%	41.6%*	27.7%*
Գործառնական եկամուտ	60,667,771	54,264,518*	34,685,477*
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	724,221,567	605,934,708*	521,281,113*
Ակտիվների օգտագործման գործակից (AU) %	8.4%	9.0%*	6.7%*
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	724,221,567	605,934,708*	521,281,113*

* Սյուն գումարները և ցուցանիշները հաշվարկվել են աուդիտ անցած ֆինանսական հաշվետվությունների և հաշվապահական գրանցումների հիման վրա:

Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	121,348,989	98,797,746*	79,351,235*
Սեփական կապիտալի մոլտիպլիկատոր (EM) %	597%	613%*	657%*
Զուտ տոկոսային եկամուտ	46,858,061	33,812,940	27,654,517
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	599,748,976	476,226,140*	409,377,330*
Զուտ տոկոսային մարժա (NIM) %	7.8%	7.10%*	6.8%*
Տոկոսային եկամուտ	82,406,423	58,117,500	48,681,313
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	599,748,976	476,226,140*	409,377,330*
Եկամտաբեր ակտիվների եկամտաբերություն %	13.7%	12.2%*	11.9%*
Տոկոսային ծախսեր	35,548,362	24,304,560	21,026,796
Ծախսատար պարտավորությունների միջին մեծություն	582,849,580	489,099,511*	431,711,582*
Ծախսատար պարտավորությունների միջին մեծություն %	6.1%	5.0%*	4.9%*
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	28,578,576	22,570,440	9,607,761
Սովորական բաժնետոմսերի միջին կշռված քանակ	5,500,000	5,500,000	5,333,333
Զուտ շահույթ մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS)	5.196	4.104	1.801
Սպրեդ	7.6%	7.2%*	7.0%*

Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը ներկայացված են **Հավելված 3-ում**:

* Սյուն գումարները և ցուցանիշները հաշվարկվել են աուդիտ անցած ֆինանսական հաշվետվությունների և հաշվապահական գրանցումների հիման վրա:

2.8.2. Վերաներկայացումներ

Կատարվել են ներկայացման որոշ փոփոխություններ 2021թ.դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

2022թ. ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման առնչությամբ Խումբը (ԱԿԲԱ Բանկ և դուստր ընկերություններ) փոխել է Ներդրումային արժեթղթերի, Հիմնական միջոցների և տույժերից և տուգանքներից ստացված եկամուտներ-ի ներկայացումը:

Մասնավորապես, Ֆինանսական հաշվետվություններում Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ և Չբաշխված շահույթ տողերում Խումբը վերադասակարգել է Visa Inc-ի C դասի սեփական կապիտալում ներդրումները որպես սեփական կապիտալում ներդրումներ ԻԱՇՎ-ով: Ֆինանսական հաշվետվություններում հիմնական միջոցների ծանոթագրություններում կատարվել են վերադասակարգումներ, որոնք սակայն որևէ ազդեցություն չեն ունեցել Խմբի սեփական կապիտալի, ֆինանսական վիճակի և շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունների վրա:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններում տույժերից և տուգանքներից ստացված եկամուտները ներկայացված են եղել շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվության «Այլ եկամուտ» տողում: Խումբը տույժերից և տուգանքներից եկամուտը «Այլ եկամուտներից» վերադասակարգել է «Տոկոսային եկամուտներ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքով»՝ հաճախորդներին տրված վարկերից ստացված տույժերի գծով, «Այլ տոկոսային հասույթ»՝ ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք միջոցների շրջանակում ստացված տուգանքների գծով, ինչպես նաև զտել է Ժամկետային ավանդների դադարեցումից ստացված տույժերը զտել է ավանդների գծով կրած տոկոսային ծախսերից:

Վերոնշյալ ներկայացման փոփոխության հետ կապված՝ համապատասխանաբար վերանայվել են 2021թ. համեմատական տվյալները:

Համեմատական տվյալների միջոցով ներկայացման փոփոխությունների ազդեցությունն ամփոփված է հետևյալ աղյուսակում.

2021թ. հունվարի 01-ի դրությամբ Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվության վրա ուղղումների ազդեցությունը հետևյալն էր.

հազ. ՀՀ դրամով

Հոդվածի անվանում	Սկզբնապես ներկայացված	Ուղղում 1	2021թ. հունվար 1-ի վերաներկայացված
Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ	3,572,143	(2,468,125)	1,104,018
Զբաղխված շահույթ	33,990,423	2,468,125	36,458,548

2021թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվության վրա ուղղումների ազդեցությունը հետևյալն էր.

հազ. ՀՀ դրամով

Հոդվածի անվանում	Սկզբնապես ներկայացված	Ուղղում 1	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին վերաներկայացված
Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ	3,446,766	(2,262,404)	1,184,362
Զբաղխված շահույթ	21,314,819	2,262,404	23,577,223

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվության վրա վերադասակարգման ազդեցությունը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի գումարների վրա հետևյալն էր.

հազ. ՀՀ դրամով

Հոդվածի անվանում	Սկզբնապես ներկայացված	Ուղղում 1	Ուղղում 2	Վերաներկայացված 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Շահույթի կամ վնասի մասին համախմբված հաշվետվություն				
Տոկոսային հասույթ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	43,312,133	1,844,467		45,156,600
Այլ տոկոսային հասույթ	3,498,291	26,422		3,524,713
Տոկոսային ծախս	(21,294,891)	268,095		(21,026,796)
Զուտ օգուտ/(վնաս)իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներից	560,811	-	(250,880)	309,931
Այլ եկամուտ	3,024,059	(2,138,98)		885,075

Շահութահարկի գծով ծախս	(2,803,449)	-	45,159	(2,758,290)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվության				
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող բաժնային գործիքների գծով (վնաս)/օգուտ	(253,375)	-	250,880	(2,495)
Շահութահարկ՝ այլ համապարփակ եկամտի տարրերի գծով	(73,356)	-	(45,159)	(118,515)
Բազային և նոսրացված, մայր կազմակերպության բաժնետերերին վերագրելի, ՀՀ դրամ	1,840.03	-	(38.47)	1,801.56

Սույն Ազդագրում ներկայացված տեղեկատվությունը տրամադրվել է վերանայված ներկայացման հիման վրա, ըստ կիրառելիության:

Վերը նկարագրված փոփոխությունները կատարվել են Խմբի գործունեության առավել պատշաճ և թափանցիկ ներկայացում ապահովելու համար:

2.8.3. Թողարկողի հիմնական ֆինանսական ցուցանիշները և այլընտրանքային կատարողական չափանիշները

Այս փաստաթղթում ներառված են որոշակի տվյալներ, որոնք Թողարկողը դիտարկում է որպես այլընտրանքային կատարողական չափանիշներ (ԱԿՉ):

Դրանք ներառում են՝ Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE), Ակտիվների շահութաբերություն (ROA), Զուտ շահույթի մարժա (NPM), Ակտիվների օգտագործման գործակից (AU), Սեփական կապիտալի մուլտիպլիկատոր (EM), Զուտ տոկոսային մարժա (NIM), Եկամտաբեր ակտիվների եկամտաբերություն, Ծախսատարություն այն պարտավորությունների, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր, Զուտ շահույթը մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS) և Սպրեդ:

ԱԿՉ-ները սահմանված չեն և ներկայացված չեն ՖՀՄՍ-ի համաձայն: ԱԿՉ-ները աուդիտի չեն ենթարկվել, չեն հանդիսանում ՖՀՄՍ-ի համաձայն թողարկողի գործառնական գործունեության չափորոշիչներ, և չպետք է դիտարկվեն որպես ՖՀՄՍ-ի

համաձայն կատարողական չափանիշների կամ թողարկողի իրացվելիության չափանիշների այլընտրանք:

Թողարկողի համոզմամբ, ստորև նշված միջոցառումները տրամադրում են ներդրողների համար օգտակար տեղեկատվություն՝ թողարկողի ֆինանսական վիճակի և գործառնությունների արդյունքների, նրա ակտիվների որակի և գործունեության հիմունքների գնահատման նպատակով: Այնուամենայնիվ, Թողարկողի կողմից ԱԿԶ-ների կիրառման մոտեցումը և հաշվարկման մեթոդաբանությունը կարող է տարբերվել այլ ընկերությունների կողմից համանման չափանիշների կիրառման և հաշվարկման մեթոդաբանությունից:

Թողարկողի համոզմամբ, ԱԿԶ-ները տրամադրում են ներդրողների համար օգտակար տեղեկատվություն՝ թողարկողի ֆինանսական վիճակի և գործառնությունների արդյունքների, նրա ակտիվների որակի և գործունեության հիմունքների գնահատման նպատակով:

Մասնավորապես՝

ա) Թողարկողի կողմից ներկայացված գործակիցների նպատակը Հայաստանի բանկային համակարգի համատեքստում թողարկողի գործունեության որոշ ասպեկտների և ուժեղ կողմերի քանակական գնահատումն է.

բ) թեև օրենսդրական պահանջ սահմանված չէ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ժամանակ կատարողական արդյունքների այլընտրանքային չափորոշիչների վերաբերյալ, սակայն դրանք թույլ են տալիս համեմատություններ կատարել տարբեր ժամանակահատվածներում այլ բանկերի միջև, և թողարկողի և ոլորտային միջին չափորոշիչների միջև և

գ) գործակիցներն արտացոլում են ղեկավարության կողմից գործունեության պարբերական հիմունքով գնահատման համար կիրառվող մոտեցումները:

ԲԱԺԻՆ 3. ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

3.1. Ռիսկային գործոններ

Ներդրումները պարտատոմսերում, ինչպես նաև այլ արժեթղթերում կապված են որոշակի ռիսկերի հետ, որոնք կարող են հանգեցնել Բանկի կողմից ստանձնած պարտավորությունների չկատարմանը կամ շուկայում պարտատոմսերի գնի և իրացվելիության անկմանը: Այդ իսկ պատճառով ներդրողը ներդրում կատարելու վերաբերյալ որոշում կայացնելու ընթացքում պետք է ուսումնասիրի և վերլուծի ներդրման հետ կապված և սույն ազդագրում բացահայտված հավանական ռիսկերը, ինչպես նաև ներկայացված այլ տեղեկատվությունը:

Պետք է հաշվի առնել նաև, որ ներկայացված ռիսկերից բացի, կարող են առաջանալ այլ անկանխատեսելի ռիսկային գործոններ, որոնք կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ ներդրումների վերադարձելիության և/կամ արժեքի վրա: Հետևաբար ներդրողը ներդրման որոշումը կայացնելիս պետք է լիարժեք գիտակցի ներդրման էությունը և առաջնորդվի նաև իր սեփական փորձով, նպատակներով ու ակնկալիքներով:

Ստորև ներկայացվում են Բանկի կողմից բացահայտված այն հիմնական ռիսկերը, որոնք ներդրողը պետք է կարևորի կորպորատիվ պարտատոմսերում ներդրումներ կատարելիս.

Վարկային կամ դեֆոլտի ռիսկ - առաջանում է, երբ կորպորատիվ պարտատոմս թողարկողն ապագայում հնարավոր ֆինանսական վիճակի վատթարացման և սնանկացման հետևանքով չի կարողանում ժամանակին վճարել արժեկտրոնային վճարումները կամ մայր գումարները:

Տոկոսադրույքի ռիսկ - հաշվի առնելով, որ շուկայական տոկոսադրույքները և պարտատոմսերի գները գտնվում են հակադարձ կապի մեջ՝ շուկայական տոկոսադրույքների բարձրացումը կհանգեցնի պարտատոմսերի գների անկմանը այլ հավասար պայմաններում, ինչը կարող է հանգեցնել նրան, որ ներդրողը, մինչև մարումը պարտատոմսը վաճառելու դեպքում կարող է կրել վնասներ, կամ չստանալ նախատեսված եկամուտը:

Իրացվելիության ռիսկ - ի հայտ է գալիս այն դեպքում, երբ կորպորատիվ պարտատոմսերի շուկայում ձևավորված իրավիճակի կտրուկ փոփոխության, Բանկի ֆինանսական վիճակի վատթարացման հետևանքով ներդրողը ցանկացած պահի չի կարողանում իր համար շահավետ գնով արագ իրացնել պարտատոմսերը և, հետևաբար, կրում է ֆինանսական կորուստներ՝ ստիպված լինելով այդ պարտատոմսերը վաճառել ցածր գնով:

Բանկը՝ որպես թողարկող, պարտատոմսերի իրացվելիության բարձրացման համար վերջիններիս նախատեսում է օժտել որոշակի ներդրումային որակներով, այն է՝ պարբերական արժեկտրոնային վճարումներ, մրցակցային եկամտաբերություն, ցուցակում և առևտրին թույլատվություն կարգավորվող շուկայում, ինչպես նաև շուկա ստեղծող ընկերության հետ համապատասխան պայմանագրի կնքում: Այնուամենայնիվ, Բանկը չի կարող բացառել շուկայական անբարենպաստ

փոփոխությունների արդյունքում իրացվելիության ռիսկի ծագման հավանականությունը:

Միևնույն ժամանակ ներդրողը պետք է հաշվի առնի որ, անկախ շուկայական պայմանների փոփոխություններից, Բանկի կողմից վճարվող անվանական արժեկտրոնների վճարման և պարտատոմսի անվանական գումարի մարման մեծություններն, արտահայտված թողարկման արժույթով, անփոփոխ են:

Ինֆլյացիոն ռիսկ - քանի որ պարտատոմսերի տոկոսային վճարումները ֆիքսված են, դրանց իրական արժեքը կարող է նվազել ինֆլյացիայի հետևանքով: Որքան երկար է պարտատոմսի ժամկետը, այնքան բարձր է ինֆլյացիոն ռիսկը:

Վերաներդրման ռիսկ - ի հայտ է գալիս, երբ պարտատոմսից պարբերաբար ստացվող տոկոսային վճարումները հնարավոր չի լինում ներդնել նվազագույնը համարժեք եկամտաբերությամբ՝ կապված շուկայում տոկոսադրույքի նվազման հետ: Հարկ է նշել, սակայն, որ վերաներդրման ռիսկը ներդրումային որոշում կայացնելու գործընթացում էական գործոն չի հանդիսանա ընթացիկ կամ կարճաժամկետ (մեկ արժեկտրոնային ժամանակամիջոցից ոչ ավել) ներդրումային նպատակներ ունեցող ներդրողների համար:

Արտարժույթային ռիսկ - ի հայտ է գալիս փոխարժեքների տատանումների պատճառով և կարող է բացասական ազդեցություն ունենալ ներդրողի պարտատոմսերից ստացված եկամուտների վրա, երբ ներդրողը պարտատոմսից ստացված հասույթը գնահատում է ներդրման արժույթից տարբերվող արժույթով: Արտարժույթային ռիսկի օրինակ է, երբ ներդրողը ներդրում կատարելու համար արտարժույթը փոխարկում է ՀՀ դրամի և պարտատոմսերի մարումից հետո ստացված ՀՀ դրամը փոխարկում է արտարժույթի: ՀՀ դրամի արժեզրկման դեպքում, պարտատոմսի մարումից ստացված գումարները փոխարկելու դեպքում, արտարժույթով հաշվարկված եկամուտը կարող է նախատեսվածից քիչ լինել:

3.2. Հիմնական տեղեկատվություն

Բանկի կողմից անվանական պարտատոմսերի թողարկման և դրան հետևող տեղաբաշխման նպատակն է միջոցների ներգրավումը, որոնք ուղղվելու են Բանկի հիմնական գործունեության, այն է՝ կարճաժամկետ և երկարաժամկետ վարկերի տրամադրմանը, այդ թվում՝ էնեգոարդյունավետության և այլ կանաչ նախագծերի ֆինանսավորմանը:

3.2.1. Վերջնական պայմանների հրապարակման ձևը

Պարտատոմսերի թողարկման, տեղաբաշխման, շրջանառության ու մարման վերջնական պայմանները ենթակա են որոշման Բանկի Գործադիր տնօրենի կողմից՝ պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի համար:

Արժեթղթերի յուրաքանչյուր թողարկման համար կազմվող թողարկման վերջնական պայմանները ՀՀ ԿԲ են ներկայացվում և հրապարակվում հրապարակային առաջարկի վերաբերյալ հայտարարության հրապարակումից առնվազն 2 (երկու) օր առաջ Բանկի իտերնետային կայքում:

3.3. Պարտատոմսերի վերաբերյալ տեղեկատվություն

3.3.1. Արժեթղթերի տեսակը և դասը

Թողարկվող պարտատոմսերն անվանական արժեկտրոնային պարտատոմսեր են, անբաժանելի են և փոխարկելի չեն: Թողարկվող պարտատոմսերը դեռևս չունեն տարբերակիչ ծածկագիր:

3.3.2. Երկիրը

Պարտատոմսերը թողարկվելու են ՀՀ տարածքում՝ համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Դրանց շուրջ ծագող վեճերը, այդ թվում՝ դատական, ենթակա են լուծման ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

3.3.3. Արժեթղթերի ձևը

Թողարկված պարտատոմսերն ոչ փաստաթղթային են, իսկ պարտատոմսերի սեփականատերերի ռեեստրը կվարի «Հայաստանի Կենտրոնական Դեպոզիտարիա» ԲԲԸ (ՀՀ, ք. Երևան 0010, Վազգեն Սարգսյան 26/1, Էրեբունի պլազա 5-րդ հարկ, հեռ.՝ +(374) 60 61 55 55, լրաց.111, +(374) 10 54 33 21, լրաց.136) (այսուհետ՝ Դեպոզիտարիա)՝ ըստ համապատասխան կանոնների, ընթացակարգերի:

3.3.4. Արժեթղթի անվանական արժեքը և քանակը

Մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքը կազմում է 100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար/ 100 000 (մեկ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ: Թողարկվող պարտատոմսերի ընդհանուր քանակը կազմելու է առավելագույնը 300 000 (երեք հարյուր հազար) հատ հատ ԱՄՆ դոլարով պարտատոմսերի դեպքում, 300 000 (երեք հարյուր հազար) հատ ՀՀ դրամով պարտատոմսերի դեպքում, որից.

- Մինչև 100 000 (մեկ հարյուր հազար) հատ ԱՄՆ դոլարով և մինչև 100 000 (մեկ հարյուր հազար) հատ ՀՀ դրամով պարտատոմսերի տեղաբաշխումը իրականացվելու է Հայաստանի ֆոնդային բորսայի տեղաբաշխման համակարգով, ստանդարտ (եվրոպական) փակ աճուրդի անցկացման միջոցով, Բորսայի «Արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոններով» սահմանված կարգով,
- Մինչև 200 000 (երկու հարյուր հազար) հատ ԱՄՆ դոլարով և մինչև 200 000 (երկու հարյուր հազար) հատ ՀՀ դրամով պարտատոմսերի տեղաբաշխումը իրականացվելու է արտաբորսայական՝ Բանկի կենտրոնական գրասենյակի և մասնաճյուղերի միջոցով:

3.3.5. Թողարկման արժույթը

Թողարկման արժույթն ԱՄՆ դոլարն է/ՀՀ դրամը:

3.3.6. Պարտավորումների դասակարգման մասին տեղեկատվություն

Համաձայն «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների և ապահովագրական ընկերությունների սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի՝ Բանկի լուծարման դեպքում նրա պարտատերերի պահանջները բավարարվում են հետևյալ հերթականությամբ՝

առաջին - ադմինիստրացիայի, լուծարային կառավարչի կողմից օրենքով սահմանված լիազորությունների իրականացման համար անհրաժեշտ և հիմնավորված ծախսերը, այդ թվում՝ աշխատավարձը՝ ՀՀ ԿԲ խորհրդի կողմից հաստատված նախահաշվի շրջանակներում.

երկրորդ - այն պարտատերերի պահանջները, որոնք Բանկին վարկ, փոխառություն են տրամադրել կամ Բանկում ավանդ են ներդրել կամ բանկային հաշվին դրամական միջոցներ են մուտքագրել Բանկում ադմինիստրացիա նշանակվելուց հետո՝ բացառությամբ պարտատիրոջ և ՀՀ ԿԲ-ի միջև կնքված պայմանագրով սահմանված դեպքերի.

երրորդ - ՀՀ և օտարերկրյա քաղաքացիների, ինչպես նաև քաղաքացիություն չունեցող անձանց ՀՀ դրամով բանկային ավանդները և բանկային հաշիվներին առկա մնացորդները՝ մինչև տասնվեց միլիոն դրամի չափով, իսկ արտարժութային ավանդների (հաշիվների) դեպքում՝ յոթ միլիոն դրամին համարժեք չափով, ընդ որում՝ բանկի նկատմամբ ունեցած պահանջի գումարը տասնվեց միլիոն դրամը (պահանջը արտարժույթով արտահայտված լինելու դեպքում՝ յոթ միլիոն դրամին համարժեք չափը) գերազանցելու դեպքում, տվյալ անձի՝ մինչև տասնվեց միլիոն դրամի չափով (պահանջը արտարժույթով արտահայտված լինելու դեպքում՝ յոթ միլիոն դրամին համարժեք չափով) պահանջը բավարարվում է երրորդ հերթով, իսկ այդ գումարը գերազանցող պահանջը՝ չորրորդ հերթով: Մեկ անձի՝ բանկում մեկից ավելի ավանդներ (հաշիվներ) ունենալու դեպքում նրա բոլոր ավանդները միավորվում են, և դրանց հանրագումարը համարվում է մեկ ավանդ:

չորրորդ - բանկի այլ պարտավորությունները՝ ներառյալ Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի կողմից հատուցման կազմակերպման հետ կապված ծախսերը՝ բացառությամբ երկրորդ հերթում ընդգրկված բանկային ավանդների և բանկային հաշիվների մնացորդների

հինգերորդ - պետական բյուջեի և համայնքների բյուջեների նկատմամբ բանկի պարտավորությունները, ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված այլ պարտադիր վճարումները.

վեցերորդ - ստորադաս փոխառություններից բխող պահանջները.

յոթերորդ - բանկի մասնակիցների պահանջները:

Առաջարկվող պարտատոմսերի դեպքում, սեփականատերերի պահանջները կբավարարվեն վերոնշյալ հերթականության 4-րդ հերթին, բացառությամբ «Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին» ՀՀ օրենքի իմաստով ավանդ հանդիսացող ներդրումներից, որոնք հատուցվում են 3-րդ հերթին: Ընդ որում՝ յուրաքանչյուր հերթի պահանջները բավարարվում են նախորդ հերթի պահանջները լրիվ բավարարվելուց հետո:

«Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին» ՀՀ օրենքի և նույն օրենքի հիման վրա ընդունված իրավական այլ ակտերի իմաստով բանկի թողարկած պարտատոմսերով, ֆիզիկական անձանցից (այդ

թվում՝ անհատ ձեռնարկատերերից), ներգրավված դրամական միջոցները համարվում են բանկային ավանդ, որոնց հատուցումը երաշխավորված է նույն օրենքով սահմանված կարգով և պայմաններով, հետևյալ չափերով.

- եթե Ներդրողն անվճարունակ բանկում ունի միայն դրամային Պարտատոմսեր, ապա երաշխավորված դրամական միջոցների չափը տասնվեց միլիոն ՀՀ դրամ է.

- եթե Ներդրողն անվճարունակ բանկում ունի միայն արտարժույթային Պարտատոմսեր, ապա երաշխավորված դրամական միջոցների չափը յոթ միլիոն ՀՀ դրամ է.

- եթե Ներդրողն անվճարունակ բանկում ունի դրամային և արտարժույթային Պարտատոմսեր, և դրամային Պարտատոմսերի գումարը յոթ միլիոն ՀՀ դրամից ավելի է, ապա երաշխավորվում է միայն դրամային Պարտատոմսերի գումարը՝ մինչև տասնվեց միլիոն ՀՀ դրամով.

- եթե Ներդրողն անվճարունակ բանկում ունի դրամային և արտարժույթային Պարտատոմսեր, և նրա դրամային Պարտատոմսերի գումարը պակաս է յոթ միլիոն ՀՀ դրամից, ապա երաշխավորվում է դրամային Պարտատոմսերի գումարն ամբողջությամբ և արտարժույթային Պարտատոմսերի գումարը՝ յոթ միլիոն դրամի և հատուցված դրամային Պարտատոմսերի տարբերության չափով:

Ներդրողի՝ նույն բանկում ունեցած բոլոր դրամային ավանդները, ներառյալ Պարտատոմսերում ներդրումները, համարվում են մեկ ավանդ՝ բացառությամբ չերաշխավորված ավանդների և ավանդատուի՝ նույն բանկում ունեցած բոլոր արտարժույթային ավանդները համարվում են մեկ ավանդ՝ բացառությամբ չերաշխավորված ավանդների:

Երաշխավորված ավանդի հատուցման ենթակա գումարը հաշվարկելիս առաջին հերթին հաշվարկվում են դրամային ավանդները, իսկ երկրորդ հերթին՝ արտարժույթային ավանդները

Բանկի պարտավորությունների մարման հերթականության տեսանկյունից պարտատոմսերից բխող պահանջները ենթակա չեն վերադասակարգման:

Ավանդի (Պարտատոմսերի) հատուցման երաշխավորողն է Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամը (այսուհետև՝ Հիմնադրամ): Հիմնադրամի գտնվելու վայրը՝ Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երևան, 0010 Խորենացի 15, «Էլիտ Պլազա» բիզնես կենտրոն, հեռախոսահամարը՝ (37410) 583514, ինտերնետային կայքը՝ www.adgf.am:

3.3.7. Արժեթղթերից բխող իրավունքները

Պարտատոմսերից բխող իրավունքները հետևյալն են.

1. ստանալ պարտատոմսերով նախատեսված արժեկտրոնային եկամուտները և մարման գումարը՝ ըստ Ազդագրով սահմանված կարգի: Արժեկտրոնային եկամտի ստացման և շրջանառության ժամկետի վերջում պարտատոմսերի մարման գումարի ստացման իրավունքի իրականացման համար ներդրողներից լրացուցիչ գործողությունների կատարում չի պահանջվում և արժեկտրոնային եկամուտը /պարտատոմսի մարման գումարը փոխանցվում է ներդրողի բանկային հաշվին

Թողարկողի կողմից: Եթե պարտատոմսերով նախատեսված արժեկտրոնային եկամտի և պարտատոմսերի մարման գումարի վճարման օրը ոչ աշխատանքային օր է, ապա արժեկտրոնի/պարտատոմսերի մարման գումարի վճարումը իրականացվում է տվյալ օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը,

2. Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի արժեկտրոնները և/կամ մարման գումարը սահմանված ժամկետից ուշացնելու դեպքում ձեռնարկել պարտատոմսերի սեփականության իրավունքից բխող իր պահանջների բավարարման ուղղությամբ օրենքով թույլատրվող գործողություններ,

3. գրավադրել պարտատոմսերն օրենքով սահմանված կարգով,

4. իր ցանկությամբ օտարել պարտատոմսերը ֆոնդային բորսայում (ցուցակված և առևտրին թույլատրված լինելու դեպքում) կամ արտաբորսայում՝ օրենքով սահմանված կարգով, ընդ որում ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ ՀՀ օրենսդրությամբ չի թույլատրվում կարգավորվող շուկայից (ֆոնդային բորսա) դուրս վաճառել կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրված արժեթղթեր, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված հետևյալ դեպքերի՝

4.1. մասնավոր գործարքների համար.

- այնպիսի գործարքներ, որոնց կողմերը նախապես հայտնի են, ընդ որում՝ համաձայն ՀՀ ԿԲ-ի սահմանման՝ մասնավոր գործարքներ են համարվում ՀՀ ԿԲ-ի և ֆինանսական շուկայի մասնագիտացված ընկերությունների միջև հնարավոր գործարքները,

- թողարկողի կողմից իր թողարկած արժեթղթերի հետգնման կամ ձեռքբերման գործարքները,

- արժեթղթերը հանձնելու առաջարկի շրջանակներում բաժնային արժեթղթերով կատարվող գործարքները,

4.2. պարտատոմսերի տեղաբաշխման շրջանակներում տեղաբաշխողների կողմից իրականացվող գործարքների համար,

4.3. շուկայում առևտրին թույլատրված պարտատոմսերն այլ կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլտվության և վաճառելու դեպքերի համար,

5. օրենքով նախատեսված այլ իրավունքներ:

Միաժամանակ պարտատոմսերում ներդրողները պարտավոր են.

1. «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ հաշվի օպերատորներից որևէ մեկում կամ անվանատիրոջ մոտ, վերջինիս կողմից սահմանված կանոնների համաձայն իր հաշվին բացել արժեթղթերի հաշիվ,

2. «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ կամ ցանկացած այլ բանկում իր անվամբ ունենալ դրամային/արտարժույթային հաշիվ,

3. պարտատոմսերի թողարկման պայմաններով սահմանված ժամկետներում իրականացնել պարտատոմսերի ձեռքբերման համար անհրաժեշտ գումարների փոխանցում համապատասխան բանկային հաշվին, կատարել պարտատոմսերի ձեռքբերումից, օտարումից և այլ գործողություններից ծագող դրամային և ոչ դրամային ցանկացած պարտավորություն,

4. կրել օրենքով նախատեսված այլ պարտականություններ:

3.3.8. Անվանական տոկոսադրույքը և վճարման պայմանները

Պարտատոմսերի դիմաց հաշվարկվելու և վճարվելու է արժեկտրոնային անվանական եկամուտ, որը ենթակա է որոշման Բանկի Գործադիր տնօրենի կողմից՝ պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի համար, սակայն ԱՄՆ դոլարով պարտատոմսերի դեպքում ոչ ավել, քան տվյալ պահին Բանկի սակագներով սահմանված 2 տարի ժամկետով, տոկոսադրույքը ժամկետի վերջում վճարմամբ ավանդի տոկոսադրույք գումարած 1%, և ՀՀ դրամով պարտատոմսերի դեպքում ոչ ավել, քան տվյալ պահին Բանկի սակագներով սահմանված 2 տարի ժամկետով, տոկոսադրույքը ժամկետի վերջում վճարմամբ ավանդի տոկոսադրույք գումարած 2%: Պարտատոմսերի դիմաց նախատեսվող արժեկտրոնային անվանական եկամուտը վճարվելու է կիսամյակային պարբերականությամբ:

Պարտատոմսերի դիմաց նախատեսվող արժեկտրոնային եկամուտը հաշվարկվելու և վճարվելու է ըստ թողարկման արժույթի:

Արժեկտրոնների հաշվարկման օրերը ենթակա են որոշման Բանկի Գործադիր տնօրենի կողմից՝ պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի համար:

Արժեկտրոնները պարտատոմսերի սեփականատերերին վճարվելու (մարվելու) են արժեկտրոնների հաշվարկման օրը: Եթե հաշվարկման օրը ոչ աշխատանքային է, ապա արժեկտրոնի վճարման (մարման) օր է համարվում դրան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

Արժեկտրոնները (տոկոսագումարները) ստանալու իրավունք ունեն պարտատոմսերի արժեկտրոնների հաշվարկման օրվան նախորդող օրը պարտատոմսերի սեփականատերերի ռեեստրի փակման դրությամբ պարտատոմսերի սեփականատերերի ռեեստրում գրանցված անձինք՝ (սեփականատերերը):

Պարտատոմսերի սեփականատերերի ռեեստրը փակվելու է պարտատոմսերի հերթական արժեկտրոնների հաշվարկման օրվան նախորդող օրվա ժամը 18:00-ին, այսինքն՝ նշված ժամից հետո ռեեստրում գրանցված սեփականատերերը չեն կարող օգտվել նախորդող արժեկտրոնային ժամանակաշրջանի համար (նախորդ կիսամյակի) վճարվող արժեկտրոնի ստացման իրավունքից:

Արժեկտրոնային վճարումների համար նախատեսվող գումարներն սեփականատերերին վճարվում են մինչև 10 ՀՀ դրամ ճշտությամբ (ընդ որում կլորացումը իրականացվում է թվաբանական կլորացման կանոնների համաձայն՝ մինչև ամենամոտ ամբողջ տասնավոր թիվը):

Թվաբանական կլորացման կանոնի ներքո հարկ է հասկանալ կլորացման այն մեթոդը, որի դեպքում միավորի ամբողջ թիվը չի փոխվում, եթե կլորացման ենթակա տասնորդական միավորը հավասար է 0-ից 4-ի, և փոխվում է՝ մեծանալով մեկ միավորով, եթե կլորացման ենթակա տասնորդական միավորը հավասար է 5-ից 9-ի:

Բանկն արժեկտրոնի գումարները վճարելու է անկանխիկ ձևով՝ պարտատոմսերի սեփականատերերի ռեեստրում նշված բանկային հաշիվներին փոխանցելու միջոցով:

Պարտատոմսերի սեփականատերերի ռեեստրում նշված բանկային հաշվեհամարների ճիշտ չլինելու կամ բացակայության դեպքում վճարումները իրականացվելու են Բանկի կողմից թողարկված պարտատոմսերի ձեռք բերման հայտում նշված հաշվեհամարին, իսկ վերջինիս բացակայության դեպքում՝ կանխիկ՝ Բանկի գլխամասային գրասենյակում:

Արժեկտրոնի գումարները կանխիկ վճարելու դեպքում ներդրողները պետք է տեղյակ լինեն, որ վերոնշյալ գումարի՝ հատուկ հաշվի վրա մնալը, մինչև դրանք իրենց վերադարձնելու պահը, միջոցների ապօրինի պահում կամ դրանք վերադարձնելուց խուսափել չի հանդիսանում և դրանց վրա տոկոսներ չեն հաշվարկվում:

Արժեկտրոնի կուտակումն իրականացվելու է հետևյալ բանաձևով՝

$$AI = FV \times \frac{C}{K} \times \frac{DCS}{DCC}$$

AI – մեկ պարտատոմսի կուտակված արժեկտրոնային եկամուտն է,

FV – մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքն է,

C – տարեկան արժեկտրոնային անվանական տոկոսադրույքն է՝ արտահայտված տոկոսներով,

k – մեկ տարում վճարվող արժեկտրոնների թիվն է, հաճախականությունը (արժեկտրոնների կիսամյակային վճարման դեպքում $k=2$),

Օրերի հաշվարկման պայմանականությունը Թողարկողի պարտատոմսերի համար համարվում է **Actual/Actual**-ը, ընդ որում

DCS – գործարքի կատարման օրվան նախորդող արժեկտրոնի մարման/արժեկտրոնի կուտակման սկզբի ամսաթվի և գործարքի կատարման օրվա միջև եղած օրերի քանակն է համապատասխան պայմանականության դեպքում [D2M2Y2 - D1M1Y1],

DCC – արժեկտրոնային փուլի օրերի քանակն է համապատասխան պայմանականության դեպքում [D3M3Y3 - D1M1Y1],

D1M1Y1 – գործարքի կատարման օրվան նախորդող արժեկտրոնի մարման/արժեկտրոնի կուտակման սկզբի ամսաթիվն է,

D2M2Y2 – գործարքի կատարման ամսաթիվն է,

D3M3Y3 – գործարքի կատարման օրվան հաջորդող արժեկտրոնի մարման/անվանական արժեքի մարման ամսաթիվն է:

3.3.9. Արժեթղթերի մարման ժամկետը

Պարտատոմսերի մարման օրը ենթակա է որոշման Բանկի Գործադիր տնօրենի կողմից՝ պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի համար:

Պարտատոմսերի սեփականատերերի ռեեստրը փակվում է պարտատոմսերի մարման օրվան նախորդող օրը՝ ժամը 18:00-ին, այսինքն՝ պարտատոմսերի մարման գումարն իրավունք ունեն ստանալ մինչև ռեեստրի փակման պահը պարտատոմսերի սեփականատերերի ռեեստրում գրանցված անձինք:

Պարտատոմսերի մարման գումարները պարտատոմսերի սեփականատերերին վճարվում են պարտատոմսերի մարման օրը, այսինքն՝ պարտատոմսերի սեփականատերերի ռեեստրի փակման օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Բանկը պարտատոմսերի մարման գումարները վճարում է անկանխիկ ձևով՝ պարտատոմսերի սեփականատերերի ռեեստրում նշված բանկային հաշիվներին փոխանցելու միջոցով: Պարտատոմսերի սեփականատերերի ռեեստրում նշված բանկային հաշվեհամարների ճիշտ չլինելու կամ բացակայության դեպքում վճարումները իրականացվելու են Բանկի կողմից թողարկված պարտատոմսերի ձեռք բերման հայտում նշված հաշվեհամարին, իսկ վերջինիս բացակայության դեպքում՝ կանխիկ՝ Բանկի գլխամասային գրասենյակում:

Մարման գումարները կանխիկ վճարելու դեպքում ներդրողները պետք է տեղյակ լինեն, որ վերոնշյալ գումարի՝ հատուկ հաշվի վրա մնալը, մինչև դրանք իրենց վերադարձնելու պահը, միջոցների ապօրինի պահում կամ դրանք վերադարձնելուց խուսափել չի հանդիսանում և դրանց վրա տոկոսներ չեն հաշվարկվում:

«Ղ դրամով/ԱՄՆ դոլարով թողարկված պարտատոմսերի մարման դիմաց վճարումները կատարվելու են «Ղ դրամով/ԱՄՆ դոլարով:

Հաշվի առնելով պարտատոմսերի մարման հետ կապված հնարավոր միջբանկային փոխանցումների անհրաժեշտությունը (եթե ներդրողի դրամային հաշիվը չի գտնվում Բանկում)՝ ներդրողները պետք է նկատի ունենան, որ մարման գումարների փոխանցման (միջբանկային փոխանցումներ) հետ կապված միջնորդավճարների ծախսերը պետք է կատարվեն ներդրողի հաշվին, հետևաբար նման ներդրողները մարման գումարները կստանան պահումներով՝ համաձայն համապատասխան Բանկում գործող սակագների:

Պարտատոմսերի վաղաժամկետ մարում չի նախատեսվում:

3.3.10. Արժեթղթերի տարեկան եկամտաբերությունը

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման տարեկան եկամտաբերության հաշվարկման կարգը հետևյալն է.

- Բորսայի տեղաբաշխման համակարգի միջոցով տեղաբաշխվող պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի համար պարտատոմսերի եկամտաբերությունը հաշվարկվելու է սույն Ազդագրի **3.4.3.** մասում ներկայացված բանաձևի միջոցով:
- Բանկի միջոցով (արտաբորսայական) տեղաբաշխվող պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի համար առաջնային տեղաբաշխման ողջ ժամանակահատվածի ընթացքում տեղաբաշխման տարեկան եկամտաբերությունը (մինչև մարումը տարեկան եկամտաբերություն, Yield to maturity), համարժեք է լինելու տվյալ տրանշի համար նախատեսված տարեկան արժեկտրոնային դրույքին:

3.3.11. Նոր թողարկման մասին տեղեկատվություն

«ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ անվանական պարտատոմսերը թողարկվում են համաձայն 2023թ. դեկտեմբերի 21-ի Բանկի խորհրդի թիվ 151-4 որոշման, որով սահմանվել են թողարկման և տեղաբաշխման հետևալ հիմնական պայմանները.

1. Պարտատոմսերի արժույթը՝ ԱՄՆ դոլար/ՀՀ դրամ:

Թողարկման ընդհանուր ծավալը՝ Առավելագույնը՝ 30 000 000 (երեսուն միլիոն) ԱՄՆ դոլար, 30 000 000 000 (երեսուն միլիարդ) ՀՀ դրամ, որից

1.1. Մինչև 10 000 000 (տաս միլիոն) ԱՄՆ դոլարով և մինչև 10 000 000 000 (տաս միլիարդ) ՀՀ դրամով պարտատոմսերի տեղաբաշխումը իրականացվելու է Հայաստանի ֆոնդային բորսայի տեղաբաշխման համակարգով (բորսայական), ստանդարտ (եվրոպական) փակ աճուրդի անցկացման միջոցով, Բորսայի «Արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոններով» սահմանված կարգով,

1.2. Մինչև 20 000 000 (քսան միլիոն) ԱՄՆ դոլարով և մինչև 20 000 000 000 (քսան միլիարդ) ՀՀ դրամով պարտատոմսերի տեղաբաշխումը իրականացվելու է արտաբորսայական՝ Բանկի կենտրոնական գրասենյակի և մասնաճյուղերի միջոցով:

2. Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ձևը՝ բորսայական և/կամ արտաբորսայական՝ ենթակա է որոշման Բանկի Գործադիր տնօրենի կողմից

3. Մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքը՝ 100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար, 100 000 (մեկ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ:

4. Յուրաքանչյուր տրանշի թողարկման ծավալը՝ անկախ տեղաբաշխման ձևից, ենթակա է որոշման Բանկի Գործադիր տնօրենի կողմից, սակայն.

4.1. ԱՄՆ դոլարով պարտատոմսերի դեպքում՝ ոչ պակաս քան 2 000 000 (երկու միլիոն) և ոչ ավել քան 10 000 000 (տաս միլիոն) ԱՄՆ դոլար,

4.2. ՀՀ դրամով պարտատոմսերի դեպքում՝ ոչ պակաս քան 1 000 000 000 (մեկ միլիարդ) և ոչ ավել քան 10 000 000 000 (տաս միլիարդ) ՀՀ դրամ:

5. Պարտատոմսերի շրջանառության ժամկետը՝ ենթակա է որոշման Բանկի Գործադիր տնօրենի կողմից, սակայն այն կարող է սահմանվել ոչ պակաս քան 2 տարի և ոչ ավել քան 4 տարի մարման ժամկետով:

6. Տարեկան արժեկտրոնային դրույքը՝ ենթակա է որոշման Բանկի Գործադիր տնօրենի կողմից, սակայն այն կսահմանվի ԱՄՆ դոլարով պարտատոմսերի դեպքում ոչ ավել, քան տվյալ պահին Բանկի սակագներով սահմանված 2 տարի ժամկետով, տոկոսադրույքը ժամկետի վերջում վճարմամբ ավանդի տոկոսադրույք գումարած 1%, և ՀՀ դրամով պարտատոմսերի դեպքում ոչ ավել, քան տվյալ պահին Բանկի սակագներով սահմանված 2 տարի ժամկետով, տոկոսադրույքը ժամկետի վերջում վճարմամբ ավանդի տոկոսադրույք գումարած 2%:

7. Արժեկտրոնների վճարման պարբերականությունը՝ կիսամյակային:

8. Արժեկտրոնների հաշվարկման օրը՝ ենթակա է որոշման Բանկի Գործադիր

տնօրենի կողմից:

9. Պարտատոմսերի մարման օրը՝ ենթակա է որոշման Բանկի Գործադիր տնօրենի կողմից:
10. Պարտատոմսերի քանակը՝ Առավելագույնը՝ 300 000 (երեք հարյուր հազար) հատ ԱՄՆ դոլարով պարտատոմսերի դեպքում, 300 000 (երեք հարյուր հազար) հատ ՎՎ դրամով պարտատոմսերի դեպքում, որից
 - 10.1. Մինչև 100 000 (մեկ հարյուր հազար) հատ ԱՄՆ դոլարով և մինչև 100 000 (մեկ հարյուր հազար) հատ ՎՎ դրամով պարտատոմսերի տեղաբաշխումը իրականացվելու է Հայաստանի ֆոնդային բորսայի տեղաբաշխման համակարգով (բորսայական), ստանդարտ (եվրոպական) փակ աճուրդի անցկացման միջոցով, Բորսայի «Արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոններով» սահմանված կարգով,
 - 10.2. Մինչև 200 000 (երկու հարյուր հազար) հատ ԱՄՆ դոլարով և մինչև 200 000 (երկու հարյուր հազար) հատ ՎՎ դրամով պարտատոմսերի տեղաբաշխումը իրականացվելու է արտաբորսայական՝ Բանկի կենտրոնական գրասենյակի և մասնաճյուղերի միջոցով:
11. Մեկ ներդրողի նկատմամբ կիրառվող ձեռք բերվող պարտատոմսերի ծավալի սահմանափակումները՝ պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանջի համար ենթակա է որոշման Բանկի Գործադիր տնօրենի կողմից, սակայն.
 - 11.1. Բորսայական տեղաբաշխման դեպքում պարտատոմսերում ներդրումներ կատարողների նկատմամբ ձեռք բերվող պարտատոմսերի ծավալի սահմանափակումներ չեն սահմանվում,
 - 11.2. Արտաբորսայական տեղաբաշխման դեպքում.
 - ԱՄՆ դոլարով պարտատոմսերի դեպքում՝ կարող է սահմանվել ոչ պակաս քան 5 (հինգ) և ոչ ավել քան 10 000 (տաս հազար) հատ,
 - ՎՎ դրամով պարտատոմսերի դեպքում՝ կարող է սահմանվել ոչ պակաս քան 5 (հինգ) և ոչ ավել քան 5 000 (հինգ հազար) հատ,
12. Պարտատոմսերի տեսակը՝ անվանական արժեկտրոնային:
13. Պարտատոմսերի ձևը՝ ոչ փաստաթղթային:
14. Պարտատոմսերի փոխարկելիությունը՝ ոչ փոխարկելի:
15. Արժեկտրոնի արժույթը՝ հաշվարկվելու է և վճարվելու է ԱՄՆ դոլարով/ ՎՎ դրամով (ըստ թողարկման արժույթի):
16. Պարտատոմսերի ապահովվածությունը՝ չապահովված:
17. Պարտատոմսերի շրջանառության ձևը՝ ազատ շրջանառության իրավունքով:
18. Կարգավորվող շուկայում պարտատոմսերի ցուցակումը՝ պարտատոմսերը ենթական են ցուցակման «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ-ում:
19. Պարտատոմսերի վաղաժամկետ մարման հնարավորություն՝ պարտատոմսերի վաղաժամկետ մարում չի նախատեսվում:

3.3.12. Շրջանառության սահմանափակումներ

- **Պարտավորմաների բորսայական տեղաբաշխման դեպքում**՝ պարտատոմսերում ներդրումներ կատարողների նկատմամբ ձեռք բերվող պարտատոմսերի ծավալի սահմանափակումներ չեն սահմանվում:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման աճուրդին անմիջապես կարող են մասնակցել միայն Բորսայի անդամները, որոնց ցանկը հասանելի է «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ պաշտոնական կայքում՝ www.amx.am: Բորսայի անդամ չհանդիսացող ներդրողները կարող են աճուրդին մասնակցել (օգտվել առաջարկից) Բանկի, ինչպես նաև Բորսայի այլ անդամների միջոցով՝ վերջիններիս կողմից սահմանված կարգով և պայմաններով:

Բորսայի տարբեր անդամներ կարող են սահմանել աճուրդին մասնակցելու (առաջարկից օգտվելու) տարբեր գործընթացներ, պարտատոմսերի դիմաց վճարումներ կատարելու մեթոդներ և ժամկետներ, արժեթղթերը ստանալու մեթոդներ և ժամկետներ, արժեթղթերի վերաբերյալ քաղվածք ստանալու ձևեր, ներդրողների հայտերի բավարարման արդյունքների մասին իրազեկման կարգեր և ձևեր, ինչպես նաև սահմանել տարբեր սակագներ: Այդ իսկ պատճառով Բանկը չի կարող սպառիչ տեղեկություններ հրապարակել վերոնշյալ հարցերի վերաբերյալ և հորդորում է Բորսայի անդամ չհանդիսացող պոտենցիալ ներդրողներին ուսումնասիրել Բորսայի այլ անդամների կողմից առաջարկվող պայմանները իրենց համար լավագույն տարբերակ գտնելու համար:

Բանկի միջոցով Բորսայի անդամ չհանդիսացող պոտենցիալ ներդրողները մասնակցելու են պարտատոմսերի տեղաբաշխման աճուրդին համաձայն Բանկի՝ «ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՇՈՒԿԱՅՈՒՄ ԲՐՈՔԵՐԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՏՈՒՑՄԱՆ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԻ», հաշվի առնելով «ԲԱՆԿԻ ԵՎ ՀԱՃԱԽՈՐԴԻ ՇԱՀԵՐԻ ԲԱԽՄԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿՄԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ» դրույթները: Նշված փաստաթղթերին կարելի է ծանոթանալ այցելելով Բանկի պաշտոնական կայքը՝ www.acba.am հասցեով:

Ինչպես նաև Բանկի՝ որպես Թողարկողի, կանոնադրությամբ կամ պարտատոմսերի թողարկման մասին Թողարկողի համապատասխան իրավասու մարմնի որոշմամբ պարտատոմսերի թողարկման, ինչպես նաև պարտատոմսերում ներդրումներ կատարողների նկատմամբ որևէ այլ սահմանափակումներ չեն սահմանվում, բացառությամբ Բանկի ֆինանսական անվտանգության քաղաքականությամբ սահմանված դեպքերի (որին կարելի է ծանոթանալ Բանկի կենտրոնական գրասենյակում):

- **Պարտավորմաների արտաբորսայական տեղաբաշխման դեպքում** Թողարկողի կանոնադրությամբ կամ պարտատոմսերի թողարկման մասին Թողարկողի համապատասխան իրավասու մարմնի որոշմամբ պարտատոմսերի թողարկման,

ինչպես նաև պարտատոմսերում ներդրումներ կատարողների նկատմամբ որևէ այլ սահմանափակումներ չեն սահմանվում, բացառությամբ Բանկի ֆինանսական անվտանգության քաղաքականությամբ սահմանված դեպքերի (որին կարելի է ծանոթանալ Բանկի կենտրոնական գրասենյակում) և տեղաբաշխման ընթացքում մեկ ներդրողի նկատմամբ կիրառվող ձեռք բերվող պարտատոմսերի ծավալի սահմանափակումների, որն ենթակա է որոշման Բանկի Գործադիր տնօրենի կողմից՝ պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի համար:

Պարտատոմսերի ազատ շրջանառության հետ կապված որևէ այլ սահմանափակումներ չկան՝ բացառությամբ օրենսդրությամբ և Բանկի ներքին իրավական ակտերով սահմանված դեպքերի:

Թողարկողը պարտադիր դիմելու է պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում ցուցակելու համար, և համաձայն ՀՀ գործող օրենսդրության, պարտատոմսերի ցուցակման դեպքում վերջիններիս հետագա շրջանառությունը կարող է իրականացվել միայն կարգավորվող շուկայում:

Ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ առևտրին թույլտվության հայցը կարող է նաև չբավարարվել: Պարտատոմսերի առևտրի թույլտվություն չստանալու դեպքում, տեղաբաշխումը կհամարվի չեղյալ:

3.3.13. Արժեթղթերից ստացվող եկամուտների հարկումը

Կարևոր ծանուցում: Չնայած այն հանգամանքին, որ Թողարկողը, իրականացնելով իր լավագույն ջանքերը և առկա գիտելիքները, սույն բաժնում ներկայացնում է արժեթղթերից ստացվող եկամուտների հարկման մոտեցումները ՀՀ-ում, այնուամենայնիվ, Թողարկողը ցանկանում է հայտարարել, որ ներդրողներն այն չպետք է համարեն հարկային խորհրդատվություն և ներդրումներ անելիս հիմնվեն միայն այս բաժնում ներկայացված նյութի վրա: Թողարկողը չի երաշխավորում, որ ներդրողի կողմից Ազդագրի ստացման և ծանոթացման պահին հարկային օրենսդրությունը կհամապատասխանի ներկայացվածին, կամ համարժեքորեն կիրառություն կունենա ՀՀ հարկային մարմինների կողմից և ցանկացած պարագայում խորհուրդ է տալիս օգտվել մասնագիտացված հարկային խորհրդատվության ծառայություններից: Թողարկողը ցանկանում է հայտարարել, որ սույնով զերծ է մնում ցանկացած ներդրողի հնարավոր պահանջներից՝ կապված հարկային օրենսդրության և հարկման մեխանիզմների կիրառման և/կամ փոփոխության արդյունքում առաջացած ֆինանսական պահանջների նկատմամբ պատասխանատվությունից:

Թողարկողի պարտատոմսերից ստացվող եկամուտն ենթակա է հարկման ըստ հետևյալ հարկատեսակների.

1. Շահութահարկ (իրավաբանական անձանց համար)

2. Եկամտային հարկ (ֆիզիկական անձանց համար)

ՀՀ-ում շահութահարկ են վճարում.

1. ռեզիդենտ կազմակերպությունները, բացառությամբ ՀՀ հարկային օրենսգրքի 103-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված դեպքերի.
2. Հայաստանի Հանրապետությունում հաշվառված՝
 - անհատ ձեռնարկատերերը
 - նոտարները
3. Հայաստանի Հանրապետությունում հաշվառված, կանոնները գրանցած պայմանագրային ներդրումային ֆոնդերը (բացառությամբ կենսաթոշակային ֆոնդերի և երաշխիքային ֆոնդերի).
4. Ոչ ռեզիդենտ կազմակերպությունները, ինչպես նաև մշտական հաստատության միջոցով Հայաստանի Հանրապետությունում գործունեություն իրականացնող և (կամ) մշտական հաստատության միջոցով Հայաստանի Հանրապետության աղբյուրներից եկամուտ ստացող ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձինք:

Շահութահարկով հարկման օբյեկտ է համարվում՝

1. ռեզիդենտ կազմակերպությունների, Հայաստանի Հանրապետությունում հաշվառված անհատ ձեռնարկատերերի և նոտարների (այսուհետ՝ ռեզիդենտ շահութահարկ վճարողներ) համար՝ Հայաստանի Հանրապետության աղբյուրներից և (կամ) Հայաստանի Հանրապետությունից դուրս գտնվող աղբյուրներից ստացվող կամ ստացման ենթակա (այսուհետ՝ սույն բաժնում՝ ստացվող) համախառն եկամուտը, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետությունում հաշվառված անհատ ձեռնարկատերերի և նոտարների անձնական եկամուտների.
2. Հայաստանի Հանրապետությունում հաշվառված, կանոնները գրանցած ներդրումային ֆոնդերի (բացառությամբ կենսաթոշակային ֆոնդերի և երաշխիքային ֆոնդերի), ինչպես նաև «Ակտիվների արժեթղթավորման և ակտիվներով ապահովված արժեթղթերի մասին» ՀՀ օրենքի հիման վրա ստեղծված արժեթղթավորման հիմնադրամի համար՝ զուտ ակտիվների հանրագումարը.

3. ոչ ռեզիդենտ կազմակերպությունների, ինչպես նաև մշտական հաստատության միջոցով Հայաստանի Հանրապետությունում գործունեություն իրականացնող և (կամ) մշտական հաստատության միջոցով Հայաստանի Հանրապետության աղբյուրներից եկամուտ ստացող ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց (այսուհետ՝ ոչ ռեզիդենտ շահութահարկ վճարողներ) համար՝ Հայաստանի Հանրապետության աղբյուրներից ստացվող համախառն եկամուտը, բացառությամբ մշտական հաստատության միջոցով Հայաստանի Հանրապետությունում գործունեություն իրականացնող և (կամ) մշտական հաստատության միջոցով Հայաստանի Հանրապետության աղբյուրներից եկամուտ ստացող ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց՝ Հայաստանի Հանրապետության աղբյուրներից ստացվող անձանական եկամուտների:

Շահութահարկի գումարը 1. և 2. կետերով սահմանված անձանց համար հաշվարկվում է հարկվող շահույթի նկատմամբ՝ **18 տոկոս** դրույքաչափով:

Շահութահարկի գումարը 3. կետով սահմանված անձանց համար հաշվարկվում է հարկվող շահույթի նկատմամբ՝ **10 տոկոս** դրույքաչափով:

ՀՀ հարկային օրենսգրքի 132-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված դեպքերում ոչ ռեզիդենտ շահութահարկ վճարողներին վճարված եկամուտների գծով ձևավորվող հարկման բազայի մասով շահութահարկը հաշվարկում և պահում է հարկային գործակալը՝ եկամտի վճարման աղբյուրի մոտ, ընդ որում՝ տվյալ դեպքում որպես հարկային գործակալ հանդես է գալիս Բանկը:

4. 2020 թվականի մարտի մեկից ուժի մեջ մտած Հարկային օրենսգրքի փոփոխությունների համաձայն, Հայաստանի Հանրապետությունում գործող ֆոնդային բորսայում մինչև 2024թ.-ի դեկտեմբերի 31-ը ցուցակված պարտատոմսերից տոկոսի կամ մարելիս զեղչի ձևով ստացվող եկամուտների, ինչպես նաև նշյալ պարտատոմսերի օտարումից, այլ արժեթղթերով փոխարկումից կամ նման այլ գործարքներից ստացվող եկամուտների մասով ոչ ռեզիդենտ շահութահարկ վճարողները ազատվում են շահութահարկի վճարումից:

ՀՀ-ում եկամտային հարկ են վճարում.

1. ՀՀ ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձինք
2. անհատ ձեռնարկատերերը և նոտարները՝ որպես ֆիզիկական անձինք, եկամտային հարկ վճարողներ են համարվում միայն անձնական եկամուտների մասով:

Եկամտային հարկով հարկման օբյեկտ է համարվում.

1. ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց համար՝ Հայաստանի Հանրապետության աղբյուրներից և (կամ) Հայաստանի Հանրապետությունից դուրս գտնվող աղբյուրներից ստացվող համախառն եկամուտը, բացառությամբ Հայաստանի

Հանրապետությունում հաշվառված անհատ ձեռնարկատերերի և նոտարների ձեռնարկատիրական եկամուտների.

2. ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց համար՝ Հայաստանի Հանրապետության աղբյուրներից ստացվող համախառն եկամուտը, բացառությամբ մշտական հաստատության միջոցով Հայաստանի Հանրապետությունում գործունեություն իրականացնող և (կամ) մշտական հաստատության միջոցով Հայաստանի Հանրապետության աղբյուրներից եկամուտ ստացող ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց մշտական հաստատությանը վերագրվող եկամուտների, ինչպես նաև արտաքին տնտեսական գործունեությունից ստացվող եկամուտների:

3. 2020 թվականի մարտի մեկից ուժի մեջ մտած Հարկային օրենսգրքի փոփոխությունների համաձայն.

3.1. տեղաբաշխման պահից մինչև մարումն ընկած ժամկետը երկու տարուց պակաս թողարկված պարտատոմսերից ֆիզիկական անձանց կողմից ստացած տոկոսային եկամուտն ենթակա է հարկման, իսկ հարկման դրույքաչափը ներկայումս սահմանված է **10 տոկոս**:

3.2. Տեղաբաշխման պահից երկու տարի և ավել ժամկետ ունեցող պարտատոմսերից ստացված տոկոսային եկամուտը ենթակա չէ հարկման եկամտային հարկով, եթե դրանք ցուցակվել են Հայաստանի Հանրապետության գործող ֆոնդային բորսայում ոչ ուշ, քան 2024 թվականի դեկտեմբերի 31-ը:

Ֆիզիկական անձանց եկամուտներ վճարելիս եկամտային հարկը պահում (գանձում) է հարկային գործակալը, ընդ որում՝ տվյալ դեպքում ֆիզիկական անձանց համար հարկային գործակալ է հանդիսանում Բանկը: Եկամտային հարկի պահումը (գանձումը) իրականացվում է տոկոսների յուրաքանչյուր վճարման դեպքում:

Պարտատոմսերից ստացվող եկամուտների հարկման կանոնները և եկամտային հարկի կիրառվող դրույքաչափը նույնն են ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց համար:

3.4. Առաջարկի ժամկետները և պայմանները

3.4.1. Առաջարկի պայմանները և վիճակագրությունը

Պարտատոմսերի բաժանորդագրություն չի նախատեսվում:

3.4.1.1. Պարտատոմսերի բորսայական տեղաբաշխման դեպքում.

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման օրը ենթակա է որոշման Բանկի Գործադիր տնօրենի կողմից: Տեղաբաշխումը մի քանի օր լինելու դեպքում տեղաբաշխման սկզբից առնվազն 3 աշխատանքային օր առաջ Բանկն այդ մասին տեղեկությունը հրապարակելու է իր պաշտոնական կայքում:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման աճուրդին անմիջապես կարող են մասնակցել միայն

Բորսայի անդամները, որոնց ցանկը հասանելի է «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ պաշտոնական կայքում՝ www.amx.am: Բորսայի անդամ չհանդիսացող ներդրողները կարող են աճուրդին մասնակցել (օգտվել առաջարկից) Բանկի, ինչպես նաև Բորսայի այլ անդամների միջոցով՝ վերջիններիս կողմից սահմանված կարգով և պայմաններով:

Բորսայական տեղաբաշխման աճուրդի ժամանակ գնման հայտերը ներկայացվում են աճուրդի մասնակցի մոտ տեղակայված աշխատանքային կայանից Բորսայի տեղաբաշխման համակարգում (այսուհետ՝ համակարգ) մուտքագրելու միջոցով: Տեղաբաշխման աճուրդի ընթացքում որպես գնորդ հանդես եկող տեղաբաշխման մասնակիցները կարող են իրենց հայտերը ներկայացնել տեղաբաշխման համակարգ տվյալ աճուրդի տեղաբաշխման օրվա ժամը 11:00-ից (առաջարկի սկիզբ) մինչև 13:30 (առաջարկի իրականացման ավարտ):

Աճուրդի մասնակիցը կարող է հետ կանչել կամ փոփոխել իր կողմից ներկայացրած հայտը և նոր հայտ մուտքագրել մինչև ժամը 13:30:

Թողարկողի/Տեղաբաշխողի կողմից աճուրդի անցկացումը, որի ընթացքում տեղի է ունենում արժեթղթերով առքուվաճառքի գործարքների կնքման գործընթացը, տևում է մինչև տեղաբաշխման օրվա ժամը 15:00-ն:

Տեղաբաշխման աճուրդին **ոչ մրցակցային** (գնման հայտ, որը կարող է մասնակիորեն կամ ամբողջությամբ բավարարվել վաճառքի լավագույն գնով, հակառակ դեպքում չի ընդգրկվում հայտերի հերթում), ինչպես նաև **լրիվ բավարարմամբ** հայտեր չեն կարող ներկայացվել:

Գնման մրցակցային հայտով գործարքները կնքվում են այն գներով, որոնք նշված են գնման հայտերում՝ ըստ գների նվազման հաջորդականության: Մինևույն գին ունեցող հայտերը բավարարվում են ըստ դրանց տեղաբաշխման համակարգ մուտքագրման ժամանակային առաջնահերթության:

Բանկի պարտատոմսերի տեղաբաշխման աճուրդն իրականացվելու է դրամական միջոցների և պարտատոմսերի նախնական դեպոնացմամբ՝ «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ի «Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգի գործունեության կանոններով» սահմանված կարգով: Տեղաբաշխման ընթացքում որպես գնորդ հանդես եկող տեղաբաշխման ցանկացած մասնակից գործարքներ կարող է կնքել նախապես դեպոնացված դրամական միջոցների սահմաններում, իսկ տեղաբաշխողը՝ նախապես դեպոնացված արժեթղթերի սահմաններում: Տեղաբաշխման նստաշրջանի ընթացքում գնորդները կարող են կատարել դրամական միջոցների լրացուցիչ դեպոնացումներ և ապադեպոնացումներ՝ Բորսայի «Կորպորատիվ արժեթղթերի առևտրի կանոններով» և ըստ «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ «Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգի գործունեության կանոններով» սահմանված ընթացակարգերի:

Որպես գնորդ հանդես եկող տեղաբաշխման ցանկացած մասնակցի կողմից ներկայացված մրցակցային հայտերում նշված արժեթղթերի ընդհանուր քանակի համար սահմանափակում չկա: Գնորդը կարող է տեսնել միայն իր կողմից տեղաբաշխման համակարգ ներկայացված բոլոր գնման հայտերը:

Տեղաբաշխման աճուրդը կարող է հետաձգվել, ընդմիջվել, կամ դադարեցվել, աճուրդի ընթացքում կարող է հայտարարվել տեխնիկական ընդմիջում, ինչպես նաև տեղաբաշխումը կարող է չեղյալ համարվել Բորսայի՝ «Առևտրի ընդհանուր

կանոններով» և «Արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոններով» սահմանված դեպքերում:

Տեղաբաշխման ընթացքում կնքված գործարքների վերջնահաշվարկն իրականացվում է գործարքի կնքման օրվա ընթացքում:

Տեղաբաշխման ավարտից հետո Բորսան «Տեղեկատվության բացահայտման կանոններին» համապատասխան կազմակերպում է տեղաբաշխման արդյունքների հրապարակում իր պաշտոնական կայքում:

Բանկն իր պաշտոնական ինտերնետային կայքում՝ www.acba.am, տեղաբաշխման ավարտից հետո մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում հրապարակում է աճուրդի արդյունքների վերաբերյալ տեղեկատվություն՝ ներկայացվող առաջարկությունների ընդհանուր ծավալը, բավարարված առաջարկությունների ընդհանուր ծավալը, տեղաբաշխված պարտատոմսերի միջին կշռված գինը (եկամտաբերությունը) և այլն:

Պարտատոմսերի դիմաց սեփականության իրավունքը հավաստող քաղվածքները տրամադրվում են «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ի հաշվի օպերատորների կողմից սահմանված կարգով և ժամկետներում:

3.4.1.2. Պարտատոմսերի արտաբորսայական տեղաբաշխման դեպքում.

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման օրը ենթակա է որոշման Բանկի Գործադիր տնօրենի կողմից:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար կատարվող վճարումը պետք է կատարվի մինչև պարտատոմսերի ձեռքբերման յուրաքանչյուր հայտի ներկայացման օրվա ժամը.

- 16:30՝ Բանկի ցանկացած մասնաճյուղում հայտն առձեռն ներկայացնելու դեպքում: Ժամը 16:30-ից հետո համապատասխան վճարում չիրականացրած ներդրողների հայտերը համարվում են անվավեր:
- 18:00՝ ACBA DIGITAL հավելվածի միջոցով էլեկտրոնային հայտ ներկայացնելու դեպքում:

Ընդ որում՝ տվյալ դեպքում, եթե հայտի ներկայացումը և համապատասխան գումարի վճարումը կատարվել է մինչև տվյալ օրվա 18:00-ն ներառյալ, ապա պարտատոմսի գինը հաշվարկվում է տվյալ օրով: Ժամը 18:00-ից հետո ներկայացված և/կամ վճարված հայտի համար վճարվող գումարի չափը հաշվարկվում է տվյալ օրվան հաջորդող աշխատանքային օրվա պարտատոմսի գնով:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար կատարվող վճարումը համարվում է պատշաճ կերպով կատարված թողարկման նպատակով Բանկի կողմից բացված **220004131136001 (ԱՄՆ դոլարով արտահայտված պարտատոմսերի համար) կամ 220004131292000 (<< դրամով արտահայտված պարտատոմսերի համար)** բանկային հաշվին դրամական միջոցների մուտքագրման պահից:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ ներկայացնողները պետք է տեղյակ լինեն, որ իրենց հայտերը չբավարարվելու կամ մասնակի բավարարվելու դեպքում պարտատոմսերի ձեռքբերման համար վճարված գումարների՝ հատուկ հաշվի վրա մնալը, մինչև դրանք իրենց վերադարձնելու պահը, միջոցների ապօրինի պահում կամ դրանք վերադարձնելուց խուսափել չի հանդիսանում և դրանց վրա տոկոսներ չեն հաշվարկվում:

Բանկային փոխանցման միջոցով պարտատոմսերի ձեռքբերման համար կատարվող վճարման դեպքում ներդրողները պարտավոր են իրենց հաշվին ապահովել հնարավոր բանկային միջնորդավճարների հետ կապված ծախսերը:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտում նշված քանակի պարտատոմսեր ձեռք բերելու համար անհրաժեշտ է դրամական միջոցները մուտքագրել Տեղաբաշխողի կողմից «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ում բացված՝ Բանկի պարտատոմսերի տեղաբաշխման միջոցների հավաքագրման **220004131136001 (ԱՄՆ դոլարով արտահայտված պարտատոմսերի համար) կամ 220004131292000 (<< դրամով արտահայտված պարտատոմսերի համար)** տարանցիկ հաշվեհամարին:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտում նշված քանակի պարտատոմսեր ձեռք բերելու համար անհրաժեշտ դրամական միջոցների մեծությունը որոշվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$V = P \times Q,$$

որտեղ՝

V-ն՝ պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտում նշված քանակի պարտատոմսեր ձեռք բերելու համար անհրաժեշտ դրամական միջոցների մեծությունն է, որը կլորացվում է ստորակետից հետո երկու նիշի ճշտությամբ:

P-ն՝ պարտատոմսերի ձեռք բերման հայտի Բանկ ներկայացման օրվա դրությամբ պարտատոմսի գինն է, որը հաշվարկվում է **Ազդագրի 3.4.3.1 ենթաբաժնի** համաձայն:

Q-ն՝ պարտատոմսերի այն քանակն է, որը ներդրողը ցանկանում է ձեռք բերել:

3.4.1.3. Առաջարկի ընդհանուր ծավալը

Թողարկման (առաջարկի) ընդհանուր ծավալը կազմում է առավելագույնը՝ 30 000 000 (երեսուն միլիոն) ԱՄՆ դոլար, 30 000 000 000 (երեսուն միլիարդ) << դրամ, որից

- Մինչև 10 000 000 (տաս միլիոն) ԱՄՆ դոլարով և մինչև 10 000 000 000 (տաս միլիարդ) << դրամով պարտատոմսերի տեղաբաշխումը իրականացվելու է Հայաստանի ֆոնդային բորսայի տեղաբաշխման համակարգով (բորսայական), ստանդարտ (եվրոպական) փակ աճուրդի անցկացման միջոցով, Բորսայի «Արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոններով» սահմանված կարգով,
- Մինչև 20 000 000 (քսան միլիոն) ԱՄՆ դոլարով և մինչև 20 000 000 000 (քսան միլիարդ) << դրամով պարտատոմսերի տեղաբաշխումը իրականացվելու է արտաբորսայական՝ Բանկի կենտրոնական գրասենյակի և մասնաճյուղերի միջոցով:

Թողարկման ընդհանուր ծավալը իրականացվելու է մի քանի տրանշով: Տեղաբաշխման յուրաքանչյուր տրանշի ծավալը և տեղաբաշխման ձևը (բորսայական և/կամ արտաբորսայական) ենթակա է որոշման Բանկի Գործադիր տնօրենի կողմից:

3.4.1.4. Առաջարկի իրականացման սկիզբը և ավարտը

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման հստակ ժամանակահատվածը (և՛ բորայական, և՛ արտաբորայական տեղաբաշխման դեպքում)՝ ներառյալ տեղաբաշխումը սկսելու և ավարտելու օրը, ենթակա է որոշման Բանկի գործադիր տնօրենի կողմից: Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի համար՝ անկախ տեղաբաշխման ձևից, թողարկման և տեղաբաշխման առաջին օրը համընկնելու է:

Բորայական տեղաբաշխման դեպքում՝ պարտատոմսերի տեղաբաշխման օրվա տեղափոխումը, տեղաբաշխումը չկայացած կամ չեղյալ ճանաչումը իրականացվում է համաձայն Բորսայի՝ «Առևտրի ընդհանուր կանոններով» և «Արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոններով» սահմանված կարգով :

Արտաբորայական տեղաբաշխման դեպքում՝ մինչև պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի առաջնային տեղաբաշխման ավարտը չտեղաբաշխված պարտատոմսերի առաջնային տեղաբաշխման ժամկետը կարող է երկարաձգվել Բանկի գլխավոր գործադիր տնօրենի որոշմամբ մինչև 20 օրացուցային օրով՝ Ազդագրում սահմանված պայմաններով, եթե Բանկի խորհրդի կողմից չի կայացվել որոշում այդ պարտատոմսերի տեղաբաշխման պայմանների փոփոխության կամ դրանք մարելու վերաբերյալ:

Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի առաջարկը, ինչպես նաև տեղաբաշխումը կարող է հետաձգվել կամ չեղյալ հայտարարվել միայն անհաղթահարելի ուժի ազդեցության դեպքում (Ֆորս մաժոր):

Եթե Թողարկողը տեղաբաշխման ընթացքում ներկայացնում է Ծրագրային Ազդագրի լրացում, որը կապված է ազդագրում ներառված տեղեկատվության էական փոփոխության, նոր էական հանգամանքի կամ փաստի ի հայտ գալու հետ և ապա նա ներդրողի պահանջով պարտավոր է չեղյալ համարել ներդրողի տված ակցեպտը և առնվազն նրա կողմից արժեթղթերի ձեռքբերման գնով հետ վերադարձնել տեղաբաշխման ընթացքում նրանից ստացված միջոցները կամ հետ գնել մինչև լրացման ներկայացումը ներդրողին վաճառված արժեթղթերը: Սահմանված հետգնման պահանջը պետք է տեղաբաշխողին ներկայացվի գրավոր: Հետգնման պահանջի ներկայացման ժամկետը չի կարող ավելի կարճ լինել, քան Ծրագրային Ազդագրի լրացման հրապարակումից հետո 5-րդ աշխատանքային օրը:

Արժեթղթերի հետգնումն և տեղաբաշխման ընթացքում ստացված միջոցների վերադարձն իրականացվում են Բանկի կողմից անկանխիկ եղանակով՝ ներդրողի հետգնման պահանջը գրավոր ներկայացնելուց հետո 5 (հինգ) աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Տեղաբաշխումը դադարեցնելու մասին որոշման կայացման և տեղաբաշխման ընթացքում ստացված միջոցները ներդրողներին վերադարձվում են կուտակված արժեկտրոնային եկամուտների հետ միասին: Արժեկտրոնային եկամուտը նման դեպքում հաշվարկվում է ներդրողի կողմից պարտատոմսերի ձեռք բերման օրվա և այն դադարեցնելու մասին որոշման կայացման օրերի միջև ընկած ժամանակաշրջանի համար:

ՀՀ ԿԲ-ն իր որոշմամբ կարող է կասեցնել պարտատոմսերի տեղաբաշխման ընթացքը՝ համաձայն «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք):

Տեղաբաշխողի նախաձեռնությամբ տեղաբաշխման ընթացքը կարող է կասեցվել միայն ՀՀ ԿԲ համաձայնությամբ՝ առավելագույնը 10 (տասը) աշխատանքային օրով:

Եթե կասեցման ժամկետն ավարտվելու պահից՝ մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում, տեղաբաշխումը չի շարունակվում, ապա Բանկը պարտավոր է կայացնել

տեղաբաշխումը դադարեցնելու մասին որոշում և վերադարձնել տեղաբաշխման ընթացքում ստացված միջոցներն արժեթղթերը ձեռք բերած անձանց Օրենքով սահմանված կարգով՝ կասեցման ժամկետի ավարտից 10 (տասը) աշխատանքային օրվա ընթացքում:

3.4.1.5. Առաջարկից օգտվելու համար դիմելու գործընթացը

Թողարկողի պարտատոմսերի բաժանորդագրություն չի իրականացվելու:

Բորսայական տեղաբաշխման դեպում՝ պարտատոմսերի ձեռքբերման համար, ներդրողները կարող են մասնակցել առաջարկին սույն Ազդագրի **3.4.1.1.** կետում նկարագրված կարգով և ժամկետներում:

Արտաբորսայական տեղաբաշխման դեպում՝ պարտատոմսերի ձեռքբերման համար, ներդրողները ներկայացնում են պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտերը, որով կհավաստեն պարտատոմսերի թողարկման պայմաններն ընդունելու իրենց պատրաստակամությունը, և որով այդ պայմանները կդառնան ներդրողների համար պարտադիր: Հայտերը ներկայացվում են Բանկի հաստատված տիպային օրինակով, որը հրապարակվում է նաև www.acba.am ինտերնետային կայքում, (այսուհետ՝ հայտ) հետևյալ եղանակներով.

- «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ ցանկացած մասնաճյուղում հայտն առձեռն ներկայացնելու միջոցով, կամ
- ACBA DIGITAL հավելվածի միջոցով էլեկտրոնային հայտ ներկայացնելու միջոցով:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար կատարվող վճարումը պետք է կատարվի մինչև պարտատոմսերի ձեռքբերման յուրաքանչյուր հայտի ներկայացման օրվա ժամը.

- 16:30՝ Բանկի ցանկացած մասնաճյուղում հայտն առձեռն ներկայացնելու միջոցով: Ժամը 16:30-ից հետո համապատասխան վճարում չիրականացրած ներդրողների հայտերը համարվում են անվավեր
- 18:00՝ ACBA DIGITAL հավելվածի միջոցով էլեկտրոնային հայտ ներկայացնելու դեպքում (*եթե առկա է համապատասխան տեխնիկական հնարավորություն*):

Ընդ որում՝ տվյալ դեպքում, եթե հայտի ներկայացումը և համապատասխան գումարի վճարումը կատարվել է մինչև տվյալ օրվա 18:00-ն ներառյալ, ապա պարտատոմսի գինը հաշվարկվում է տվյալ օրով: Ժամը 18:00-ից հետո ներկայացված և/կամ վճարված հայտի համար վճարվող գումարի չափը հաշվարկվում է տվյալ օրվան հաջորդող աշխատանքային օրվա պարտատոմսի գնով:

Պարտատոմս ձեռք բերել ցանկացող անձը պետք է թողարկման նպատակով Բանկում բացված **220004131136001** (ԱՄՆ դոլարով արտահայտված պարտատոմսերի համար) կամ **220004131292000** (ՀՀ դրամով արտահայտված պարտատոմսերի համար) տարանցիկ հաշվեհամարին կատարի վճարում պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտում նշված քանակի պարտատոմսեր ձեռք բերելու համար՝ Ազդագրի 3.4.1. մասում նշված անհրաժեշտ դրամական միջոցների մեծության հաշվարկային բանաձևի համաձայն:

Թողարկողման նպատակով Բանկում բացված համապատասխան տարանցիկ հաշվեհամարին դրամական միջոցների ստացումից 1 (մեկ) աշխատանքային օրվա ընթացքում Բանկը Դեպոզիտարիային ներկայացնում է պարտատոմսերի տեղաբաշխման հանձնարարական՝ ներդրողի արժեթղթերի հաշվին համապատասխան քանակի պարտատոմսերի փոխանցման և հաշվեգրման համար:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման համար նախատեսված վերջնաժամկետից հետո թողարկման նպատակով բացված **220004131136001 (ԱՄՆ դոլարով արտահայտված պարտատոմսերի համար) կամ 220004131292000 (ՀՀ դրամով արտահայտված պարտատոմսերի համար)** տարանցիկ հաշվեհամարին ստացված գումարները ենթակա են հետ վերադարձման, իսկ դրանց համապատասխան հայտերը չեն կարող բավարարվել անկախ դրանց Բանկի կողմից ընդունման ժամկետից:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտը կհամարվի պատշաճ կերպով ընդունված Բանկի կողմից, եթե միաժամանակ առկա են ստորև նշված բոլոր հանգամանքները.

- հայտը ներկայցվել է Ազդագրում նշված կարգով, և
- պարտատոմսերի ձեռքբերման համար անհրաժեշտ գումարն ապահովվել է Ազդագրում նշված կարգով, և
- պարտատոմսերի ձեռքբերման գործարքի վերաբերյալ առկա չէ Ազդագրի **3.3.12.** կետով սահմանված հանգամանքները:

Իրավաբանական անձ ներդրողների համար հայտի ձևը ներկայացված է Ազդագրի **Հավելված 1-ում**: Ֆիզիկական անձ ներդրողների համար հայտի ձևը ներկայացված է Ազդագրի **Հավելված 2-ում**:

Պարտատոմսերի ձեռքբերմանը մասնակցել ցանկացող ֆիզիկական և/կամ իրավաբանական անձինք կարող են ներկայացնել մեկից ավելի հայտեր:

3.4.1.6. Հայտի լրացում

Բորսայական տեղաբաշխման դեպքում՝ պարտատոմսերում ներդրում իրականացնելու ցանկություն հայտնող անձը (ֆիզիկական կամ իրավաբանական) կարող է մասնակցել աճուրդին Բանկի հետ Բրոքերային ծառայությունների մատուցման համապատասխան պայմանագիր կնքելու և գնման հայտ ներկայացնելու միջոցով: Պարտատոմսեր ձեռք բերելու հայտերը Բանկ ներկայացվում են համաձայն Բանկի՝ «ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՇՈՒԿԱՅՈՒՄ ԲՐՈՔԵՐԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՏՈՒՅՄԱՆ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԻ», հաշվի առնելով «ԲԱՆԿԻ ԵՎ ՀԱՃԱԽՈՐԴԻ ՇԱՀԵՐԻ ԲԱԽՄԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱՓՈՎՄԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ» դրույթները: Նշված փաստաթղթերին կարելի է ծանոթանալ այցելելով Բանկի պաշտոնական կայքը՝ www.acba.am հասցեով:

Պոտենցիալ ներդրողները կարող են մասնակցել աճուրդին (համապատասխան գնման հայտ ներկայացնել) նաև Բորսայի այլ անդամների միջոցով, վերջիններիս ներքին ընթացակարգերով սահմանված կարգով:

Արտաբորսայական տեղաբաշխման դեպքում՝ պարտատոմսերի ձեռքբերման համար ֆիզիկական և/ կամ իրավաբանական անձինք լրացնում են հայտում նշված

դաշտերը, որոնց լրացումը պարտադիր է հայտի վավերականությունն ապահովելու համար:

Հայտում նշված «Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ընդհանուր գումար» դաշտում ներդրողները պետք է նշեն «Ձեռք բերվող պարտատոմսերի քանակը՝ հատ» դաշտում ամրագրված թվի և «Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ձեռքբերման գին» դաշտում ամրագրված թվի արտադրյալը:

3.4.1.7. Առաջարկի ընդհանուր ծավալի նվազեցման հնարավորությունը

Տեղաբաշխման ընթացքում առաջարկի ընդհանուր ծավալի նվազեցման հնարավորություն կարող է նախատեսվել Բանկի Գործադիր տնօրենի կողմից:

Տեղաբաշխման կարգով պայմանավորված՝ անկախ տեղաբաշխման ձևից, հնարավոր է պարտատոմսերի ձեռքբերման որևէ հայտի և/կամ հայտերի մասնակի բավարարում:

Բորսայական տեղաբաշխման դեպքում՝ հայտի մասնակի բավարարման ժամանակ, եթե առկա է լինում ներդրողին հետ վերադարձման ենթակա գումար, ապա տվյալ գումարի վերադարձը կազմակերպվում է համաձայն Բորսայի՝ «Առևտրի ընդհանուր կանոններով» և «Արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոններով» սահմանված կարգով:

Արտաբորսայական տեղաբաշխման դեպքում՝ հայտի մասնակի բավարարման դեպքում, եթե առկա է լինում ներդրողին հետ վերադարձման ենթակա գումար, ապա տեղաբաշխման ավարտից հետո 2 (երկու) աշխատանքային օրվա ընթացքում նշված գումարը Թողարկողի կողմից ենթակա է վերադարձման, ինչն իրականացվում է անկանխիկ եղանակով՝ համապատասխան ներդրողի բանկային հաշվին փոխանցմամբ:

3.4.1.8. Հայտը հետ կանչելու ժամանակաշրջանը

Բորսայական տեղաբաշխման դեպքում՝ համաձայն Բորսայի «Արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոնների», աճուրդի մասնակիցը կարող է հետ կանչել կամ փոփոխել իր կողմից ներկայացրած հայտը և նոր հայտ մուտքագրել մինչև ժամը 13:30:

Արտաբորսայական տեղաբաշխման դեպքում՝ Ազդագրի 3.4.1.3. ենթաբաժնում նկարագրված պարտատոմսերի ձեռքբերման պայմանների չափապանման դեպքում ներդրողների հայտերը համարվում են անվավեր և չեն մասնակցում տեղաբաշխմանը:

Բացի վերոնշյալ դեպքից, ներդրողները պարտատոմսերի հայտերը պատշաճ կերպով Բանկի կողմից ստանալուց և համապատասխան վճարումը կատարելուց հետո դրանք չեն կարող հետ կանչել:

3.4.1.9. Նվազագույն և առավելագույն գումարները

Բորսայական տեղաբաշխման դեպքում՝ պարտատոմսերում ներդրումներ կատարողների նկատմամբ ձեռք բերվող պարտատոմսերի ծավալի սահմանափակումներ չեն սահմանվում,

Արտաբորսայական տեղաբաշխման դեպքում՝ գոյություն են ունենալու պարտատոմսերի ձեռքբերման քանակական սահմանափակումներ, որը ենթակա է որոշման յուրաքանչյուր թողարկումից առաջ Բանկի Գործադիր տնօրենի կողմից, սակայն.

- ԱՄՆ դոլարով պարտատոմսերի դեպքում՝ կարող է սահմանվել ոչ պակաս քան 5 (հինգ) և ոչ ավել քան 10 000 (տաս հազար) հատ,
- ՀՀ դրամով պարտատոմսերի դեպքում՝ կարող է սահմանվել ոչ պակաս քան 5 (հինգ) և ոչ ավել քան 5 000 (հինգ հազար) հատ:

3.4.1.10. Արժեթղթերի դիմաց վճարներ կատարելը

Բորսայական տեղաբաշխման դեպքում՝ պարտատոմսերի տեղաբաշխման աճուրդն իրականացվելու է դրամական միջոցների նախնական դեպոզիտում «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ի «Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգի գործունեության կանոններով» սահմանված կարգով: Տեղաբաշխման ընթացքում որպես գնորդ հանդես եկող տեղաբաշխման ցանկացած մասնակից գործարքներ կարող է կնքել նախապես դեպոզիտում դրամական միջոցների սահմաններում: Տեղաբաշխման նստաշրջանի ընթացքում գնորդները կարող են կատարել դրամական միջոցների լրացուցիչ դեպոզիտումներ և ապադեպոզիտումներ՝ Բորսայի «Կորպորատիվ արժեթղթերի առևտրի կանոններով» և ըստ «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ «Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգի գործունեության կանոններով» սահմանված ընթացակարգերի:

Արտաբորսայական տեղաբաշխման դեպքում՝ Թողարկողի կողմից թողարկվող պարտատոմսերի ձեռքբերման համար իրավաբանական և/կամ ֆիզիկական անձինք վճարումը կատարում են թողարկման նպատակով «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ում բացված **220004131136001 (ԱՄՆ դոլարով արտահայտված պարտատոմսերի համար) կամ 220004131292000 (ՀՀ դրամով արտահայտված պարտատոմսերի համար)** տարանցիկ հաշվեհամարին:

Պարտատոմսերի դիմաց սեփականության իրավունքը հավաստող քաղվածքները տրամադրվում են «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ի հաշվի օպերատորների կողմից սահմանված կարգով և ժամկետներում:

3.4.1.11. Առաջարկի արդյունքների հրապարակումը

Բորսայական տեղաբաշխման դեպքում՝ տեղաբաշխման ընթացքում կնքված գործարքների վերջնահաշվարկն իրականացվում է գործարքի կնքման օրվա ընթացքում:

Տեղաբաշխման ավարտից հետո Բորսան «Տեղեկատվության բացահայտման կանոններին» համապատասխան կազմակերպում է տեղաբաշխման արդյունքների հրապարակում իր պաշտոնական կայքում:

Անկախ տեղաբաշխման ձևից՝ Բանկն իր պաշտոնական ինտերնետային կայքում՝ www.acba.am, տեղաբաշխման ավարտից հետո մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում հրապարակում է աճուրդի արդյունքների վերաբերյալ տեղեկատվություն՝ ներկայացվող առաջարկությունների ընդհանուր ծավալը, բավարարված առաջարկությունների ընդհանուր ծավալը, տեղաբաշխված պարտատոմսերի միջին կշռված գինը (եկամտաբերությունը) և այլն:

3.4.1.12. Նախապատվության իրավունքը

Բորսայական տեղաբաշխման դեպքում՝ տեղաբաշխման աճուրդին **ոչ մրցակցային** (գնման հայտ, որը կարող է մասնակիորեն կամ ամբողջությամբ բավարարվել վաճառքի լավագույն գնով, հակառակ դեպքում չի ընդգրկվում հայտերի հերթում), ինչպես նաև **լրիվ բավարարմամբ** հայտեր չեն կարող ներկայացվել:

Գնման մրցակցային հայտով գործարքները կնքվում են այն գներով, որոնք նշված են գնման հայտերում՝ ըստ գների նվազման հաջորդականության: Միևնույն գին ունեցող հայտերը բավարարվում են ըստ դրանց տեղաբաշխման համակարգ մուտքագրման ժամանակային առաջնահերթության:

Արտաբորսայական տեղաբաշխման դեպքում՝ պարտատոմսերի տեղաբաշխումն իրականացվելու է ըստ պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտերի ներկայացման և դրանց դիմաց կատարված վճարման ստացման հերթականության, այսինքն՝ առաջնահերթություն ունի այն ներդրողը ում՝ ներկայացրած հայտը և հայտի համաձայն թողարկման նպատակով «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ում բացված **220004131136001 (ԱՄՆ դոլարով արտահայտված պարտատոմսերի համար) կամ 220004131292000 (ՀՀ դրամով արտահայտված պարտատոմսերի համար)** տարանցիկ հաշվեհամարին վճարումն ավելի վաղ է ստացվել:

Թողարկվող պարտատոմսերը ձեռք բերելու նախապատվության իրավունք ունեցող անձինք չկան:

3.4.2. Տեղաբաշխման պլանը

3.4.2.1. Ներդրողների խմբերը

Առաջարկն ուղղված է ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց՝ ներառյալ որակավորված և ինստիտուցիոնալ ներդրողներին, ինչպես նաև անհատ ձեռնարկատերերին:

3.4.2.2. Հայտերի բավարարման մասին տեղեկացումը

Բորսայական տեղաբաշխման դեպքում՝ պարտատոմսերը տեղաբաշխվելու են Բորսայի տեղաբաշխման համակարգով, ստանդարտ փակ (եվրոպական) աճուրդի անցկացման միջոցով, Բորսայի «Արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոններով» սահմանված կարգով:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ավարտից հետո 1 (մեկ) ժամվա ընթացքում Բորսայի իրավասու ստորաբաժանումը Բորսայի «Առևտրի ընդհանուր կանոններին» համապատասխան ձևակերպում է կնքված գործարքների գրանցման վկայականները և ուղարկում Բորսայի համապատասխան անդամին:

Բորսայի անդամ չհանդիսացող ներդրողներն իրենց հայտերի բավարարման մասին տեղեկանում են Բորսայի այն անդամից, որի միջոցով մասնակցել են պարտատոմսերի տեղաբաշխման աճուրդին՝ վերջինիս կողմից սահմանված կարգով և պայմաններով:

Արտաբորսայական տեղաբաշխման դեպքում՝ ներդրողները Թողարկողից տեղեկանում են իրենց հայտերի բավարարման մասին մինչև հայտի ներկայացման օրվան հաջորդող աշխատանքային օրվա ավարտը: Հայտերի բավարարման մասին ներդրողին տեղեկացումը տրամադրվում է առձեռն՝ Բանկի ցանկացած մասնաճյուղում հայտն առձեռն ներկայացնելու դեպքում, կամ էլեկտրոնային եղանակով՝ ACBA DIGITAL հավելվածի միջոցով էլեկտրոնային հայտ ներկայացնելու դեպքում:

Ներդրողները տեղաբաշխման արդյունքներին կարող են ծանոթանալ հետևյալ տարբերակներով՝

1. ACBA DIGITAL հավելվածում առկա համապատասխան բաժնում՝ հայտի հաստատման հաղորդագրությունը ստանալուց հետո մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում:
2. Բանկի մասնաճյուղում կամ էլ.հասցեով, եթե պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտը ընդունվել է բանկի մասնաճյուղում՝ հայտի հատատումից մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում:

3.4.3. Առաջարկի գինը

3.4.3.1. Արժեթղթերի գինը

Պարտատոմսերի լրիվ գինը յուրաքանչյուր 100 միավոր անվանական արժեքի դիմաց, տեղաբաշխման առաջին օրվանից սկսած հաշվարկվում է հետևյալ կերպ.

$$P = \frac{C}{f} \sum_{t=1}^n \frac{1}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{i-1+\tau}} + \frac{100}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{n-1+\tau}}$$

որտեղ՝

$$\tau = \frac{DSN}{DCC}$$

P – Պարտատոմսի լրիվ գինն է (կլորացվում է ստորակետից հետո 4 նիշի ճշտությամբ թվաբանական կլորացման կանոնների համաձայն),,

DSN - գործարքի կատարման օրից մինչև հաջորդ արժեկտրոնի վճարումը մնացած օրերի քանակ համապատասխան պայմանականության դեպքում,

DCC - գործարքին նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև գործարքին

հաջորդող արժեկտրոնի վճարման օրերի քանակ համապատասխան պայմանականության դեպքում,

f - արժեկտրոնի վճարման հաճախականությունն է 2 (երկու) կիսամյակային վճարումների համար),

n - հաշվարկման պահին մնացած արժեկտրոնների վճարումների թիվը,

C - տարեկան արժեկտրոնը 100 միավոր անվանական արժեքի դիմաց,

Y - մինչև մարում եկամտաբերություն:

Բորսայական տեղաբաշխման դեպքում՝ ներդրողները տեղաբաշխման աճուրդին ներկայացնում են իրենց առաջարկությունները գնի/եկամտաբերության և պարտատոմսերի այն ծավալի վերաբերյալ, որը ներդրողը պատրաստ է ձեռք բերել հայտում ներկայացված գնով/եկամտաբերությամբ:

Ազդագրի գրանցումից հետո՝ պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխումը սկսելուց 3 աշխատանքային օր առաջ, հայտերի բավարարման (կտրման) գնի/եկամտաբերության վերաբերյալ տեղեկատվությունը կներառվի համապատասխան տրանշով թողարկվող պարտատոմսերի վերջնական պայմանների և հայտարարության մեջ:

Արտաբորսայական տեղաբաշխման դեպքում՝ Ազդագրի գրանցումից հետո, պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխումը սկսելուց 3 աշխատանքային օր առաջ, տեղաբաշխման ամբողջ ժամանակահատվածի համար, ըստ օրերի, պարտատոմսերի վաճառքի գինը կիրապարակվի Բանկի ինտերնետային կայքում:

Բանկային փոխանցման միջոցով պարտատոմսերի ձեռքբերման համար կատարվող վճարման դեպքում ներդրողները պարտավոր են իրենց հաշվին հոգալ հնարավոր բանկային միջնորդավճարների հետ կապված ծախսերը:

Ներդրողները պարտավոր են նաև Դեպոզիտարիայում կամ լիցենզավորված որևէ այլ ենթապահառուի մոտ բացել արժեթղթերի հաշվառման անձնական դեպո հաշիվ և կրել վերջինիս հետ կապված ծախսերը:

3.4.4. Տեղաբաշխումը

3.4.4.1. Երաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնողները

Երաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնողներ առկա չեն:

3.4.4.2. Չերաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնողները

«ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ չերաշխավորված եղանակով տեղաբաշխելու է իր կողմից թողարկվող անվանական արժեկտրոնային ոչ փաստաթղթային մինչև ` 30 000 000 (երեսուն միլիոն) ԱՄՆ դոլար և 30 000 000 000 (երեսուն միլիարդ) ՀՀ դրամ թողարկման ընդհանուր ծավալով պարտատոմսերը, որից.

- Մինչև 10 000 000 (տաս միլիոն) ԱՄՆ դոլարով և մինչև 10 000 000 000 (տաս միլիարդ) ՀՀ դրամով պարտատոմսերի տեղաբաշխումը իրականացվելու է

Հայաստանի ֆոնդային բորսայի տեղաբաշխման համակարգով (բորսայական), ստանդարտ (եվրոպական) փակ աճուրդի անցկացման միջոցով, Բորսայի «Արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոններով» սահմանված կարգով,

- Մինչև 20 000 000 (քսան միլիոն) ԱՄՆ դոլարով և մինչև 20 000 000 000 (քսան միլիարդ) ՀՀ դրամով պարտատոմսերի տեղաբաշխումը իրականացվելու է արտաբորսայական՝ Բանկի կենտրոնական գրասենյակի և մասնաճյուղերի միջոցով:

3.4.4.3. Տեղաբաշխման պայմանները

Թողարկողը և Տեղաբաշխողը նույն իրավաբանական անձն են՝ «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ը: Թողարկող/Տեղաբաշխողը այլ տեղաբաշխողների և/կամ խմբի հետ համատեղ տեղաբաշխման պայմանագիր չի կնքել:

3.4.4.4. Վճարում ընդունող բանկերը և պահառուները

Բորսայական տեղաբաշխման դեպքում՝ տեղաբաշխման աճուրդի ընթացքում պարտատոմսեր ձեռք բերելու համար պոտենցիալ ներդրողները կարող են դիմել Բանկին, ինչպես նաև Բորսայի այլ անդամներին և մասնակցել աճուրդին՝ վերջիններիս կողմից սահմանված պայմաններով և սակագներով: Բորսայի անդամների ցանկը հասանելի է «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ պաշտոնական կայքում՝ www.amx.am:

Բորսայի անդամ հանդիսացող ներդրողներից տեղաբաշխման աճուրդի ընթացքում ձեռք բերվող պարտատոմսերի դիմաց գանձվում են միջնորդավճարներ Բորսայի «Սակագների մասին կանոններով» սահմանված չափերով: Բորսայի անդամ չհանդիսացող ներդրողներն իրենց կողմից ձեռք բերվող պարտատոմսերի դիմաց գանձվող միջնորդավճարների մասին կարող են տեղեկանալ Բորսայի այն անդամից, որի միջոցով մասնակցել են պարտատոմսերի տեղաբաշխման աճուրդին:

Արտաբորսայական տեղաբաշխման դեպքում՝ պարտատոմսերի դիմաց անհրաժեշտ է վճարում կատարել թողարկման նպատակով «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ում (ՀՀ, Երևան 0002, Արամի փողոց, 82-84 շենք) բացված **220004131136001 (ԱՄՆ դոլարով արտահայտված պարտատոմսերի համար) կամ 220004131292000 (ՀՀ դրամով արտահայտված պարտատոմսերի համար)** տարանցիկ հաշվեհամարին:

Թողարկողի պարտատոմսերի նկատմամբ իրավունքների և պարտավորությունների հաշվառումն ու (կամ) գրանցումն (սեփականատերերի ռեեստրի վարում) իրականացվելու է Դեպոզիտարիայի միջոցով, որը հանդես է գալու որպես Գլխավոր պահառու՝ համաձայն ՀՀ օրենսդրության և կազմակերպության գործունեությունը կարգավորող կանոնների:

Պարտատոմսերը կարող են հաշվառվել նաև ՀՀ ԿԲ կողմից լիցենզավորված որևէ պահառուի կողմից (Դեպոզիտարիայի ենթապահառու)՝ այդ պահառուի մոտ

պարտատոմսերի սեփականատիրոջ/անվանատիրոջ համար արժեթղթերի հաշիվ բացելու և վարելու միջոցով:

Դեպոզիտարիայի հասցեն է՝ ՀՀ, ք. Երևան 0010, Վազգեն Սարգսյան 26/1, Էրեբունի պլազա 5-րդ հարկ, հեռ.՝ +(374) 60 61 55 55, (լրաց.111), +(374) 10 54 33 21, (լրաց.136):

Պարտատոմսերի ռեեստրի վարման Հաշվի Օպերատոր հանդիսանում է «ԱԿԲԱ-ԲԱՆԿ» ԲԲԸ: Մինչև պարտատոմսերի ձեռքբերումը ներդրողները պարտավոր են Դեպոզիտարիայում կամ լիցենզավորված որևէ այլ ենթապահառուի մոտ բացել արժեթղթերի հաշվառման անձնական դեպո հաշիվ:

3.5. Առևտրին թույլտվությունը և առևտրի կազմակերպումը

3.5.1. Առևտրին թույլտվությունը

Սույն Ծրագրային Ազդագիրը ՀՀ ԿԲ կողմից գրանցելուց և պարտատոմսերը տեղաբաշխելուց հետո Բանկը դիմելու է «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ տեղաբաշխված պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում ցուցակելու և առևտրին թույլատրելու համար:

Ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ առևտրին թույլտվության հայցը կարող է նաև չբավարարվել: Տեղաբաշխման ավարտից հետո երեք ամսվա ընթացքում կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլտվություն չստանալու դեպքում, պարտատոմսերի տեղաբաշխումը կհամարվի չեղյալ:

3.5.2. Շուկաները

Այս պահին Թողարկողի կողմից սույն Ծրագրային Ազդագրով գրանցվող պարտատոմսերը թույլատրված չեն հրապարակային առևտրի ոչ մի շուկայում:

Հարկ է նշել նաև, որ մինչ օրս Բանկն իրականացրել է պարտատոմսերի 13 թողարկում, որից վեցը՝ դոլարային, իսկ յոթը՝ դրամային արտահայտությամբ:

Ինչպես նաև 2021թ.-ին իրականացվեց Բանկի լրացուցիչ թողարկման բաժնետոմսերի առաջնային, հրապարակային տեղաբաշխում՝ թողարկելով 500 000 (հինգ հարյուր հազար) հատ բաժնետոմս՝ ընդհանուր 7 500 000 000 (յոթ միլիարդ հինգ հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ տեղաբաշխման գումարով:

Բանկի կողմից թողարկված՝ շրջանառության մեջ առկա պարտատոմսերի վերաբերյալ հակիրճ տեղեկատվությունը ներկայացված է հետևյալ աղյուսակում.

Պարտատոմսի ԱՄՏ	Թողարկում	Ժամկետ	Թողարկման Ծավալ	Արժույթ	Արժեկտրոնային դրույք	Մարում
AMACBAB28ER5	01.12.2022	36 ամիս	3,000,000,000	AMD	11,00%	01.12.2025
AMACBAB29ER3	01.12.2022	36 ամիս	5,000,000	USD	5,00%	01.12.2025
AMACBAB2AER7	01.03.2023	36 ամիս	3,000,000,000	AMD	11,50%	01.03.2026
AMACBAB2BER5	01.03.2023	36 ամիս	5,000,000	USD	5,00%	01.03.2026
AMACBAB2CER3	06.06.2023	36 ամիս	9,178,400,000	AMD	11,50%	06.06.2026
AMACBAB2DER1	06.06.2023	36 ամիս	3,932,100	USD	5,00%	06.06.2026

Բանկի կողմից թողարկված բոլոր պարտատոմսերը ցուցակվել են «Հայաստանի Ֆոնդային Բորսա» ԲԲԸ-ում և ընդգրկվել պարտատոմսերի երկրորդային (Bbond) ցուցակում:

Բանկի բաժնետոմսերը ցուցակված են Հայաստանի Ֆոնդային Բորսայի ամենախրաջվելի՝ (A) հարթակում:

3.5.3. Շուկա ստեղծողները

Բանկը մասնագիտացված անձանց հետ դեռ չի կնքել երկրորդային շուկայում շուկա ստեղծողի (մարքեթ մեյքերի) ծառայություններից օգտվելու վերաբերյալ պայմանագիր:

Բանկը պարտավորվում է մասնագիտացված անձանց հետ կնքել երկրորդային շուկայում շուկա ստեղծողի պայմանագիր, որի կնքումից հետո օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հրապարակել անհրաժեշտ տեղեկատվությունը:

3.6. Լրացուցիչ տեղեկատվություն

3.6.1. Խորհրդարաններ

Սույն Ազդագրի պատրաստման ընթացքում Բանկը չի օգտվել այլ խորհրդատուների ծառայություններից:

3.6.2. Աուդիտորական եզրակացությունը

Բացի սույն Ծրագրային Ազդագրում ներկայացված Թողարկողի պատմական ֆինանսական հաշվետվությունների, որոնք ենթարկվել են աուդիտի անկախ աուդիտորական ընկերությունների կողմից, սույն Ազդագրում ներկայացված այլ տեղեկատվություն չի ենթարկվել աուդիտի անկախ աուդիտորական ընկերությունների կողմից: Հաշվետվությունների և դրանց վերաբերյալ անկախ աուդիտորական կազմա-

կերպությունների կողմից տրված եզրակացությունների պատճենները ներկայացված են **Ազդագրի Հավելված 6-ում**:

ԱՌՒԴԻՏՈՐԻ ՀՂՈՒՄՆԵՐ

Փրայսուոթերհաուս Կուպերս Արմենիա ՍՊԸ-ն աուդիտի չի ենթարկել, չի ստուգել կամ իրականացրել որևէ ընթացակարգ կապված ֆինանսական տվյալների հետ, որոնք ներառված են սույն ազդագրում առ 2023 թվականի դեկտեմբերի 31-ը և այդ ամսաթվին ավարտված տարվա համար, և, համապատասխանաբար, Փրայսուոթերհաուս Կուպերս Արմենիա ՍՊԸ-ն կարծիք կամ հավաստիացման որևէ այլ ձև չի հայտնում նման տեղեկատվության համար:

Փրայսուոթերհաուս Կուպերս Արմենիա ՍՊԸ-ն պատասխանատվություն կամ որևէ առնչություն չի կրում Բանկի ֆինանսական տվյալների հաշվարկի համար առ 2023 թվականի դեկտեմբերի 31-ը և այդ ամսաթվին ավարտված տարվա համար:

Սույն ազդագրի որևէ մասում ներառված Բանկի և նրա դուստր ընկերությունների համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները առ 2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ը և այդ ամսաթվին ավարտված տարվա համար աուդիտի են ենթարկվել Փրայսուոթերհաուս Կուպերս Արմենիա ՍՊԸ -ի կողմից՝ որպես անկախ աուդիտոր, ինչպես նշված է այդ հաշվետվություններում:

Սույն ազդագրի որևէ մասում ներառված Բանկի և նրա դուստր ընկերությունների համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները առ 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ը և այդ ամսաթվին ավարտված տարվա համար աուդիտի են ենթարկվել Էրնսթ Ընդ Յանգ ՓԲԸ-ի կողմից՝ որպես անկախ աուդիտոր, ինչպես նշված է այդ հաշվետվություններում:

3.6.3. Թողարկողի վարկանիշը

2024 թվականի փետրվարին, հեղինակավոր Fitch վարկանիշային գործակալությունը (Fitch Ratings) վերանայել է ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ-ին շնորհած «Երկարաժամկետ պարտավորություններ թողարկողի» B+ վարկանիշը բարձրացնելով BB- վարկանիշի (long-term Issuer Default Rating IDR) հեռանկարը՝ «Կայուն»:

Գործակալության հրապարակած գեկույցում նշված է, որ վերանայումը պայմանավորված է ՀՀ վարկանիշի հեռանկարի ու բանկի գործառնական շահութաբերության և կապիտալի ավելացման, ինչպես նաև ներգրավվող ռեսուրսների և իրացվելիության մակարդակի ամրապնդմամբ:

Fitch-ի կողմից հրապարակված հաշվետվությունում նաև նշվում է, որ վերջինիս ակնկալիքով տնտեսական դրական պայմանները կպահպանվեն և կնպաստեն բանկի ֆինանսական կայունության ամրապնդմանը, շահութաբերության աճին, իրացվելիության մակարդակի բարձրացմանը, իսկ բանկի ակտիվների որակը կշարունակի մնալ բարձր:

ԲԱԺԻՆ 4. ԲԱՆԿԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

4.1. Անկախ աուդիտորներ

ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով յուրաքանչյուր տարի Բանկի կողմից հրավիրվում է արտաքին աուդիտ: Աուդիտի նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները՝ ամբողջությամբ վերցրած, զերծ են խարդախության կամ սխալների հետևանքով առաջացող էական խեղաթյուրումներից, և ներկայացնել աուդիտորական եզրակացություն՝ ներառյալ աուդիտորի կարծիքը :

- 2017-2021թթ.-ին Բանկի անկախ աուդիտ իրականացրել է «Էրնսթ Ընդ Յանգ» ՓԲԸ:

«Էրնսթ Ընդ Յանգ» ՓԲԸ գլոբալ «Էրնսթ Ընդ Յանգ» (EY) միջազգային աուդիտորական և խորհրդատվական ծառայություններ մատուցող կազմակերպության անդամ է: Ընկերությունն իր գործունեությունը Հայաստանում սկսել է 2008թ.-ից:

«Էրնսթ Ընդ Յանգ» ՓԲԸ-ի հասցեն է՝ ՀՀ, ք. Երևան 0010, Վազգեն Սարգսյան 2, «Կամար» բիզնես-կենտրոն, 7-րդ հարկ, հեռ.՝ +(374) 60 50 77 77, ինտերնետային կայքի հասցեն է՝ www.ey.com/am: Կազմակերպության Գլխավոր տնօրենն է Էրիկ Հայրապետյանը:

- 2022-2024թթ.-ին Բանկի անկախ աուդիտ իրականացնում է «ՓրայսուոթերհաուսԿուպերս Արմենիա» ՍՊԸ:

«ՓրայսուոթերհաուսԿուպերս Արմենիա» ՍՊԸ-ն գլոբալ «ՓրայսուոթերհաուսԿուպերս» (PWC) միջազգային աուդիտորական և խորհրդատվական ծառայություններ մատուցող կազմակերպության անդամ է: Ընկերությունն իր գործունեությունը Հայաստանում սկսել է 2008թ.-ից:

«ՓրայսուոթերհաուսԿուպերս Արմենիա» ՍՊԸ-ի հասցեն՝ ՀՀ, ք. Երևան 0010, Վազգեն Սարգսյան 2, «Կամար» բիզնես-կենտրոն, 8-րդ հարկ, հեռ.՝ +374 (10) 51 21 51, ինտերնետային կայքի հասցեն է՝ <https://www.pwc.com/am/en>: Կազմակերպության տնօրենն է Նինո Կադագիշվիլին:

Պատմական ֆինանսական ժամանակաշրջանի անկախ աուդիտորական եզրակացությունները ներկայացված են **Հավելված 6-ում**:

4.2. Ռիսկային գործոններ

Ինչպես ցանկացած ֆինանսական գործունեություն, այնպես էլ բանկայինը, մշտապես ռիսկ է պարունակում: Ռիսկն այն բանի հավանականությունն է, որ բանկը տվյալ գործունեության արդյունքում շահույթ չի ստանա, կստանա նախատեսված ծավալներին զգալիորեն զիջող շահույթ կամ ընդհանրապես վնաս կկրի:

Ցանկացած տնտեսական գործունեության ընթացքում, առավել ևս բանկային, անհնարին է զրոյական ռիսկի հասկացությունը և հարցը ոչ թե ընդհանրապես բացառումն է, այլ նրա ճիշտ ծավալային բնութագրի գնահատումը և արդյունավետ կառավարումը:

Ռիսկերի կառավարումը «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ կառավարման համակարգի կարևորագույն մաս է կազմում և այն իրենից ներկայացնում է Բանկի պոտենցյալ վնասների կանխարգելմանն ու նվազեցմանն ուղղված փոխկապակցված գործողությունների ամբողջություն: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը ծայրաստիճան կարևոր է Բանկի շահութաբերության պահպանման համար:

Ստորև նշված ռիսկերից յուրաքանչյուրը կարող է հանգեցնել Բանկի ֆինանսական վիճակի, ֆինանսական արդյունքների և կանխիկ դրամական հոսքերի վատթարացմանը, ինչպես նաև շուկայական դիրքի, մրցունակության և հեռանկարային զարգացման անկմանը, ինչը իր հերթին կարող է հանգեցնել Բանկի կողմից ստանձնած պարտավորությունների՝ լրիվ կամ մասնակի չկատարմանը կամ որոշակի կերպով դժվարացնել ներդրողների կողմից ապագայում պարտատոմսերի արագ և շահավետ գնով իրացումը և արժեկտրոններով նախատեսված տոկոսագումարների ստացումը:

Ներդրողները պետք է հաշվի առնեն նաև, որ ստորև ներկայացվող ռիսկերը ոչ բոլոր ռիսկերն են, որոնք Բանկը կարող է երբևէ կրել: Ենթադրաբար կարող են լինել լրացուցիչ ռիսկեր, որոնք բանկն այժմ չի համարում էական, կամ որոնք ներկայումս հայտնի չեն նրան, և ցանկացած այդպիսի ռիսկ կարող է հանգեցնել ներդրողի կողմից ներդրված գումարի մասնակի կամ ամբողջական կորստին:

Իր գործունեության ընթացքում Բանկն առնչվում է հետևյալ հիմնական ռիսկերի հետ.

Վարկային ռիսկ - Բանկը ենթարկվում է վարկային ռիսկի, որն իրենից ներկայացնում է ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկը, երբ փոխառուն կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը ի վիճակի չի լինում կատարել իր պայմանագրային պարտականությունները Բանկի նկատմամբ, որն ազդում է վերջինիս գործունեության վրա, առաջացնում լրացուցիչ ծախսեր և բացասական անդրադառնում շահույթի վրա:

Վարկային ռիսկը Բանկի հիմնական ռիսկերից մեկն է, այդ պատճառով էլ Բանկն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Վարկային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի ու փոխատվությունների տրամադրմանը և ներդրումային գործունեության հետ, որոնք Բանկի ակտիվների պորտֆելի մեջ ավելացնում են պարտքային արժեթղթեր և այլ պարտքային գործիքներ: Ռիսկն առկա է նաև արտահաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում, ինչպիսիք են վարկային պարտավորությունները:

Վարկային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Բանկի Ռիսկերի կառավարման և համապատասխանության վարչության կողմից, և

հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Բանկի խորհրդին, Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողովին և Գլխավոր գործադիր տնօրենին:

Համաձայն Բանկի վարկային պորտֆելի ռիսկայնության վերլուծությունների՝ Բանկի պորտֆելը ունի հետևյալ կառուցվածքը.

Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխառություններ	31.12.2023թ. (Աուդիտ չանցած)	31.12.2022թ. (Աուդիտ անցած*)	31.12.2021թ. (Աուդիտ անցած*)
Վարկեր, այդ թվում՝	463,075,156	413,878,081	348,959,692
Խումբ 1 ¹	442,750,040	392,606,428	315,949,398
Խումբ 2 ²	7,191,301	8,885,751	16,552,085
Խումբ 3 ³	13,104,136	12,317,640	16,271,566
POCI ⁴	29,681	68,261	186,643
Հնարավոր կորուստների պահուստ	(5,271,996)	(5,438,836)	(7,664,614)

¹ **Խումբ 1:** Ֆինանսական գործիքի սկզբնական ճանաչման պահին այն հիմնականում դասվում է Խումբ 1-ում: Խումբ 1-ում դասվում են նաև այն վարկերը, որոնք հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ունեցել են վարկային ռիսկի էական բարելավում և տեղափոխվել են այստեղ Խումբ 2-ից:

² **Խումբ 2:** Տրամադրման պահից վարկային ռիսկի էական վատացմամբ բնութագրվող վարկերը տեղափոխվում են Խումբ 2, որոնց գծով պահուստավորումը կատարվում է մինչև մարում ընկած ամբողջ ժամանակահատվածի կտրվածքով գնահատված ԱՎԿ-ների (ակտիվների վարկային կորուստ) հիման վրա: Վարկը կարող է դասակարգվել Խումբ 2-ում նաև տրամադրման պահին, եթե համապատասխանում է Խումբ 2-ի դասակարգման չափանիշներին, օրինակ վերաֆինանսավորման պայմանի առկայություն: Անկախ այլ պատճառների առկայությունից, 31 օր ժամկետանց հատելու պահին վարկը տեղաթոխվում է Խումբ 2:

³ **Խումբ 3:** Բոլոր արժեզրկված ակտիվները տեղափոխվում են Խումբ 3, որոնց գծով պահուստավորումը կատարվում է մինչև մարում ընկած ամբողջ ժամանակահատվածի կտրվածքով գնահատված ԱՎԿ-ների հիման վրա:

⁴ **POCI:** Ձեռք բերված կամ ստեղծված՝ արժեզրկված (POCI) ակտիվները ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք արժեզրկված են սկզբնական ճանաչման ժամանակ: Տվյալ ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ հաշվառվում են իրական արժեքով, և տոկոսային եկամուտը հետագայում ճանաչվում է վարկային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքի հիման վրա: ԱՎԿ-ն միայն ճանաչվում կամ ապաճանաչվում է այնքանով, որքանով որ հետագայում փոխվում է ակտիվի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող վարկային կորուստների գնահատականը:

* Սյուն ցուցանիշները հաշվարկվել են աուդիտ անցած ֆինանսական հաշվետվությունների և հաշվապահական գրանցումների հիման վրա:

Վարկային ռիսկերի արդյունավետ կառավարման նպատակով Բանկը կարևորում է վարկային պորտֆելի դիվերսիֆիկացիան, հսկողություն սահմանում տարբեր տեսակի կենտրոնացումների վրա, շարունակաբար վերահսկում է առանձին վարկերի վիճակը և կանոնավոր կերպով գնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը՝ անհրաժեշտության դեպքում փոփոխելով վարկի տրամադրման սահմանաչափերը և սքորի ընդունելի նվազագույն մակարդակը:

Բանկը կիրառում է բազմաթիվ միջոցներ վարկային ռիսկը զսպելու համար: Մասնավորապես գրավային ապահովածության միջոցով վարկային ռիսկի կրճատում: Բանկը կանոններ է սահմանում գրավի հատուկ տեսակների ընդունելի լինելու կամ ռիսկերի զսպման վերաբերյալ:

Վարկերի և փոխատվությունների համար գրավի հիմնական տեսակներն են.

- հիփոթեքային պայմանագրերով գրավադրվող անշարժ գույքը.
- կազմակերպությունների գործառնական ակտիվները՝ շենքերը, այլ հիմնական միջոցներ, պաշարները.
- ֆինանսական գործիքները՝ պարտքային և բաժնային արժեթղթերը.
- շարժական գույք:

Տարբեր ֆինանսական ակտիվներ ապահովող գրավները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը սովորաբար ապահովված չեն:

Իրացվելիության ռիսկն - Իրացվելիության ռիսկը հավանականություն է, որ բանկը բավարար իրացվելի միջոցներ չի ունենա պարտավորությունները ժամանակին մարելու համար: Կարող է հանդես գալ երկու եղանակով՝ միջոցների ներգրավման անհնարինություն և ակտիվների իրացվելիության ռիսկ: Առաջինը ենթադրում է, որ բանկը հնարավորություն չի ունենա համապատասխան ժամկետում միջոցներ ներգրավել շուկայից այնպիսի արժեքով, որը հասանելի է շուկայի այլ մասնակիցներին (օրինակ՝ բանկի վարկանիշի կամ հեղինակության անկման արդյունքում): Երկրորդ դեպքում բանկն ի վիճակի չէ շուկայում իրացնել իր ակտիվներն առանց գնային կորուստների (ոչ տարողունակ կամ ոչ իրացվելի շուկայական պայմաններում, երբ առկա են գնային զգալի տատանումներ կամ կոնկրետ բանկի ակտիվների նկատմամբ շուկայում անբավարար պահանջարկի դեպքում):

Բանկը գնահատում է այն շուկաների իրացվելիությունը, որտեղ գործունեություն է ծավալում, ինչպես նաև նախատեսում և ապահովում է իր իրացվելիության մակարդակին համարժեք կապիտալի առկայություն՝ հաշվի առնելով, որ բանկի կապիտալի մեծությունը կարող է ազդել ճգնաժամային իրավիճակներում բանկի՝ իրացվելիություն ներգրավելու հնարավորության վրա:

Այս ռիսկի զսպման նպատակով Բանկը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ՝ ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները՝

հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը՝ օրական, շաբաթական, ամսական կտրվածքով: Բացի այդ, ՀՀ ԿԲ պահանջով Բանկը ՀՀ ԿԲ-ում թղթակցային հաշիվներին պահում է պարտադիր պահուստներ՝ իր դրամային պարտավորությունների 4%-ի չափով ՀՀ դրամով, իսկ արտարժույթային պարտավորությունների 6%-ի չափով ՀՀ դրամով և 12% չափով արտարժույթով, որը հանդիսանում է պահուստային բուֆեր՝ հնարավոր արտահոսքի սպասարկման համար:

Ստորև ներկայացվում են իրացվելիության նորմատիվները 2021-2022թթ.-ի և 2023թ.-ի 4-րդ եռամսյակի դրությամբ.

Նորմատիվներ	ՀՀ ԿԲ սահմանած թույլատրելի մեծություն	Փաստացի մեծություն 31.12.2023թ. (Աուդիտ չանցած)	Փաստացի մեծություն 31.12.2022 թ. (Աուդիտ չանցած)	Փաստացի մեծություն 31.12.2021թ. (Աուդիտ չանցած)
Ն ₂ ^{1*}	Նվազագույնը 15%	24.5%	20.5%	24.6%
Ն ₂ ^{2**}	Նվազագույնը 60%	102.9%	72.5%	111.1%

* Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցություն

** Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցություն

Տոկոսադրույքի ռիսկ - Տոկոսադրույքի ռիսկը շուկայում տոկոսադրույքների անբարենպաստ փոփոխություններով պայմանավորված բանկի կողմից կորուստ կրելու հավանականությունն է, որն արտահայտվում է ներգրավված միջոցների դիմաց վճարվող տոկոսագումարների ավելացմամբ կամ տեղաբաշխված միջոցներից ստացված եկամուտների նվազմամբ, այսինքն՝ տոկոսադրույքի ռիսկի ազդեցությունն անմիջապես արտահայտվում է բանկի տոկոսային մարժայի վրա: Հաշվի առնելով, որ բանկերի եկամուտների և ծախսերի հիմնական մասը կազմում են տոկոսային եկամուտները և ծախսերը, ակնհայտ է դառնում բանկերի ուղղակի կախվածությունը տոկոսադրույքի ռիսկից և այդ ռիսկի կարգավորման հնարավորության կարևորությունը բանկերի համար:

Արտարժույթային ռիսկ - Արտարժույթային ռիսկը հավանականություն է, որ արժույթի փոխարժեքի տատանումները բացասական ազդեցություն կունենան բանկի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա: Վերաբերում է ինչպես առևտրային, այնպես էլ վարկային գործառնություններին: Արտարժույթային ռիսկ կարող է առաջանալ, երբ արտարժույթային դիրքը բաց է՝ «կարծ» (բանկի արտարժույթով ակտիվները փոքր են

արտարժույթով պարտավորություններից) կամ «երկար» (ակտիվները տվյալ արժույթով գերազանցում են այդ նույն արժույթով նրա պարտավորություններից):

Բանկի կառավարման մարմինները, արտարժույթային ռիսկը զսպելու նպատակով, բանկի բոլոր էական արժույթների, ինչպես նաև բանկի համախառն դիրքի նկատմամբ սահմանել են արտարժույթային դիրք/ընդհանուր նորմատիվային կապիտալ սահմանաչափեր, որոնց նկատմամբ վերահսկողությունը իրականացվում է օրական պարբերականությամբ: Արտարժույթային ռիսկի պահպանողական քաղաքականությունից ելնելով՝ եվրո և ՌԴ ռուբլի արտարժույթների գծով էական բաց դիրքեր չեն պահվել, իսկ ԱՄՆ դոլարով արտահայտված դիրքը գտնվել է Բանկի կողմից ընդունելի մակարդակում:

Գնային ռիսկ - նյութական ակտիվների (գույք, գրավ) գների փոփոխության արդյունքում բանկի կորստի ռիսկն է:

Գործառնական ռիսկ - աշխատակիցների գործողությունների սխալների, տեխնիկական անսարքության և խարդախությունների հետևանքով Բանկի մոտ առաջացող միջոցների կորստի հավանականությունն է: Տեխնիկական միջոցների խափանման հետ կապված ռիսկերից Բանկի համար առավել մեծ նշանակություն ունեն տվյալների բազայի ամբողջական պահպանումը վտանգող ռիսկերը: Այս առումով Բանկն իրականացնում է տվյալների բազայի պարբերաբար արխիվացում, որոնց կրկնօրինակները պահվում են, ինչպես Բանկի սերվերների և համակարգիչների մեջ, այնպես և արտաքին կրիչների վրա: Մարդկային գործոններով պայմանավորված ռիսկերը նվազեցնելու նպատակով Բանկում ներդրված է ներքին հսկողության համակարգ, ինչի տարր են հանդիսանում գործարքների կրկնակի ստուգումը և առնվազն երկու անձի կողմից հաստատումը, Բանկի ներքին աուդիտորի, մշտական հսկող կողմից պարբերաբար իրականացվող ստուգումները և այլն:

Օրենսդրական և նորմատիվային դաշտի փոփոխության ռիսկը առաջ է գալիս օրենսդրական փոփոխությունների արդյունքում, որոնք կարող են ազդել ինչպես Բանկի գործունեության, այնպես էլ շուկայում տիրող իրավիճակի վրա: Բանկային գործունեությունը պետական կառավարման մարմինների կողմից լիցենզավորման և կարգավորման ենթակա գործունեություն է և ՀՀ տնտեսության ամենավերահսկվող հատվածներից մեկը: Բանկային գործունեության ոլորտում պետական կարգավորման նպատակը հանդիսանում է ներդրողների և հաճախորդների իրավունքների պաշտպանությունը, որն իրականացվում է տնտեսական գործունեության նորմատիվների և բանկային ռիսկերի կառավարման համակարգերի սահմանմամբ: Դա նշանակում է, որ հնարավոր են պետական կարգավորման հետ կապված փոփոխություններ, որոնք կարող են էապես ազդել Բանկի գործառնությունների վրա և անգամ բացասաբար ազդել Բանկի ցուցանիշների վրա:

Համբավի ռիսկ - հավանականությունն է, որ Բանկի վերաբերյալ հանրության բացասական կարծիքը (իրականությանը համապատասխանող կամ չհամապատասխանող) կհանգեցնի հաճախորդների թվաքանակի նվազմանը, կոնտրազենտ-

ների/հաճախորդների հետ իրականացվող գործառնությունների ծավալի կրճատմանը, ծախսատար դատական գործընթացների և եկամտաբերության անկմանը: Այս առումով Բանկը բարձր է գնահատում իր բարի համբավը և գործադրում լավագույն ջանքեր Բանկի հեղինակության պահպանման ուղղությամբ: Բանկը ձեռնարկում է միջազգային սանկցիաների պահանջների (մասնավորապես՝ ՄԱԿ-ի, Եվրամիության, Ֆրանսիայի և ԱՄՆ կողմից կիրառված) պահպանման համապատասխան միջոցառումները համբավի ռիսկ չկրելու նպատակով:

Անհամապատասխանության (non-compliance) ռիսկ - Բանկի հանդեպ իրավական, վարչական կամ կարգապահական պատժամիջոցների կիրառման, էական ֆինանսական կորուստների և համբավին սպառնացող վտանգի ռիսկն է, որը բանկային և ֆինանսական գործունեությունը կարգավորող օրենսդրական և կանոնակարգային պահանջների չպահպանման, Բանկի ներքին իրավական ակտերի, գործադիր ղեկավարության կարգադրությունների, մասնագիտական և էթիկայի կանոնների խախտման արդյունք է:

Այս տեսակ ռիսկի արդյունավետ կառավարման և զսպման նպատակով Բանկը մշակել է ներքին Ֆինանսական անվտանգության քաղաքականություն, իրավական ակտեր և հսկողության խստագույն միջոցներ՝ ապահովելու իր գործունեության համապատասխանությունը օրենքներով և կանոնակարգերով ամրագրված ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի պահանջներին: Բանկը պարբերաբար, բայց ոչ ուշ քան տարին մեկ անգամ վերանայում է իր ՓԼ/ԱՖ հնարավոր և առկա ռիսկերը:

Երկրի ռիսկ - հավանականությունն է, որ երկրում տեղի ունեցող տնտեսական, սոցիալական և (կամ) քաղաքական պայմանները կամ իրադարձությունները բացասական ազդեցություն կունենան բանկի ռիսկի պրոֆիլի, իրացվելիության, կապիտալի և (կամ) շահույթի վրա: Բանկը ռիսկերի արդյունավետ կառավարման և նվազեցման նպատակով մշակում է ռեյտինգավորման համապատասխան համակարգեր այն երկրների գծով, որոնց ռեզիդենտների հետ բանկը կամ բանկի հաճախորդները իրականացնում են այնպիսի ֆինանսական գործառնություններ, որոնք էական են բանկի համար երկրի ռիսկի տեսանկյունից:

Մրցակցային պայմանների ռիսկ - շուկայում մրցակից բանկերի կողմից առավել բարենպաստ պայմաններով նույնանման ծառայությունների մատուցման հետ կապված Բանկի պոտենցիալ եկամուտները կորցնելու հավանականությունն է: Մրցակցային պայմանների ռիսկը առաջանում է « բանկային ծառայությունների շուկայում անընդհատ սրվող մրցակցության պայմաններում:

« Բանկային ծառայությունների շուկան խիստ մրցակցային է և Բանկն իր մրցունակ դիրքերն ամրապնդելու նպատակով առաջնորդվում է կորպորատիվ կառավարման սկզբունքներով, ներդնում է բանկային ինովացիոն առաջատար տեխնոլոգիաներ և բարձրացնում է մատուցվող ծառայությունների որակը:

Գիտակցելով վերը նշված ռիսկերը՝ «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ մշտապես սահմանում և իրականացնում է այնպիսի ռազմավարություն, որը կնպաստի ռիսկերի արդյունավետ կառավարման և զսպման մեխանիզմների կիրառմանը:

4.3. Տեղեկատվություն թողարկողի մասին

4.3.1. Թողարկողի պատմությունը և զարգացումը

4.3.1.1. Թողարկողի անվանումը և կազմակերպատիրական ձևը

Բանկի լրիվ անվանումն է՝

հայերեն՝ «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» բաց բաժնետիրական ընկերություն,
անգլերեն՝ “ACBA BANK” Open Joint Stock Company:

Բանկի կրճատ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ»,
անգլերեն՝ “ACBA BANK”:

Բանկը ստեղծվել է 1995թ. օգոստոսի 28-ին Ընդհանուր ժողովի որոշման և 1995թ. դեկտեմբերի 1-ին կնքված հիմնադիր պայմանագրի հիման վրա՝ որպես «Հայաստանի Գյուղացիական Փոխօգնության Բանկ» կոպերատիվ բանկ: Այնուհետև, 1996թ. մարտի 3-ին գրանցվել է ՀՀ ԿԲ-ում (գրանցման վկայականի համար՝ թիվ 0170) և նույն թվականի մարտի 29-ին տրամադրվել է բանկային գործունեության թիվ 70 լիցենզիան: 2006թ. սեպտեմբերի 9-ին բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի որոշմամբ Բանկը վերակազմակերպվել և վերանվանվել է «ԱԿԲԱ-ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈՒԼ ԲԱՆԿ» փակ բաժնետիրական ընկերության: «ԱԿԲԱ-ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈՒԼ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն 29.04.2020թ. Ընդհանուր ժողովի որոշմամբ վերակազմակերպվել և վերանվանվել է «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» բաց բաժնետիրական ընկերության:

«ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ գործում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն և վերջինիս գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Բանկի ապրանքային նշանն է՝

որը գրանցվել է ՀՀ մտավոր սեփականության գործակալության կողմից 2021թ.-ի փետրվարի 12-ին:

4.3.1.2. Պետական գրանցումը և գործունեության վայրը

Բանկի պետական գրանցման վայրն է՝ Արամի 82-84 շենք, 89, 99, 100 տարածքներ Երևան 0002, ՀՀ:

Բանկի պետական գրանցման համարն է՝ 0170:

4.3.1.3. Ստեղծման տվյալներ

«ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ (նախկինում՝ «Հայաստանի Գյուղացիական Փոխօգնության Բանկ» կոոպերատիվ բանկ) հիմնադրվել է 1996թ.-ին Եվրամիության «TACIS» ծրագրի շրջանակում:

Ֆրանսիական «Credit Agricole» բանկի «Credit Agricole Consultant» խորհրդատվական ծառայությունը հոլանդական «Rabobank» և գերմանական «DG-Ագրոպրոգրեսս» ընկերությունների հետ համատեղ հաջողությամբ իրականացրին բանկի ստեղծման եռափուլ ծրագիրը.

- ծրագրի իրականացման առաջին փուլում (1993–1994թթ.) ուսումնասիրվեցին Հայաստանի գյուղատնտեսության ֆինանսավորման հնարավոր տարբերակները, որի արդյունքում առաջարկվեց Եվրոպական կոոպերատիվ բանկի մոդելով գյուղատնտեսական բանկի ստեղծման գաղափարը:

- 1994թ. սեպտեմբերից մինչև 1995թ. դեկտեմբերն ընկած ժամանակաշրջանում տեղի ունեցավ Բանկի կառուցվածքային հիմնադրում, որի հիմնական ձեռքբերումը եղավ 60 գյուղացիական փոխօգնության միավորումների ստեղծումը: Գյուղացիական փոխօգնության միավորումներ ստեղծվեցին Հայաստանի չորս մարզերում՝ Արմավիրում (Էջմիածին), Արարատում (Արտաշատ), Շիրակում (Գյումրի) և Վայոց Ձորում (Եղեգնաձոր):

- Գործառնական հիմնադրումը (1996թ.) նշանավորվեց Բանկի և նրա երեք մասնաճյուղերի ստեղծմամբ, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության ԿԲ-ի կողմից 1996թ. մարտի 29-ին բանկային գործառնությունների իրականացման արտոնագրի տրամադրմամբ:

Բանկի նշանակալից բաժնետերն է՝

- «ԱԿԲԱ ՖԵԴԵՐԱՑԻԱ» փակ բաժնետիրական ընկերությունը, որի մասնակցությունը Բանկի կանոնադրական կապիտալում կազմում է 81.61 %*:

- Այժմ «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ (շուկայում գործում է շուրջ 28 տարի) Հայաստանի խոշորագույն և ֆինանսապես կայուն բանկերից մեկն է:

4.3.1.4. Բանկի գտնվելու վայրը, կապի միջոցները

Բանկի գտնվելու վայրն է՝ Արամի 82-84, Երևան 0002, ՀՀ:

Կապի միջոցները՝

* Բանկի Կանոնադրական կապիտալում խոշոր բաժնետերերին պատկանող բաժնեմասի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է տվյալ պարտատոմսերի թողարկման որոշման վերաբերյալ Բանկի խորհրդի նիստի գումարման օրվա՝ 21.12.2023թ.-ի դրությամբ:

Հեռ.՝ +(374)10 31 88 88,

Ֆաքս՝ +(374)10 54 34 85,

Էլ. Փոստ՝ acba@acba.am,

Ինտերնետային կայք՝ www.acba.am:

Բանկի հիմնադրման երկիրը՝ Հայաստանի Հանրապետություն:

4.3.1.5. Բանկի մասնաճյուղերը

Բանկն ունի 65 մասնաճյուղ և Կենտրոնական գրասենյակ:

Կենտրոնական գրասենյակի հասցեն է՝ ք. Երևան, Արամի փողոց 82-84 շենք, 89, 99, 100 տարածքներ:

Մասնաճյուղի հասցեներն են՝

1. «Կենտրոն» մասնաճյուղ՝ ք. Երևան, Արամի փողոց 82-84 շենք,
2. «Տերյան» մասնաճյուղ՝ ք. Երևան, Սայաթ-Նովա 7 շենք, 12 տարածք,
3. «Սայաթ-Նովա» մասնաճյուղ՝ ք. Երևան, Սայաթ-Նովա 8 շենք, 21/1 տարածք և Աբովյան 22 շենք, թիվ 1/1 տարածք,
4. «Շենգավիթ» մասնաճյուղ՝ ք. Երևան, Բագրատունյաց փողոց 16/2,
5. «Արմենիա» մասնաճյուղ՝ ք. Երևան, Վ. Սարգսյան փողոց, 10 շենք, թիվ 123,124 տարածքներ,
6. «Տիգրան Մեծ» մասնաճյուղ՝ ք. Երևան, Էրեբունի, Տիգրան Մեծի պողոտա 74 շենք, 56-57 տարածքներ,
7. «Մալաթիա» մասնաճյուղ՝ ք. Երևան, Մալաթիա-Սեբաստիա հ., Րաֆֆու 55 շենք, հ.1/1,
8. «Դավթաշեն» մասնաճյուղ՝ ք. Երևան, Դավթաշեն I թաղամաս, թիվ 42/2,
9. «Ձեյթուն» մասնաճյուղ՝ ք. Երևան, Դ. Անհաղթի փողոց 13/5,
10. «Երիտասարդական» մասնաճյուղ՝ ք. Երևան, Աբովյան 36, թիվ 49,
11. «Կոմիտաս» մասնաճյուղ՝ ք. Երևան, Կոմիտասի պողոտա 56 շենք, 167,
12. «Արաբկիր» մասնաճյուղ՝ ք. Երևան, Սունդուկյան փողոց 64ա շենքի թիվ 2/1 ոչ բնակելի տարածք,
13. «Նոր Նորք» մասնաճյուղ՝ ք. Երևան, Գայի պողոտա 16/46,
14. «Երևան Մոլ» մասնաճյուղ՝ ք. Երևան, Արշակունյաց 34/3 համար 93 տաղ.,
15. «Օպերա» մասնաճյուղ՝ ք. Երևան, Մաշտոցի պողոտա 42 շենք, 17/1,
16. «Կեսարիա» մասնաճյուղ՝ ք. Երևան, Մալաթիա-Սեբաստիա, Շերամի փող. 93/3, 93/5,
17. «Շինարարներ» մասնաճյուղ՝ ք. Երևան, Աջափնյակ, Շինարարների փողոց 15 շենք 156 ոչ բնակելի տարածք,
18. «Արմավիր» մասնաճյուղ՝ ք. Արմավիր, Երևանյան 16,
19. «Էջմիածին» մասնաճյուղ՝ ք. Էջմիածին, Մաշտոցի փ. 30,
20. «Մեծամոր» մասնաճյուղ՝ ք. Մեծամոր, 1-ին թաղամաս, 2 բն, 1-6 հասցե,
21. «Արարատ» մասնաճյուղ՝ ք. Արտաշատ, Շահումյան փ. 31,
22. «Մասիս» մասնաճյուղ՝ ք. Մասիս, Կենտրոնական հրապարակ թիվ 3,
23. «Վեդի» մասնաճյուղ՝ ք. Վեդի, Արարատյան 42/2,

24. «Արաքս» մասնաճյուղ՝ ք. Արարատ, Շահումյան 45/1,
25. «Արագածոտն» մասնաճյուղ՝ ք. Աշտարակ, Ն. Աշտարակեցու հրապարակ 1/1,
26. «Արագած» մասնաճյուղ՝ ք. Ծաղկահովիտ, Հոկտեմբերյան փ. 1/2,
27. «Աշտարակ» մասնաճյուղ՝ ք. Աշտարակ, Երևանյան փ. 1,
28. «Թալին» մասնաճյուղ՝ ք. Թալին, Կոմիտասի 4,
29. «Ապարան» մասնաճյուղ՝ ք. Ապարան, Բաղրամյան 37,
30. «Շիրակ» մասնաճյուղ՝ ք. Գյումրի, Պուշկինի 23,
31. «Անի» մասնաճյուղ՝ ք. Գյումրի, Անի թաղամաս, 7-րդ փողոց, 5/2,
32. «Գյումրի» մասնաճյուղ՝ ք. Գյումրի, Շիրակացու փ. 18ա,
33. «Արթիկ» մասնաճյուղ՝ ք. Արթիկ, Անկախության 28/1,
34. «Աշոցք» մասնաճյուղ՝ Շիրակի մարզ, գյուղ Աշոցք,
35. «Մարալիկ» մասնաճյուղ՝ ք. Մարալիկ, Ազատության հրապարակ թիվ 13,
36. «Գեղարքունիք» մասնաճյուղ՝ ք. Գավառ, Բոշնաղյան փ. 6,
37. «Մարտունի» մասնաճյուղ՝ ք. Մարտունի, Երևանյան 52,
38. «Սևան» մասնաճյուղ՝ ք. Սևան, Նաիրյան 2-րդ նրբանցք, թիվ 2, 3,
39. «Վարդենիս» մասնաճյուղ՝ ք. Վարդենիս, Ռոմանի 5/1,
40. «Լոռի» մասնաճյուղ՝ ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի փ. 22ա,
41. «Տաշիր» մասնաճյուղ՝ ք. Տաշիր, Կիրովի փ., թաղ. 5, թիվ 192,
42. «Սպիտակ» մասնաճյուղ՝ ք. Սպիտակ, Ս. Ավետիսյան թիվ 3,
43. «Ալավերդի» մասնաճյուղ՝ ք. Ալավերդի, Թումանյան 59,
44. «Ստեփանավան» մասնաճյուղ՝ ք. Ստեփանավան, Գ. Նժդեհի 9,
45. «Տավուշ» մասնաճյուղ՝ ք. Իջևան, Վալանսի փ. 6/4,
46. «Նոյեմբերյան» մասնաճյուղ՝ ք. Նոյեմբերյան, Բարեկամության 2,
47. «Բերդ» մասնաճյուղ՝ ք. Բերդ, Լևոն Բեկի 1/3,
48. «Դիլիջան» մասնաճյուղ՝ ք. Դիլիջան, Մյասնիկյան փ. 37/2,
49. «Կոտայք» մասնաճյուղ՝ ք. Աբովյան, Հատիսի փ. 4/2,
50. «Եղվարդ» մասնաճյուղ՝ ք. Եղվարդ, Չարենցի 48,
51. «Հրազդան» մասնաճյուղ՝ ք. Հրազդան, Կենտրոն թաղամաս, 31-րդ շենքի հարակից տարածք,
52. «Չարենցավան» մասնաճյուղ՝ ք. Չարենցավան, Խանջյան փողոց 2/1-2/3,
53. «Սյունիք» մասնաճյուղ՝ ք. Կապան, Արամ Մանուկյան 4,
54. «Գորիս» մասնաճյուղ՝ ք. Գորիս, Անկախության 2/5,
55. «Սիսիան» մասնաճյուղ՝ ք. Սիսիան, Սիսական փ. 39դ,
56. «Վայոց Ձոր» մասնաճյուղ՝ ք. Եղեգնաձոր, Վ. Զորավար փ. 37,
57. «Վայք» մասնաճյուղ՝ ք. Վայք, Շահումյան 98/3-4,
58. «Բաղրամյան» մասնաճյուղ՝ Մյասնիկյան համայնք, Երևանյան փողոց 10/1 վարչական շենք,
59. «Էրեբունի» մասնաճյուղ՝ ք. Երևան, Էրեբունի փողոց 23 շենք, թիվ 74 տարածք,
60. «Մեղրի» մասնաճյուղ՝ ք. Մեղրի, Զ.Անդրանիկի փողոց 1 կինոթատրոնի շենք,
61. «Ճամբարակ» մասնաճյուղ՝ ք. Ճամբարակ, Գ.Նժդեհի փողոց 127/2 սպասարկման գրասենյակ,
62. «Գառնի» մասնաճյուղ՝ գ. Գառնի, Ալեքյան փողոց 28, 28/1,

63. «Գարաժ մոլ» մասնաճյուղ՝ ք. Երևան, Աջափնյակ, Մազմանյան 1,

64. «Ավան» մասնաճյուղ՝ ք. Երևան, Մ. Խուրյակովի փողոց 210/2,

65. «Սեբաստիա» մասնաճյուղ՝ ք. Երևան, Սեբաստիայի փողոց 80, թիվ 50 շինություն:

Բանկը ՀՀ տարածքում և տարածքից դուրս գրանցված ներկայացուցչություններ չունի:

4.3.1.6 Նշանակալի դեպքեր

1995թ. օգոստոսի 28-ին ստեղծվեց «Հայաստանի Գյուղացիական Փոխօգնության Բանկ» կոոպերատիվ բանկը (Հայգյուղփոխբանկ): Բանկի գործունեությունն ի սկզբանե ուղղված էր նորանկախ Հայաստանի գյուղատնտեսության ֆինանսավորմանը և փոխված ֆինանսատնտեսական պայմաններում ապրող գյուղատնտեսություններին աջակցությանը: 1996թ. բանկը տրամադրում էր միայն կարճաժամկետ սեզոնային գյուղատնտեսական վարկեր: Ստեղծմանը հաջորդող տարիներին բանկն աստիճանաբար սկսեց տրամադրել նաև վարկեր գյուղացիական միջավայրում իրականացվող ոչ գյուղատնտեսական ծրագրերի իրականացման նպատակով, իսկ 1999թ.-ից՝ նաև փոքր և միջին բիզնեսի զարգացման համար:

Նույն տարում բանկն անդամակցեց SWIFT և FACET համակարգերին և թղթակցային հաշիվներ բացեց ֆրանսիական Credit Agricole և հոլանդական ABN AMRO բանկերում:

2000թ. բանկի գործունեությունը բարձր գնահատականների արժանացավ միջազգային ասպարեզում, մասնավորապես բրիտանական Financial Times հեղինակավոր կազմակերպության The Banker ամսագրի կողմից բանկը առաջին անգամ ճանաչվեց Հայաստանում տարվա լավագույն բանկ: Հետագայում նույն պարբերականի կողմից Ակբա բանկը բազմիցս ճանաչվեց Հայաստանում տարվա լավագույն բանկ: ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարության ու ՀՀ ԿԲ-ի կողմից Ակբա բանկը ճանաչվեց պետական պարտատոմսերի շուկայում լավագույն դիլեր: 2000թ.-ից մինչ օրս բանկը հանդիսանում է «Արմենիան քարոզ» ՓԲԸ պրոցեսինգային կենտրոնի հիմնադիր անդամ:

2001թ. բանկը թողարկեց իր առաջին ArCa Classic վճարային քարտը:

2002թ. բանկը դարձավ VISA International միջազգային վճարային համակարգի լիիրավ անդամ Հայաստանում առաջին անգամ Ակբա բանկի կողմից թողարկվեցին VISA համակարգի վճարային քարտեր՝ Electron, Classic, Business և Gold տեսակի:

Ակբա բանկը ՀՀ բանկային համակարգում տարիներ շարունակ առաջատար դիրքեր է գրանցել իրական հատվածի վարկային ներդրումների ծավալով:

Ակբա բանկը ՀՀ առաջին բանկն է, որին միջազգային աուդիտորական ընկերության կողմից շնորհվել է որակի կառավարման միջազգային համակարգի ISO 9001:2000 արտոնագիր: Նույն տարում բանկը ձեռք է բերել VISA International վճարահաշվարկային համակարգի արտոնագիր՝ առևտրի և սպասարկման կետերում այլ բանկերի թողարկած VISA քարտերի սպասարկման համար:

2003թ. ստեղծվեց առաջին գրանցված մասնագիտացված լիզինգային ընկերությունը Հայաստանում՝ «ԱԿԲԱ ԼԻԶԻՆԳ» ՎԿ ՓԲԸ-ն: Ընկերության հիմնական նպատակներն էր օժանդակել տնտեսության բոլոր ոլորտներում գործող մանր և միջին ձեռնարկություններին, գյուղացիական տնտեսություններին՝ ձեռք բերել սարքավորումներ և արտադրական միջոցներ միջին ժամկետի ֆինանսավորման միջոցով:

2006թ.-ից ֆրանսիական հեղինակավոր «ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈԼ Էս. Էյ.» բանկային խումբը դարձավ բանկի բաժնետեր՝ 28% մասնաբաժնով, և բանկը նույն թվականի սեպտեմբերի 9-ին բանկի Ընդհանուր ժողովի որոշմամբ վերակազմակերպվեց ու վերանվանվեց «ԱԿԲԱ-ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈԼ ԲԱՆԿ» փակ բաժնետիրական ընկերության՝ գործելով այդպես մինչև 29.04.2020թ., երբ բանկը նորից վերակազմակերպվեց: 2006թ. բանկը եղել է Հայաստանի բանկային համակարգի միանձնյա առաջատարը:

2007թ. Fitch Ratings վարկանիշային գործակալությունը բանկին շնորհեց երկարաժամկետ թողարկողի BB վարկանիշ (կայուն հեռանկարով): Նույն տարվա օգոստոսին Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկը (EBRD) աշխարհում խոշորագույն բանկերից մեկի՝ Citigroup-ի հետ համատեղ, Հայաստանի բանկային պատմության մեջ առաջին անգամ բանկին տրամադրել է սինդիկացված վարկ, որն ուղղվել է Հայաստանում գործող փոքր և միջին (այդ թվում՝ Հայաստանի հեռավոր վայրերում գործող) ձեռնարկությունների վարկավորմանը:

2009թ. բանկը, չնայած համաշխարհային տնտեսական և ֆինանսական ճգնաժամի հետևանքով ստեղծված անբարենպաստ իրավիճակին, բանկային գործունեության գրեթե բոլոր կարևորագույն ցուցանիշներով շարունակեց մնալ առաջատարը և պետական բյուջե մուծված հարկերի ծավալով ՀՀ բանկային համակարգում դարձավ առաջինը:

2010թ. բանկն առաջին անգամ ՀՀ բանկային պատմության մեջ հատեց իրական հատվածում կատարված վարկային ներդրումների ծավալով 100 մլրդ ՀՀ դրամ սահմանագիծը: Նույն թվականին բանկը Հայաստանի բանկային համակարգում միակն էր, որը թողարկեց և սպասարկեց միջազգային 3 խոշոր (American Express, Visa International, Mastercard) և մեկ ազգային (ArCa) վճարահաշվարկային համակարգերի քարտեր: Նույն տարվա ընթացքում միջազգային փոխանցումների

կատարման բարձր որակ ապահովելու համար Գերմանական «Commerzbank AG» բանկը Ակբա բանկին շնորհեց «Որակի գերազանցության» մրցանակ:

2011թ. ՀՀ կառավարության կողմից իրականացվեց գյուղատնտեսական վարկերի տոկոսադրույքների սուբսիդավորման ծրագիր, որի շրջանակում տրամադրված վարկերի ավելի քան 94%-ը տրամադրվեց Ակբա բանկի կողմից:

Նույն տարում ՈւԵՖԱ Չեմպիոնների Լիգայի հետ համատեղ բանկը թողարկեց Mastercard UEFA Champions League քարտատեսակը և բացառիկ իրավունքով թողարկեց American Express համակարգի երկրորդ տեսակի՝ American Express Blue քարտը:

2013թ. Եվրոպայի առաջատար ակտիվների կառավարիչ «Ամունդի Ասեթ Մենեջմենթ» ընկերության հետ Ակբա բանկը հիմնադրեց «Ամունդի-Ակբա Ասեթ Մենեջմենթ» ՓԲԸ-ն: Ամունդին իր կառավարման ներքո գտնվող ակտիվներով Եվրոպայի առաջատար ակտիվների կառավարիչն է:

Հանդիսանալով Հայաստանի խոշոր կազմակերպություններից մեկը՝ բանկը ներդրեց Կորպորատիվ սոցիալական պատասխանատվության համակարգ, որի գերակա ուղղություններն էին սահմանամերձ հեռավոր բնակավայրերի աջակցությունը, շրջակա միջավայրի պաշտպանությունը, պատմամշակութային արժեքների պահպանությունը և երիտասարդությանն ուղղված ծրագրերի իրականացումը:

2015թ. բանկը ներդրեց հեռահար բանկային ծառայությունների տրամադրման նոր գործիք՝ ACBA Mobile հավելվածը, որը թվային տրանսֆորմացիաների առաջին քայլն էր: Համակարգը փորձարկելուց հետո այն շարունակեց կատարելագործվել՝ նոր հնարավորություններ առաջարկելով հաճախորդներին:

Բանկն իրականացրեց նաև կառուցվածքային փոփոխություններ, որոնց արդյունքում ձևավորվեցին բանկային գործունեության հիմնական 3 բիզնես ուղղությունները՝ գյուղատնտեսական, մանրածախ, ՓՄՁ և կորպորատիվ:

2017թ. Ակբա բանկը և կորպորատիվ բիզնես լուծումների շուկայում ողջ աշխարհում առաջատար SAP ընկերությունը ստորագրեցին ծրագրային ապահովման ձեռքբերման պայմանագիր, որով բանկը SAP-ի կողմից ստեղծված ժամանակակից լուծումների կիրառման միջոցով փուլային եղանակով իրականացնում է բանկի ամբողջական թվային տրանսֆորմացիա:

Բանկի թվային տրանսֆորմացիայի արդյունքում բանկը կարողանում է ինտերակտիվ արձագանքել հաճախորդների պահանջներին և տրամադրել այն

ծառայությունների փաթեթներն ու լուծումները, որոնք լավագույնս բավարարում են նրանց կարիքներին և առավելագույնս արդյունավետ են բանկի տեսանկյունից:

Նույն տարում բանկը թողարկեց ռուսական MIP վճարային համակարգի նոր «ԱՐՔԱ-ՄԻՐ» չիպային քարտերը:

2018թ. բանկն ընդլայնեց իր գործընկերների շարքը միջազգային քարտային բիզնեսում: Այսպես, ճապոնական JCB Co. International-ի և Ակբա բանկի համագործակցության արդյունքում Հայաստանում առաջին անգամ սկսվեց աշխարհում շուրջ 117 մլն քարտապան ունեցող JCB քարտերի սպասարկումը:

2019թ. Ակբա բանկի և չինական UnionPay International-ի համագործակցության արդյունքում Հայաստանում մեկնարկեց UnionPay քարտերի սպասարկումը:

2020թ. ապրիլի 29-ին բանկի Ընդհանուր ժողովի որոշմամբ «ԱԿԲԱ-ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈՒԼ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն վերակազմակերպվեց և վերանվանվեց «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» բաց բաժնետիրական ընկերության:

2021թ. բանկն իրականացրեց վերաբրենդավորում և հասարակությանը ներկայացավ նորովի՝ պահպանելով բանկի լավագույն արժեքներն ու ավանդույթները: Այսուհետ Ակբա-Կրեդիտ Ագրիկոլ բանկը սկսեց հանդես գալ որպես Ակբա բանկ:

Նույն տարում իրականացվեց աշխատակիցների՝ Ակբա բանկի բաժնետեր դառնալու գործընթացը: Ակբա ֆինանսական խմբի աշխատակիցների շուրջ 75%-ը դարձավ «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ բաժնետեր, որից հետո բանկն իրականացրեց բաժնետոմսերի առաջնային հրապարակային տեղաբաշխում՝ թողարկելով 500,000 բաժնետոմս՝ ընդհանուր 7.5 մլրդ ՀՀ դրամ տեղաբաշխման ծավալով: Սահմանված ժամկետներում այս բաժնետոմսերն ամբողջությամբ տեղաբաշխվեցին: Ակբան դարձավ Հայաստանում ամենաշատ բաժնետեր ունեցող ընկերություններից մեկը: Բանկի բաժնետոմսերը ցուցակվեցին Հայաստանի ֆոնդային բորսայի ամենալիկվիդային A հարթակում:

Նույն տարում Ակբա բանկը Visa International միջազգային վճարային համակարգի հետ համագործակցության արդյունքում Հայաստանում առաջին անգամ գործարկեց վճարումների նորարարական NFC համակարգը: Արդեն 2022թ. Ակբա բանկի հաճախորդներին հասանելի դարձան Apple Pay-ը և Google Pay-ը, որոնցով վճարումներ կատարելը դարձավ ավելի հարմար, ապահով ու արագ:

2023թ. Ակբա բանկը մեկնարկեց Ակբա Բիզնես Ակումբը: Ակումբի նպատակն է Հայաստանում բիզնես ոլորտի զարգացումը, գործարար կապերի ստեղծումը, համագործակցության ավելի մեծ հնարավորություններն ու նոր հեռանկարների ստեղծումը: Ակբա Բիզնես ակումբը բիզնես համայնք է, որը հնարավորություն է տալիս

ակումբի անդամ ձեռնարկություններին ընդլայնել իրենց գործարար կապերը, մասնակցել բիզնեսին առնչվող թեմատիկ քննարկումներին և միջոցառումներին, ստանալ հատուկ առաջարկներ իրենց բիզնեսի կարիքների համար:

Այսօր Ակբա բանկը հանդիսանում է Հայաստանի խոշորագույն ունիվերսալ բանկերից մեկը, որը հաճախորդներին առաջարկում է բանկային ծառայությունների ամենալայն տեսականիներից մեկը:

Ֆիթչ վարկանիշային գործակալության (Fitch Ratings) կողմից բանկին շնորհվել է «Երկարաժամկետ պարտավորություններ թողարկողի» BB- վարկանիշ՝ կայուն հեռանկարով (long-term Issuer Default Rating IDR): Ըստ գործակալության զեկույցի՝ բանկն արժանացել է նման գնահատականի շնորհիվ ներքին ֆինանսական կենսունակության: Ստացված վարկանիշը սահմանելիս հաշվի են առնվել բանկի բացարձակ առաջատար դիրքը գյուղատնտեսության ֆինանսավորման ոլորտում, ենթակառուցվածքային հագեցվածությունը, այդ թվում՝ մասնաճյուղերի առկայությունը հանրապետության բոլոր մարզերում, ինչպես նաև իրացվելիության բարձր մակարդակը և ակտիվների բարձր որակը:

Այժմ ԱԿԲԱ ԲԱՆԿԸ ՀՀ խոշորագույն բանկերից է:

Բանկն իր գործունեության ավելի քան 28 տարիների ընթացքում ֆինանսական տարատեսակ ծառայություններ է առաջարկել և առաջարկում հասարակության լայն շերտերին: Բանկի գործունեության թիրախում երեք հիմնական ոլորտներ են. գյուղատնտեսական, մանրածախ և ՓՄՁ: Նշված ոլորտների հետ փոխշահավետ համագործակցությունն անընդմեջ զարգացնելու համար Բանկը նպատակաուղղված է հետագա տարիներին ևս ծանրակշիռ աշխատանքներ իրականացնել:

Նշված թիրախային ոլորտների հաճախորդներին Բանկն առաջարկում է այնպիսի պրոդուկտներ և ծառայություններ, որոնց հիմքում ընկած է վերջիններիս պահանջմունքների բավարարումը: Ուսումնասիրելով հաճախորդների սպառողական վարքագիծն ու նախասիրությունները, Բանկը մշտապես իր հաճախորդներին առաջարկում է ֆինանսական տարատեսակ լուծումներ՝ օժտված վերջիններիս պահանջներին համապատասխանող հատկանիշներով:

Թիրախային ուղղություններով Բանկի կողմից առաջարկվող հիմնական ծառայություններն են՝

- գյուղատնտեսական, առևտրային, սպառողական և հիփոթեքային վարկերի տրամադրում,
- հաշիվների սպասարկում,
- ցպահանջ և ժամկետային ավանդների ներգրավում,
- տեղական և միջազգային պլաստիկ քարտերի թողարկում և սպասարկում,
- արտարժույթային գործառնություններ,
- էլեկտրոնային փոխանցումներ (ներառյալ՝ արագ համակարգերով),
- հեռահար բանկային ծառայություններ,

- ռեեստրի վարումը և կորպորատիվ արժեթղթերի պահառություն,
- միջազգային առևտրային գործարքների ֆինանսավորում (ակրեդիտիվներ, երաշխիքներ):

Միաժամանակ, իր ակտիվների և պասիվների, իրացվելիության կառավարման, ինչպես նաև ՀՀ ԿԲ նորմատիվային պահանջների ապահովման նպատակով Բանկը զբաղվում է նաև հետևյալ հիմնական ուղղություններով՝

- ներդրումներ պարտատոմսերում,
- այլ կարճաժամկետ ներդրումներ (միջբանկային վարկեր, ավանդներ, ռեպո):

Բանկի կողմից տրամադրվող ծառայություններում հատկապես կարևորվում են վարկային ներդրումները, որոնք կատարվում են Հայաստանի ամբողջ տարածքում:

Բանկի գործունեության կարևորագույն ուղղություններից է նաև ավանդների կայուն բազայի ընդլայնումը: Բանկը շարունակում է զարգացնել ցպահանջ և ժամկետային ավանդների սեկտորը՝ դրամական միջոցներ ներգրավելով ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից:

Բանկը ՀՀ բանկային համակարգում ծանրակշիռ ակտիվություն ունի տեղական և միջազգային վճարային քարտերի թողարկման և սպասարկման ուղղությամբ՝ քարտապանների համար անկանխիկ գործարքները դարձնելով ժամանակակից, հասանելի, հարմարավետ և ապահով: Ներկայումս բանկը միակն է շուկայում, որ սպասարկում է 7 վճարային համակարգ և հանդիսանում 3 խոշոր՝ American Express, Visa International, Mastercard և 1 ազգային՝ ArCa վճարահաշվարկային համակարգերի քարտեր թողարկող: Ակբան հանդիսանում է նաև խոշոր UnionPay International վճարային համակարգի քարտերի սպասարկող և նախատեսում է շուտով թողարկել նաև քարտեր:

Բանկը հայկական շուկայում 2009թ.-ից բացառիկության հիմունքներով ներկայացնում է American Express ընկերության երեք քարտեր՝ Amex Gold, Blue և Cashback քարտերը, որոնք իրենց ուրույն լոյալ սեգմենտին են գտել ՀՀ բանկային համակարգում: American Express-ի հետ բացառիկ հիմունքներով համագործակցությունը պարբերաբար երկարաձգվում է:

Բանկը ՀՀ տարածքում ունի բանկոմատների և POS-տերմինալների ամենալայն ամենալայն ցանցերից մեկը, որն ապահովում է կանխիկ և անկանխիկ գործարքների հարմարավետությունը և հասանելիությունը ՀՀ ողջ տարածքում:

Բանկի acba digital հավելվածում և օնլայն սպասարկման հարթակներում ներդրվել են մի շարք նոր թվային լուծումներ և ծառայություններ (բանկոմատին փոխանցում, գումարի հարցում, 5G սպառողական օնլայն վարկեր, քարտից քարտ փոխանցումներ, բազմատեսակ վճարումներ և այլն), որոնց արդյունքում բանկի կողմից թվային բանկային ծառայությունների բարելավման ուղղությամբ արձանագրված

հաջողությունները ստանում են զգալի արձագանք հաճախորդների շրջանում: Տարբեր տվյալների համաձայն acba digital հավելվածը շուկայում ամենաշատ օգտագործվող բանկային հավելվածն է:

Ակբա բանկի որդեգրած կորպորատիվ սոցիալական պատասխանատվության քաղաքականությունն ուղղված է Հայաստանի ֆինանսաբանկային ու ձեռներեցության ոլորտի բարելավմանը և շրջակա միջավայրի պաշտպանությանը, ինչպես նաև էներգիայի այլընտրանքային աղբյուրների օգտագործման խթանմանը: Բանկը, հավատարիմ մնալով իր սկզբունքներին, չի ֆինանսավորում շրջակա միջավայրին վնասող գործունեությունը, զենքի/զինամթերքի արտադրությամբ և առևտրով, ինչպես նաև խաղատնային և վիճակախաղային գործունեությամբ զբաղվող կազմակերպություններին: Ավելին, ֆինանսավորում իրականացնելիս ուսումնասիրում է տվյալ գործունեության ազդեցությունը սոցիալական և շրջակա միջավայրի վրա:

Ակբա բանկն այժմ անդամակցում է MoneyGram, RIA Money Transfer արագ դրամական փոխանցումների համակարգերին:

Բանկը թղթակցային հաշիվներ ունի միջազգային ավելի քան 10 բանկերում, ինչը հնարավորություն է տալիս ապահովել Բանկի հաճախորդների վճարահաշվարկային սպասարկումը ցանկացած ազատ փոխարկելի արժույթով:

Իր գործունեությունն իրականացնելու համար Ակբա բանկն օգտվում է ինչպես միջազգային SWIFT վճարային, Bloomberg տեղեկատվական, այնպես էլ ՀՀ-ում գործող BankMail և CBANet համակարգերից: Ակբա բանկը մշտապես բաց է միջազգային հեղինակավոր ֆինանսաբանկային կազմակերպությունների հետ համագործակցություն սկսելու համար՝ միաժամանակ մնալով գրավիչ և վստահելի գործընկեր նշված կառույցների համար:

Բանկն այժմ ակտիվորեն համագործակցում է Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկի (EBRD), Հարավ-Արևելյան Եվրոպայի Եվրոպական հիմնադրամի (EFSE), Միջազգային Ֆինանսական Կորպորացիայի (IFC), ReponsAbility Investments AG-ի, Green for Growth Fund (GGF) Հիմնադրամի, Տրիոս Ինվեսթմենթ Մենեջմենթ (Triodos Investment Management B.V.), Վերականգնման վարկերի բանկի (KfW), Գյուղատնտեսական Զարգացման Միջազգային Հիմնադրամի (IFAD), «Միկրո, Սմոլ Էնդ Մեդիում Էնթերփրայզիս Բոնդս ԷսԷյ»-ի (Micro, Small & Medium Enterprises Bonds SA), Եվրոպական ներդրումային բանկի (EIB) և այլ միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների հետ:

Հայաստանում լինելով բանկային բազմաթիվ ծառայությունների և պրոդուկտների առաջին թողարկողը, Բանկը տարիներ շարունակ պահպանել է իր մրցակցային առաջատար դիրքերը՝ մշտապես առաջարկելով հաճախորդների պահանջմունքների բավարարմանն ուղղված լուծումներ: Բանկը մշտապես ուսումնասիրում է հաճախորդների պահանջմունքները և մշակում, ներդնում նոր

պրոդուկտներ և ծառայություններ, որոնք ուղղված են հաճախորդների կարիքների բավարարմանը, սպասարկման որակի բարձրացմանը, հեռահար եղանակով ծառայությունների մատուցման զարգացմանը:

Բանկում կարևոր զարգացման ուղղություններից է նաև քարտային բիզնեսի զարգացումը և միջազգային լավագույն փորձի ուսումնասիրման արդյուքում նոր ծառայությունների ներդրումը: Մասնավորապես, վերջին շրջանում Բանկում ներդրվել է նոր Visa Signature պրեմիում դասի քարտատեսակը, որը, բացի ավանդական քարտային ծառայություններից, տրամադրում է նաև այլ ծառայություններ, ինչպիսիք են՝ ապահովագրություն, Կոնսիերժ ծառայություն, տարատեսակ զեղչային ծրագրեր, անվճար մուտքեր օդանավակայանների սպասասրահներ և այլն: Ներդրվեց նաև Visa Virtual քարտը, որը հնարավորություն է տալիս մի քանի ժամվա ընթացքում ակտիվացնել վճարային քարտ և վճարումներ իրականացնել վիրտուալ տիրույթում: Նախատեսվում է նաև նոր քարտային և վճարային ծառայությունների ներդրում:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բանկի գործող քարտերի քանակը կազմել է ավելի քան 563,193 քարտ:

Ակբա բանկն ունի բանկոմատների, կանխիկի ընդունման և տարադրամի փոխանակման տերմինալների ավելի քան 420 սարքավորում՝ տեղակայված ՀՀ ամբողջ տարածքում: Իսկ 2023թ. դեկտեմբերից սկսած բանկի բանկոմատները աստիճանաբար փոխարինվում են acba max տեսակի բազմաֆունկցիոնալ տերմինալներով, որոնք հեղափոխական նորույթ են ՀՀ ֆինանսաբանկային համակարգում:

Անկանխիկ վճարումների ընդունման (Acquiring) ոլորտում բանկն ունի 30,000-ից ավել հիմնական սպասարկվող ՀԴՄ, POS և vPOS տերմինալներ, ինչպես նաև 7,350-ից ավելի հնտեգրացիաներ այլ բանկերի POS տերմինալների և ՀԴՄ-ների հետ: Ակբան իր ակտիվ մասնակցությունն ունեցավ Անկանխիկ գործառնությունների մասին ՀՀ օրենքի շրջանակում պետական ծրագրին, համաձայն որի ՀՀ երկու բանկեր պատասխանատու էին շուկայում POS տերմինալներով հագեցվածության բարձրացման համար:

Ոչ տոկոսային եկամտի աճ ապահովելու և բանկի արդյունավետության բարձրացման նպատակով բանկը շարունակաբար զարգացնում է թվային բիզնեսը, այդ թվում վճարահաշվարկային գործունեությունը:

Ժամանակին համահունչ թվային բիզնեսի զարգացման հիմքում պետք է ընկած լինեն արդիական տեղեկատվական տեխնոլոգիաներն ու ենթակառուցվածքները: Այս ուղղությամբ բանկը սկսել է ռազմավարական ներդրումներ իրականացնել դեռևս 2017 թվականից: Աշխարհի առաջատար կորպորատիվ ծրագրային ապահովման լուծումներ տրամադրող գերմանական SAP-ի հետ կնքված պայմանագրով 2018թ.-ից

բանկում մեկնարկել է թվային տրանսֆորմացիայի հնգամյա լայնածավալ ծրագիր, որի արդյունքում բանկում արդեն իսկ ստեղծվել է գերժամանակակից տեղեկատվական հենք և ենթակառուցվածք:

Այս համատեքստում դեռևս 2020 թվականի ապրիլին բանկում իրականացվեցին վարչակազմակերպական կառուցվածքի էական փոփոխություններ, ինչը թույլ տվեց ավելի արդյունավետ լուծել սահմանված ռազմավարական խնդիրները: Վերոնշյալ փոփոխությունների շրջանակներում բանկում ստեղծվել են արհեստական բանականության և մեքենայական ուսուցման (AI/ML), գործընթացների ռոբոտացման (Robotic Process Automation) և տվյալների վերլուծության մասնագիտացված ստորաբաժանումներ (Data analytics):

RPA տեխնոլոգիայի կիրառմամբ բանկը իրագործում է **թվային աշխատուժի կոնցեպտը**, ինչը կարճաժամկետ և միջնաժամկետ ապագայում հանգեցնելու է գործառնական պրոցեսների արդյունավետության էական աճի և գործառնական ծախսերի կրճատման: Բանկում արդեն իսկ ներդրված են գործառնական գործառույթներն իրականացնող ռոբոտներ:

Իրական ժամանակի ռեժիմում աշխատող **տվյալների վերլուծական համակարգը** նպաստում է բանկի կառավարման արդյունավետության բարձրացմանը՝ թույլ տալով կայացնել արդյունավետ կառավարչական որոշումներ՝ հիմնված տվյալների խորը և համապարփակ վերլուծությունների վրա:

Արհեստական բանականության և մեքենայական ուսուցման ալգորիթմների կիրառությունը բանկի գործունեության տարբեր բնագավառներում թույլ է տալիս լուծել այնպիսի խնդիրներ, որոնք ուղղակի անհնար է լուծել այլ ավանդական տեխնոլոգիաների կիրառմամբ:

Վերոնշյալ տեխնոլոգիաների շարունակական զարգացումն ու կիրառումը բանկի պրակտիկ գործընթացներում թույլ կտան էապես բարձրացնել գործառնական արդյունավետությունը և բանկին կտան էական մրցակցային առավելություններ:

Բանկը շարունակաբար զարգացնում է **հեռավար և թվային բանկային ծառայությունները**՝ ներդնելով ծառայությունների մատուցման և հաճախորդների սպասարկման նոր ուղիներ: Մասնավորապես 2020թ. սեպտեմբերին թողարկվեց ամբողջովին նոր acba digital համակարգը, որն օգտատերերին հնարավորություն է տալիս օգտվելու բազմաթիվ բանկային ծառայություններից թե՛ web, և թե՛ բջջային հավելվածի միջոցով (ios, android):

acba digital հավելվածում ներառված են լուծումներ ինչպես բանկի հաճախորդների, այնպես էլ բանկի հաճախորդ չհանդիսացող անձանց համար,

մասնավորապես՝ հաշիվների բացում, ԱրՔա պրոցեսինգային համակարգի անդամ բանկերի թողարկած քարտերի կցում, Visa virtual քարտի պատվերներ, միջազգային փոխանցումների ստացման հնարավորություն, 5G օնլայն սպառողական վարկեր, Visa Direct և MasterCard MoneySend քարտից քարտ փոխանցումներ, ավանդների ձևակերպում, կոմունալ վճարումներ, օնլայն հերթագրումներ և այլն (ավելին՝ acba.digital կայքում):

2023թ. Ակբան հանդես եկավ նոր՝ բիոմետրիկ նույնականացման ծառայությամբ, որը թույլ է տալիս հաճախորդին հաշված թուղթերի ընթացքում դառնալ Ակբայի հաճախորդ և օգտվել բանկի կողմից մատուցվող բանկային և ոչ բանկային բազմատեսակ ծառայություններից:

Բանկը շարունակում է իր հետևողական **աշխատանքներն արագ դրամական փոխանցումների** զարգացման ոլորտում՝ ներդնելով «փոխանցումների ստացում հեռախոսազանգով ծառայությունը», որը հաճախորդներին հնարավորություն է ընձեռում առանց բանկ այցելելու դրամական փոխանցումներ ստանալ անվճար տրամադրվող ACBA Transfer քարտի միջոցով:

Հայաստանում լինելով բանկային բազմաթիվ ծառայությունների և պրոդուկտների առաջին թողարկողը՝ Ակբան մշտապես ուսումնասիրում է հաճախորդների պահանջումները և մշակում, ներդնում նոր լուծումներ ու ծառայություններ՝ ուղղված հաճախորդների կարիքների բավարարմանը, սպասարկման որակի բարձրացմանը, հեռավար եղանակով ծառայությունների մատուցման զարգացմանը: Այսպես, Ակբայի ռազմավարական նպատակներից է **վարկավորման համակարգերի արդիականացումը**, ավտոմատ որոշումների կայացման համակարգերի ստեղծումն ու ինտեգրումը հեռավար սպասարկման համակարգերում: 2020 թվականի ընթացքում արդիականացվել է ապահով վարկերի տրամադրման համակարգերը՝ ապահովելով վարկերի տրամադրում վայրկյանների ընթացքում: Բանկը ներդրել է ավտոմատ որոշումների կայացման համակարգեր ինչպես սպառողական վարկերի, այնպես էլ գյուղատնտեսական վարկերի համար: Այժմ աշխատանքներ են տարվում այլ սեգմենտների համար վարկավորման ավտոմատ որոշման համակարգերի ներդրման ուղղությամբ:

Բանկում կարևոր զարգացման ուղղություններից է նաև **քարտային բիզնեսի զարգացումը** և միջազգային լավագույն փորձի ուսումնասիրման արդյունքում նոր ծառայությունների ներդրումը: Մասնավորապես, վերջին շրջանում բանկում ներդրվել է նոր Visa Signature պրեմիում դասի քարտատեսակը, որը, բացի ավանդական քարտային ծառայություններից, ներառում է նաև այլ ծառայություններ, ինչպիսիք են՝ ապահովագրություն, Կոնսիերժ ծառայություն, տարատեսակ գեղչային ծրագրեր, անվճար մուտքեր օդանավակայանների սպասասրահներ և այլն: Ներդրվեց նաև Visa

virtual քարտը, որը հնարավորություն է տալիս մի քանի ժամվա ընթացքում ակտիվացնել վճարային քարտ և վճարումներ իրականացնել վիրտուալ տիրույթում: Նախատեսվում է նաև նոր քարտային և վճարային ծառայությունների ներդրում: Բանկը շուկայում շուտով հանդես կգա որպես UnionPay համակարգի քարտերի թողարկող:

Ակբայի կողմից նախատեսվում է նոր թվային առաջատար տեխնոլոգիաների ներդրում, որոնք կբարձրացնեն հաճախորդների սպասարկման որակը, հնարավորություն կընձեռեն օգտվել ավելի բազմակողմանի ծառայություններից:

Տեխնոլոգիաներ

Ակբա բանկը 2023թ. ներկայացրեց եզակի թվային հարթակ՝ acba max-ը, որն ազդարարեց հեղափոխություն ամբողջ Հայաստանում բանկումատների հնարավորությունների մեջ: Այս բեկումնային հարթակը, որը մշակվել է ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառմամբ, հաճախորդներին հնարավորություն է տալիս իրականացնել գործարքների լայն սպեկտր՝ գերազանցելով կանխկացման ավանդական տիրույթը: Հաճախորդներին այժմ հնարավորություն է տրվում առանց ջանքերի իրականացնել արտարժույթի փոխանակման, հաշիվների և քարտերի համալրման գործարքներ ոչ միայն Ակբա բանկի, այլև այլ ֆինանսական հաստատությունների կողմից մատուցվող ծառայությունների միջև: Բացի այդ, նրանք կարող են հեշտությամբ մարել վարկերը և կատարել ավելի քան 100 կազմակերպությունների վճարումներ՝ ներառյալ կոմունալ, բարեգործական և այլն:

Acba max նոր թվային հարթակի ներդրումը նշանակալիորեն բարելավել է Հայաստանի ամենամեծ բանկումատների ցանցի արդյունավետությունը: Այսպես բանկն ապահովում է իր հասանելիությունը հաճախորդներին 24/7:

Այս նորամուծությունը համահունչ է Ակբա բանկի հանձնառությանը՝ տրամադրել բացառիկ բանկային փորձ իր հաճախորդներին, և պատասխանում է տեխնոլոգիական առաջընթացներին ընդառաջ գնալու հաճախորդների պահանջներին: Բանկը շարունակաբար զարգանում է, ներմուծում նոր տեխնոլոգիաներ՝ այդպիսով ցույց տալով իր պատրաստակամությունը ծառայությունների որակի բարձրացմանը, գործառնական արդյունավետության օպտիմալացմանը և հաճախորդներին հարմարավետությունն ապահովելու ուղղությամբ:

Ապրանքներ եվ ծառայություններ

Ակբա բանկի համար անկյունաքարային են հաճախորդի պահանջներն ու նորարարությունները: Ըստ այդմ, բանկը ոչ միայն ձգտում է ստեղծել նոր

ծառայություններ և պրոդուկտներ, այլև բարելավում է եղածները՝ հավելյալ արժեք ապահովելով հաճախորդների համար:

2023 թվականին, ելնելով հաճախորդների կարիքներից և ծառայությունների որակի բարելավման ընդհանուր նպատակից, ներդրվեց **Business Tab** գործիքը: Հաշվի առնելով ֆերմերների գործունեության առանձնահատկությունները և փոխադրումների դժվարությունները՝ գործիքը թույլ է տալիս հաճախորդի խորհրդատուին իրականացնել վարկային պատմության և գյուղացիական տնտեսության վերլուծություն, լրացնել հայտը և տեղեկացնել բանկի որոշման մասին՝ առանց ֆերմերին կտրելու իր հիմնական աշխատանքից:

Այս նորարարական գործիքը դեռևս միակն է ՀՀ բանկային համակարգում և թույլ է տալիս հաշված ռոպենների ընթացքում առանց բանկ այցելելու տրամադրել վարկ ու կրճատել գյուղացիական տնտեսության սպասարկման ժամկետը:

Business Tab հավելվածի կրառմամբ սպասարկվել է շուրջ 6,000 հաճախորդ և տրամադրվել 6.7 մլրդ ՀՀ դրամի վարկեր:

Acba Business Partner ծրագիր

2023 թվականի մարտին Acba Business Partner ծրագրի շրջանակներում Ակբա բանկը գործարկեց Բիզնես ակումբ իր ՓՄՁ հաճախորդների համար:

Նախապատմություն

Շուրջ 10 տարի առաջ Ակբա բանկը IFC-ի հետ համատեղ նախաձեռնեց ևս մեկ կարևոր ծրագիր՝ նպատակ ունենալով աջակցել փոքր և միջին ձեռնարկատիրության աճին: ՓՄՁ բանկային շուկան Հայաստանում այդ ժամանակ դառնում էր ավելի ու ավելի մրցունակ, քանի որ ինչպես միջազգային, այնպես էլ տեղական բանկերը գիտակցում էին ՓՄՁ հաճախորդների սեգմենտի կողմից ներկայացված ապագա աճի և շահութաբերության հնարավորությունները:

Ակբայի հետազոտական ուսումնասիրությունը ցույց էր տվել, որ ՓՄՁ-ների բանկային և բիզնեսի աջակցության կարիքները համակողմանիորեն չեն բավարարվում միայն ավանդական բանկային հարաբերություններով: Բիզնեսի սեփականատերերի շրջանում խորհրդատվության, ուղղորդման և աջակցության մեծ պահանջ կա: Ակբան սկսեց կազմակերպել կրթական սեմինարներ և ներդրեց տեղեկատվության ավելի ազատ փոխանակման համակարգեր, ինչը դրական արձագանք գտավ ՓՄՁ-ների շրջանում:

.....

Հետագայում այս նախաձեռնությունը նոր թափ ստացավ ու անվանվեց Acba Business Partner ծրագիր:

Ակբա բանկի ռազմավարության մեջ ոչ ֆինանսական ծառայությունների ինտեգրման հիմնական նպատակը բիզնեսներին խթանելն ու հզորացնելն էր՝ զինելով նրանց հիմնական գիտելիքներով և ամուր գործարար կապերով:

Ներկայումս Ակբա բանկն առաջարկում է մի շարք ոչ ֆինանսական ծառայություններ, որոնք ուղղված են հաճախորդների գործարար փորձի հարստացմանը:

ՓՄՁ հաճախորդների համար բիզնես ուսուցում.

2023թ. դրությամբ իրականացվել է 135 բիզնես դասընթաց, որին մասնակցել են 1002 փոքր և միջին ձեռնարկությունների 2078 որոշում կայացնողներ: 2016 թվականից գործարվեց նաև Sme.acba.am բիզնեսի աջակցության հարթակը՝ նպատակ ունենալով ՓՄՁ-ներին տրամադրել գործնական գործիքներ և առցանց ուսուցման տարբերակներ: Բիզնես պորտալը այժմ ունի կատարելագործված բովանդակություն, հազեցած է նոր ֆունկցիորնալ հնարավորություններով և գործիքակազմով:

Ցանցային ֆորումները

Համախմբում են MSME հաճախորդներին: Ցանցային կապի միջոցով անդամները օգտվում են փոխշահավետ հարաբերություններից ինչպես բանկի, այնպես էլ միմյանց միջև: Ցանցային միջոցառումները կապում են ՓՄՁ-ներին տարբեր բիզնես թեմաներով (ֆինանսներ, ավտոմատացում, զբոսաշրջություն, կայուն համայնքների զարգացում, բիզնեսում կանանց հզորացում, ադապտիվ առաջնորդություն և այլն), հարթակ են ստեղծում քննարկումների համար և լուծում այն խնդիրները, որոնք սովորաբար հանդիպում են բիզնեսին: 2023թ. դրությամբ 7 ցանցային միջոցառումներ օգնել են 563 ՓՄՁ-ից 714 որոշում կայացնողների ընդլայնել իրենց բիզնես ցանցը, ձեռք բերել օգտակար գիտելիքներ և կապ հաստատել ամբողջ արժեքային շղթայից մասնակիցների հետ՝ մեկ հարթակի շրջանակներում:

«Արտադրված է մեր գործընկերների կողմից» նախագիծը հատուկ նախատեսված է Հայաստանում փոքր և միջին բիզնեսի զարգացմանը նպաստելու համար: Այս նախաձեռնությունը բացառիկ հնարավորություն է ընձեռում մեր գործընկերներին՝ բարձրացնելու իրենց արտադրանքի ճանաչումն ու տեսանելիությունը՝ դրանք ներկայացնելով բանկի ընտրված մասնաճյուղերում:

Acba Business Club. տարիների ընթացքում Ակբայի ոչ ֆինանսական ծառայությունները ընդլայնվեցին և բանկի շուրջ ձևավորվեց ամուր բիզնես համայնք:

Հենց այդ համայնքի արժեքավոր արձագանքների ու աջակցության միջոցով պաշտոնապես ընդունվեց Բիզնես Ակումբի ստեղծման հայեցակարգը: Միանալով Acba Business Club-ին՝ ընկերության մենեջերներն ու սեփականատերերը ստանում են բազմաթիվ առավելություններ, ինչպիսիք են ցանցի ընդլայնումը, արժեքավոր կապերի հաստատումը բիզնես համայնքի ներսում, ներգրավվածությունը բիզնես իրադարձություններում: Անդամները ստանում են նաև բանկի գործընկեր կազմակերպությունների կողմից առաջարկվող բացառիկ արտոնությունները, ներգրավվում տեղեկատվական նիստերում և մասնակցում բիզնես թեմաներին նվիրված տարաբնույթ քննարկումների:

Կորպորատիվ կառավարում

Ակբա բանկն իր արմատներներով հասնում է եվրոպական բանկային և կորպորատիվ կառավարման լավագույն ավանդույթներին: Բանկը հիմնադրվել է 1996 թվականին ֆրանսիական Credit Agricole-ի և հոլանդական Rabobank-ի համատեղ ջանքերով, իսկ հետագայում հանդես եկել ֆրանսիական Credit Agricole բանկի կապիտալի մասնակցությամբ բանկ: Ակբա բանկը հետևողականորեն ձգտում է Հայաստանի բանկային համակարգ ներմուծել եվրոպական բիզնես աշխարհի արժեքներն ու գործելակերպը: Այդպես բանկի կառավարումը նպատակ ունի ապահովել լավագույն միջազգային չափանիշներին համապատասխան գործունեություն Հայաստանում:

Կորպորատիվ կառավարումը բանկում ենթադրում է լիազորությունների և պարտականությունների բաշխում: Բանկի խորհուրդը և բարձրագույն ղեկավարությունը, ներառյալ բանկի գլխավոր գործադիր տնօրենը և նրանց տեղակալները, իրականացնում են տարբեր գործունեություններ, այդ թվում.

բանկի ռազմավարության և խնդիրների սահմանում,

.....

- աշխատակազմի ընտրություն և վերահսկում,
- բանկի ամենօրյա բիզնես գործառնությունների իրականացում,
- ավանդատուների շահերի պաշտպանություն, բաժնետերերի հանդեպ պարտավորությունների կատարում և այլ ճանաչված շահագրգիռ կողմերի շահերի հաշվառում,
- կորպորատիվ մշակույթի, կորպորատիվ գործունեության և վարքագծի համապատասխանեցում այն ակնկալիքով, որ բանկը կգործի անվտանգ և ապահով, բարեխիղճ և գործող օրենսդրությանը համապատասխան,
- վերահսկիչ գործառնությունների սահմանում:

Կորպորատիվ կառավարման հիմնական նպատակն է պաշտպանել շահագրգիռ կողմերի շահերը կայուն հիմունքներով՝ հանրային շահերին համապատասխան:

Հատկապես մանրածախ բանկերի դեպքում շահագրգիռ կողմերի մեջ բաժնետերերի շահերը ստորադասվում են ավանդատուների շահերին:

Բանկը գիտակցում է, որ լավ կորպորատիվ կառավարումը կարող է ստեղծել հետևյալ մրցակցային առավելությունները.

- արտաքին ֆինանսավորման ավելի մեծ հասանելիություն, ինչը կարող է հանգեցնել ավելի մեծ ներդրումների, ավելի մեծ աճի և ավելի շատ աշխատատեղերի բացման: Այսօր տեղական և միջազգային ներդրողները հաճախ խուսափում են ընկերություններից, որոնք չեն երաշխավորում ներդրողների իրավունքները և չեն ապահովում կորպորատիվ տեղեկատվության պատշաճ բացահայտումը և Խորհրդի հուսալի գործունեությունը:
- ավելի ցածր կապիտալ, բայց ավելի բարձր բանկի ինքնարժեք, ինչը մեծացնում է ներդրումների գրավչությունը,
- ավելի լավ գործառնական կատարում ռեսուրսների ավելի արդյունավետ բաշխման և ավելի լավ կառավարման միջոցով,
- ավելի ցածր ռիսկեր,
- ավելի լավ հարաբերություններ բոլոր շահագրգիռ կողմերի միջև, ինչը հանգեցնում է աշխատանքային հարաբերությունների բարելավմանը և սոցիալական ասպեկտների հետ կապված մթնոլորտի, ինչպիսին է շրջակա միջավայրի պահպանությունը:

2020 թվականից սկսած Բանկը, ֆրանսիական Proparco ընկերության աջակցությամբ և ուղղորդմամբ նախաձեռնեց և հիմք դրեց իր կորպորատիվ կառավարման համակարգի բարեփոխմանը: Մասնավորապես, բարեփոխման ծրագրի շրջանակներում ավելացվել է Խորհրդի անկախ անդամների թիվը, որոնք կազմում են Խորհրդի 10 անդամներից 3-ը: : Նաև, մշակվել և կիրառության մեջ են դրվել կառավարման ոլորտը կարգավորող բազմաթիվ ներքին իրավական ակտեր, այդ թվում՝ Կորպորատիվ կառավարման կանոնագիրքը: 2022 թվականի նոյեմբերին ստեղծվել են Խորհրդի հետևյալ 3 հանձնաժողովները, որոնք բոլորն էլ նախագահում են Խորհրդի անկախ անդամները՝

- Աուդիտ հանձնաժողով,
- Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողով
- Կառավարման, նշանակումների և վարձատրությունների հանձնաժողով:

ԱԿԲԱ ԲԱՆԿԸ գործում է Հայաստանի բոլոր մարզերում: Բանկի 65 մասնաճյուղերից 19-ը և Կենտրոնական գրասենյակը գործում են Երևանում, մնացածը՝ Հայաստանի 10 մարզերում: Աշխատակիցների թիվը հասնում է 1774-ի:

2014թ.-ի վերջին ՀՀ ԿԲ-ը Հայաստանի բանկային համակարգում մեկնարկեց խոշորացման գործընթաց: Չնայած բանկային համակարգը բավական կապիտալացված էր, այնուհանդերձ բարձացվեցին համակարգի կայունության պահանջները: Մասնավորապես վերանայվեց բանկերի ընդհանուր կապիտալի

նվազագույն չափը և 5 մլրդ ՀՀ դրամի փոխարեն սահմանվեց 30 մլրդ ՀՀ դրամ շեմը, որը անհրաժեշտ էր ապահովել մինչև 2017թ. հունվարի 1-ը: Նման պահանջը այդ պահի դրությամբ հաղթահարեցին Հայաստանի Հանրապետությունում գործող 21 առևտրային բանկերից 6-ը:

Ընդհանուր կապիտալի չափով ԱԿԲԱ-ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈԼ Բանկը (ներկայիս՝ ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ) այդ 6 բանկերի կազմում զբաղեցնում էր երկրորդ տեղը:

Այժմ՝ 2023թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ԱԿԲԱ ԲԱՆԿԻ ընդհանուր կապիտալը կազմում է շուրջ 133,296 մլն ՀՀ դրամ, որը տոկոսային արտահայտությամբ կազմում է Հայաստանի բանկային համակարգի ընդհանուր կապիտալի 8.9%, ընդհանուր ակտիվները՝ 783,504 մլն ՀՀ դրամ՝ Հայաստանի բանկային համակարգի ընդհանուր ակտիվների 8.5%ը, իսկ վարկային պորտֆելը (վարկեր և ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ) 542,330 մլն ՀՀ դրամ, որն իր հերթին կազմում է ընդհանուր բանկային համակարգի վարկային պորտֆել 10.8%ը:

4.3.2. Ներդրումները

4.3.2.1. Հաշվանշանային ներդրումներ

2022 և 2023 ֆինանսական տարիների ընթացքում ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ-ի կողմից այլ անձանց կապիտալում էական ներդրումներ չեն կատարվել: ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ-ը 2024 թվականին պլանավորում է «ԵՍ ԵՄ» փակ բաժնետիրական ընկերության կանոնադրական կապիտալում 200.0 մլն ՀՀ դրամի չափով մասնակցություն ձեռք բերել, որի արդյունքում ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ-ի մասնակցությունը «ԵՍ ԵՄ» փակ բաժնետիրական ընկերություն կազմակերպության կանոնադրական կապիտալում կկազմի 8.34%:

Բանկի կառավարման մարմինները չեն ստանձնել որևէ պարտավորություն ապագայում էական ներդրումներ իրականացնելու վերաբերյալ:

4.4. Բիզնեսի նկարագիրը

4.4.1. Հիմնական գործունեությունը

4.4.1.1. Բանկի առաքելությունը, արժեքներն ու նպատակները

Ակբա բանկի ստեղծման սկզբնական առաքելությունը եղել է Հայաստանի գյուղատնտեսության ֆինանսավորումն ու զարգացումը: Անկախացման շրջանում մանր և միջին գյուղացիական տնտեսությունները գրեթե զրկված էին վարկավորման ֆինանսական աղբյուրներից, և Ակբա բանկը (այն ժամանակ՝ Հայգյուղփոխբանկ), հենվելով փոխօգնության գաղափարի վրա, նախ և առաջ հասանելի դարձրեց վարկային ռեսուրսները նրանց համար:

Բանկի առաքելությունը ներկայումս ավելի ընդգրկուն է, չնայած գյուղատնտեսության ֆինանսավորումը մինչև այժմ էլ հանդիսանում է բանկի գործունեության կենտրոնական տարրերից մեկը: Գործունեության շուրջ երեք տասնյակ տարիների ընթացքում բանկն անընդհատ ամրապնդել է իր դիրքերը բանկային բոլոր հիմնական ծառայությունների ոլորտում և ներկայումս հանդիսանում է համալիր ծառայություններ մատուցող բանկ:

Ներկայումս բանկի առաքելությունն է՝ **ինքնադիպ և նորարար լուծումներով նպաստել հասարակության կայուն զարգացմանը:**

Բանկն իր գործունեության ընթացքում ուղղորդվում է հետևյալ հիմնական արժեքներով՝

- **Սոցիալական պատասխանատվություն**
- **Հավատարմություն**
- **Թափանցիկություն**
- **Նորարարություն**
- **Հոգատարություն հաճախորդների հանդեպ**

Միջնաժամկետ և երկարաժամկետ հորիզոնում Բանկի տեսլականը հետևյալն է՝

- Լինել առաջին ընտրության բանկը՝ մշտապես առաջարկելով ճկուն և ստեղծարար լուծումներ
- Լինել գյուղատնտեսական արժեզրթայի զարգացման երաշխավոր
- Լինել ամենաարժեքավոր և ճանաչելի ապրանքանիշը ֆինանսական շուկայում
- Լինել բացարձակ առաջատար ֆինանսական շուկայում արդյունավետության և շահութաբերության ցուցանիշներով
- Լինել առաջին ընտրության գործատուն ՀՀ ֆինանսական շուկայում:

4.4.2. Հիմնական շուկաները

4.4.2.1. Հիմնական շուկաները

Բանկի գործունեությունն ի սկզբանե ուղղված է եղել Հայաստանի գյուղատնտեսության ֆինանսավորմանն ու աջակցմանը: Բանկի ստեղծման հիմքում 1991թ.-ին գյուղատնտեսության ոլորտում իրականացված բարեփոխումներն են, որի արդյունքում հանրապետությունում գործող 938 խոշոր պետական և կոլեկտիվ տնտեսությունները տրոհվեցին և ձևավորվեցին փոքր գյուղացիական տնտեսություններ: 1998թ.-ից սկսած Բանկը սկսել է ընդլայնել իր վարկային և այլ բանկային գործառնությունների շրջանակը՝ աստիճանաբար վերափոխվելով ունիվերսալ բանկի:

Այժմ Բանկը տրամադրում է բանկային լայնածավալ ծառայություններ: Բանկն ունի ամբողջական ծառայությունների փաթեթ հետևյալ երեք բիզնես ուղղությունների համար.

- ՓՄՁ,
- գյուղատնտեսական բիզնես ուղղություն,
- մանրածախ բիզնես ուղղություն:

Նշված սեգմենտների հաճախորդներին Բանկի կողմից առաջարկվող հիմնական գործառնություններն ու ծառայություններն են.

- գյուղատնտեսական, առևտրային, սպառողական և հիփոթեքային վարկերի տրամադրում,
- հաշիվների սպասարկում,
- ցլախանջ և ժամկետային ավանդների ներգրավում,
- տեղական և միջազգային պլաստիկ քարտերի թողարկում և սպասարկում,
- արտարժույթային գործառնություններ,
- էլեկտրոնային փոխանցումներ (ներառյալ՝ արագ համակարգերով),
- բրոքերային ծառայությունների մատուցում, ռեեստրի վարում և կորպորատիվ արժեթղթերի պահառություն,
- միջազգային առևտրային գործարքների ֆինանսավորում (ակրեդիտիվներ, երաշխիքներ),
- այլ ծառայություններ:

Բանկը նաև առաջինն է Հայաստանում, որ փոքր և միջին ձեռնարկատերերի համար կազմակերպեց բիզնես դաշնթացներ՝ աջակցելով ՓՄՁ-ների զարգացմանը ֆինանսական գրագիտության ընդլայնման միջոցով:

Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է Հայաստանի ամբողջ տարածքում՝ մասնաճյուղային լայն ցանցի միջոցով: Բանկի վարկային պորտֆելի 55.3%-ը կազմում են մանրածախ վարկերը, այդ թվում՝ գյուղատնտեսական վարկերը կազմում են 27.8%, իսկ 44.7%-ը՝ ՓՄՁ և կորպորատիվ վարկերը:

2023 թվականի ընթացքում Բանկի կողմից գեներացված տոկոսային և ոչ տոկոսային եկամուտների շուրջ 73%-ը բաժին է ընկնում վարկային գործառնություններին: Ներդրումային և արտարժույթային գործառնություններից եկամուտները կազմում է Բանկի եկամուտների շուրջ 10%-ը:

Բանկը շուկայում դիրքավորված է որպես ընդգծված սոցիալական պատասխանատվությամբ կառույց՝ բազմաթիվ ծրագրեր իրականացնելով

տնտեսության տարբեր ճյուղերի զարգացման, սոցիալական խնդիրների լուծման ուղղությամբ:

Բարեգործությունը ևս Բանկի ուշադրության կենտրոնում է: Բարեգործական մեկնագամյա միջոցառումներից զատ, Բանկը նախաձեռնեց և կյանքի կոչեց Հայաստանում մինչ այդ գոյություն չունեցող նոր ֆորմատ. «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի հետ համատեղ Բանկը թողարկեց Visa Բարերար տեսակի քարտը, որի միջոցով իրականացված վճարային գործարքների 0,3%-ը փոխանցվել և այժմ էլ փոխանցվում են հիմնադրամի հատուկ հաշվեհամարին: Կուտակող միջոցներն ուղղվում են բարեգործական տարատեսակ նախագծերի իրականացմանը:

2020թ.-ի ընթացքում Բանկի կողմից օժանդակություն ցուցաբերվեց նաև COVID 19–ի շրջանակում իրականացվող առողջապահական գործառույթներին (շուրջ 27 մլն ՀՀ դրամ), ինչպես նաև 2020 թվականին Բանկը մեկնարկեց և 2021 թվականի ամբողջ ընթացքում շարունակեց աջակցել «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամին և «Զինձառայողների ապահովագրության» հիմնադրամին, ընդ որում, 2020թ.-ի հոկտեբերից Բանկի ցանկացած քարտով իրականացված վճարային գործարքների 0,3%-ը փոխանցվում է «Զինձառայողների ապահովագրության» հիմնադրամին (բացառությամբ Visa Բարերար տեսակի քարտի): Առանձին աջակցություն տրամադրեց պատերազմի հետևանքով ժամանակավորապես տեղահանված մեր հայրենակիցներին: Աջակցությանը միացան նաև Ակբա ֆինանսական խմբի մյուս անդամները՝ Ակբա Լիզինգն ու Ամունդի-Ակբա Ասեթ Մենեջմենթը: Բանկի և Ակբա ֆինանսական խմբի մյուս անդամների կողմից նշված հիմնադրամներին տրամադրված աջակցության ընդհանուր չափը կազմեց ավելի քան 438 միլիոն ՀՀ դրամ:

Բանկի ուշադրության կենտրոնում են նաև երիտասարդական, բնապահպանական, այլընտրանքային էներգիայի, առողջ ապրելակերպին և մշակութային մի շարք ծրագրերին միտված նախաձեռնությունները:

2019-2020թթ. ընթացքում Բանկը «Յույց պլաստիկի դեմ» խորագրով գովազդային լայնամասշտաբ արշավ իրականացրեց, որի հիմքում պլաստիկի դեմ պայքարն էր: Արշավը մեծ աղմուկ բարձրացրեց և սկիզբ դրեց պլաստիկ թափոնների դեմ մեծ շարժմանը:

Բարեգործության շրջանակում Բանկի կողմից սահմանամերձ տարբեր գյուղերում և համայնքային նշանակության կառույցներում տեղադրվել են նաև արևային ջրատաքացուցիչներ:

Ընդհանուր առմամբ, Բանկի գործունեությունն ուղղված է ոչ միայն տնտեսության զարգացմանն ու երկրում բարեկեցության ապահովմանը, այլ նաև ֆինանսական և տեխնոլոգիական նորարարական լուծումների ներդրմանը, դրանց զարգացմանը, ինչպես նաև իր գործունեության միջավայրի զարգացմանը:

4.4.2.2. Մրցակցային դիրքը

Բանկը, լինելով ՀՀ առաջատար բանկերից մեկը և բարձր պահելով իր մրցակցային դիրքը բանկային համակարգում, արդյունավետ, համախմբված թիմային աշխատանքի և կանոնակարգված գործունեության շնորհիվ շարունակ պահպանում է իր առանցքային դերն ու կարևորությունը Հայաստանի բանկային շուկայում:

Բանկի հիմնական մրցակցային առավելություններն են՝

- Վարկային պորտֆելի ցածր դոլարիզացիա,
- Ավանդային պորտֆելի համեմատաբար ցածր դոլարիզացիա,
- Սերտ համագործակցություն և վստահություն միջազգային մի շարք հեղինակավոր ֆինանսաբանկային կազմակերպությունների կողմից, որոնք ապահովում են Բանկին անհրաժեշտ ֆինանսական ռեսուրսներով,
- Պրոֆեսիոնալ և նվիրված անձնակազմ, աշխատակիցների ցածր հոսունության ցունցանիշներ և կարիերայի լայն հնարավորություններ,
- Բարի համբավ հասարակության լայն շերտերում:

ԱԿԲԱ ԲԱՆԿԸ, շարունակելով իր ակտիվ գործունեությունը Հայաստանի ֆինանսական համակարգում և գործելով առողջ մրցակցության պայմաններում, պահպանում է իր առաջատար դիրքը բանկային համակարգում կապիտալի (4-րդ տեղ), ակտիվների (4-րդ տեղ) և վարկային պորտֆելի (3-րդ տեղ) մեծությամբ:

Նմանատիպ առաջատար դիրքերը ևս մեկ անգամ վկայում են Բանկի հուսալիության, մրցունակության և կայունության մասին :

Այսպիսով՝ ԱԿԲԱ ԲԱՆԿԸ իր նորարարական մոտեցումների, պրոֆեսիոնալ թիմի անխափան աշխատանքի, մրցունակության էական հնարավորությունների շնորհիվ մշտապես ամրապնդում է տարիների ընթացքում ձևավորած արժեքները և ստեղծում հաճախորդների և գործընկերների հետ փոխշահավետ և երկարաժամկետ համագործակցության առաջընթացի նոր ուղիներ : Նմանատիպ առաջատար դիրքերը ևս մեկ անգամ վկայում են Բանկի հուսալիության, մրցունակության և կայունության մասին :

Այսպիսով՝ ԱԿԲԱ ԲԱՆԿԸ իր նորարական մոտեցումների, պրոֆեսիոնալ թիմի անխափան աշխատանքի, մրցունակության էական հնարավորությունների շնորհիվ մշտապես ամրապնդում է տարիների ընթացքում ձևավորած արժեքները և ստեղծում հաճախորդների և գործընկերների հետ փոխշահավետ և երկարաժամկետ համագործակցության առաջընթացի նոր ուղիներ :

4.5. Թողարկողի կառուցվածքը

4.5.1. Բանկի խմբի կառուցվածքը

«ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ն խմբի մայր կազմակերպությունն է: Խումբը բաղկացած է ԱԿԲԱ ԲԱՆԿԻՑ, դրա դուստր և կախյալ կազմակերպություններից: Բանկի դուստր կազմակերպություններն են՝ «ԱԿԲԱ ԼԻԶԻՆԳ» ՎԿ ՓԲԸ-ն և «ԱԿԲԱ ՏԵԽՆՈԼՈԱԲ» ՍՊԸ-ն: Բանկի կախյալ կազմակերպությունն է՝ «ԱՄՈՒՆԴԻ-ԱԿԲԱ ԱՍԵԹ ՄԵՆԵՋՄԵՆԹ» ՓԲԸ-ն:

«ԱԿԲԱ ԼԻԶԻՆԳ» ՎԿ ՓԲԸ-ն գրանցվել է 2003թ.-ի ապրիլի 23-ին ՀՀ ԿԲ կողմից թիվ 4 արտոնագրային համարով և գործում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն: Կազմակերպությունը իրականացնում է ֆինանսական լիզինգի գծով գործառնություններ:

Հարկ է նշել նաև որ, «ԱԿԲԱ-ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈԼ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն (ներկայումս՝ «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ) 2017թ. դեկտեմբերին ֆրանսիական «ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈԼ ԼԻԶԻՆԳ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆԻՍ» ընկերությունից և 3 ֆիզիկական անձանցից գնել է վերջիններիս պատկանող՝ «ԱԿԲԱ ԼԻԶԻՆԳ» ՎԿ ՓԲԸ կանոնադրական կապիտալում ունեցած՝ ընդհանուր թվով, 92 հատ բաժնետոմսերը: Արդյունքում «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ մասնակցությունն «ԱԿԲԱ ԼԻԶԻՆԳ» ՎԿ ՓԲԸ կանոնադրական կապիտալում կազմում է 100%:

«ԱԿԲԱ ՏԵԽՆՈԼՈԱԲ» ՍՊԸ-ն հիմնադրվել է 2021թ.-ին: Կազմակերպությունը իրականացնում է կրթական ծրագրեր, դասընթացներ, վերապատրաստումներ գործունեություն:

Հարկ է նշել նաև, որ ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի 28/04/2017թ.-ի որոշմամբ «ԱԿԲԱ-ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈԼ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն, (ներկայումս՝ «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ) «ԱԳԲԱ ԼԻԶԻՆԳ» ՎԿ ՓԲԸ-ն (ներկայումս՝ «ԱԿԲԱ ԼԻԶԻՆԳ» ՎԿ ՓԲԸ)

և «ԱՄՈՒՆԴԻ-ԱԿԲԱ ԱՍԵԹ ՄԵՆԵՋՄԵՆԹ» ՓԲԸ-ն ճանաչվել են որպես ֆինանսական խումբ՝ «ԱԿԲԱ-ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈԼ ԽՈՒՄԲ» անվանմամբ: «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ Խորհրդի 14.08.2020թ.-ի որոշմամբ ֆինանսական խումբը վերանվանվել է ԱԿԲԱ ԽՈՒՄԲ» ֆինանսական խումբ: «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ն նշանակվել է որպես «ԱԿԲԱ ԽՈՒՄԲ» ֆինանսական խմբի պատասխանատու անձ:

«ԱՄՈՒՆԴԻ-ԱԿԲԱ ԱՍԵԹ ՄԵՆԵՋՄԵՆԹ» ՓԲԸ-ն գրանցվել է 19.11.2013թ.-ին ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի որոշմամբ (գրանցման համարը՝ 2): Կազմակերպությունը ՀՀ ԿԲ կողմից լիցենզավորված է իրականացնել ներդրումային

Ֆոնդերի կառավարչի գործունեություն և ներկայումս հանդիսանում է ՀՀ-ում կենսաթոշակային ֆոնդերի կառավարում իրականացնող 2 ընկերություններից մեկը:

4.6. Չարգացման վերջին միտումները

4.6.1. Բանկի ծառայությունների ծավալների փոփոխման միտումները

Վերջին հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտից մինչև Ազդագրի ներկայացման օրն ընկած ժամանակահատվածում Բանկի կողմից մատուցվող ծառայությունների սակագների էական փոփոխություն չի գրանցվել, որոնք ողջամիտ ներդրողը կկարևորեր ներդրումային որոշումներ կայացնելիս: Ակնկալվում է, որ Բանկի կողմից մատուցվող ծառայությունները կաճեն, տոկոսադրույքները հիմնականում կմնան կայուն:

Ողջամիտ ներդրողի ներդրումային որոշման կայացման համար՝ Բանկը ներկայացնում է նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջաններում ակտիվապասիվային ցուցանիշների ծավալային փոփոխությունները:

հազ. ՀՀ դրամ

Միջոցների Ներգրավում	2021թ. (Աուդիտ անցած)	Աճ/ նվազում 2020թ. նկատմամբ (%)*	2022թ. (Աուդիտ անցած)	Աճ/ նվազում 2021թ. նկատմամբ (%)*	31.12.2023թ. (Աուդիտ չանցած)	Աճ/ նվազում 31.12.2022թ. նկատմամբ (%)*
Բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակեր- պություններից	103,196,651	-8.0%*	102,065,822	-1.1%*	108,939,565	6.7%*
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	337,492,635	13.7%*	424,168,945	25.7%*	503,231,650	18.6%*

* Սյուն ցուցանիշները հաշվարկվել են աուդիտ անցած ֆինանսական հաշվետվությունների և հաշվապահական գրանցումների հիման վրա:

Միջոցների տեղաբաշխում	2021թ (Աուդիտ անցած)	Աճ/ նվազում 2020թ. նկատմամբ (%) [*]	2022թ. (Աուդիտ անցած)	Աճ/ նվազում 2021թ. նկատմամբ (%) [*]	31.12.2023թ. (Աուդիտ չանցած)	Աճ/ նվազում 31.12.2022թ. նկատմամբ (%) [*]
Հաճախորդներին տրված վարկեր և ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	372,528,145	13.6%*	461,862,466	24%*	542,229,670	17.4%*
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	19,619,083	-65.7%*	50,806,230	159%*	99,424,096	95.7%*
Արժեթղթերի պորտֆել	23,994,829	37.9%*	23,641,527	-1,5%*	21,433,963	-9.3%*

ՀՀ տնտեսությունն ընդհանուր առմամբ և բանկային համակարգը մասնավորապես, նախորդ տարիներին պարբերաբար առնչվել են և ցավոք դեռևս շարունակում են առնչվել տարատեսակ մարտահրավերների, որոնք իրենց ազդեցությունն են ունենում և էականորեն փոխել և փոխում են բանկային համակարգի գործունեության տարբեր ուղղություններ: COVID-19 համավարակի հետևանքները դեռևս ամբողջությամբ չհաղթահարած, աշխարհը բախվեց նոր մարտահրավերների՝ տարբեր երկրներում ծագած հակամարտությունների և դրա հետևանքներին, որոնք արդեն իսկ բացասաբար են ազդում աշխարհի մի շարք երկրների վրա: Բացասական հետևանքները հիմնականում արտահայտվում են տնտեսական աճի տեմպերի անկմամբ, պարենային և հումքային ապրանքների միջազգային գների տատանողականությամբ, դրամավարկային քաղաքականությունների խստացմամբ: Հակառակ կողմից, ռուս-ուկրաինական հակամարտությամբ պայմանավորված ՌԴ-ից մարդկանց և կապիտալի ներհոսքի հետևանքները ՀՀ տնտեսության վրա կարճաժամկետում ունեցել են նաև դրական ազդեցություն՝ հիմնականում պայմանավորված, զբոսաշրջության, ինչպես նաև ՀՀ-ից դեպի ՌԴ արտահանման էական աճերով: Արդյունքում 2022-2023թթ. գրանցվել է բավականին բարձր տնտեսական աճի տեմպ՝ հիմնականում պայմանավորված ծառայությունների աճով: Պահանջարկի տեսանկյունից աճին նպաստել են ինչպես արտաքին, այնպես էլ ներքին պահանջարկը, որի աճն առաջիկայում նույապես կշարունակվի հաշվի առնելով

^{*} Սյուն ցուցանիշները հաշվարկվել են աուդիտ անցած ֆինանսական հաշվետվությունների և հաշվապահական գրանցումների հիման վրա:

Արցախից բռնի տեղահանված բնակչության կողմից առաջացած պահանջարկի ավելացումը: Հետևաբար, երկարաժամկետ հատվածում առաջարկի տեսանկյունից անփոփոխ կամ սահմանափակ պայմաններում գնաճային զարգացումներից խուսափելու համար, շատ կարևոր է նրանց ինտեգրումը տնտեսության մեջ, հատկապես արտադրական ոլորտներում: Ռելյուկանտների, ինչպես նաև Արցախից բռնի տեղահանված բնակչության կողմից հիփոթեքային վարկերի և անշարժ գույքի նոր պահանջարկը կարող է բերել վարկերի պահանջարկի աճի և նպաստել անշարժ գույքի շուկայի ավելի տաքացման:

Հայաստանյան բանկային համակարգի զարգացմանն առաջիկա տարիներին կնպաստեն նաև ՀՀ կառավարության ծրագրով սահմանված մի շարք ոլորտների կարևորությունը և դրանց ուղղված աջակցության ծրագրերը: ՀՀ կառավարության կողմից կազմված 2021-2026թթ. ծրագրով սահմանված հիմնական ուղղությունները մնում են անփոփոխ և ուշադրության կենտրոնում են շարունակում մնալ գյուղատնտեսության, մշակվող արդյունաբերության, էներգետիկ ենթակառուցվածքների, ՓՄՁ, ՏՏ, զբոսաշրջային ոլորտներին առնչվող նախագծերը: 2024-2026թթ. ՄԺԾԾ (ՀՀ կառավարության միջնաժամկետ ծախսային ծրագիր)-ով նախատեսվել են կառավարության ծրագրով սահմանված հիմնական թիրախների գծով աշխատանքների իրականացումը՝ ինչպես ընթացիկ, այնպես էլ կապիտալ ծախսերի գծով (Կապիտալ ծախսերի առաջնահերթությունները միջնաժամկետ հատվածի համար հիմնականում վերաբերելու են կրթությանը՝ 300 դպրոցների և 500 մանկապարտեզների կառուցում, վերանորոգում, ճանապարհաշինության՝ Հյուսիսհարավ ճանապարհային միջանցք, ճանապարհների ցանցի նորոգում և ջրային տնտեսության՝ 15 փոքր և միջին ջրամբարների կառուցման, ոլորտներին: Ընթացիկ ծախսերը, մյուս կողմից, պարունակելու են աշխատանքային և այլ կենսաթոշակների, սոցիալական նպաստների բարձրացմանն ուղղված ծախսեր:): 2024թ. պետական բյուջեով և՛ եկամուտների գծով և՛ ծախսերի գծով նախատեսված են էական աճեր՝ համապատասխանաբար 13.1% և 20.8% աճ: Ծախսերի գծով աճը ներառում է նաև Արցախից բռնի տեղահանված բնակչության աջակցության գումարները: Կապիտալ ծախսերը նախատեսվում է 2024թ. հասցնել ՀՆԱ-ի 6.6%-ին՝ 2023թ. համար սպասվող 5.9%-ի և 2022թ. փաստացի 4.5%-ի դիմաց, սակայն, 2023թ. կապիտալ ծախսերն՝ ըստ տարբեր վերլուծությունների, ունեն ցածր կատարողական և այս հիմնախնդրի պահպանումը կարող է վտանգել նաև տնտեսական արտադրողականության աճը:

Էկոնոմիկայի նախարարությունը 2023թ. շարունակում է ձեռներեցության ոլորտի աջակցության ծրագրերը՝ հատկապես ուղղված գինեգործության ոլորտին, արտահանման խթաններին, կանաչ և շրջանաձև տնտեսության զարգացմանը: Այսպես, հարկային արտոնությունները շարունակվելու են գյուղատնտեսության, դեղագործության, տեքստիլ և կարի արդյունաբերության, գինեգործության, զբոսաշրջության, սննդի վերամշակման, ՏՏ և հեռահաղորդակցության ոլորտներում: Ընկերությունների արտադրողականության խթանման համար կառավարությունը գործարկել է տնտեսական արդիականացման ծրագիրը, որով սուբսիդավորվում է ընկերությունների նոր սարքավորումների ձեռքբերման ֆինանսավորման

(վարկի/լիզինգի) տոկոսային ծախսերի մեծ մասը, ինչպես նաև փոխհատուցվում են օտարերկրյա բարձրակարգ մասնագետների աշխատավարձերի մի մասը: Դրա շնորհիվ 2022թ. ընթացքում կնքվել է 900-ից ավել պայմանագիր՝ ավելի քան 56 մլրդ դրամի սարքավորումների ձեռքբերման համար, իսկ մինչև 2023թ. վերջ ընդհանուր պորտֆելը կհասնի ավելի քան 200 մլրդ դրամի: Այսպես կընդլայնվի տնտեսական պոտենցիալը՝ ընկերություններին դարձնելով ավելի մրցունակ:

Մարտահրավերային է շարունակում մնալ աշխարհաքաղաքական անկայուն և լարված իրավիճակը և բարձր անորոշությունը, հարևան երկրների նկատմամբ պատժամիջոցների կիրառումը, ՀՀ տնտեսության՝ Ռուսաստանից բարձր կախվածության մակարդակը, ինչպես նաև արտահանման հետ կապված բարդությունները և արտագաղթի սպառնալիքները: Առկա մարտահրավերներին լավագույնս դիմակայելու համար բանկային համակարգը նախորդ տարիների ընթացքում էլ ավելի ամրապնդվեց ու զինվեց այնպիսի լուծումներով, որոնց անհրաժեշտությունը նախկինում թեև կար, բայց միգուցե օրհասական չէր: Նշված մարտահրավերներին դիմակայելուն միտված թեպետ ամենաակնառու փոփոխությունը եղավ թվայնացման գործընթացների տեմպերի էական արագացումը և ընդհանուր բանկային համակարգի թվային ենթակառուցվածքների զարգացումը, որին անմասն չմնացին նաև կարգավորող և պետական մարմինները:

ԿԲ-ը նպատակադրել է թվայնացման տեսանկյունից ֆինանսական համակարգի տրանսֆորմացիա՝ ստեղծելով տարբեր խելացի ենթակառուցվածքներ, որոնք նպաստելու են թվային ֆինանսական ծառայությունների արագ զարգացմանը, գլոբալացմանը և փոխկապված են լինելու միասնական տեղեկատվական հարթակների միջոցով: Թվայնացումը կառուցված է 3 հիմնասյունների վրա՝ ենթակառուցվածքներ, դրանց փոխգործելիություն, կիբերանվտանգություն: Փոխգործելիությունը (interoperability) լինելու է API-ի միջոցով (open banking, open government, open finance): Ֆինանսական կառույցներում կստեղծվի տեղեկատվական անվտանգության համակարգային ռիսկերի վերհանման և արագ արձագանքման կենտրոնացված հարթակ/ SOC (cybersecurity operation center), որը կապահովի incident response lifecycle:

Ֆինանսական համակարգի տրանսֆորմացիան ենթադրում է նաև.

- SubTech որոշումների կայացման համակարգի ներդրում, որը կնպաստի հավաքագրման և հաշվետվողական համակարգերի բեռի թեթևացմանը
- RegTech կարգավորման ոլորտում ստանդարտների/կառուցակարգերի համակարգի ներդրում, որի միջոցով ֆինանսական կազմակերպությունները կիրականացնեն իրենց համապատասխանեցումը:

- Վճարահաշվարկային համակարգի վերափոխումը ենթադրում է միջազգային չափորոշիչներին համապատասխան ճկուն ծառայություններ, ֆինանսական կազմակերպություններում ներդրված արդիական, ճկուն և մոդուլային կառուցվածքով ծրագրային համակարգեր, որոնք API-ի միջոցով կապահովեն փոխգործելի ֆինանսական ծառայությունների էկոհամակարգ: Ձևավորվելու են միասնական վճարահաշվարկային հարթակներ և ներդրվելու են «բաց բանկի» կամ «բաց ֆինանսների» համակարգերը:
- Արդեն մշակվում է կրիպտոակտիվների թողարկման, շրջանառության կարգավորման և վերահսկողության վերաբերյալ օրենսդրական նախագիծ, ինչը թույլ կտա բարձրացնել վստահության մակարդակը, ակտիվացնել մրցակցությունը և ստեղծել ոլորտի զարգացման նոր նախադրյալներ: Արդյունքում՝ էլեկտրոնային փող թողարկող կազմակերպությունները կգրադեցնեն իրենց ուրույն տեղը ֆինանսական միջնորդության շուկայում, կմատուցեն առավել հարմարավետ ծառայություններ և կընդլայնեն էլեկտրոնային փողի կիրառման ոլորտները:
- Գլոբալ և նորարար ֆինտեխ կազմակերպությունների համար կստեղծվեն խթանման ծրագրեր՝ կարգավորման «ավագատուփ»-ի և «ինկուբացիայի» և «ակսելերացիայի» ենթակառուցվածքների միջոցով:

ԿԲ-ն Կառավարության գործընկերների հետ համատեղ հիմնադրել է Հայաստանի տեղեկատվական համակարգերի գործակալությունը՝ ISAA, որի նպատակն է Հայաստանի թվային հասարակության ստեղծումը և Հայաստանի թվային ճարտարապետության չափորոշիչների սահմանումը: Մշակվել են էլեկտրոնային նույնականացման բոլոր անհրաժեշտ ստանդարտներն ու պահանջները: Ստեղծվել է ազգային նույնականացման միասնական պորտալը, որը շուտով պետք է գործարկվի: Հեռահաղորդակցության ընկերությունները միավորել են ջանքերը՝ իրենց հաճախորդների հեռախոսային չիպերն էլեկտրոնային նույնականացում և ստորագրություն ապահովող չիպերով անվճար փոխարինելու համար: Համապատասխանաբար կիրառանվտանգության մասով նախագծվել են կրիտիկական ենթակառուցվածքների պաշտպանության և ուսուցման ու հետազոտությունների համար անհրաժեշտ լուծումներ, ձեռք է բերվել կիրառելի սիմուլյացիաների և կրթման պլատֆորմ:

Ի հավելումն նշված ներքին մարտահրավերների և հնարավորությունների Հայաստանյան բանկային ոլորտի վրա իրենց ազդեցությունը կունենան նաև հետևյալ միջազգային հիմնական տենդեցները.

- ✓ **Թվայնացումը** շարունակում է արագորեն տարածվել և նշանակալիորեն բարձրացնում է գործընթացների արդյունավետությունը բանկային համակարգում:

Այն ներառում է ինչպես հաճախորդներին մատուցվող ծառայությունների թվայնացման, այնպես էլ այդ ծառայությունների մատուցման համար առկա բիզնես գործընթացների ավտոմատացման և ռոբոտացման ասպեկտները: Բանկերի մասնաճյուղերում մատուցվող ծառայությունների հիմնական մասն այժմ հնարավոր է կատարել նաև բանկային հավելվածների միջոցով: Աստիճանաբար աճում են անկանխիկ վճարումների հարաբերակցությունը կանխիկ վճարումների նկատմամբ, ինչին զուգահեռ կիբերհարձակումների ռիսկը նույնպես զգալիորեն մեծանում է:

Զուգահեռ բանկային համակարգ են մուտք գործում իրենց ոլորտում հաջողաձ տեխնոլոգիական ընկերությունները: Օրինակ՝ Google-ը և Apple-ը մուտք գործեցին բանկային համակարգ վճարումների վրա առաջնային շեշտադրումով /Google Pay, Apple Pay/: Apple-ը շուկային ներկայացնում է նաև վճարային քարտեր և “Գնիր հիմա, վճարիր հետո” պրոդուկտը: Google Pay-ը հնարավորություն է տալիս նաև փոխանցումներ կատարելու: Թրենդը մեկնարկել էր դեռևս Չինաստանում, երբ Alibaba-ն ստեղծեց Alipay հավելվածը: Այդպիսի տեխնոլոգիական ընկերություններից է նաև Մետան, որը նույնպես ստեղծել է վճարման հնարավորություն, մարքեթփլեյս և այլն: ՀՀ-ում նույնպես թվային ծառայությունների պահանջարկն օրեցօր աճում է և այս տեսանկյունից կարևոր է ներդրումներ անել թվային համակարգերի, user friendly mobile banking-ի, սպասարկման որակի (նաև արագության) բարձրացման, chatbot-ի հնարավորությունների ընդլայնման և այլ նորարական լուծումների մեջ:

- ✓ **Անհատական մոտեցում.** Թվայնացումը և մրցակցությունը նպաստելու են թվային ֆինանսական ծառայությունների արագ զարգացմանը, գլոբալացմանը և որակյալ, արագ, հասանելի ծառայությունների պահանջարկին և անձնավորված ֆինանսներին (personalized finance): «Բաց բանկ» գաղափարի ներքո՝ մեծ ծավալի տվյալների վերլուծությամբ ստեղծվելու են նոր հնարավորություններ անձնավորված ֆինանսների համար: Հաճախորդները ակնկալում են բարձրակարգ փորձառություն բանկերից, ուստի անհատական մոտեցումը բանկերի համար ձեռք է բերում էական նշանակություն և այս կոնտեքստում շատ կարևոր է ուժեղացնել հաճախորդների կարիքների բացահայտման և փորձառության ուսումնասիրությունը:
- ✓ **Կիբերանվտանգություն.** Թվայնացման անբաժան մաս է տեղեկատվական և կիբերանվտանգության համակարգերի զարգացումը՝ հաճախորդների և Բանկի տվյալների անվտանգությունն ապահովելու համար: Բանկերը տիրապետում են համապարփակ տվյալների, որոնց անվտանգությունն ապահովվելն առաջնային է ոչ միայն բանկի, այլև հաճախորդի տեսակետից: Այնուամենայնիվ սպառողների ցածր տեղեկացվածության մակարդակը, կիբերանվտանգության խնդիրները և օրեցօր թվայինի վերափոխվող և փոփոխական իրականությունը հանգեցնում են վտանգի ակնհայտ մեծացմանը: Թվում է թե կիբերհարձակման ամենախոցելի

թիրախներն ամենաճկուն համակարգերն են՝ նեոբանկեր, թվային ծառայություններ, սակայն խնդիրը շարունակում է արդի մնալ ամբողջ բանկային համակարգի համար: Համավարակի արդյունքում գեր արագ տեմպերով զարգացում ստացավ օնլայն գնումներ կատարելու և հեռավար աշխատելու մշակույթը, ինչը ևս նպաստում է թվային տիրույթում բանկային տվյալների տարածմանը: Այս ենթատեքստում ավելի հեշտ է ձեռնարկել միջոցներ կիրառող հանցագործությունները կանխելու համար, քան հաղթահարել դրանց հետևանքով առաջացած խնդիրները: Ուստի բանկերն արդեն նաև Հայաստանում կիրառում են տարբեր պաշտպանական համակարգեր, զուգահեռ բարձրացնելով աշխատակիցների և հաճախորդների տեղեկացվածության մակարդակը:

✓ **Մասնաճյուղ և բջջային հավելված.**

Թեև թվայնացումը հաճախորդներին ավելի ինքնուրույն է դարձրել, այն նաև դժվարացրել է բանկերի տարբերակումը: Սա հանգեցրել է հաճախորդների լոյալության բարձրացման համար ավելի անհատականացված մոտեցում ցուցաբերելու և տարբեր արտոնություններ մշակելու անհրաժեշտությանը:

Մասնաճյուղերի կողմից ապահովվող մարդկային գործոնն ու թվայնացումը ճիշտ բալանսավորելը առաջիկա տարիներին բանկերի հիմնական խնդիրներից է լինելու: Երկարաժամկետ հեռանկարով հաճախորդները հակված են մոբայլ հավելվածներ օգտագործելուն, սակայն նրանց համար կարևոր է նաև մարդկային գործոնը, որն ասոցացվում է որակյալ բենքինգի հետ:

✓ **Z Սերունդը (Gen Z) և երեխաները որպես նոր բանկային սեգմենտ.** Համաձայն հետազոտությունների Gen Z-ը համարվում է ամենամեծ սերունդն ամբողջ աշխարհում (2021 թվականին կազմել է ամբողջ աշխարհի 30%-ը) և մինչև 2025 թվականը կկազմի աշխատաշուկայի 27%-ը: Gen Z-ը համարվում է «բնիկ թվային» (digitally native), քանզի սկսած վաղ տարիքից օգտվել են թվային սարքերից և ծառայություններից: Նրանք սմարթֆոնները դիտարկում են որպես հիմնական կապի միջոց և օգտագործում են նաև հետազոտման և գիտելիքների ձեռքբերման համար: Իհարկե հայաստանյան այս սերունդն ունի իր առանձնահատկությունները: Անհրաժեշտ է ուշադրություն դարձնել նրանց պահանջներին և անձնավորված ֆինանսական ծառայությունների միջոցով ներգրավվել նրանց:

Դպրոցական տարիքի երեխաների և նրանց ծնողների շրջանում անկանխիկ վճարումների և ֆինանսական գործիքների հանդեպ հետաքրքրությունը աճում է և շուկայում ակտիվ քայլեր են արվում այդ սեգմենտը ներգրավելու ուղղությամբ:

Դպրոցական տարիքի երեխաներին, որպես նոր բանկային սեգմենտ, սկսել են թիրախավորել մի շարք բանկեր: Նրանց ներգրավմամբ հնարավորություն է ստեղծվում հետագայում ունենալ մեծահասակ ու հավատարիմ հաճախորդների բազա, ովքեր արդեն իսկ որոշակի ներգրավվածություն ունեն բանկային գործընթացներին:

- ✓ **Կանաչ բենքինգ.** Կանաչ բենքինգ թրենդը դեռևս ունի զարգացման միտումներ: Դա են վկայում ոլորտում կարևորագույն դեր ունեցող հաստատությունների կողմից կիրառվող մոտեցումները՝ ՄԱԿ-ի կայուն զարգացման նպատակները մուտք են գործել բանկային օրակարգ, Կանաչ Կլիմայի Հիմնադրամը (GCF) տարեկան մոտ 100 մլրդ ԱՄՆ դոլար տրամադրում է զարգացող երկրներին Կանաչ օրակարգի առաջխաղացման համար, միջազգային խոշոր ֆինանսական կառույցները (EBRD, EFSE, GGF, KFW և այլն) համագործակցության պայմաններում ներառում են Կայուն զարգացման չափանիշներ:

Այս կոնտեքստում կարելի է հավելել նաև, որ ԿԲ-ն հրապարակել է կայուն ֆինանսների 2023-2026թթ. ճանապարհային քարտեզը, որն ուղղորդելու է ֆինանսական հատվածի մասնակիցներին ներդնել ESG սկզբունքներն իրենց բիզնես որոշումների մեջ: ԿԲ-ն մտադիր է ինտեգրել ESG սկզբունքները վերահսկման, ստուգման և գնահատման գործընթացում: Իսկ բանկային համակարգի մասնակիցների համար ESG-ի ներդրումը ընձեռում է գործընկերների և ռեսուրսների ներգրավման նոր հնարավորություններ:

Այսպիսով, հաշվի առնելով ֆինանսական համակարգի դինամիկ զարգացման միտումները և կանխատեսվող տենդենցները, գալիս ենք այն եզրահանգման, որ կայուն աճ ապահովելու և մրցունակ լինելու համար ֆինանսական կազմակերպությունները պետք է պատրաստ լինեն կատարել համապատասխան ներդրումներ նորարարական լուծումների միջոցով հաճախորդների պահանջները բավարարելու համար, ինչը կնպաստի նաև արտաքին աշխարհի մարտահրավերներին դիմակայելուն:

Այս համատեքստում Բանկը 2023-2025թթ. համար նպատակադրել է հիմնական ֆինանսական ցուցանիշների հետևյալ թիրախները՝

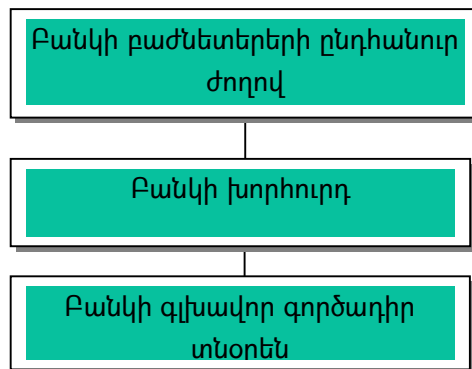
- Վարկային պորտֆելի 14% միջին տարեկան աճ՝ 3 տարում ապահովելով պորտֆելի ավելացում շուրջ 48%-ով,
- Ավանդային պորտֆելի (ներառյալ Բանկի կողմից թողարկված պարտատոմսերի) 14.2% միջին տարեկան աճ, որը ենթադրում է առաջիկա 3 տարիներին ավանդային պորտֆելի ավելացում շուրջ 49%-ով,
- Բանկը նախատեսում է գործառնական ծախսեր հարաբերաժ զուտ բանկային եկամուտներ ցուցանիշը բարելավել 2,3 տոկոսային կետով,
- Բիզնես պրոցեսների արդյունավետության բարձրացման, թվային նոր լուծումների, առաջարկվող պրոդուկտների և անկանխիկ վճարումների օրենսդրական փոփոխությունների հաշվին առաջիկա երեք տարիներին նախատեսվում է շուրջ 50%-ով ավելացնել ակտիվ հաճախորդների քանակը, ինչպես նաև ավելացնել զուտ ստացված միջնորդավճարները,

- 2023թ-ի համար վարկերի հնարավոր կորուստների գծով զուտ մասհանումներ/վարկային պորտֆել ցուցանիշի թիրախային մակարդակը Բանկի համար 0.9%-ն է, հետագա տարիներին ցուցանիշը կպահպանվի նշված մակարդակի շուրջ,
- Պլանավորվող երեք տարիների ընթացքում վարկերը կազմելու են ակտիվների շուրջ 62 տոկոսը, իսկ վերջիններիս համար որպես ֆինանսավորման աղբյուր հանդես են գալու ինչպես հաճախորդների ավանդները, այնպես էլ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրաված միջոցները,
- Ընդհանուր կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը կպահպանվի 15%-ի շրջանակներում,
- Իրացվելիության կառավարման արդյունքում բանկի Բարձր իրացվելի ակտիվներ հարաբերաժ Ընդհանուր ակտիվներ նորմատիվի մեծությունը նախատեսվում է պահել 22%-ի շուրջ,
- Առաջիկա երեք տարիներին Բանկը նպատակ ունի պահպանել կապիտալի և ակտիվների շահութաբերության ցուցանիշը համապատասխանաբար 17% և 2.8% - ի շուրջ:

4.7. Բանկի կառավարման մարմինները և դրանց անդամները

4.7.1. Կառավարման մարմինները և կառուցվածքը

Համաձայն Բանկի կանոնադրության՝ Բանկն ունի կորպորատիվ կառավարման հետևյալ կառուցվածքը՝

Բանկն ունի Գլխավոր հաշվապահ, Ներքին աուդիտի ստորաբաժանում, Ռիսկերի կառավարման գործառույթի իրականացման համար պատասխանատու անձ և Համապատասխանության ապահովման գործառույթի իրականացման համար պատասխանատու անձ և Կորպորատիվ քարտուղար:

Խորհրդին կից գործում են հետևյալ հանձնաժողովները.

- Աուդիտի հանձնաժողով,
- Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողով,
- Կառավարման, նշանակումների և վարձատրությունների հանձնաժողով:

4.7.2.1. Բանկի Բաժնետերերի ընդհանուր ժողով

Բանկի Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը (այսուհետ՝ Ընդհանուր ժողով) - Բանկի բարձրագույն կառավարման մարմինն է:

Ընդհանուր ժողովի բացառիկ իրավասությանն են պատկանում՝

1. Բանկի կանոնադրության հաստատումը, դրանում փոփոխությունների և լրացումների կատարումը,
2. Բանկի վերակազմակերպումը,
3. Բանկի լուծարումը,
4. ամփոփ, միջանկյալ և լուծարման հաշվեկշիռների հաստատումը, լուծարային հանձնաժողովի նշանակումը,
5. Խորհրդի քանակական կազմի հաստատումը, Խորհրդի անդամների ընտրությունը և նրանց լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը: Խորհրդի քանակական կազմի հաստատման և դրա անդամների ընտրության հարցերը քննարկվում են բացառապես տարեկան Ընդհանուր ժողովներում: Խորհրդի անդամների ընտրության հարցն արտահերթ Ընդհանուր ժողովում կարող է քննարկվել, եթե վերջինս որոշում է ընդունել Խորհրդի կամ նրա առանձին անդամների լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման մասին,
6. հայտարարված բաժնետոմսերի ծավալի առավելագույն չափի սահմանումը,
7. Խորհրդի ներկայացմամբ Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի հաստատումը,
8. բաժնետոմսերի հետգնման միջոցով Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի նվազեցումը,
9. օրենքով սահմանված խոշոր համարվող այնպիսի գործարքի մասին որոշման կայացումը, որի առարկա հանդիսացող գույքի արժեքը գործարքը կնքելու մասին որոշումն ընդունելու պահի դրությամբ կազմում է Բանկի ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի 25-50 տոկոսը, սակայն որի կնքման մասին որոշումը չի ընդունվել Խորհրդի կողմից, և Խորհուրդը որոշում է կայացրել այդ գործարքի մասին հարցը Ընդհանուր ժողովի կողմից քննարկելու մասին,
10. օրենքով սահմանված խոշոր համարվող այնպիսի գործարքի մասին որոշման կայացումը, որի առարկա հանդիսացող գույքի արժեքը գործարքը կնքելու մասին որոշումն ընդունելու պահի դրությամբ կազմում է Բանկի ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի 50 տոկոսից ավելին,
11. Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների, շահույթների և վնասների բաշխման հաստատումը,
12. Ընդհանուր ժողովի վարման կարգի հաստատումը,
13. հաշվիչ հանձնաժողովի ձևավորումը,
14. բաժնետոմսերի համախմբումը և բաժանումը,
15. օրենքով նախատեսված դեպքերում բաժնետոմսերի ձեռքբերման նախապատվության իրավունքը չկիրառելու մասին որոշման ընդունումը,
16. հաստատված օրակարգի շրջանակում՝ օրենքով Ընդհանուր ժողովի բացառիկ իրավասություն համարվող այլ հարցեր:

Վերոնշյալ բոլոր կետերով նախատեսված բոլոր հարցերով որոշումների ընդունումը վերապահվում է Ընդհանուր ժողովի բացառիկ իրավասությանը և չի կարող փոխանցվել Բանկի կառավարման այլ մարմիններին: Ընդհանուր ժողովը չի կարող քննարկել և որոշում ընդունել իր իրավասությանը չվերաբերող հարցերի վերաբերյալ:

4.7.2.2. Բանկի խորհուրդ

Բանկի խորհուրդը իրականացնում է Բանկի գործունեության ընդհանուր ղեկավարումը՝ օրենքով խորհրդի իրավասությանը վերապահված հարցերի սահմաններում:

Խորհրդի իրավասություններն են՝

1. Բանկի գործունեության հիմնական ուղղությունների որոշումը, ներառյալ՝ Բանկի հեռանկարային զարգացման ծրագրի հաստատումը,
2. Ընդհանուր ժողովի տարեկան և արտահերթ նիստերի գումարումը, օրակարգի հաստատումը, ինչպես նաև դրանց գումարման և անցկացման կազմակերպման հետ կապված՝ նախապատրաստական աշխատանքների իրականացման ապահովումը,
3. Գլխավոր գործադիր տնօրենի և Բանկի գործադիր մարմնի անդամների նշանակումը, նրանց լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը և վարձատրության պայմանների հաստատումը,
4. Բանկում ներքին հսկողության ստանդարտների սահմանումը, Բանկի ներքին աուդիտի ստորաբաժանման ձևավորումը, նրա տարեկան աշխատանքային ծրագրի հաստատումը, ներքին աուդիտի աշխատակիցների լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը և վարձատրության պայմանների հաստատումը,
5. Բանկի տարեկան ծախսերի նախահաշվի ու կատարողականի հաստատումը,
6. Բանկի ներքին վարչակազմակերպական կառուցվածքի հաստատումը,
7. շահութաբաժինների վճարման վերաբերյալ Ընդհանուր ժողովին առաջարկությունների ներկայացումը, այդ թվում՝ շահութաբաժինների յուրաքանչյուր վճարման համար շահութաբաժիններ ստանալու իրավունք ունեցող Բանկի բաժնետերերի ցուցակի կազմումը, որում պետք է ընդգրկվեն Բանկի այն մասնակիցները, որոնք ընդգրկվել են Բանկի բաժնետերերի ռեեստրում՝ Բանկի տարեկան Ընդհանուր ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող բաժնետերերի ցուցակը կազմելու օրվա դրությամբ,
8. Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների նախնական հաստատումը և Ընդհանուր ժողովին ներկայացումը,
9. Ընդհանուր ժողովի հաստատմանը Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի ներկայացումը,
10. Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձին վճարման չափի սահմանումը,
11. Բանկում իրականացված աուդիտորական կամ այլ ստուգումների արդյունքում անհրաժեշտության դեպքում բացահայտված թերությունների վերացմանն ուղղված միջոցառումների նախաձեռնումն ու դրանց իրականացման վերահսկումը,
12. Բանկի կողմից ֆինանսական գործառնությունների իրականացման կարգը սահմանող ներքին իրավական ակտերի ընդունումը,

13. Բանկի տարածքային և ինքնուրույն կառուցվածքային ստորաբաժանումների կանոնադրությունների հաստատումը, բանկի ինքնուրույն կառուցվածքային ստորաբաժանումների միջև գործառության պարտականությունների բաշխումը,

14. Բանկի պարտատոմսերի և այլ արժեթղթերի տեղաբաշխման մասին որոշման ընդունումը,

15. Բանկի պահուստային և այլ հիմնադրամների օգտագործումը,

16. Բանկի մասնաճյուղերի, ներկայացուցչությունների և հիմնարկների ստեղծումը,

17. Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության՝ հաշվապահական հաշվառում վարելու և ֆինանսական հաշվետվություններ կազմելու նպատակով կիրառվող սկզբունքների, հիմունքների, եղանակների, կանոնների, ձևերի և կարգերի սահմանումը,

18. դուստր կամ կախյալ ընկերությունների ստեղծումը,

19. դուստր և կախյալ ընկերություններին մասնակցությունը,

20. առևտրային կազմակերպությունների միությունների հիմնադրումը,

21. առևտրային կազմակերպությունների միություններում մասնակցությունը,

22. բաժնետոմսերի անվանական արժեքի մեծացման կամ լրացուցիչ բաժնետոմսերի տեղաբաշխման միջոցով կանոնադրական հիմնադրամի ավելացումը,

23. Բանկի կողմից օրենքով սահմանված խոշոր համարվող այն գործարքների կնքմանը համաձայնության տալը, որոնց արժեքը, գործարքը կնքելու մասին որոշումն ընդունելու պահի դրությամբ, կազմում է Բանկի ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի 25-ից 50 տոկոսը,

24. Բանկի կողմից ցանկացած այլ ներդրմանը համաձայնություն տալը, որը նախատեսված չէ սույն կետի 18, 19, 20, 21 ենթակետերով և որի գումարը կազմում է Բանկի սեփական կապիտալի 25%-ը և ավելին,

25. Բանկի աշխատակիցների բաժնետիրացման ծրագրերի հաստատումը, ինչպես նաև աշխատակիցների բաժնետիրացման հետ կապված կամ աշխատակիցների բաժնետիրացման ծրագրերից բխող որոշումների ընդունումը,

26. օրենքով նախատեսված այլ որոշումների ընդունումը:

Բանկի խորհուրդը կազմված է 10 (տասը) անդամից, որոնք ընտրվում են Ընդհանուր ժողովի կողմից սահմանված ժամկետով:

Բանկի խորհրդի նախագահն ընտրվում է Խորհրդի կողմից Խորհրդի անդամների կազմից:

Բանկի խորհրդի նախագահը՝

1. կազմակերպում է Խորհրդի աշխատանքները,

2. գումարում և նախագահում է Խորհրդի նիստերը,

3. կազմակերպում է Խորհրդի նիստերի արձանագրությունների վարումը,

4. նախագահում է Ընդհանուր ժողովում,

5. կազմակերպում է Խորհրդին կից հանձնաժողովների աշխատանքը, եթե այդպիսիք առկա են:

Բանկն ունի Կորպորատիվ քարտուղար, որն աջակցում է Խորհրդի աշխատանքներին: Կորպորատիվ քարտուղարի նշանակումը, վերջինիս

իրավասությունների սահմանումը և լիազորությունների դադարեցումն
իրականացվում են Խորհրդի կողմից:

4.7.2.3. Բանկի գլխավոր գործադիր տնօրենը

Բանկի ընթացիկ գործունեության ղեկավարումն իրականացնում է Գլխավոր
գործադիր տնօրենը: Գլխավոր գործադիր տնօրենը կարող է ունենալ տեղակալներ:

Գլխավոր գործադիր տնօրենը նշանակվում է Խորհրդի կողմից, Գլխավոր
գործադիր տնօրենի տեղակալները՝ Խորհրդի կողմից՝ Գլխավոր գործադիր տնօրենի
ներկայացմամբ: Գլխավոր գործադիր տնօրենը, որպես իր բացառիկ իրավասություն,
ներկայացնում է Բանկը Հայաստանի Հանրապետությունում և օտարերկրյա
պետություններում, Բանկի անունից կնքում է գործարքներ, գործում է Բանկի անունից
առանց լիազորագրի, տալիս է լիազորագրեր:

Գլխավոր գործադիր տնօրենը՝

1. Խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում Խորհրդի կողմից հաստատվող
ներքին իրավական ակտերը, առանձնացված ստորաբաժանումների
կանոնակարգերը, բանկի վարչակազմակերպական կառուցվածքը,

2. նախօրոք քննարկում է Ընդհանուր ժողովի կամ Խորհրդի կողմից քննարկման
ենթակա բոլոր հարցերը, որի համար պատրաստում է անհրաժեշտ փաստաթղթերը,
կազմակերպում բաժնետերերի Ընդհանուր ժողովի և Խորհրդի որոշումների
կատարումը,

3. Բանկի անունից կնքում է այնպիսի գործարքներ, որոնք օրենքով և սույն
կանոնադրությամբ վերապահված չեն Խորհրդի և Ընդհանուր ժողովի բացառիկ
իրավասությանը,

4. տնօրինում է Բանկի գույքը, այդ թվում՝ ֆինանսական միջոցները, իր
իրավասության սահմաններում արձակում է հրամաններ, հրահանգներ, տալիս է
կատարման համար պարտադիր ցուցումներ և վերահսկում դրանց կատարումը,

5. հաստատում է աշխատատեղերը, աշխատանքի է ընդունում և աշխատանքից
ազատում Բանկի աշխատակիցներին, լուծում է անձնակազմի ընտրության,
տեղաբաշխման, պատրաստման և վերապատրաստման հարցերը,

6. Բանկի աշխատակիցների նկատմամբ կիրառում է խրախուսման և կարգապա-
հական պատասխանատվության միջոցներ,

7. կատարում է Գլխավոր գործադիր տնօրենի տեղակալների միջև պարտակա-
նությունների բաշխումը,

8. իրականացնում է Բանկի կանոնադրությամբ, ինչպես նաև Խորհրդի կողմից
սահմանված իրավական ակտերի շրջանակներում նախատեսված՝ Բանկի ընթացիկ
գործունեության ղեկավարման հետ կապված այլ իրավասություններ:

Գլխավոր գործադիր տնօրենի որոշումները, որպես կանոն, իրագործվում են նրա
հրամանների և կարգադրությունների հիման վրա:

Գլխավոր գործադիր տնօրենը Խորհրդին, պարբերաբար, բայց ոչ պակաս, քան
եռամսյակը մեկ անգամ, ներկայացնում է իր գործունեության վերաբերյալ
հաշվետվություններ՝ Խորհրդի սահմանած կարգով:

Գլխավոր գործադիր տնօրենի իրավասությանը ենթակա հարցերով որոշումների
ընդունումը չի կարող փոխանցվել Բանկի կառավարման այլ մարմինների, Բանկի

ներքին աուդիտին, Բանկի գլխավոր հաշվապահին կամ այլ անձի, բացառությամբ եթե Գլխավոր գործադիր տնօրենի լիազորությունների իրականացումը պատշաճ կերպով ժամանակավորապես փոխանցվել է նրան փոխարինող անձին:

4.7.2.4. Բանկի գլխավոր հաշվապահը

1. Բանկի գլխավոր հաշվապահին իրականացնում է «Հաշվապահական հաշվառման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով գլխավոր հաշվապահի համար սահմանված իրավունքները և պարտականությունները:

2. Բանկի գլխավոր հաշվապահը նշանակվում է Խորհրդի կողմից՝ Գլխավոր գործադիր տնօրենի ներկայացմամբ:

3. Բանկի գլխավոր հաշվապահի իրավունքները և պարտականությունները չեն կարող փոխանցվել Ընդհանուր ժողովին, Խորհրդին, գործադիր մարմնի անդամներին, ներքին աուդիտի ստորաբաժանմանը կամ այլ անձի:

4. Բանկի գլխավոր հաշվապահին առնվազն եռամսյակը մեկ անգամ Խորհրդին և Գլխավոր գործադիր տնօրենին է ներկայացնում ֆինանսական հաշվետվություն՝ Խորհրդի հաստատած ձևով և բովանդակությամբ:

Բանկի գլխավոր հաշվապահը պատասխանատվություն է կրում Բանկի հաշվապահական հաշվառման վարման, դրա վիճակի և հավաստիության, տարեկան հաշվետվության, ֆինանսական և վիճակագրական հաշվետվություններն օրենքներով և այլ իրավական ակտերով սահմանված պետական կառավարման մարմիններին ժամանակին ներկայացնելու, ինչպես նաև Բանկի մասնակիցներին, պարտատերերին և մամուլի ու զանգվածային լրատվության մյուս միջոցներին Բանկի մասին տրամադրվող ֆինանսական տեղեկությունների հավաստիության համար՝ օրենքին, այլ իրավական ակտերին և սույն կանոնադրությանը համապատասխան:

4.7.2.5. Ներքին աուդիտի ստորաբաժանումը

1. Ներքին աուդիտի ստորաբաժանման ղեկավարը և անդամները նշանակվում են Խորհրդի կողմից: Ներքին աուդիտի անդամ չեն կարող լինել Բանկի կառավարման մարմինների անդամները, այլ ղեկավարներ ու աշխատակիցներ, ինչպես նաև գործադիր մարմնի անդամների հետ փոխկապակցված անձինք:

Ներքին աուդիտի ղեկավարը և անդամները պարտավոր են պահպանել Բանկի աշխատակիցների համար սահմանված աշխատանքային կարգապահությունը:

2. Բանկի ներքին աուդիտը Բանկի Խորհրդի հաստատած կանոնակարգի համաձայն՝

- վերահսկողություն է իրականացնում Բանկի ընթացիկ գործունեության և գործառնական ռիսկերի նկատմամբ,
- վերահսկողություն է իրականացնում Գլխավոր գործադիր տնօրենի, տարածքային և կառուցվածքային ստորաբաժանումների կողմից օրենքների, այլ իրավական ակտերի և Բանկի ներքին իրավական ակտերի, Գլխավոր գործադիր տնօրենին տված հանձնարարականների կատարման նկատմամբ,
- եզրակացություններ և առաջարկություններ է տալիս Խորհրդի ներկայացրած, ինչպես նաև սեփական նախաձեռնությամբ առաջադրված հարցերի վերաբերյալ:

Ներքին աուդիտի իրավասություններին վերաբերող հարցերը չեն կարող փոխանցվել Բանկի կառավարման մարմինների կամ այլ անձանց լուծմանը:

3. Ներքին աուդիտի ղեկավարը Խորհրդին և Գլխավոր գործադիր տնօրենին է ներկայացնում հետևյալ հաշվետվությունները՝

- հերթական՝ տարեկան ծրագրով սահմանված ստուգումների արդյունքների մասին,

- արտահերթ, եթե բացահայտվել են ներքին աուդիտի հիմնավորված կարծիքով էական խախտումներ, ընդ որում, եթե խախտումները հետևանք են Գլխավոր գործադիր տնօրենի կամ Խորհրդի գործողությունների կամ անգործության, ապա հաշվետվությունը ներկայացվում է անմիջապես Խորհրդի նախագահին:

Սույն մասով նախատեսված դեպքերում հաշվետվությունները ներկայացվում են խախտումը հայտնաբերելուց առավելագույնը երկու աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Ներքին աուդիտն օրենքների, այլ իրավական ակտերի խախտումներ բացահայտելու դեպքում պարտավոր է դրանք գրավոր ներկայացնել Խորհրդին՝ միաժամանակ առաջարկելով այդ խախտումների վերացման և ապագայում չկրկնման ուղղությամբ ձեռնարկվելիք միջոցառումներ:

4.7.2.6. Ռիսկերի կառավարման գործառույթի իրականացման համար պատասխանատու անձը

1. Բանկի ռիսկերի կառավարման գործառույթի իրականացման համար պատասխանատու անձը՝

- բացահայտում, գնահատում է բանկի գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը, տալիս է բանկի ռիսկի ընդհանուր նկարագիրը.

- հսկողություն և մոնիտորինգ է իրականացնում բացահայտված ռիսկերի նկատմամբ, ապահովում է դրանց արդյունավետ կառավարումը.

- Խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում բանկի ռիսկերի կառավարման ռազմավարությունը, ռիսկի ընդունելի սահմանաչափը, ինչպես նաև առանձին ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունները, Խորհրդի սահմանած պարբերականությամբ խորհուրդ և գործադիր մարմին հաշվետվություն է ներկայացնում բանկի ռիսկերի նկարագրի և ռիսկերի կառավարման գործընթացների վերաբերյալ.

- իրականացնում է Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված ռիսկերի կառավարմանն առնչվող այլ գործառույթներ:

2. Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով կարող են սահմանվել բանկի ռիսկերի կառավարման գործառույթի արդյունավետ իրականացման նվազագույն պահանջներ:

4.7.2.7. Համապատասխանության ապահովման գործառույթի իրականացման համար պատասխանատու անձը

1. Բանկի համապատասխանության ապահովման գործառույթի իրականացման համար պատասխանատու անձը՝

- ապահովում է բանկի և բանկի աշխատակիցների գործունեության համապատասխանությունը օրենքների, այլ իրավական ակտերի, այդ թվում՝ բանկի ներքին իրավական ակտերի պահանջներին.

- ապահովում է բանկում պատասխանատու վարվելակերպի ձևավորումն ու պահպանումը.

- գնահատում է բանկի գործունեության վրա օրենքների և այլ իրավական ակտերի հնարավոր փոփոխությունների ազդեցությունը և դրանց հետ կապված հնարավոր ռիսկերը.

- իրականացնում է Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված համապատասխանության ապահովմանն առնչվող այլ գործառույթներ:

2. Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով կարող են սահմանվել բանկի համապատասխանության ապահովման գործառույթի արդյունավետ իրականացման նվազագույն պահանջներ:

4.7.2.8. Կորպորատիվ քարտուղարը

1. Բանկի Կորպորատիվ քարտուղարը՝

- Աջակցում է Բանկի կորպորատիվ կառավարման կատարելագործմանը.

- Իրականացնում է Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի նախապատրաստական աշխատանքներ կազմակերպումը, աջակցում է ժողովի անցկացմանը.

- Իրականացնում է Բանկի Խորհրդի և նրա հանձնաժողովների նիստերի նախապատրաստումը աջակցում է նիստերի անցկացմանը.

- Պրոֆեսիոնալ օգնություն և խորհրդատվություն է տրամադրում Բանկի Խորհրդին, գործադիր մարմնին և բաժնետերերին.

- Պատասխանատու է կորպորատիվ տեղեկատվության պահպանման և բացահայտման համար.

- Պատասխանատու է շահառուների հետ փոխհարաբերությունների կառավարման համար:

4.7.2.9. Խորհրդին կից հանձնաժողովները

1. Բանկի խորհրդի 02.11.2022թ.-ի որոշմամբ Բանկի խորհրդին կից ստեղծվեցին հետևյալ 3 հանձնաժողովները.

- Աուդիտի հանձնաժողով,

- Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողով,

- Կառավարման, նշանակումների և վարձատրությունների հանձնաժողով:

2. Խորհրդին կից հանձնաժողովների նախագահներ են նշանակվել խորհրդի անկախ անդամները:

4.7.2.9.1. Աուդիտի հանձնաժողովը վերահսկում և վերանայում է.

- ֆինանսական հաշվետվությունների, ֆինանսական արդյունքների վերաբերյալ պաշտոնական հայտարարությունների և բացահայտումների ամբողջականությունը,
- ներքին աուդիտի գործառույթի և արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի արդյունավետությունը,
- ֆինանսական հաշվետվողականության նկատմամբ ներքին հսկողության համակարգերի արդյունավետությունը,
- այլ հարցեր, որոնք կարող են ներկայացվել Հանձնաժողովին Խորհրդի կողմից:

Աուդիտի հանձնաժողովը բաղկացած է 3 անդամներից:

4.7.2.9.2. Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողովն իրականացնում է.

- ռիսկերի հետ կապված հարցերի, ինչպես նաև Բանկի և իր դուստր ու կախյալ ընկերությունների (այսուհետ միասին՝ Խումբ) վրա ազդող ռիսկերի, ռիսկերի կառավարման և ներքին հսկողության համակարգերի (բացառությամբ՝ ներքին ֆինանսական հսկողության համակարգերի) նկատմամբ հսկողություն իրականացնելու գործառույթ:

Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողովը բաղկացած է 4 անդամներից:

4.7.2.9.3. Կառավարման, նշանակումների և վարձատրությունների հանձնաժողովը պատասխանատու է.

- Բանկի կորպորատիվ կառավարման շրջանակը վերահսկելու և մշտադիտարկելու համար, ինչպես նաև Խորհրդին առաջարկություններ ներկայացնելու համար, որի նպատակն է ապահովել, որ այդ շրջանակը համապատասխանի կորպորատիվ կառավարման ստանդարտներին և լավագույն փորձին,

- Խորհրդի և կից հանձնաժողովների կազմը դիտարկման ներքո պահելու և Խորհրդում ու կից հանձնաժողովներում նշանակումների գործընթացը ղեկավարելու հարցերում Խորհրդին աջակցելու համար,

- թեկնածուների պլանավորման և գնահատման շարունակական և պրոակտիվ գործընթացը վերահսկելու համար, որի նպատակն է ապահովել, որ Բանկում առկա լինի Խորհրդի անդամների, Խմբի գործադիր ղեկավարների և այլ ավագ ղեկավարների կանոնավոր իրավահաջորդություն,

- բավարարված լինելու համար, որ Բանկի աշխատուժի համար առկա են լավ վարձատրության շրջանակներ և պրակտիկաներ:

Կառավարման, նշանակումների և վարձատրությունների հանձնաժողովը բաղկացած է 4 անդամներից:

4.7.3. Թողարկողի կառավարման մարմինների անդամները

4.7.3.1. Բանկի խորհրդի անդամները

Սույն ազդագիրը կազմելու պահին Բանկի խորհուրդը բաղկացած էր 10 (տասը) անդամից՝ նախագահ և ինը անդամ, որոնցից 3-ը՝ անկախ անդամներ: Ստորև ներկայացվում է տեղեկատվություն ըստ յուրաքանչյուր կառավարման մարմնի անդամի՝

1. Բանկի խորհրդի նախագահ՝ Ռաֆայել Սարգսյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք.Երևան
Փորձառությունը	Խորհրդի կազմում 1-ին անգամ նշանակվել է 2022 թվականի հունիսին: Մինչ այդ, 2007 թվականից սկսած Ռաֆայել Սարգսյանն աշխատել է ԱԿԲԱ բանկում. 2007-2012 թվականներին՝ որպես իրավաբան, 2012-2014 թվականներին՝ որպես Իրավաբանական բաժնի պետ, իսկ 2014-2021 թվականներին՝ որպես Իրավաբանական վարչության պետ:
Բանկի գործունեությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեություն	2019 թվականից մինչ օրս դասավանդում է Բանկային իրավունք առարկան Երևանի պետական համալսարանի Իրավագիտության ֆակուլտետում
Մասնակցությունը Խորհրդին կից հանձնաժողովներին	Հանդիսանում է Աուդիտի, Ռիսկերի կառավարման և Կառավարման, նշանակումների և վարձատրությունների հանձնաժողովի անդամ:

2. Բանկի խորհրդի անկախ անդամ՝ Բրունո Շարիե

Բնակության վայրը	Ֆրանսիա, ք. Շընե
Փորձառությունը	Խորհրդի կազմում 1-ին անգամ նշանակվել է 2019 թվականի մայիսին: Մինչ այդ, 1974 թվականից մինչև 2016 թվականն աշխատել է հեղինակավոր ֆրանսիական «Կրեդիտ Ագրիկոլ» բանկային խմբի տարբեր ընկերություններում: 2013-2016 թվականներին՝ Կրեդիտ Ագրիկոլ Սերբիայի Գործադիր խորհրդի նախագահի և Կրեդիտ Ագրիկոլ Լիզինգ Սերբիայի Գործադիր խորհրդի նախագահի պաշտոնները:
Բանկի գործունեությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեություն	Անցել է թոշակի
Մասնակցությունը Խորհրդին կից հանձնաժողովներին	Հանդիսանում է Կառավարման, նշանակումների և վարձատրությունների հանձնաժողովի նախագահը և Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողովի անդամ:

3. Բանկի խորհրդի անկախ անդամ՝ Կլաուս Գրեսենբաուեր

Բնակության վայրը	Ավստրիա, ք. Վիեննա
Փորձառությունը	Խորհրդի կազմում 1-ին անգամ նշանակվել է 2022 թվականի ապրիլին: Մինչ այդ, 1984 թվականից

	<p>զբաղեցրել է առանցքային տարրեր պաշտոններ ավստրիական CREDITANSTALT բանկում և Եվրոպական արժույթի ինստիտուտում: 1998-2004 թվականներին զբաղեցրել է Եվրոպական կենտրոնական բանկի Պլանավորման և հսկողության տնօրինության տնօրենի պաշտոնը, իսկ 2005-2018 թվականներին զբաղեցրել է Եվրոպական կենտրոնական բանկի Ներքին աուդիտի ղեկավարի պաշտոնը:</p>
<p>Բանկի գործունեությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեություն</p>	<p>Ներկայումս հանդիսանում է Միջուկային հետազոտությունների եվրոպական կազմակերպության (CERN) աուդիտի կոմիտեի անդամ, Apex Group Ltd.-ի Եվրոպական կառավարման վերահսկման կոմիտեի անդամ, դասավանդում է Միջազգային հակակոռուպցիոն ակադեմիայում (IACA):</p>
<p>Մասնակցությունը Խորհրդին կից հանձնաժողովներին</p>	<p>Հանդիսանում է Աուդիտի հանձնաժողովի նախագահը:</p>

4. Բանկի խորհրդի անկախ անդամ՝ Աշոտ Կարապետյան

<p>Բնակության վայրը</p>	<p>Կանադա, ք. Տորոնտո</p>
<p>Փորձառությունը</p>	<p>Խորհրդի կազմում 1-ին անգամ նշանակվել է 2022 թվականի ապրիլին: Մինչ այդ, 1995-2002 և 2004-2007 թվականներին աշխատել է ՀՀ կենտրոնական բանկում՝ զբաղեցնելով տարբեր պաշտոններ: 2007 թվականից բնակություն է հաստատել Կանադայում և աշխատանքի անցել Կանադայի հիփոթեքային և բնակարանային կորպորացիայում՝ զբաղեցնելով Շուկայի վերլուծաբան/տնտեսագետի, Կապիտալի շուկաների վարչության Արժեթղթավորման քաղաքականության ավագ վերլուծաբանի և Արժեթղթավորման ռիսկերի կառավարման, ռազմավարության և պրոդուկտների ավագ մասնագետի պաշտոնները</p>
<p>Բանկի գործունեությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեություն</p>	<p>Կանադայի հիփոթեքային և բնակարանային կորպորացիայի Արժեթղթավորման ռիսկերի կառավարման, ռազմավարության և պրոդուկտների ավագ մասնագետ</p>
<p>Մասնակցությունը Խորհրդին կից հանձնաժողովներին</p>	<p>Հանդիսանում է Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողովի նախագահը:</p>

5. Բանկի խորհրդի անդամ՝ Հրաչ Սարգսյան

<p>Բնակության վայրը</p>	<p>ՀՀ, Գեղարքունիքի մարզ, գ. Չկալովկա</p>
<p>Փորձառությունը</p>	<p>Խորհրդի կազմում 1-ին անգամ նշանակվել է 2020 թվականի մայիսին: 2000 թվականից մինչ օրս զբաղվում է գյուղատնտեսությամբ (Ֆերմերային գործունեությամբ): 2003 թվականից մինչ օրս Գեղարքունիքի մարզի Չկալովկա գյուղի դպրոցի զինղեկն է: Հանդիսանում է</p>

	«Գեղարքունիքի Գյուղացիական Փոխօգնության Մարզային Միավորում» հասարակական կազմակերպության խորհրդի նախագահը
Բանկի գործունեությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեություն	Գյուղատնտես «Գեղարքունիքի Գյուղացիական Փոխօգնության Մարզային Միավորում» հասարակական կազմակերպության խորհրդի նախագահ:

6. Բանկի խորհրդի անդամ՝ Արմեն Մկրտչյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, Սյունիքի մարզ, գ. Քարահունջ
Փորձառությունը	Խորհրդի կազմում 1-ին անգամ նշանակվել է 2020 թվականի մայիսին: 1994-2002 թվականներին աշխատել է Գորիսի շրջանի Քարահունջի գյուղապետարանում, որպես աշխատակազմի քարտուղար: 2002թ.-ից մինչ օրս հանդիսանում է Քարահունջի միջնակարգ դպրոցի տնօրենը: 2016թ.-ի մինչ օրս Գորիսի ավագանու անդամ է: Հանդիսանում է «Սյունիքի Գյուղացիական Փոխօգնության Մարզային Միավորում» հասարակական կազմակերպության խորհրդի նախագահը:
Բանկի գործունեությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեություն	Քարահունջի միջնակարգ դպրոցի տնօրեն, Գորիսի համայնքապետարանի Ավագանու անդամ «Սյունիքի Գյուղացիական Փոխօգնության Մարզային Միավորում» հասարակական կազմակերպության խորհրդի նախագահ

7. Բանկի խորհրդի անդամ՝ Վարդան Ուռուտյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան
Փորձառությունը	Խորհրդի կազմում 1-ին անգամ նշանակվել է 2022 թվականի ապրիլին: Մինչ այդ, 2000 թվականի սեպտեմբերից, որպես դասախոս և հետազոտող, աշխատանքի է անցել Ագրարային համալսարանի, ԱՄՆ գյուղդեպարտամենտի և Տեխասի A&M համալսարանի կողմից հիմնադրված Ագրոբիզնեսի ուսուցման կենտրոնում (ԱՌԿ): 2005 թվականին նշանակվել է կենտրոնի փոխտնօրեն, իսկ 2008 թվականի սեպտեմբերից մինչև 2018 թվականի օգոստոսը՝ Ագրոբիզնեսի հետազոտությունների և կրթության միջազգային կենտրոնի տնօրեն և ՀԱԱՀ ագրոբիզնեսի դեպարտամենտի պետ: 2010 թվականի փետրվարից հանդիսանում է Տեխասի A&M համալսարանի Գյուղատնտեսական էկոնոմիկայի դեպարտամենտի հրավիրյալ պրոֆեսոր: 2018 թվականի դեկտեմբերին ընտրվել է Հայաստանի ազգային ագրարային համալսարանի ռեկտոր
Բանկի գործունեությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեություն	Հայաստանի ազգային ագրարային համալսարանի ռեկտոր

Մասնակցությունը խորհրդին կից հանձնաժողովներին	Հանդիսանում է Աուդիտի հանձնաժողովի անդամ:
--	---

8. Բանկի խորհրդի անդամ՝ Արամ Բաբայան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան
Փորձառությունը	Խորհրդի կազմում 1-ին անգամ նշանակվել է 2022 թվականի ապրիլին: 2005-2009 թվականներին աշխատել է Հայաստանի պետական ագրարային համալսարանում՝ դասավանդելով հաշվապահական հաշվառում և աուդիտ: 2009 թվականից անցել է աշխատանքի Գերմանական միջազգային համագործակցությունում (GIZ)՝ տարբեր ծրագրերում զբաղեցնելով փորձագետի, ծրագրերի համակարգողի, ղեկավարի տեղակալի և ղեկավարի պաշտոնները: Ներկայումս Արամ Բաբայանը հանդիսանում է Գերմանական միջազգային համագործակցության (GIZ) «Հարավային Կովկասում մասնավոր հատվածի զարգացում և մասնագիտական կրթություն և ուսուցում» ծրագրի թիմի ղեկավարը
Բանկի գործունեությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեություն	Գերմանական միջազգային համագործակցության (GIZ) «Հարավային Կովկասում մասնավոր հատվածի զարգացում և մասնագիտական կրթություն և ուսուցում» ծրագրի թիմի ղեկավար
Մասնակցությունը խորհրդին կից հանձնաժողովներին	Հանդիսանում է Կառավարման, նշանակումների և վարձատրությունների հանձնաժողովի անդամ:

9. Բանկի խորհրդի անդամ՝ Հարություն Փախչանյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան
Փորձառությունը	Խորհրդի կազմում 1-ին անգամ նշանակվել է 2022 թվականի ապրիլին: 2008-2009 թվականներին աշխատել է Ադիդաս Արմենիայում որպես մենեջեր, 2009-2010 թվականներին ՎիվաՍել-ՄՏՍ-ում որպես պահեստի մասնագետ, 2011-2012 թվականներին Պիցցա Էքսպրեսս ընկերությունում (Լոնդոն, Մեծ Բրիտանիա) որպես մենեջերի օգնական, 2012-2014 թվականներին աշխատել է Գոնդոլա Գրուպում (Լոնդոն, Մեծ Բրիտանիա) որպես ֆինանսական վերահսկող: 2015 թվականից հանդիսանում է «ԱՐՄԲԵՐՐԻ» ընկերության գլխավոր տնօրենը:
Բանկի գործունեությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեություն	«ԱՐՄԲԵՐՐԻ» ընկերության գլխավոր տնօրեն
Մասնակցությունը խորհրդին կից հանձնաժողովներին	Հանդիսանում է Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողովի անդամ:

10. Բանկի խորհրդի անդամ՝ Հենրիկ Քոչինյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, Լոռու մարզ, ք. Վանաձոր
Փորձառությունը	<p>Խորհրդի կազմում 1-ին անգամ նշանակվել է 2010 թվականի մայիսին: Զբաղեցրել է բազմաթիվ առանցքային պաշտոններ ՀՀ պետական կառավարման համակարգում, խոշոր կազմակերպություններում և բարձրագույն ուսումնական հաստատությունում: 1971-1974 թվականներին աշխատել է ՀԽՍՀ ավտոմոբիլային տրանսպորտի նախարարության կոնստրուկտորային-տեխնոլոգիական բյուրոյում: Դրանից հետո՝ մինչև 1995 թվականը, աշխատել է Երևանի պոլիտեխնիկական ինստիտուտում: 1990-1998 թվականներին եղել է Հայաստանի տրանսպորտի և կապի նախարար: 1998-2006 թվականներին եղել է Լոռու մարզպետ, 2008-2010 թվականներին՝ ՀՀ Կառավարությանն առընթեր Պետական եկամուտների կոմիտեի հարկային տեսչության պետ, վարչության պետի տեղակալ, 2010-ից՝ ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարության «ՀՀ ավտոմոբիլային ճանապարհների տնօրինություն» ՊՈԱԿ-ի գլխավոր տնօրեն: Ներկայումս դասավանդում է Հայաստանի ազգային պոլիտեխնիկական համալսարանում:</p>
Բանկի գործունեությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեություն	Հայաստանի Պետական Ճարտարագիտական համալսարանի դասախոս
Մասնակցությունը Խորհրդին կից հանձնաժողովներին	Հանդիսանում է Կառավարման, նշանակումների և վարձատրությունների հանձնաժողովի անդամ:

Բանկի խորհրդի անդամների իրավասություններն ու պարտականությունները ներկայացվում են ստորև.

Խորհրդի անդամն իրավունք ունի՝

1. Խորհրդի քննարկմանը ներկայացնել Խորհրդի որոշումների նախագծեր,
2. ունենալ ելույթներ, տալ հարցեր և անել առաջարկություններ Խորհրդի նիստերում, առաջադրվել և ընտրվել Խորհրդի նախագահի կամ նրա տեղակալի (եթե Բանկում առկա է նման պաշտոն) պաշտոններում, խորհրդակցական ծայնի իրավունքով մասնակցել Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովին:

Խորհրդի անդամը կարող է ունենալ օրենսդրությամբ, Բանկի կանոնադրությամբ և ներքին իրավական ակտերով նախատեսված այլ իրավունքներ:

Խորհրդի անդամը պարտավոր է՝

1. մասնակցել Խորհրդի նիստերին,
2. պահպանել ՀՀ օրենսդրությամբ, Բանկի ներքին իրավական ակտերով սահմանված պահանջները,

3. ուսումնասիրել Բանկի խորհրդի նախագահից, Գլխավոր գործադիր տնօրենից, նրա տեղակալներից, գլխավոր հաշվապահից, ներքին աուդիտի ստորաբաժանման ղեկավարից և այլ անձանցից ստացված առաջարկությունները և հայտնել իրենց կարծիքը,

4. ստանալ Բանկի գործունեության վերաբերյալ ցանկացած տեղեկատվություն՝ գաղտնի փաստաթղթերից բացի, այդ թվում՝ կանոնադրությամբ սահմանված կարգով ծանոթանալ հաշվապահական հաշվեկշիռներին, հաշվետվություններին:

Խորհրդի անդամը կարող է ունենալ օրենսդրությամբ, Բանկի կանոնադրությամբ և ներքին իրավական ակտերով նախատեսված այլ պարտականություններ:

Բանկի խորհրդի նախագահը, բացի վերոնշյալ իրավասություններից ու պարտականություններից իրականացնում է նաև հետևյալ գործառույթները.

- կազմակերպում է Խորհրդի աշխատանքները.
- գումարում և նախագահում է Խորհրդի նիստերը.
- կազմակերպում է Խորհրդի նիստերի արձանագրությունների վարումը.

նախագահում է Բանկի ընդհանուր ժողովում:

4.7.3.2. Բանկի գլխավոր գործադիր տնօրենը

Բանկի գործունեության ընթացիկ ղեկավարումն իրականացնում է Բանկի գլխավոր գործադիր տնօրենը: Բանկի գլխավոր գործադիր տնօրենը ունի 5 տեղակալներ, որոնց փոխլրացնող փորձառությունը, որակավորումն ու հմտությունները անմիջականորեն անդրադառնում են Բանկի գործադիր կառույցի գործունեության արդյունավետության վրա:

Գլխավոր գործադիր տնօրեն՝ Հակոբ Անդրեասյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան
Իրավասություններն ու պարտականությունները	Պատասխանատու է Բանկում բոլոր ուղղությունների գործառնական և ռազմավարական կառավարման համար: Համագործակցելով Խորհրդի հետ՝ սահմանում է ռազմավարության և զարգացման երկարաժամկետ նպատակներ, ծրագրեր, քաղաքականություններ: Ապահովում է ռազմավարական ծրագրի և ներքին իրավական ակտերի կատարումը: Գլխավոր գործադիր տնօրենի կողմից նշանակվում են կառուցվածքային և տարածքային ստորաբաժանումների ղեկավարները: Բանկի գլխավոր գործադիր տնօրենն իրականացնում է իրավասությունների և պարտականությունների բաշխում պաշտոնների միջև՝ հստակ սահմանելով հաշվետվական հարաբերություններ:
Փորձառությունը	Ավելի քան 27 տարի
Բանկի գործունեությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեություն	ԱՄՈՒՆԴԻ-ԱԿԲԱ ԱՍԵԹ ՄԵՆԵՋՄԵՆԹ» ՓԲԸ խորհրդի նախագահ, «ԱԳԲԱ ԼԻՋԻՆԳ» ՎԿ ՓԲԸ խորհրդի նախագահ, ՀԱՅ-ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ, ԱՌԵՎՏՐԱԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏ-ի խորհրդի անդամ, ԱԿԲԱ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՍԵՆՏԻՆԻ ՍՊԸ խորհրդի նախագահ,

	ԱԿԲԱ ԹԵՔՆՈԼՈԳԻԱ ՓԲԸ խորհրդի նախագահ, Հայաստանի Ալիանս Ֆրանսեզ ՀԿ խորհրդի նախագահ, ՌԵՎՈԼՈՒՇՆԱՐԻ ԹԵՔՆՈԼՈԳԻԱ ՓԲԸ խորհրդի նախագահ:
--	--

1. Ֆինանսական գծով գլխավոր գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Ստյոպա Չաքինյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան
Իրավասություններն ու պարտականությունները	Պատասխանատու է Բանկի գործունեության ֆինանսական և հարկաբյուջետային կառավարման ասպեկտների համար, այդ թվում՝ հաշվապահական հաշվառման և վերահսկման, հաշվետվությունների, ֆինանսական վերլուծությունների, ակտիվների ու պասիվների կառավարման և ֆինանսական ներդրումների համար: Կազմակերպում է ֆինանսական ռազմավարության և աշխատանքային ծրագրերի կազմումը և հաստատում է դրանք:
Փորձառությունը	Ավելի քան 23 տարի
Բանկի գործունեությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեություն	ԱԳԲԱ ԼԻԶԻՆԳ» ՎԿ ՓԲԸ խորհրդի անդամ, Բերդի տարածաշրջանի զարգացման հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի նախագահ

2. Գործառնական կառավարման գծով գլխավոր գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Նիկոլայ Հովհաննիսյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան
Իրավասություններն ու պարտականությունները	Գործառնական կառավարման գծով գլխավոր գործադիր տնօրենի տեղակալը պատասխանատու է գործառնական կառավարման համակարգի մշակման համար: Սահմանում է Բանկի տեխնիկական անվտանգության ապահովման գործընթացը, լոգիստիկայի և գույքի կառավարման գործընթացների համակարգումը, իրականացնում է կորպորատիվ ոճի ստանդարտների մշակումը և վերահսկումը, կորորդինացնում և վերահսկում է Բեք օֆիսային գործառույթները:
Փորձառությունը	Ավելի քան 27 տարի
Բանկի գործունեությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեություն	ԱԳԲԱ ԼԻԶԻՆԳ» ՎԿ ՓԲԸ խորհրդի անդամ,

3. Վաճառքների խթանման և ռեգիոնալ կառավարման գծով Գլխավոր գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Նորիկ Նազարյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան
Իրավասություններն ու պարտականությունները	Պատասխանատու է տարածաշրջանային շուկաների միտումների վերլուծության, աճի հնարավորությունների բացահայտման և դրանց համապատասխան նոր բիզնես ծրագրերի և ռազմավարությունների մշակման համար, որոնք ապահովում են վաճառքների իրականացումը և ռեգիոնների վաճառքի պլանների կատարումը: Վերահսկում է ռեգիոնալ մենեջերների, մասնաճյուղերի,

	վաճառքների կառավարման, ապառիկ բիզնեսի և առևտրի ֆինանսավորման ստորաբաժանումների աշխատանքների իրականացումը:
Փորձառությունը	Ավելի քան 25 տարի
Բանկի գործունեությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեություն	Բանկի գործունեությունից դուրս որևէ գործունեություն չի ծավալում:

4. Բիզնես գործառույթների համակարգման գծով գլխավոր գործադիր տնօրենի տեղակալ ` Արսեն Մելքոնյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք Երևան
Իրավասություններն ու պարտականությունները	Պատասխանատու է Բանկի Մանրածախ, ՓՄՁ և կորպորատիվ, ինչպես նաև Գյուղատնտեսական բիզնես ուղղությունների գծով տարեկան գործողությունների պլանավորման, հաստատման և իրականացման համար: Մշակում և հանդես է գալիս բանկային պրոդուկտների/ծառայությունների նոր առաջարկներով, վերլուծում տարածաշրջանային շուկայի միտումները և բացահայտում նոր աճի հնարավորությունները, առաջարկում նոր ծառայություններ, ապրանքներ՝ ուղղված հաճախորդների կարիքների բավարարմանը: Կառավարում է Բանկի PR և մարքեթինգային գործունեությունը և հաճախորդի փորձի ուսումնասիրման արդյունքում ձեռք բերված տեղեկատվության վերլուծությունը և համապատասխան բարելավումների իրականացման գործընթացը:
Փորձառությունը	Ավելի քան 23 տարի
Բանկի գործունեությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեություն	Բանկի գործունեությունից դուրս որևէ գործունեություն չի ծավալում:

5. Պլատֆորմների և տեխնոլոգիաների զարգացման գծով գլխավոր գործադիր տնօրենի տեղակալ ` Տիգրան Սիմոնյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք Երևան
Իրավասություններն ու պարտականությունները	Պատասխանատու է բանկային տեխնոլոգիական պլատֆորմների մշակման և ներդրման, Բանկի թվային բիզնեսի զարգացման ռազմավարության, տեղեկատվական ենթակառուցվածքների զարգացման և կառավարման, ծրագրային ապահովման մշակման գործընթացների համար:
Փորձառությունը	Ավելի քան 14 տարի
Բանկի գործունեությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեություն	ԱՐՄԵՆԻԱՆ ՔԱՐԴ ՓԲԸ խորհրդի անդամ, ԱԿԲԱ ԹԵՔՆՈԼՈԶԻՍ ՓԲԸ գլխավոր տնօրեն, խորհրդի անդամ,

	ՌԵՎՈԼՈՒՇՆԱՐԻ ԹԵՔՆՈԼՈԳԻԱ ՓԲԸ գլխավոր տնօրեն, խորհրդի անդամ, ԱԿԲԱ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՍ ՍՊԸ խորհրդի անդամ:
--	---

4.7.3.3. Բանկի Գլխավոր հաշվապահը

Սույն Ազդագիրը կազմելու պահին Բանկի Գլխավոր հաշվապահին է Արմեն Հակոբյանը:

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան
Իրավասություններն ու պարտականությունները	Բանկի Գլխավոր հաշվապահը պատասխանատու է Բանկի հաշվապահական հաշվառման վարման, դրա վիճակի և հավաստիության, ֆինանսական հաշվետվություններն ՖՀՄՍ-երի պահանջներին համապատասխան կազմելու և օրենքներով և այլ իրավական ակտերով սահմանված մարմիններին ժամանակին ներկայացնելու համար, ինչպես նաև Բանկի մասնակիցներին, պարտատերերին և մամուլի ու զանգվածային լրատվության մյուս միջոցներին Բանկի մասին տրամադրվող ֆինանսական տեղեկությունների հավաստիության համար՝ օրենքին, այլ իրավական ակտերին և Բանկի կանոնադրությանը համապատասխան:
Փորձառությունը	Ավելի քան 25 տարի
Բանկի գործունեությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեություն	ՀՊՏՀ <<Ֆինանսական հաշվառում>> ամբիոնի պրոֆեսոր, << աուդիտորների և փորձագետ հաշվապահների պալատի անդամ, պալատի որակավորման հանձնաժողովի անդամ, << ԲՈԿ-ի <<Տնտեսագիտության>> մասնագիտական խորհրդի անդամ

4.7.4. Թողարկողի մասնաճյուղերի կառավարիչները

Սույն Ազդագրի պատրաստման պահին Բանկի «Արմենիա» մասնաճյուղը կենտրոնացրել էր Բանկի ակտիվների շուրջ 14.6 տոկոսը: «Արմենիա» մասնաճյուղի ակտիվները հաշվետու օրվա դրությամբ կազմել է 114,321,923 հազար ՀՀ դրամ: «Արմենիա» մասնաճյուղի կառավարիչն է Հայկ Պետրոսյանը: Բնակության վայրը՝ ՀՀ, ք. Երևան: Փորձառությունը՝ շուրջ 13 տարի: Հայկ Պետրոսյանը իրականացնում է մասնաճյուղի օպերատիվ գործունեության ղեկավարումը և կորորդինացումը, ղեկավարում ակտիվների և պարտավորությունների վիճակի ու շարժի վերաբերյալ տեղեկությունների տնօրինումը, սահմանում վերահսկողություն վարկավորման և ավանդային բաժնի աշխատանքների նկատմամբ, տրված լիազորությունների սահմաններում ներկայացնում է Բանկն այլ մարմիններում:

4.7.5. Շահերի բախումը

Բանկի և Բանկի կառավարմանը մասնակցող անձանց միջև շահերի բախումը բացակայում է և կարգավորվում է «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ վարվելակերպի և ներքին կարգապահության կանոնների մասին քաղաքականությամբ:

4.8. Հսկող անձինք

«Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքի իմաստով Բանկը գտնվում է ներքոնշյալ անձի **ուղղակի** հսկողության տակ՝

- **«ԱԿԲԱ ՖԵԴԵՐԱՑԻԱ» փակ բաժնետիրական ընկերություն** – ունի ուղղակի նշանակալից մասնակցությունը Բանկի կապիտալում՝ 81.61% (4,488,550 բաժնետոմս)՝:

4.9. Ակտիվներ և պարտավորություններ, ֆինանսական վիճակ

4.9.1. Պատմական և միջանկյալ ֆինանսական տեղեկատվություն

Բանկի 2021-2022թթ.-ի աուդիտորական եզրակացությամբ հաստատված տարեկան, ինչպես նաև 2023թ.-ի 4-րդ եռամսյակի միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները (պատճենները), ներկայացված են սույն ազդագրի **Հավելված 6-ում**:

Ցանկության դեպքում ներդրողները Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունները կարող են բեռնել նաև Բանկի ինտերնետային կայքից հետևյալ հասցեով՝ <https://www.acba.am/hy/reports>:

4.9.2. Բանկի ֆինանսական վիճակի էական փոփոխություններ

2023թ.-ի 4-րդ եռամսյակի դրությամբ՝ մինչև Ազդագրի գրանցման ներկայացման օրը Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի փոփոխությունները ներկայացված են հետևյալ աղյուսակում.

* Բանկի Կանոնադրական կապիտալում խոշոր բաժնետերերին պատկանող բաժնեմասի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է տվյալ պարտատոմսերի թողարկման որոշման վերաբերյալ Բանկի տորիդի նիստի գումարման օրվա՝ 21.12.2023թ.-ի դրությամբ:

Ֆինանսական ցուցանիշներ	31.12.2023թ. (Աուդիտ չանցած)	31.12.2022 (Աուդիտ անցած)	Աճ/նվազում*
Կապիտալ	133,295,853	109,402,124	21.8%*
Ակտիվներ	783,504,252	664,938,881	17.8%*
Պարտավորություններ	650,208,399	555,536,757	17.0%*

Ֆինանսական ցուցանիշներ	01.01.23-31.12.23 (Աուդիտ չանցած)	01.01.22-31.12.22 (Աուդիտ անցած՝ բացառությամբ *)	Աճ/նվազում*
Շահույթ/վնաս մինչև հարկումը	34,914,876	28,317,661	23.3%*
Զուտ տոկոսային եկամուտներ	46,858,061	33,812,940	38.6%*
Գործառնական եկամուտներ	60,667,771	54,264,518*	11.8%*

4.9.3. Դադարյալ, արբիտրաժային և վարչական վարույթներ

Սույն Ծրագրային ազդագրի գրանցման ներկայացմանը նախորդող 12 ամսվա ընթացքում Բանկը ներգրավված չէ դատական, արբիտրաժային և (կամ) վարչական իրավական վարույթներում, որոնք կարող են էական բացասական ազդել Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ շահութաբերության վրա և/կամ կարող են ունենալ կամ վերջերս ունեցել են էական բացասական ազդեցություն:

4.10. Էական պայմանագրեր

Բանկում առկա չեն Ազդագրի գրանցման ներկայացմանը նախորդող վերջին 1 տարվա ընթացքում Բանկի կողմից բնականոն գործունեության շրջանակներից դուրս կնքված և գործողության մեջ գտնվող պայմանագրեր, որոնց գինը գերազանցում է Բանկի վերջին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվություններում նշված սեփական կապիտալի արժեքի 5 տոկոսը:

* Սյուն գումարները և ցուցանիշները հաշվարկվել են աուդիտ անցած ֆինանսական հաշվետվությունների և հաշվապահական գրանցումների հիման վրա:

4.11. Մասնագիտական կարծիքներ

Բացի ֆինանսական աուդիտի ենթարկված և Ազդագրում ներկայացված Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններից, Ազդագրի որևէ մասում այլ անձանց մասնագիտական կարծիք կամ երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվություն չի օգտագործվել:

4.12. Այլ տեղեկատվություն

Ծրագրային ազդագրի կիրառության ողջ ժամկետի ընթացքում Բանկի կանոնադրությունը, միջանկյալ և տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները, աուդիտորական եզրակացությունները մշտապես հասանելի են հանրությանը էլեկտրոնային տարբերակով: Նշված փաստաթղթերի էլեկտրոնային տարբերակները տեղադրված են Բանկի պաշտոնական կայքում՝ www.acba.am հասցեով:

Հարկ է նշել նաև, որ Ազդագրում ներկայացված բոլոր ֆինանսական ցուցանիշները հաշվարկված են «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի և նրա դուստր ընկերությունների՝ «ԱԿԲԱ ԼԻԶԻՆԳ» ՓԲԸ-ի և «ԱԿԲԱ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻ» ՍՊԸ-ի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա:

ԲԱԺԻՆ 5. ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1: «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ կողմից թողարկված պարտատոմսերի ձեռք բերման հայտ իրավաբանական անձանց համար

Հայտ

«ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ կողմից թողարկված պարտատոմսերի ձեռք բերման
Իրավաբանական անձանց համար

Հայտի ներկայացման ամսաթիվ	<input type="text"/>	ժամը	<input type="text"/>
Ներդրող	<input type="text"/>		
Ներդրողի բանկային վավերապայմանները	<input type="text"/> ՀՀ դրամով բանկային հաշիվ	<input type="text"/> ԱՄՆ դոլարով բանկային հաշիվ	
Արժեթղթերի հաշիվը հաշվառող անձի անունը	<input type="text"/>		
Արժեթղթերի հաշվի համարը	<input type="text"/>		
Պարտատոմսի ԱՄՏԾ	<input type="text"/>		
Մեկ պարտատոմսի ձեռք բերման գինը	<input type="text"/>	<input type="text"/> գինը տառերով	
Ձեռք բերվող պարտատոմսի քանակը	<input type="text"/>	<input type="text"/> քանակը տառերով	
Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ընդհանուր գումար	<input type="text"/>	<input type="text"/> գումարը տառերով	
Լրացվում է Բանկի կողմից			
Դրամական միջոցների մուտքագրման ամսաթիվ	<input type="text"/>	ժամը	<input type="text"/>

Հիշեցում. Հայտը բավարարվում է, եթե ներդրողի կողմից պարտատոմսերի ձեռք բերման համար դրամական միջոցները Բանկի 220004131292000(ՀՀ դրամով պարտավորումների դեպքում)/220004131136001(ԱՄՆ դրամով պարտավորումների դեպքում) բանկային հաշվին ստացվում են մինչև տվյալ աշխատանքային օրվա ժամը 16:30-ը, հակառակ դեպքում հայտը համարվում է անվավեր:

Սույն Հայտը ստորագրելով՝ ներդրողը հաստատում է, որ

1. ծանոթացել է «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ պարտատոմսերի թողարկման ազդագրին,
2. լիովին գիտակցում է սույն պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված ռիսկերը:

Սույնով Ներդրողն ընդունում է «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի կողմից թողարկված պարտատոմսերի տեղաբաշխման առաջարկը՝ ձեռք բերելով Ազդագրում սահմանված պայմաններով և Հայտում նշված չափերով պարտատոմսեր:

ԲԱՆԿ
«ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ
<i>անվանում</i>
0002, Երևան, Արամի 82-84
<i>հասցե</i>
acba@acba.am
<i>էլեկտրոնային հասցե</i>
010 31 88 88
<i>հեռախոսահամար</i>
<i>պաշտոն</i>
<i>անուն ազգանուն</i>
Լիազորագիր թիվ _____ տրված՝ ____/____/____թ.
<i>հիմք</i>
<i>ստորագրություն</i>
Կ.Տ.

ՆԵՐԴՐՈՂ
<i>անվանում</i>
<i>Գրանցման հասցե</i>
<i>Գործնության վայրի հասցե</i>
ՀՎՀՀ
<i>հեռախոսահամար</i>
<i>Ներդրողի ներկայացուցիչ</i>
<i>անուն ազգանուն</i>
<i>ստորագրություն</i>
Կ.Տ.

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2: «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ կողմից թողարկված պարտատոմսերի ձեռք բերման հայտ ֆիզիկական անձանց կամ անհատ ձեռնարկատերերի համար

Հայտ

«ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ կողմից թողարկված պարտատոմսերի ձեռք բերման
Ֆիզիկական անձանց համար

Հայտի ներկայացման ամսաթիվ	<input type="text"/>	ժամը	<input type="text"/>
Ներդրող	<input type="text"/>		
Ներդրողի բանկային վավերապայմանները	<input type="text"/> ՀՀ դրամով բանկային հաշիվ	<input type="text"/> ԱՄՆ դոլարով բանկային հաշիվ	
Արժեթղթերի հաշիվը հաշվառող անձի անունը	<input type="text"/>		
Արժեթղթերի հաշվի համարը	<input type="text"/>		
Պարտատոմսի ԱՄՏԾ	<input type="text"/>		
Մեկ պարտատոմսի ձեռք բերման գինը	<input type="text"/>	<input type="text"/> գինը տառերով	
Ձեռք բերվող պարտատոմսի քանակը	<input type="text"/>	<input type="text"/> քանակը տառերով	
Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ընդհանուր գումար	<input type="text"/>	<input type="text"/> գումարը տառերով	
Լրացվում է Բանկի կողմից			
Դրամական միջոցների մուտքագրման ամսաթիվ	<input type="text"/>	ժամը	<input type="text"/>

Հիշեցում. Հայտը բավարարվում է, եթե ներդրողի կողմից պարտատոմսերի ձեռք բերման համար դրամական միջոցները Բանկի 220004131292000 (ՀՀ դրամով պարտապտոմսերի դեպքում) /220004131136001 (ԱՄՆ դրամով պարտապտոմսերի դեպքում) բանկային հաշվին ստացվում են մինչև տվյալ աշխատանքային օրվա ժամը 16:30-ը, հակառակ դեպքում հայտը համարվում է անվավեր:

Ծանուցում

Ավանդների հատուցման երաշխավորման պայմանների և կարգի մասին

ՀԱՐԳԵԼԻ ԱՎԱՆԴԱՏՈՒ

ՈՒՇԱԴԻՐՈՒԹՅՈՒՆ: Խնդրում ենք մինչև «ԱՎՐԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի կողմից թողարկված պարտատոմսերի ձեռք բերման հայտը ստորագրելը ծանոթանալ սույն փաստաթղթի դրույթներին:

Ձեր ավանդի հատուցման երաշխավորողն է Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամը
Հիմնադրամի գտնվելու վայրը՝ ք. Երևան, Վազգեն Սարգսյան 6,
Հեռախոսը՝ 58-35-14,

Ինտերնետային կայքը՝ www.adgf.am,

Սույն ծանուցման մեջ կիրառվող սահմանումները համապատասխանում են «Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի սահմանումներին:

Հարուցման դեպքը

Ձեր երաշխավորված ավանդը ենթակա է հատուցման հետևյալ դեպքերում.

1. եթե Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով բանկը ճանաչվում է անվճարունակ և Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ Կենտրոնական բանկ) խորհրդի որոշմամբ հաստատվում է բանկի կողմից օրենքով և պայմանագրերով սահմանված ժամկետներում ավանդները վերադարձնելն ի վիճակի չլինելու փաստը կամ

2. եթե Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով բանկը սնանկ է ճանաչվում (այսուհետ՝ **երաշխավորված ավանդի առավելագույն չափը և հաշվարկման կարգը**

Երաշխավորված ավանդների հաշվարկման կարգը սահմանվում է Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2008 թվականի օգոստոսի 26-ի թիվ 261-Ն որոշմամբ:

ՈՒՇԱԴԻՐՈՒԹՅՈՒՆ: Ձեր՝ նույն բանկում ունեցած բոլոր դրամային ավանդները համարվում են մեկ դրամային ավանդ, բացառությամբ չերաշխավորված ավանդների, և Ձեր՝ նույն բանկում ունեցած բոլոր արտարժույթային ավանդները համարվում են մեկ արտարժույթային ավանդ, բացառությամբ չերաշխավորված ավանդների:

Այն դեպքում, երբ բանկի նկատմամբ Ձեր բանկային ավանդը ձևավորվել է բանկի՝ մեկ կամ մի քանի բանկերի միացման արդյունքում, ապա յուրաքանչյուր միացող բանկում Ձեր ունեցած բանկային ավանդը դիտվում է որպես առանձին բանկային ավանդ՝ Օրենքով սահմանված կարգով:

Ավանդների երաշխավորվող սահմանաչափերը հետևյալն են՝

Ավանդի արժույթային կառուցվածքը	Եթե նույն բանկում ունեց միայն դրամային ավանդ	Եթե նույն բանկում ունեց միայն արտարժույթային ավանդ	Եթե նույն բանկում ունեց և ՀՀ դրամով, և արտարժույթով ավանդ	
			Եթե դրամային ավանդը 7 միլիոն դրամից ավել է	Եթե դրամային ավանդը 5 միլիոն դրամից պակաս է
Ավանդի երաշխավորման առավելագույն չափը	16 միլիոն ՀՀ դրամ	7 միլիոն ՀՀ դրամ	մինչև 16 միլիոն ՀՀ դրամ (երաշխավորվում է միայն դրամային ավանդը)	երաշխավորվում է դրամային ավանդն ամբողջությամբ և արտարժույթային ավանդը՝ 7 միլիոն ՀՀ դրամի և հատուցման ենթակա դրամային ավանդի տարբերության չափով)

Եթե Դուք անվճարունակ բանկում ունեց առանձին բանկային ավանդ և միևնույն ժամանակ նույն բանկում ներդրված համատեղ բանկային ավանդի սեփականատեր եք՝ ապա երաշխավորվում է Ձեր առանձին բանկային ավանդի և համատեղ բանկային ավանդում Ձեր մասնաբաժնի հանրագումարը՝ Օրենքով սահմանված կարգով և չափով:

Եթե դուք անվճարունակ բանկի նկատմամբ ունեց խնդրահարույց պարտավորություն, ապա հատուցման ենթակա գումարը կհաշվարկվի Ձեր բանկային ավանդի և խնդրահարույց պարտավորության դրական տարբերության հիման վրա: Խնդրահարույց պարտավորություն է համարվում Ձեր այն պարտավորությունը, որի հիմնական գումարի (կամ դրա մի մասի) մարումը կամ տոկոսների վճարումն ուղաջրել էք պայմանագրում նշված ժամկետից 90 օրից ավելի:

Երկու կամ ավելի ավանդատուների համատեղ բանկային ավանդը համարվում է յուրաքանչյուր անձի առանձին բանկային ավանդ ավանդատուի՝ պայմանագրով սահմանված մասնաբաժնի չափով: Եթե պայմանագրով սահմանված չեն համատեղ բանկային ավանդի ավանդատուների մասնաբաժինները ապա համատեղ բանկային ավանդն ավանդատուների միջև բաժանվում է հավասարաչափ:

Բանկային ավանդի հատուցումը կատարվում է միայն հայկական դրամով: Արտարժույթային բանկային ավանդի դրամական համարժեքությունը որոշվում է հատուցման դեպքը տեղի ունենալու օրվա դրությամբ Կենտրոնական բանկի հրապարակած արժույթային շուկաներում ձևավորված միջին փոխարժեքով:

Ձեր բանկային ավանդը չի հատուցվում, եթե հատուցման դեպքը տեղի ունենալու օրվա դրությամբ այդ ավանդը պակաս է 1000 հայկական դրամից:

Չերաշխավորված բանկային ավանդ

Ձեր բանկային ավանդը երաշխավորված չէ, եթե՝

- ա) Դուք հանդիսանում եք տվյալ բանկի ղեկավար և (կամ) վերջինիս ընտանիքի անդամ,
- բ) Դուք հանդիսանում եք տվյալ բանկում նշանակալից մասնակցություն ունեցող անձ և (կամ) վերջինիս
- գ) Դուք, որպես ավանդի սեփականատեր (համասեփականատեր), հրաժարվել եք ավանդի՝ Ձեր մասի
- դ) Ձեր ավանդն օրենքով և այլ իրավական ակտերով սահմանված կարգով ճանաչվել է հանցավոր ճանապարհով ձեռք բերված դրամական միջոց, քանի դեռ Դուք հակառակը չեք ապացուցել,
- ե) Ձեր ավանդը տվյալ բանկում ներդրվել է բանկային ավանդի ներդրման պահին տվյալ բանկի կողմից հրապարակային պայմանագիր կնքելու առաջարկով նախատեսված նմանատիպ բանկային ավանդների տոկոսադրույքն առնվազն 1,5 անգամ
- զ) Ձեր ավանդը ներդրված է բանկի՝ Հայաստանի Հանրապետության տարածքից դուրս ստեղծված մասնաճյուղերում:

Երաշխավորված ավանդների հատուցման կարգը և ժամկետները

Հատուցման դեպքի օրվան հաջորդող երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում Հիմնադրամը հայտարարություն է հրապարակում հատուցման դեպքի մասին: Հատուցման դեպքի օրվան հաջորդող քսաներորդ աշխատանքային օրվանից սկսած Հիմնադրամը, անվճարունակ բանկի կամ այլ բանկի միջոցով, սկսում է իրականացնել Ձեր ավանդների հատուցման գործընթացը: Դուք կարող եք գրավոր կամ էլեկտրոնային եղանակով պահանջ ներկայացնել ոչ ուշ, քան հատուցման դեպքի օրվան հաջորդող երեք տարվա ընթացքում: Նշված ժամկետում Ձեր կողմից գրավոր պահանջ չներկայացնելու դեպքում

Ձեր բանկային ավանդը ներդրման պահին հանդիսանում է Օրենքով սահմանված չափով և կարգով՝

երաշխավորված ավանդ (այն համարեղ ավանդների դեպքում, որոնց համարեղ ավանդադրույքից մեկի կամ մի

չերաշխավորված ավանդ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ: Ձեր ավանդի հատուցումն առավել սահուն իրականացնելու նպատակով առաջարկում ենք ավանդի ներդրման ժամանակ Ձեր կողմից բանկին տրամադրված տվյալների (անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալներ,

Սույն Հայտը ստորագրելով՝ Ներդրողը հաստատում է, որ

1. ծանոթացել է «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ պարտատոմսերի թողարկման ազդագրին,
2. լիովին գիտակցում է սույն պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված ռիսկերը,
3. տեղյակ է, որ արժեթղթերում կատարվող ներդրումները ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված չափերով երաշխավորված են ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի միջոցներով, ծանուցվել, ստացել և համաձայն է Ավանդների հատուցման

Սույնով Ներդրողն ընդունում է «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի կողմից թողարկված պարտատոմսերի տեղաբաշխման առաջարկը՝ ձեռք բերելով Ազդագրում սահմանված պայմաններով և Հայտում նշված չափերով պարտատոմսեր:

ԲԱՆԿ
«ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ
<i>անվանում</i>
0002, Երևան, Արամի 82-84
<i>հասցե</i>
acba@acba.am
<i>էլեկտրոնային հասցե</i>
010 31 88 88
<i>հեռախոսահամար</i>
<i>պաշտոն</i>
<i>անուն, ազգանուն</i>
Լիազորագիր թիվ ___ տրված՝ __/__/___թ.
<i>հիմք</i>
<i>ստորագրություն</i>
Կ.Տ.

ՆԵՐԴՐՈՂ
<i>անուն ազգանուն</i>
<i>անձը հաստատող փաստաթուղթ</i>
<i>հասցե</i>
<i>ծննդյան ամսաթիվ</i>
<i>բջջային հեռախոսահամար</i>
<i>ստորագրություն</i>

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3: Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը

Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE) = (Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Սեփական կապիտալի միջին մեծություն) x 100

Ակտիվների շահութաբերություն (ROA) = (Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն) x 100

Զուտ շահույթի մարժա (NPM) = Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Գործառնական եկամուտ

Ակտիվների օգտագործման գործակից (AU) = Գործառնական եկամուտ / Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն

Սեփական կապիտալի մուլտիպլիկատոր (EM) = Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն / Սեփական կապիտալի միջին մեծություն

Զուտ տոկոսային մարժա (NIM) = Զուտ տոկոսային եկամուտ / Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն

Եկամտաբեր ակտիվների եկամտաբերություն = Տոկոսային եկամուտներ / Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն

Ծախսատարություն այն պարտավորությունների, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր = Տոկոսային ծախսեր / Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր

Զուտ շահույթը մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS) = Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը

Սպրեդ = (Տոկոսային եկամուտներ / Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն) - (Տոկոսային ծախսեր/Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր)

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4: Բանկի կազմակերպական կառուցվածքը

«ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԿ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՐԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾԵ

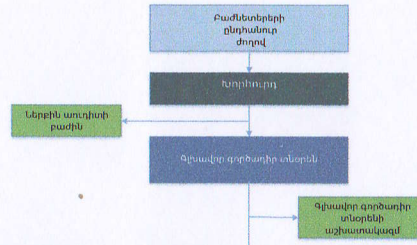
Հաստատում եմ
տորիքի Նախագահ
Ռ. Սարգսյան

22/02/2024թ.

Ուժի մեջ է 01/04/2024 թ.-ից

Գլխավոր գործադիր
տնօրեն
Հ. Անդրեասյան

27/02/2024

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 5: Թողարկման վերջնական պայմաններ

«ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ

(Թողարկողի անվանումը)

Անվանական, արժեկտրոնային, ոչ փաստաթղթային, ոչ փոխարկելի

պարտատոմս

(արժեթղթի տեսակը)

Թողարկողի և թողարկվող արժեթղթերի վերաբերյալ ամբողջական տեղեկատվության ձեռք բերման համար անհրաժեշտ է համատեղ դիտարկել ծրագրային ազդագիրը (գրանցված է _____ 2024թ.), դրա լրացումները և սույն թողարկման վերջնական պայմանները: Ծրագրային ազդագիրը, դրա լրացումները գտնվում են «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ում՝ ՀՀ, 0002, ք. Երևան, Արամի 82-84 հասցեում:

1. Ընդհանուր տեղեկություններ

(Այն տեղեկությունները, որոնք կիրառելի չեն, նշվում է «ոչ կիրառելի»: Եթե միևնույն սերիայի ներքո տարբեր հիմնական պայմաններով (թողարկման արժույթ, առաջարկի գին, անվանական արժեք և այլն) արժեթղթեր են թողարկում, ապա յուրաքանչյուր պայմանին բավարարող արժեթղթերի խմբի համար տարբերվող պայմանները ներկայացվում են տարանջատված:)

1.1.	Թողարկողը (Թողարկողի անվանումը)	«ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ
1.2.	Երաշխավորողը	Նախատեսված չէ ներգրավել երաշխավոր
1.3.	Սերիան (տվյալ ծրագրային ազդագրի հիման վրա իրականացվող հերթական թողարկման համարը և տարեթիվը)	
1.4.	Տվյալ սերիայի թողարկման ընդհանուր ծավալը	
1.5.	Արժեթղթերի դակարգման մասին տեղեկատվություն՝ թողարկողի պարտավորությունների մարման հերթականության տեսանկյունից (ստորադասությունը), ներառյալ՝ տվյալ սերիայի ներքո յուրաքանչյուր թողարկման ծավալը՝ ըստ ստորադասության	Մանրամասն ներկայացված է Ծրագրային Ազդագրի 3.3.6 մասում

1.6.	Թողարկման արժույթը	ԱՄՆ դոլար, ՀՀ դրամ
1.7.	Առաջարկի գինը	<p>Պարտատոմսերի լրիվ գինը յուրաքանչյուր 100 միավոր անվանական արժեքի դիմաց, տեղաբաշխման առաջին օրվանից սկսած հաշվարկվում է հետևյալ կերպ.</p> $P = \frac{C}{f} \sum_{t=1}^n \frac{1}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{t-1+\tau}} + \frac{100}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^n}$ <p>որտեղ՝</p> $\tau = \frac{DSN}{DCC}$ <p>P - Պարտատոմսի լրիվ գինն է (կլորացվում է ստորակետից հետո 4 նիշի ճշտությամբ թվաբանական կլորացման կանոնների համաձայն),</p> <p>DSN - գործարքի կատարման օրից մինչև հաջորդ արժեկտրոնի վճարումը մնացած օրերի քանակ համապատասխան պայմանականության դեպքում,</p> <p>DCC - գործարքին նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև գործարքին հաջորդող արժեկտրոնի վճարման օրերի քանակ համապատասխան պայմանականության դեպքում,</p> <p>f - արժեկտրոնի վճարման հաճախականությունն է 2 (երկու) կիսամյակային վճարումների համար),</p> <p>n - հաշվարկման պահին մնացած արժեկտրոնների վճարումների թիվը,</p> <p>C - տարեկան արժեկտրոնը 100 միավոր անվանական արժեքի դիմաց,</p> <p>Y - մինչև մարում եկամտաբերություն: Յուրաքանչյուր տրանշի պարտատոմսերի տվյալ օրվա գինը տեղաբաշխման ողջ ընթացքի համար Բանկը պարտավոր է հրապարակել իր ինտերնետային կայքում՝ www.acba.am</p>
1.8.	Անվանական արժեքը	100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար/ 100 000 (մեկ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ

1.9.	Քանակը	<p>Առավելագույնը՝ 300 000 (երեք հարյուր հազար) հատ ԱՄՆ դոլարով պարտատոմսերի դեպքում և 300 000 (երեք հարյուր հազար) հատ ՀՀ դրամով պարտատոմսերի դեպքում, որից</p> <ul style="list-style-type: none"> • Մինչև 100 000 (մեկ հարյուր հազար) հատ ԱՄՆ դոլարով և մինչև 100 000 (մեկ հարյուր հազար) հատ ՀՀ դրամով պարտատոմսերի տեղաբաշխումը իրականացվելու է Հայաստանի ֆոնդային բորսայի տեղաբաշխման համակարգով, • Մինչև 200 000 (երկու հարյուր հազար) հատ ԱՄՆ դոլարով և մինչև 200 000 (երկու հարյուր հազար) հատ ՀՀ դրամով պարտատոմսերի տեղաբաշխումը իրականացվելու է արտաբորսայական՝ Բանկի կենտրոնական գրասենյակի և մասնաճյուղերի միջոցով:
1.10.	Առաջարկի իրականացման սկիզբը (ներառյալ՝ ժամկետի ցանկացած հնարավոր փոփոխություն)	Ենթակա է որոշման Բանկի Գործադիր տնօրենի կողմից
1.11.	Առաջարկի իրականացման ավարտը (ներառյալ՝ ժամկետի ցանկացած հնարավոր փոփոխություն)	Ենթակա է որոշման Բանկի Գործադիր տնօրենի կողմից
1.12.	Արժեթղթերի տարբերակիչ ծածկագիրը (ISIN) կամ այլ նմանատիպ տարբերակիչ ծածկագիր	
1.13.	Թողարկման և տեղաբաշխման վերաբերյալ որոշում ընդունած իրավասու մարմինը և որոշման ամսաթիվը (լրացվում է այն դեպքում, եթե տվյալ հրապարակային առաջարկի համար առանձին որոշում է ընդունվել, հակառակ դեպքում նշվում է «ոչ կիրառելի»)	«ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ Խորհրդի 21.12.2023թ. թիվ 151- 4 որոշման
2. Արժեկտրոնի վերաբերյալ տեղեկություններ		
2.1.	Արժեկտրոնի հաշվարկման առաջին օրը	Ենթակա է որոշման Բանկի Գործադիր տնօրենի կողմից և համընկնում է տեղաբաշխման առաջին օրվա հետ
2.2.	Արժեկտրոնի տոկոսադրույքը և վճարման պարբերականությունը, եթե Արժեկտրոնի տոկոսադրույքը լողացող է, ապա ներկայացնել տեղեկատվություն ,թե ինչ ցուցանիշից է (դրա փոփոխությունից) է	Ենթակա է որոշման Բանկի Գործադիր տնօրենի կողմից, պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխումից առաջ, ԱՄՆ դոլարով պարտատոմսերի դեպքում ոչ ավել, քան

	կախված տոկոսադրույքի մեծությունը, և որտեղ կարելի է ստանալ այդ ցուցանիշի/դրա փոփոխության մասին տեղեկատվություն	տվյալ պահին Բանկի սակագներով սահմանված 2 տարի ժամկետով, տոկոսադրույքը ժամկետի վերջում վճարմամբ ավանդի տոկոսադրույք գումարած 1%, և ՀՀ դրամով պարտատոմսերի դեպքում ոչ ավել, քան տվյալ պահին Բանկի սակագներով սահմանված 2 տարի ժամկետով, տոկոսադրույքը ժամկետի վերջում վճարմամբ ավանդի տոկոսադրույք գումարած 2%
2.3.	Արժեկտրոնի վճարման հստակ օրերը (օր, ամիս, տարի)	Ենթակա է որոշման Բանկի Գործադիր տնօրենի կողմից
2.4.	Արժեկտրոնի օրերի հաշվարկման կարգը (օրնակ 30/360, Act/Act, Act/360 և այլն)	Փաստացի օրեր արժեկտրոնի փուլի ընթացքում/ Փաստացի օրեր տարվա ընթացքում (Actual/Actual)
2.5.	Լողացող արժեկտրոնի հաշվարկն իրականացնողը	«ոչ կիրառելի»
2.6.	Արժեկտրոնի հաշվարկման այլ էական պայմաններ	
2.7.	Զրոյական արժեկտրոնով (զեղչատոկոսային) արժեթղթերի վերաբերյալ դրույթ (նշվում է «կիրառելի» կամ «ոչ կիրառելի»)	«ոչ կիրառելի»
3. Մայր գումարի մարման վերաբերյալ տեղեկատվություն		
3.1.	Մարման (մասնակի մարումների) ժամկետը	Ենթակա է որոշման Բանկի Գործադիր տնօրենի կողմից, սակայն այն կարող է սահմանվել ոչ պակաս քան 2 տարի և ոչ ավել քան 4 տարի մարման ժամկետով:
3.2.	Մարման (մասնակի մարումների) արժեքը, եթե հանրավոր չէ, ապա նշվում է հաշվարկման մեթոդաբանությունը	100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար 1 պարտատոմսի համար / 100 000 (մեկ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ 1 պարտատոմսի համար
3.3.	Մարման արժեքի փոփոխությունը (լրացվում է այն բոլոր պայմանները, որոնց դեպքում հնարավոր է մարման արժեքի փոփոխություն)	«ոչ կիրառելի»
3.4.	Վաղաժամկետ մարման հնարավորություն թողարկողի նախաձեռնությամբ/քոլ օպցիոն (նշվում է «կիրառելի» կամ «ոչ կիրառելի»)	«ոչ կիրառելի»

3.4.1	Ժամկետ(ներ)ը	
3.4.2	Օպցիոնի իրականացման գինը, դրա հաշվարկման մեթոդը (առկայության դեպքում)	«ոչ կիրառելի»
3.4.3	Մասնակի մարման հնարավորության դեպքում՝ նվազագույն և առավելագույն մարման արժեք	«ոչ կիրառելի»
3.4.4	Այլ տեղեկություններ	
3.5.	Վաղաժամկետ մարման հնարավորություն ներդրողի նախաձեռնությամբ/փուֆ օպցիոն (նշվում է «կիրառելի» կամ «ոչ կիրառելի»)	«ոչ կիրառելի»
3.5.1	Ժամկետ(ներ)ը	
3.5.2	Օպցիոնի իրականացման գինը, դրա հաշվարկման մեթոդը (առկայության դեպքում)	«ոչ կիրառելի»
3.5.3	Այլ տեղեկություններ (տեղեկացման ժամանակաշրջանը)	
4. Տեղաբաշխման վերաբերյալ տեղեկություններ		
4.1.	Տեղաբաշխողի անվանումը, գտնվելու վայրը	«ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ, ՀՀ, 0002, ք. Երևան, Արամի 82-84
4.2.	Տեղաբաշխման այլ պայմաններ (որոնք ներառված չեն ազդագրում)	Ենթակա է որոշման Բանկի Գործադիր տնօրենի կողմից
5. Այլ տեղեկություններ		
5.1.	Տվյալ դասի արժեթղթերի կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլտվության առկայություն (նշվում է համապատասխան կարգավորվող շուկաների անվանումները, թույլտվության ամսաթիվը)	Արժեթղթերը դեռ թույլատրված չեն կարգավորվող շուկայում առևտրին
5.2.	Եթե առաջարկվող արժեթղթերի մասով հետագայում հայցվելու է կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլտվություն, ապա նշվում է տեղեկություններ այդ մասին (շուկայի անվանումը, նաև դրույթ, որ առևտրին թույլտվության հայցը կարող է չբավարարվել, առևտրին թույլտվության սպասվող ամսաթիվը հնարավորության	Թողարկողը պարտադիր դիմելու է պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում՝ «Հայաստանի Ֆոնդային Բորսա» ԲԲԸ-ում, ցուցակելու համար, և համաձայն ՀՀ գործող օրենսդրության պարտատոմսերի ցուցակման դեպքում վերջիններիս հետագա շրջանառությունը կարող է իրականացվել միայն կարգավորվող շուկայում:

	դեպքում))	Առևտրին թույլտվության հայցը կարող է նաև չբավարարվել:
5.3.	Արժեթղթերի վարկանիշը	Արժեթղթերը վարկանիշ չունեն
5.4.	Արժեթղթերի դիմաց վճարներ կատարելու մեթոդները (պարբերականությունը, բանկային հաշիվները և այլն) և ժամկետները, ինչպես նաև արժեթղթերը ստանալու մեթոդները և ժամկետները, արժեթղթերի սեփականության վերաբերյալ քաղվածք ստանալու ձևը	Ներկայացված է <u>Ծրագրային Ազդագրի 3.4</u> մասում

Թողարկողը պատասխանատու է սույն «Թողարկման վերջնական պայմաններում» ներառված տեղեկությունների համար: Թողարկողը հավաստիացնում է, որ սույն փաստաթղթում ներառված տեղեկությունները համապատասխանում են այն տեղեկություններին (ներկայացված ընդհանուր մեթոդաբանությամբ), որոնք ներառված են Ծրագրային Ազդագրում, դրա լրացումներում, ինչպես նաև ճշգրիտ են (այնքանով որքանով հայտնի են), և որևէ փաստ բաց չի թողնվել կամ խեղաթյուրվել:

<u>Ռաֆայել Սարգսյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Խորհրդի նախագահ</u> (պաշտոն)	 ստորագրություն	<u>25.03.2024թ.</u> (ամսաթիվ)
<u>Հենրիկ Քոչինյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Խորհրդի անդամ</u> (պաշտոն)	 ստորագրություն	<u>25.03.2024թ.</u> (ամսաթիվ)
<u>Վարդան Ուռուտյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Խորհրդի անդամ</u> (պաշտոն)	 ստորագրություն	<u>25.03.2024թ.</u> (ամսաթիվ)
<u>Արամ Բաբայան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Խորհրդի անդամ</u> (պաշտոն)	 ստորագրություն	<u>25.03.2024թ.</u> (ամսաթիվ)
<u>Հարություն Փախչանյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Խորհրդի անդամ</u> (պաշտոն)	 ստորագրություն	<u>25.03.2024թ.</u> (ամսաթիվ)
<u>Արմեն Մկրտչյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Խորհրդի անդամ</u> (պաշտոն)	 ստորագրություն	<u>25.03.2024թ.</u> (ամսաթիվ)
<u>Հրաչ Սարգսյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Խորհրդի անդամ</u> (պաշտոն)	 ստորագրություն	<u>25.03.2024թ.</u> (ամսաթիվ)

Հակոբ Անդրեասյան

(անուն, ազգանուն)

Գլխավոր գործադիր
տնօրեն

(պաշտոն)

Զ. Ավետիսյան
(ստորագրություն)

25.03.2024 թ.
(ամսաթիվ)

Ստյոպա Զաքինյան

(անուն, ազգանուն)

Ֆինանսական գծով
գլխավոր գործադիր
տնօրենի տեղակալ

(պաշտոն)

[Ստորագրություն]
(ստորագրություն)

25.03.2024 թ.
(ամսաթիվ)

Արմեն Հակոբյան

(անուն, ազգանուն)

Գլխավոր հաշվապահ

(պաշտոն)

[Ստորագրություն]
(ստորագրություն)

25.03.2024 թ.
(ամսաթիվ)

Ստորագրությունները վավերացնում են՝

Հակոբ Անդրեասյան

(անուն, ազգանուն)

Գլխավոր գործադիր
տնօրեն

(պաշտոն)

Զ. Ավետիսյան
(ստորագրություն)

25.03.2024 թ.
(ամսաթիվ)

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 6 : Ֆինանսական հաշվետվություններ

1 Զիմնական գործունեության նկարագրություն

«ԱԿԲԱ Բանկ» ԲԲԸ-ն (այսուհետ՝ «Բանկ») մայր կազմակերպությունն է Խմբում, որը բաղկացած է Բանկից և իր դուստր կազմակերպություններից՝ «ԱԳԲԱ Լիզինգ» վարկային կազմակերպություն ՓԲԸ-ից և «ԱԿԲԱ Տեխնոլաբ» ՍՊԸ-ից (այսուհետ միասին՝ «Խումբ»)։ Այն ձևավորվել է 1995թ.-ին, որպես միացյալ սեփականության կոոպերատիվ բանկ՝ համաձայն Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության, և 2006թ.-ին վերակազմակերպվել է որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն, իսկ 2021թ.-ին վերակազմակերպվել է որպես բաց բաժնետիրական ընկերություն։

Բանկը գործունեություն է իրականացնում ՀՀ Կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ «ԿԲ») կողմից տրված ընդհանուր բանկային լիցենզիայի հիման վրա և հանդիսանում է ՀՀ ավանդների ապահովագրության պետական համակարգի անդամ։

Բանկն ընդունում է բնակչությունից ավանդներ, տրամադրում է վարկեր և իրականացնում է դրամական փոխանցումներ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում և ՀՀ տարածքից դուրս, իրականացնում է արտարժույթի փոխանակման գործարքներ, թղարկում է պարտատոմսեր և մատուցում է այլ բանկային ծառայություններ իր կորպորատիվ և ֆիզիկական անձ հաճախորդներին։ Բանկի գլխամասային գրասենյակը գտնվում է Երևան քաղաքում, և այն ունի 64 մասնաճյուղ (ներառյալ՝ գլխամասային գրասենյակը) Երևանում և ՀՀ այլ մարզերում։ Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ՀՀ, ք. Երևան 0002, Արամի փողոց 82-84։

Բանկի բաժնետերերն են.

Բաժնետեր	31 Դեկտեմբեր 2023թ.	31 Դեկտեմբեր 2022թ.
	%	%
«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ	81.60	83.80
Սակամ Ինտերնասիոնալ ՍԱՍ	4.55	4.55
Այլ	13.85	11.65
Ընդամենը	100.0	100.0

Խմբի մայր կազմակերպությունը «ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ-ն է, որը չունի վերահսկող կողմ։

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ-ն հիմնադրվել է 2017թ. մայիսի 6-ին, 10 Գյուղական փոխօգնության ասոցիացիաների՝ Բանկի նախկին բաժնետերերի կողմից, որոնք ներկայումս հանդիսանում են «ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ բաժնետերերը։ Գյուղական փոխօգնության մարզային միավորումները ՀՀ 10 մարզերում գործող հասարակական կազմակերպություններ են, որոնք ստեղծվել են մարզերում գյուղատնտեսությունը զարգացնելու նպատակով։ 10 ԳՓՄՍ-ները միասին ունեն 72,849 անդամներ։

2 Բանկի դուստր կազմակերպությունները

«ԱԳԲԱ Լիզինգ» վարկային կազմակերպությունը ձևավորվել է 2003թ.-ի մարտի 30-ին որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն։ Ընկերության հիմնական գործունեությունը ֆինանսական վարձակալության գծով գործառնություններն են իրավաբանական և ֆիզիկական անձ հանդիսացող հաճախորդների հետ։ Ընկերությունն ունի վարկային կազմակերպության լիցենզիա՝ տրված ՀՀ ԿԲ-ի կողմից։

Ընկերությունը հանդիսանում է Խմբի դուստր կազմակերպություն և համախմբվում է սույն ֆինանսական հաշվետվություններում։ Բանկին է պատկանում «ԱԳԲԱ Լիզինգ» վարկային կազմակերպություն ՓԲԸ-ի բաժնետոմսերի 100%-ը։

2021թ.-ի դեկտեմբերի 23-ին բանկը հիմնադրել է «ԱԿԲԱ Տեխնոլաբ» ՍՊԸ կրթական կենտրոնը։ Կենտրոնի նպատակն է իրականացնել կրթական ծրագրեր և ներգրավել որակյալ մասնագետների։

3 Պատրաստման հիմունքները

Ընդհանուր ականարկ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (այսուհետ՝ «ՖՀՄՍ») պահանջներին համապատասխան, սկզբնական արժեքի հիմունքով, փոփոխված իրական արժեքով ֆինանսական գործիքների սկզբնական ճանաչմամբ և տարածքների և սարքավորումների (հող, շենք և փոխադրամիջոց) վերագնահատմամբ, ֆինանսական գործիքների՝ իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով դասակարգմամբ («FVOCI»): Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ժամանակ կիրառվող հաշվապահական քաղաքականության հիմնական դրույթները ներկայացված են ստորև: Այս քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների նկատմամբ, եթե այլ բան նշված չէ:

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հազ. ՀՀ դրամով, բացառությամբ մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթի, եթե այլ բան նշված չէ:

Պատերազմ Ռուսաստանի և Ուկրաինայի միջև

2022թ. փետրվարին Ռուսաստանի Դաշնության և Ուկրաինայի միջև ռազմական հակամարտության պատճառով մի շարք երկրներ պատժամիջոցներ սահմանեցին Ռուսաստանի Դաշնության դեմ: Հակամարտությունը ազդում է ոչ միայն երկու երկրների տնտեսական ակտիվության վրա, այլև համաշխարհային տնտեսության վրա: Պատժամիջոցների հետևանքով աշխարհի շատ երկրներում ապրանքների և պարենային ապրանքների գները բարձրացել են, ռեսուրսների մատակարարման միջև հաստատված կապերը խաթարվել են, գնաճը նույնպես ազդում է գների վրա, և վերլուծաբանները կանխատեսում են նաև տնտեսական հետևանքներ համաշխարհային տնտեսության ոլորտների համար:

Չնայած վերոնշյալին, Հայաստանի տնտեսությունը հաջողությամբ դիմակայել է առկա համաշխարհային ցնցումներին և 2022թ. գրանցել է տպավորիչ մակրոտնտեսական ցուցանիշներ՝ հիմնականում զբոսաշրջության, մի շարք ընկերությունների Հայաստան տեղափոխման և տրանսֆերտների զգալի աճի շնորհիվ: Նշված բոլոր գործոնները հանգեցրել են ՀՆԱ-ի 12,6 տոկոս աճի 2022թ. -ին, ինչը զգալիորեն ավելի բարձր է, քան ակնկալվում էր տարեսկզբին: Արժույթի միջազգային հիմնադրամի (ԱՄՀ) կատարողական արդյունքների դիտարկման համաձայն՝ տնտեսական վերականգնումը կշարունակվի: Կառավարությունը նախատեսում է 7% աճ 2023 թվականին: Կառավարության 2021-2026թթ. տնտեսական ծրագիրը նախատեսում է զարգացնել արտահանման ուղղված և ներդրումների վրա հիմնված աճի մոդելը լայնածավալ բարեփոխումների ջանքերի միջոցով: Standard & Poor's-ի կողմից Հայաստանին տրված վարկային վարկանիշը B+ է՝ 2022թ. նոյեմբերի 24-ի կայուն կանխատեսմամբ: Fitch-ի վարկային վարկանիշը Հայաստանի համար կազմում է B+ և թարմացվել է 2023թ. փետրվարի 10-ին՝ դրական կանխատեսմամբ: Ֆինանսական հաշվետվությունները արտացոլում են իմբի գործառնությունների և ֆինանսական վիճակի վրա հայկական բիզնես միջավայրի ազդեցության վերաբերյալ ղեկավարության գնահատականը: Ապագա բիզնես միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

Գործարար միջավայր

Հայաստանի Հանրապետությունը շարունակում է տնտեսական բարեփոխումները և իրավական, հարկային ու օրենսդրական համակարգերի զարգացումը՝ շուկայական տնտեսության պահանջներին համապատասխան: Հայաստանի տնտեսության ապագա կայունությունը առավելապես կախված է այս բարեփոխումներից և զարգացումներից, ինչպես նաև կառավարության կողմից իրականացվող տնտեսական, ֆինանսական և դրամավարկային քաղաքականությունների արդյունավետությունից:

Ղեկավարությունը գտնում է, որ ձեռնարկում է համապատասխան միջոցներ ներկայիս իրավիճակում իմբի գործունեության կայունությունը ապահովելու համար:

3 Պատրաստման հիմունքները (շարունակություն)

Գնահատման անորոշություններ

Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ հասանելի տեղեկատվության հիման վրա, խումբը ապագայում սպասվող դրամական հոսքերի գնահատումները արտացոլել է ակնկալվող վարկային կորուստների և ֆինանսական գործիքների և հիմնական միջոցների իրական արժեքների վերագնահատումներով:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ

Համախմբման հիմունքներ

Դուստր ընկերությունները, որոնց գործունեության նկատմամբ խումբը վերահսկողություն է իրականացնում, համախմբվում են:

Վերահսկողությունն իրականացվում է այն դեպքում, երբ խումբն իրավունք ունի ներդրումներից ստանալ փոփոխական արդյունքներ կամ ենթարկվում է այդ արդյունքների փոփոխությունների հետ կապված ռիսկին և կարող է ազդել այդ ներդրումներից ստացվող արդյունքների վրա իր իրավասությունների միջոցով: Մասնավորապես, խումբը վերահսկում է ներդրումը, միայն և միայն այն դեպքում, երբ բավարարվում են հետևյալ պայմանները՝

- խումբն ունի իրավասություն ներդրման օբյեկտի նկատմամբ (այսինքն՝ գոյություն ունեցող իրավունքներ, որոնք ապահովում են ներդրման օբյեկտի նշանակալի գործունեությունը կառավարելու հնարավորություն),
- խումբն ունի իրավունք ներդրումներից ստացվող փոփոխական արդյունքների նկատմամբ և ենթարկվում է այդ արդյունքների փոփոխությունների հետ կապված ռիսկին,
- խումբն ունի հնարավորություն օգտագործելու իր իրավասությունները ներդրման օբյեկտի նկատմամբ՝ ներդրումներից փոփոխական արդյունքների վրա ազդելու նպատակով:

Որպես կանոն, ենթադրվում է, որ վերահսկողությունը պայմանավորված է ձայնի իրավունքի մեծամասնությամբ: Սույն ենթադրության հաստատման, ինչպես նաև խմբի մոտ մեծամասնությունից ավելի քիչ քվեարկման կամ ներդրման օբյեկտի նկատմամբ մեծամասնությունից ավելի քիչ նմանատիպ իրավունքների առկայության դեպքում, խումբը հաշվի է առնում է բոլոր փաստերը և հանգամանքները տվյալ ներդրման օբյեկտի նկատմամբ իրավասության առկայությունը գնահատելիս, ներառյալ՝

- ներդրման օբյեկտի նկատմամբ ձայնի իրավունք ունեցող անձանց հետ պայմանագրային համաձայնությունը,
- այլ համաձայնագրերից ծագող իրավունքները,
- խմբին պատկանող առկա և հնարավոր քվեարկման իրավունքները:

Դուստր կազմակերպության համախմբումը սկսվում է, երբ խումբը ձեռք է բերում վերահսկողություն դուստր ընկերության նկատմամբ և դադարում է, երբ խումբը կորցնում է այդ վերահսկողությունը: Ներխմբային բոլոր գործարքները, ինչպես նաև այդ գործարքների արդյունքում առաջացած մնացորդներն ու չիրացված օգուտները ամբողջությամբ բացառվում են: Չիրացված վնասները նույնպես բացառվում են, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ գործարքը վկայում է փոխանցվող ակտիվի արժեզրկման մասին:

Անհրաժեշտության դեպքում, դուստր ընկերությունների ֆինանսական հաշվետվությունները ճշգրտվում են՝ այդ ընկերությունների հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություններին համապատասխանեցնելու նպատակով: Առանց վերահսկման կորստի դուստր ընկերությունում մասնակցության փոփոխությունը հաշվառվում է որպես սեփական կապիտալում փոփոխություն: Դուստր կազմակերպության վնասները վերագրվում են չվերահսկող բաժնեմասին, նույնիսկ եթե այն հանգեցնում է բացասական մնացորդի: Եթե խումբը կորցնում է դուստր կազմակերպության նկատմամբ վերահսկողությունը, այն ապաճանաչում է դուստր կազմակերպության ակտիվները (ներառյալ՝ գույքիլը) և պարտավորությունները, ցանկացած չվերահսկվող բաժնեմասի հաշվեկշռային արժեք, սեփական կապիտալում արտացոլվող փոխարկման կուտակված տարբերությունները, ճանաչում է ստացված փոխհատուցման իրական արժեքը, մնացած ներդրման իրական արժեքը, գործարքի արդյունքում առաջացած ավել կամ պակաս գումարը շահույթում կամ վնասում, վերադասակարգում է նախկինում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված տարրերի մայր կազմակերպության բաժինը շահույթում կամ վնասում կամ չբաշխված շահույթում:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ (շարունակություն)

Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում

Ասոցիացված են համարվում այն կազմակերպությունները, որոնցում խումբը ունի 20%-ից 50% քվեարկող բաժնեմաս կամ խումբն ունի Էական ազդեցության այլ հնարավորություններ, որը, սակայն, չի նշանակում լիովին վերահսկում: Ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումները հաշվառվում են բաժնեմասնակցության մեթոդով և սկզբնապես ճանաչվում են ձեռքբերման արժեքով՝ ներառյալ գուղվիլը: Հաշվեկշռային արժեքի հետագա փոփոխությունները արտացոլում են միավորմանը հաջորդող խմբի՝ ասոցիացված կազմակերպության գուտ ակտիվների բաժնեմասի փոփոխությունները: Խմբի՝ ասոցիացված կազմակերպության շահույթի կամ վնասի բաժնեմասը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում, իսկ պահուստներում փոփոխությունները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում: Այնուամենայնիվ, երբ խմբի՝ ասոցիացված կազմակերպություններում վնասների բաժինը գերազանցում է իր բաժնեմասը ասոցիացված կազմակերպությունում, խումբը չի ճանաչում հետագա կորուստները, եթե խումբը չի պարտավորվում հետագա վճարումներ կատարել ասոցիացված կազմակերպությանը կամ ասոցիացված կազմակերպության անունից:

Խմբի և իր ասոցիացված կազմակերպության միջև գործարքներից չիրացված օգուտները բացառվում են մինչև խմբի՝ ասոցիացված կազմակերպությունում բաժնեմասը. չիրացված վնասները նույնպես բացառվում են, բացառությամբ այն դեպքի, երբ համապատասխան գործարքը վկայում է փոխանցվող ակտիվի արժեզրկման մասին:

Իրական արժեքի չափում

Խումբն իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով պահվող ֆինանսական գործիքները և ոչ ֆինանսական ակտիվները չափում է իրական արժեքով՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Իրական արժեքն այն գինն է, որը չափման ամսաթվի դրությամբ ընթացիկ շուկայական պայմաններում, հիմնական կամ դրա բացակայության դեպքում՝ ամենաբարենպաստ շուկայում կստացվեր շուկայի մասնակիցների միջև՝ սովորական գործարքում ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու դիմաց: Իրական արժեքով չափումը ենթադրում է, որ ակտիվի վաճառքը կամ պարտավորության փոխանցումը կատարվում է՝

- այդ ակտիվի կամ պարտավորության հիմնական շուկայում, կամ
- հիմնական շուկայի բացակայության դեպքում՝ տվյալ ակտիվի կամ պարտավորության համար ամենաբարենպաստ շուկայում:

Խումբը պետք է հասանելիություն ունենա հիմնական կամ ամենաբարենպաստ շուկա: Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափվում է՝ կիրառելով այնպիսի ենթադրություններ, որոնք շուկայի այլ մասնակիցները կօգտագործեն ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը որոշելիս՝ ենթադրելով, որ շուկայի մասնակիցները գործում են իրենց լավագույն տնտեսական շահերից ելնելով: Ոչ ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքի չափումը հաշվի է առնում շուկայի մասնակցի՝ տնտեսական օգուտներ ստեղծելու կարողությունը՝ ակտիվի առավել արդյունավետ և լավագույն օգտագործումից կամ այն շուկայի մեկ այլ մասնակցի վաճառելուց, ով ակտիվը կօգտագործեր առավել արդյունավետ և լավագույն կերպով:

Խումբն օգտագործում է գնահատման մեթոդներ, որոնք տեղին են տվյալ հանգամանքներում, և որոնք համար բավարար տվյալներ կան իրական արժեքը չափելու համար՝ առավելագույնի հասցնելով համապատասխան դիտարկելի ելակետային տվյալների օգտագործումը և նվազագույնի հասցնելով ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալների օգտագործումը:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ

Սկզբնական ճանաչում

Ճանաչման ամսաթիվ

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների բոլոր կանոնավոր գնումներն ու վաճառքները ճանաչվում են գործարքի ամսաթվով: Կանոնավոր են համարվում ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների այնպիսի գնումները կամ վաճառքները, որոնք պահանջում են ակտիվի մատակարարում տվյալ շուկայում գործող նորմերով կամ գործարար սովորույթներով սահմանված ժամկետի ընթացքում:

Սկզբնական չափում

Ֆինանսական գործիքների դասակարգումը սկզբնական ճանաչման պահին կախված է պայմանագրային պայմաններից և գործիքների կառավարման բիզնես մոդելից: Ֆինանսական գործիքները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով և գործարքի ծախսերը նվազեցվում կամ ավելացվում են տվյալ գումարին, բացառությամբ՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների չափման տեսակներ

Խումբն իր բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգում է ելնելով ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելից և ակտիվի պայմանագրային պայմաններից, չափումն իրականացնելով՝

- Լնորտիզացված արժեքով,
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով,
- Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Խումբն իր ածանցյալ և առևտրային պորտֆելը դասակարգում և չափում է իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: Խումբը կարող է հաշվառել ֆինանսական գործիքները իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, եթե այդ կերպ վերանում է կամ զգալիորեն նվազեցվում են չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունները:

Ֆինանսական պարտավորությունները, բացի վարկային պարտավորություններից և ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերից, չափվում են ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, երբ դրանք պահվում են վաճառքի համար, ածանցյալ գործիքներ են կամ կիրառվում է իրական արժեքով հաշվառում:

Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ, հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթեր

Խումբը չափում է բանկերին տրված վարկերը և փոխատվությունները, հաճախորդներին տրված վարկերը և ներդրումային արժեթղթերը ամորտիզացված արժեքով միայն այն դեպքում, եթե միաժամանակ բավարարվում են հետևյալ երկու պայմանները՝

- Ֆինանսական ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է ֆինանսական ակտիվները պահել պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման նպատակով,
- Ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք իրենցից ներկայացնում են միայն մայր գումարի և դրա չմարված մասի դիմաց տոկոսների վճարումներ (SPPI):

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ (շարունակություն)

Այս պայմանների մանրամասները ներկայացված են ստորև.

Բիզնես մոդելի գնահատում

Բիզնես մոդելն արտացոլում է իմբի կողմից ակտիվների կառավարման համար կիրառվող մեթոդը՝ դրամական միջոցների հոսքերի գնահատման նպատակով: Արդյոք իմբի նպատակն է՝ (i) ակտիվներից բացառապես ստանալ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր («ակտիվների պահում՝ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման համար») կամ (ii) պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրում, և ակտիվների վաճառքի արդյունքում առաջացած դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրում («ակտիվների պահում՝ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման և վաճառքի համար») կամ այն դեպքում, երբ կիրառելի չէ (i)-ը կամ (ii)-ը, ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես «այլ» բիզնես մոդելի մաս և չափվում են ԻԱՇՎ-ով:

Իմբի բիզնես մոդելը չի գնահատվում առանձին գործիքների հիմունքով, այլ ավելի բարձր՝ համախմբված պորտֆելների մակարդակով, և հիմնվում է այնպիսի դիտարկելի գործոնների վրա, ինչպիսիք են՝

- Բիզնես մոդելի արդյունավետության և այդ բիզնես մոդելի շրջանակներում պահվող ակտիվների գնահատման և իմբի առանցքային ղեկավար անձնակազմին ներկայացման մեխանիզմները,
- Բիզնես մոդելի արդյունավետության (և այդ բիզնես մոդելի շրջանակներում պահվող ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը, մասնավորապես, այդ ռիսկերի կառավարման մեխանիզմները,
- Բիզնեսի կառավարիչների փոխհատուցման եղանակները (օրինակ՝ փոխհատուցումը հիմնված է կառավարվող ակտիվների իրական արժեքների կամ պայմանագրային դրամական հոսքերի վրա),
- Վաճառքների ակնկալվող հաճախականությունը, արժեքը և ժամկետները նույնպես հանդիսանում են իմբի գնահատման կարևոր գործոններ:

Բիզնես մոդելի գնահատման հիմքում ընկած են ողջամիտ ակնկալվող սցենարները՝ առանց հաշվի առնելու «հոռետեսական» կամ «սթրեսային» սցենարները: Եթե սկզբնական ճանաչումից հետո դրամական միջոցների հոսքերը տեղի են ունենում իմբի սկզբնական ակնկալիքներից տարբեր կերպով, Խումբը չի փոխում տվյալ բիզնես մոդելում պահվող մնացած ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը, սակայն հետագայի համար հաշվի է առնում այդ տեղեկատվությունը նոր առաջացող կամ նոր ձեռք բերվող ֆինանսական ակտիվները գնահատելիս:

Միայն մայր գումարի և տոկոսի վճարման (SPPI) գնահատումներ

Որպես դասակարգման գործընթացի երկրորդ քայլ, Խումբը գնահատում է ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները՝ պարզելու համար, թե արդյոք դրանք բավարարում են SPPI գնահատման պահանջներին:

Այս գնահատման նպատակով, մայր գումար հասկացությունը սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեք սկզբնական ճանաչման ժամանակ և կարող է փոխվել ֆինանսական ակտիվի կյանքի ընթացքում (օրինակ՝ եթե կան մայր գումարի մարումներ կամ վարձատրության/զեղչի ամորտիզացիա):

Վարկային պայմանագրի մեջ սովորաբար տոկոսի ամենակարևոր տարրերն են՝ փողի ժամանակային արժեքը և վարկային ռիսկը: SPPI գնահատումը իրականացնելու համար Խումբը կիրառում է դատողություն և հաշվի է առնում համապատասխան գործոններ, ինչպիսիք են ֆինանսական ակտիվի արժույթը և տոկոսադրույքի գործողության ժամանակահատվածը:

Համեմատության համար, այն պայմանագրային դրույթները, որոնք առաջացնում են ավելի քան նվազագույն ենթարկվածություն ռիսկերին կամ պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի տատանողականության, որոնք կապված չեն բազային վարկային պայմանագրի հետ, չեն առաջացնում միայն մայր գումարի և դրա չմարված մասի վրա տոկոսի վճարում հանդիսացող պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր: Այս դեպքերում ֆինանսական ակտիվը պետք է չափվի իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ (շարունակություն)

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ

Խուճբը չափում է պարտքային գործիքները իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով, եթե միաժամանակ առկա են հետևյալ երկու պայմանները.

Գործիքը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է ինչպես պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումը, այնպես էլ ֆինանսական ակտիվների վաճառքը, Ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները բավարարում են SPPI ստուգման չափանիշներին:

Խուճբը թողարկում է ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրեր, ակրեդիտիվներ և վարկավորման չօգտագործված պարտավորվածություններ:

Ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրերը ֆինանսական հաշվետվություններում սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, որը ստացված վարձատրությունն է: Սկզբնական ճանաչումից հետո ամեն երաշխիքի համար խմբի պարտավորությունը չափվում է հետևյալ գումարների առավելագույնի չափով. սկզբնական ճանաչված արժեքի և ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված կուտակված ամորտիզացիայի տարբերության և ակնկալվող վարկային կորուստների պահուստի:

Վարկավորման չօգտագործված պարտավորվածությունները և ակրեդիտիվները պարտավորվածություններ են, որի շրջանակներում պարտավորվածության տևողության ընթացքում Խուճբը հաճախորդին պետք է տրամադրի վարկ՝ նախապես սահմանված պայմաններով: Ինչպես ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրերի դեպքում՝ այդ պայմանագրերը ընդգրկված են ակնկալվող վարկային կորուստների պահանջների մեջ:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերադասակարգում

Խուճբը սկզբնական ճանաչումից հետո չի վերադասակարգում իր ֆինանսական ակտիվները, չհաշված բացառիկ դեպքերը, երբ Խուճբը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելը:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, բանկերում Նոստրո հաշիվները և ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցները, ներառյալ պարտադիր պահուստները ՀՀ դրամով՝ զերծ պայմանագրային սահմանափակումներից: Երեք ամսից ավելի ժամկետով սահմանափակված միջոցները հանվում են դրամական միջոցներից և դրանց համարժեքներից, ինչպես ֆինանսական վիճակի մասին, այնպես էլ դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, քանի որ (i) դրանք պահվում են պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հոսքերը ստանալու նպատակով, և այդ դրամական հոսքերը իրենցից ներկայացնում են միայն մայր գումարի և տոկոսի վճարումներ, և (ii) դրանք չեն սահմանվել որպես ԻԱՇՎ-ով չափվող:

ԿԲ-ում պահվող պարտադիր դրամական մնացորդներ

ԿԲ-ում պարտադիր դրամական մնացորդները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով և ներկայացնում են անտոկոս պարտադիր պահուստային ավանդներ, որոնք հասանելի չեն Խմբի ամենօրյա գործունեությունը ֆինանսավորելու համար, և, հետևաբար, չեն համարվում դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների մաս՝ դրամական միջոցների հոսքերի համախմբված հաշվետվության նպատակով:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ (շարունակություն)

Հետզնման ու հակադարձ հետզնման պայմանագրեր և արժեթղթերի գծով փոխառության գործառնություններ

Հետզնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսավորման գործառնություններ: Հետզնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակում են հաշվառվել հաշվեկշռում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում որպես առանձին հաշվեկշռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է բանկերի կամ հաճախորդների միջոցների կազմում: Հետադարձ վաճառքի պայմանագրով արժեթղթերի ձեռքբերումը (հակադարձ ռեպո) արտացոլվում է բանկերի նկատմամբ պահանջների կամ հաճախորդներին տրված վարկերի կազմում՝ կախված իրավիճակից: Վաճառքի գնի և ձեռք բերման գնի միջև տարբերությունը դիտարկվում է որպես տոկոսային եկամուտ և հաշվեգրվում ռեպո պայմանագրի ժամկետի ընթացքում՝ արդյունավետ եկամտաբերության մեթոդով:

Արժեթղթերը, որոնք փոխառության են տրվել գործընկերներին, շարունակվում են հաշվառվել ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում: Փոխառությամբ ներգրավված արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում միայն երրորդ անձանց վաճառքի դեպքում: Այս դեպքում առքուվաճառքի գործարքները հաշվառվում են ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում՝ եկամուտների կազմում՝ հանած առևտրային արժեթղթերի հետ կապված գործառնությունների ծախսերը: Այդպիսի արժեթղթերի վերադարձի պարտավորությունը արտացոլվում է առևտրային գործառնությունների գծով պարտավորություններում՝ իրական արժեքով:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Խումբը բնականոն գործունեության ընթացքում արժուեթային և կապիտալի շուկաներում օգտագործում է տարատեսակ ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ, ներառյալ՝ ֆորվարդները, ֆյուչերսները, սվոպերը և օպցիոնները: Այդ ֆինանսական գործիքները նախատեսված են առևտրի համար և սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկայական գնանշման հիման վրա կամ գնորոշման մոդելներով, որոնք հիմնված են բազիսային գործիքների ընթացիկ շուկայական և պայմանագրային արժեքների և այլ գործոնների վրա: Դրական իրական արժեքով ածանցյալ ֆինանսական գործիքները արտացոլվում են ակտիվների կազմում, իսկ բացասական արժեք ունեցողները՝ պարտավորությունների կազմում:

Նշված գործառնություններից ստացված արդյունքները հաշվառվում են ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում՝ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներից զուտ օգուտ/(վնաս) կամ արտարժուեթային գործառնություններից զուտ շահույթ կամ վնաս՝ կախված ածանցյալ գործիքների բնույթից:

Ներկառուցված ածանցյալ գործիքը հիբրիդային գործիքի բաղադրիչ է, որը ներառում է նաև ոչ ածանցյալ մայր-պայմանագիր, որի արդյունքում համակցված գործիքի դրամական հոսքերի մի մասը տատանվում է առանձին ածանցյալ գործիքի նման: Ներկառուցված ածանցյալ գործիքը առաջացնում է փոփոխություններ որոշ կամ բոլոր դրամական միջոցների հոսքերում, որոնք հակառակ դեպքում պահանջվում էին պայմանագրով, կախված սահմանված տոկոսադրույքից, ֆինանսական գործիքի գնից, ապրանքի գնից, արտարժուեթի փոխարժեքից, գների ինդեքսից կամ դրույքից, վարկանշից կամ վարկային ինդեքսից, այլ փոփոխականից, պայմանով, որ ոչ ֆինանսական փոփոխականի դեպքում այն հատուկ չէ պայմանագրի կողմի համար: Ֆինանսական գործիքին կցված, բայց այդ գործիքից անկախ փոխանցվող ածանցյալ գործիքը, կամ գործիքը, որի պայմանագրային կողմը տարբերվում է այդ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմից, չի հանդիսանում պարունակվող ներգրավված ածանցյալ գործիք, այլ առանձին ածանցյալ գործիք է:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ (շարունակություն)

Պարտավորություններում կամ ոչ ֆինանսական մայր պայմանագրերում ներկառուցված ածանցյալ գործիքները դիտարկվում են որպես առանձին ածանցյալ գործիքներ և հաշվառվում են իրական արժեքով, եթե համապատասխանում են ածանցյալ գործիքի վերոնշյալ սահմանմանը, նրանց տնտեսական հատկանիշները և ռիսկերը սերտորեն կապված չեն մայր պայմանագրի հետ, և մայր պայմանագիրը չի համարվում առևտրային նպատակներով կնքված կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով հաշվառվող:

Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են բիզնես մոդելի և SPPI-ի գնահատումների հիման վրա:

Փոխառություններ

Թողարկված ֆինանսական գործիքները կամ դրանց բաղկացուցիչները դասակարգվում են որպես պարտավորություններ, եթե պայմանագրային համաձայնության արդյունքում խումբն ունի պարտավորություն փոխանցելու դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվներ, կամ այլ կերպ կատարելու պարտավորությունները, բացի հաստատուն գումարով դրամական միջոցների կամ այլ ֆինանսական ակտիվների՝ սեփական բաժնեմասային գործիքների հաստատուն քանակով փոխարինելը: Նման գործիքները իրենց մեջ ներառում են ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ պարտավորությունները, բանկերի միջոցները, հաճախորդների հաշիվները, այլ փոխառություններ, թողարկված պարտատոմսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո փոխառու միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդի կիրառման միջոցով: Պարտավորության ապաճանաչման դեպքում, ինչպես նաև ամորտիզացիայի ընթացքում, եկամուտներն ու ծախսերը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում:

Եթե խումբը գնում է իր սեփական պարտքը, այն հանվում է ֆինանսական վիճակի համախմբված հաշվետվությունից, և պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված հատուցման միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ստորադաս վարկեր

Ստորադաս վարկերը կարող են վճարվել միայն լուծարման դեպքում այն բանից հետո, երբ բավարարվել են ավելի բարձր առաջնահերթություն ունեցող այլ պարտատերերի պահանջները: Ստորադաս պարտքը հաշվառվում է ամորտիզացված արժեքով:

Վարձակալություն

Խումբը՝ որպես վարձակալ

Խումբը կիրառել է ճանաչման և չափման միասնական մոտեցում բոլոր վարձակալությունների համար, բացառությամբ կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների: Խումբը ճանաչում է վարձակալության գծով պարտավորություններ՝ վարձակալության գծով վճարումներ կատարելու համար և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ, որոնք ներկայացնում են պայմանագրի հիմքում ընկած ակտիվները օգտագործելու իրավունքը:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

Խումբը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ (այն ամսաթիվը, երբ հիմքում ընկած ակտիվը հասանելի կդառնա վարձակալի կողմից օգտագործման համար): Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կուտակված կորուստները, և ճշգրտված վարձակալության գծով պարտավորության ցանկացած վերաչափմամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների սկզբնական արժեքը ներառում է ճանաչված վարձակալության գծով պարտավորությունների գումարը, սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումներ, վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումներ:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ (շարունակություն)

Բացառությամբ այն դեպքերի, երբ խումբը խելամտորեն համոզված է, որ ձեռք կբերի վարձակալված ակտիվի նկատմամբ սեփականության իրավունքը պայմանագրի ավարտին, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկում է գծային հիմունքով վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի օգտակար ծառայության ավարտի ամսաթվից և վարձակալության ժամկետի ավարտի ամսաթվից ամենավաղը: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ենթակա են արժեզրկման գնահատման:

Վարձակալության գծով պարտավորություններ

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ խումբը ճանաչում է վարձակալության գծով պարտավորությունը վարձակալության ժամկետի ընթացքում վճարման ենթակա վարձավճարների ներկա արժեքով: Վարձավճարները պարունակում են հաստատուն վճարումները (ներառյալ՝ ըստ Էուլայան հաստատուն վճարումներ)՝ հանած վարձակալության ցանկացած ստացվելիք խրախուսումը, վարձակալության փոփոխուն վճարումներ, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույթից, գումարները, որոնք սպասվում է, որ կվճարվեն վարձակալի կողմից՝ մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո:

Վարձակալության գծով պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը վերաչափվում է, եթե տեղի են ունենում վերափոխումներ, վարձակալության ժամկետի փոփոխություն, ըստ Էուլայան հաստատուն վարձավճարների փոփոխություն կամ հիմքում ընկած ակտիվի գնման գնահատումներում փոփոխություն:

Կարճաժամկետ վարձակալություններ և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալություններ

Խումբը կիրառում է կարճաժամկետ վարձակալությունների ճանաչման բացառությունը կարճաժամկետ վարձակալությունների համար (այն վարձակալությունները, որոնց վարձակալության ժամկետը մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ 12 ամիս է կամ դրանից պակաս, և չեն պարունակում գնման օպցիոն): Խումբը կիրառում է նաև փոքրարժեք ակտիվների վարձակալության ճանաչման բացառությունը այն ակտիվների վրա, որոնք համարվում են փոքրարժեք (2,500 հազ. ՀՀ դրամը չգերազանցող):

Կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների գծով վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս՝ գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

Գործառնական – խումբը՝ որպես վարձատու

Վարձակալությունները, երբ խումբը չի փոխանցում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության հետ կապված նշանակալի բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, դասակարգվում են որպես գործառնական վարձակալություն: Վարձակալական եկամուտը ճանաչվում է գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում է այլ եկամտի կազմում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում, քանի որ գործառնական բնույթի է: Գործառնական վարձակալության բանակցությունների և պայմանավորվածությունների գծով կրած սկզբնավորման ուղղակի ծախսումները ավելացվում են տրամադրված ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին և ճանաչվում են որպես ծախս վարձակալության ժամկետի ընթացքում նույն հիմունքով, որը կիրառվում է վարձակալական եկամուտը ճանաչելիս: Պայմանական վարձավճարները ճանաչվում են որպես եկամուտ այն ժամանակահատվածի ընթացքում, որում դրանք ստացվում են:

Ֆինանսական – խումբը որպես վարձատու

Ֆինանսական վարձակալության ժամկետի մեկնարկի պահից խումբը ճանաչում է ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ՝ վարձակալությունում գուտ ներդրումներին հավասար գումարով:

Ֆինանսական եկամտի ճանաչումը հիմնված է այնպիսի գրաֆիկի վրա, որն ապահովում է հատուցման հաստատուն պարբերական դրույթ ֆինանսական վարձակալության շրջանակներում վարձատուի գուտ ներդրումների նկատմամբ: Սկզբնական ուղղակի ծախսումները ներառվում են ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների սկզբնական գնահատման մեջ:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվների հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները հաշվանցվում են պարտավորություններով և ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում արտացոլվում են զուտ մնացորդով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավական հիմք և գոյություն ունի դրանք զուտ հիմքով մարելու կամ միաժամանակ ակտիվները իրացնելու և պարտավորությունները մարելու մտադրություն: Հաշվանցում կատարելու իրավունքը չպետք է պայմանավորված լինի ապագա ժամանակաշրջանի դեպքերով և պետք է ունենա իրավական ուժ բոլոր ստորև ներկայացված դեպքերում՝

- բնականոն գործունեության ընթացքում,
- պարտականությունների չկատարման դեպքում,
- կազմակերպության կամ դրա որևէ գործընկերոջ վճարունակ չլինելու կամ լուծարման ժամանակ:

Սույն պայմանները, որպես կանոն, չեն տարածվում հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի, հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրերի վրա, և համապատասխան ակտիվներն ու պարտավորությունները ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում արտացոլվում են համախառն արժեքով:

Վերանայված վարկեր

Հնարավորության դեպքում խումբը ձգտում է վերանայել վարկերը, այլ ոչ թե բռնագանձել գրավադրված գույքը: Դա կարող է լինել վճարումների ժամկետները երկարաձգելու կամ նոր պայմաններով վարկային պայմանագրի կնքման միջոցով:

Խումբը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, ինչպիսին է հաճախորդին տրված վարկը, երբ պայմանները այն աստիճան են վերանայվել, որ այն դարձել է հիմնովին նոր վարկ, և տարբերությունը ճանաչվում է որպես ապաճանաչումից օգուտ կամ վնաս այն չափով, որքանով արժեզրկումից կորուստը դեռ չի ճանաչվել: Նոր ճանաչված վարկերը ակնկալվող վարկային կորուստների չափման նպատակով դասակարգվում են 1-ին փուլում, քանի դեռ նոր վարկը չի համարվում ձեռք բերված կամ ստեղծված արժեզրկված (ՍՈՑԻ): Երբ խումբը գնահատում է՝ արդյոք պետք է ապաճանաչել հաճախորդին տրված վարկը թե ոչ, հաշվի է առնում հետևյալ գործոնները՝

- վարկի արժույթի փոփոխությունը,
- վարկի գործընկերոջ փոփոխությունը,
- եթե փոփոխությունը այնպիսին է, որ գործիքը այլևս չի համապատասխանի SPPI չափանիշին:

Եթե փոփոխությունը չի հանգեցնում զգալիորեն տարբերվող դրամական հոսքերի, փոփոխությունը չի բերում ապաճանաչման: Հիմք ընդունելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույթով (EIR) գեղջված դրամական հոսքերի փոփոխությունը, խումբը հաշվառում է փոփոխությունից օգուտը կամ վնասը՝ ներկայացնելով այն ֆինանսական արդյունքների մասին ֆինանսական հաշվետվությունում որպես տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույթով (EIR), այն չափով, որքանով արժեզրկումից վնասը դեռ չի հաշվառվել:

Այն փոփոխությունների համար, որոնք չեն հանգեցնում ապաճանաչման, խումբը նաև վերագնահատում է, թե արդյոք եղել է վարկային ռիսկի զգալի աճ կամ արդյոք ակտիվները պետք է դասակարգվեն որպես արժեզրկված:

Երբ ակտիվը փոփոխության արդյունքում դասակարգվում է որպես արժեզրկված, այն պետք է մնա 3-րդ փուլում: Որպեսզի վերակազմավորված վարկը վերադասակարգվի 3-րդ փուլից, պետք է բավարարվեն ստորև նշված պայմանները.

- Ամսական վճարումների գրաֆիկով վարկերի դեպքում, ժամկետանց գումարները ամբողջությամբ վճարվել են, մայր գումարի և տոկոսների 3 անընդմեջ վճարումներ կատարվել են՝ փոփոխված վճարման ժամանակացույցի համաձայն, և 7 օրից ավել ժամկետանց օրեր չկան.
- Ճկուն վճարման գրաֆիկով վարկերի դեպքում, ժամկետանց գումարներ ամբողջությամբ վճարվել են, այնուհետև մայր գումարի և տոկոսների հերթական վճարումները կատարվել են նվազագույնը 6 ամիս փորձաշրջանի համար՝ փոփոխված վճարման ժամանակացույցի համաձայն, և 7 օրից ավել ժամկետանց օրեր չկան:

Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորությունների ապաճանաչումը

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ, կիրառելի դեպքերում, ֆինանսական ակտիվի մի մասը կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ

- ակտիվից դրամական միջոցների հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքի ժամկետն ավարտված է,
- Խուճբը փոխանցում է ակտիվից դրամական միջոցների հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամբողջությամբ և առանց էական ուշացման փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրով, ինչպես նաև,
- Խուճբը (ա) փոխանցել է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցել և չի պահպանել ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, սակայն փոխանցել է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողության իրավունքը:

Այն դեպքում, երբ Խուճբը փոխանցել է ակտիվից դրամական միջոցների հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, ո՛չ փոխանցել և ո՛չ էլ պահպանում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցել ակտիվի նկատմամբ վերահսկողության իրավունքը, ակտիվը ճանաչվում է այնքանով, որքանով Խուճբը շարունակում է մասնակցություն ունենալ տվյալ ակտիվում:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի նկատմամբ երաշխիքի ձև, այդպիսի մասնակցությունը չափվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնով՝ ակտիվի սկզբնական հաշվեկշռային արժեք և փոխհատուցման առավելագույն գումար, որը կարող է պահանջվել խմբից:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի գծով թողարկված/կամ գնված օպցիոնի ձև (ներառյալ՝ դրամական միջոցներով մարվող օպցիոններ կամ նմանատիպ գործիքներ), Խուճբը մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Խուճբը կարող է հետ գնել փոխանցված ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված ակտիվի գծով վաճառված օպցիոնի (ներառյալ՝ դրամական միջոցներով մարվող օպցիոններ կամ նմանատիպ գործիքներ), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցված ակտիվի իրական արժեք և օպցիոնի իրագործման գին:

Դուրսգրում

Ֆինանսական ակտիվները ամբողջությամբ կամ մասամբ դուրս են գրվում այն ժամանակ, երբ Խուճբը սպառել է դրանց վերականգնման բոլոր գործնական հնարավորությունները և եզրահանգել է, որ չկան այդպիսի ակտիվների վերականգնման հիմնավորված ակնկալիքներ: Դուրսգրումն իրենից ներկայացնում է ակտիվի ապաճանաչում: Խուճբը կարող է դուրս գրել դեռևս բռնագանձման գործընթացում գտնվող ֆինանսական ակտիվները, այն դեպքում, երբ Խուճբը փորձում է բռնագանձել պայմանագրային պարտավորության գումարները՝ առանց վերականգնման հիմնավորված ակնկալիքի: Եթե դուրս գրվող գումարը գերազանցում է կուտակված կորուստների պահուստը, տարբերությունը նախ ավելացվում է պահուստին, որը այնուհետև կիրառվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի հանդեպ:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորություններն ապաճանաչվում են, երբ դրանք մարված են (այսինքն, երբ պայմանագրում նշված պարտավորությունը կատարվել է, չեղյալ է հայտարարվել կամ դրա գործողության ժամկետը լրացել է):

Խմբի և նրա սկզբնական պարտատերերի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումն էականորեն տարբերվող պայմաններով, ինչպես նաև գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորությունների պայմանների էական փոփոխությունները հաշվառվում են որպես սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մարում և նոր ֆինանսական պարտավորության ճանաչում:

Պայմանները զգալիորեն տարբերվում են, եթե դրամական միջոցների հոսքերի գեղչված ներկա արժեքը, համաձայն նոր պայմանների, ներառյալ ցանկացած վճար՝ հանած ցանկացած ստացված վճարներ և գեղչելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, առնվազն 10%-ով տարբերվում է

սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական միջոցների հոսքերի գեղջկված ներկա արժեքից:

Եթե պարտքային գործիքների փոխանակումը կամ պայմանների փոփոխությունը հաշվառվում է որպես մարում, ցանկացած ծախսեր կամ վճարներ ճանաչվում են շահույթ կամ վնաս մարումից: Եթե փոխանակումը կամ փոփոխությունը չի հաշվառվում որպես մարում, ցանկացած ծախսեր կամ վճարներ ճշգրտում են պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում են փոփոխված պարտավորության մնացած ժամկետի ընթացքում:

Պարտավորությունների փոփոխությունները, որոնք չեն հանգեցնում մարման, հաշվառվում են որպես դատողության փոփոխություն՝ օգտագործելով կուտակային փոխարկման մեթոդ, ընդ որում, ցանկացած շահույթ կամ վնաս ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, եթե հաշվեկշռային արժեքի տարբերության տևողության երկուսն էլ չի վերաբերում սեփականատերերի հետ կապիտալի գործարքին:

Հարկում

Շահութահարկի գծով ընթացիկ ծախսը հաշվարկվում է ՀՀ օրենսդրության համաձայն:

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ հարկի այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միավորներին կամ ուղղակիորեն կապիտալում ճանաչված՝ բաժնետերերի հետ իրականացված գործառնություններին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում կամ ուղղակիորեն կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը ժամանակաշրջանի հարկվող շահույթի գծով վճարման ենթակա ակնկալվող շահութահարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ երկուսն էլ մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ, ինչպես նաև նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ չեն ճանաչվում հետևյալ ժամանակավոր տարբերությունների համար՝ գուղվի, որը չի նվազեցվում հարկային նպատակներով, ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչում, որոնք ազդեցություն չունեն ոչ հաշվապահական, ոչ հարկվող շահույթի վրա, ինչպես նաև այն դուստր ընկերություններում կատարած ներդրումներին վերաբերող ժամանակավոր տարբերություններ, որտեղ մայր ընկերությունն ի վիճակի է վերահսկել ժամանակավոր տարբերության հակադարձումը, և հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունը չի հակադարձվի մոտ ապագայում:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կարող են առաջանալ, եթե հումբը կիրառի այն մոտեցումը, որով ակնկալվում է վերականգնել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջինները հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ, ըստ երկուսն էլ մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները, չօգտագործված հարկային վնասները և արտոնությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական չէ, որ առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր հարկային տարբերությունները:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ (շարունակություն)

Հիմնական միջոցներ

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ հիմնական միջոցները արտացոլվում են սկզբնական արժեքով առանց ամենօրյա սպասարկման ծախսերի՝ հանած կուտակված մաշվածությունն ու արժեզրկումից կուտակված վնասները: Այդ գումարը ներառում է սարքավորման փոխարինման ժամանակ կատարված ծախսերը, եթե դրանք բավարարում են ճանաչման չափանիշներին:

Հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է արժեզրկման տեսանկյունից այն դեպքում, երբ առաջանում են դեպքերի կամ իրավիճակների այնպիսի փոփոխություններ, որոնք վկայում են, որ այդպիսի ակտիվների արժեքը, հնարավոր է, որ չի փոխհատուցվի:

Փաստացի արժեքով սկզբնական ճանաչումից հետո հորը, շենքերը և փոխադրամիջոցները արտացոլվում են վերագնահատված արժեքով, որն իրենից ներկայացնում է իրական արժեքը վերագնահատման ամսաթվի դրությամբ՝ հանած համապատասխան կուտակված մաշվածությունն ու արժեզրկումից կուտակված վնասները: Վերագնահատումն իրականացվում է բավարար պարբերականությամբ, որպեսզի վերագնահատված ակտիվի իրական արժեքը էականորեն չտարբերվի դրա հաշվեկշռային արժեքից:

Վերագնահատման ամսաթվի դրությամբ կուտակված մաշվածությունը բացառվում է՝ միաժամանակ նվազեցվելով ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքից, և ստացված գումարը վերահաշվարկվում է՝ հաշվի առնելով ակտիվի վերագնահատված գումարը: Վերագնահատման արժեքի աճը արտացոլվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների կազմում, եթե այն տվյալ ակտիվի արժեքի նախորդ նվազման վերականգնում չէ, որը նախկինում արտացոլվել էր ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում: Այս դեպքում ակտիվի արժեքի աճը վերագրվում է ֆինանսական արդյունքներին: Վերագնահատումից արժեքի նվազումը արտացոլվում է ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում, բացառությամբ նախկինում հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում արտացոլված նույն ակտիվի գծով արժեքի աճի հաշվին այդպիսի նվազեցման անմիջական հաշվանցմանը:

Ակտիվի օտարման դեպքում վերագնահատման պահուստում ներառված գումարը փոխանցվում է չբաշխված շահույթ:

Ակտիվի մաշվածության հաշվարկումը սկսվում է կատարվել այն ժամանակ, երբ այն օգտագործման համար մատչելի է դառնում: Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով՝ ակտիվների ներքոնշյալ օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետների ընթացքում՝

	Տարի
Շենքեր	46
Սարքավորումներ	5-10
Փոխադրամիջոցներ	7-10
Այլ	7-10

Վարձակալության բարելավումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են վարձակալության ժամկետի և դրանց օգտակար ծառայության ժամանակահատվածից նվազագույնով՝ գծային հիմունքներով:

Ակտիվի մնացորդային արժեքները, օգտակար ծառայության ժամկետները և մաշվածության հաշվարկման մեթոդները վերանայվում և, եթե անհրաժեշտ է, փոփոխվում են յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում:

Վերանորոգումների և արդիականացման հետ կապված ծախսումները ծախսագրվում են կատարման ժամանակ և ներառվում են այլ գործառնական ծախսերի կազմում, բացառությամբ, եթե դրանք որակավորվում են որպես կապիտալացվող:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ (շարունակություն)

Գուղվիլ

Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման արդյունքում ձեռքբերված գուղվիլը սկզբնապես ճանաչվում է խմբի կողմից փոխանցված հատուցման և ձեռքբերված որոշելի զուտ ակտիվների և ստանձնած պարտավորությունների տարբերության արժեքով: Դուստր ընկերության ձեռքբերման ժամանակ առաջացող գուղվիլը ճանաչվում է գուղվիլի և ոչ նյութական ակտիվների կազմում: Ասոցիացված կազմակերպության ձեռքբերման ժամանակ առաջացող գուղվիլը արտացոլվում է ասոցիացված կազմակերպություններում կատարված ներդրումների կազմում: Սկզբնական ճանաչումից հետո գուղվիլը հաշվառվում է սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները:

Գուղվիլը գնահատվում է արժեզրկման տեսանկյունից յուրաքանչյուր տարի կամ ավելի հաճախ, եթե ինչ-որ իրադարձություններ կամ հանգամանքների փոփոխություններ վկայում են հաշվեկշռային արժեքի արժեզրկման մասին:

Յուրաքանչյուր դրամաստեղծ միավոր կամ դրամաստեղծ միավորների խումբ, որին վերաբերում է գուղվիլը, պետք է իրենից ներկայացնի ներքին կառավարման նպատակով գուղվիլի վերլուծության տեսանկյունից խմբի կազմում առավել ցածր մակարդակի վարչական միավոր, մինչև միավորումը չգերազանցի գործառնական սեգմենտը՝ համաձայն ՖՅՄՍ 8 «Գործառնական սեգմենտներ» ստանդարտի սահմանման:

Գուղվիլի արժեզրկումը գնահատվում է դրամաստեղծ միավորի (կամ դրամաստեղծ միավորների խմբի) փոխհատուցվող արժեքի հիման վրա: Արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են, եթե դրամաստեղծ միավորի (կամ դրամաստեղծ միավորների խմբի) հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է դրա փոխհատուցվող արժեքը: Գուղվիլի արժեզրկումից կորուստները հետագայում չեն հակադարձվում:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները ներառում են համակարգչային ծրագրերն ու լիցենզիաները:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ձեռքբերման արժեքով: Ձեռնարկատիրական միավորման արդյունքում ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվների արժեքը ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ դրանց իրական արժեքն է: Սկզբնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կուտակված վնասները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները ամորտիզացվում են գծային մեթոդով օգտակար ծառայության ընթացքում, որը կազմում է 7-ից 10 տարի, և գնահատվում են արժեզրկման տեսանկյունից, երբ առկա են ոչ նյութական ակտիվի արժեզրկման հայտանիշներ; Անորոշ օգտակար ծառայության ժամկետով ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիայի հաշվարկման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են, նվազագույնը՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Բռնագանձված ակտիվներ

Որոշ դեպքերում ակտիվները բռնագանձվում են վարկային պարտավորությունների չկատարման արդյունքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և զուտ իրացվելի արժեքի նվազագույնով:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ (շարունակություն)

Բաժնետիրական կապիտալ

Կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը և չմարվող արտոնյալ բաժնետոմսերը, որոնք հայեցողական շահաբաժինների իրավունք են տալիս, դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը վերաբերող ուղղակի ծախսերը, բացառությամբ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման դեպքերի, արտացոլվում են սեփական կապիտալում՝ որպես թողարկման գծով մուտքերից նվազեցում: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը ճանաչվում է որպես Էմիսիոն եկամուտ:

Շահաբաժիններ

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ շահաբաժինները նվազեցվում են սեփական կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն միայն այն դեպքում, երբ դրանք հայտարարվել են մինչև հաշվետու ամսաթիվը ներառյալ: Մինչև հաշվետու ամսաթիվը առաջարկված կամ հաշվետու ամսաթիվից հետո մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը առաջարկված կամ հայտարարված շահաբաժինները բացահայտվում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում:

Հավատարմագրային կառավարման շրջանակներում գտնվող ակտիվներ

Հավատարմագրային կառավարման շրջանակներում գտնվող ակտիվները չեն արտացոլվում Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում, քանի որ չեն հադիսանում Խմբի ակտիվներ:

Պայմանական ակտիվներ և պարտավորություններ

Պայմանական պարտավորությունները չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում, այլ բացահայտվում են հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ պարտավորության մարման հետ կապված ռեսուրսների արտահոսքը համարվում է քիչ հավանական:

Եկամուտների և ծախսերի ճանաչումը

Եկամուտները ճանաչվում են, եթե հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կներհոսեն Խումբ, և այդ եկամուտները հնարավոր է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն նախքան եկամտի ճանաչումը:

Տոկոսային և համանման եկամուտ և ծախս

Խումբը հաշվարկում է տոկոսային եկամուտ ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը ֆինանսական ակտիվների համախառն արժեքի նկատմամբ, բացառությամբ արժեզրկված ակտիվների: Արդյունավետ տոկոսադրույքը (EIR) այն տոկոսադրույքն է, որով գեղչված ակնկալվող ապագա դրամական վճարումները կամ ներհոսքերը ֆինանսական գործիքի ենթադրվող ողջ օգտագործման ժամանակահատվածում կամ կիրառելի դեպքերում՝ ավելի կարճ ժամանակահատվածում, ճշգրտորեն գեղչվում են մինչև ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության զուտ հաշվեկշռային արժեքը: Հաշվարկի ժամանակ հաշվի են առնվում ֆինանսական գործիքի գծով բոլոր պայմանագրային պայմանները (օրինակ՝ ժամկետից շուտ մարման իրավունքը) և միջնորդավճարների գծով կամ լրացուցիչ ծախսերը, որոնք անմիջականորեն կապված են գործիքի հետ և որոնք արդյունավետ տոկոսադրույքի բաղկացուցիչ մաս են կազմում, սակայն հաշվի չեն առնվում ապագա վնասները:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ (շարունակություն)

Երբ ֆինանսական ակտիվը դառնում է արժեզրկված, Խուճը հաշվարկում է տոկոսային եկամուտը՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի զուտ ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ֆինանսական ակտիվը վերականգնվում է և այլևս արժեզրկված չէ, Խուճը վերադառնում է համախառն հիմքով տոկոսային եկամտի հաշվարկին:

Ձեռք բերված կամ ստեղծված արժեզրկված (POCI) ֆինանսական ակտիվների համար Խուճը տոկոսային եկամուտը հաշվարկում է՝ հաշվարկելով վարկային ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը (EIR) և կիրառելով այն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Վարկային ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը (EIR) այն տոկոսադրույքն է, որով սկզբնական ճանաչման ժամանակ գեղջվում են ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը (ներառյալ՝ վարկային կորուստները)՝ ձեռք բերված կամ ստեղծված արժեզրկված (POCI) ֆինանսական ակտիվների ամորտիզացված արժեքին:

Եթե Փուլ 3-ում դասակարգված ֆինանսական ակտիվի գծով վարկային ռիսկը հետագայում բարելավվի այնպես, որ ակտիվն այլևս վարկային արժեզրկված չլինի, և բարելավումը հնարավոր լինի օբյեկտիվորեն վերագրել իրադարձության, որը տեղի է ունեցել այն բանից հետո, երբ ակտիվը սահմանվել է որպես վարկային արժեզրկված (այսինքն ակտիվը դառնում է վերականգնման ենթակա), ակտիվը վերադասակարգվում է 3-րդ փուլից և տոկոսային հասույթը հաշվարկվում է՝ կիրառելով EIR-ը համախառն հաշվեկշռային արժեքի վրա: Լրացուցիչ տոկոսային եկամուտը, որը նախկինում շահույթում և վնասում չէր ճանաչվել՝ ելնելով ակտիվի Փուլ 3 բնույթից, սակայն որը ներկայումս ակնկալվում է ստանալ ակտիվի վերականգնումից հետո, ճանաչվում է որպես արժեզրկման հակադարձում:

Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող բոլոր ֆինանսական ակտիվներից տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է՝ օգտագործելով պայմանագրային տոկոսադրույքը, և ներկայացվում ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում՝ «Այլ տոկոսային եկամուտներում»:

Հաճախորդներին տրված վարկերի տույժերից տոկոսային եկամուտը ներկայացվում է համախմբված ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ «Այլ եկամուտ» հոդվածում:

Միջնորդավճարների գծով եկամուտ

Հաճախորդներին մատուցվող տարբեր ծառայություններից Խուճը ստանում է միջնորդավճարների գծով եկամուտ: Միջնորդավճարների գծով եկամուտը կարող է բաժանվել հետևյալ երկու խմբի.

Միջնորդավճարների գծով եկամուտ, որը ստացվում է որոշակի ժամանակահատվածում մատուցվող ծառայություններից

Միջնորդավճարների գծով եկամուտը, որը ստացվում է որոշակի ժամանակահատվածում մատուցվող ծառայություններից, հաշվեզրկվում է այդ ժամանակահատվածի ընթացքում, քանի որ համապատասխան կատարողական պարտավորությունները բավարարված են: Նման հոդվածները ներառում են միջնորդավճարների գծով եկամուտը ակտիվների կառավարման, պահառության և կառավարման ու խորհրդատվական այլ ծառայությունների համար միջնորդավճարները: Վարկերի տրամադրման գծով պարտավորության դիմաց միջնորդավճարները, եթե վարկի օգտագործման հավանականությունը բարձր է, և վարկերի հետ կապված այլ միջնորդավճարները հետաձգվում են (վարկերի տրամադրման հետ կապված ցանկացած լրացուցիչ ծախսումների հետ միասին) և ճանաչվում են որպես վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքի ճշգրտում:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ (շարունակություն)

Միջնորդավճարների գծով եկամուտ՝ մատուցված միջնորդային ծառայությունների գծով

Երրորդ անձի անունից գործարքի բանակցություններն անցկացնելու և մասնակցելու համար (օրինակ՝ երբ խմբի կատարողական պարտավորությունն է բաժնետոմսերի կամ այլ արժեթղթերի առքը, կամ ընկերության առք ու վաճառքի համաձայնագրի կնքումը) ստացված կոմիսիոն վճարները ճանաչվում են այդ գործարքի ավարտից հետո:

Կոմիսիոն վճարները կամ դրանց բաղկացուցիչ մասերը, որոնք կապված են որոշակի կատարողական պարտավորությունների հետ, ճանաչվում են համապատասխան ցուցանիշների բավարարումից հետո: Երբ պայմանագրով նախատեսված է փոփոխական փոխհատուցում, միջնորդավճարների գծով եկամուտը ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով որ հավանական է, որ ճանաչված կուտակային եկամտի զգալի մասի հակադարձում տեղի չի ունենա, մինչև հետագայում լուծվի փոփոխական փոխհատուցման հետ կապված անորոշությունը:

Հաճախորդների հավատարմության ծրագրեր

Խումբն առաջարկում է հաճախորդների հավատարմության մի շարք ծրագրեր: Նման ծրագրերի հաշվապահական հաշվառումը տարբերվում է՝ կախված նրանից, թե ով է ճանաչվում որպես հաճախորդ, և/կամ խումբը որպես գործակալ, թե որպես պայմանագրի գլխավոր կողմ է հանդես գալիս: Միավորներով իրականացված ծրագրերի դեպքում խումբը, ընդհանուր առմամբ, հաճախորդների կողմից կուտակված և չիրացված միավորների գծով պարտավորություն է ճանաչում, իրացվելու դեպքում՝ ճանաչում ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում: Պլաստիկ քարտերով գործառնություններից քեշբեքերը նվազեցնում են միջնորդավճարների գծով եկամուտը:

Ճահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտ ճանաչվում է, երբ խմբի՝ վճարումը ստանալու իրավունքը սահմանվում է:

Արտարժույթի վերահաշվարկ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով, որը խմբի գործառնական ու հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթի՝ գործարքի օրվա միջին շուկայական փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվներն ու պարտավորությունները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի փոխարժեքը: Արտարժույթով արտահայտված գործարքների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում է համախմբված ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Արտարժույթային գործառնություններից օգուտներ/(վնասներ)՝ արտարժույթի վերագնահատում» հոդվածում: Ոչ դրամային հոդվածների համար, որոնք ներկայացվում են արտարժույթով արտահայտված սկզբնական արժեքով, վերագնահատման ժամանակ կիրառվում է սկզբնական գործարքի ամսաթվի փոխարժեքը: Իրական արժեքով հաշվառվող արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքը:

Գործարքի ամսաթվի դրությամբ պայմանագրային փոխարժեքի և ԿԲ փոխարժեքի տարբերությունը ներառվում է եկամտի կազմում՝ նվազեցված արտարժույթով կատարված գործարքի գծով ծախսերը: 2023թ. Դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ԿԲ-ի կողմից հայտարարված փոխարժեքը կազմում էր 1 ԱՄՆ դոլարի համար 404.79 և 393.57 և 1 Եվրոյի համար 447.90 և 420.06 ՀՀ դրամ համապատասխանաբար:

Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ

Խմբի աշխատակիցները (ներառյալ ղեկավարները) վարձատրություն են ստանում բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումների տեսքով: Այսպիսով, աշխատակիցները ծառայությունների մատուցման համար վարձատրություն են ստանում բաժնային գործիքներով (բաժնային գործիքներով մարվող գործարքներ):

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ (շարունակություն)

Բաժնային գործիքներով մարվող գործարքներ

Բաժնային գործարքներով մարվող գործարքների արժեքը որոշվում է իրական արժեքի հիման վրա այն ամսաթվի դրությամբ, երբ վարձատրությունը տրամադրվում է, համապատասխան գնահատման մոդելի կիրառմամբ: Այդ ծախսը ճանաչվում է անձնակազմի գծով ծախսերում՝ սեփական կապիտալի համապատասխան աճի հետ միասին այն ժամանակաշրջանի ընթացքում, որում ծառայությունը մատուցվել է և անհրաժեշտության դեպքում, կատարողական պայմանները կատարվել են (տրամադրման ժամանակաշրջանում): Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ մինչև իրավունքի առաջացման ամսաթիվը ճանաչված կուտակային ծախսը արտացոլում է իրավունքի առաջացման ամսաթվի լրանալու աստիճանը և բաժնային գործիքների նկատմամբ իրավունքների առաջացման՝ խմբի լավագույն գնահատականը: Ժամանակաշրջանի շահույթի կամ վնասի մասին համախմբված հաշվետվության ծախսը կամ կրեդիտը ներկայացնում է այդ ժամանակաշրջանի սկզբում և վերջում ճանաչված կուտակային ծախսի շարժը:

Իրավունքի ստացման ամսաթվի դրությամբ իրական արժեքը որոշելիս ծառայության հետ կապված պայմանները և ոչ շուկայական պայմանները հաշվի չեն առնվում, սակայն պայմանների բավարարման հավանականությունը հաշվի է առնվում բաժնային գործիքների քանակի որոշման համար, որոնց գծով խմբի լավագույն գնահատականի համաձայն իրավունքները կառաջանան:

Շուկայական պայմաններն արտացոլվում են շնորհման ամսաթվի իրական արժեքում: Վճարումների հետ կապված ցանկացած այլ պայմաններ, որոնք ներառված չեն ծառայության պահանջներում, համարվում են իրավունք չառաջացնող պայմաններ: Իրավունք չառաջացնող պայմաններն արտացոլվում են վարձատրության իրական արժեքում և հանգեցնում են վարձատրության գծով ծախսի անհապաղ ճանաչմանը, եթե չկան ծառայության կամ կատարողականի հետ կապված այլ պայմաններ:

Ծախս չի ճանաչվում այն վարձատրությունների համար, որոնք, ի վերջո, չեն առաջացնում իրավունք, քանի որ շուկայական պայմանները և/կամ ծառայության պայմանները չեն կատարվել: Այն դեպքում, երբ վարձատրությունը ներառում է շուկայական կամ իրավունք չառաջացնող պայման, գործարքները համարվում են կատարված՝ անկախ նրանից, թե շուկայական կամ իրավունքի առաջացման պայմանը բավարարված է թե ոչ, պայմանով, որ կատարողական և/կամ ծառայության բոլոր մյուս պայմանները բավարարված են:

Երբ բաժնային գործիքներով մարվող գործարքի պայմանները փոփոխվում են, ճանաչված նվազագույն ծախսը չփոփոխված գործարքի իրական արժեքն է տրամադրման ամսաթվի դրության, պայմանով, որ պահպանվում են գործարքի իրավունքի առաջացման սկզբնական պայմանները: Լրացուցիչ ծախսը, որը չափվում է փոփոխման ամսաթվի դրությամբ, ճանաչվում է ցանկացած փոփոխության համար, որը մեծացնում է բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարման գործարքի ընդհանուր գումարի իրական արժեքը կամ այլ կերպ ձեռնտու է աշխատողին: Եթե գործարքը չեղարկվում է կազմակերպության կամ գործընկերոջ կողմից, վարձատրության իրական արժեքի ցանկացած մնացած տարր ճանաչվում է ծախս անմիջապես շահույթի կամ վնասի միջոցով:

5 Առանցքային հաշվապահական դատողություններ և գնահատումներ

Դատողություններ

Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման գործընթացում դեկլարությունը կատարել է հետևյալ դատողությունները, բացառությամբ գնահատումների, որոնք առավելագույն ազդեցություն ունեն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա:

Գնահատումների անորոշություն

Խմբի կողմից հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված գումարների վերաբերյալ դեկլարությունը կատարել է հետևյալ առավել կարևոր գնահատումները և դատողությունները.

Հողի, շենքերի և փոխադրամիջոցների վերագնահատում

Հիմնական միջոցների իրական արժեքը որոշվում է շուկայական համեմատական մեթոդով: Այսինքն, գնահատողի կողմից իրականացված գնահատումը հիմնված է շուկայական գործարքների գների վրա՝ Էականորեն ճշգրտված գույքի բնույթի, գտնվելու վայրի և պայմանների տարբերություններն արտացոլելու համար: Խումբը ներգրավում է անկախ փորձագետների իր գույքերը գնահատելու համար:

Ֆինանսական գործիքների չափումը

Եթե համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել ակտիվ շուկայի գների հիման վրա, ապա այն որոշվում է տարբեր գնահատման մոդելների կիրառմամբ, ներառյալ՝ մաթեմատիկական մոդելները: Այդպիսի մոդելների համար ելակետային տվյալները որոշվում են որպես դիտարկվող շուկաների տվյալներ, եթե դա հնարավոր է: Հակառակ դեպքում իրական արժեքի որոշման համար անհրաժեշտ է կիրառել դատողություններ:

Բաժնետոմսով մարվող գործարքների արժեքը որոշվում է Բանկի բաժնետոմսերի իրական արժեքով այն ամսաթվի դրությամբ, երբ դրամաշնորհը տրամադրվում է՝ օգտագործելով համապատասխան գնահատման մոդելը: Այս մոդելների տվյալները վերցված են տեսանելի շուկաներից, որտեղ դա հնարավոր է, բայց եթե դա հնարավոր չէ, իրական արժեքները սահմանելու համար պահանջվում է դատողության որոշակի աստիճան, որի հետագա մանրամասները տրված են Ծանոթագրություն 33-ում:

Ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման պահուստ

Ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման պահուստի գնահատումը ֆինանսական ակտիվների բոլոր դասերի համար պահանջում է դատողություն, մասնավորապես՝ ապագա դրամական հոսքերի գումարի և ժամանակի և գրավի արժեքի գնահատումը՝ արժեզրկման գծով վնասների որոշման և վարկային ռիսկի զգալի աճի գնահատման ժամանակ: Այս գնահատումները պայմանավորված են մի շարք գործոններով, որոնց փոփոխությունները կարող են հանգեցնել պահուստների տարբեր մակարդակների: Խմբի՝ ակնկալվող վարկային կորուստների հաշվարկները ելնում են բարդ մոդելներից, որոնց հիմքում ընկած են մի շարք ենթադրություններ՝ փոփոխական մուտքային տվյալների ընտրության և նրանց փոխկապակցվածության վերաբերյալ:

5 Առանցքային հաշվապահական դատողություններ և գնահատումներ (շարունակություն)

ԱՎԿ մոդելների տարրերը, որոնք համարվում են հաշվապահական դատողություններ և գնահատումներ, ներառում են՝

- Վիճակագրական մոդելներ դեֆոլտի հավանականությունը (PD), դեֆոլտի դեպքում գործիքի արժեքը (EAD) և դեֆոլտի դեպքում կորստի չափը (LGD) խմբային հիմունքով գնահատելու համար,
- Ֆինանսական ակտիվների սեզոնականությունը, երբ դրանց ԱՎԿ-ն հաշվարկված է խմբային հիմունքով,
- ԱՎԿ մոդելների մշակումը, ներառյալ տարբեր բանաձևերը և մուտքային տվյալների ընտրությունը,
- Մակրոտնտեսական սցենարների և տնտեսագիտական մուտքային տվյալների միջև կապվածության որոշումը, ինչպիսիք են գործազրկության մակարդակը և գրավի արժեքները, և ազդեցությունը դեֆոլտի հավանականության (PD), դեֆոլտի դեպքում գործիքի իրական արժեքի (EAD) և դեֆոլտի դեպքում կորստի չափի (LGD) վրա,
- Հեռանկարային մակրոտնտեսական սցենարների ընտրությունը և դրանց հավանականության կշիռը՝ տնտեսական տվյալները ԱՎԿ մոդելների մեջ արտացոլելու համար:

Վարձակալություն-լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքի գնահատումը

Խումբը չի կարող հեշտությամբ որոշել վարձակալության ենթադրվող տոկոսադրույքը, հետևաբար, ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորությունները չափելու համար այն օգտագործում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը (IBR): Լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը (IBR) այն տոկոսադրույքն է, որը Խումբը պետք է վճարեր համանման ժամկետում և ապահովվածությամբ փոխառություն ստանալու համար՝ համանման տնտեսական միջավայրում համանման արժեքով օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի ձեռքբերման նպատակով: Հետևաբար, լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքն (IBR) արտացոլում է այն, ինչ Խումբը «պետք է վճարեր», որը պահանջում է գնահատել, երբ դիտարկվող տոկոսադրույքներ մատչելի չեն (օրինակ՝ դուստր ընկերությունների համար, որոնք ֆինանսավորման գործարքներ չեն կնքում) կամ երբ դրանք պետք է ճշգրտվեն՝ արտացոլելու ֆինանսական վարձակալության ժամկետներն ու պայմանները (օրինակ, երբ վարձակալությունները դուստր ընկերության գործառնական արժույթով չեն):

Խումբը գնահատում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքն (IBR)՝ օգտագործելով դիտարկելի ելակետային տվյալները (օրինակ՝ շուկայական տոկոսադրույքները), երբ առկա է, և պահանջվում է իրականացնել ընկերությանը բնորոշ որոշակի գնահատումներ (օրինակ՝ դուստր ընկերության առանձին վարկանիշը):

6 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ. Դեկտեմբեր 31	2022թ. Դեկտեմբեր 31
Կանխիկ միջոցներ	22,665,289	21,703,944
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում, ներառյալ պարտադիր պահուստները (չսահմանափակված մասը)	38,560,913	58,759,074
<u>Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում</u>	12,277,358	7,959,461
<u>Կարճաժամկետ ներդրումներ այլ բանկերում</u>		
<u>ՀՀ բանկերում</u>		
ԲԲԸ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում	4,663,224	-
Արժեզրկման գծով պահուստ	(20,518)	(53,194)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	78,146,266	88,369,285

2023թ. Դեկտեմբերի 31 դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ում թղթակցային հաշիվների մնացորդները ներառում են պարտադիր պահուստներ 26,139,452 հազ. ՀՀ դրամի չափով (2022թ. դեկտեմբերի 31՝ 19,602,439 հազ. դրամ):

ՀՀ ԿԲ-ում պահվող նոստրո հաշիվները վերաբերում են վճարահաշվարկային գործունեությանը (տես Ծանոթագրություն 8) և անհրաժեշտության դեպքում կարող են ելքագրվել:

Դրամական միջոցների բոլոր մնացորդները վերագրված են առաջին փուլին: Հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում ԱՎԿ պահուստի փոփոխության վերլուծությունը հետևյալն է.

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ. Դեկտեմբեր 31	2022թ. Դեկտեմբեր 31
ԱՎԿ պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	53,194	133,293
ԱՎԿ փոփոխություն	(32,676)	(80,099)
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	20,518	53,194

7 Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Խումբը օգտագործում է ածանցյալ ֆինանսական գործիքները առևտրային նպատակներով: Ստորև ներկայացված աղյուսակը ցույց է տալիս որպես ակտիվներ և պարտավորություններ ներկայացված ածանցյալ ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները.

	31- Դեկտեմբեր -2023		31- Դեկտեմբեր -2022	
	Անվանական արժեք	Իրական արժեք	Անվանական արժեք	Իրական արժեք
Ակտիվներ Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ				
Տոկոսադրույքի սվոպ	4,189,455	190,192	5,673,542	327,011
Արժույթային սվոպ	8,577,752	9,765	2,136,573	36,273
	12,767,207	199,957	7,810,115	363,284
Պարտավորություններ Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ				
Արժույթային սվոպ	-	58,552	-	-
	-	58,552	-	-

8 Պահանջներ բանկերի նկատմամբ

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ. Դեկտեմբեր 31	2022թ. Դեկտեմբեր 31
Պահանջներ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ		
Վարկային քարտերով գործառնությունների գծով դեպոզիտացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	6,005,000	2,777,500
Արտարժույթով պարտադիր պահուստներ ՀՀ ԿԲ-ում	26,827,740	21,675,649
Ընդամենը	32,832,740	24,453,149
Պահանջներ այլ բանկերի նկատմամբ		
Հայկական բանկեր	-	199,889
Օտարերկրյա բանկեր	4,187,341	1,153,961
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ արտարժույթի առքուվաճառքի գծով	163,157	-
Չմարված գործարքներ	208,919	22,273,672
Ընդամենը պահանջներ այլ բանկերի նկատմամբ	4,559,417	23,627,522
Այլ դեբիտորական պարտքեր		
Դրամական փոխանցումների համակարգերից ստացվելիք գումարներ	1,914,392	1,852,078
Պլաստիկ քարտերով գործարքներից ստացվելիք գումարներ	125,360	425,196
Ընդամենը այլ դեբիտորական պարտքեր	2,039,752	2,277,274
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ		
Հայկական բանկերից ստացվելիք գումարներ	60,035,070	559,459
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ մինչև արժեզրկումը	99,466,979	50,917,404
Արժեզրկման գծով պահուստ	(42,883)	(111,174)
Ընդամենը պահանջներ բանկերի նկատմամբ	99,424,096	50,806,230
Հազ. ՀՀ դրամ	31-Դկտ -2023	31-Դկտ-2022
ԱՎԿ պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	111,174	71,910
ԱՎԿ փոփոխություն	(68,291)	39,264
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	42,883	111,174

Պահանջներ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ

Մնացորդները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են վարկային քարտերով գործառնությունների համար: ՀՀ ԿԲ-ում դեպոզիտացված միջոցը, որը ոչ տոկոսակիր ավանդ է, որը հաշվարկվում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն և որի ելքագրումը սահմանափակված է:

Բանկերից պահանջվում է ՀՀ ԿԲ-ում պահել կանխիկ ավանդ (պարտադիր պահուստ) ներգրավված միջոցների համար:

ՀՀ դրամով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 4% և ամբողջությամբ պահվում է ՀՀ դրամով:

Արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 18%, որից 6%-ը պահվում է ՀՀ դրամով, իսկ 12%-ը՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով (2022թ-ին՝ 6%՝ ՀՀ դրամով և 12%՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով): ՀՀ դրամով պահվող ավանդը ելքագրելու Բանկի իրավունքը չի սահմանափակվում օրենսդրությամբ, սակայն եթե Բանկը չի ապահովում պահուստի նվազագույն միջին օրական գումարը, վերջինիս նկատմամբ կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ: ՀՀ դրամով պահվող պարտադիր պահուստները դասակարգվում են որպես դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ (տես Ծանոթագրություն 13), քանի որ կարող են ելքագրվել անհրաժեշտության դեպքում:

Արտարժույթով պահվող պարտադիր պահուստի համար Բանկն պարտավոր է ապահովել նվազագույն մնացորդ յուրաքանչյուր օրվա վերջում: Այս պահուստները չեն համարվում դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ և ներառված են բանկերի նկատմամբ պահանջների:

8 Պահանջներ բանկերի նկատմամբ (շարունակություն)

Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների կենտրոնացում

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի (2022թ-ին՝ ՀՀ ԿԲ), որի գծով մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների պարտքային որակ

Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերը և փոխատվությունները ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն և ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված բոլոր վարկերը և փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

9 Ներդրումային արժեթղթեր

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2023թ. Դեկտեմբեր 31	2022թ. Դեկտեմբեր 31
Պարտքային արժեթղթեր ամորտիզացված արժեքով		
<i>Բանկի կողմից պահվող՝</i>		
Հայկական ընկերությունների պարտատոմսեր	-	169,536
Հանած. արժեզրկումից կորուստներ	-	(79,196)
Պարտքային արժեթղթեր ամորտիզացված արժեքով	-	90,340

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2023թ. Դեկտեմբեր 31	2022թ. Դեկտեմբեր 31
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային և այլ ֆիքսված եկամտաբերությամբ գործիքներ		
<i>Բանկի կողմից պահվող՝</i>		
<i>Պետական պարտատոմսեր</i>		
ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	18,238,634	12,033,575
<i>Կորպորատիվ պարտատոմսեր</i>		
Հայկական ընկերությունների պարտատոմսեր	296,266	3,232,827
<i>Բաժնային գործիքներ</i>		
Չգնանշված բաժնային արժեթղթեր	112,983	112,278
Ընդամենը՝ իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող և բանկի կողմից պահվող պարտքային և այլ ֆիքսված եկամտաբերությամբ գործիքներ	18,647,883	15,378,680

	2023թ. Դեկտեմբեր 31	2022թ. Դեկտեմբեր 31
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող՝ բանկի կողմից պահվող բաժնային գործիքներ		
Չգնանշված բաժնային արժեթղթեր՝ C կարգի Visa բաժնետոմսեր	2,775,053	2,153,118
Ընդամենը՝ իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող՝ բանկի կողմից պահվող պարտքային և այլ ֆիքսված եկամտաբերությամբ գործիքներ	2,775,053	2,153,118

	2023թ. Դեկտեմբեր 31	2022թ. Դեկտեմբեր 31
Գրավադրված գործիքներ առջուվաճառքի պայմանագրերի ներքո		
ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	-	6,019,389
Ընդամենը՝ օրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող գրավադրված գործիքներ	-	6,019,389

առքուվաճառքի պայմանագրերի ներքո

9 Լերդրումային արժեթղթեր (շարունակություն)

Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթեր Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 2	Ընդամենը
Հունվարի 1-ի դրությամբ	169,536	169,536
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	(169,536)	(169,536)
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	-	-

Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթերի գծով ԱՎԿ Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 2	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	79,196	79,196
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(79,196)	(79,196)
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	-	-

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերի գծով ԱՎԿ-ների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև՝

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը հունվարի 1-ի դրությամբ	18,403,647	2,882,144	21,285,791
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	8,621,578	-	8,621,578
Մարված ակտիվներ	(8,420,836)	(2,983,744)	(11,404,580)
Տեղափոխում Փուլ 2	-	-	-
Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	(246,041)	35,577	(210,464)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	242,576	-	242,576
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	18,600,924	(66,024)	18,534,900

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	190,505	581,344	771,849
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	13,944	-	13,944
Մարված ակտիվներ	(46,385)	(581,343)	(627,729)
Տեղափոխում Փուլ 2	-	-	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ ներքի վրա ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	-	-	-
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(122,674)	-	(122,674)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	539	-	539
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	35,930	-	35,930

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող չգնանշված բաժնային արժեթղթերը հիմնականում ներառում են պարտադիր բաժնետոմսերը բորսաներում և քլիրինգային ընկերություններում:

2023թ.-ին խումբն իր՝ իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող բաժնեմասից ստացել է 3,185 հազ. ՀՀ դրամի չափով շահաբաժիններ (2022թ.՝ 9,199 հազ. ՀՀ դրամ), որոնք համախմբված հաշվետվությունում ճանաչվել են որպես այլ եկամուտ (տես շանոթագրություն 29):

10 Հաճախորդներին տրված վարկեր

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ. Դեկտեմբեր 31	2022թ. Դեկտեմբեր 31
Կորպորատիվ հաճախորդներին տրված վարկեր		
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	113,677,727	92,434,438
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	76,819,141	56,033,369
Ընդամենը կորպորատիվ հաճախորդներին տրված վարկեր	190,496,868	148,467,807
Մանրածախ հաճախորդներին տրված վարկեր (բացի գյուղատնտեսական վարկերից)		
Սպառողական վարկեր	115,348,727	101,971,629
Հիփոթեքային վարկեր	55,818,879	42,553,868
Վարկային քարտեր	13,823,180	12,102,219
Ոսկու գրավադրամաձև վարկեր	-	135
Ընդամենը մանրածախ հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով	184,990,786	156,627,851
Գյուղատնտեսական վարկեր		
Գյուղատնտեսական վարկեր՝ մանրածախ	71,047,967	94,712,827
Գյուղատնտեսական վարկեր՝ կորպորատիվ	16,539,536	14,069,596
Ընդամենը մանրածախ հաճախորդներին տրված գյուղատնտեսական վարկեր ամորտիզացված արժեքով	87,587,503	108,782,423
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	463,075,156	413,878,081
Արժեզրկման գծով պահուստ	(5,271,996)	(5,438,836)
Հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր ամորտիզացված արժեքով	457,803,159	408,439,245

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	POCI	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	392,606,428	8,885,751	12,317,641	68,261	413,878,081
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	204,385,354	-	-	-	204,385,354
Մարված ակտիվներ	(145,499,344)	(3,058,696)	(12,309,009)	(39,190)	(160,906,239)
Տեղափոխում Փուլ 1	675,365	(675,365)	-	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(2,911,513)	2,911,513	-	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(8,581,313)	(951,294)	9,532,607	-	-
Վերականգնումներ	-	-	3,705,161	-	3,705,161
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(237,141)	-	(237,141)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	2,075,063	79,392	94,877	610	2,249,942
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	442,750,040	7,191,301	13,104,136	29,681	463,075,156

10 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	POCI	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,519,385	222,309	3,682,495	14,647	5,438,836
Տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ. Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	1,684,441	-	-	-	1,684,441
Մարված ակտիվներ	(348,822)	(25,401)	(1,326,681)	(7,891)	(1,708,795)
Տեղափոխում Փուլ 1	16,013	(16,013)	-	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(121,039)	121,039	-	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(903,661)	(89,629)	993,289	-	-
ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ ներքին վրա ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	(11,760)	74,028	1,170,757	-	1,233,025
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և եյակետային տվյալների փոփոխություն	(417,723)	(28,652)	(1,602,365)	(6,756)	(2,055,495)
Ընդամենը տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ.	(102,551)	35,372	(765,000)	(14,647)	(846,825)
Տեղափոխումներ՝ առանց ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցության Չեղչի հակադարձում (նվազեցված տոկոսային հասույթից)	-	-	435,128	-	435,128
Վերականգնումներ	-	-	459,694	-	459,694
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(237,141)	-	(237,141)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	4,590	948	16,766	-	22,304
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	1,421,424	258,629	3,591,942	-	5,271,996

Վարկերը առավելապես տրամադրվել են ՀՀ հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունը իրականացնում են տնտեսության հետևյալ ոլորտներում.

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ. Դեկտեմբերի 31	2022թ. Դեկտեմբերի 31
Ֆիզիկական անձինք	256,038,750	251,340,679
Սևուկ և խմիչք	52,385,568	43,802,720
Առևտուր	40,241,793	38,320,765
Շինարարություն	40,744,671	31,050,322
Արտադրություն	9,850,887	10,227,201
Գյուղատնտեսություն	19,464,830	16,815,193
Տրանսպորտ	5,228,520	4,939,521
Ֆինանսական հատված	8,271,254	4,519,114
Էներգետիկա	8,926,533	3,763,173
Այլ	21,922,349	9,099,393
Արժեզրկման գծով պահուստ	(5,271,996)	(5,438,836)
Չուտ հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով	457,803,159	408,439,245

11 Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ. Դեկտեմբեր 31	2022թ. Դեկտեմբեր 31
Ֆինանսական վարձակալություն կորպորատիվ հաճախորդներին	79,275,690	47,807,779
Ֆինանսական վարձակալություն մանրածախ հաճախորդներին	5,975,854	6,158,767
Համախառն ֆինանսական վարձակալություն	85,251,544	53,966,546
Արժեզրկման գծով պահուստ	(725,033)	(543,325)
Չուտ ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	84,526,511	53,423,221

Ֆինանսական վարձակալության գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեք 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	52,594,052	790,565	581,929	53,966,546
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	49,120,787	-	-	49,120,787
Մարված ակտիվներ	(17,860,091)	206,038	(465,446)	(18,119,499)
Տեղափոխում Փուլ 1	884,135	(860,958)	(23,177)	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(223,237)	230,976	(7,739)	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(702,073)	(156,894)	858,967	-
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	277,397	2,329	5,503	285,229
Վերականգնում	-	-	-	-
Դուրսգրում	-	-	(1,519)	(1,519)
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	84,090,970	212,056	948,518	85,251,544

Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	240,619	27,711	274,995	543,325

<i>Տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ.</i>				
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	223,954	-	-	223,954
Մարված ակտիվներ	(20,805)	(1,133)	(18,308)	(40,246)
Տեղափոխում Փուլ 1	25,789	(18,085)	(7,704)	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(2,997)	7,694	(4,697)	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(29,999)	(6,810)	36,809	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ ների վրա				226,181
Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(23,584)	(2,892)	252,657	
	(147,115)	(255)	(102,555)	(249,925)

Ընդամենը տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ.	25,243	(21,481)	156,202	159,964
---	---------------	-----------------	----------------	----------------

<i>Տեղափոխումներ՝ առանց ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցության</i>				
Չեղջի հակադարձում (նվազեցված տոկոսային հասույթից)	-	-	19,952	19,952
Վերականգնում	-	-	-	-
Դուրսգրում	-	-	(1,519)	(1,519)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	1,128	39	2,145	3,311

Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	266,990	6,269	451,775	725,033
---	---------	-------	---------	---------

11 Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ (շարունակություն)

Ֆինանսական վարձակալության պորտֆելի տնտեսական վերլուծություն

Կորպորատիվ հաճախորդների հետ ֆինանսական վարձակալության պայմանագրերը առավելապես կնքվել են ՀՀ հաճախորդների հետ, որոնք իրենց գործունեությունը իրականացնում են տնտեսության հետևյալ ոլորտներում.

	2023թ. Դեկտեմբեր 31	2022թ. Դեկտեմբեր 31
Շինարարություն	23,384,448	12,799,029
Սննդի և ըմպելիքների արտադրություն	16,261,468	8,441,952
Գյուղատնտեսություն	8,569,462	7,585,991
Ֆինանսական վարձակալություն մանրածախ հաճախորդներին	5,975,854	6,158,767
Առևտուր	8,768,709	6,404,628
Սպասարկման ոլորտ	7,537,971	5,123,983
Արտադրություն	9,527,585	4,623,227
Տրանսպորտ	4,528,927	2,027,441
ՀԷԿ-եր	107,570	142,381
Կաշվե իրերի արտադրություն	105,632	173,284
Օդային տրանսպորտ		149,466
Այլ	483,918	336,397
Արժեզրկման գծով պահուստ	(725,033)	(543,325)
Չուտ ներդրում ֆինանսական վարձակալությունում	84,526,511	53,423,221

12 Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում

Խումբն ունի բաժնեմաս «Ամուլդի-Ակբա Ասեթ Մենեջմենթ» ՓԲԸ-ում, որտեղ խմբին է պատկանում բաժնետոմսերի 49%-ը:

Ասոցիացված կազմակերպության ամփոփ ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է ստորև.

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ. Դեկտեմբեր 31	2022թ. Դեկտեմբեր 31
Ընդամենը ակտիվներ	4,424,500	3,416,306
Ընդամենը պարտավորություններ	802,465	636,257
Չուտ ակտիվներ	3,622,035	2,780,049
Խմբի մասնաբաժինը զուտ ակտիվներում 49%	1,774,796	1,362,224

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չկար որևէ նշանակալի սահմանափակում ասոցիացված կազմակերպություններից խմբին շահաբաժինների տեսքով միջոցներ փոխանցելու նկատմամբ:

Խումբը 2023թ. հունիս ամսին եռամսյակում ստացել է շահաբաժիններ ասոցիացված կազմակերպությունից 698,577 հազ. ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 539,806 հազ. ՀՀ դրամ):

Խմբի բաժնեմասը ասոցիացված կազմակերպության շահույթում կամ վնասում և այլ համապարփակ եկամտում հետևյալն է.

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Հաշվետու տարվա շահույթ	1,019,039	736,475
Այլ համապարփակ եկամուտ	78,857	(53,122)
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ	1,097,896	683,353

13 Հիմնական միջոցներ, ոչ կյուրական ակտիվներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

	Հող և շենքեր	Վարձակալած գույքի բարելավում	Գրասենյակային տեխնիկա	Կառուցվածքներ և սարքավորումներ	Փոխադրամիջոցներ	Գուղվիլ	Ծրագրաշար և լիցենզիաներ	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	Ընդամենը
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>									
Սկզբնական արժեք/ վերագնահատված արժեք									
2023թ. Հունվարի 1-ի դրությամբ	12,320,458	812,734	9,522,712	3,284,619	529,300	18,132	7,957,317	3,846,303	38,291,575
Ավելացում	448,737	547,668	2,025,424	506,440	134,807	-	688,620	1,858,331	5,795,444
Օտարում և դուրսգրում	(1,152,000)	-	(91,668)	(198,600)	(25,850)	(18,132)	(91,702)	(629,922)	(1,793,290)
2023թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	11,617,195	1,360,402	11,456,469	3,592,459	638,257	-	8,554,236	5,074,711	42,293,728
Կուտակված մաշվածություն, ամորտիզացիա և արժեզրկում									
2023թ. Հունվարի 1-ի դրությամբ	20,444	418,759	5,196,118	2,155,279	5,176	-	3,018,609	2,116,745	12,931,130
Հաշվետու տարվա մաշվածության ծախս	246,289	122,043	985,826	317,979	71,992	-	831,651	737,007	3,312,787
Օտարում և դուրսգրում	(14,848)	-	(220,616)	(173,228)	(2,740)	-	(88,740)	(560,994)	(1,061,166)
2023թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	251,885	540,802	5,961,328	2,300,030	74,428	-	3,761,520	2,292,758	15,182,751
Չուտ հաշվեկշռային արժեք									
2023թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	11,365,310	819,600	5,495,141	1,292,429	563,829	-	4,792,715	2,781,953	27,110,978

Խումբը ներգրավել է անկախ խորհրդատուի հողի, շենքերի և փոխադրամիջոցների իրական արժեքները գնահատելու համար: Իրական արժեքների գնահատումը հիմնված է շուկայական գործարքների գների վրա: Վերագնահատումն իրականացվել է 2022 դեկտեմբերի 1-ին:

Խումբը չունի գրավադրված հիմնական միջոցներ:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ներառում են միայն շենքեր:

13 Հիմնական միջոցներ, ոչ նյութական ակտիվներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ (շարունակություն)

	Հող և շենքեր	Վարձակա- լած գույքի բարելավում	Գրասենյա- կային տեխնիկա	Կառուց- վածքներ և սարքավո- րումներ	Փոխադրա- միջոցներ	Գուղվիլ	Ծրագրա- շար և լիցենզիա- ներ	Օգտա- գործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	Ընդամենը
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>									
Սկզբնական արժեք/ վերագնահատված արժեք									
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	9,279,578	768,481	8,493,992	3,108,681	494,559	18,132	7,030,974	3,719,303	32,913,700
Ավելացում	241,410	44,253	1,208,873	325,285	32,699	-	1,613,821	239,085	3,705,426
Օտարում և դուրսգրում	(71,000)	-	(180,153)	(149,347)	(3,325)	-	(95,678)	(102,221)	(601,724)
Վերագնահատման ազդեցությունը շահույթի կամ վնասի վրա	1,198,699	-	-	-	14,118	-	-	-	1,212,817
Վերագնահատման ազդեցությունը այլ համապարփակ արդյունքի վրա	1,671,771	-	-	-	(8,751)	-	-	-	1,663,020
Փոփոխություն	-	-	-	-	-	-	-	(9,864)	(9,864)
Արժեզրկման գծով ծախս շահույթում կամ վնասում	-	-	-	-	-	-	(591,800)	-	(591,800)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	12,320,458	812,734	9,522,712	3,284,619	529,300	18,132	7,957,317	3,846,303	38,291,575
Կուտակված մաշվածություն, ամորտիզացիա և արժեզրկում									
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	23,746	327,764	4,514,149	2,059,352	25,000	-	2,463,777	1,643,046	11,056,834
Հաշվետու տարվա մաշվածության ծախս	208,009	90,995	794,627	212,653	60,259	-	650,510	589,895	2,606,948
Օտարում և դուրսգրում	-	-	(112,658)	(116,726)	-	-	(95,678)	(102,221)	(427,283)
Վերագնահատման ազդեցությունը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի վրա	(211,311)	-	-	-	(80,083)	-	-	-	(291,394)
Փոփոխություն	-	-	-	-	-	-	-	(13,975)	(13,975)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	20,444	418,759	5,196,118	2,155,279	5,176	-	3,018,609	2,116,745	12,931,130
Չուտ հաշվեկշռային արժեք									
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	12,300,014	393,975	4,326,594	1,129,340	524,124	18,132	4,938,708	1,729,558	25,360,445

14 Հարկում

Շահութահարկի գծով ծախսը բաղկացած է հետևյալ հոդվածներից.

	01/01/23-31/12/23թ	01/01/22-31/12/22թ.
Ընթացիկ շահութահարկի գծով ծախս	6,485,295	6,198,921
Հետաձգված հարկային փոխհատուցում՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում	(148,995)	(451,700)
Շահութահարկի գծով ծախս	6,336,300	5,747,221

Ընթացիկ և հետաձգված հարկի համար կիրառվող դրույքաչափը կազմել է 18%:

Շահութահարկի արդյունավետ դրույքաչափը տարբերվում է շահութահարկի՝ օրենքով սահմանված դրույքաչափից: Օրենքով սահմանված դրույքաչափի հիման վրա շահութահարկի գծով ծախսի համաձայնեցումը իրականի հետ հետևյալն է.

Հազ. ՀՀ դրամ	01/01/23-31/12/23թ	01/01/22-31/12/22թ.
Շահույթ նախքան հարկումը	34,914,876	28,317,661
Օրենքով սահմանված հարկի դրույքաչափ	18%	18%
Շահութահարկի գծով տեսական ծախս՝ օրենքով սահմանված դրույքաչափով	6,284,678	5,097,179
Շահութահարկի գծով ծախս	6,336,300	5,747,221

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ և դրանց շարժը համապատասխան տարիների համար ներկայացված է ստորև.

Հազ. ՀՀ դրամ	Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում			Մնացորդն առ 2022թ. դեկտեմբերի 31	Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում		Մնացորդն առ 2023թ. դեկտեմբերի 31
	Մնացորդն առ 2022թ. Հունվարի 1	Շահույթում կամ վնասում	Այլ համապարփակ եկամտում		Շահույթում կամ վնասում	Այլ համապարփակ եկամտում	
Հետաձգված հարկային ակտիվներ/ (պարտավորություններ)							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	9,575	-	9,575	(5,882)	-	3,693
Աժանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	(52,883)	-	(52,883)	24,105	-	(28,778)
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	(9,358)	14,690	-	5,332	(34,751)	-	(29,419)
Ներդրումային արժեթղթեր	(713,292)	210,624	57,842	(444,826)	(242,800)	159,316	(528,310)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(104,343)	(361,035)	-	(465,378)	(44,017)	-	(509,395)
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	61,522	(52,953)	-	8,569	56,213	-	64,782
Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում	(150,497)	(33,705)	9,562	(174,640)	(74,263)	-	(248,903)
Հիմնական միջոցներ	(736,103)	(231,241)	(330,678)	(1,298,022)	672,926	-	(625,096)
Այլ ակտիվներ	49,532	34,003	-	83,535	(95,216)	-	(11,681)
Այլ փոխառու միջոցներ	(30,374)	314,359	-	283,985	239,522	-	523,507
Այլ պարտավորություններ	369,671	694,306	-	1,063,977	(325,907)	-	739,228
Այլ ֆինանսական գործիքներ ամորտիզացված արժեքով և պահուստներ	58,286	(94,040)	-	(35,754)	(20,936)	-	(56,690)
Չուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ	(1,204,956)	451,700	(263,274)	(1,016,530)	148,995	159,316	(707,061)

15 Այլ ակտիվներ

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ. Դեկտեմբեր 31	2022թ. Դեկտեմբեր 31
Այլ դեբիտորական պարտքեր	2,811,653	1,556,817
Արժեզրկման պահուստ	(30,436)	(27,831)
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	2,781,217	1,528,986
Կանխավճարներ վարձակալած գույքի մատակարարներին	7,372,935	8,062,460
Բռնագանձված ակտիվներ	1,468,026	1,542,858
Կանխավճարներ մատակարարներին	1,200,198	910,537
Հաշվանցման ենթակա ԱԱՀ	381,630	941,521
Պաշարներ	333,836	267,630
Վարձակալության նպատակով գնված գույք	28,675	464,625
Վերադարձված լիզինգի առարկա հանդիսացող գույք	-	30,795
Այլ	174,850	204,152
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	10,960,150	12,424,578
Հանած՝ արժեզրկման գծով պահուստ	(656,841)	(780,144)
Ընդամենը այլ ակտիվներ	13,084,526	13,173,420

Այլ ֆինանսական ակտիվներ գծով ԱՎԿ-ի վերլուծությունը հետևյալն է՝

Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	27,831	27,831
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ (զուտ)	6,167	6,167
Դուրս գրում	(3,562)	(3,562)
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	30,436	30,436

16 Բանկերի նկատմամբ պահանջներ

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ. Դեկտեմբեր 31	2022թ. Դեկտեմբեր 31
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրեր այլ բանկերի հետ	-	6,026,642
ՀՀ այլ բանկերից ստացված վարկեր	-	3,003,615
Միջազգային բանկերից ստացված վարկեր	12,082,606	469,764
Թղթակցային հաշիվներ այլ բանկերում	428,504	417,662
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ արտարժույթի առքուվաճառքի գծով	161,918	-
Կարճաժամկետ տեղաբաշխումներ այլ բանկերում	69,621	19,951
Ընդամենը բանկերի նկատմամբ պահանջներ	12,742,649	9,937,634

17 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ. Դեկտեմբեր 31	2022թ. Դեկտեմբեր 31
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
Մանրածախ	81,657,650	65,375,020
Կորպորատիվ	107,755,633	113,935,368
Չհաշվանցված գործարքներ	1,791,580	6,278,586
Ժամկետային ավանդներ		
Մանրածախ	226,657,523	175,670,130
Կորպորատիվ	85,369,264	62,909,841
Ընդամենը	503,231,650	424,168,945

ՀՀ օրենսդրության համաձայն՝ Խումբը պարտավորվում է հետ վճարել ֆիզիկական անձանց կողմից ներդրված ավանդները ավանդատուի առաջին իսկ պահանջի դեպքում: Այն դեպքում, երբ ժամկետային ավանդների գծով դրամական միջոցները հետ են վերադարձվում ավանդատուին մինչև ժամկետի ավարտը համաձայն ավանդատուի պահանջի, ավանդի տոկոսները վճարվում են ցպահանջ ավանդների տոկոսադրույքներին համապատասխան, եթե պայմանագրով այլ տոկոսադրույքներ նախատեսված չեն:

18 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ. Դեկտեմբեր 31	2022թ. Դեկտեմբեր 31
Մուրհակներ	-	807,986
ՀՀ-ում թողարկված պարտատոմսեր	21,087,118	5,398,074
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	21,087,118	6,206,060

Պարտատոմսերի տարեկան եկամտաբերությունը և պարտատոմսերի մարման ժամկետները հետևյալն են՝

Հազ. ՀՀ դրամ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Մարման ժամկետները
2021թ. թողարկված պարտատոմսեր	9.5%	4.1%	2023
2022թ. թողարկված պարտատոմսեր	11%	5%	2025
2023թ. թողարկված պարտատոմսեր	11.5%	5%	2026

19 Այլ փոխառու միջոցներ

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ. Դեկտեմբեր 31	2022թ. Դեկտեմբեր 31
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից փոխառու միջոցներ	44,645,981	44,636,290
ՀՀ Կառավարությունից փոխառու միջոցներ	33,097,468	35,187,132
Տեղական ֆինանսական կազմակերպություններից փոխառու միջոցներ	2,895,519	2,926,091
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	2,896,371	1,573,639
Այլ փոխառու միջոցներ	83,535,339	84,323,152

Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից փոխառությունները որոշակի ֆինանսական ծրագրերի շրջանակներում ՀՀ դրամով, ԱՄՆ դոլարով և Եվրոյով արտահայտված միջոցներ են՝ 2022թ.-ից 2028թ. մարման ժամկետներով:

ՀՀ կառավարությունից փոխառությունները հիմնականում ներառում են ՀՀ ԿԲ-ի վերաֆինանսավորման ծրագրերի շրջանակներում ՀՀ դրամով արտահայտված միջոցներ՝ 2022թ.-ից 2041թ. մարման ժամկետներով:

Տեղական ֆինանսական կազմակերպություններից փոխառությունները հիպոթեքային վերաֆինանսավորման ծրագրերի շրջանակներում ՀՀ դրամով արտահայտված միջոցներ են՝ 2022թ.-ից 2034թ. մարման ժամկետներով:

Պարտադիր պայմանների խախտում

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը բավարարել է բոլոր պարտադիր պայմանների հետ համապատասխանության պահանջները:

20 Ստորադաս վարկեր

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ. Դեկտեմբեր 31	2022թ. Դեկտեմբեր 31
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված ստորադաս վարկեր	12,661,577	7,805,036
Ստորադաս վարկեր	12,661,577	7,805,036

21 Այլ պարտավորություններ

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ. Դեկտեմբեր 31	2022թ. Դեկտեմբեր 31
Կրեդիտորական պարտքեր	3,590,627	3,273,592
Կրեդիտորական պարտքեր աշխատակազմի նկատմամբ	5,182,620	3,998,386
Պարտավորությունների գծով պահուստ	-	2,666,591
Չհաշվանցված գործարքներ	-	3,307,766
Վարկային բնույթի պարտավորությունների գծով արժեզրկման պահուստ	74,751	94,763
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	8,847,998	13,341,098
Կանխավճարներ վարձակալներից	2,427,814	2,982,241
Շահութահարկից բացի այլ հարկային պարտավորություններ	818,158	811,643
Պարտքեր ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին	186,327	131,143
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	149,916	114,288
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	3,582,215	4,039,315
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	12,430,213	17,380,413

22 Կապիտալ

Թողարկված կապիտալ

2023թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի բաժնետիրական կապիտալը կազմել է 55,000,000 հազ. դրամ (2022թ.՝ 55,000,000 հազ. դրամ): Հայտարարված, թողարկված և շրջանառվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 5,500 սովորական բաժնետոմսերից (2022թ.՝ 5,500 սովորական բաժնետոմսեր), որոնց յուրաքանչյուրի անվանական արժեքը կազմում է 10,000 հազ. դրամ (2022թ.՝ 10,000 հազ. դրամ):

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժիններ և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

Պահուստների բնույթը և նպատակը

Հիմնական միջոցների վերազնահատումից աճ

Հիմնական միջոցների վերազնահատումից աճը ներառում է մինչև հողի, շենքերի և փոխադրամիջոցների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը դրանց կուտակային դրական վերազնահատված արժեքը:

Ներդրումային արժեթղթերի վերազնահատման պահուստ

Ներդրումային արժեթղթերի վերազնահատման պահուստը ներառում է իրական արժեքի կուտակային զուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

Շահաբաժիններ

2023թ. Մայիսի 25-ի բաժնետերերի ժողովում Բանկը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար հայտարարել է շահաբաժիններ՝ ընդհանուր 4,400,000 հազ. ՀՀ դրամի սովորական բաժնետոմսերի գծով (800 ՀՀ դրամ մեկ բաժնետոմսի համար): Շահաբաժինները վճարվել են 2023թ. հունիս ամսին:

2022թ. ապրիլի 30-ի բաժնետերերի ժողովում Բանկը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար հայտարարել է շահաբաժիններ՝ ընդհանուր 3,300,000 հազ. ՀՀ դրամի չափով սովորական բաժնետոմսերի գծով (600 ՀՀ դրամ մեկ բաժնետոմսի համար): Շահաբաժինները վճարվել են 2022թ.

23 Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ

«ԱԿԲԱ Բանկ» Բաց Բաժնետիրական Ընկերության կապիտալում աշխատակիցների բաժնեմասնակցության ծրագիր

2021թ. հունիսին «ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ-ն, «ԱԿԲԱ Բանկ» ԲԲԸ-ն և «ԱԳԲԱ Լիզինգ» վարկային կազմակերպություն ՓԲԸ-ն հայտարարեցին «ԱԿԲԱ Բանկ» Բաց Բաժնետիրական Ընկերության կապիտալում աշխատակիցների բաժնեմասնակցության ծրագրի մեկնարկի մասին (այսուհետ՝ Ծրագիր)՝ որպես «ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ-ի, «ԱԿԲԱ Բանկ» ԲԲԸ-ի և «ԱԳԲԱ Լիզինգ» վարկային կազմակերպություն ՓԲԸ-ի առանցքային և հավատարիմ աշխատակիցների վարձատրման, պարգևատրման, առաջխաղացման, մարդկային ռեսուրսների կառավարման համակարգի բաղկացուցիչ մաս:

Ծրագրի երկու փուլերի շրջանակներում «ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ-ն «ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ-ի, «ԱԿԲԱ Բանկ» ԲԲԸ-ի և «ԱԳԲԱ Լիզինգ» վարկային կազմակերպություն ՓԲԸ-ի աշխատակիցներին նվիրաբերել է Բանկի 281,960 հատ սովորական բաժնետոմս՝ յուրաքանչյուրը 10,000 ԶԶ դրամ անվանական արժեքով:

2021թ. հունիսին խմբի աշխատակիցներն «ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ-ից անվճար ստացել են Բանկի 145,980 սովորական բաժնետոմս, իսկ 2023թ. Զուլիս ամսին՝ 133,380 սովորական բաժնետոմս յուրաքանչյուրը 12,591 ԶԶ դրամ իրական արժեքով:

2023թ. Զուլիսի 30-ի դրությամբ ծրագրի երկու փուլերի արդյունքում Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումների պահուստին ընդամենը հատկացումը կազմել է 3,517,422 հազ. ԶԶ դրամ, որից 440,927 հազ. ԶԶ դրամ ճանաչվել է որպես անձնակազմի գծով ծախս 2023թ. հունիսի 30-ին (2022թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 624,238 հազ. ԶԶ դրամ) ավարտվող հաշվետու ժամանակաշրջանի համար Զամապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում և որպես լրացուցիչ կապիտալ՝ Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվությունում:

Բանկը ներգրավել է անկախ խորհրդատուի բաժնետոմսերի իրական արժեքը գնահատելու համար: Բաժնետոմսերի գնահատման համար օգտագործվել է շահաբաժինների գեղջման մեթոդը, որ ներառում է.

- ֆինանսական մոդելի ընդհանուր ենթադրությունների ու կառուցվածքի որոշում,
- Բանկի և նրա դուստր ընկերությունների հաշվեկշռի կանխատեսում,
- Բանկի և նրա դուստր ընկերությունների ֆինանսական արդյունքների կանխատեսում,
- Շահաբաժինների կանխատեսում՝ հաշվի առնելով կապիտալի համարժեքության և իրացվելիության պահանջները,
- Չեղջման դրույքի որոշում,
- Բանկի մնացորդային արժեքի որոշում,
- Ֆինանսական արդյունքների կանխատեսման մեջ չներառված ակտիվների և պարտավորությունների վերլուծություն,
- Բանկի կապիտալի 100%-ի հաշվարկ:

Չեղջման դրույքը որոշվել է համանման բանկի բաժնային գործիքներից պահանջվող եկամտաբերության դրույքի հիման վրա:

24 Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ

Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը հաշվարկվում է որպես մայր կազմակերպության բաժնետերերին վերագրելի տարեկան շահույթի և տարվա ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի միջին կշռված քանակի հարաբերություն:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ խումբը չունի պայմանավորվածություններ, որոնք կարող են հանգեցնել սովորական բաժնետոմսերի հնարավոր նստարգման:

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ. Դեկտեմբերի 31	2022թ. Դեկտեմբերի 31
Մայր կազմակերպության բաժնետերերին վերագրելի շահույթ	28,578,576	22,570,440
Սովորական բաժնետոմսերի միջին կշռված քանակ	5,500	5,500
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ, բազային և նոսրացված, մայր կազմակերպության բաժնետերերին վերագրելի, ՀՀ դրամ	5,196.10	4,103.72

25 Պայմանագրային և պայմանական պարտավորություններ

Իրավական միջավայր

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Խումբը հանդիսանում է դատական հայցերի և պահանջների առարկա: Դեկլարության համոզմամբ նման հայցերի և պահանջների արդյունքում ծագող հնարավոր պարտավորությունները (առկայության դեպքում) Եական բացասական ազդեցություն չեն ունենա Խմբի ֆինանսական վիճակի կամ հետագա գործունեության արդյունքների վրա:

Հարկային միջավայր

ՀՀ հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է, և նրան բնորոշ են հաճախակի փոփոխությունները օրենսդրությունում, պաշտոնական հայտարարություններում և դատական որոշումներում, որոնք հաճախ ոչ հստակ և հակասական են և ենթակա տարրնթերցումների տարբեր հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր, տուգանքներ և տուկոսային վճարներ: Հարկային օրենսդրությունը խախտելու դեպքում, լրացուցիչ հարկային պարտավորություններ, տույժեր և տուգանքներ չեն կարող կիրառվել հարկային մարմինների կողմից, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները ՀՀ-ում կարող են առաջացնել հարկային ռիսկեր, որոնք ավելի Եական են, քան այլ երկրներում: Դեկլարությունը գտնում է, որ պատշաճ կերպով է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ հիմնված ՀՀ հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների՝ իր մեկնաբանությունների վրա: Սակայն համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբեր լինել, և ֆինանսական վիճակի վրա ազդեցությունը կարող է Եական լինել, եթե տվյալ մարմինները կարողանան պարտադրել իրենց մեկնաբանությունները:

Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ Խմբի պայմանական և պայմանագրային պարտավորությունները ներառում են հետևյալ հոդվածները.

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ. Դեկտեմբեր 31	2022թ. Դեկտեմբեր 31
Վարկային բնույթի պարտավորություններ		
Վարկերի, վարկային գծեր	29,184,533	30,658,218
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	32,123,416	23,887,159
Պայմանագրային և պայմանական պարտավորություններ	61,307,949	54,545,377

25 Պայմանագրային և պայմանական պարտավորություններ (շարունակություն)

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

Վարկերի, վարկային գծերի և վարկային քարտերի գծով պարտավորություններ Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	89,281	(905)	4,483	92,859
Նոր ակտիվներ	22,733	-	-	22,733
Մարված ակտիվներ	(25,789)	(416)	(1,912)	(28,116)
Տեղափոխում Փուլ 1	186	(186)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(282)	282	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(845)	(67)	912	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ ներքին վրա ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	(146)	190	1,346	1,390
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(22,187)	(477)	(651)	(23,316)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	408	6	25	438
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	63,358	(1,573)	4,204	65,988

Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,904	1,904
Նոր ակտիվներ	8,368	8,368
Մարված ակտիվներ	(1,833)	(1,833)
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(62)	(62)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	-	-
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	8,377	8,377

26 Չուտ տոկոսային եկամուտ

Հազ. ՀՀ դրամ	01/01/23-31/12/23թ	01/01/22-31/12/22թ.
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		
Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	66,544,102	50,498,995
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	2,345,126	281,069
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	861,244	165,688
Այլ	445,778	1,460
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսային եկամուտ	70,196,250	50,947,212
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		
Պարտքային գործիքներ	2,066,384	1,317,522
Տոկոսային հասույթ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	72,262,634	52,264,734
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	8,889,137	5,722,526
Այլ տոկոսային եկամուտ	1,254,653	130,240
Այլ տոկոսային եկամուտ	10,143,790	5,852,766
Ընդամենը տոկոսային հասույթ	82,406,424	58,117,500

26 Չուտ տոկոսային եկամուտ (շարունակություն)

Տոկոսային ծախս		
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	22,561,711	15,689,446
Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս վարկեր, բացառությամբ՝ վարձակալության գծով պարտավորությունների	11,159,588	7,105,788
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	199,908	475,780
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	1,351,543	252,100
Այլ	40,961	673,756
Տոկոսային ծախս՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	35,313,711	24,196,870
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	234,652	107,690
Տոկոսային ծախս	35,548,363	24,304,560
Չուտ տոկոսային եկամուտ	46,858,061	33,812,940

27 Վարկային կորուստների գծով ծախս

01/01/23թ.-31/12/23թ						
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	Ծան.	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	POCI	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	6	32,676	-	-	-	32,676
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	8	68,291	-	-	-	68,291
Պարտքային արժեթղթեր ամորտիզացված արժեքով	9	79,196	-	-	-	79,196
ԻԱԱՀՖԱ-ով չափվող պարտքային արժեթղթեր	9	155,115	581,343	-	-	736,458
Հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով	10	102,551	(35,372)	650,534	14,647	732,360
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	11	(25,243)	21,481	(156,202)	-	(159,964)
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	15	(6,167)	-	-	-	(6,167)
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ , Վարկերի, վարկային գծերի և վարկային քարտերի գծով պարտ.	25	19,858	674	305	-	20,837
Ընդամենը վարկային կորուստների գծով ծախս		426,277	568,126	494,637	14,647	1,503,687

01/01/22թ.-31/12/22թ						
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	Ծան.	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	POCI	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	6	68,891	-	-	-	68,891
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	8	(55,158)	-	-	-	(55,158)
Պարտքային արժեթղթեր ամորտիզացված արժեքով	9	62,680	(79,196)	-	-	(16,516)
ԻԱԱՀՖԱ-ով չափվող պարտքային արժեթղթեր	9	406,898	(651,461)	-	-	(244,563)
Հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով	10	706,305	392,895	1,182,756	38,563	2,320,519
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	11	(33,617)	3,362	147,890	-	117,635
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	15	(5,983)	-	(11,005)	-	(16,988)
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ , Վարկերի, վարկային գծերի և վարկային քարտերի գծով պարտավորություններ	25	108,612	2,224	1,559	-	112,395
Ընդամենը վարկային կորուստների գծով ծախս		1,258,628	(332,176)	1,321,200	38,563	2,286,215

28 Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	01/01/23- 31/12/23	01/01/22- 31/12/22
Պլաստիկ քարտերի սպասարկում	9,081,044	6,031,224
Դրամական փոխանցումներ	1,183,662	1,404,119
Կանխիկացման ծառայություններ	595,825	281,152
Երաշխիքների և ակրեդիտիվների թողարկում	1,004,237	568,406
Միջնորդավճարներ վարձակալության սարքավորումների մատակարարներից	478,226	731,665
Բանկային հաշիվների սպասարկման վճարներ	206,415	148,649
Ապահովագրական գործակալ հանդես գալու հանձնաժողովներ	368,697	225,424
Այլ	433,509	269,216
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	13,351,615	9,659,855
Պլաստիկ քարտերի սպասարկում	4,629,582	3,093,747
Դրամական փոխանցումներ	146,893	316,813
Այլ	445,343	213,371
Միջնորդավճարների գծով ծախս	5,221,818	3,623,931
Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ	8,129,797	6,035,924

29 Այլ եկամուտ

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	01/01/23- 31/12/23թ.	01/01/22- 31/12/22թ.
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	1,394	1,077
Ստացված շահաբաժիններ	3,185	9,199
Այլ	848,561	1,438,009
Ընդամենը այլ եկամուտ	853,140	1,448,285

30 Այլ գործառնական ծախսեր

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	01/01/23- 31/12/23թ.	01/01/22- 31/12/22թ.
Երաշխիքային վճարներ ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին	693,668	485,210
Շահութահարկից բացի այլ հարկեր	173,077	342,734
Ինկասացիայի գծով ծախսեր	205,715	232,930
Հիմնական միջոցների օտարումից վնաս	209,150	150,469
Վճարված տույժեր և տուգանքներ	2,317	8,433
Այլ	1,407,189	1,217,485
Այլ գործառնական ծախսեր	2,691,116	2,437,261

31 Այլ ընդհանուր և վարչական ծախսեր

Հազ. ՀՀ դրամ	01/01/23- 31/12/23թ.	01/01/22- 31/12/22թ.
Գովազդ և մարկետինգ	879,396	851,345
Նորոգում և տեխնիկական սպասարկում	1,710,309	854,401
Կապ	414,612	358,370
Անվտանգություն	324,206	303,442
Կոմունալ ծառայություններ և գրասենյակային պարագաներ	266,559	254,504
Ապահովագրություն	221,366	190,012
Ներկայացուցչական ծախսեր	248,736	172,932
Գործառնական վարձակալության գծով ծախս	23,446	58,671
Այլ	742,817	881,463
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	4,831,447	3,925,140

32 Այլ արժեզրկման և պահուստների գծով ծախս (հակադարձում)

Հազ. ՀՀ դրամ	01/01/23- 31/12/23թ.	01/01/22- 31/12/22թ.
Պարտավորությունների գծով պահուստին հատկացում	(2,663,662)	2,666,591
Ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկման գծով ծախս	3,217	591,800
Բռնագանձված ակտիվների արժեզրկման հակադարձում	(123,303)	24,994
Այլ արժեզրկման և պահուստների գծով ծախս (հակադարձում)	(2,783,748)	3,283,385

33 Ռիսկերի կառավարում

Ներածություն

Ռիսկերը բնորոշ են իմբի գործունեությանը և կառավարվում են մշտական հայտնաբերման, չափման և մոնիթորինգի գործընթացների միջոցով, որոնք ենթակա են ռիսկերի սահմանաչափերին և մշտական վերահսկողության: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը ունի որոշիչ նշանակություն իմբի եկամտաբերության հաստատուն մակարդակի պահպանման հարցում, և իմբի յուրաքանչյուր աշխատակից պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների շրջանակում ի հայտ եկող ռիսկերի համար: Հիմնական ռիսկերը, որոնց ենթակա է խումբը, վարկային, իրացվելիության և շուկայական ռիսկերն են: Վերջինս իր հերթին բաժանվում է արտարժուրային և տոկոսադրույքի ռիսկերի: Խումբը ենթակա է նաև գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի կառավարման գործառնայթը ծածկում է նաև այնպիսի բիզնես ռիսկեր, ինչպիսիք են շրջակա միջավայրում, տեխնոլոգիաներում և տնտեսության ճյուղերում փոփոխությունները՝ դրանց հետ առնչություն ունեցող տարբեր ստորաբաժանումների ներգրավման միջոցով:

Ռիսկերի կառավարման համակարգ

Ռիսկերի հայտնաբերման և վերահսկման հիմնական պատասխանատվությունը կրում է Բանկի խորհուրդը, սակայն առկա են առանձին անկախ մարմիններ, որոնք պատասխանատու են ռիսկերի կառավարման և մոնիթորինգի համար:

Բանկի խորհուրդը

Բանկի խորհուրդը պատասխանատու է ընդհանուր ռիսկերի կառավարման քաղաքականության, ռիսկերի կառավարման ռազմավարության և սկզբունքների հաստատման համար:

Գլխավոր գործադիր տնօրեն

Գլխավոր գործադիր տնօրենը պատասխանատու է իմբում ռիսկերի գործընթացի կառավարման և վերահսկման համար:

Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողով

Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողովը ընդհանուր առումով պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ռազմավարության և դրա իրականացման սկզբունքների, շրջանակների, քաղաքականությունների և սահմանաչափերի մշակման համար: Այն պատասխանատու է ռիսկերի հիմնարար խնդիրների համար և կառավարում ու վերահսկում է ռիսկերի հետ կապված համապատասխան որոշումները:

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանում

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը պատասխանատու է բոլոր տեսակի ռիսկերի սահմանման, գնահատման, վերահսկողության և կառավարման համար: Անկախ վերահսկման գործընթաց ապահովելու համար, յուրաքանչյուր քայլից հետո ներկայացվում է հաշվետվություն:

Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման բաժին

Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման բաժինը պատասխանատու է խմբի ակտիվների և պասիվների և ընդհանուր ֆինանսական կառուցվածքի կառավարման համար: Այն նաև պատասխանատու է խմբի ֆինանսավորման և իրացվելիության ռիսկերի համար:

Ներքին աուդիտ

Խմբի կողմից իրականացվող ռիսկերի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում Ներքին աուդիտի ստորաբաժանման կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ խմբի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտի ստորաբաժանումը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Ներքին Աուդիտի հանձնաժողովին:

Ռիսկերի գնահատման և հաշվետվության համակարգեր

Տարբեր ռիսկերի վերլուծության և գնահատման ժամանակ խումբն ընդունում է անհատական մոտեցում՝ կիրառելով վիճակագրական մոդելներ, զգայունության վերլուծություններ, ինչպես նաև վերլուծելով տարբեր ռիսկային ցուցանիշների դիմադրական և անհրաժեշտության դեպքում ձեռնարկելով համապատասխան միջոցներ: Մոդելները հետազայում փորձարկվում են վավերականության ստուգման նպատակով: Խումբը նաև կիրառում է վատագույն դեպքի սցենարներ, որոնք կառաջանան այն դեպքում, երբ ծայրահեղ դեպքերը, որոնք քիչ հավանական է, որ տեղի կունենան, փաստացի տեղի են ունենում:

Ռիսկերի դիտարկումը և վերահսկումը հիմնականում իրականացվում է խմբի կողմից հաստատված սահմանաչափերի հիման վրա: Այս սահմանաչափերը արտացոլում են խմբի գործարար ռազմավարությունը և շուկայական միջավայրը, ինչպես նաև այն ռիսկի մակարդակը, որը խումբը պատրաստ է ընդունել՝ լրացուցիչ շեշտադրելով տնտեսության ընտրված ոլորտները: Բացի այդ, խումբը դիտարկում և գնահատում է ընդհանուր ռիսկին ենթարկվելու առավելագույն մակարդակը բոլոր տեսակի ռիսկերի և գործունեությունների գծով:

Բոլոր բիզնես ուղղություններին վերաբերող վարկային ռիսկի մասին տեղեկատվությունը ուսումնասիրվում և մշակվում է ռիսկերը վերլուծելու, վերահսկելու և վաղ հայտնաբերելու համար: Այս տեղեկատվությունը ներկայացվում և բացատրվում է Գլխավոր գործադիր տնօրենին, Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողովին և բոլոր բիզնես ստորաբաժանումների ղեկավարներին: Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողովին ներկայացված հաշվետվությունը ներառում է ընդհանուր վարկային ռիսկին ենթարկվածության վերլուծություն, վարկերի համակենտրոնացման սահմանաչափերի դիտարկման արդյունքները, ճեղքվածքների (GAP) վերլուծություն, VaR գնահատում, իրացվելիության գործակիցներ և նպատակային ցուցանիշների վերլուծություն, սթրես թեստ վերլուծություն, ընդհանուր ռիսկի արտադրական վերահսկում և ռիսկերի պրոֆիլի փոփոխությունները: Եռամսյակային կտրվածքով մանրամասն հաշվետվություն է ներկայացվում հաճախորդների, տնտեսության և բիզնես ուղղությունների ռիսկերի վերաբերյալ: Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողովը քննարկում է ռիսկերի հետ կապված էական խնդիրները և հաստատում քայլերը՝ ուղղված դրանց նվազեցմանը և կառավարմանը:

Բանկի խորհուրդը եռամսյակը մեկ ստանում է ռիսկերի համապարփակ հաշվետվություն, ինչը ներառում է անհրաժեշտ ամբողջական տեղեկատվություն իսմբի ընդհանուր ռիսկերը գնահատելու և դրանց մասին եզրակացություն կազմելու համար:

Իսմբի բոլոր մակարդակների համար հատուկ հարմարեցված ռիսկերի հաշվետվություններ են պատրաստվում և ներկայացվում, որպեսզի բոլոր բիզնես ստորաբաժանումները ապահովված լինեն լիարժեք, անհրաժեշտ և արդի տեղեկատվությամբ:

Ռիսկերի սահմանաչափերի խախտման դեպքում օրական ահազանգներ են ուղարկվում իսմբի համապատասխան ստորաբաժանումներին, ինչպես նաև Գլխավոր գործադիր տնօրենին, և քննարկվում ու կիրառվում են համապատասխան միջոցներ:

33 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ռիսկերի նվազեցում

Որպես ընդհանուր ռիսկերի կառավարման գործընթացի մաս, Խումբը կիրառում է ածանցյալ և այլ գործիքներ՝ կառավարելու համար տոկոսադրույքների և արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխություններից առաջացող ռիսկը, կապիտալի և վարկային ռիսկերը, ինչպես նաև կանխատեսվող գործարքներից առաջացող ռիսկերը:

Խումբը լայնորեն օգտագործում է գրավ՝ վարկային ռիսկը նվազեցնելու նպատակով:

Ռիսկերի համակենտրոնացումը

Ռիսկի համակենտրոնացումը ի հայտ է գալիս այն դեպքերում, երբ մի շարք գործընկերներ իրականացնում են համանման գործունեություն, կամ երբ գործունեությունը վարում են մեկ աշխարհագրական տարածաշրջանում, կամ երբ գտնվում են համանման տնտեսական գործունեության ներքո, որոնց հետևանքով իրենց պարտավորությունների կատարումը նմանապես է արձագանքում տնտեսական, քաղաքական և այլ պայմանների փոփոխությանը: Ռիսկի համակենտրոնացումները արտացոլում են իսմբի գործունեության արդյունքների համեմատական զգայունությունն այն պայմանների նկատմամբ, որոնք ազդում են որոշակի ոլորտի կամ աշխարհագրական տարածաշրջանի վրա:

Ռիսկի գերկենտրոնացումից խուսափելու նպատակով իսմբի քաղաքականությունը և ընթացակարգերը ներառում են յուրահատուկ սկզբունքներ, որոնք ուղղված են առավելագույն կերպով բազմազանեցված պորտֆել ապահովելուն: Իրականացվում է սահմանված համակենտրոնացման կառավարում:

Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկն այն ռիսկն է, որի պատճառով Խումբը կարող է կրել վնասներ՝ հաճախորդների կամ գործընկերների կողմից պարտավորությունների չկատարման դեպքում: Խումբը իրականացնում է վարկային ռիսկի վերահսկում և կառավարում՝ սահմանելով ռիսկի այն սահմանաչափը, որը պատրաստ է ընդունել անհատական գործընկերների և աշխարհագրական ու տնտեսական համակենտրոնացումների համար, ինչպես նաև դիտարկելով զգայունությունը նման սահմանաչափերի նկատմամբ:

Խումբը հաստատել է վարկային որակի ստուգման գործընթաց՝ ապահովելու գործընկերների վարկունակության հնարավոր փոփոխությունների վաղ բացահայտումը, ներառյալ գրավների պարբերաբար վերանայումը: Գործընկերների սահմանաչափերը հաստատված են վարկային ռիսկերի դասակարգման համակարգի միջոցով, որը յուրաքանչյուր գործընկերոջ համար սահմանում է ռիսկի վարկանիշ: Ռիսկերի վարկանիշները ենթակա են պարբերաբար վերանայման: Վարկերի որակի ստուգման գործընթացը իսմբին թույլ է տալիս գնահատել հնարավոր վնասը այն ռիսկերի հետևանքով, որոնց նկատմամբ այն զգայուն է, և ձեռնարկել ուղղիչ գործողություններ:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներից ծագող վարկային ռիսկը ցանկացած պահի սահմանափակվում է ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված դրական իրական արժեքով:

33 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Վարկային բնույթ ունեցող պարտավորությունների հետ կապված ռիսկեր

Խուճբը իր հաճախորդներին ընձեռում է երաշխիքների և ակրեդիտիվների ստացման հնարավորություն, որոնց գծով Խճբի մոտ կարող է անհրաժեշտություն ծագել հաճախորդների անունից կատարելու վճարումներ: Հաճախորդները վճարումները կատարում են պայմանագրերում ամրագրված պայմանների համաձայն: Խուճբը կրում է ռիսկեր, որոնք համարժեք են վարկային ռիսկերին, և նվազեցվում են նույն ընթացակարգերի և ռիսկի վերահսկման քաղաքականության վարման շնորհիվ:

Վարկային ռիսկի առավելագույն չափը ֆինանսական գործիքների գծով

Ռիսկի առավելագույն չափը ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվության տարրերի վրա, ներառյալ ածանցյալ գործիքները, գտման և գրավի պայմանագրերի միջոցներով ռիսկը մեղմացնելու ազդեցությունից առաջ, ներկայացված է հաշվեկշռային արժեքով:

Իրական արժեքով ներկայացված ֆինանսական գործիքների դեպքում, հաշվեկշռային արժեքը արտահայտում է ընթացիկ վարկային ռիսկը, բայց ոչ ռիսկի առավելագույն չափը, որը կարող է առաջանալ արժեքի փոփոխությունից:

Արժեզրկման գնահատում

Խուճբը ԱՎԿ-ն հաշվարկում է հավանականությամբ կշռված մի շարք սցենարներով՝ գնահատելու ակնկալվող դրամական միջոցների պակասորդները, զեղչված արդյունավետ տոկոսադրույքի մոտարկմամբ: Դրամական միջոցների պակասորդը կազմակերպության ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի միջև տարբերությունն է: ԱՎԿ հաշվարկի մեխանիզմները ներկայացված են ստորև, և դրանց հիմնական տարրերը հետևյալն են՝

- PD** **Դեֆոլտի հավանականությունը** որոշակի ժամանակային հորիզոնի ընթացքում դեֆոլտի հավանական լինելու գնահատումն է: Դեֆոլտը միայն կարող է տեղի ունենալ գնահատված ժամանակահատվածում որոշակի պահի, եթե գործիքը նախկինում չի ապաճանաչվել և դեռևս պորտֆելում է:
- EAD** **Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը ապագա դեֆոլտի ամսաթվի դրությամբ** գործիքի գնահատված արժեքն է՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո ակնկալվող փոփոխությունների ազդեցությունը, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսների վճարումները՝ պայմանագրով նախատեսված կամ այլ կերպ, բաց թողնված վճարումների վրա հաշվեգրված տոկոսները և այլն:
- LGD** **Դեֆոլտի դեպքում կորստի չափը** դրամական միջոցների կորստի գնահատումն է, որն առաջանում է, երբ որոշակի պահի տեղի է ունենում դեֆոլտ: Դա պայմանագրով սահմանված դրամական միջոցների հոսքերի և այն դրամական միջոցների հոսքերի տարբերությունն է, որոնք վարկատուն ակնկալում է ստանալ՝ ներառյալ գրավների իրացումից միջոցները: Այն սովորաբար արտահայտվում է որպես դեֆոլտի դեպքում գործիքի արժեքից (EAD) տոկոս:

ԱՎԿ պահուստը հիմնվում է վարկային վնասների վրա, որոնք ակնկալվում է, որ կառաջանան ակտիվի կյանքի ընթացքում (ակտիվի կյանքի ընթացքում ակնկալվող վարկային վնաս կամ ԱՎԱՎԿ), եթե առկա չէ վարկային ռիսկի զգալի աճ սկզբնական ճանաչումից հետո, որի դեպքում պահուստը հիմնվում է 12 ամսվա ընթացքում ակնկալվող վարկային վնասի վրա (12ամԱՎԿ): 12ամԱՎԿ-ը ԱՎԱՎԿ-ի այն մասն է, որը ներկայացնում է ֆինանսական գործիքի գծով պարտավորությունների չկատարման դեպքերի արդյունք հանդիսացող ԱՎԿ-ները, որոնք հնարավոր են հաշվետու ամսվան հաջորդող 12 ամիսների ընթացքում: Ինչպես ԱՎԱՎԿ-ն, այնպես էլ 12ամԱՎԿ-ն հաշվարկվում են անհատական կամ խմբային հիմունքով՝ ելնելով ֆինանսական գործիքների համապատասխան պորտֆելի բնույթից:

Խուճբը քաղաքականություն է սահմանել՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտին իրականացնել գնահատում՝ արդյոք ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկը զգալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից հետո, հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում դեֆոլտ տեղի ունենալու ռիսկի փոփոխությունը: Վերոնշյալ գործընթացի հիման վրա, Խուճբը խմբավորում է իր վարկերը՝ ըստ փուլերի, ինչպես նկարագրված է ստորև:

33 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

- Փուլ 1:** Սկզբնական ճանաչման ժամանակ հստակ պահուստ է ճանաչում 12 ամսվա ԱՎԿ-ի հիման վրա: 1-ին փուլի վարկերը ընդգրկում են նաև գործիքներ, որոնց դեպքում վարկային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 2-րդ փուլից:
- Փուլ 2:** Երբ գործիքի վարկային ռիսկը զգալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից հետո, հստակ պահուստը ճանաչում է վարկի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող վարկային կորուստների (ԱՎԱՎԿ) համար: 2-րդ փուլի վարկերը ընդգրկում են նաև գործիքներ, որոնց դեպքում պարտքային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 3-րդ փուլից:
- Փուլ 3:** Ակտիվը համարվում է արժեզրկված:
- ՓՕՈՒ:** Ձեռք բերված կամ ստեղծված՝ արժեզրկված (ՓՕՈՒ) ակտիվները ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք արժեզրկված են սկզբնական ճանաչման ժամանակ: Տվյալ ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ հաշվառվում են իրական արժեքով, և տոկոսային եկամուտը հետագայում ճանաչվում է վարկային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքի հիման վրա: ԱՎԿ-ն միայն ճանաչվում կամ ապաճանաչվում է այնքանով, որքանով որ հետագայում փոխվում է ակտիվի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող վարկային կորուստների գնահատականը:

Դեֆոլտի սահմանումը և ձեռնարկվող միջոցառումները

հստակ ֆինանսական գործիքը համարում է դեֆոլտի ենթարկված և, հետևաբար, Փուլ 3 (վարկային տեսանկյունից արժեզրկված) ԱՊԿ-ի հաշվարկների համար բոլոր այն դեպքերում, երբ.

- վարկառու ունի 91 օր ժամկետանց պարտավորություն իր պայմանագրային վճարումների գծով.
- տվյալ վարկառուի բոլոր պարտավորությունները, եթե դրանցից առնվազն մեկը Բանկում և/կամ այլ ֆինանսական կազմակերպություններում 90 օրից ավելի ժամկետանց է (ներառյալ ֆիզիկական անձի և անհատ ձեռնարկատիրոջ պատկանելությունը).
- տվյալ վարկառուի բոլոր պարտավորությունները, եթե փոխկապակցված անձանց պարտավորություններից առնվազն մեկը Բանկում 90 օրից ավելի ժամկետանց է.
- վարկառուի անբարենպաստ ֆինանսական վիճակի պատճառով վերաֆինանսավորված կամ վերանայված ակտիվներ, որոնք Բանկում ավելի քան 30 օր ժամկետանց են:
- տվյալ վարկառուի բոլոր պարտավորությունները, եթե դրանցից առնվազն մեկը Բանկում ենթակա է վերաֆինանսավորման կամ վերանայման, և որը ավելի քան 30 օր ժամկետանց է:

հստակ բանկերին տրված վարկերը համարում է դեֆոլտի ենթարկված և անմիջապես ձեռնարկում է քայլեր, եթե գործընկերը հաշվետու ամսաթվի վերջի դրությամբ չի վճարել հաշվեզրկված տոկոսները (արժեկտրոնները) և/կամ հիմնական գումարը ավելի քան 15 աշխատանքային օր:

Ֆինանսական գործիքը նաև համարվում է արժեզրկված՝ հիմք ընդունելով սահմանված այլ քանակական և որակական գործոններ, ինչպիսիք են փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերի որակը, վերանայման կարգավիճակը, ինչպես նաև ֆինանսական մոնիտորինգի արդյունքները, որոնք հաստատվում են ղեկավարության կողմից:

- փոխկապակցված կողմերին տրամադրված վարկերի որակը.
- վերանայման կարգավիճակը,
- ֆինանսական մոնիտորինգի արդյունքները, որոնք հաստատվում են ղեկավարության կողմից,
- վարկի ապահովման նվազեցում՝ գրավատուի կողմից գրավի լրիվ կամ մասնակի կորստի, ֆիզիկական վնասի կամ ապօրինի վաճառքի կամ շուկայական արժեքի նվազման պատճառով վարկի ապահովության գործակիցի նվազման հետևանքով.
- վարկերի կենտրոնացումը այլ անձանց, ներառյալ կենտրոնացումը ընտանիքի անդամների շրջանում

վարկառուի կողմից վարկերի մարումից հրաժարվելը և 30-ից ավելի ժամկետանց օրերի առկայությունը. Այս չափանիշը վերաբերվում է բոլոր վարկերին, որոնց նկատմամբ կիրառվում է մոնիտորինգի եզրակացությունը.

33 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

- Ֆորս-մաժորային հանգամանքները՝ վարկառուի կամ միակ սեփականատիրոջ մահը, հաշմանդամությունը, ծանր հիվանդությունները: Այս չափանիշը կիրառվում է հաճախորդի բոլոր վարկերի նկատմամբ, և
- բնական աղետներ կամ համաճարակներ. Այս չափանիշը վերագրվում է բոլոր այն վարկերին, որոնց նկատմամբ կիրառվում է մոնիտորինգի եզրակացությունը:

Հաճախորդի անվճարունակության որակական գնահատման շրջանակներում Խումբը նաև դիտարկում է տարատեսակ դեպքերը, որոնք կարող են վկայել վճարման անհավանականության մասին: Նման դեպքեր տեղի ունենալու պարագայում, Խումբը մանրամասն դիտարկում է, թե արդյոք տվյալ դեպքի արդյունքում հաճախորդը պետք է ճանաչվի անվճարունակ և դասակարգվի Փուլ 3-ում՝ ԱՎԿ հաշվարկման նպատակով, թե համապատասխանում է Փուլ 2-ի կիրառմանը:

Դեֆոլտի հավանականության գնահատման գործընթացը

Գանձապետական և միջբանկային հարաբերություններ

Խմբի գանձապետական և միջբանկային հարաբերությունները և գործընկերները իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ծառայություններ մատուցող կազմակերպություններ, բանկեր, բրոքերներ-դիլերներ, արտարժույթի առջուկվածառք իրականացնող ընկերություններ և քլիրինգային ընկերություններ: Այս հարաբերությունների առումով Խմբի ֆինանսական ռիսկերի կառավարման բաժինը գնահատում է հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվությունը, մասնավորապես ֆինանսական տեղեկատվությունը և այլ արտաքին տվյալներ, օր՝ արտաքին վարկանիշները:

Հաճախորդներին տրված վարկեր

Խմբավորում

Հաճախորդներին տրված վարկերի, որոնք պատկանում են Փուլ 1-ին և Փուլ 2-ին, ինչպես նաև անհատապես ոչ Եական Փուլ 3-ին պատկանող վարկերի համար, Խումբը հաշվարկում է ԱՎԿ պորտֆելի մակարդակով: Խումբն առանձնացնում է պորտֆելների հետևյալ տեսակները.

- կորպորատիվ վարկեր,
- սպառողական վարկեր,
- գյուղատնտեսական վարկեր,
- հիփոթեքային վարկեր,
- այլ (վարկային քարտեր և ոսկու գրավով ապահովված վարկեր):

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով դեֆոլտի հավանականությունը հիմնվում է անցյալ ժամանակաշրջանների տեղեկությունների վրա և հաշվարկվում է հավանականության փոփոխության մատրիցաներով՝ հիմք ընդունելով վարկային պորտֆելների ժամկետայնության վերաբերյալ առկա տեղեկությունները: Հավանականությունները հաշվարկվում են որպես 12 ամիս ժամանակաշրջանի ընթացքում դեֆոլտ կատեգորիաների միջև փոխանցվող վարկերի մասնաբաժինը ընդհանուր վարկերի նկատմամբ ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ: Դեֆոլտի հավանականությունը հաշվարկելիս Խումբը դիտարկում է կանխատեսվող մակրոտնտեսական ցուցանիշները, որոնք ունեն Եական ազդեցություն դեֆոլտի հավանականության վրա՝ հաշվարկված ըստ ժամանակային շարքերի ռեգրեսիայի վերլուծության:

Հիմք ընդունելով մակրոտնտեսական պարամետրերի պատմական կանխատեսումների գնահատման շեղումները փաստացի միտումներից՝ մակրոտնտեսական զարգացման երեք սցենարները ուղղված են երեք դեֆոլտի հավանականության PIT մատրիցների վերջնական արդյունքին, որոնք կշռված են 15%, 70% և 15% հավանականություններով՝ լավագույն, բազային և վատագույն սցենարներին համապատասխան:

Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը

Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը (EAD) իրենից ներկայացնում է արժեզրկման գնահատման ենթակա ֆինանսական գործիքների համախառն հաշվեկշռային արժեքը, որը հաշվի է առնում ինչպես հաճախորդի ունակությունը մեծացնելու իր վարկի գումարը դեֆոլտին մոտենալու դեպքում, այնպես էլ հնարավոր վաղաժամկետ մարումները: Փուլ 1-ում գտնվող ակտիվների համար Խումբը գնահատում է 12 ամսվա ընթացքում հնարավոր դեֆոլտի հավանականությունը 12ամսվա հաշվարկելու նպատակով:

33 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Փուլ 2, Փուլ 3 դասերին պատկանող և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների համար դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը դիտարկվում է գործիքների ողջ կյանքի տևողության ընթացքում տեղի ունեցող դեպքերի համար:

Դեֆոլտի ժամանակ կորստի չափը

Խումբը դեֆոլտի ժամանակ կորստի չափը հաշվարկելու նպատակով օգտագործում է դեֆոլտի ամսաթվից հետո վերականգնումների վերաբերյալ պատմական տվյալները բոլոր դեֆոլտի ենթարկված վարկերի կտրվածքով: Դեֆոլտի ժամանակ կորստի չափը հաշվարկելու համար PD PIT-ի գնահատման համար օգտագործվող նախնական խմբավորումը հետագայում ենթարկվում է ենթախմբավորման՝ ըստ գրավի տեսակի: Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ ողջ տեղեկատվությունը հավաքագրվում է դեֆոլտի ամսաթվից հետո՝ ըստ LGD խմբերի: Ժամանակային կտրվածքով վերջին ժամկետանց վարկերի համար հնարավոր վերադարձի հավանականությունը գնահատվում է նախկինում ժամկետանց վարկերի պոպուլյացիայի զարգացման գործակցով: Տվյալ շրջանակներում հաշվի են առնվում հավաքագրման քաղաքականության ցանկացած փոփոխություն: Հավաքագրվում է դեֆոլտի ամսաթվից հետո դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ ողջ տեղեկատվությունը և գեղջվում դեֆոլտի ամսաթվի դրությամբ՝ միջին արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի օգտագործմամբ, յուրաքանչյուր LGD խմբի գծով: Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներառում է բոլոր տեսակի դրամական ներհոսքերը ժամկետանց վարկերի գծով (վարկերի մարումից ստացված միջոցներ, երաշխավորից ստացված միջոցներ, գրավի առարկայի վաճառքից ստացված միջոցներ և այլն):

Վարկային ռիսկի զգալի աճ

Խումբը սահմանել է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկի զգալի աճի հայտանիշները՝ սկզբնական ճանաչման պահից ի վեր գնահատելու քաղաքականություն: Խումբն որպես հիմնական հայտանիշ է օգտագործում վարկերի ժամկետանց օրերի քանակի վերաբերյալ տեղեկատվությունը: Խումբը համարում է, որ վարկային ռիսկը զգալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչման պահից հետո, եթե պայմանագրային վճարումները ուշացվել են ավելի քան 30 օրով:

Վարկային ռիսկի աճը գնահատելիս Խմբի ղեկավարությունը նաև առաջնորդվում է հետևյալ գործոններով՝

- ՀՀ այլ ֆինանսական հաստատություններում տվյալ վարկառուի ժամկետանց օրերի քանակը,
- կանխորոշված փոխկապակցված կողմերի ժամկետանց օրերի քանակը,
- վարկառուի ֆինանսական պայմանների զգալի դժվարությունները,
- վարկառուի ֆինանսական պայմանների վատթարացման արդյունքում վարկի պայմանների վերանայումը,
- վարկառուի գործունեության ֆինանսական մոնիտորինգի արդյունքները:

Կանխատեսվող տեղեկատվություն և բազմակի տնտեսական սցենարներ

ԱՎԿ մոդելներում Խումբը հիմնվում է կանխատեսվող տեղեկատվության լայն շրջանակի վրա, մասնավորապես այնպիսի տնտեսական ելակետային տվյալների, ինչպիսիք են՝

- ՀՆԱ-ի տարեկան աճը,
- Արդյունաբերական արտադրության տարեկան աճ,
- Սպառողական գնաճ,
- Արտահանման ծավալներ,
- Ներմուծման ծավալներ,
- Ծառայությունների ոլորտի տարեկան աճ,
- ՀՆԱ-ում բանկի ընդհանուր վարկերի տեսակարար կշիռը,
- ԱՄՆ դոլարի/դրամի փոխարժեքը (ժամանակաշրջանի վերջում):

Կանխատեսվող տեղեկատվությունը Խումբը ստանում է արտաքին աղբյուրներից (Տնտեսական հետաքննությունների բաժնից, Համաշխարհային Բանկի տվյալների բազայից, ինչպես նաև ՀՀ կառավարության կանխատեսումներից): 15%, 70% և 15% հավանականությունները վերագրվում են համապատասխանաբար հետևյալ սցենարներից յուրաքանչյուրին. լավատեսական, բազիսային և վատատեսական սցենարներ:

33 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Բարձր դասի գործիքները ներառում են դրամական միջոցներով ապահովված՝ հաճախորդներին տրամադրված վարկեր: Այս վարկերի գծով արժեզրկման պահուստ չի ձևավորվում՝ ելնելով գրավի բնույթից:

Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկը համակարգի խափանման, ներքին գործընթացների անհամապատասխանության կամ ձախողման, աշխատակազմի կողմից թույլ տրված սխալների, խարդախությունների կամ արտաքին գործոնների հետևանքով հնարավոր կորուստի ռիսկն է: Երբ ներքին վերահսկողության համակարգը դադարում է գործել, գործառնական ռիսկերը կարող են վնաս հասցնել համբավին, ունենալ իրավական հետևանքներ կամ բերել ֆինանսական վնասներ: Խուճաբը չի ենթադրում, որ բոլոր գործառնական ռիսկերը վերացված են, սակայն ներքին վերահսկողության համակարգի օգնությամբ և հնարավոր ռիսկերի որոշման և համապատասխան ռեակցիայի միջոցով Խուճաբը կարող է կառավարել նման ռիսկերը: Խուճաբը գործառնական ռիսկերի կառավարման շրջանակներում ընդունել է եռաշերտ պաշտպանության մեխանիզմ: Պաշտպանության առաջին գիծը ապահովում են առաջնագծի աշխատակազմը և գործառնական կառավարման խումբը, պաշտպանության երկրորդ գիծը ապահովվում է ռիսկերի կառավարման և համապատասխանության գործառնությունների կողմից, ներքին աուդիտի գործառնությունով ապահովվում է պաշտպանության երրորդ գիծը:

Գործառնական ռիսկերի կառավարման համակարգը ներառում է հետևյալ հիմնական ասպեկտները՝ ռիսկի քարտեզագրում, միջադեպի վերլուծություն և մշտական վերահսկման գործառնություն: Ներքին վերահսկողության համակարգը ընդգրկում է պարտավորությունների արդյունավետ բաժանման, մուտքի թույլատվության, համադրման և հաստատման ընթացակարգեր, աշխատակազմի ուսուցում և գնահատում: Կառավարման խորհուրդը սահմանել է թույլատրելի ռիսկի սահմանաչափ գործառնական ռիսկի վրա:

Իրացվելիության ռիսկ և ֆինանսավորման կառավարում

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Խուճաբը սովորական կամ չկանխատեսված իրավիճակում չի կարողանա կատարել իր պարտավորությունները վերջիններիս մարման ժամանակ: Այդ ռիսկի զսպման նպատակով ղեկավարությունն ապահովել է ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրներ՝ ի լրումն արդեն իսկ գոյություն ունեցող բանկային ավանդների հիմնական բազայի, իրականացնում է ակտիվների կառավարում հաշվի առնելով իրացվելիությունը, և ապագա դրամական հոսքերի և իրացվելիության օրական վերահսկողություն: Այդ գործընթացը ներառում է ակնկալվող դրամական միջոցների գնահատում և առաջնակարգ ապահովման միջոցի առկայություն, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորման ստացման համար:

Խուճաբը ունի բարձր իրացվելի և տարատեսակ ակտիվների պորտֆել, ինչը դրամական միջոցների հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում հեշտությամբ կիրացվի: Խուճաբը ունի նաև վարկային գծեր, ինչից այն կարող է օգտվել իրացվելիության կարիքների դեպքում: Բացի այդ, Խուճաբը ՀՀ ԿԲ-ում պահում է դրամային ավանդ (պարտադիր պահուստ), որի գումարը կախված է հաճախորդներից ներգրավված միջոցների ծավալից:

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկ Արտարժույթի ռիսկը արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքով ֆինանսական գործիքների արժեքի տատանման ռիսկն է: Ղեկավարությունը սահմանել է արտարժույթային դիրքերի սահմանաչափեր՝ հիմնվելով ԿԲ կողմից սահմանված նորմատիվների վրա: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների:

33 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

2023թ. Դեկտեմբերի 31

Ակտիվներ

	ՀՀ դրամ	I համբի արտարժույթ	II համբի արտարժույթ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	49,390,412	25,260,443	3,495,411	78,146,266
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	165,287	34,670		199,957
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	67,805,539	31,497,660	120,897	99,424,096
Ներդրումային արժեթղթեր	9,907,369	11,526,594		21,433,963
Հաճախորդներին տրված վարկեր ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	329,312,417	128,456,944	33,798	457,803,159
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	59,363,915	25,162,596		84,526,511
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	2,776,644	4,573		2,781,217
Ընդամենը	518,721,583	221,943,480	3,650,106	744,315,169

Պարտավորություններ

Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	12,315,012	427,637		12,742,649
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	314,592,394	184,263,957	4,375,299	503,231,650
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	15,399,023	5,688,095		21,087,118
Այլ փոխառություններ	34,398,987	49,136,352		83,535,339
Այլ պարտավորություններ	8,233,434	580,632	33,932	8,847,998
Ստորադաս վարկեր		12,661,577		12,661,577
Ընդամենը	384,938,850	252,758,250	4,409,231	642,106,331

Չուստ դիրք

133,782,733	(30,814,770)	(759,125)	102,208,838
--------------------	---------------------	------------------	--------------------

2022թ. Դեկտեմբերի 31

Ակտիվներ

	ՀՀ դրամ	I համբի արտարժույթ	II համբի արտարժույթ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14,831,607	71,780,205	1,757,473	88,369,285
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	323,333	39,951		363,284
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	25,975,282	23,942,670	888,278	50,806,230
Ներդրումային արժեթղթեր	8,493,576	15,147,951	-	23,641,527
Հաճախորդներին տրված վարկեր ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	313,688,129	94,343,676	407,440	408,439,245
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	42,498,418	10,924,803	-	53,423,221
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	1,190,530	2,296		1,192,826
Ընդամենը	407,000,875	216,181,552	3,053,191	626,235,618

Պարտավորություններ

Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	9,520,758	416,876		9,937,634
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	238,538,250	181,887,223	3,743,472	424,168,945
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	4,000,705	2,205,355		6,206,060
Այլ փոխառություններ	62,584,503	21,738,649		84,323,152
Այլ պարտավորություններ	7,754,019	5,587,079	-	13,341,098
Ստորադաս վարկեր		7,805,036		7,805,036
Ընդամենը	322,398,235	219,640,218	3,743,472	545,781,925

Չուստ դիրք

84,602,640	(3,458,666)	(690,281)	80,453,693
-------------------	--------------------	------------------	-------------------

34 Իրական արժեքի չափում

Իրական արժեքի չափման գործընթաց

Խմբի ղեկավարությունը սահմանում է ինչպես իրական արժեքի պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, օրինակ՝ չգնանշվող առևտրային, իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթերի, ածանցյալ ֆինանսական գործիքների, ներդրումային գույքի և շենքերի համար, այնպես էլ իրական արժեքի ոչ պարբերաբար չափման քաղաքականությունը, օրինակ՝ վաճառքի համար պահվող ակտիվների համար:

Արտաքին գնահատողները ներգրավվում են նշանակալի ակտիվների գնահատման համար, ինչպիսիք են հողը և շենքերը, փոխադրամիջոցները: Արտաքին գնահատողների ներգրավումը որոշվում է ղեկավարության կողմից: Ընտրությունը կատարվում է՝ հիմնվելով այնպիսի չափանիշների վրա, ինչպիսիք են շուկայի մասին տեղեկացվածությունը, վարկանիշը, անկախությունը և մասնագիտական ստանդարտների պահպանումը:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին ղեկավարությունը վերլուծում է այն ակտիվների և պասիվների արժեքների փոփոխությունները, որոնք ենթակա են վերագնահատման Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն: Այս վերլուծությունների համար ճշտվում են հիմնական տվյալները, որոնք կիրառվել են նախորդ գնահատման ժամանակ՝ համադրելով գնահատման հաշվարկի տեղեկատվությունը պայմանագրերի և այլ համապատասխան փաստաթղթերի հետ:

Ղեկավարությունը Խմբի անկախ գնահատողների հետ միասին համեմատում է յուրաքանչյուր ակտիվի և պարտավորության իրական արժեքի փոփոխությունը յուրաքանչյուր համապատասխան արտաքին աղբյուրների հետ՝ որոշելու համար տվյալ փոփոխության հիմնավորված լինելը:

Իրական արժեքի հիերարխիա

Գնահատման մոդելների միջոցով ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքները որոշելու և բացահայտելու համար Խումբը օգտագործում է հետևյալ հիերարխիան:

- 1-ին մակարդակ. համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների համար ակտիվ շուկայում գնանշված գներ (չճշգրտված),
- 2-րդ մակարդակ. գնահատման մոդելներ, որոնցում բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են շուկայական տվյալներից,
- 3-րդ մակարդակ. գնահատման մոդելներ, որտեղ իրական արժեքի չափման համար Էական նշանակություն ունեցող ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալները շուկայում դիտարկելի չեն:

Իրական արժեքի վերաբերյալ տեղեկատվության բացահայտման նպատակով Խումբը առանձնացրել է ակտիվների և պարտավորությունների դասեր՝ հիմնվելով ակտիվների և պարտավորությունների բնույթի, առանձնահատկությունների, ռիսկերի, ինչպես նաև իրական արժեքի հիերարխիայի վրա:

34 Իրական արժեքի չափում (շարունակություն)

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Հազ. ՀՀ դրամ	Իրական արժեքի չափումը՝ օգտագործելով			Ընդամենը
	Ակտիվ շուկայում գնանշվող գներ (1-ին մակարդակ)	Էական դիտարկելի ելակետային և տվյալներ (2-րդ մակարդակ)	Էական ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ (3-րդ մակարդակ)	
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորություններ				
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ				
- Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	199,957	-	199,957
Բաժնային գործիքներ	2,775,053	-	-	2,775,053
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
Պարտքային գործիքներ	-	18,534,900	-	18,534,900
Բաժնային գործիքներ	11,343	-	-	11,343
Չգնանշված բաժնային արժեթղթեր-ընկերություններ ՀՀ-ում	-	-	101,640	101,640
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ				
Հիմնական միջոցներ՝ հող և շինություններ, փոխադրամիջոցներ	-	-	11,929,139	11,929,139
Ակտիվներ, որոնց իրական արժեքը բացահայտվում է				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	22,665,289	55,480,977	-	78,146,266
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	-	32,832,740	66,591,356	99,424,096
Պարտքային արժեթղթեր ամորտիզացված արժեքով	-	-	-	-
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	-	-	84,526,511	84,526,511
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	457,803,159	457,803,159
Պարտավորություններ, որոնց իրական արժեքը բացահայտվում է				
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-	189,413,283	313,818,367	503,231,650
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր՝ ՀՀ-ում թողարկված պարտատուներ	-	21,087,118	-	21,087,118
Բանկերի նկատմամբ պահանջներ	-	428,504	12,314,145	12,742,649
Ստորադաս վարկեր	-	-	12,661,577	12,661,577
Այլ փոխառու միջոցներ	-	-	83,535,339	83,535,339
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	8,847,998	8,847,998

34 Իրական արժեքի չափում (շարունակություն)

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Հազ. ՀՀ դրամ	Իրական արժեքի չափումը՝ օգտագործելով			Ընդամենը
	Ակտիվ շուկայում գնանշվող գներ (1-ին մակարդակ)	Էական դիտարկելի ելակետայի և տվյալներ (2-րդ մակարդակ)	Էական ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ (3-րդ մակարդակ)	
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորություններ				
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ				
- Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	363,284	-	363,284
Բաժնային գործիքներ	2,153,118	-	-	2,153,118
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
Պարտքային գործիքներ	-	21,285,791	-	21,285,791
Բաժնային գործիքներ	10,638	-	-	10,638
Չգնանշված բաժնային արժեթղթեր-ընկերություններ ՀՀ-ում	-	-	101,640	101,640
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ				
Հիմնական միջոցներ՝ հող և շինություններ, փոխադրամիջոցներ	-	-	12,824,138	12,824,138
Ակտիվներ, որոնց իրական արժեքը բացահայտվում է				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	21,703,944	66,665,341	-	88,369,285
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	-	24,453,149	26,353,081	50,806,230
Պարտքային արժեթղթեր ամորտիզացված արժեքով	-	-	90,340	90,340
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	-	-	53,423,221	53,423,221
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	1,528,986	1,528,986
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	408,439,245	408,439,245
Պարտավորություններ, որոնց իրական արժեքը բացահայտվում է				
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-	179,310,388	244,858,557	424,168,945
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր՝ ՀՀ-ում թողարկված պարտատոմսեր	-	6,206,060	-	6,206,060
Բանկերի նկատմամբ պահանջներ	-	6,444,304	3,493,330	9,937,634
Ստորադաս վարկեր	-	-	7,805,036	7,805,036
Այլ փոխառու միջոցներ	-	-	84,323,152	84,323,152
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	13,341,098	13,341,098

34 Իրական արժեքի չափում (շարունակություն)

Իրական արժեքով չհաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը

Գնահատման մեթոդներ և ենթադրություններ

Ստորև նկարագրված են այն մեթոդներն ու ենթադրությունները, որոնք օգտագործվում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում իրական արժեքով արտացոլված ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը որոշելու համար, ինչպես նաև իրական արժեքով չարտացոլված այն հոդվածների իրական արժեքը որոշելու համար, որոնց իրական արժեքը բացահայտվում է:

Ակտիվներ, որոնց իրական արժեքը մոտ է հաշվեկշռային արժեքին

Ենթադրվում է, որ իրացվելի և մարման կարճ ժամկետ (մինչև երեք ամիս) ունեցող ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքը մոտավորապես համարժեք է իրենց հաշվեկշռային արժեքին: Սույն ենթադրությունը նաև կիրառվում է ցպահանջ ավանդների և անժամկետ ինսայդական հաշիվների նկատմամբ:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի չափումը

Գույքի իրական արժեքը որոշվել է շուկայական համադրելի մեթոդի կիրառմամբ: Հողամասի և շենքերի գնահատված իրական արժեքները դասակարգվում են իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակում: Սա նշանակում է, որ գնահատողի կողմից կատարված գնահատումները հիմնված են շուկայական գործարքների գների վրա՝ նշանակալի ճշգրտմամբ, հաշվի առնելով կոնկրետ գույքի բնույթը, գտնվելու վայրը կամ վիճակը:

Այդ ակտիվների իրական արժեքները գնահատվում են անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող և անհրաժեշտ լիցենզիաների տիրապետող՝ գույքի գնահատողների կողմից իրականացված գնահատումների հիման վրա: Նշանակալից ելակետային տվյալները և ենթադրությունները մշակվում են ղեկավարության հետ սերտ խորհրդակցությամբ: Լրացուցիչ տեղեկությունները ներկայացված են ստորև:

Հող և շենքեր

Գրասենյակի հողերի և շենքերի իրական արժեքները գնահատվում են եկամտի և շուկայական մոտեցումներով: Եկամուտի մոտեցումը կիրառվել է վարձակալությունից ստացված եկամտի գնահատված հոսքի կապիտալացմամբ՝ առանց կանխատեսվող գործառնական ծախսերի, օգտագործելով շուկայական եկամտաբերությունից բխող զեղչման դրույքաչափը, որը ենթադրվում է նմանատիպ անշարժ գույքի գծով վերջին գործարքներից: Երբ փաստացի վարձավճարը Էականորեն տարբերվում է գնահատված վարձավճարներից, ճշգրտումներ են կատարվում վարձակալության գնահատված արժեքի նկատմամբ: Վարձակալված գույքից դրամական միջոցների ներհոսքը գնահատելիս հաշվի է առնվում զբաղվածության ներկա մակարդակը, առկա վարձակալության պայմանները և ապագա վարձակալություններից վարձակալական վճարների ակնկալիքները շենքերի տնտեսական մնացորդային տևողության ընթացքում:

Առավել նշանակալի ելակետային տվյալները, որոնցից որևէ մեկը դիտարկելի չէ, վարձակալության գնահատված արժեքն է, թափուրության մակարդակի և զեղչի դրույքաչափի վերաբերյալ ենթադրությունները: Գնահատված իրական արժեքը մեծանում է, եթե գնահատված վարձակալությունը մեծանում է, թափուրության մակարդակը նվազում է կամ եթե զեղչման տոկոսադրույքը (շուկայական եկամտաբերությունը) նվազում է: Ընդհանուր գնահատումները զգայուն են բոլոր երեք ենթադրությունների նկատմամբ: Ղեկավարությունը համարում է, որ ողջամտորեն հնարավոր այլընտրանքային ենթադրությունների շրջանակը ամենամեծն է վարձակալության արժեքների և թափուրության մակարդակների համար, և որ կա նաև փոխկապակցվածություն այս տվյալների միջև:

Շուկայական մոտեցումն արտացոլում է նմանատիպ գույքի համար վերջին շուկայական գործարքների դիտարկելի գները և ներառում է գույքին բնորոշ գործակցիներով ճշգրտումներ՝ ներառյալ չափը, գտնվելու վայրը, շենքի շինարարական-ինժեներական առանձնահատկությունները, տեխնիկական (ֆիզիկական) վիճակը, ծանրաբեռնվածությունը և օգտագործման նպատակը:

Նշանակալի ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներից է՝ ճշգրտումը գույքին բնորոշ գործակիցներով: Այս ճշգրտման չափն ու ուղղությունը կախված է նմանատիպ գույքի դիտարկելի շուկայական գործարքների քանակից և բնութագրերից, որոնք օգտագործվում են որպես գնահատման մեկնարկային կետ: Չնայած այս ելակետային տվյալը սուբյեկտիվ դատողություն է, ղեկավարությունը գտնում է, որ ընդհանուր առմամբ ողջամտորեն հնարավոր այլընտրանքային ենթադրությունները եական ազդեցություն չեն ունենա գնահատման վրա:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները, որոնք գնահատվում են օգտագործելով շուկայական ելակետային տվյալներ, հիմնականում տոկոսային և արժույթային սվոպեր են և արտարժույթային ֆորվարդ պայմանագրեր: Ամենահաճախ կիրառվող գնահատման մեթոդները ներառում են ֆորվարդների գնորոշման և սվոպ մոդելներ՝ օգտագործելով ներկա արժեքի հաշվարկներ: Այս մոդելները հաշվի են առնում տարբեր ելակետային տվյալներ, ինչպիսիք են՝ գործընկերների վարկունակությունը, արտարժույթի սփոթ և ֆորվարդ դրույքները և տոկոսադրույքի կորը:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

Գնահատման մեթոդների և գնորոշման մոդելների միջոցով գնահատված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերը հիմնականում բաղկացած են ՀՀ Կառավարության պարտատոմսերից: Այդ արժեթղթերը գնահատվում են եկամտաբերության կորի միջոցով, ինչը ընդգրկում է շուկայի կողմից դիտարկելի և ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակված տվյալներ:

35 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծություն

Ստորև աղյուսակը ներկայացնում է ակտիվների և պարտավորությունների վերլուծությունն՝ ըստ դրանց վերականգնման կամ մարման ժամկետների:

2023թ. Դեկտեմբերի 31	Չաշխատող		ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	Մարմանը մնացել է			5 տարուց ավելի	Անժամկետ	Ընդամենը
	ժամկետանց	ժամկետային		1-3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 տարի			
Ակտիվներ									
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ			78,146,266						78,146,266
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ			199,957						199,957
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ			66,591,356		-	-		32,832,740	99,424,096
Ներդրումային արժեթղթեր			8,070	154,501	5,697,695	10,886,221	1,788,413	2,899,063	21,433,963
Հաճախորդներին տրված վարկեր	644,010	8,250,895	15,114,543	21,631,499	97,814,330	192,713,095	121,634,788		457,803,159
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	18,284	903,685	3,530,502	4,218,431	15,215,007	54,952,305	5,688,297		84,526,511
Այլ ֆինանսական ակտիվներ			2,781,217						2,781,217
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	662,293	9,154,580	166,371,911	26,004,430	118,727,033	258,551,621	129,111,498	35,731,803	744,315,169
Պարտավորություններ									
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ			1,511,016	373,973	9,997,694	859,966	-	-	12,742,649
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ			205,366,218	48,932,110	166,593,957	77,765,752	4,573,614		503,231,650
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր				150,042	119,102	20,817,975			21,087,118
Այլ փոխառություններ			717,520	4,088,781	8,877,624	57,949,250	11,902,164	-	83,535,339
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ			3,590,627		5,257,371				8,847,998
Ստորադաս վարկեր					105,126	1,791,600	10,764,851	-	12,661,577
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	-	-	211,185,380	53,544,906	190,950,873	159,184,542	27,240,629	-	642,106,330
<i>Չուտ իրացվելիության ճեղքվածք</i>	662,293	9,154,580	(44,813,469)	(27,540,476)	(72,223,840)	99,367,079	101,870,869	35,731,803	102,208,839
<i>Կուտակային իրացվելիության ճեղքվածք</i>			(34,996,596)	(62,537,072)	(134,760,912)	(35,393,833)	66,477,036	102,208,839	

35 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծություն (շարունակություն)

2022թ. Դեկտեմբեր 31	Չաշխատող		Գլխահանջ և մինչև 1 ամիս	Մարմանը մնացել է						
	ժամկետանց	ժամկետային		1-3 ամիս	ժամկետանց	ժամկետային	Գլխահանջ և մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	ժամկետանց	
Ակտիվներ										
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	88,369,285	-	-	-	-	-	-	88,369,285
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	36,273	-	-	327,011	-	-	-	363,284
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	-	-	25,255,153	-	-	1,097,928	-	24,453,149	-	50,806,230
Ներդրումային արժեթղթեր	-	-	8,033	4,799,078	1,664,959	14,208,066	695,994	2,265,396	-	23,641,527
Հաճախորդներին տրված վարկեր	436,221	11,686,759	9,192,960	19,252,386	96,791,863	212,841,439	57,528,223	709,394	-	408,439,245
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	10,020	218,607	1,819,257	2,525,913	8,618,799	40,230,625	-	-	-	53,423,221
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	1,192,826	-	-	-	-	-	-	1,192,826
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	446,241	11,905,366	125,873,787	26,577,377	107,075,621	268,705,069	58,224,217	27,427,939	-	626,235,618
Պարտավորություններ										
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	-	-	9,863,194	-	-	74,440	-	-	-	9,937,634
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-	-	194,380,096	22,903,718	130,493,026	71,613,816	4,778,290	-	-	424,168,945
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	-	-	-	4,023,967	2,182,093	-	-	-	6,206,060
Այլ փոխառություններ	-	-	846,791	3,751,451	18,712,831	55,716,333	5,295,746	-	-	84,323,152
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	6,581,358	3,998,386	2,761,354	-	-	-	-	13,341,098
Ստորադաս վարկեր	-	-	-	77,345	12,044	7,715,647	-	-	-	7,805,036
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	-	-	211,671,439	30,730,900	156,003,222	137,302,329	10,074,036	-	-	545,781,925
Զուտ իրացվելիության ձեռքվածք	446,241	11,905,366	(85,797,652)	(4,153,523)	(48,927,601)	131,402,740	48,150,181	27,427,939	-	80,453,693
Կուտակային իրացվելիության ձեռքվածք	-	-	(73,446,045)	(77,599,567)	(126,527,168)	4,875,572	53,025,753	80,453,693	-	-

Ժամկետայնության վերլուծությունը չի արտացոլում հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ցլխահանջ ավանդների պատմական կայունությունը: Պատմականորեն դրանց մարումը տեղի է ունեցել ավելի երկար ժամանակահատվածում, քան ցույց է տրվում տվյալ աղյուսակում: Դրանց մնացորդները աղյուսակներում ընդգրկվում են մինչև մեկ տարի ժամանակահատվածի մնացորդներում:

36 Կապակցված կողմերի բացահայտումներ

ՀՀՍՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտումներ» ստանդարտի համաձայն կողմերը համարվում են կապակցված, եթե կողմերից մեկը հնարավորություն ունի վերահսկել կամ նշանակալի ձևով ազդել մյուս կողմի գործառնական և ֆինանսական որոշումների վրա: Կողմերի կապակցված լինելը որոշելիս հաշվի է առնվում կողմերի փոխհարաբերությունների բովանդակությունը, այլ ոչ միայն դրանց իրավական ձևը:

Կապակցված կողմերը կարող են այնպիսի գործարքների մեջ մտնել, որոնք չէին իրականացվի ոչ կապակցված կողմերի միջև, և կապակցված կողմերի միջև իրականացվող գործարքների գներն ու պայմանները կարող են տարբերվել ոչ կապակցված կողմերի հետ գործարքների գներից և պայմաններից:

Կապակցված կողմերի հետ գործառնությունների գծով մնացորդները հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ներկայացված են ստորև.

Հազ. ՀՀ դրամ

	2023թ. Դեկտեմբեր 31		2022թ. Դեկտեմբեր 31	
	Մայր կազմակերպություն	Առանցքային ղեկավար անձնակազմ և նրանց ընտանիքի անդամներ	Մայր կազմակերպություն	Առանցքային ղեկավար անձնակազմ և նրանց ընտանիքի անդամներ
Համախառն չմարված վարկեր հունվարի 1-ի դրությամբ	2,127,184	971,585	768,800	346,064
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	638,672	941,667	2,123,658	1,283,469
Տարվա ընթացքում վարկերի մարումներ	(583,349)	(752,215)	(768,800)	(658,991)
Այլ շարժեր	92,645	3,490	3,526	1,043
Համախառն չմարված վարկեր	2,275,152	1,164,526	2,127,184	971,585
Հանած՝ արժեզրկման գծով պահուստը	(6,754)	(3,185)	(6,315)	(2,657)
Չուտ չմարված վարկեր	2,268,398	1,161,341	2,120,869	968,928
Ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ հունվարի 1-ի դրությամբ	159	1,547,505	937,666	894,529
Տարվա ընթացքում ներգրավված ավանդներ և ընթացիկ հաշիվներ	4,640,042	4,450,085	3,519,277	4,389,706
Տարվա ընթացքում մարված ավանդներ և ընթացիկ հաշիվներ	(4,080,144)	(4,400,884)	(4,435,395)	(3,750,199)
Այլ շարժեր	2,307	63,703	(21,389)	13,469
Ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	562,363	1,660,409	159	1,547,505

37 Կապիտալի համարժեքություն

Խմբի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են՝ համոզվել, որ Բանկի կապիտալը համապատասխանում է վերահսկողի կողմից սահմանված պահանջներին, և որ Խումբն ապահովում է ամուր վարկային վարկանիշ և ուժեղ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու նպատակով:

Խումբը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումներ՝ տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Խումբը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ՝ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

37 Կապիտալի համարժեքություն (շարունակություն)

ՀՀ Կենտրոնական բանկը սահմանում և վերահսկում է Բանկի կապիտալի նկատմամբ պահանջներ:

Խումբը, որպես կապիտալ է ճանաչում այն հոդվածները, որոնք կարգավորման համաձայն սահմանվում են որպես կապիտալ բանկերի համար: ՀՀ ԿԲ-ի կապիտալի նկատմամբ պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի դրույթների վրա, Բանկի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցությունը (նորմատիվային կապիտալի գործակից) պետք է գերազանցի սահմանված նվազագույն մակարդակը:

2023 դեկտեմբերի 31-ի և 2022թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի ընդհանուր կապիտալի գործակիցը համապատասխանում է պարտադիր պահանջներին:

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ. Դեկտեմբեր 31 (աուդիտի չենթարկված)	2022թ. Դեկտեմբեր 31 (աուդիտի չենթարկված)
1-ին դասի կապիտալ	122,505,579	91,866,748
2-րդ դասի կապիտալ	15,241,604	11,744,252
Ընդհանուր կապիտալ	137,747,183	103,611,000
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվներ	698,734,440	610,690,247
Ընդամենը կապիտալ՝ արտահայտված որպես ռիսկով կշռված ակտիվներից տոկոս (ընդհանուր կապիտալի գործակից)	19.71%	16.97%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկերի կշռման գործակիցների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի ու պայմանագրային կողմի հետ կապված վարկային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականները՝ հաշվի առնելով ցանկացած գրավ կամ երաշխիք: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով, հնարավոր վնասի՝ առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

ՀԱՄԱԽՄԲԱԿԱԾ ՄԻՋԱՆԿՑԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին

31 Դեկտեմբեր, 2023
 «ԱԿՐԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ, ք. Երևան, Արամի 82-84
 Բանկի անվանումը գտնվելու վայրը

Ծան.	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան 01/10/23-31/12/23 (կառուցված)	Ընթացիկ ֆինանսական տարվա սկզբից մինչև հաշվետու ամսաթիվն ընկած ժամանակաշրջան 01/01/23-31/12/23 (կառուցված)	Նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջան 01/10/22-31/12/22	Նախորդ ֆինանսական տարվա սկզբից մինչև համադրելի հաշվետու ամսաթիվն ընկած ժամանակաշրջան 01/01/22-31/12/22 (սառուցված)
(Հազ. ՀՀ դրամ)				
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսարդյունքի մեթոդով	26	21,188,992	72,262,633	52,264,734
Այլ տոկոսային եկամուտ	26	2,958,813	10,143,790	5,852,766
Տոկոսային ծախս	26	(9,939,529)	(35,548,362)	(6,059,451)
Չուտ տոկոսային եկամուտ		14,208,275	46,858,061	11,029,429
Վարկային կորուստների գծով ծախսի հակադարձում/ (ծախս)	27	1,202,837	1,503,687	(351,122)
Չուտ տոկոսային եկամուտ վարկային կորուստների գծով ծախսից հետո		15,411,114	48,361,748	10,678,307
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	28	2,049,198	13,351,615	2,885,421
Միջնորդավճարների գծով ծախս	28	(1,247,058)	(5,221,818)	(569,254)
Չուտ օգուտ (վնաս) իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներից		(617,920)	(503,840)	(810,586)
Չուտ օգուտ արտարժույթի առքևվաճառքից		1,444,428	5,333,764	2,683,987
Չուտ վնաս փոխարժեքային տարբերություններից		3,329	(3,151)	492,843
Ստացված կազմակերպությունների շահույթի բաժնեմաս	12	269,811	1,019,039	182,194
Արժեզրկման և պահուստների ձևավորման գծով հակադարձում	32	35,715	2,783,748	-
Այլ եկամուտ	29	397,407	853,140	(413,448)
Ոչ տոկոսային եկամուտ		2,334,910	17,612,497	4,451,157
Սննդամթերքի գծով ծախսեր		(5,960,568)	(20,224,018)	(5,065,221)
Մաշվածություն և ամրոտիզացիա	13	(986,396)	(3,312,788)	(698,916)
Այլ գործառնական ծախսեր	30	(507,522)	(2,691,116)	2,843,291
Արժեզրկման և պահուստների ձևավորման գծով այլ ծախսեր	32	-	-	(3,283,385)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	31	(1,406,294)	(4,831,447)	(1,438,133)
Ոչ տոկոսային ծախս		(8,860,780)	(31,059,369)	(7,642,364)
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը		8,885,243	34,914,876	7,487,100
Շահութահարկի գծով ծախս	15	(1,235,390)	(6,336,300)	(1,264,413)
Հաշվետու տարվա շահույթ		7,649,853	28,578,576	6,222,687
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ				
Բազային և նորացված, մայր կազմակերպության բաժնետերերին վերադրելի, ՀՀ դրամ	22	1,309,88	5,196,10	1,131,40
Այլ համապարփակ եկամուտ				
Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս վերադասակարգվող այլ համապարփակ եկամուտ՝ Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեքների գծով իրական արժեքի օգուտ փոփոխություն		(249,691)	(246,041)	1,234,644
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեքների ակնկալվող վարկային կորուստների գծով պահուստի փոփոխություններ		(459,005)	(735,921)	287,675
Շահութահարկ՝ այլ համապարփակ եկամտի տարրերի գծով	15	127,565	176,753	(274,018)
Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ(վնաս) վերադասակարգվող օգուտ այլ համապարփակ եկամուտ		(581,131)	(805,209)	1,248,302
Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս չվերադասակարգվող այլ համապարփակ եկամուտ՝ Շենքերի և փոխարժույթների վերազնիհատում		-	-	1,977,001
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող բաժնային գործիքների գծով (վնաս)/օգուտ		772	705	(3,104)
Շահութահարկ՝ այլ համապարփակ եկամտի տարրերի գծով		(139)	(127)	(355,301)
Շտաբանը հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս չվերադասակարգվող այլ համապարփակ եկամուտ		633	578	1,618,596
Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս չվերադասակարգվող Ստացված կազմակերպությունների այլ համապարփակ եկամտի մասնաբաժին		34,804	96,167	(53,122)
Այլ համապարփակ եկամտի բաղադրիչներին վերաբերող շահութահարկ	15	(6,265)	(17,310)	9,562
Շտաբանը ստացված կազմակերպությունների այլ համապարփակ եկամտի մասնաբաժին		28,539	78,857	(43,560)
Հաշվետու տարվա այլ համապարփակ եկամուտ հարկումից հետո		(551,959)	(725,774)	2,823,338
Շտաբանը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ		7,097,895	27,852,802	9,046,025

Գլխավոր գործադիր տնօրեն

Գլխավոր հաշվապահ

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը՝ 15.01.2024թ.

ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Ֆինանսական վիճակի մասին

31 Դեկտեմբեր 2023

«ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ, ք. Երևան, Արամի 82-84

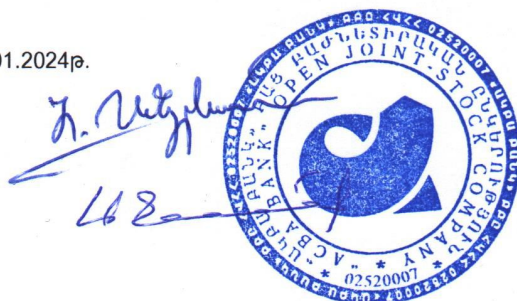
Բանկի անվանումը, գտնվելու վայրը

Հազ. ԳԳ դրամ	Ծան.	31/12/23 (չստուգված)	31/12/2022 (ստուգված)
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	6	78,146,266	88,369,285
Աճանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	7	199,957	363,284
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	8	99,424,096	50,806,230
Ներդրումային արժեթղթեր	9		
- Բանկի կողմից պահվող		21,433,963	17,622,138
- Վաճառքի և հետզնման պայմանագրերով գրավադրված		-	6,019,389
Հաճախորդներին տրված վարկեր	10	457,803,159	408,439,245
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	11	84,526,511	53,423,221
Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում	12	1,774,796	1,362,224
Հիմնական միջոցներ, ոչ նյութական ակտիվներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	13	27,110,978	25,360,445
Այլ ակտիվներ	14	13,084,526	13,173,420
Ընդամենը ակտիվներ		783,504,252	664,938,881
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	16	12,742,649	9,937,634
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	17	503,231,650	424,168,945
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	18	21,087,118	6,206,060
Այլ փոխառություններ	19	83,535,339	84,323,152
Ընթացիկ պարտավորություններ շահութահարկի գծով		3,812,792	4,698,987
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	15	707,061	1,016,530
Այլ պարտավորություններ	20	12,430,213	17,380,413
Ստորադաս վարկեր	21	12,661,577	7,805,036
Ընդամենը պարտավորություններ		650,208,399	555,536,757
ԿԱՊԻՏԱԼ			
Բաժնետիրական կապիտալ	22	55,000,000	55,000,000
Էմիսիոն եկամուտ	22	1,750,000	1,750,000
Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումների պահուստ	23	3,517,422	3,076,495
Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ		3,909,911	4,985,941
Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ		151,527	877,300
Չբաշխված շահույթ		68,966,994	43,712,388
Ընդամենը կապիտալ		133,295,853	109,402,124
Ընդամենը կապիտալ և պարտավորություններ		783,504,252	664,938,881

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը՝ 15.01.2024թ.

Գլխավոր գործադիր տնօրեն

Գլխավոր հաշվապահ

Հ. Անդրեասյան

Ա. Հակոբյան

**ՀԱՄԱՆՄԲՎԱԾ ՄԻԶԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին**

31 Դեկտեմբեր 2023

«ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ, ք.Երևան Արամի 82-84

Բանկի անվանումը, գտնվելու վայրը

Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումների գծով պահուստ	Հիմնական միջոցների վերագնահատումից աճ	Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների վերագնահատման պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը կապիտալ
Հազ. ՀՀ դրամ						
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (ստուգված)						
65,000,000	1,750,000	3,076,495	4,985,941	877,300	43,712,388	109,402,124
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք						
Հաշվետու ժամանակաշրջանի շահույթ	-	-	-	-	28,578,576	28,578,576
Այլ համապարփակ եկամուտ	-	-	-	(725,774)	-	(725,774)
Ընդամենը հաշվետու ժամանակաշրջանի համապարփակ եկամուտ	-	-	-	(725,774)	28,578,576	27,852,802
Հիմնական միջոցների վաճառքի արդյունքում վերագնահատման ավելցուկի փոխանցումը չբաշխված շահույթին						
-	-	-	(1,076,030)	-	1,076,030	-
Գործարքներ բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ՝ ուղղակիորեն գրանցված կապիտալում (բաժնետոմսերի, բաժնետնային) գծով						
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	-	-	-	-	-	-
Հայտարարված շահաբաժիններ	-	-	-	-	(4,400,000)	(4,400,000)
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ	-	-	-	-	(4,400,000)	(4,400,000)
Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումների պահուստի հատկացում	-	-	440,927	-	-	440,927
2023թ. Դեկտեմբերի 31- դրությամբ (չստուգված)	65,000,000	1,750,000	3,617,422	3,909,911	151,526	133,295,853
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (ստուգված)						
65,000,000	2,500,000	2,462,267	3,479,525	1,184,362	23,577,223	88,193,367
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք						
Հաշվետու ժամանակաշրջանի շահույթ	-	-	-	-	22,570,440	22,570,440
Այլ համապարփակ եկամուտ	-	-	-	1,621,141	(307,062)	1,314,079
Ընդամենը հաշվետու ժամանակաշրջանի համապարփակ եկամուտ	-	-	-	1,621,141	(307,062)	23,884,519
Հիմնական միջոցների վաճառքի արդյունքում վերագնահատման ավելցուկի փոխանցումը չբաշխված շահույթին						
-	-	-	(114,725)	-	114,725	-
Գործարքներ բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ՝ ուղղակիորեն գրանցված կապիտալում (բաժնետոմսերի, բաժնետնային) գծով						
Չափվող պահուստի համալրում էմիսիոն եկամտի հաշվին	(750,000)	-	-	-	750,000	-
Հայտարարված շահաբաժիններ	-	-	-	-	(3,300,000)	(3,300,000)
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ	(750,000)	-	-	-	(2,550,000)	(3,300,000)
Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումների պահուստի հատկացում	-	-	624,238	-	-	624,238
2022թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (ստուգված)	65,000,000	1,750,000	3,076,495	4,985,941	877,300	109,402,124

Գլխավոր գործադիր տնօրեն

Գլխավոր հաշվապահ

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը՝ 15.01.2024թ.

ՀԱՄԱԽԱՐԱԿԱԾ ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱԾԿԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին

31 Դեկտեմբեր, 2023

«ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ, ք. Երևան, Արամի 82-84

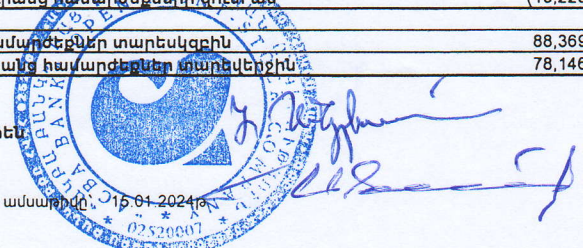
Բանկի անվանումը, գտնվելու վայրը

	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան 01/01/23-31/12/23 (չստուգված)	Նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջան 01/01/22-31/12/22 (ստուգված)
(Հազ. ՀՀ դրամ)		
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից		
Ստացված տոկոսներ (հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով)	69,287,860	49,369,597
Ստացված այլ տոկոսներ	10,143,790	6,102,070
Վճարված տոկոսներ	(33,348,399)	(23,532,053)
Ստացված միջնորդավճարներ	13,351,615	9,659,855
Վճարված միջնորդավճարներ	(5,221,818)	(3,623,931)
Չուտ մուտքեր շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ածանցյալ ֆինանսական գործիքներից	(663,718)	196,755
Չուտ մուտքեր փոխարժեքային տարբերություններից	5,333,764	13,516,463
Վճարված այլ գործառնական ծախսեր	(2,741,108)	(2,318,818)
Ստացված այլ եկամուտ	(733,861)	235,468
Աշխատավարձ և աշխատակազմին վճարված այլ գումարներ	(18,598,857)	(14,460,895)
Վճարված այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	(4,831,207)	(3,925,140)
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից՝ մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություն	31,978,061	31,219,371
Գործառնական ակտիվների զուտ (ավելացում)/նվազում		
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	317,095	396,989
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	(48,347,859)	(32,847,258)
Հաճախորդների տրված վարկեր	(40,459,522)	(84,018,496)
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	(31,218,772)	(22,270,275)
Այլ ակտիվներ	208,104	(2,693,895)
Գործառնական պարտավորությունների զուտ ավելացում/նվազում	-	-
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	2,952,578	8,738,065
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	71,747,907	116,891,930
Այլ պարտավորություններ	(3,445,351)	3,453,298
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ մինչև շահութահարկը	(16,267,759)	18,869,729
Վճարված շահութահարկ	(7,371,490)	(2,687,674)
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	(23,639,249)	16,182,055
Դրամական միջոցների հոսքեր Ներդրումային գործունեությունից		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(3,202,740)	(3,466,341)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վաճառքից մուտքեր	1,217,572	53,404
Ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում	(13,364,866)	(6,195,291)
Ներդրումային արժեթղթերի վաճառք և մարում	16,037,067	2,944,682
Ստացված շահաբաժիններ	701,763	539,806
Ներդրումային գործունեությամբ օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	1,388,796	(6,123,740)
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից		
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկումից մուտքեր	-	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթերից մուտքեր (մարումներ)	18,339,013	2,191,500
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(3,684,744)	(789,212)
Այլ փոխառությունների ներգրավումից մուտքեր	34,345,599	34,288,004
Այլ փոխառությունների ներգրավումից մարումներ	(38,208,100)	(37,932,197)
Ստորադաս վարկերից մուտքեր	4,479,000	-
Ստորադաս վարկերի մարումներ	-	-
Վճարված շահաբաժիններ	(4,400,000)	(3,300,000)
Ֆինանսական գործունեությամբ օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	10,870,768	(5,541,905)
Փոխարժեքային տարբերությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	1,123,989	(12,664,004)
Արժեզրկման պահուստում փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	32,677	68,891
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ անփոփոխություն	(10,223,019)	(8,078,703)
Դրամական միջոցներ և համարժեքներ տարեկազմին	88,369,285	96,447,988
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարեկազմին	78,146,266	88,369,285

Գլխավոր գործադիր տնօրեն

Գլխավոր հաշվապահ

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը՝ 15.01.2024թ.

Գ. Անդրեասյան

Ա. Հակոբյան

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի
 խորհրդի 2009 թվականի հունիսի 2-ի թիվ 166 Ն որոշմամբ
 հաստատված «Բանկերի, վարկային
 կազմակերպությունների, ապահովագրական
 ընկերությունների, ապահովագրական բրոքերների,
 ներդրումային ընկերությունների, Կենտրոնական
 դեպոզիտարիայի և դրամական փոխանցումներ
 իրականացնող վճարումաշվարկային
 կազմակերպությունների կողմից աեղեկությունների
 հրատարակումը» կանոնակարգ 8/03-ի
 (եռամսյակային)

ՀՐԱՊԱՐԱԿՎՈՂ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 Հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ
 (համախմբված)

Բանկի անվանումը
 Ամսաթիվը

«ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ 22000
 01/10/23 31/12/23
 (հազ. դրամ)

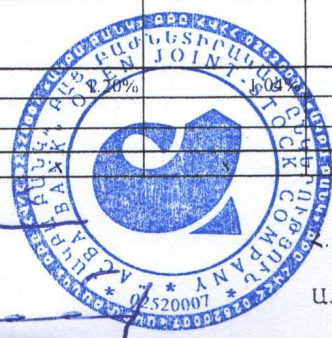
Նորմատիվներ	Նորմատիվի փաստացի մեծությունը հաշվարկված բանկի համար	Նորմատիվի փաստացի մեծությունը հաշվարկված բանկի համախմբված հաշվետվություն	ՀՀ կենտրոնական բանկի սահմանած նորմատիվի քույլատրելի մեծություն	Հաշվետու եռամսյակում խախտումների քիվը
1	2	3	4	5
Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի նվազագույն չափը	55,000,000	55,000,000	1,000,000	Խախտում առկա չէ
Ընդհանուր (սեփական) կապիտալի նվազագույն չափը	123,625,300	137,747,183	30,000,000	Խախտում առկա չէ
Ն ₁ ¹ Առաջին մակարդակի հիմնական կապիտալի համարժեքության նորմատիվ	16.37%	17.53%	6.2%	Խախտում առկա չէ
Ն ₁ ² Առաջին մակարդակի կապիտալի համարժեքության նորմատիվ	16.37%	17.53%	8.3%	Խախտում առկա չէ
Ն1 Ընդհանուր կապիտալի համարժեքության նորմատիվ	18.71%	19.71%	11%	Խախտում առկա չէ
Ն ₂ ¹ Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	25.63%	23.97%	15%	Խախտում առկա չէ
Ն ₂ ² Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ցայսհանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	104.99%	102.95%	60%	Խախտում առկա չէ
Ն ₂ ³ Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և գուտ դրամական արտահոսքի միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (բյուր արժույթներով)	419.98%	419.98%	100%	Խախտում առկա չէ
Ն ₂ ³ (FX) Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և գուտ դրամական արտահոսքի միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (առաջին խմբում ներառվող նշանակալի արժույթների խմբի գծով)	854.63%	854.63%	100%	Խախտում առկա չէ
Ն ₂ ³ (FX) Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և գուտ դրամական արտահոսքի միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (յուրաքանչյուր երկրորդ խմբի նշանակալի արժույթի գծով)	-	-	100%	Խախտում առկա չէ
Ն ₂ ⁴ Բանկին հասանելի կայուն միջոցների և բանկին անհրաժեշտ կայուն միջոցների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (բյուր արժույթներով)	132.95%	132.95%	100%	Խախտում առկա չէ
Ն ₂ ⁴ (FX) Բանկին հասանելի կայուն միջոցների և բանկին անհրաժեշտ կայուն միջոցների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (առաջին խմբում ներառվող նշանակալի արժույթների խմբի գծով)	160.36%	160.36%	100%	Խախտում առկա չէ
Ն ₂ ⁴ (FX) Բանկին հասանելի կայուն միջոցների և բանկին անհրաժեշտ կայուն միջոցների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (յուրաքանչյուր երկրորդ խմբի նշանակալի արժույթի գծով)	-	-		Խախտում առկա չէ
Ն ⁵ ₁ պահանջի և գրավի արժեքի սահմանային հարաբերակցության առավելագույն չափի նորմատիվից շեղումը	8.40%	8.40%	10%	Խախտում առկա չէ
Ն ⁵ ₂ պահանջի և գրավի արժեքի սահմանային հարաբերակցության առավելագույն չափի նորմատիվից շեղումը	1.56%	1.56%	5%	Խախտում առկա չէ
Ն ³ ₁ Մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափը	9.08%	6.19%	20%	Խախտում առկա չէ
Ն ³ ₂ Խոշոր փոխառուների գծով ռիսկի առավելագույն չափը	40.02%	28.59%	500%	Խախտում առկա չէ
Ն ⁴ ₁ Բանկի հետ կապված մեկ անձի գծով ռիսկի առավելագույն չափը	1.82%	1.64%	5%	Խախտում առկա չէ
Ն ⁴ ₂ Բանկի հետ կապված բոլոր անձանց գծով ռիսկի առավելագույն չափը	6.53%	5.86%	20%	Խախտում առկա չէ
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկում աեղաբաշխված պարտադիր պահուստների նվազագույն չափը			2% 18%	Խախտում առկա չէ
Արտարժույթային դիրքի և բանկի ընդհանուր կապիտալի միջև առավելագույն հարաբերակցությունը	1.22%	1.06%	10%	Խախտում առկա չէ
Ըստ առանձին արտարժույթային յուրաքանչյուր արտարժույթի դիրքի և բանկի ընդհանուր կապիտալի միջև առավելագույն հարաբերակցությունը				
ԱՄՆ դոլարով			7%	Խախտում առկա չէ
Եվրոյով				
Ռուսական ռուբլով				
Այլ			x	

Այխատողների թվաքանակը 31/12/23թ.-ի դրությամբ 1,820 է:

Բանկի գլխավոր գործադիր տնօրեն

Գլխավոր հաշվապահ

Ն Անդրեասյան
Ա. Հակոբյան

Անդրեասյան
 Ա. Հակոբյան

«ԱԿԲԱ Բանկ» ԲԲԸ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ

**2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար
և Անկախ աուդիտորական եզրակացություն**

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն	1
Ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն	2
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվություն	3
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն	4
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն	5

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1	Հիմնական գործունեության նկարագրություն	6
2	Պատրաստման հիմունքները	6
3	Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ	8
4	Առանցքային հաշվապահական դատողություններ և գնահատումներ	30
5	Սեզմենտների վերաբերյալ տեղեկատվություն	33
6	Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	37
7	Առևտրային արժեթղթեր	37
8	Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	38
9	Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	38
10	Ներդրումային արժեթղթեր	39
11	Հաճախորդներին տրված վարկեր	43
12	Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	56
13	Հիմնական միջոցներ, ոչ նյութական ակտիվներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	60
14	Հարկում	62
15	Վարկային կորուստների գծով ծախսի հակադարձում	63
16	Այլ ակտիվներ	64
17	Բանկերի նկատմամբ պահանջներ	65
18	Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	65
19	Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	66
20	Այլ փոխառու միջոցներ	66
21	Ստորադաս վարկեր	67
22	Այլ պարտավորություններ	68
23	Կապիտալ	68
24	Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ	70
25	Պայմանագրային և պայմանական պարտավորություններ	70
26	Չուտ տոկոսային եկամուտ	72
27	Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ	73
28	Այլ եկամուտ	73
29	Այլ գործառնական ծախսեր	73
30	Այլ ընդհանուր և վարչական ծախսեր	73
31	Այլ արժեզրկման և պահուստների գծով ծախս	74
32	Ռիսկերի կառավարում	74
33	Իրական արժեքի չափում	90
34	Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծություն	95
35	Կապակցված կողմերի բացահայտումներ	96
36	Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում	97
37	Ֆինանսավորման գործունեության արդյունքում առաջացող պարտավորությունների փոփոխություն	98
38	Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում	99
39	Կապիտալի համարժեքություն	100
40	Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած դեպքեր	100

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«ԱԿԲԱ Բանկ» ԲԲԸ-ի Խորհրդին և Բաժնետերերին

Աուդիտորական հաշվետվություն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ

Մեր կարծիքը

Մեր կարծիքով, համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում «ԱԿԲԱ Բանկ» ԲԲԸ-ի (այսուհետ՝ «Բանկ») և նրա դուստր ձեռնարկությունների (այսուհետև միասին՝ «Խումբ») համախմբված ֆինանսական վիճակն առ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ը, ինչպես նաև Խմբի՝ այդ ամսաթվին ավարտված տարվա համախմբված ֆինանսական արդյունքները և համախմբված դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների:

Աուդիտի առարկան

Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներառում են.

- ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունն՝ առ 31 դեկտեմբերի, 2022թ.,
- այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունը,
- այդ ամսաթվին ավարտված տարվա սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվությունը,
- այդ ամսաթվին ավարտված տարվա դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունը, և
- համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունն և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Կարծիքի հիմքը

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը նկարագրված է մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում:

Մենք գտնում ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Անկախություն

Մենք անկախ ենք Խմբից՝ համաձայն Հաշվապահների Էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից թողարկված՝ Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների վարքագրի (ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտների) («ՀԷՄՍԻ Վարքագիր») սկզբունքների, ինչպես նաև Աուդիտորի Պրոֆեսիոնալ Էթիկայի Վարքագրի և Աուդիտորի անկախության գծով Էթիկական պահանջների: Մենք կատարել ենք Էթիկայի գծով մեր այլ պարտականությունները՝ ՀԷՄՍԻ Վարքագրին համապատասխան:

Մեր աուդիտի մոտեցումը

Նկարագիր

	<ul style="list-style-type: none"> • Խմբի համար ընդհանուր Եականությունը 1,017,000 հազ. ՀՀ դրամ, որը կազմում է 5% Խմբի միջին շահույթից՝ մինչև հարկումը (ՇՄՀ) 2021 և 2022թթ. համար: Ընտրվել է երկու տարվա ՇՄՀ միջին մեծությունը՝ ելնելով վերջին տարիներին շահույթի բարձր անկայունության աստիճանից: • Մենք աուդիտորական ընթացակարգեր ենք իրականացրել Խմբի 2 նշանակալի բաղադրիչների համար: Երրորդ բաղադրիչը գնահատվել է որպես ոչ նշանակալի, որի գծով համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի տեսանկյունից Եական գործարքներ տեղի չեն ունեցել: Մեր աուդիտի շրջանակը ապահովել է մոտավորապես 100% ծածկույթ Խմբի տոկոսային եկամտի գծով և մոտավորապես 100% ծածկույթ Խմբի շահույթի գծով՝ մինչև հարկումը: • Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում առավել բարձր նշանակալիություն ունեցող աուդիտի հարց է համարվել հաճախորդներին տրված վարկերի և կանխավճարների գծով ակնկալվող վարկային կորստի պահուստը:
---	---

Մեր աուդիտի նախագծման շրջանակներում մենք սահմանել ենք Եականությունը և գնահատել ենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների Եական խեղաթյուրման ռիսկերը: Մասնավորապես, մենք դիտարկել ենք այն ոլորտները, որտեղ ղեկավարությունը կատարում է սուբյեկտիվ դատողություններ, օրինակ, նշանակալի հաշվապահական գնահատումների առնչությամբ, որոնք պահանջում են ենթադրություններ և իրենց ելությամբ անորոշ ապագա իրադարձությունների դիտարկում: Ինչպես մեր բոլոր աուդիտների դեպքում, մենք նաև անդրադարձել ենք ղեկավարության կողմից ներքին հսկողության շրջանցման ռիսկին, ներառյալ, ի թիվս այլ հարցերի, դիտարկել ենք, թե արդյոք առկա են կողմնակալության վկայություններ, որոնք պարունակում են խարդախության հետևանքով Եական խեղաթյուրման ռիսկ:

Եականություն

Մեր աուդիտի շրջանակի վրա ազդեցություն է ունեցել մեր կողմից Եականության սկզբունքի կիրառումը: Աուդիտը նախագծվում է այնպես, որ ձեռք բերվի ողջամիտ հավաստիացում առ այն, թե արդյոք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները գերծ են Եական խեղաթյուրումներից: Խեղաթյուրումներ կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով: Խեղաթյուրումները համարվում են Եական, եթե կարելի է ողջամտորեն ակնկալել, որ դրանք առանձին, կամ միասին վերցված, կազդեն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա օգտագործողների կողմից կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

Մեր մասնագիտական դատողության հիման վրա մենք սահմանել ենք էականության որոշակի քանակական շեմեր, ներառյալ հսկի գծով ընդհանուր էականությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար, որպես ամբողջություն, ինչպես ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում: Դրանց միջոցով, որակական նկատառումների հետ միասին, մենք որոշել ենք մեր աուդիտի շրջանակը և մեր աուդիտորական ընթացակարգերի բնույթը, ժամկետները և չափը, և գնահատել ինչպես առանձին, այնպես էլ մասին վերցված՝ խեղաթյուրումների ազդեցությունը, եթե առկա է, համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, որպես ամբողջություն:

Խմբի գծով ընդհանուր էականությունը	<ul style="list-style-type: none"> • 1,017,000 հազ. ՀՀ դրամ
Ինչպես է այն որոշվել	<ul style="list-style-type: none"> • 2 տարվա միջին ՇՄՀ-ի 5%
Էականության համեմատական մեծության որոշման հիմնավորումը	<ul style="list-style-type: none"> • Մենք որպես համեմատական մեծություն ընտրել ենք ՇՄՀ-ն, քանի որ, մեր կարծիքով, դա այն չափորոշիչն է, որի միջոցով հսկի կատարողական արդյունքները առավել հաճախ գնահատվում են օգտագործողների կողմից, և հանդիսանում է համընդհանուր ընդունված չափանիշ: Մենք որոշել ենք օգտագործել 2 տարվա միջին ՇՄՀ-ն շահույթի մակարդակը նորմավորելու նպատակով, քանի որ բիզնեսի կատարողական արդյունքները նախորդ տարվա համեմատ ցուցաբերել են ՇՄՀ-ի զգալի աճի միտում պայմանավորված անկայուն տնտեսական միջավայրով: Մենք որպես հիմք ենք վերցրել վերջին 2 տարվա միջին ցուցանիշը, քանի որ նախորդ տարիները նույնպես չեն արտացոլել նորմավորված ՇՄՀ ` պայմանավորված COVID-19 համաճարակի ազդեցությամբ և դրա հարակից հետևանքներով: Մենք ընտրել ենք 5%-ը, ինչը համապատասխանում է ֆինանսական ծառայությունների ոլորտի՝ շահույթ հետապնդող ընկերությունների համար օգտագործվող քանակական էականության շեմերին:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցերն այն հարցերն են, որոնք, ըստ մեր մասնագիտական դատողության, առավել նշանակալի են եղել ընթացիկ ժամանակաշրջանի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Այդ հարցերը դիտարկվել են համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համատեքստում՝ որպես մեկ ամբողջություն, և համախմբված հաշվետվությունների վերաբերյալ կարծիք ձևավորելու նպատակով: Մենք չենք արտահայտում առանձին կարծիք այդ հարցերի վերաբերյալ:

Աուդիտի առանցքային հարց

Հաճախորդներին տրված վարկերի և կանխավճարների գծով ակնկալվող վարկային կորուստի պահուստ

Վկայակոչվում են Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթները, Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման գծով առանցքային հաշվապահական դատողությունները և գնահատումները, ինչպես նաև Հաճախորդներին տրված վարկերը և կանխավճարները:

Մենք առանձնահատուկ անդրադառնում ենք այս ոլորտին, քանի որ հաճախորդներին տրված վարկերի և կանխավճարների գծով ակնկալվող վարկային կորուստների («ԱՎԿ») պահուստների վերաբերյալ ղեկավարության գնահատումները և ենթադրությունները բարդ են և պահանջում են դատողության զգալի աստիճան:

ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն՝ ղեկավարությունից պահանջվում է գնահատել ակնկալվող վարկային կորուստի պահուստը, որը համապատասխանում է առաջիկա 12 ամիսների ընթացքում 1-ին փուլի գծով, կամ այլ կերպ՝ ֆինանսական ակտիվի ողջ տևողության ընթացքում ակնկալվող կորուստներին:

ԱՎԿ-ների որոշման հարցում անհրաժեշտ է նաև դիտարկել ապագա տարբեր մակրոտնտեսական պայմանների ազդեցությունը:

Ղեկավարությունը մշակել և ներդրել է մի շարք մոդելներ՝ ՖՀՄՍ 9-ի պահանջներին համապատասխանության ապահովման և վարկային ռիսկի արդյունավետ կառավարման նպատակով:

Մասնավորապես, ղեկավարությունը մոդելների առնչությամբ կիրառել է դատողություն այն իրավիճակներում, երբ համարվել է, որ անցյալ փորձը չի արտացոլում ապագա արդյունքները՝ սահմանափակ կամ թերի տվյալների պատճառով:

Ղեկավարությունը նաև դիտարկել է մոդելի հետագա ճշգրտումներ ներառելու անհրաժեշտությունը՝ ընդգրկելու գոյություն ունեցող մոդելներում ամբողջությամբ չարտացոլված նկատառումները:

ԱՎԿ-ի որոշման համար մենք նշանակալի ենք դիտարկել հետևյալը.

Ինչպես է աուդիտի առանցքային հարցը դիտարկվել մեր աուդիտի ընթացքում

Մենք պատկերացում ենք ձեռք բերել և գնահատել ենք ԱՎԿ պահուստի որոշման հիմնական հսկողությունների նախագծման վերաբերյալ, և թեստավորել ենք դրանց գործառնական արդյունավետությունը: Այդ հսկողությունները ներառում էին, մասնավորապես.

- Մոդելի կատարողական արդյունքների մշտադիտարկման նկատմամբ հսկողությունը, ներառյալ քաղաքականության և մոդելների պարբերական վերանայումները, փաստացի արդյունքների համեմատ մոդելի գնահատումների թեստերը և մոդելի մեթոդաբանության փոփոխությունների հաստատումը, այդ թվում՝ հիմնական հարաչափերի հաշվարկների նկատմամբ հսկողությունը հաշվարկային գործիքի միջոցով,
- ԱՎԿ հաշվարկման և արդյունքների վերլուծության նկատմամբ հսկողությունը,
- ԱՎԿ հաշվարկների համար տեղեկատվության փոխանցման նկատմամբ հսկողությունը

Ի լրումն, մենք իրականացրել ենք ստորև նկարագրված բովանդակային ընթացակարգերը:

Մենք գնահատել ենք ղեկավարության կողմից մշակված ՖՀՄՍ 9-ի ներքո ԱՎԿ մոդելավորման մեթոդաբանությունների տեղին լինելը՝ ներգրավելով վարկային ռիսկերի մոդելավորման մեր մասնագետներին և կիրառելով ոլորտի մեր գիտելիքները: Մասնավորապես, գնահատվեցին վարկային ռիսկի նշանակալի աճը արձանագրելու նպատակով ղեկավարության կողմից սահմանված դատողության չափանիշները (կորպորատիվ, ՓՄՁ և մանրածախ պորտֆելների համար կիրառելի), ինչպես նաև ղեֆուլտի դեպքում կորուստի և ղեֆուլտի հավանականության որոշման ժամանակ կիրառված առանցքային ենթադրությունները:

- ակնկալվող վարկային կորուստները որոշելու համար օգտագործվող մոդելի մեթոդաբանությունների և առանցքային դատողությունների և գնահատումների տեղին լինելը.
- Վարկային ռիսկի նշանակալի աճի բացահայտման համար կիրառվող դատողության չափանիշները, ներառյալ՝ խմբի պորտֆելներին առնչվող վարկառուների վարկունակության որակական գնահատումը.
- Առանցքային ենթադրություններ, որոնք կիրառվել են դեֆոլտի դեպքում կորստի և դեֆոլտի հավանականության որոշման ժամանակ.

Գնահատվել է նաև հեռանկարային տեղեկատվության հետ կապված առանցքային ենթադրությունների, ներառյալ սցենարային կշիռների և մակրոտնտեսական փոփոխականների տեղին լինելը:

Մենք կատարել ենք ԱՎԿ հաշվարկի անկախ ստուգում և գնահատել ենք ԱՎԿ-ի հաշվարկների համապատասխանությունը հաստատված մոդելային մեթոդաբանություններին:

Մենք ղեկավարության հետ քննարկել ենք մակրոտնտեսական մոդելների համապատասխանության, ինչպես նաև յուրաքանչյուր մակրոտնտեսական սցենարի համար կիրառված կշիռների հիմնավորվածությունը:

Մենք նաև կատարել ենք ակնկալվող վարկային կորստի բացահայտումների ճշգրտության և ամբողջականության ստուգում:

Ինչպես ենք մենք մշակել խմբի աուդիտի շրջանակը

Մենք խմբի աուդիտի շրջանակը մշակել ենք այնպես, որ իրականացվող ընթացակարգերի ծավալը բավարար լինի կարծիք արտահայտելու համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ, որպես ամբողջություն, հաշվի առնելով խմբի կառուցվածքը, հաշվապահական հաշվառման գործընթացները և հսկողությունը, ինչպես նաև խմբ գործունեության ոլորտը:

Խումբն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Խմբի հիմնական գործառնությունները բանկային և լիզինգային բնագավառում են: Բանկային գործունեությունը կազմում է խմբի ամենամեծ բաղադրիչը, որը ներկայացնում է խմբի ընդհանուր ակտիվների մոտավորապես 90%-ը և խմբի շահույթի 90%-ը՝ մինչև հարկումը: Խմբի գործունեության մնացած 10%-ը հիմնականում վերագրելի է լիզինգային բիզնեսին:

Մեր աուդիտի մոտեցումը և թիվը ձևավորվել են խմբի կառուցվածքն արտացոլելու տեսանկյունից: Երկու նշանակալի հաշվետու միավորների նկատմամբ իրականացված մեր ընթացակարգերի հիման վրա մեր աուդիտի շրջանակը/ծածկույթը կազմել է գրեթե 100%՝ հասույթի և 100%՝ խմբի ընդհանուր ակտիվների գծով:

Այլ տեղեկատվություն

Այլ տեղեկատվության համար պատասխանատու է ղեկավարությունը: Այլ տեղեկատվությունը ներառում է Տարեկան հաշվետվությունը (առանց համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների և դրանց վերաբերյալ մեր աուդիտորական եզրակացության), որը ակնկալվում է, որ մեզ կներկայացվի այս աուդիտորական եզրակացության ամսաթվից հետո:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր կարծիքը չի ներառում այլ տեղեկատվությունը, և մենք այդ տեղեկատվության վերաբերյալ չենք արտահայտելու որևէ տեսակի հավաստիացման գծով եզրահանգում:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի առնչությամբ մեր պատասխանատվությունն է՝ ծանոթանալ վերոնշյալ այլ տեղեկատվությանը, դրա հասանելիության դեպքում, և այդպիսով դիտարկել, թե արդյոք առկա է Եական անհամապատասխանություն այլ տեղեկատվության և համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կամ աուդիտի ընթացքում մեր կողմից ձեռք բերված տվյալների միջև, և՛ արդյոք այլ տեղեկատվությունը առերևույթ պարունակում է այլ Եական խեղաթյուրումներ:

Եթե Տարեկան հաշվետվությանը ծանոթանալու արդյունքում մենք եզրահանգենք, որ դրանում առկա է Եական խեղաթյուրում, մեզինց պահանջվում է այդ խնդիրը հաղորդել կառավարման օղակներում գտնվող անձանց:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՅՄ-ների համաձայն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որը, ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է հսկի անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու, համապատասխան դեպքերում՝ անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և հսկի գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել խումբը, ընդհատել դրա գործունեությունը կամ, երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձինք պատասխանատու են հսկի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման գործընթացի նկատմամբ վերահսկողության համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է՝ ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները՝ ամբողջությամբ վերցրած, զերծ են խարդախության կամ սխալների հետևանքով առաջացող էական խեղաթյուրումներից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՄ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կբացահայտի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով, և համարվում են էական, երբ ողջամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած, կարող են ազդեցություն ունենալ օգտագործողների՝ այդ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ներին համապատասխան աուդիտի շրջանակներում, մենք աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն, մենք.

- Որոշում և գնահատում ենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումների ռիսկը, մշակում և իրականացնում ենք այդ ռիսկերին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր աուդիտորական կարծիքը արտահայտելու համար: Խարդախության հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացում կամ ներքին հսկողության չարաշահում:
- Ձեռք ենք բերում պատկերացում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, այլ ոչ թե հսկի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:

- Եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ, և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է Եական անորոշություն ղեպքերի կամ իրավիճակների վերաբերյալ, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել խմբի անընդհատ գործելու կարողության վրա: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է Եական անորոշություն, մենք պարտավոր ենք մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևավորել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են միևնույն մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա ղեպքերը կամ իրավիճակները կարող են հանգեցնել նրան, որ խումբը դադարեցնի անընդհատության սկզբունքով գործունեությունը:
- Գնահատում ենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, այդ թվում՝ բացահայտումները ինչպես նաև համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու ղեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը :
- Ձեռք ենք բերում բավարար աուդիտորական ապացույցներ խմբի կազմում գտնվող կազմակերպությունների կամ տնտեսական գործունեության վերաբերյալ՝ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ վերաբերյալ աուդիտորական կարծիք արտահայտելու համար: Մենք պատասխանատու ենք խմբի աուդիտի ուղղորդման, վերահսկողության և կատարման համար: Մենք հանդիսանում ենք միակ պատասխանատուն մեր արտահայտած աուդիտորական կարծիքի համար:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդում ենք աուդիտորական առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Մենք նաև հայտարարում ենք կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, որ մենք կատարել ենք անկախության վերաբերյալ համապատասխան էթիկական պահանջները, և նրանց հաղորդում ենք բոլոր այն հարաբերությունների և այլ հարցերի վերաբերյալ, որոնք, ըստ ողջամիտ ենթադրության, ազդում են մեր անկախության վրա, և, անհրաժեշտության դեպքում, ձեռնարկվում են գործողություններ՝ սպառնալիքները վերացնելու կամ երաշխիքներ կիրառելու ուղղությամբ:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց հաղորդված հարցերից մենք առանձնացնում ենք այն հարցերը, որոնք համարվել են առավել նշանակալի ընթացիկ ժամանակաշրջանի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում և, հետևաբար հանդիսանում են աուդիտի առանցքային հարցեր: Մենք նկարագրում ենք այդ հարցերը մեր աուդիտորական եզրակացությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ օրենքով կամ կարգավորող ակտերով արգելված է այդպիսի հարցերի հրապարակային բացահայտումը, կամ, խիստ բացառիկ հանգամանքներում, մենք գտնում ենք, որ տվյալ հարցը աուդիտորական եզրակացությամբ ներկայացնելը նպատակահարմար չէ, քանի որ նման ներկայացման բացասական հետևանքները, ըստ ողջամիտ ակնկալիքի, կգերակշռեն դրա՝ հանրային շահ պարունակող օգուտները:

Այս աուդիտորական եզրակացության համար հիմք հանդիսացած աուդիտորական աշխատանքների գծով պատասխանատու աուդիտոր է հանդիսանում Լևան Կանկավան:

Լևան Կանկավա
Պատասխանատու աուդիտոր

Վլեքսեյ Ռուսանով
Տնօրեն

PricewaterhouseCoopers Armenia LLC

02 մայիսի, 2023թ.

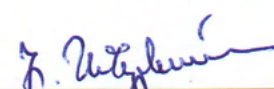

«ԱԿԲԱ Բանկ» ԲԲԸ
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

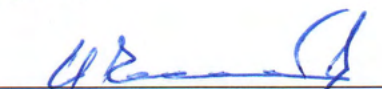
Հազ. ՀՀ դրամ	Ծան.	31 Դեկտեմբեր 2022թ.	31 Դեկտեմբեր 2021թ. (վերաներկա- յացված*)	1 Հունվար 2021թ. (վերաներկա- յացված*)
ԱՎՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	6	88,369,285	96,447,988	66,398,135
Առևտրային արժեթղթեր	7	-	433,697	319,353
Աձանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	8	363,284	38,625	250,207
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	9	50,806,230	19,619,083	57,171,584
<i>Ներդրումային արժեթղթեր</i>				
- Բանկի կողմից պահվող	10	17,622,138	23,994,829	17,405,067
- Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	10	6,019,389	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	11	408,439,245	341,295,078	303,018,557
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	12	53,423,221	31,233,067	25,017,394
Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում	36	1,362,224	1,218,677	984,442
Հիմնական միջոցներ, ոչ նյութական ակտիվներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	13	25,360,445	21,856,866	20,144,910
Այլ ակտիվներ	16	13,173,420	10,700,903	4,754,606
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	14	-	91,722	167,436
Ընդամենը ակտիվներ		664,938,881	546,930,535	495,631,691
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Աձանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	17	-	-	79,893
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	17	9,937,634	1,070,890	45,717
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	18	424,168,945	337,492,635	296,944,080
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	19	6,206,060	5,068,908	8,500,960
Այլ փոխառու միջոցներ	20	84,323,152	92,331,761	101,043,374
<i>Ընթացիկ պարտավորություններ</i>				
շահութահարկի գծով		4,698,987	1,187,740	126,703
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	14	1,016,530	1,296,678	680,497
Այլ պարտավորություններ	22	17,380,413	10,494,556	6,570,526
Ստորադաս վարկեր	21	7,805,036	9,794,000	11,130,839
Ընդամենը պարտավորություններ		555,536,757	458,737,168	425,122,589
ԿԱԴԻՏԱԼ				
Բաժնետիրական կապիտալ	23	55,000,000	55,000,000	30,000,000
Էմիսիոն եկամուտ	23	1,750,000	2,500,000	-
Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումների պահուստ	24	3,076,495	2,452,257	-
Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ		4,985,941	3,479,525	2,946,536
Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ		877,300	1,184,362	1,104,018
Չբաշխված շահույթ		43,712,388	23,577,223	36,458,548
Ընդամենը կապիտալ		109,402,124	88,193,367	70,509,102
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԿԱԴԻՏԱԼ ԵՎ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		664,938,881	546,930,535	495,631,691

*Վերաներկայացման մանրամասները տես ծանոթագրություն 3-ում:

Հաստատվել է հրապարակման համար և ստորագրվել է 2023թ. Ապրիլի 30-ին:

 Հակոբ Արարեսյան
 Գլխավոր գործադիր տնօրեն

 Արմեն Հակոբյան
 Գլխավոր հաշվապահ

«ԱԿԲԱ Բանկ» ԲԲԸ

Շահույթի և վնասի մասին համախմբված հաշվետվություն

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համար

		2022թ.	2021թ. (վերաներկայացված*)
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	Ծան.		
Տոկոսային հասույթ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդով	26	52,264,734	45,156,600
Այլ տոկոսային եկամուտ	26	5,852,766	3,524,713
Տոկոսային ծախս	26	(24,304,560)	(21,026,796)
Չուտ տոկոսային եկամուտ		33,812,940	27,654,517
Վարկային կորուստների գծով ծախսի հակադարձում	15	2,286,215	232,100
Չուտ տոկոսային եկամուտ վարկային կորուստների գծով ծախսից հետո		36,099,155	27,886,617
Միջևորդավճարների գծով եկամուտ	27	9,659,855	6,294,559
Միջևորդավճարների գծով ծախս	27	(3,623,931)	(2,510,554)
Չուտ օգուտ (վնաս) իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներից		(115,359)	309,931
Չուտ օգուտ արտարժույթի առքուվաճառքից		13,516,463	2,918,840
Չուտ վնաս փոխարժեքային տարբերություններից		(433,735)	(866,891)
Ասոցիացված կազմակերպությունների շահույթի բաժնեմաս	36	736,475	579,024
Այլ եկամուտ	28	1,448,285	885,075
Ոչ տոկոսային եկամուտ		21,188,053	7,609,984
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(16,716,813)	(14,567,050)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	13	(2,606,948)	(2,493,962)
Այլ գործառնական ծախսեր	29	(2,437,261)	(2,007,166)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	30	(3,925,140)	(3,966,843)
Արժեզրկման և պահուստների ձևավորման գծով այլ ծախսեր	31	(3,283,385)	(95,529)
Ոչ տոկոսային ծախս		(28,969,547)	(23,130,550)
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը		28,317,661	12,366,051
Շահութահարկի գծով ծախս	14	(5,747,221)	(2,758,290)
Հաշվետու տարվա շահույթ		22,570,440	9,607,761
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ			
Բազային և նոսրացված, մայր կազմակերպության բաժնետերերին վերագրելի, ՀՀ դրամ	23	4,103.7	1801.56

*Վերաներկայացման մանրամասները ներկայացված են ծանոթագրություն 3-ում:

«ԱԿԲԱ Բանկ» ԲԲԸ

**Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվություն
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համար**

		2022թ.	2021թ. (վերաներկա- յացված*)
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	Ծան.		
Հաշվետու տարվա շահույթ		22,570,440	9,607,761
Այլ համապարփակ եկամուտ			
<i>Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս վերադասակարգվող այլ համապարփակ եկամուտ՝</i>			
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով իրական արժեքի գուտ փոփոխություն		(476,694)	(226,739)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի ակնկալվող վարկային կորուստների գծով պահուստի փոփոխություններ		158,454	304,374
Շահութահարկ՝ այլ համապարփակ եկամտի տարրերի գծով	14	57,283	(13,974)
Հաջորդ ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ/(վնաս) վերադասակարգվող գուտ այլ համապարփակ եկամուտ		(260,957)	63,661
<i>Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս չվերադասակարգվող այլ համապարփակ եկամուտ՝</i>			
Շենքերի և փոխադրամիջոցների վերագնահատում		1,977,001	660,910
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող բաժնային գործիքների գծով վնաս		(3,104)	(2,495)
Շահութահարկ՝ այլ համապարփակ եկամտի տարրերի գծով	14	(355,301)	(118,515)
Ընդամենը հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս չվերադասակարգվող այլ համապարփակ եկամուտ		1,618,596	539,900
<i>Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս չվերադասակարգվող</i>			
Անոցիացված կազմակերպությունների այլ համապարփակ եկամտի մասնաբաժին		(53,122)	20,686
Այլ համապարփակ եկամտի բաղադրիչներին վերաբերող շահութահարկ	14	9,562	-
Ընդամենը անոցիացված կազմակերպությունների այլ համապարփակ եկամտի մասնաբաժին		(43,560)	20,686
Հաշվետու տարվա այլ համապարփակ եկամուտ հարկումից հետո		1,314,079	624,247
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ		23,884,519	10,232,008

*Վերաներկայացման մանրամասները ներկայացված են ծանոթագրություն 3-ում:

«ԱԿԲԱ Բանկ» ԲԲԸ

**Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համար**

Հազ. ՀՀ դրամ

	Բաժնետիրական կապիտալ	Եմիսիոն եկամուտ	Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումների գծով պահուստ	Հիմնական միջոցների վերագնահատումից աճ	Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների վերագնահատման պահուստ (վերաներկայացված*)	Զբաղիված շահույթ (վերաներկայացված*)	Ընդամենը կապիտալ
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (վերաներկայացված*)	30,000,000	-	-	2,946,536	1,104,018	36,458,548	70,509,102
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք							
Հաշվետու տարվա շահույթ	-	-	-	-	-	9,607,761	9,607,761
Այլ համապարփակ եկամուտ	-	-	-	543,903	80,344	-	624,247
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ	-	-	-	543,903	80,344	9,607,761	10,232,008
Հիմնական միջոցների վաճառքի արդյունքում վերագնահատման ավելցուկի փոխանցումը չբաշխված շահույթին	-	-	-	(10,914)	-	10,914	-
Գործարքներ սեփականատերերի հետ՝ ուղղակիորեն գրանցված կապիտալում							
Բաժնետիրական կապիտալի համալրում չբաշխված շահույթի հաշվին	20,000,000	-	-	-	-	(20,000,000)	-
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	5,000,000	2,500,000	-	-	-	-	7,500,000
Հայտարարված շահաբաժիններ	-	-	-	-	-	(2,500,000)	(2,500,000)
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ	25,000,000	2,500,000	-	-	-	(22,500,000)	5,000,000
Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ (Ծան. 24)	-	-	2,452,257	-	-	-	2,452,257
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայացված*)	55,000,000	2,500,000	2,452,257	3,479,525	1,184,362	23,577,223	88,193,367
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք							
Հաշվետու տարվա շահույթ	-	-	-	-	-	22,570,440	22,570,440
Այլ համապարփակ եկամուտ	-	-	-	1,621,141	(307,062)	-	1,314,079
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ	-	-	-	1,621,141	(307,062)	22,570,440	23,884,519
Հիմնական միջոցների վաճառքի արդյունքում վերագնահատման ավելցուկի փոխանցումը չբաշխված շահույթին	-	-	-	(114,725)	-	114,725	-
Գործարքներ սեփականատերերի հետ՝ ուղղակիորեն գրանցված կապիտալում							
Գլխավոր պահուստի համալրում Եմիսիոն եկամտի հաշվին (Ծան. 23)	-	(750,000)	-	-	-	750,000	-
Հայտարարված շահաբաժիններ	-	-	-	-	-	(3,300,000)	(3,300,000)
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ	-	(750,000)	-	-	-	(2,550,000)	(3,300,000)
Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ (Ծան. 24)	-	-	624,238	-	-	-	624,238
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	55,000,000	1,750,000	3,076,495	4,985,941	877,300	43,712,388	109,402,124

*Վերաներկայացման մանրամասները ներկայացված են ծանոթագրություն 3-ում:

6-100 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները հանդիսանում են սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

«ԱԿԲԱ Բանկ» ԲԲԸ

**Պրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համար**

Հազ. ՀՀ դրամ	Ծան.	2022թ.	2021թ. (վերաներկայացված*)
Պրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Ստացված տոկոսներ (հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով)		49,369,597	44,864,840
Ստացված այլ տոկոսներ		6,102,070	3,524,713
Վճարված տոկոսներ		(23,532,053)	(20,677,814)
Ստացված միջնորդավճարներ		9,659,855	6,429,127
Վճարված միջնորդավճարներ		(3,623,931)	(2,510,553)
Չուտ մուտքեր շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ածանցյալ ֆինանսական գործիքներից		196,755	772,393
Չուտ մուտքեր փոխարժեքային տարբերություններից		13,516,463	2,918,840
Վճարված այլ գործառնական ծախսեր		(2,318,819)	(2,422,846)
Ստացված այլ եկամուտ		235,468	573,836
Վշխատավարձ և աշխատակազմին վճարված այլ գումարներ		(14,460,895)	(11,535,954)
Վճարված այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր		(3,925,140)	(3,888,701)
Պրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից՝ մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություն		31,219,370	18,047,881
Գործառնական ակտիվների զուտ (ավելացում)/նվազում			
Առևտրային արժեթղթեր		428,072	(114,344)
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ		(31,083)	-
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ		(32,847,258)	37,508,706
Հաճախորդներին տրված վարկեր		(84,018,496)	(39,050,452)
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ		(22,270,275)	(12,598,205)
Այլ ակտիվներ		(2,693,894)	(946,313)
Գործառնական պարտավորությունների զուտ ավելացում/(նվազում)			
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ		-	(79,831)
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ		8,738,065	1,019,240
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ		116,891,930	40,188,480
Այլ պարտավորություններ		3,453,298	3,513,231
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ մինչև շահութահարկ		18,869,729	47,488,393
Վճարված շահութահարկ		(2,687,672)	(1,137,847)
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ		16,182,057	46,350,546
Պրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում		(1,852,520)	(931,480)
Ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(1,613,821)	(788,301)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վաճառքից մուտքեր		53,404	103,225
Ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում		(6,195,291)	(11,458,482)
Ներդրումային արժեթղթերի վաճառք և մարում		2,944,680	3,824,060
Ստացված շահաբաժիններ	36	539,806	-
Ներդրումային գործունեությամբ օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ		(6,123,742)	(9,250,978)
Պրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից			
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկումից մուտքեր	23	-	7,500,000
Թողարկված պարտքային արժեթղթերից մուտքեր	37	2,191,500	3,461,498
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	37	(789,212)	(6,095,477)
Այլ փոխառությունների ներգրավումից մուտքեր	37	34,288,004	33,778,000
Այլ փոխառությունների մարումներ	37	(37,932,197)	(43,034,045)
Վճարված շահաբաժիններ	23	(3,300,000)	(2,500,000)
Ֆինանսական գործունեությամբ օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ		(5,541,905)	(6,890,024)
Փոխարժեքային տարբերությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		(12,664,004)	(84,277)
Արժեզրկման պահուստում փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		68,891	(75,414)
Պրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ		(8,078,703)	30,049,853
Պրամական միջոցներ և համարժեքներ տարեսկզբին		96,447,988	66,398,135
Պրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարեվերջին	6	88,369,285	96,447,988

*Վերաներկայացման մանրամասները ներկայացված են ծանոթագրություն 3-ում:

6-100 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները հանդիսանում են սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

1 Հիմնական գործունեության նկարագրություն

«ԱԿԲԱ Բանկ» ԲԲԸ-ն (այսուհետ՝ «Բանկ») մայր կազմակերպությունն է Խմբում, որը բաղակազմ է Բանկից և իր դուստր կազմակերպություններից՝ «ԱԳԲԱ Լիզինգ» վարկային կազմակերպություն ՓԲԸ-ից և «ԱԿԲԱ Տեխնոլաբ» ՍՊԸ-ից (միասին՝ «Խումբ»)։ Այն ձևավորվել է 1995թ.-ին, որպես միացյալ սեփականությամբ կոոպերատիվ բանկ՝ համաձայն Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության, և 2006թ.-ին վերակազմակերպվել է որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն։ Բանկը գործունեություն է իրականացնում ՀՀ Կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ «ԿԲ») կողմից տրված ընդհանուր բանկային լիցենզիայի հիման վրա և հանդիսանում է ՀՀ ավանդների ապահովագրության պետական համակարգի անդամ։

Բանկն ընդունում է բնակչությունից ավանդներ, տրամադրում է վարկեր և իրականացնում է դրամական փոխանցումներ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում և ՀՀ տարածքից դուրս, իրականացնում է արտարժույթի փոխանակման գործարքներ և մատուցում է այլ բանկային ծառայություններ իր կորպորատիվ և ֆիզիկական անձ հաճախորդներին։ Բանկի գլխամասային գրասենյակը գտնվում է Երևան քաղաքում, և այն ունի 63 մասնաճյուղ (Ներառյալ՝ գլխամասային գրասենյակը) Երևանում և ՀՀ այլ մարզերում։ Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ՀՀ, ք. Երևան 0002, Արամի փողոց 82-84։

«ԱԳԲԱ Լիզինգ» վարկային կազմակերպությունը ձևավորվել է 2003թ.-ի մարտի 30-ին որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն։ Ընկերության հիմնական գործունեությունը ֆինանսական վարձակալության գծով գործառնություններն են իրավաբանական և ֆիզիկական անձ հանդիսացող հաճախորդների հետ։ Ընկերությունն ունի վարկային կազմակերպության լիցենզիա՝ տրված ՀՀ ԿԲ-ի կողմից։ Ընկերությունը հանդիսանում է Խմբի դուստր կազմակերպություն և համախմբվում է սույն ֆինանսական հաշվետվություններում։ Բանկին է պատկանում «ԱԳԲԱ Լիզինգ» վարկային կազմակերպություն ՓԲԸ-ի բաժնետոմսերի 100%-ը։

2021թ.-ի դեկտեմբերի 23-ին բանկը հիմնադրել է «ԱԿԲԱ Տեխնոլաբ» ՍՊԸ կրթական կենտրոնը։ Կենտրոնի նպատակն է իրականացնել կրթական ծրագրեր և ներգրավել որակյալ մասնագետների։

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են.

Բաժնետեր	2022թ., %	2021թ., %
«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ	83.80	83.68
«Սակամ Ինտերնասիոնալ ՍԱՍ»	4.55	4.55
Այլ	11.65	11.77
Ընդամենը	100.0	100.0

Խմբի մայր կազմակերպությունը «ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ-ն է, որը չունի վերահսկող կողմ.

«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ-ն հիմնադրվել է 2017թ. մայիսի 6-ին, 10 Գյուղական փոխօգնության ասոցիացիաների՝ Բանկի նախկին բաժնետերերի կողմից, որոնք ներկայումս հանդիսանում են «ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ բաժնետերերը։ Գյուղական փոխօգնության մարզային միավորումները ՀՀ 10 մարզերում գործող հասարակական կազմակերպություններ են, որոնք ստեղծվել են մարզերում գյուղատնտեսությունը զարգացնելու նպատակով։ 10 ասոցիացիաները միասին ունեն 73,949 անդամ։

2 Պատրաստման հիմունքները

Ընդհանուր ակնարկ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (այսուհետ՝ «ՖՀՄՍ») պահանջներին համապատասխան, սկզբնական արժեքի հիմունքով, փոփոխված իրական արժեքով ֆինանսական գործիքների սկզբնական ճանաչմամբ և տարածքների և սարքավորումների (հող, շենք և փոխադրամիջոց) վերագնահատմամբ, ֆինանսական գործիքների՝ իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով դասակարգմամբ («FVOCI»)։ Ֆինանսական գործիքներ և իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով («FVTPL») չափվող առևտրային ակտիվներ։ Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ժամանակ կիրառվող հաշվապահական քաղաքականության հիմնական դրույթները ներկայացված են ստորև։ Այս քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների նկատմամբ, եթե այլ բան նշված չէ։

2 Պատրաստման հիմունքները (շարունակություն)

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հազ. ԶԶ դրամով (հազ. ԶԶ դրամ), բացառությամբ մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթի, եթե այլ բան նշված չէ:

Պատերազմ Ռուսաստանի և Ուկրաինայի միջև

2022թ. փետրվարին Ռուսաստանի Դաշնության և Ուկրաինայի միջև ռազմական հակամարտության պատճառով մի շարք երկրներ պատժամիջոցներ սահմանեցին Ռուսաստանի Դաշնության դեմ: Հակամարտությունը ազդում է ոչ միայն երկու երկրների տնտեսական ակտիվության վրա, այլև համաշխարհային տնտեսության վրա: Պատժամիջոցների հետևանքով աշխարհի շատ երկրներում ապրանքների և պարենային ապրանքների գները բարձրացել են, ռեսուրսների մատակարարման միջև հաստատված կապերը խաթարվել են, գնաճը նույնպես ազդում է գների վրա, և վերլուծաբանները կանխատեսում են նաև տնտեսական հետևանքներ համաշխարհային տնտեսության ոլորտների համար:

Ռուս-ուկրաինական հակամարտության սրման և Ռուսաստանի Դաշնության դեմ կիրառված պատժամիջոցների պատճառով 2022թ. առաջին եռամսյակի վերջում կանխատեսվում էր Ռուսաստանի տնտեսության տարեկան 10% անկում (ՏՀԳ -ի մարտի 2022-ի կանխատեսմամբ): Քանի որ Ռուսաստանի Դաշնությունը ԶԶ-ի ամենամեծ առևտրային գործընկերն է, և ԶԶ-ից ամենաշատ աշխատանքային միգրանտներ ընդունող երկիրը, անկնկալվում էր, որ Ռուսաստանի Դաշնության հոռետեսական տնտեսական զարգացումները բացասական ազդեցություն կունենան ԶԶ տնտեսության մի շարք ոլորտների, ինչպես նաև Ռուսաստանի Դաշնությունից ստացված տրանսֆերտների վրա: Ելնելով վերոգրյալից՝ անկնկալվում էր, որ ԶԶ տնտեսության աճը կդանդաղի: ԶԶ ԿԲ մարտի կանխատեսումների և ՏՀԳ-ի 2022թ. ապրիլյան կանխատեսումների համաձայն՝ ԶԶ տնտեսության տարեկան աճը կանխատեսվում էր մոտ 1%: 2022թ. առաջին եռամսյակի վերջում իր PD կանխատեսումները և ECL հաշվարկները պատրաստելիս, Խումբը դիտարկել է վերոնշյալ դիտարկումներն ու անկնկալիքները: Ռուս-ուկրաինական հակամարտության առաջին իսկ օրերից Բանկը ճշգրտել է իր սահմանաչափերը ռուսական բանկերի համար (բանկերի համար առավելագույն սահմանաչափերը կրճատվել են):

Չնայած վերոնշյալին հոռետեսական սպասումներին, Հայաստանի տնտեսությունը հաջողությամբ դիմակայել է առկա համաշխարհային ցնցումներին և 2022թ. գրանցել է տպավորիչ մակրոտնտեսական ցուցանիշներ՝ հիմնականում զբոսաշրջության, մի շարք ընկերությունների Հայաստան տեղափոխման և տրանսֆերտների զգալի աճի շնորհիվ: Նշված բոլոր գործոնները հանգեցրել են ՀՆԱ-ի 12,6 տոկոս աճի 2022թ.-ին, ինչը զգալիորեն ավելի բարձր է, քան անկնկալվում էր տարեսկզբին: Արժույթի միջազգային հիմնադրամի (ԱՄՀ) կատարողական արդյունքների դիտարկման համաձայն՝ տնտեսական վերականգնումը կշարունակվի: Կառավարությունը նախատեսում է 7% աճ 2023 թվականին: Կառավարության 2021-2026թթ. տնտեսական ծրագիրը նախատեսում է զարգացնել արտահանմանն ուղղված և ներդրումների վրա հիմնված աճի մոդելը լայնածավալ բարեփոխումների շանքերի միջոցով:

Standard & Poor's-ի կողմից Հայաստանին տրված վարկային վարկանիշը B+ է՝ 2022թ. նոյեմբերի 24-ի կայուն կանխատեսմամբ: Fitch-ի վարկային վարկանիշը Հայաստանի համար կազմում է B+ և թարմացվել է 2023թ. փետրվարի 10-ին՝ դրական կանխատեսմամբ: Ֆինանսական հաշվետվությունները արտացոլում են Խմբի գործառնությունների և ֆինանսական վիճակի վրա հայկական բիզնես միջավայրի ազդեցության վերաբերյալ ղեկավարության գնահատականը: Ապագա բիզնես միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

Գնահատման անորոշություններ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հասանելի տեղեկատվության հիման վրա, Խումբը ապագայում սպասվող դրամական հոսքերի գնահատումները արտացոլել է անկնկալվող վարկային կորուստների (Ծանոթագրություն 11) և ֆինանսական գործիքների և հիմնական միջոցների իրական արժեքների վերագնահատումներում (Ծանոթագրություն 32):

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունները

Խուճմբն առաջին անգամ կիրառել է ստանդարտների փոփոխություններ, որոնք ուժի մեջ են մտնում 2022թ. հունվարի 1-ից: Խուճմբը վաղաժամկետ չի ընդունել որևէ ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որոնք հրապարակվել են, բայց դեռ ուժի մեջ չեն մտել:

Անցում նոր կամ վերանայված ստանդարտներին և մեկնաբանություններին

Հետևյալ ստանդարտները ուժի մեջ են մտել 2022թ. հունվարի 1-ից.

«Նախքան ակտիվի նպատակային օգտագործումը ստացված հասույթ, անբարենպաստ պայմանագրեր. պայմանագրի կատարման արժեքը», «Հղում հայեցակարգային հիմունքներին». ՀՀՄՍ 16-ի, ՀՀՄՍ 37-ի և ՖՀՄՍ 3-ի փոփոխություններ՝ սահմանափակ կիրառության շրջանակով, և ՖՀՄՍ 1-ին, ՖՀՄՍ 9-ին, ՖՀՄՍ 16-ին և ՀՀՄՍ 41-ին վերաբերող 2018-2020 թթ. ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ (թողարկված են 2020թ. մայիսի 14-ին և ուժի մեջ են մտնում 2023թ. հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար):

ՀՀՄՍ 16-ի փոփոխությամբ կազմակերպություններին արգելվում է հիմնական միջոցների միավորի սկզբնական արժեքից նվազեցնել այն պատրաստի արտադրանքի վաճառքից ստացված հասույթը, որն արտադրվել է կազմակերպության կողմից ակտիվն իր նպատակային օգտագործման համար անհրաժեշտ վիճակի բերելու ընթացքում: Նման պատրաստի արտադրանքի վաճառքից ստացված հասույթը, դրա արտադրության ծախսերի հետ միասին, այժմ ենթակա է ճանաչման շահույթում կամ վնասում: Նման պատրաստի արտադրանքի սկզբնական արժեքի չափման համար Կազմակերպությունը պետք է կիրառի ՀՀՄՍ 2-ը: Սկզբնական արժեքը չի ներառի նման կերպ փորձարկվող ակտիվի մաշվածությունը, քանի որ այն դեռ պատրաստ չէ իր նպատակային օգտագործման համար:

ՀՀՄՍ 16-ի փոփոխությունը նաև հստակեցնում է, որ կազմակերպությունը «ստուգում է ակտիվի պատշաճ գործունակությունը»՝ ակտիվի տեխնիկական և ֆիզիկական բնութագրերը գնահատելու միջոցով: Այս չափման համար էական չեն այդպիսի ակտիվի ֆինանսական ցուցանիշները: Հետևաբար, ակտիվը կարող է շահագործվել ղեկավարության մտադրությունների համաձայն, և մաշվածությունը կարող է հաշվարկվել մինչև ղեկավարության կողմից ակնկալվող գործառնական շահագործման համար անհրաժեշտ վիճակի հասնելը:

ՀՀՄՍ 37-ի փոփոխությունը հստակեցնում է «պայմանագրի կատարման գծով ծախսեր» հասկացությունը: Փոփոխությամբ պարզաբանվում է, որ պայմանագրի կատարման գծով ուղղակի ծախսերը ներառում են այդ պայմանագրի կատարման հավելյալ ծախսերը, ինչպես նաև պայմանագրի կատարման հետ անմիջականորեն կապված այլ ծախսերի բաշխումը: Փոփոխությամբ նաև հստակեցվում է, որ նախքան անբարենպաստ պայմանագրի գծով առանձին պահուստի ձևավորումը, կազմակերպությունը ճանաչում է արժեզրկումից կորուստ պայմանագրի կատարման ընթացքում օգտագործված ակտիվների գծով, այլ ոչ թե պայմանագրի կատարման համար հատկացված ակտիվների գծով:

ՖՀՄՍ 3-ում կատարվել է լրացում ներառելով հղում ֆինանսական հաշվետվությունների 2018թ. Հայեցակարգային հիմունքներին, ինչը թույլ է տալիս սահմանել ակտիվի կամ պարտավորության հասկացությունը ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման համատեքստում: Մինչ այս փոփոխության ընդունումը, ՖՀՄՍ 3-ը հղում էր կատարում 2001թ.-ի ֆինանսական հաշվետվությունների Հայեցակարգային հիմունքներին: Բացի այդ, ՖՀՄՍ 3-ում ավելացվել է նոր բացառություն պայմանական դեպքերի և պայմանագրային պարտավորությունների համար: Այս բացառությամբ նախատեսվում է, որ ՖՀՄՍ 3-ը կիրառող կազմակերպությունը, որոշակի տիպի պայմանական դեպքերի և պայմանագրային պարտավորությունների համար ֆինանսական հաշվետվությունների 2018թ. Հայեցակարգային հիմունքների փոխարեն պետք է հղում կատարի ՀՀՄՍ 37-ին կամ ՖՀՄՄ-ն (IFRIC) 21-ին: Առանց այս նոր բացառության, կազմակերպությունը ստիպված կլիներ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման դեպքում ճանաչել որոշ պարտավորություններ, որոնք չէր ճանաչի համաձայն ՀՀՄՍ 37-ի: Հետևաբար, ձեռքբերումից անմիջապես հետո կազմակերպությունը ստիպված կլիներ ապաճանաչել այդպիսի պարտավորությունները և ճանաչել տնտեսական օգուտներ չմարմնավորող եկամուտ: Նաև պարզաբանվել է, որ ձեռք բերող կազմակերպությունը պարտավոր չէ ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ ճանաչել պայմանական ակտիվներ, ինչպես սահմանված է ՀՀՄՍ 37-ում:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ (շարունակություն)

ՖՀՄՍ 9-ի փոփոխությունն անդրադառնում է այն հարցերին, թե որ տեսակի վճարումներն են ենթակա ներառման «10% փորձարկման» կազմում ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման նպատակով: Ծախսերը կամ վճարումները կարող են կատարված լինել հոգուտ երրորդ անձանց կամ վարկատուի: Այս փոփոխության համաձայն, երրորդ անձանց օգտին կատարված ծախսերը կամ վճարումները չեն ներառվի «10% փորձարկման» կազմում:

Փոփոխություններ են կատարվել ՖՀՄՍ 16-ի 13-րդ նկարագրական օրինակում. հանվել է վարձատուի կողմից վարձակալվող գույքի բարելավումներին վերագրվող վճարումների օրինակը: Այս փոփոխությունը կատարվել է՝ վարձակալվող գույքի բարելավումների հաշվարկման հնարավոր անորոշությունից խուսափելու համար:

ՖՀՄՍ 1-ը թույլ է տալիս օգտվել բացառությունից այն դեպքում, եթե դուստր ձեռնարկությունը սկսում է ՖՀՄՍ-ի կիրառումն ավելի ուշ ամսաթվով, քան իր մայր կազմակերպությունը: Դուստր ձեռնարկությունը կարող է չափել իր ակտիվներն ու պարտավորությունները այն հաշվեկշռային արժեքով, որով դրանք պետք է ներառվեն մայր կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվություններում՝ ելնելով մայր կազմակերպության ՖՀՄՍ-ի անցնելու ամսաթվից, եթե տեղի ունեցած չլինեին ճշգրտումներ համախմբման և ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման արդյունքների արտացոլման նպատակներով, որի ներքո մայր կազմակերպությունը ձեռք է բերել նշված դուստր ձեռնարկությունը: ՖՀՄՍ 1-ում կատարվել է փոփոխություն, որը հնարավորություն է տալիս սույն ՖՀՄՍ 1-ի բացառությունը կիրառած կազմակերպություններին նաև արտարժույթի փոխարկումից կուտակային տարբերությունները՝ չափելիս օգտագործել մայր կազմակերպության կողմից ներկայացված թվային մեծությունները՝ ելնելով մայր կազմակերպության ՖՀՄՍ-ի անցման ամսաթվից: ՖՀՄՍ 1-ի այս փոփոխությամբ վերոնշյալ բացառությունը տարածվում է արտարժույթի փոխարկումից առաջացած կուտակային տարբերությունների վրա, և նպատակ ունի նվազեցնել ՖՀՄՍ-ն առաջին անգամ կիրառող կազմակերպության ծախսերը: Այս փոփոխությունը կկիրառվի նաև դուստր և համատեղ ձեռնարկությունների վրա, որոնք կօգտվեն ՖՀՄՍ 1-ով սահմանված նույն բացառությունից:

Վերացվել է պահանջը, ըստ որի կազմակերպությունները ՀՀՄՍ 41-ի համաձայն իրական արժեքը չափելիս պարտավոր էին հարկային հաշվառման տեսանկյունից հաշվի չառնել դրամական հոսքերը: Այս փոփոխության նպատակն է՝ ապահովել համապատասխանություն հարկումից հետո:

Փոփոխությունների կիրառումն էական ազդեցություն չի ունեցել խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Համախմբման հիմունքներ

Դուստր ընկերությունները, որոնց գործունեության նկատմամբ խումբը վերահսկողություն է իրականացնում, համախմբվում են: Վերահսկողությունն իրականացվում է այն դեպքում, երբ խումբն իրավունք ունի ներդրումներից ստանալ փոփոխական արդյունքներ կամ ենթարկվում է այդ արդյունքների փոփոխությունների հետ կապված ռիսկին և կարող է ազդել այդ ներդրումներից ստացվող արդյունքների վրա իր իրավասությունների միջոցով: Մասնավորապես, խումբը վերահսկում է ներդրումը, միայն և միայն այն դեպքում, երբ բավարարվում են հետևյալ պայմանները՝

- խումբն ունի իրավասություն ներդրման օբյեկտի նկատմամբ (այսինքն՝ գոյություն ունեցող իրավունքներ, որոնք ապահովում են ներդրման օբյեկտի նշանակալի գործունեությունը կառավարելու հնարավորություն),
- խումբն ունի իրավունք ներդրումներից ստացվող փոփոխական արդյունքների նկատմամբ և ենթարկվում է այդ արդյունքների փոփոխությունների հետ կապված ռիսկին,
- խումբն ունի հնարավորություն օգտագործելու իր իրավասությունները ներդրման օբյեկտի նկատմամբ՝ ներդրումներից փոփոխական արդյունքների վրա ազդելու նպատակով:

Որպես կանոն, ենթադրվում է, որ վերահսկողությունը պայմանավորված է ձայնի իրավունքի մեծամասնությամբ: Սույն ենթադրության հաստատման, ինչպես նաև խմբի մոտ մեծամասնությունից ավելի քիչ քվեարկման կամ ներդրման օբյեկտի նկատմամբ մեծամասնությունից ավելի քիչ նմանատիպ իրավունքների ամկայության դեպքում, խումբը հաշվի է առնում է բոլոր փաստերը և հանգամանքները տվյալ ներդրման օբյեկտի նկատմամբ իրավասության ամկայությունը գնահատելիս, ներառյալ՝

- ներդրման օբյեկտի նկատմամբ ձայնի իրավունք ունեցող անձանց հետ պայմանագրային համաձայնությունը,

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ (շարունակություն)

- այլ համաձայնագրերից ծագող իրավունքները,
- իմբին պատկանող առկա և հնարավոր քվեարկման իրավունքները:

Դուստր կազմակերպության համախմբումը սկսվում է, երբ խումբը ձեռք է բերում վերահսկողություն դուստր ընկերության նկատմամբ և դադարում է, երբ խումբը կորցնում է այդ վերահսկողությունը: Ներխմբային բոլոր գործարքները, ինչպես նաև այդ գործարքների արդյունքում առաջացած մնացորդներն ու չիրացված օգուտները ամբողջությամբ բացառվում են: Չիրացված վնասները նույնպես բացառվում են, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ գործարքը վկայում է փոխանցվող ակտիվի արժեզրկման մասին: Անհրաժեշտության դեպքում, դուստր ընկերությունների ֆինանսական հաշվետվությունները ճշգրտվում են՝ այդ ընկերությունների հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունները իմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություններին համապատասխանեցնելու նպատակով:

Առանց վերահսկման կորստի դուստր ընկերությունում մասնակցության փոփոխությունը հաշվառվում է որպես սեփական կապիտալում փոփոխություն: Դուստր կազմակերպության վնասները վերագրվում են չվերահսկող բաժնեմասին, նույնիսկ եթե այն հանգեցնում է բացասական մնացորդի:

Եթե խումբը կորցնում է դուստր կազմակերպության նկատմամբ վերահսկողությունը, այն ապաճանաչում է դուստր կազմակերպության ակտիվները (ներառյալ՝ գույքվիլը) և պարտավորությունները, ցանկացած չվերահսկվող բաժնեմասի հաշվեկշռային արժեք, սեփական կապիտալում արտացոլվող փոխարկման կուտակված տարբերությունները, ճանաչում է ստացված փոխհատուցման իրական արժեքը, մնացած ներդրման իրական արժեքը, գործարքի արդյունքում առաջացած ավել կամ պակաս գումարը շահույթում կամ վնասում, վերադասակարգում է նախկինում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված տարրերի մայր կազմակերպության բաժինը շահույթում կամ վնասում կամ չբաշխված շահույթում:

Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում

Ասոցիացված են համարվում այն կազմակերպությունները, որոնցում խումբը ունի 20%-ից 50% քվեարկող բաժնեմաս կամ խումբն ունի Էական ազդեցության այլ հնարավորություններ, որը, սակայն, չի նշանակում լիովին վերահսկում: Ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումները հաշվառվում են բաժնեմասնակցության մեթոդով և սկզբնապես ճանաչվում են ձեռքբերման արժեքով՝ ներառյալ գույքվիլը: Հաշվեկշռային արժեքի հետագա փոփոխությունները արտացոլում են միավորմանը հաջորդող իմբի՝ ասոցիացված կազմակերպության գույք ակտիվների բաժնեմասի փոփոխությունները: Իմբի՝ ասոցիացված կազմակերպության շահույթի կամ վնասի բաժնեմասը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում, իսկ պահուստներում փոփոխությունները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: Այնուամենայնիվ, երբ իմբի՝ ասոցիացված կազմակերպություններում վնասների բաժինը գերազանցում է իր բաժնեմասը ասոցիացված կազմակերպությունում, խումբը չի ճանաչում հետագա կորուստները, եթե խումբը չի պարտավորվում հետագա վճարումներ կատարել ասոցիացված կազմակերպությանը կամ ասոցիացված կազմակերպության անունից:

Իմբի և իր ասոցիացված կազմակերպության միջև գործարքներից չիրացված օգուտները բացառվում են մինչև իմբի՝ ասոցիացված կազմակերպությունում բաժնեմասը. չիրացված վնասները նույնպես բացառվում են, բացառությամբ այն դեպքի, երբ համապատասխան գործարքը վկայում է փոխանցվող ակտիվի արժեզրկման մասին:

Իրական արժեքի չափում

Խումբն իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով պահվող ֆինանսական գործիքները և ոչ ֆինանսական ակտիվները չափում է իրական արժեքով՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 33-ում:

Իրական արժեքն այն գինն է, որը չափման ամսաթվի դրությամբ ընթացիկ շուկայական պայմաններում, հիմնական կամ դրա բացակայության դեպքում ամենաբարենպաստ շուկայում կստացվեր շուկայի մասնակիցների միջև՝ սովորական գործարքում ակտիվը վաճառելու կամ

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ (շարունակություն)

կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու դիմաց: Իրական արժեքով չափումը ենթադրում է, որ ակտիվի վաճառքը կամ պարտավորության փոխանցումը կատարվում է՝

- այդ ակտիվի կամ պարտավորության հիմնական շուկայում, կամ
- հիմնական շուկայի բացակայության դեպքում՝ տվյալ ակտիվի կամ պարտավորության համար ամենաբարենպաստ շուկայում:

Խումբը պետք է հասանելիություն ունենա հիմնական կամ ամենաբարենպաստ շուկա: Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափվում է՝ կիրառելով այնպիսի ենթադրություններ, որոնք շուկայի այլ մասնակիցները կօգտագործեին ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը որոշելիս՝ ենթադրելով, որ շուկայի մասնակիցները գործում են իրենց լավագույն տնտեսական շահերից ելնելով: Ոչ ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքի չափումը հաշվի է առնում շուկայի մասնակցի՝ տնտեսական օգուտներ ստեղծելու կարողությունը՝ ակտիվի առավել արդյունավետ և լավագույն օգտագործումից կամ այն շուկայի մեկ այլ մասնակցի վաճառելուց, ով ակտիվը կօգտագործեր առավել արդյունավետ և լավագույն կերպով:

Խումբն օգտագործում է գնահատման մեթոդներ, որոնք տեղին են տվյալ հանգամանքներում, և որոնց համար բավարար տվյալներ կան իրական արժեքը չափելու համար՝ առավելագույնի հասցնելով համապատասխան դիտարկելի ելակետային տվյալների օգտագործումը և նվազագույնի հասցնելով ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալների օգտագործումը: Բոլոր ակտիվներն ու պարտավորությունները, որոնց իրական արժեքը չափվում կամ բացահայտվում է ֆինանսական հաշվետվություններում, դասակարգվում են ըստ ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիայի՝ ելնելով իրական արժեքի չափման համար Էական ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալներից՝

- 1-ին մակարդակ. համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների համար ակտիվ շուկայում գնանշված գներ (չճշգրտված),
- 2-րդ մակարդակ. գնահատման մոդելներ, որոնցում բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են շուկայական տվյալներից,
- 3-րդ մակարդակ. գնահատման մոդելներ, որտեղ իրական արժեքի չափման համար Էական նշանակություն ունեցող ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալները շուկայում դիտարկելի չեն:

Այն ակտիվների և պարտավորությունների համար, որոնք պարբերաբար ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվություններում, Խումբը դիտարկում է հիերարխիայի մակարդակների փոփոխության անհրաժեշտությունը՝ նորից վերլուծելով դրանց դասակարգումը (ելնելով իրական արժեքի չափման համար Էական ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալներից) յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ

Սկզբնական ճանաչում

Ճանաչման ամսաթիվ

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների բոլոր կանոնավոր գնումներն ու վաճառքները ճանաչվում են գործարքի ամսաթվով: Կանոնավոր են համարվում ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների այնպիսի գնումները կամ վաճառքները, որոնք պահանջում են ակտիվի մատակարարում տվյալ շուկայում գործող նորմերով կամ գործարար սովորույթներով սահմանված ժամկետի ընթացքում:

Սկզբնական չափում

Ֆինանսական գործիքների դասակարգումը սկզբնական ճանաչման պահին կախված է պայմանագրային պայմաններից և գործիքների կառավարման բիզնես մոդելից: Ֆինանսական գործիքները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով և գործարքի ծախսերը նվազեցվում կամ ավելացվում են տվյալ գումարին, բացառությամբ՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների չափման տեսակներ

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ (շարունակություն)

Խումբն իր բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգում է ելնելով ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելից և ակտիվի պայմանագրային պայմաններից, չափումն իրականացնելով՝

- Ամորտիզացված արժեքով,
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով,
- Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Խումբն իր ածանցյալ և առևտրային պորտֆելը դասակարգում և չափում է իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: Խումբը կարող է հաշվառել ֆինանսական գործիքները իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, եթե այդ կերպ վերանում է կամ զգալիորեն նվազեցվում են չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունները:

Ֆինանսական պարտավորությունները, բացի վարկային պարտավորություններից և ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերից, չափվում են ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, երբ դրանք պահվում են վաճառքի համար, ածանցյալ գործիքներ են կամ կիրառվում է իրական արժեքով հաշվառում:

Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ, հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթեր

Խումբը չափում է բանկերին տրված վարկերը և փոխառությունները, հաճախորդներին տրված վարկերը և ներդրումային արժեթղթերը ամորտիզացված արժեքով միայն այն դեպքում, եթե միաժամանակ բավարարվում են հետևյալ երկու պայմանները՝

- Ֆինանսական ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է ֆինանսական ակտիվները պահել պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման նպատակով,
- Ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք իրենցից ներկայացնում են միայն մայր գումարի և դրա չմարված մասի դիմաց տոկոսների վճարումներ (SPPI):

Այս պայմանների մանրամասները ներկայացված են ստորև.

Բիզնես մոդելի գնահատում

Բիզնես մոդելն արտացոլում է Խմբի կողմից ակտիվների կառավարման համար կիրառվող մեթոդը՝ դրամական միջոցների հոսքերի գններացման նպատակով: Արդյոք Խմբի նպատակն է՝ (i) ակտիվներից բացառապես ստանալ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր («ակտիվների պահում՝ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման համար») կամ (ii) պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրում, և ակտիվների վաճառքի արդյունքում առաջացած դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրում («ակտիվների պահում՝ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման և վաճառքի համար») կամ այն դեպքում, երբ կիրառելի չէ (i)-ը կամ (ii)-ը, ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես «այլ» բիզնես մոդելի մաս և չափվում են ԻԱՇՎ-ով:

Խմբի բիզնես մոդելը չի գնահատվում առանձին գործիքների հիմունքով, այլ ավելի բարձր՝ համախմբված պորտֆելների մակարդակով, և հիմնվում է այնպիսի դիտարկելի գործոնների վրա, ինչպիսիք են՝

- Բիզնես մոդելի արդյունավետության և այդ բիզնես մոդելի շրջանակներում պահվող ակտիվների գնահատման և Խմբի առանցքային ղեկավար անձնակազմին ներկայացման մեխանիզմները,
 - Բիզնես մոդելի արդյունավետության (և այդ բիզնես մոդելի շրջանակներում պահվող ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը, մասնավորապես, այդ ռիսկերի կառավարման մեխանիզմները,
 - Բիզնեսի կառավարիչների փոխհատուցման եղանակները (օրինակ՝ փոխհատուցումը հիմնված է կառավարվող ակտիվների իրական արժեքների կամ պայմանագրային դրամական հոսքերի վրա),
- Վաճառքների ակնկալվող հաճախականությունը, արժեքը և ժամկետները նույնպես հանդիսանում են Խմբի գնահատման կարևոր գործոններ:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ (շարունակություն)

Բիզնես մոդելի գնահատման հիմքում ընկած են ողջամիտ ակնկալվող սցենարները՝ առանց հաշվի առնելու «հոռետեսական» կամ «սթրեսային» սցենարները: Եթե սկզբնական ճանաչումից հետո դրամական միջոցների հոսքերը տեղի են ունենում խմբի սկզբնական ակնկալիքներից տարբեր կերպով, Խուճբը չի փոխում տվյալ բիզնես մոդելում պահվող մնացած ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը, սակայն հետագայի համար հաշվի է առնում այդ տեղեկատվությունը նոր առաջացող կամ նոր ձեռք բերվող ֆինանսական ակտիվները գնահատելիս:

Միայն մայր գումարի և տոկոսի վճարման (SPPI) գնահատումներ

Որպես դասակարգման գործընթացի երկրորդ քայլ, Խուճբը գնահատում է ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները՝ պարզելու համար, թե արդյոք դրանք բավարարում են SPPI գնահատման պահանջներին:

Այս գնահատման նպատակով, մայր գումար հասկացությունը սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեք սկզբնական ճանաչման ժամանակ և կարող է փոխվել ֆինանսական ակտիվի կյանքի ընթացքում (օրինակ՝ եթե կան մայր գումարի մարումներ կամ վարձատրության/զեղչի ամորտիզացիա):

Վարկային պայմանագրի մեջ սովորաբար տոկոսի ամենակարևոր տարրերն են՝ փողի ժամանակային արժեքը և վարկային ռիսկը: SPPI գնահատումը իրականացնելու համար Խուճբը կիրառում է դատողություն և հաշվի է առնում համապատասխան գործոններ, ինչպիսիք են ֆինանսական ակտիվի արժույթը և տոկոսադրույքի գործողության ժամանակահատվածը:

Համեմատության համար, այն պայմանագրային դրույթները, որոնք առաջացնում են ավելի քան նվազագույն ենթարկվածություն ռիսկերին կամ պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի տատանողականության, որոնք կապված չեն բազային վարկային պայմանագրի հետ, չեն առաջացնում միայն մայր գումարի և դրա չմարված մասի վրա տոկոսի վճարում հանդիսացող պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր: Այս դեպքերում ֆինանսական ակտիվը պետք է չափվի իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ

Խուճբը չափում է պարտքային գործիքները իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե միաժամանակ առկա են հետևյալ երկու պայմանները: Գործիքը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է ինչպես պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումը, այնպես էլ ֆինանսական ակտիվների վաճառքը, ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները բավարարում են SPPI ստուգման չափանիշներին:

Խուճբը թողարկում է ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրեր, ակրեդիտիվներ և վարկավորման չօգտագործված պարտավորվածություններ:

Ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրերը ֆինանսական հաշվետվություններում սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, որը ստացված վարձատրությունն է: Սկզբնական ճանաչումից հետո ամեն երաշխիքի համար խմբի պարտավորությունը չափվում է հետևյալ գումարների առավելագույնի չափով. սկզբնական ճանաչված արժեքի և ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված կուտակված ամորտիզացիայի տարբերության և ակնկալվող վարկային կորուստների պահուստի:

Վարկավորման չօգտագործված պարտավորվածությունները և ակրեդիտիվները պարտավորվածություններ են, որի շրջանակներում պարտավորվածության տևողության ընթացքում Խուճբը հաճախորդին պետք է տրամադրի վարկ՝ նախապես սահմանված պայմաններով: Ինչպես ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրերի դեպքում՝ այդ պայմանագրերը ընդգրկված են ակնկալվող վարկային կորուստների պահանջների մեջ:

Ֆինանսական վարձակալության համար տրված կանխավճարներ

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ (շարունակություն)

Կարծակալներից ստացված կանխավճարները և մատակարարներին տրված կանխավճարները խումբը դիտարկում է որպես դրամական հոդվածներ և ճանաչում դրանց գծով ֆինանսական պարտավորությունները և ֆինանսական ակտիվները:

Կատարողական երաշխիքի պայմանագրեր

Կատարողական երաշխիքները պայմանագրեր են, որոնք տրամադրում են փոխհատուցում, երբ մյուս կողմը չի կատարում պայմանագրային պարտավորությունը: Կատարողական երաշխիքի պայմանագրերը վարկային ռիսկ չեն փոխանցում: Համաձայն կատարողական երաշխիքի պայմանագրի՝ ռիսկը, դա հավանականությունն է, որ մյուս կողմը չի կատարի պայմանագրային պարտավորությունը: Կատարողական երաշխիքները չափվում են ՖՀՄՍ 4-ի համաձայն, որը թույլ է տալիս բացահայտել ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն կատարողական երաշխիքները, եթե դրանք համապատասխանում են ֆինանսական գործիքի սահմանմանը: ՖՀՄՍ 9-ը սահմանում է ֆինանսական գործիքը որպես ցանկացած պայմանագիր, որն առաջացնում է մի կազմակերպության ֆինանսական ակտիվ և մեկ այլ կազմակերպության ֆինանսական պարտավորություն կամ սեփական կապիտալի գործիք: Կատարողական երաշխիքները կարող են համապատասխանել այս սահմանմանը, եթե դրանք բավարարում են որոշակի չափանիշների, ինչպիսիք են իրավաբանորեն պարտադիր բնույթը վճարման պարտավորության սահմանումը:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերադասակարգում

Խումբը սկզբնական ճանաչումից հետո չի վերադասակարգում իր ֆինանսական ակտիվները, չհաշված բացառիկ դեպքերը, երբ խումբը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելը:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, բանկերում Նոստրո հաշիվները և ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցները, ներառյալ պարտադիր պահուստները ՀՀ դրամով՝ գերծ պայմանագրային սահմանափակումներից: Երեք ամսից ավելի ժամկետով սահմանափակված միջոցները հանվում են դրամական միջոցներից և դրանց համարժեքներից, ինչպես ֆինանսական վիճակի մասին, այնպես էլ դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, քանի որ (i) դրանք պահվում են պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հոսքերը ստանալու նպատակով, և այդ դրամական հոսքերը իրենցից ներկայացնում են միայն մայր գումարի և տոկոսի վճարումներ, և (ii) դրանք չեն սահմանվել որպես ԻՆՇՎ-ով չափվող:

ԿԲ-ում պահվող պարտադիր դրամական մնացորդներ

ԿԲ-ում պարտադիր դրամական մնացորդները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով և ներկայացնում են անտոկոս պարտադիր պահուստային ավանդներ, որոնք հասանելի չեն խմբի ամենօրյա գործունեությունը ֆինանսավորելու համար, և, հետևաբար, չեն համարվում դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների մաս՝ դրամական միջոցների հոսքերի համախմբված հաշվետվության նպատակով:

Հետզնման ու հակադարձ հետզնման պայմանագրեր և արժեթղթերի գծով փոխառության գործառնություններ

Հետզնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսավորման գործառնություններ: Հետզնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակում են հաշվառվել հաշվեկշռում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում որպես առանձին հաշվեկշռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է բանկերի կամ հաճախորդների միջոցների կազմում: Հետադարձ վաճառքի պայմանագրով արժեթղթերի ձեռքբերումը (հակադարձ ռեպո) արտացոլվում է բանկերի նկատմամբ պահանջների կամ հաճախորդներին տրված վարկերի կազմում՝ կախված իրավիճակից: Վաճառքի գնի

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ (շարունակություն)

և ձեռք բերման գնի միջև տարբերությունը դիտարկվում է որպես տոկոսային եկամուտ և հաշվեգրվում ռեպո պայմանագրի ժամկետի ընթացքում՝ արդյունավետ եկամտաբերության մեթոդով:

Արժեթղթերը, որոնք փոխառության են տրվել գործընկերներին, շարունակվում են հաշվառվել ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում: Փոխառությամբ ներգրավված արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում միայն երրորդ անձանց վաճառքի դեպքում: Այս դեպքում առքուվաճառքի գործարքները հաշվառվում են ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում՝ եկամուտների կազմում՝ հանած առևտրային արժեթղթերի հետ կապված գործառնությունների ծախսերը: Այդպիսի արժեթղթերի վերադարձի պարտավորությունը արտացոլվում է առևտրային գործառնությունների գծով պարտավորություններում՝ իրական արժեքով:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Խուճբը բնականոն գործունեության ընթացքում արժույթային և կապիտալի շուկաներում օգտագործում է տարատեսակ ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ, ներառյալ՝ ֆորվարդները, ֆյուչերները, սվոպերը և օպցիոնները: Այդ ֆինանսական գործիքները նախատեսված են առևտրի համար և սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկայական գնանշման հիման վրա կամ գնորոշման մոդելներով, որոնք հիմնված են բազիսային գործիքների ընթացիկ շուկայական և պայմանագրային արժեքների և այլ գործոնների վրա: Դրական իրական արժեքով ածանցյալ ֆինանսական գործիքները արտացոլվում են ակտիվների կազմում, իսկ բացասական արժեք ունեցողները՝ պարտավորությունների կազմում:

Նշված գործառնություններից ստացված արդյունքները հաշվառվում են ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում՝ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներից զուտ օգուտ/(վնաս) կամ արտարժույթային գործառնություններից զուտ շահույթ կամ վնաս՝ կախված ածանցյալ գործիքների բնույթից:

Ներկառուցված ածանցյալ գործիքը հիբրիդային գործիքի բաղադրիչ է, որը ներառում է նաև ոչ ածանցյալ մայր-պայմանագիր, որի արդյունքում համակցված գործիքի դրամական հոսքերի մի մասը տատանվում է առանձին ածանցյալ գործիքի նման: Ներկառուցված ածանցյալ գործիքը առաջացնում է փոփոխություններ որոշ կամ բոլոր դրամական միջոցների հոսքերում, որոնք հակառակ դեպքում պահանջվում էին պայմանագրով, կախված սահմանված տոկոսադրույքից, ֆինանսական գործիքի գնից, ապրանքի գնից, արտարժույթի փոխարժեքից, գների ինդեքսից կամ դրույքից, վարկանշից կամ վարկային ինդեքսից, այլ փոփոխականից, պայմանով, որ ոչ ֆինանսական փոփոխականի դեպքում այն հատուկ չէ պայմանագրի կողմի համար: Ֆինանսական գործիքին կցված, բայց այդ գործիքից անկախ փոխանցվող ածանցյալ գործիքը, կամ գործիքը, որի պայմանագրային կողմը տարբերվում է այդ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմից, չի հանդիսանում պարունակվող ներգրավված ածանցյալ գործիք, այլ առանձին ածանցյալ գործիք է:

Պարտավորություններում կամ ոչ ֆինանսական մայր պայմանագրերում ներկառուցված ածանցյալ գործիքները դիտարկվում են որպես առանձին ածանցյալ գործիքներ և հաշվառվում են իրական արժեքով, եթե համապատասխանում են ածանցյալ գործիքի վերոնշյալ սահմանմանը, նրանց տնտեսական հատկանիշները և ռիսկերը սերտորեն կապված չեն մայր պայմանագրի հետ, և մայր պայմանագիրը չի համարվում առևտրային նպատակներով կնքված կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով հաշվառվող:

Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են բիզնես մոդելի և SPPI-ի գնահատումների հիման վրա:

Փոխառություններ

Թողարկված ֆինանսական գործիքները կամ դրանց բաղկացուցիչները դասակարգվում են որպես պարտավորություններ, եթե պայմանագրային համաձայնության արդյունքում Խուճբն ունի պարտավորություն փոխանցելու դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվներ, կամ այլ կերպ կատարելու պարտավորությունները, բացի հաստատուն գումարով դրամական միջոցների կամ այլ ֆինանսական ակտիվների՝ սեփական բաժնեմասային գործիքների հաստատուն քանակով փոխարինելը: Նման գործիքները իրենց մեջ ներառում են ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ պարտավորությունները, բանկերի միջոցները, հաճախորդների հաշիվները, այլ փոխառություններ, թողարկված

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ (շարունակություն)

պարտատոմսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո փոխառու միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի կիրառման միջոցով:

Պարտավորության ապաճանաչման դեպքում, ինչպես նաև ամորտիզացիայի ընթացքում, եկամուտներն ու ծախսերը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում:

Եթե հուլիսին գնում է իր սեփական պարտքը, այն հանվում է ֆինանսական վիճակի համախմբված հաշվետվությունից, և պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված հատուցման միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ստորադաս վարկեր

Ստորադաս վարկերը կարող են վճարվել միայն լուծարման դեպքում այն բանից հետո, երբ բավարարվել են ավելի բարձր առաջնահերթություն ունեցող այլ պարտատերերի պահանջները: Ստորադաս պարտքը հաշվառվում է ամորտիզացված արժեքով:

Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

Թողարկված պարտքային արժեթղթերը ներառում են մուրհակները, Խմբի կողմից թողարկված պարտատոմսերը: Պարտքային արժեթղթերը ներկայացված են ամորտիզացված արժեքով:

Վարձակալություն

Խուլմբը՝ որպես վարձակալ

Խուլմբը կիրառել է ճանաչման և չափման միասնական մոտեցում բոլոր վարձակալությունների համար, բացառությամբ կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների: Խուլմբը ճանաչում է վարձակալության գծով պարտավորություններ՝ վարձակալության գծով վճարումներ կատարելու համար և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ, որոնք ներկայացնում են պայմանագրի հիմքում ընկած ակտիվները օգտագործելու իրավունքը:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

Խուլմբը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ (այն ամսաթիվը, երբ հիմքում ընկած ակտիվը հասանելի կդառնա վարձակալի կողմից օգտագործման համար): Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կուտակված կորուստները, և ճշգրտված վարձակալության գծով պարտավորության ցանկացած վերաչափմամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների սկզբնական արժեքը ներառում է ճանաչված վարձակալության գծով պարտավորությունների գումարը, սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումներ, վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումներ: Բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Խուլմբը խելամտորեն համոզված է, որ ձեռք կբերի վարձակալված ակտիվի նկատմամբ սեփականության իրավունքը պայմանագրի ավարտին, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկում է գծային հիմունքով վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի օգտակար ծառայության ավարտի ամսաթվից և վարձակալության ժամկետի ավարտի ամսաթվից ամենավաղը: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ենթակա են արժեզրկման գնահատման:

Վարձակալության գծով պարտավորություններ

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ Խուլմբը ճանաչում է վարձակալության գծով պարտավորությունը վարձակալության ժամկետի ընթացքում վճարման ենթակա վարձավճարների ներկա արժեքով: Վարձավճարները պարունակում են հաստատուն վճարումները (ներառյալ՝ ըստ Էուլայան հաստատուն վճարումներ)՝ հանած վարձակալության ցանկացած ստացվելիք խրախուսումը, վարձակալության փոփոխուն վճարումներ, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, գումարները, որոնք սպասվում է, որ կվճարվեն վարձակալի կողմից՝ մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ (շարունակություն)

Վարձավճարները ներառում են նաև գնման օպցիոնի իրագործման գին, երբ հսումբը խելամտորեն համոզված է, որ կիրագործի այդ օպցիոնը, և վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքների վճարումներ, եթե վարձակալության ժամկետն արտացոլում է հսմբի՝ վարձակալությունը դադարեցնելու օպցիոնի իրագործումը: Փոփոխուն վարձավճարները, որոնք կախված չեն ինդեքսից կամ դրույքից, ճանաչվում են որպես ծախս այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում տեղի է ունենում այդ վճարումներին հանգեցնող դեպքը կամ իրավիճակը: Վարձավճարների ներկա արժեքը հաշվելիս հսումբն օգտագործում է սկզբնական կիրառման ամսաթվին լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, եթե վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքը հնարավոր չէ հեշտությամբ որոշել:

Մեկնարկի ամսաթվից հետո վարձակալության գծով պարտավորության գումարը ավելացվում է՝ վարձակալության գծով պարտավորության տոկոսը արտացոլելու համար, և նվազեցվում է՝ կատարված վարձավճարները արտացոլելու համար: Ավելին, վարձակալության գծով պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը վերաչափվում է, եթե տեղի են ունենում վերափոխումներ, վարձակալության ժամկետի փոփոխություն, ըստ էության հաստատուն վարձավճարների փոփոխություն կամ հիմքում ընկած ակտիվի գնման գնահատումներում փոփոխություն:

Կարճաժամկետ վարձակալություններ և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալություններ

հսումբը կիրառում է կարճաժամկետ վարձակալությունների ճանաչման բացառությունը կարճաժամկետ վարձակալությունների համար (այն վարձակալությունները, որոնց վարձակալության ժամկետը մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ 12 ամիս է կամ դրանից պակաս, և չեն պարունակում գնման օպցիոն): Խուճբը կիրառում է նաև փոքրարժեք ակտիվների վարձակալության ճանաչման բացառությունը այն ակտիվների վրա, որոնք համարվում են փոքրարժեք (2,500 հազ. ՀՀ դրամը չգերազանցող):

Կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների գծով վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս՝ գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

Գործառնական – Խուճբը՝ որպես վարձատու

Վարձակալությունները, երբ Խուճբը չի փոխանցում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության հետ կապված նշանակալի բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, դասակարգվում են որպես գործառնական վարձակալություն: Վարձակալական եկամուտը ճանաչվում է գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում է այլ եկամտի կազմում համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում, քանի որ գործառնական բնույթի է: Գործառնական վարձակալության բանակցությունների և պայմանավորվածությունների գծով կրած սկզբնավորման ուղղակի ծախսումները ավելացվում են տրամադրված ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին և ճանաչվում են որպես ծախս վարձակալության ժամկետի ընթացքում նույն հիմունքով, որը կիրառվում է վարձակալական եկամուտը ճանաչելիս: Պայմանական վարձավճարները ճանաչվում են որպես եկամուտ այն ժամանակահատվածի ընթացքում, որում դրանք ստացվում են:

Ֆինանսական – Խուճբը որպես վարձատու

Ֆինանսական վարձակալության ժամկետի մեկնարկի պահից Խուճբը ճանաչում է ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ՝ վարձակալությունում գուտ ներդրումներին հավասար գումարով:

Համախառն դեբիտորական պարտքի և ներկա արժեքի միջև տարբերությունը ներկայացնում է չվաստակած ֆինանսական եկամուտը: Այս եկամուտը ճանաչվում է վարձակալության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով վարձակալությամբ սահմանված դրույքաչափը (i) 1-ին և 2-րդ փուլերում վարձակալության դեբիտորական պարտքերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ և (ii) վարձակալության դեբիտորական պարտքերի գուտ հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ՝ ԱՎԿ մոդելի 3-րդ փուլում: Վարձակալության պայմանների բանակցմանը և կազմակերպմանը ուղղակիորեն վերագրվող լրացուցիչ ծախսումները ներառված են ֆինանսական վարձակալության դեբիտորական պարտքի սկզբնական չափման մեջ և նվազեցնում են վարձակալության ժամկետի ընթացքում ճանաչված եկամտի գումարը: Վարձակալությունից ստացված ֆինանսական եկամուտը գրանցվում է «Այլ տոկոսային հասույթի» կազմում, շահույթում կամ վնասում:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ (շարունակություն)

Վարկային կորստի պահուստը ճանաչվում է ընդհանուր ԱՎԿ մոդելի համաձայն: ԱՎԿ-ը որոշվում է նույն կերպ, ինչ ամորտիզացված արժեքով չափվող փոխառությունների և կանխավճարների դեպքում և ճանաչվում է պահուստային հաշվի միջոցով՝ դեբիտորական պարտքերի զուտ հաշվեկշռային արժեքը նվազեցնելով մինչև ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի ներկա արժեք՝ զեղչված ֆինանսական վարձակալության մեջ նշված տոկոսադրույքներով: Գնահատված ապագա դրամական հոսքերը արտացոլում են այն դրամական միջոցների հոսքերը, որոնք կարող են առաջանալ վարձակալության ենթակա ակտիվների ձեռքբերման և վաճառքի արդյունքում:

Ֆինանսական ակտիվների հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները հաշվանցվում են պարտավորություններով և ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում արտացոլվում են զուտ մնացորդով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավական հիմք և գոյություն ունի դրանք զուտ հիմքով մարելու կամ միաժամանակ ակտիվները իրացնելու և պարտավորությունները մարելու մտադրություն: Հաշվանցում կատարելու իրավունքը չպետք է պայմանավորված լինի ապագա ժամանակաշրջանի դեպքերով և պետք է ունենա իրավական ուժ բոլոր ստորև ներկայացված դեպքերում՝

- բնականոն գործունեության ընթացքում,
- պարտականությունների չկատարման դեպքում,
- կազմակերպության կամ դրա որևէ գործընկերոջ վճարունակ չլինելու կամ լուծարման ժամանակ:

Սույն պայմանները, որպես կանոն, չեն տարածվում հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի, հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրերի վրա, և համապատասխան ակտիվներն ու պարտավորությունները ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում արտացոլվում են համախառն արժեքով:

Վերանայված վարկեր

Հնարավորության դեպքում խումբը ձգտում է վերանայել վարկերը, այլ ոչ թե բռնագանձել գրավադրված գույքը: Դա կարող է լինել վճարումների ժամկետները երկարաձգելու կամ նոր պայմաններով վարկային պայմանագրի կնքման միջոցով:

Խումբը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, ինչպիսին է հաճախորդին տրված վարկը, երբ պայմանները այն աստիճան են վերանայվել, որ այն դարձել է հիմնովին նոր վարկ, և տարբերությունը ճանաչվում է որպես ապաճանաչումից օգուտ կամ վնաս այն չափով, որքանով արժեզրկումից կորուստը դեռ չի ճանաչվել: Նոր ճանաչված վարկերը ակնկալվող վարկային կորուստների չափման նպատակով դասակարգվում են 1-ին փուլում, քանի դեռ նոր վարկը չի համարվում ձեռք բերված կամ ստեղծված արժեզրկված (ՍՈՑԻ): Երբ խումբը գնահատում է՝ արդյոք պետք է ապաճանաչել հաճախորդին տրված վարկը թե ոչ, հաշվի է առնում հետևյալ գործոնները՝

- վարկի արժույթի փոփոխությունը,
- վարկի գործընկերոջ փոփոխությունը,
- եթե փոփոխությունը այնպիսին է, որ գործիքը այլևս չի համապատասխանի SPPI չափանիշին:

Եթե փոփոխությունը չի հանգեցնում զգալիորեն տարբերվող դրամական հոսքերի, փոփոխությունը չի բերում ապաճանաչման: Հիմք ընդունելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով (EIR) զեղչված դրամական հոսքերի փոփոխությունը, խումբը հաշվառում է փոփոխությունից օգուտը կամ վնասը՝ ներկայացնելով այն ֆինանսական արդյունքների մասին ֆինանսական հաշվետվությունում որպես տոկոսային հասույթ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքով (EIR), այն չափով, որքանով արժեզրկումից վնասը դեռ չի հաշվառվել:

Այն փոփոխությունների համար, որոնք չեն հանգեցնում ապաճանաչման, խումբը նաև վերագնահատում է, թե արդյոք եղել է վարկային ռիսկի զգալի աճ կամ արդյոք ակտիվները պետք է դասակարգվեն որպես արժեզրկված:

Երբ ակտիվը փոփոխության արդյունքում դասակարգվում է որպես արժեզրկված, այն պետք է մնա 3-րդ փուլում: Որպեսզի վերակազմավորված վարկը վերադասակարգվի 3-րդ փուլից, պետք է բավարարվեն ստորև նշված պայմանները.

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ (շարունակություն)

- Ամսական վճարումների գրաֆիկով վարկերի դեպքում, ժամկետանց գումարները ամբողջությամբ վճարվել են, մայր գումարի և տոկոսների 3 անընդմեջ վճարումներ կատարվել են փոփոխված վճարման ժամանակացույցի համաձայն, և 7 օրից ավել ժամկետանց օրեր չկան:
- Ճկուն վճարման գրաֆիկով վարկերի դեպքում, ժամկետանց գումարներ ամբողջությամբ վճարվել են, այնուհետև մայր գումարի և տոկոսների հերթական վճարումները կատարվել են նվազագույնը 6 ամիս փորձաշրջանի համար փոփոխված վճարման ժամանակացույցի համաձայն, և 7 օրից ավել ժամկետանց օրեր չկան:

IBOR-ի բարեփոխման համատեքստում շատ ֆինանսական գործիքներ արդեն փոփոխվել են կամ կփոփոխվեն, քանի որ դրանք անցում են կատարում IBOR-ից RFR-ների: Ֆինանսական գործիքի տոկոսադրույքի փոփոխումից բացի, անցման պահին ֆինանսական գործիքի պայմաններում կարող են կատարվել այլ փոփոխություններ: Տոկոսադրույքի IBOR-ից RFR փոփոխությունը արտացոլելու համար ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների դեպքում հսումբը նախ օգտվում է կիրառական մեղմացումներից, ինչպես նկարագրված է Ծանոթագրություն 3-ում: Երկրորդ, ցանկացած փոփոխության համար, որը չի դիտարկվում որպես կիրառական մեղմացում, հսումբը կիրառում է դատողություն՝ գնահատելու, թե արդյոք փոփոխությունները էական են, և եթե այդպես է, ապա ֆինանսական գործիքը ապաճանաչվում է, և նոր ֆինանսական գործիք է ճանաչվում: Եթե փոփոխությունները էական չեն, հսումբը ճշգրտում է ֆինանսական գործիքի համախառն հաշվեկշռային արժեքը կիրառական մեղմացում չհամարվող փոփոխությունների ներկա արժեքով՝ գեղչված վերանայված EIR-ով:

Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորությունների ապաճանաչումը

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ, կիրառելի դեպքերում, ֆինանսական ակտիվի մի մասը կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ

- ակտիվից դրամական միջոցների հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքի ժամկետն ավարտված է,
- հսումբը փոխանցում է ակտիվից դրամական միջոցների հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամբողջությամբ և առանց էական ուշացման փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրով, ինչպես նաև,
- հսումբը (ա) փոխանցել է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցել և չի պահպանել ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, սակայն փոխանցել է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողության իրավունքը:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի գծով թողարկված/կամ գնված օպցիոնի ձև (ներառյալ՝ դրամական միջոցներով մարվող օպցիոններ կամ նմանատիպ գործիքներ), իմբի մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով հսումբը կարող է հետ գնել փոխանցված ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված ակտիվի գծով վաճառված օպցիոնի (ներառյալ՝ դրամական միջոցներով մարվող օպցիոններ կամ նմանատիպ գործիքներ), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցված ակտիվի իրական արժեք և օպցիոնի իրագործման գին:

Դուրսգրում

Ֆինանսական ակտիվները ամբողջությամբ կամ մասամբ դուրս են գրվում այն ժամանակ, երբ հսումբը սպառել է դրանց վերականգնման բոլոր գործնական հնարավորությունները և եզրահանգել է, որ չկան այդպիսի ակտիվների վերականգնման հիմնավորված ակնկալիքներ: Դուրսգրումն իրենից ներկայացնում է ակտիվի ապաճանաչում: Խումբը կարող է դուրս գրել դեռևս բռնագանձման գործընթացում գտնվող ֆինանսական ակտիվները, այն դեպքում, երբ հսումբը փորձում է բռնագանձել պայմանագրային պարտավորության գումարները՝ առանց վերականգնման հիմնավորված ակնկալիքի: Եթե դուրս գրվող գումարը գերազանցում է կուտակված կորուստների պահուստը, տարբերությունը նախ ավելացվում է պահուստին, որը այնուհետև կիրառվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի հանդեպ:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ (շարունակություն)

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորություններն ապաճանաչվում են, երբ դրանք մարված են (այսինքն, երբ պայմանագրում նշված պարտավորությունը կատարվել է, չեղյալ է հայտարարվել կամ դրա գործողության ժամկետը լրացել է):

Խմբի և նրա սկզբնական պարտատերերի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումն Էականորեն տարբերվող պայմաններով, ինչպես նաև գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորությունների պայմանների Էական փոփոխությունները հաշվառվում են որպես սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մարում և նոր ֆինանսական պարտավորության ճանաչում:

Եթե պարտքային գործիքների փոխանակումը կամ պայմանների փոփոխությունը հաշվառվում է որպես մարում, ցանկացած ծախսեր կամ վճարներ ճանաչվում են շահույթ կամ վնաս մարումից: Եթե փոխանակումը կամ փոփոխությունը չի հաշվառվում որպես մարում, ցանկացած ծախսեր կամ վճարներ ճշգրտում են պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում են փոփոխված պարտավորության մնացած ժամկետի ընթացքում:

Պարտավորությունների փոփոխությունները, որոնք չեն հանգեցնում մարման, հաշվառվում են որպես դատողության փոփոխություն՝ օգտագործելով կուտակային փոխարկման մեթոդն, ընդ որում, ցանկացած շահույթ կամ վնաս ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, եթե հաշվեկշռային արժեքի տարբերության տևտեսական Էությունը չի վերաբերում սեփականատերերի հետ կապիտալի գործարքին:

Հարկում

Շահութահարկի գծով ընթացիկ ծախսը հաշվարկվում է ՀՀ օրենսդրության համաձայն:

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ հարկի այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միավորներին կամ ուղղակիորեն կապիտալում ճանաչված՝ բաժնետերերի հետ իրականացված գործառնություններին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը ժամանակաշրջանի հարկվող շահույթի գծով վճարման ենթակա ակնկալվող շահութահարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ Էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ, ինչպես նաև նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ չեն ճանաչվում հետևյալ ժամանակավոր տարբերությունների համար՝ գուղվի, որը չի նվազեցվում հարկային նպատակներով, ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչում, որոնք ազդեցություն չունեն ոչ հաշվապահական, ոչ հարկվող շահույթի վրա, ինչպես նաև այն դուստր ընկերություններում կատարած ներդրումներին վերաբերող ժամանակավոր տարբերություններ, որտեղ մայր ընկերությունն ի վիճակի է վերահսկել ժամանակավոր տարբերության հակադարձումը, և հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունը չի հակադարձվի մոտ ապագայում:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կարող են առաջանալ, եթե Խումբը կիրառի այն մոտեցումը, որով ակնկալում է վերականգնել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ (շարունակություն)

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են՝ կիրառելով հարկերի այն դրույթները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջինները հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ, ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները, չօգտագործված հարկային վնասները և արտոնությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական չէ, որ առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր հարկային տարբերությունները:

Հիմնական միջոցներ

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ հիմնական միջոցները արտացոլվում են սկզբնական արժեքով առանց ամենօրյա սպասարկման ծախսերի՝ հանած կուտակված մաշվածությունն ու արժեզրկումից կուտակված վնասները: Այդ գումարը ներառում է սարքավորման փոխարինման ժամանակ կատարված ծախսերը, եթե դրանք բավարարում են ճանաչման չափանիշներին:

Հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է արժեզրկման տեսանկյունից այն դեպքում, երբ առաջանում են դեպքերի կամ իրավիճակների այնպիսի փոփոխություններ, որոնք վկայում են, որ այդպիսի ակտիվների արժեքը, հնարավոր է, որ չի փոխհատուցվի:

Փաստացի արժեքով սկզբնական ճանաչումից հետո հողը, շենքերը և փոխադրամիջոցները արտացոլվում են վերագնահատված արժեքով, որն իրենից ներկայացնում է իրական արժեքը վերագնահատման ամսաթվի դրությամբ՝ հանած համապատասխան կուտակված մաշվածությունն ու արժեզրկումից կուտակված վնասները: Վերագնահատումն իրականացվում է բավարար պարբերականությամբ, որպեսզի վերագնահատված ակտիվի իրական արժեքը էականորեն չտարբերվի դրա հաշվեկշռային արժեքից:

Վերագնահատման ամսաթվի դրությամբ կուտակված մաշվածությունը բացառվում է՝ միաժամանակ նվազեցվելով ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքից, և ստացված գումարը վերահաշվարկվում է՝ հաշվի առնելով ակտիվի վերագնահատված գումարը: Վերագնահատման արժեքի աճը արտացոլվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում, եթե այն տվյալ ակտիվի արժեքի նախորդ նվազման վերականգնում չէ, որը նախկինում արտացոլվել էր ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում: Այս դեպքում ակտիվի արժեքի աճը վերագրվում է ֆինանսական արդյունքներին: Վերագնահատումից արժեքի նվազումը արտացոլվում է ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում, բացառությամբ նախկինում հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում արտացոլված նույն ակտիվի գծով արժեքի աճի հաշվին այդպիսի նվազեցման անմիջական հաշվանցմանը:

Ակտիվի օտարման դեպքում վերագնահատման պահուստում ներառված գումարը փոխանցվում է չբաշխված շահույթ:

Ակտիվի մաշվածության հաշվարկումը սկսվում է կատարվել այն ժամանակ, երբ այն օգտագործման համար մատչելի է դառնում: Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով՝ ակտիվների ներքոնշյալ օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետների ընթացքում՝

	Տարի
Շենքեր	46
Սարքավորումներ	5-10
Փոխադրամիջոցներ	7-10
Այլ	7-10

Վարձակալության բարելավումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են վարձակալության ժամկետի և դրանց օգտակար ծառայության ժամանակահատվածից նվազագույնով՝ գծային հիմունքներով:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ (շարունակություն)

Ակտիվի մնացորդային արժեքները, օգտակար ծառայության ժամկետները և մաշվածության հաշվարկման մեթոդները վերանայվում և, եթե անհրաժեշտ է, փոփոխվում են յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում:

Վերանորոգումների և արդիականացման հետ կապված ծախսումները ծախսագրվում են կատարման ժամանակ և ներառվում են այլ գործառնական ծախսերի կազմում, բացառությամբ, եթե դրանք որակավորվում են որպես կապիտալացվող:

Գուղվիլ

Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման արդյունքում ձեռքբերված գուղվիլը սկզբնապես ճանաչվում է Խմբի կողմից փոխանցված հատուցման և ձեռքբերված որոշելի զուտ ակտիվների և ստանձնած պարտավորությունների տարբերության արժեքով: Դուստր ընկերության ձեռքբերման ժամանակ առաջացող գուղվիլը ճանաչվում է գուղվիլի և ոչ նյութական ակտիվների կազմում: Ասոցիացված կազմակերպության ձեռքբերման ժամանակ առաջացող գուղվիլը արտացոլվում է ասոցիացված կազմակերպություններում կատարված ներդրումների կազմում: Սկզբնական ճանաչումից հետո գուղվիլը հաշվառվում է սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները:

Գուղվիլը գնահատվում է արժեզրկման տեսանկյունից յուրաքանչյուր տարի կամ ավելի հաճախ, եթե ինչ-որ իրադարձություններ կամ հանգամանքների փոփոխություններ վկայում են հաշվեկշռային արժեքի արժեզրկման մասին:

Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման արդյունքում ձեռքբերված գուղվիլը, արժեզրկման տեսանկյունից գնահատելու նպատակով, ձեռքբերման ամսաթվից սկսած բաշխվում է Խմբի դրամաստեղծ միավորների կամ դրամաստեղծ միավորների խմբերի միջև, որոնք ակնկալվում է, որ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման արդյունքում կստանան օգուտներ՝ անկախ այն բանից, թե ձեռքբերված կազմակերպության այլ ակտիվներն ու պարտականությունները վերագրվում են այդ դրամաստեղծ միավորների կամ դրամաստեղծ միավորների խմբերին, թե՛ ոչ:

Յուրաքանչյուր դրամաստեղծ միավոր կամ դրամաստեղծ միավորների խումբ, որին վերաբերում է գուղվիլը, պետք է իրենից ներկայացնի ներքին կառավարման նպատակով գուղվիլի վերլուծության տեսանկյունից Խմբի կազմում առավել ցածր մակարդակի վարչական միավոր, մինչև միավորումը չգերազանցի գործառնական սեզմենտը՝ համաձայն ՖՀՄՍ 8 «Գործառնական սեզմենտներ» ստանդարտի սահմանման:

Գուղվիլի արժեզրկումը գնահատվում է դրամաստեղծ միավորի (կամ դրամաստեղծ միավորների խմբի) փոխհատուցվող արժեքի հիման վրա: Արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են, եթե դրամաստեղծ միավորի (կամ դրամաստեղծ միավորների խմբի) հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է դրա փոխհատուցվող արժեքը: Գուղվիլի արժեզրկումից կորուստները հետագայում չեն հակադարձվում:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները ներառում են համակարգչային ծրագրերն ու լիցենզիաները:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ձեռքբերման արժեքով: Ձեռնարկատիրական միավորման արդյունքում ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվների արժեքը ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ դրանց իրական արժեքն է: Սկզբնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կուտակված վնասները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները ամորտիզացվում են գծային մեթոդով օգտակար ծառայության ընթացքում, որը կազմում է 7-ից 10 տարի, և գնահատվում են արժեզրկման տեսանկյունից, երբ առկա են ոչ նյութական ակտիվի արժեզրկման հայտանիշներ: Անորոշ օգտակար ծառայության ժամկետով ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիայի հաշվարկման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են, նվազագույնը՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ (շարունակություն)

Բռնագանձված ակտիվներ

Որոշ դեպքերում ակտիվները բռնագանձվում են վարկային պարտավորությունների չկատարման արդյունքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և զուտ իրացվելի արժեքի նվազագույնով:

Կենսաթոշակի և աշխատակիցներին այլ հատուցումների գծով պարտավորություններ

Խումբը չունի կենսաթոշակային պայմանավորվածություններ և նշանակալի հետաշխատանքային հատուցումներ:

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը և չմարվող արտոնյալ բաժնետոմսերը, որոնք հայեցողական շահաբաժինների իրավունք են տալիս, դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը վերաբերող ուղղակի ծախսերը, բացառությամբ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման դեպքերի, արտացոլվում են սեփական կապիտալում որպես թողարկման գծով մուտքերից նվազեցում: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը ճանաչվում է որպես Էմիսիոն եկամուտ:

Հետգնված բաժնետոմսեր

Երբ Բանկը կամ իր դուստր կազմակերպությունները գնում են Բանկի բաժնետոմսերը, վճարված փոխհատուցումը, ներառյալ գործարքի հետ կապված ծախսերը և հանած շահութահարկը, նվազեցվում է ընդհանուր կապիտալից՝ որպես հետգնված բաժնետոմսեր, մինչև դրանց չեղյալ հայտարարումը կամ վերաթողարկումը: Երբ նման բաժնետոմսերը հետագայում վաճառվում կամ վերաթողարկվում են, ստացված փոխհատուցումը ներառվում է սեփական կապիտալում: Հետգնված բաժնետոմսերը հաշվառվում են միջին կշռված գնով:

Շահաբաժիններ

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ շահաբաժինները նվազեցվում են սեփական կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն միայն այն դեպքում, երբ դրանք հայտարարվել են մինչև հաշվետու ամսաթիվը ներառյալ: Մինչև հաշվետու ամսաթիվը առաջարկված կամ հաշվետու ամսաթվից հետո մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը առաջարկված կամ հայտարարված շահաբաժինները բացահայտվում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում:

Հավատարմագրային կառավարման շրջանակներում գտնվող ակտիվներ

Հավատարմագրային կառավարման շրջանակներում գտնվող ակտիվները չեն արտացոլվում հմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում, քանի որ չեն հադիսանում հմբի ակտիվներ:

Սեզմենտային հաշվետվություն

Խմբի սեզմենտային հաշվետվությունը հիմնված է հետևյալ գործառնական սեզմենտների վրա. մանրածախ բանկային գործունեություն, կորպորատիվ բանկային գործունեություն, գյուղատնտեսություն, առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն և ֆինանսական վարձակալություն:

Պայմանական ակտիվներ և պարտավորություններ

Պայմանական պարտավորությունները չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում, այլ բացահայտվում են հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ պարտավորության մարման հետ կապված ռեսուրսների արտահոսքը համարվում է քիչ հավանական:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ (շարունակություն)

Եկամուտների և ծախսերի ճանաչումը

Եկամուտները ճանաչվում են, եթե հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կներհոսեն Խումբ, և այդ եկամուտները հնարավոր է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն նախքան եկամտի ճանաչումը:

Տոկոսային և համանման եկամուտ և ծախս

Խումբը հաշվարկում է տոկոսային եկամուտ ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը ֆինանսական ակտիվների համախառն արժեքի նկատմամբ, բացառությամբ արժեզրկված ակտիվների:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ (շարունակություն)

Արդյունավետ տոկոսադրույքը (EIR) այն տոկոսադրույքն է, որով զեղչված ակնկալվող ապագա դրամական վճարումները կամ ներհուսքերը ֆինանսական գործիքի ենթադրվող ողջ օգտագործման ժամանակահատվածում կամ կիրառելի դեպքերում՝ ավելի կարճ ժամանակահատվածում, ճշգրտորեն զեղչվում են մինչև ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության զուտ հաշվեկշռային արժեքը: Հաշվարկի ժամանակ հաշվի են առնվում ֆինանսական գործիքի գծով բոլոր պայմանագրային պայմանները (օրինակ՝ ժամկետից շուտ մարման իրավունքը) և միջնորդավճարների գծով կամ լրացուցիչ ծախսերը, որոնք անմիջականորեն կապված են գործիքի հետ և որոնք արդյունավետ տոկոսադրույքի բաղկացուցիչ մաս են կազմում, սակայն հաշվի չեն առնվում ապագա վնասները: Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքները ճշգրտվում են Խմբի կողմից միջոցների ելքերի կամ մուտքերի գնահատումների վերանայման դեպքում: Ճշգրտված հաշվեկշռային արժեքը հաշվարկվում է սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքի հիման վրա, իսկ հաշվեկշռային արժեքի փոփոխությունը դիտվում է որպես տոկոսային եկամուտ կամ ծախս:

Երբ ֆինանսական ակտիվը դառնում է արժեզրկված, Խումբը հաշվարկում է տոկոսային եկամուտը՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի զուտ ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ֆինանսական ակտիվը վերականգնվում է և այլևս արժեզրկված չէ, Խումբը վերադառնում է համախառն հիմքով տոկոսային եկամտի հաշվարկին:

Ձեռք բերված կամ ստեղծված արժեզրկված (POCI) ֆինանսական ակտիվների համար Խումբը տոկոսային եկամուտը հաշվարկում է՝ հաշվարկելով վարկային ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը (EIR) և կիրառելով այն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Վարկային ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը (EIR) այն տոկոսադրույքն է, որով սկզբնական ճանաչման ժամանակ զեղչվում են ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը (ներառյալ՝ վարկային կորուստները)՝ ձեռք բերված կամ ստեղծված արժեզրկված (POCI) ֆինանսական ակտիվների ամորտիզացված արժեքին:

Եթե Փուլ 3-ում դասակարգված ֆինանսական ակտիվի գծով վարկային ռիսկը հետագայում բարելավվի այնպես, որ ակտիվն այլևս վարկային արժեզրկված չլինի, և բարելավումը հնարավոր լինի օբյեկտիվորեն վերագրել իրադարձության, որը տեղի է ունեցել այն բանից հետո, երբ ակտիվը սահմանվել է որպես վարկային արժեզրկված (այսինքն ակտիվը դառնում է վերականգնման ենթակա), ակտիվը վերադասակարգվում է 3-րդ փուլից և տոկոսային հասույթը հաշվարկվում է՝ կիրառելով EIR-ը համախառն հաշվեկշռային արժեքի վրա: Լրացուցիչ տոկոսային եկամուտը, որը նախկինում շահույթում և վնասում չէր ճանաչվել՝ ելնելով ակտիվի Փուլ 3 բնույթից, սակայն որը ներկայումս ակնկալվում է ստանալ ակտիվի վերականգնումից հետո, ճանաչվում է որպես արժեզրկման հակադարձում:

Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող բոլոր ֆինանսական ակտիվներից տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է՝ օգտագործելով պայմանագրային տոկոսադրույքը, և ներկայացվում ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում՝ «Այլ տոկոսային եկամուտներում»:

Հաճախորդներին տրված վարկերի տույժերից տոկոսային եկամուտը ներկայացվում է համախմբված ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ «Տոկոսային հասույթ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով» հոդվածում:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ (շարունակություն)

Միջնորդավճարների գծով եկամուտ

Հաճախորդներին մատուցվող տարբեր ծառայություններից խուճբը ստանում է միջնորդավճարների գծով եկամուտ: Միջնորդավճարների գծով եկամուտը կարող է բաժանվել հետևյալ երկու խմբի:

Միջնորդավճարների գծով եկամուտ, որը ստացվում է որոշակի ժամանակահատվածում մատուցվող ծառայություններից

Միջնորդավճարների գծով եկամուտը, որը ստացվում է որոշակի ժամանակահատվածում մատուցվող ծառայություններից, հաշվեգրվում է այդ ժամանակահատվածի ընթացքում, քանի որ համապատասխան կատարողական պարտավորությունները բավարարված են: Նման հողվածները ներառում են միջնորդավճարների գծով եկամուտը ակտիվների կառավարման, պահառության և կառավարման ու խորհրդատվական այլ ծառայությունների համար միջնորդավճարները: Վարկերի տրամադրման գծով պարտավորության դիմաց միջնորդավճարները, եթե վարկի օգտագործման հավանականությունը բարձր է, և վարկերի հետ կապված այլ միջնորդավճարները հետաձգվում են (վարկերի տրամադրման հետ կապված ցանկացած լրացուցիչ ծախսումների հետ միասին) և ճանաչվում են որպես վարկի արդյունավետ տոկոսադրույթի ճշգրտում:

Միջնորդավճարների գծով եկամուտ՝ մատուցված միջնորդային ծառայությունների գծով

Երրորդ անձի անունից գործարքի բանակցություններն անցկացնելու և մասնակցելու համար (օրինակ՝ երբ խմբի կատարողական պարտավորությունն է բաժնետոմսերի կամ այլ արժեթղթերի առքը, կամ ընկերության առք ու վաճառքի համաձայնագրի կնքումը) ստացված կոմիսիոն վճարները ճանաչվում են այդ գործարքի ավարտից հետո:

Կոմիսիոն վճարները կամ դրանց բաղկացուցիչ մասերը, որոնք կապված են որոշակի կատարողական պարտավորությունների հետ, ճանաչվում են համապատասխան ցուցանիշների բավարարումից հետո: Երբ պայմանագրով նախատեսված է փոփոխական փոխհատուցում, միջնորդավճարների գծով եկամուտը ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով որ հավանական է, որ ճանաչված կուտակային եկամտի զգալի մասի հակադարձում տեղի չի ունենա, մինչև հետագայում լուծվի փոփոխական փոխհատուցման հետ կապված անորոշությունը:

Հաճախորդների հավատարմության ծրագրեր

Խուճբն առաջարկում է հաճախորդների հավատարմության մի շարք ծրագրեր: Նման ծրագրերի հաշվապահական հաշվառումը տարբերվում է՝ կախված նրանից, թե ով է ճանաչվում որպես հաճախորդ, և/կամ խուճբը որպես գործակալ, թե որպես պայմանագրի գլխավոր կողմ է հանդես գալիս: Միավորներով իրականացված ծրագրերի դեպքում խուճբը, ընդհանուր առմամբ, հաճախորդների կողմից կուտակված և չիրացված միավորների գծով պարտավորություն է ճանաչում, իրացվելու դեպքում՝ ճանաչում ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում: Պլաստիկ քարտերով գործառնություններից քեշբեքերը նվազեցնում են միջնորդավճարների գծով եկամուտը:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտ ճանաչվում է, երբ խմբի՝ վճարումը ստանալու իրավունքը սահմանվում է:

Արտարժույթի վերահաշվարկ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով, որը խմբի գործառնական ու հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթի՝ գործարքի օրվա միջին շուկայական փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվներն ու պարտավորությունները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի փոխարժեքը: Արտարժույթով արտահայտված գործարքների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում է համախմբված ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Արտարժույթային գործառնություններից օգուտներ/(վնասներ)» արտարժույթի վերագնահատում» հողվածում: Ոչ դրամային հողվածների համար, որոնք ներկայացվում են արտարժույթով արտահայտված սկզբնական արժեքով, վերագնահատման ժամանակ կիրառվում է սկզբնական գործարքի ամսաթվի փոխարժեքը:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ (շարունակություն)

Իրական արժեքով հաշվառվող արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքը:

Գործարքի ամսաթվի դրությամբ պայմանագրային փոխարժեքի և ԿԲ փոխարժեքի տարբերությունը ներառվում է եկամտի կազմում՝ նվազեցված արտարժույթով կատարված գործարքի գծով ծախսերը: 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ԿԲ-ի կողմից հայտարարված փոխարժեքը կազմում էր 1 ԱՄՆ դոլարի համար 393.57 և 480.14 և 1 Եվրոյի համար 420.06 և 522.59 ՀՀ դրամ համապատասխանաբար:

Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ

Խմբի աշխատակիցները (ներառյալ ղեկավարները) վարձատրություն են ստանում բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումների տեսքով: Այսպիսով, աշխատակիցները ծառայությունների մատուցման համար վարձատրություն են ստանում բաժնային գործիքներով (բաժնային գործիքներով մարվող գործարքներ):

Բաժնային գործիքներով մարվող գործարքներ

Բաժնային գործարքներով մարվող գործարքների արժեքը որոշվում է իրական արժեքի հիման վրա այն ամսաթվի դրությամբ, երբ վարձատրությունը տրամադրվում է, համապատասխան գնահատման մոդելի կիրառմամբ, որի հետագա մանրամասները տրված են Ծանոթագրություն 23-ում:

Այդ ծախսը ճանաչվում է անձնակազմի գծով ծախսերում՝ սեփական կապիտալի համապատասխան աճի հետ միասին այն ժամանակաշրջանի ընթացքում, որում ծառայությունը մատուցվել է և անհրաժեշտության դեպքում, կատարողական պայմանները կատարվել են (տրամադրման ժամանակաշրջանում): Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ մինչև իրավունքի առաջացման ամսաթիվը ճանաչված կուտակային ծախսը արտացոլում է իրավունքի առաջացման ամսաթվի լրանալու աստիճանը և բաժնային գործիքների նկատմամբ իրավունքների առաջացման՝ խմբի լավագույն գնահատականը: Ժամանակաշրջանի շահույթի կամ վնասի մասին համախմբված հաշվետվության ծախսը կամ կրեդիտը ներկայացնում է այդ ժամանակաշրջանի սկզբում և վերջում ճանաչված կուտակային ծախսի շարժը:

Իրավունքի ստացման ամսաթվի դրությամբ իրական արժեքը որոշելիս ծառայության հետ կապված պայմանները և ոչ շուկայական պայմանները հաշվի չեն առնվում, սակայն պայմանների բավարարման հավանականությունը հաշվի է առնվում բաժնային գործիքների քանակի որոշման համար, որոնց գծով խմբի լավագույն գնահատականի համաձայն իրավունքները կառաջանան:

Շուկայական պայմաններն արտացոլվում են շնորհման ամսաթվի իրական արժեքում: Վճարումների հետ կապված ցանկացած այլ պայմաններ, որոնք ներառված չեն ծառայության պահանջներում, համարվում են իրավունք չառաջացնող պայմաններ: Իրավունք չառաջացնող պայմաններն արտացոլվում են վարձատրության իրական արժեքում և հանգեցնում են վարձատրության գծով ծախսի անհապաղ ճանաչմանը, եթե չկան ծառայության կամ կատարողականի հետ կապված այլ պայմաններ:

Ծախս չի ճանաչվում այն վարձատրությունների համար, որոնք, ի վերջո, չեն առաջացնում իրավունք, քանի որ շուկայական պայմանները և/կամ ծառայության պայմանները չեն կատարվել: Այն դեպքում, երբ վարձատրությունը ներառում է շուկայական կամ իրավունք չառաջացնող պայման, գործարքները համարվում են կատարված՝ անկախ նրանից, թե շուկայական կամ իրավունքի առաջացման պայմանը բավարարված է թե ոչ, պայմանով, որ կատարողական և/կամ ծառայության բոլոր մյուս պայմանները բավարարված են:

Երբ բաժնային գործիքներով մարվող գործարքի պայմանները փոփոխվում են, ճանաչված նվազագույն ծախսը չփոփոխված գործարքի իրական արժեքն է տրամադրման ամսաթվի դրության, պայմանով, որ պահպանվում են գործարքի իրավունքի առաջացման սկզբնական պայմանները: Լրացուցիչ ծախսը, որը չափվում է փոփոխման ամսաթվի դրությամբ, ճանաչվում է ցանկացած փոփոխության համար, որը մեծացնում է բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարման գործարքի ընդհանուր գումարի իրական արժեքը կամ այլ կերպ ձեռնտու է աշխատողին: Եթե գործարքը չեղարկվում է կազմակերպության կամ գործընկերոջ կողմից, վարձատրության իրական արժեքի ցանկացած մնացած տարր ճանաչվում է ծախս անմիջապես շահույթի կամ վնասի միջոցով:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ (շարունակություն)

Հրապարակված սակայն դեռևս ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ

Հրապարակվել են 2023թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո տարեկան ժամանակահատվածների համար պարտադիր մի շարք նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ, որոնց վաղ կիրառում չի իրականացվել խմբի կողմից:

Մեկ գործարքից առաջացած ակտիվների և պարտավորությունների հետ կապված հետաձգված հարկեր – ՀՀՄՍ 12-ի փոփոխություններ (թողարկվել է 2021թ. մայիսի 7-ին և ուժի մեջ է 2023թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար):

ՀՀՄՍ 12-ի փոփոխությունները սահմանում են, թե ինչպես հաշվառել հետաձգված հարկը այնպիսի գործարքների համար, ինչպիսիք են վարձակալությունը և շահագործումից հանելու պարտավորությունները: Նշված հանգամանքներում կազմակերպություններն ազատվում են հետաձգված հարկի ճանաչումից, երբ նրանք առաջին անգամ են ճանաչում ակտիվները կամ պարտավորությունները: Նախկինում որոշակի անորոշություն կար այն հարցում, թե արդյոք այդ բացառությունը կիրառվում է այնպիսի գործարքների նկատմամբ, ինչպիսիք են վարձակալությունը և շահագործումից հանելու պարտավորությունները. գործարքներ, որոնց համար ճանաչվում են ինչպես ակտիվը, այնպես էլ պարտավորությունը: Փոփոխությունները պարզաբանում են, որ բացառությունը չի կիրառվում, և որ կազմակերպություններից պահանջվում է ճանաչել հետաձգված հարկը նման գործարքների համար: Փոփոխությունները պահանջում են, որ ընկերությունները ճանաչեն հետաձգված հարկը այն գործարքների նկատմամբ, որոնք սկզբնական ճանաչման ժամանակ առաջացնում են հավասար չափով հարկվող և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններ:

Խումբը ներկայումս գնահատում է այս փոփոխությունների ազդեցությունը իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում. Պարտավորությունների դասակարգում՝ որպես ընթացիկ և ոչ ընթացիկ

2020թ. հունվարին, ՀՀՄՍ Խորհուրդը հաստատել է ՀՀՄՍ 1 ստանդարտի պարագրաֆներ 69-ից 76-ում փոփոխությունները՝ հստակեցնելով պարտավորությունները ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ դասակարգելու պահանջները: Փոփոխությունը հստակեցնում է.

- Ի՞նչ է նշանակում վճարումը հետաձգելու իրավունք,
- Ո՞ր հետաձգման իրավունքը պետք է գոյություն ունենա հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում,
- Ո՞ր դասակարգման վրա չի ազդում այն հավանականությունը, որ կազմակերպությունը կկիրառի իր տարկետման իրավունքը,
- Որ միայն այն դեպքում, եթե փոխարկելի պարտավորության մեջ ներկառուցված ածանցյալ գործիքն ինքնին բաժնային գործիք է, պարտավորության պայմանները չեն ազդի դրա դասակարգման վրա:

ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2023թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար և պետք է կիրառվեն հետադարձ: Խումբը ներկայումս գնահատում է այս փոփոխությունների ազդեցությունը իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 8-ում. Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում (թողարկվել է 2021թ. փետրվարի 12-ին և ուժի մեջ է 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար):

ՀՀՄՍ 8-ի փոփոխությունը պարզաբանում է, թե ընկերությունները ինչպես պետք է տարբերակեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունները հաշվապահական հաշվառման գնահատումների փոփոխություններից:

Խումբը ներկայումս գնահատում է փոփոխությունների ազդեցությունն իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ (շարունակություն)

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում և ՖՀՄՍ-ի գործնական ուղեցույց 2. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության գծով տեղեկատվության բացահայտում. (թողարկվել է 2021թ. փետրվարի 12-ին և ուժի մեջ է 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար):

ՀՀՄՍ 1-ում տեղի են ունեցել փոփոխություններ, որոնցով կազմակերպություններից պահանջվում է բացահայտել իրենց հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ Էական տեղեկատվություն՝ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթների փոխարեն: Փոփոխությունները պարունակում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ Էական տեղեկատվության սահմանումները: Բացի այդ, փոփոխությունները պարզաբանում են, որ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մասին տեղեկատվությունը հավանական է, որ կհամարվի Էական այն դեպքում, եթե առանց այդ տեղեկատվության, ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողները չեն կարողանա ըմբռնել ֆինանսական հաշվետվություններում առկա այլ Էական տեղեկատվությունը:

Փոփոխությունները ներկայացնում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ տեղեկատվության օրինակներ, որոնք, հավանաբար, կարող են Էական համարվել կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների գծով:

Բացի այդ, ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխությամբ պարզաբանվում է, որ ոչ Էական հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտման անհրաժեշտություն չկա: Այնուամենայնիվ, այդպիսի տեղեկատվության բացահայտման դեպքում, այն չպետք է բարդացնի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության Էական տեղեկատվության ընկալումը: Այս փոփոխությանն օժանդակելու համար փոփոխություններ են կատարվել նաև ՖՀՄՍ-ի գործնական ուղեցույց 2-ում՝ «Էականության վերաբերյալ դատողություններ», որը ուղեցույց է տրամադրում հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության գծով բացահայտումների նկատմամբ Էականության հայեցակարգի կիրառման վերաբերյալ:

Խումբը ներկայումս գնահատում է այս փոփոխությունների ազդեցությունը իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Եթե վերը այլ բան նկարագրված չէ, չի ակնկալվում, որ նոր ստանդարտները և մեկնաբանությունները նշանակալի ազդեցություն կունենան խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Սխալների ուղղում

Տարվա ընթացքում Խումբը ուղղում է կատարել այս ֆինանսական հաշվետվություններում Դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա և 2021թ. հունվարի 1-ի համադրելի ֆինանսական հաշվետվություններում:

Փոփոխություններ են կատարվել համաձայն ՀՀՄՍ 8-ի՝ հետընթաց կերպով և համեմատական թվերը համապատասխանաբար ճշգրտվել են:

Ուղղում 1. Ներդրումային արժեթղթեր

Խումբն ունի C դասի Visa բաժնետոմսեր, որոնք փոխանցվել են որպես սեփական կապիտալի գործիքներ ԻԱՎՌՖԱ-ում: Այնուամենայնիվ, C դասի Visa բաժնետոմսերը պարտքային գործիքներ են, որոնք չեն բավարարում ՄՍԳՏ-ն: Տարվա ընթացքում Խումբը ճշգրտում է կատարել սույն ֆինանսական հաշվետվություններում 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա և 2021 հունվարի 1-ի դրությամբ ներկայացված համապատասխան հաշվետվություններում: Ֆինանսական հաշվետվություններում Խումբը վերադասակարգել է Visa Inc-ի C դասի սեփական կապիտալում ներդրումները որպես սեփական կապիտալում ներդրումներ ԻԱՇՎ-ով:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ (շարունակություն)

Ուղղում 2. Հիմնական միջոցներ

Տարվա ընթացքում հունվրը ճշգրտում է կատարել սույն ֆինանսական հաշվետվություններում 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա և 2021 հունվարի 1-ի դրությամբ ներկայացված համապատասխան հաշվետվություններում: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար ներկայացված ֆինանսական հաշվետվություններում որոշ դուրսգրված հիմնական միջոցների սկզբնական արժեքը և կուտակված մաշվածությունը հիմնական միջոցների, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների և ոչ կյուրական ակտիվների բացահայտման ժամանակ չեն նվազեցվել սկզբնական արժեքից և կուտակված մաշվածության գումարից:

Սխալը որևէ ազդեցություն չի ունեցել խմբի սեփական կապիտալի, ֆինանսական վիճակի և շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունների վրա (Ծան. 13.):

Ուղղում 3. Տույժերից և տուգանքներից ստացված եկամուտներ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններում տույժերից և տուգանքներից ստացված եկամուտները ներկայացված են եղել շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվության «Այլ եկամուտ» տողում: Խունվրը տույժերից և տուգանքներից եկամուտը «Այլ եկամուտներից» վերադասակարգել է «Տոկոսային եկամուտներ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքով»՝ հաճախորդներին տրված վարկերից ստացված տույժերի գծով, «Այլ տոկոսային հասույթ»՝ ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք միջոցների շրջանակում ստացված տուգանքների գծով, ինչպես նաև գտել է ժամկետային ավանդների դադարեցումից ստացված տույժերը գտել է ավանդների գծով կրած տոկոսային ծախսերից:

2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվության վրա ուղղումների ազդեցությունը հետևյալն էր.

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	Սկզբնապես ներկայացված	Ուղղում 1	2021թ. հունվար 1-ին վերաներկայացված
Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ	3,572,143	(2,468,125)	1,104,018
Զբաղիված շահույթ	33,990,423	2,468,125	36,458,548

2021թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվության վրա ուղղումների ազդեցությունը հետևյալն էր.

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	Սկզբնապես ներկայացված	Ուղղում 1	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին վերաներկայացված
Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ	3,446,766	(2,262,404)	1,184,362
Զբաղիված շահույթ	21,314,819	2,262,404	23,577,223

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի դրույթներ (շարունակություն)

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվության վրա վերադասակարգման ազդեցությունը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի ավարտված տարվա համար հետևյալն էր.

Հազ. ՀՀ դրամ	Սկզբնապես ներկայացված	Ուղղում 1	Ուղղում 2	Վերաներկայացված 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
<i>Շահույթի կամ վնասի մասին համախմբված հաշվետվություն</i>				
<i>Տոկոսային հասույթ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդով</i>				
	26	43,312,133	1,844,467	45,156,600
<i>Այլ տոկոսային հասույթ</i>				
	26	3,498,291	26,422	3,524,713
<i>Տոկոսային ծախս</i>				
	26	(21,294,891)	268,095	(21,026,796)
<i>Չուտ օգուտ/(վնաս)իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներից</i>				
		560,811	-	309,931
<i>Այլ եկամուտ</i>				
	28	3,024,059	(2,138,984)	885,075
<i>Շահութահարկի գծով ծախս</i>				
	14	(2,803,449)	-	(2,758,290)
<i>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվության</i>				
<i>Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող բաժնային գործիքների գծով (վնաս)/օգուտ</i>				
		(253,375)	-	(2,495)
<i>Շահութահարկ՝ այլ համապարփակ եկամտի տարրերի գծով</i>				
		(73,356)	-	(118,515)
<i>Բազային և նուրբացված, մայր կազմակերպության բաժնետերերին վերագրելի, ՀՀ դրամ</i>				
		1,840.03		1,801.56

4 Առանցքային հաշվապահական դատողություններ և գնահատումներ

Դատողություններ

Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման գործընթացում ղեկավարությունը կատարել է հետևյալ դատողությունները, բացառությամբ գնահատումների, որոնք առավելագույն ազդեցություն ունեն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա:

Գնահատումների անորոշություն

Խմբի կողմից հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված գումարների վերաբերյալ ղեկավարությունը կատարել է հետևյալ առավել կարևոր գնահատումները և դատողությունները.

Հողի, շենքերի և փոխադրամիջոցների վերագնահատում (Ծանոթագրություն 33)

Հիմնական միջոցների իրական արժեքը որոշվում է շուկայական համեմատական մեթոդով: Այսինքն, գնահատողի կողմից իրականացված գնահատումը հիմնված է շուկայական գործարքների գների վրա՝ Էականորեն ճշգրտված գույքի բնույթի, գտնվելու վայրի և պայմանների տարբերություններն արտացոլելու համար: Խումբը ներգրավում է անկախ փորձագետների իր գույքերը գնահատելու համար:

4 Առանցքային հաշվապահական դատողություններ և գնահատումներ (շարունակություն)

Ֆինանսական գործիքների չափումը

Եթե համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել ակտիվ շուկայի գների հիման վրա, ապա այն որոշվում է տարբեր գնահատման մոդելների կիրառմամբ, ներառյալ՝ մաթեմատիկական մոդելները: Այդպիսի մոդելների համար ելակետային տվյալները որոշվում են որպես դիտարկվող շուկաների տվյալներ, եթե դա հնարավոր է: Հակառակ դեպքում իրական արժեքի որոշման համար անհրաժեշտ է կիրառել դատողություններ: Լրացուցիչ տեղեկատվություն ներկայացված է Ծանոթագրություն 33-ում:

Բաժնետոմսով մարվող գործարքների արժեքը որոշվում է Բանկի բաժնետոմսերի իրական արժեքով այն ամսաթվի դրությամբ, երբ դրամաշնորհը տրամադրվում է՝ օգտագործելով զեղչված դրամական միջոցների հոսքերի մոդելը տրամադրման ամսաթվի դրությամբ: Այս մոդելների տվյալները վերցված են տեսանելի շուկաներից, որտեղ դա հնարավոր է, բայց եթե դա հնարավոր չէ, իրական արժեքները սահմանելու համար պահանջվում է դատողության որոշակի աստիճան, որի հետագա մանրամասները տրված են Ծանոթագրություն 24-ում:

Ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման պահուստ

Ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման պահուստի գնահատումը ֆինանսական ակտիվների բոլոր դասերի համար պահանջում է դատողություն, մասնավորապես՝ ապագա դրամական հոսքերի գումարի և ժամանակի և գրավի արժեքի գնահատումը՝ արժեզրկման գծով վնասների որոշման և վարկային ռիսկի զգալի աճի գնահատման ժամանակ: Այս գնահատումները պայմանավորված են մի շարք գործոններով, որոնց փոփոխությունները կարող են հանգեցնել պահուստների տարբեր մակարդակների: Խմբի՝ ակնկալվող վարկային կորուստների հաշվարկները ելում են բարդ մոդելներից, որոնց հիմքում ընկած են մի շարք ենթադրություններ՝ փոփոխական մուտքային տվյալների ընտրության և նրանց փոխկապակցվածության վերաբերյալ:

ԱՎԿ մոդելների տարրերը, որոնք համարվում են հաշվապահական դատողություններ և գնահատումներ, ներառում են՝

- Վիճակագրական մոդելներ դեֆոլտի հավանականությունը (PD), դեֆոլտի դեպքում գործիքի արժեքը (EAD) և դեֆոլտի դեպքում կորստի չափը (LGD) խմբային հիմունքով գնահատելու համար,
- Ֆինանսական ակտիվների սեզմենտավորումը, երբ դրանց ԱՎԿ-ն հաշվարկված է խմբային հիմունքով,
- ԱՎԿ մոդելների մշակումը, ներառյալ տարբեր բանաձևերը և մուտքային տվյալների ընտրությունը,
- Մակրոտնտեսական սցենարների և տնտեսագիտական մուտքային տվյալների միջև կապվածության որոշումը, ինչպիսիք են գործազրկության մակարդակը և գրավի արժեքները, և ազդեցությունը դեֆոլտի հավանականության (PD), դեֆոլտի դեպքում գործիքի իրական արժեքի (EAD) և դեֆոլտի դեպքում կորստի չափի (LGD) վրա,
- Հեռանկարային մակրոտնտեսական սցենարների ընտրությունը և դրանց հավանականության կշիռը՝ տնտեսական տվյալները ԱՎԿ մոդելների մեջ արտացոլելու համար:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված վարկերի և ֆինանսական վարձակալության արժեզրկման գծով պահուստը կազմել է 5,982,161 հազ. ՀՀ դրամ (2021: 8,319,892 հազ. ՀՀ դրամ): Մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություններում 11 և 12-ում:

4 Առանցքային հաշվապահական դատողություններ և գնահատումներ (շարունակություն)

Վարձակալություն-լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքի գնահատումը

Խումբը չի կարող հեշտությամբ որոշել վարձակալության ենթադրվող տոկոսադրույքը, հետևաբար, ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորությունները չափելու համար այն օգտագործում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը (IBR): Լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը (IBR) այն տոկոսադրույքն է, որը Խումբը պետք է վճարեր համանման ժամկետում և ապահովվածությամբ փոխառություն ստանալու համար՝ համանման տնտեսական միջավայրում համանման արժեքով օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի ձեռքբերման նպատակով: Հետևաբար, լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքն (IBR) արտացոլում է այն, ինչ Խումբը «պետք է վճարեր», որը պահանջում է գնահատել, երբ դիտարկվող տոկոսադրույքներ մատչելի չեն (օրինակ՝ դուստր ընկերությունների համար, որոնք ֆինանսավորման գործարքներ չեն կնքում) կամ երբ դրանք պետք է ճշգրտվեն՝ արտացոլելու ֆինանսական վարձակալության ժամկետներն ու պայմանները (օրինակ, երբ վարձակալությունները դուստր ընկերության գործառնական արժույթով չեն):

Խումբը գնահատում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքն (IBR)՝ օգտագործելով դիտարկելի ելակետային տվյալները (օրինակ՝ շուկայական տոկոսադրույքները), երբ առկա է, և պահանջվում է իրականացնել ընկերությանը բնորոշ որոշակի գնահատումներ (օրինակ՝ դուստր ընկերության առանձին վարկանիշը):

Վարձակալություն - երկարաձգման օպցիոններ

Վարձակալության ժամկետը որոշելիս Խմբի ղեկավարությունը հաշվի է առնում բոլոր փաստերն ու հանգամանքները, որոնք տնտեսական դրդապատճառ են ստեղծում երկարաձգման օպցիոնը կիրառելու կամ դադարեցման օպցիոնը չկիրառելու համար: Երկարաձգման օպցիոնները (կամ դադարեցման օպցիոններին հաջորդող ժամկետները) վարձակալության ժամկետում ներառվում են միայն այն դեպքում, եթե առկա է ողջամիտ վստահություն, որ վարձակալությունը երկարաձգվելու է (կամ չի դադարեցվելու):

Գնահատումը վերանայվում է, եթե տեղի է ունենում Եական իրադարձություն կամ հանգամանքների Եական փոփոխություն, որն ազդում է այս գնահատման վրա և գտնվում է վարձակալի վերահսկողության ներքո:

5 Սեզմենտների վերաբերյալ տեղեկատվություն

Կառավարչական նպատակներով և հիմնվելով մատուցվող ապրանքների և ծառայությունների տարատեսակների վրա, Խումբը բաժանվում է հետևյալ հինգ սեզմենտների.

Մանրածախ բանկային գործունեություն	Ֆիզիկական անձանց ավանդներ, սպառողական վարկերի տրամադրում, օվերդրաֆտների, վարկային քարտերի սպասարկում և դրամական փոխանցումներ:
Կորպորատիվ բանկային գործունեություն	Կորպորատիվ և ինստիտուցիոնալ հաճախորդներին վարկերի տրամադրում, ավանդների և ընթացիկ հաշիվների բացում և սպասարկում:
Գյուղատնտեսություն	Գյուղատնտեսական ոլորտի հաճախորդներին վարկերի տրամադրում, ավանդների և ընթացիկ հաշիվների բացում և սպասարկում:
Վճարային և ներդրումային բանկային գործունեություն	Փանծապետական և ֆինանսական, ներդրումային բանկային ծառայություններ և այլ կենտրոնական գործառնություններ:
Ֆինանսական վարձակալություն	Կորպորատիվ և անհատ հաճախորդներին ֆինանսական վարձակալության գծով ծառայությունների մատուցում:

Խմբում գործառնական որոշումներ կայացնող հիմնական անձը գլխավոր գործադիր տնօրենն է:

Ռեսուրսների բաշխման և գործունեության գնահատման նպատակով ղեկավարությունը հետևում է իր բիզնես միավորների գործառնական արդյունքներին առանձին-առանձին: Սեզմենտի գործունեությունը, ինչպես նկարագրված է ստորև բերված աղյուսակում, չափվում է այլ կերպ, քան համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված շահույթը կամ վնասը: Շահութահարկը կառավարվում է Խմբի մակարդակով և բաշխվում է գործառնական սեզմենտների միջև:

Գործառնական սեզմենտների միջև տրանսֆերային գնագոյացումը, ինչպես երրորդ կողմերի հետ գործարքներում, համապատասխանում է շուկայական պայմաններին:

Հետևյալ աղյուսակները ներկայացնում են եկամուտների և շահույթի և որոշակի ակտիվների և պարտավորությունների վերաբերյալ տեղեկատվություն Խմբի գործառնական սեզմենտների վերաբերյալ:

5 Սեզմենտների վերաբերյալ տեղեկատվություն (շարունակություն)

2022թ. Հազ. ՀՀ դրամ	Մանրածախ բանկային գործունեու- թյուն, բացի գյուղատն- տեսությունից	Կորպորա- տիվ բանկային գործունեու- թյուն	Գյուղատն- տեսություն	Առևտրային և ներդրումա- յին բանկային գործունեու- թյուն	Ֆինանսա- կան վարձակա- լություն	Ընդամենը
Տոկոսային հասույթ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով Այլ տոկոսային եկամուտ	19,587,306 -	13,938,461 -	15,880,325 -	2,858,642 130,202	- 5,722,564	52,264,734 5,852,766
Տոկոսային ծախս	(6,669,927)	(6,567,713)	(7,431,082)	(1,137,339)	(2,498,499)	(24,304,560)
Չուտ տոկոսային եկամուտ	12,917,379	7,370,748	8,449,243	1,851,505	3,224,065	33,812,940
Վարկային կորուստների գծով ծախսի հակադարձում/(ծախս)	1,173,104	350,093	797,322	(108,012)	73,708	2,286,215
Չուտ տոկոսային եկամուտ վարկային կորուստների գծով ծախսից հետո	14,090,483	7,720,841	9,246,565	1,743,493	3,297,773	36,099,155
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	5,142,169	1,990,132	2,378,905	-	148,649	9,659,855
Միջնորդավճարների գծով ծախս	(1,627,073)	(928,419)	(1,064,267)	-	(4,172)	(3,623,931)
Չուտ վնաս իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներից	-	-	-	(115,359)	-	(115,359)
Չուտ օգուտ արտարժույթի փոխարկումից	6,484,007	3,327,322	3,852,680	-	(147,546)	13,516,463
Չուտ վնաս/ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	(223,357)	(114,617)	(132,715)	-	36,954	(433,735)
Ասոցիացված կազմակերպության շահույթի բաժնեմաս	-	-	-	736,475	-	736,475
Այլ եկամուտ	656,459	336,866	390,057	-	64,903	1,448,285
Ոչ տոկոսային եկամուտ	10,432,205	4,611,284	5,424,660	621,116	98,788	21,188,053
Անձնակազմի գծով ծախսեր Մաշվածություն և ամորտիզացիա	(7,743,996) (1,222,831)	(3,973,895) (627,506)	(4,601,344) (726,584)	-	(397,578) (30,027)	(16,716,813) (2,606,948)
Այլ գործառնական ծախսեր Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	(1,104,020) (1,795,437)	(566,537) (921,343)	(655,989) (1,066,817)	-	(110,715) (141,543)	(2,437,261) (3,925,140)
Արժեզրկման և պահուստների ձևավորման գծով ծախսեր	(1,558,071)	(799,537)	(925,777)	-	-	(3,283,385)
Ոչ տոկոսային ծախս	(13,424,355)	(6,888,818)	(7,976,511)	-	(679,863)	(28,969,547)
Շահույթ/(վնաս) մինչև շահութահարկ	11,098,333	5,443,306	6,694,715	2,364,609	2,716,698	28,317,661
Շահութահարկի գծով ծախս	(2,468,973)	(1,266,974)	(1,467,020)	-	(544,254)	(5,747,221)
Հաշվետու տարվա շահույթ	8,629,360	4,176,332	5,227,695	2,364,609	2,172,444	22,570,440
Տոկոսաբեր ֆինանսական ակտիվներ	159,718,236	117,732,694	130,988,315	25,358,661	53,423,221	487,221,127
Տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ	185,737,575	21,898,804	24,474,199	99,752,380	51,229,395	383,092,353

*Այս բացահայտման տեղեկատվությունը վերաներկայացվել է (Ծան. 3):

5 Սեզմենտների վերաբերյալ տեղեկատվություն (շարունակություն)

2021թ. (վերաներկայացված*)	Մանրածախ բանկային գործունեու- թյուն, բացի գյուղատն- տեսությունից	Կորպորա- տիվ բանկային գործունեու- թյուն	Գյուղատն- տեսություն	Առևտրային և ներդրումա- յին բանկային գործունեու- թյուն	Ֆինանսա- կան վարձակա- լություն	Ընդամենը
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>						
Տոկոսային հասույթ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	15,668,403	11,600,429	15,675,740	2,212,028	-	45,156,600
Այլ տոկոսային հասույթ	-	-	-	158,602	3,366,111	3,524,713
Տոկոսային ծախս	(5,174,333)	(4,713,009)	(6,222,872)	(3,612,471)	(1,304,111)	(21,026,796)
Չուտ տոկոսային եկամուտ/ (ծախս)	10,494,070	6,887,420	9,452,868	(1,241,841)	2,062,000	27,654,517
Վարկային կորուստների գծով ծախսի հակադարձում/(ծախս)	(1,009,868)	1,306,525	61,537	(254,905)	128,811	232,100
Չուտ տոկոսային եկամուտ/ (ծախս) վարկային կորուստների գծով ծախսից հետո	9,484,202	8,193,945	9,514,405	(1,496,746)	2,190,811	27,886,617
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	2,161,137	1,400,965	2,368,967	-	363,490	6,294,559
Միջնորդավճարների գծով ծախս	(925,347)	(599,859)	(824,689)	-	(160,659)	(2,510,554)
Չուտ օգուտ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներից	-	-	-	309,931	-	309,931
Չուտ օգուտ արտարժույթի փոխարկումից	1,185,515	769,584	1,057,205	-	(93,464)	2,918,840
Չուտ վնաս/օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	(340,256)	(221,642)	(303,893)	-	(1,100)	(866,891)
Ասոցիացված կազմակերպության շահույթի բաժնեմաս	-	-	-	579,024	-	579,024
Այլ եկամուտ	330,489	211,629	292,955	-	50,002	885,075
Ոչ տոկոսային եկամուտ	2,411,538	1,560,677	2,590,545	888,955	158,269	7,609,984
Անձնակազմի գծով ծախսեր Մաշվածություն և ամորտիզացիա	(5,588,327)	(3,622,652)	(4,980,433)	-	(375,638)	(14,567,050)
Այլ գործառնական ծախսեր	(968,621)	(627,912)	(863,256)	-	(34,173)	(2,493,962)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	(763,892)	(495,195)	(680,796)	-	(67,283)	(2,007,166)
Արժեզրկման և պահուստների ձևավորման գծով ծախսեր	(1,533,042)	(993,799)	(1,366,278)	-	(73,724)	(3,966,843)
Արժեզրկման և պահուստների ձևավորման գծով ծախսեր	(37,617)	(24,386)	(33,526)	-	-	(95,529)
Ոչ տոկոսային ծախս	(8,891,499)	(5,763,944)	(7,924,289)	-	(550,818)	(23,130,550)
Շահույթ/(վնաս) մինչև շահութահարկ	3,004,241	3,990,678	4,180,661	(607,791)	1,798,262	12,366,051
Շահութահարկի գծով ծախս	(953,335)	(617,946)	(849,598)	-	(337,412)	(2,758,291)
Հաշվետու տարվա շահույթ/ (վնաս)	2,050,906	3,372,732	3,331,064	(607,791)	1,460,850	9,607,761
Տոկոսաբեր ֆինանսական ակտիվներ	102,909,919	123,931,130	114,454,029	44,086,234	31,233,067	416,614,379
Տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ	73,972,127	108,981,215	80,232,006	151,339,780	31,233,067	445,758,195

*Այս բացահայտման տեղեկատվությունը վերաներկայացվել է (Ճան. 3):

5 Սեզամենտների վերաբերյալ տեղեկատվություն (շարունակություն)

Խումբն իր հիմնական գործունեությունը իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետությունում: Բացի ծանոթագրություն 9-ում ներկայացված ֆինանսական գործիքներից, Խումբը չունի ՀՀ-ի տարածքից դուրս այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ:

ՖՀՄՍ 15-ի շրջանակում հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթի բացվածքը ըստ սեզամենտների 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար հետևյալն է.

2022թ. Հազ. ՀՀ դրամ	Մանրածախ բանկային գործունեու- թյուն, բացի գյուղատն- տեսությունից	Կորպորա- տիվ բանկային գործունեու- թյուն	Գյուղատն- տեսություն	Ֆինանսական վարձակալու- թյուն	Ընդամենը
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ					
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	3,260,740	1,261,978	1,508,506	-	6,031,224
Դրամական փոխանցումներ Բանկային հաշվի սպասարկման վճարներ	759,127	293,799	351,193	-	1,404,119
Երաշխիքների և ակրեդիտիվների թողարկում	152,003	58,828	70,321	-	281,152
Կանխիկացման ծառայություններ	-	-	568,406	-	568,406
Այլ	395,570	153,094	183,001	-	731,665
Այլ	267,424	103,499	123,717	148,649	643,289
Ընդամենը հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ	4,834,864	1,871,198	2,805,144	148,649	9,659,855

2021 թ. Հազ. ՀՀ դրամ	Մանրածախ բանկային գործունեու- թյուն, բացի գյուղատնտե- սությունից	Կորպորա- տիվ բանկային գործունեու- թյուն	Գյուղատն- տեսություն	Ֆինանսական վարձակալու- թյուն	Ընդամենը
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ					
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	1,515,067	982,145	1,356,392	-	3,853,604
Դրամական փոխանցումներ Բանկային հաշվի սպասարկման վճարներ	263,287	170,677	234,647	-	668,611
Երաշխիքների և ակրեդիտիվների թողարկում	174,347	113,023	155,382	-	442,752
Կանխիկացման ծառայություններ	-	-	436,782	-	436,782
Այլ	103,254	66,936	92,023	-	262,213
Այլ	105,182	68,184	93,741	363,490	630,597
Ընդամենը հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ	2,161,137	1,400,965	2,368,967	363,490	6,294,559

6 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների կազմը.

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
Կանխիկ միջոցներ	21,703,944	17,723,893
ԿԲ-ում թղթակցային հաշիվների մնացորդներ, ներառյալ պարտադիր պահուստները (չսահմանափակված մասը, Ծան. 9)	58,759,074	76,712,728
Այլ բանկերում հաշիվների մնացորդներ	7,959,461	2,144,660
- գնահատված BBB-(Baa3) և ավելի	1,243,082	1,477,055
- գնահատված BBB-(Baa3)-ից ցածր և առանց վարկանիշի	6,716,379	667,605
Արժեզրկում	(53,194)	(133,293)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	88,369,285	96,447,988

Վարկային որակի մասին տեղեկատվությունը բացահայտելիս Բանկն օգտագործում է Moody's վարկանիշային գործակալության վարկանիշները:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ում թղթակցային հաշիվների մնացորդները ներառում են պարտադիր պահուստներ 19,602,439 հազ. ՀՀ դրամի չափով (2021թ.՝ 23,850,732 հազ. դրամ):

Բանկերը պարտավոր են ունենալ դեպոզիտային դրամական միջոցներ (պարտադիր պահուստ) ՀՀ ԿԲ-ում ՀՀ դրամով ներգրավված գումարների 4%-ի չափով (2020: 2%) և արտարժույթով ներգրավված գումարների 18%-ի չափով (2020թ.՝ 18%): 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ բանկերի հետ ընթացիկ հաշիվներից 67%-ը՝ 5,322,574 հազ. ՀՀ դրամ, կազմում են մեկ օտարերկրյա բանկում թղթակցային հաշիվ մնացորդները (2021թ.՝ 60%՝ 1,278,048 հազ. ՀՀ դրամ, երկու օտարերկրյա բանկում):

2022թ. հուլիսից սկսած բանկերը պարտավոր են արտարժույթով ներգրավված գումարների 10%-ը (2020թ.՝ 10%) պահել ՀՀ դրամով որպես դեպոզիտային միջոց ՀՀ ԿԲ-ում և 8% (2020թ.՝ 8%)՝ արտարժույթով:

Ավելին, արտարժույթով պահուստավորված միջոցների ելքագրումը սահմանափակված է, հետևաբար հստակ արտարժույթով պարտադիր պահուստները դասակարգում է որպես պահանջներ բանկերի նկատմամբ (Ծանոթագրություն 9):

Դրամական միջոցների բոլոր մնացորդները վերագրված են առաջին փուլին: Տարվա ընթացքում ԱՎԿ պահուստի փոփոխության վերլուծությունը հետևյալն է.

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
ԱՎԿ պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	133,293	69,831
ԱՎԿ փոփոխություն	(68,891)	75,414
Արտարժույթի փոխարկման ճշգրտումներ	(11,208)	(11,952)
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	53,194	133,293

Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների որակի մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 32-ում՝ «Ռիսկերի կառավարում»:

7 Առևտրային արժեթղթեր

Առևտրային արժեթղթեր բաղկացած են՝

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
Հայկական բանկերի կորպորատիվ պարտատոմսեր	-	433,697
Ընդամենը առևտրային արժեթղթեր	-	433,697

2019թ.-ի մայիսին հստակ ձեռք է բերել հայկական բանկի կորպորատիվ պարտատոմս 9.75% տոկոսադրույքով և մինչև 2022թ.-ի մայիսը մարման ժամկետով:

8 Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Խումբը օգտագործում է ածանցյալ ֆինանսական գործիքները առևտրային նպատակներով: Ստորև ներկայացված աղյուսակը ցույց է տալիս որպես ակտիվներ և պարտավորություններ ներկայացված ածանցյալ ֆինանսական գործիքների իրական և անվանական արժեքները:

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.		2021թ.	
	Անվանական արժեք	Իրական արժեք	Անվանական արժեք	Իրական արժեք
Ակտիվներ				
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ				
Տոկոսադրույքի սվոպ	5,673,542	327,011	9,166,309	36,221
Արժույթային սվոպ	2,136,573	36,273	3,415,776	2,404
	7,810,115	363,284	12,582,085	38,625
Պարտավորություններ				
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ				
Արժույթային սվոպ	-	-	-	-
	-	-	-	-

9 Պահանջներ բանկերի նկատմամբ

Բանկերի նկատմամբ պահանջները ներառում են հետևյալ հոդվածները:

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
Պահանջներ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ		
Վարկային քարտերով գործառնությունների գծով դեպոզիտային միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	2,777,500	1,572,500
Արտարժույթով պարտադիր պահուստներ ՀՀ ԿԲ-ում (Ծան. 6)	21,675,649	11,585,135
Ընդամենը	24,453,149	13,157,635
Պահանջներ այլ բանկերի նկատմամբ		
Հայկական բանկեր	199,889	487,894
Օտարերկրյա բանկեր	1,153,961	739,754
Ընդամենը պահանջներ այլ բանկերի նկատմամբ	1,353,850	1,227,648
Այլ դեբիտորական պարտքեր		
Չմարված գործարքներ	22,273,672	4,119,022
Դրամական փոխանցումների համակարգերից ստացվելիք գումարներ	1,852,078	1,047,268
Պլաստիկ քարտերով գործարքներից ստացվելիք գումարներ	425,196	123,526
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ		
Հայկական բանկերից ստացվելիք գումարներ	559,459	-
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ մինչև արժեզրկումը	50,917,404	19,675,099
Արժեզրկման գծով պահուստ	(111,174)	(56,016)
Ընդամենը պահանջներ բանկերի նկատմամբ	50,806,230	19,619,083

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ում պարտադիր պահուստները ներառում են 21,675,649 հազ. ՀՀ դրամի արտարժույթով պարտադիր պահուստներ (2021թ.՝ 11,585,135 հազ. դրամ) (տես Ծանոթագրություն 6):

Չմարված գործարքների մեջ ներառված գումարը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չի մարվել իսրի ԿԲ հաշվում: Այս գումարը մուտքագրվել է հունվարի առաջին աշխատանքային օրը որպես կանխիկ գումար իսրի ընթացիկ հաշվին:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1,153,961 հազ. դրամ (2020թ.՝ 739,754 հազ. դրամ) ավանդների տեսքով տեղաբաշխված է միջազգայնորեն ճանաչված չորս ՏՀԶԿ բանկերում (2021թ.՝ երեք), որոնք հանդիսանում են իսրի հիմնական գործընկերները միջազգային գործառնությունների իրականացման գծով:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ միջբանկային վարկերը ներառում են 199,889 հազ. ՀՀ դրամի վարկեր՝ տեղաբաշխված մեկ հայկական բանկում (2021թ.՝ 487,894 հազ. ՀՀ դրամի վարկեր՝ տեղաբաշխված մեկ հայկական բանկում):

9 Պահանջներ բանկերի նկատմամբ (շարունակություն)

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խուլմբն ունի հակադարձ հետգնման պայմանագրեր մեկ հայկական բանկի հետ: Այս պայմանագրերի գծով գրավադրված են հայկական պետական պարտատոմսեր 559,459 հազ. դրամ իրական արժեքով:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ պահուստի փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև՝

Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	56,016	56,016
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	111,174	111,174
Մարված ակտիվներ	(56,016)	(56,016)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	111,174	111,174

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ պահուստի փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև՝

Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	71,910	71,910
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	56,016	56,016
Մարված ակտիվներ	(71,910)	(71,910)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	56,016	56,016

Բանկերի նկատմամբ պահանջների որակի մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 32-ում՝ «Ռիսկերի կառավարում»:

10 Ներդրումային արժեթղթեր

Ներդրումային արժեթղթերը 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներառում են հետևյալ հոդվածները.

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
Պարտքային արժեթղթեր ամորտիզացված արժեքով		
<i>Բանկի կողմից պահվող՝</i>		
Հայկական ընկերությունների պարտատոմսեր	169,536	180,897
Հանած. արժեզրկումից կորուստներ	(79,196)	(62,680)
Պարտքային արժեթղթեր ամորտիզացված արժեքով	90,340	118,217

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայացված*)	2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (վերաներկայացված*)
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային և այլ ֆիքսված եկամտաբերությամբ գործիքներ			
<i>Բանկի կողմից պահվող՝</i>			
Պետական պարտատոմսեր			
ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	12,033,575	16,541,954	9,452,410
<i>Կորպորատիվ պարտատոմսեր</i>			
Հայկական ընկերությունների պարտատոմսեր	3,232,827	4,460,248	4,824,872
<i>Բաժնային գործիքներ</i>			
Չգնանշված բաժնային արժեթղթեր	112,278	115,381	117,876
Ընդամենը՝ իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող՝ բանկի կողմից պահվող պարտքային և այլ ֆիքսված եկամտաբերությամբ գործիքներ	15,378,680	21,117,583	14,395,158

10 Ներդրումային արժեթղթեր (շարունակություն)

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերա- ներկայացված*)	2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (վերա- ներկայացված*)
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող՝ բանկի կողմից պահվող բաժնային գործիքներ			
Գնանշված բաժնային արժեթղթեր՝ C կարգի Visa բաժնետոմսեր	2,153,118	2,759,029	3,009,908
Ընդամենը՝ իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող՝ բանկի կողմից պահվող պարտքային և այլ ֆիքսված եկամտաբերությամբ գործիքներ	2,153,118	2,759,029	3,009,908

Այս բացահայտման տեղեկատվությունը վերաներկայացվել է (Ծան. 3):

	2022թ.	2021թ.
Գրավադրված գործիքներ առքուվաճառքի պայմանագրերի ներքո		
<i>Բաժնային գործիքներ</i>		
ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	6,019,389	-
Ընդամենը՝ օրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող գրավադրված գործիքներ առքուվաճառքի պայմանագրերի ներքո	6,019,389	-

2022 թվականի և 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող չգնանշված բաժնային արժեթղթերը հիմնականում ներառում են պարտադիր բաժնետոմսեր բորսաներում և քլիրինգային ընկերություններում:

2022թ. Խուլմբն իր բաժնեմասից ստացել է 9,199 հազ. ՀՀ դրամ շահաբաժիններ (2021թ.՝ 12,455 հազ. ՀՀ դրամ), որոնք համախմբված հաշվետվությունում ճանաչվել են որպես այլ եկամուտ:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պարտքային գործիքների 84.5%-ը կազմել են ՀՀ պետական պարտատոմսերը (2021թ.՝ 78.76%-ը):

2022 և 2021թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ժամկետանց կամ արժեզրկված արժեթղթերը բացակայում են, ինչպես նաև բացակայում են վերանայված մնացորդներ ներդրումային արժեթղթերի գծով, որոնք հակառակ դեպքում կլինեին ժամկետանց:

Պարտքային գործիքների վարկային որակի մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 32-ում՝ «Ռիսկերի կառավարում»:

Ամորտիզացված արժեքով պարտքային արժեթղթերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ-ների փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթեր			
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	Փուլ 1	Փուլ 2	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	180,897	-	180,897
Մարված ակտիվներ	-	(11,361)	(11,361)
Տեղափոխում Փուլ 2	(180,897)	180,897	-
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	169,536	169,536

Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթեր			
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	Փուլ 1	Փուլ 2	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2022 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	62,680	-	62,680
Տեղափոխում Փուլ 2	(62,680)	62,680	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ ների վրա ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	-	16,516	16,516
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	79,196	79,196

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ-ների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև՝

10 Ներդրումային արժեթղթեր (շարունակություն)

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր

Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	21,002,200	-	21,002,200
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	6,722,661	-	6,722,661
Մարված ակտիվներ	(4,147,786)	(15,909)	(4,163,695)
Տեղափոխում Փուլ 2	(3,429,525)	3,429,525	-
Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	(410,670)	(66,024)	(476,694)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(1,333,233)	(465,448)	(1,798,681)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	18,403,647	2,882,144	21,285,791

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր

Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	613,395	-	613,395
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	318,675	-	318,675
Մարված ակտիվներ	(14,793)	-	(14,793)
Տեղափոխում Փուլ 2	(649,216)	649,216	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ ների վրա ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	-	2,245	2,245
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և էլակետային տվյալների փոփոխություն	(61,564)	-	(61,564)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(15,992)	(70,117)	(86,109)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	190,505	581,344	771,849

Պարտքային արժեթղթեր ամորտիզացված արժեքով

Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	180,897	180,897
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	180,897	180,897

Պարտքային արժեթղթեր ամորտիզացված արժեքով

Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	62,680	62,680
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	62,680	62,680

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր

Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	14,277,282	14,277,282
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	11,639,379	11,639,379
Մարված ակտիվներ	(3,824,060)	(3,824,060)
Իրական արժեքի զուտ փոփոխությունը	(226,739)	(226,739)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(863,660)	(863,660)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	21,002,202	21,002,202

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր

Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	309,022	309,022
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	504,687	504,687
Մարված ակտիվներ	(149,562)	(149,562)
Իրական արժեքի զուտ փոփոխությունը	(41,215)	(41,215)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(9,537)	(9,537)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	613,395	613,395

10 Ներդրումային արժեթղթեր (շարունակություն)

2022թ. Խուլմբն իր բաժնեմասից ստացել է 9,199 հազ. ՀՀ դրամ շահաբաժիններ (2021թ.՝ 12,455 հազ. ՀՀ դրամ), որոնք համախմբված հաշվետվությունում ճանաչվել են որպես այլ եկամուտ:

11 Հաճախորդներին տրված վարկեր

Հաճախորդներին տրված վարկերի կառուցվածքը 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
Կորպորատիվ հաճախորդներին տրված վարկեր		
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	92,434,438	72,805,137
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	56,033,369	47,850,286
Ընդամենը կորպորատիվ հաճախորդներին տրված վարկեր	148,467,807	120,655,423

Մանրաձախ հաճախորդներին տրված վարկեր (բացի գյուղատնտեսական վարկերից)

Սպառողական վարկեր	101,971,629	76,471,101
Հիփոթեքային վարկեր	42,553,868	32,885,091
Վարկային քարտեր	12,102,219	11,282,532
Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր	135	11,021
Ընդամենը մանրաձախ հաճախորդներին տրված վարկեր	156,627,851	120,649,745

Գյուղատնտեսական վարկեր՝ մանրաձախ	94,712,827	99,751,788
Գյուղատնտեսական վարկեր՝ կորպորատիվ	14,069,596	7,902,736
Ընդամենը մանրաձախ հաճախորդներին տրված գյուղատնտեսական վարկեր	108,782,423	107,654,524

Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	413,878,081	348,959,692
Արժեզրկման գծով պահուստ	(5,438,836)	(7,664,614)
Հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր ամորտիզացված արժեքով	408,439,245	341,295,078

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով արժեզրկման պահուստ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում կորպորատիվ վարկավորման գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

Կորպորատիվ վարկավորում Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	POCI	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	104,702,131	9,673,924	6,147,855	131,513	120,655,423
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	87,174,330	-	-	-	87,174,330
Մարված ակտիվներ	(42,377,559)	(6,136,334)	(2,836,628)	(102,311)	(51,452,832)
Տեղափոխում Փուլ 1	588,888	(588,888)	-	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(2,319,256)	2,319,256	-	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(1,317,531)	(403,030)	1,720,561	-	-
Վերականգնումներ	-	-	14,998	-	14,998
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(9,845)	-	(9,845)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(7,009,059)	(374,966)	(530,242)	-	(7,914,267)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	139,441,944	4,489,962	4,506,699	29,202	148,467,807

11 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

Կորպորատիվ վարկավորում Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	ՍՈՒԿ	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	278,132	246,345	1,477,136	31,224	2,032,837
Տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ. Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	477,991	-	-	-	477,991
Մարված ակտիվներ	(70,964)	(136,479)	(289,823)	(9,430)	(506,696)
Տեղափոխում Փուլ 1	13,463	(13,463)	-	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(32,603)	32,603	-	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(197,903)	(28,057)	225,960	-	-
ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ ներքին վրա ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	(12,266)	4,089	233,853	-	225,676
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և եյակետային տվյալների փոփոխություն	(15,470)	(37,280)	(480,411)	(13,903)	(547,064)
Ընդամենը տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ.	162,248	(178,587)	(310,421)	(23,333)	(350,093)
Տեղափոխումներ՝ առանց ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցության Չեղջի հակադարձում (սվազեցված տոկոսային հատվածից)	-	-	44,699	-	44,699
Վերականգնումներ	-	-	14,998	-	14,998
Դուրսգրված գումարներ Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(22,383)	(4,651)	(9,845)	-	(9,845)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	417,997	63,107	1,111,095	7,891	1,600,090

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում գյուղատնտեսական վարկերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ-ի փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Գյուղատնտեսական վարկեր Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեք 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	101,256,390	2,527,251	3,870,883	107,654,524
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	51,620,820	-	-	51,620,820
Մարված ակտիվներ	(45,538,171)	(1,398,492)	(2,795,304)	(49,731,967)
Տեղափոխում Փուլ 1	382,211	(378,352)	(3,859)	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(882,117)	889,767	(7,650)	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(1,362,964)	(232,567)	1,595,531	-
Վերականգնումներ	-	-	92,387	92,387
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(140,281)	(140,281)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(630,192)	(17,064)	(65,804)	(713,060)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	104,845,977	1,390,543	2,545,903	108,782,423

11 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

Գյուղատնտեսական վարկեր Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	653,967	65,199	1,090,828	1,809,994
Տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ.				
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	354,314	-	-	354,314
Մարված ակտիվներ	(112,378)	(16,049)	(435,804)	(564,231)
Տեղափոխում Փուլ 1	12,387	(10,757)	(1,630)	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(8,842)	11,777	(2,935)	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(198,639)	(15,385)	214,024	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ ներքին վրա ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	(11,412)	5,403	173,416	167,407
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(356,275)	(17,386)	(381,151)	(754,812)
Ընդամենը տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ.	(320,845)	(42,397)	(434,080)	(797,322)
Տեղափոխումներ՝ առանց ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցության				
Չեղչի հակադարձում (նվազեցված տոկոսային հասույթից)	-	-	70,819	70,819
Վերականգնումներ	-	-	92,387	92,387
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(140,281)	(140,281)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(3,858)	(428)	(14,737)	(19,023)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	329,264	22,374	664,936	1,016,574

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում սպառողական վարկերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ-ի փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Սպառողական վարկեր Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեք 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	68,940,006	2,933,787	4,597,308	76,471,101
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	66,732,347	-	-	66,732,347
Մարված ակտիվներ	(36,019,696)	(1,371,953)	(3,788,823)	(41,180,472)
Տեղափոխում Փուլ 1	175,193	(165,274)	(9,919)	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(1,333,937)	1,333,937	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(2,319,065)	(616,144)	2,935,209	-
Վերականգնումներ	-	-	28,024	28,024
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(46,160)	(46,160)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(28,456)	(2,003)	(2,752)	(33,211)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	96,146,392	2,112,350	3,712,887	101,971,629

11 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

Սպառողական վարկեր Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,062,623	250,576	1,657,763	2,970,962
Տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ.				
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	869,057	-	-	869,057
Մարված ակտիվներ	(307,188)	(36,286)	(400,751)	(744,225)
Տեղափոխում Փուլ 1	15,878	(12,522)	(3,356)	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(65,054)	65,054	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(403,523)	(98,320)	501,843	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ-ների վրա ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	(15,074)	29,818	385,951	400,695
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(487,827)	(81,773)	(879,865)	(1,449,465)
Ընդամենը տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ.	(393,731)	(134,029)	(396,178)	(923,938)
Տեղափոխումներ՝ առանց ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցության				
Չեղչի հակադարձում (սվազեցված տոկոսային հասույթից)	-	-	163,945	163,945
Վերականգնումներ	-	-	28,024	28,024
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(46,160)	(46,160)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(73)	(15)	(1,593)	(1,681)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	668,819	116,532	1,405,801	2,191,152

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում հիփոթեքային վարկերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ-ի փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Հիփոթեքային վարկեր Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	ՓՕԸ	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեք 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	31,006,708	1,044,399	778,854	55,130	32,885,091
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	16,406,575	-	-	-	16,406,575
Մարված ակտիվներ	(5,528,704)	(244,243)	(270,257)	(10,031)	(6,053,235)
Տեղափոխում Փուլ 1	138,782	(138,782)	-	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(181,428)	181,428	-	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(329,336)	(121,771)	451,107	-	-
Վերականգնումներ	-	-	5,795	-	5,795
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(4,385)	-	(4,385)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(574,200)	(55,281)	(50,452)	(6,040)	(685,973)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	40,938,397	665,750	910,662	39,059	42,553,868

11 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

Հիփոթեքային վարկեր Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	ՓՈՒ	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	122,484	43,678	241,802	21,986	429,950
Տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ. Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	18,967	-	-	-	18,967
Մարված ակտիվներ	(10,359)	(2,536)	(33,178)	(1,045)	(47,118)
Տեղափոխում Փուլ 1	5,767	(5,767)	-	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(1,997)	1,997	-	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(13,324)	(9,331)	22,655	-	-
ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ ներքին վրա ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	(5,643)	2,194	86,202	-	82,753
ԱՎԿ հաշվարկի մողելների և եյակետային տվյալների փոփոխություն	(74,805)	(17,876)	(45,171)	(14,185)	(152,037)
Ընդամենը տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ.	(81,394)	(31,319)	30,508	(15,230)	(97,435)
Տեղափոխումներ՝ առանց ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցության Չեղչի հակադարձում (նվազեցված տոկոսային հասույթից)	-	-	31,751	-	31,751
Վերականգնումներ	-	-	5,795	-	5,795
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(4,385)	-	(4,385)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(566)	(974)	(17,076)	-	(18,616)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	40,524	11,385	288,395	6,756	347,060

2022 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում վարկային քարտերով և ոսկով ապահովված վարկերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

Վարկային քարտեր և ոսկու գրավադրմամբ վարկեր Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	10,044,163	372,724	876,666	11,293,553
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	5,153,806	-	-	5,153,806
Մարված ակտիվներ	(3,285,537)	(152,195)	(575,200)	(4,012,932)
Տեղափոխում Փուլ 1	41,803	(41,803)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(122,226)	122,226	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(310,792)	(63,168)	373,960	-
Վերականգնումներ	-	-	12,238	12,238
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(13,728)	(13,728)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(287,499)	(10,638)	(32,446)	(330,583)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	11,233,718	227,146	641,490	12,102,354

11 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

Վարկային քարտեր և ոսկու գրավադրմամբ վարկեր Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	136,674	15,786	268,411	420,871
Տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ.				
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	71,879	-	-	71,879
Մարված ակտիվներ	(39,186)	(3,044)	(102,797)	(145,027)
Տեղափոխում Փուլ 1	1,226	(1,226)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(3,762)	3,762	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(51,169)	(6,591)	57,760	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ ներքին վրա ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	(993)	3,471	57,052	59,530
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(50,578)	(2,935)	(84,600)	(138,113)
Ընդամենը տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ.	(72,583)	(6,563)	(72,585)	(151,731)
Տեղափոխումներ՝ առանց ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցության				
Չեղջի հակադարձում (սվազեցված տոկոսային հասույթից)	-	-	24,718	24,718
Վերականգնումներ	-	-	12,238	12,238
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(13,728)	(13,728)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(1,310)	(312)	(6,786)	(8,408)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	62,781	8,911	212,268	283,960

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում կորպորատիվ վարկերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

Կորպորատիվ վարկեր Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	POCI	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	88,353,402	14,425,978	6,632,360	244,519	109,656,259
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	69,524,404	-	-	55,849	69,580,253
Մարված ակտիվներ	(46,464,533)	(5,201,685)	(2,938,069)	(162,163)	(54,766,450)
Տեղափոխում Փուլ 1	1,793,465	(1,610,130)	(183,335)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(2,887,488)	5,034,918	(2,147,430)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(2,817,503)	(2,277,724)	5,095,227	-	-
Վերականգնումներ	-	-	283,728	-	283,728
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(240,466)	-	(240,466)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(2,799,616)	(697,433)	(354,160)	(6,692)	(3,857,901)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	104,702,131	9,673,924	6,147,855	131,513	120,655,423

11 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

Կորպորատիվ վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	ՓՕԸ	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	550,412	596,723	2,170,952	31,742	3,349,829
Տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ. Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	382,159	-	-	-	382,159
Մարված ակտիվներ	(218,795)	(123,722)	(1,525,480)	(28,959)	(1,896,956)
Տեղափոխում Փուլ 1	131,500	(61,991)	(69,509)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(64,107)	653,500	(589,393)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(167,292)	(135,968)	303,260	-	-
ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ ների վրա ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	(127,383)	(545,370)	531,387	-	(141,366)
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և էլակետային տվյալների փոփոխություն	(200,633)	(117,860)	639,690	28,441	349,638
Ընդամենը տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ.	(264,551)	(331,411)	(710,045)	(518)	(1,306,525)
Տեղափոխումներ՝ առանց ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցության Չեղչի հակադարձում (սվազեցված տոկոսային հասույթից)	-	-	58,915	-	58,915
Վերականգնումներ	-	-	283,728	-	283,728
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(240,466)	-	(240,466)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(7,729)	(18,967)	(85,948)	-	(112,644)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	278,132	246,345	1,477,136	31,224	2,032,837

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում գյուղատնտեսական վարկերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

Գյուղատնտեսական վարկեր Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեք 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	87,691,177	3,584,703	4,072,750	95,348,630
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	64,178,309	-	-	64,178,309
Մարված ակտիվներ	(43,819,240)	(1,898,776)	(4,509,519)	(50,227,535)
Տեղափոխում Փուլ 1	164,051	(160,239)	(3,812)	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(2,357,065)	2,357,065	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(4,283,892)	(1,338,829)	5,622,721	-
Վերականգնումներ	-	-	616,875	616,875
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(1,882,280)	(1,882,280)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(316,950)	(16,673)	(45,852)	(379,475)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	101,256,390	2,527,251	3,870,883	107,654,524

11 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

Գյուղատնտեսական վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,414,836	327,503	1,310,750	3,053,089
Տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ.				
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	644,253	-	-	644,253
Մարված ակտիվներ	(307,654)	(69,324)	(2,513,658)	(2,890,636)
Տեղափոխում Փուլ 1	13,976	(12,197)	(1,779)	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(43,853)	43,853	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(317,405)	(186,179)	503,584	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ-ների վրա ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	(13,237)	11,115	502,159	500,037
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(732,697)	(48,982)	2,466,488	1,684,809
Ընդամենը տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ.	(756,617)	(261,714)	956,794	(61,537)
Տեղափոխումներ՝ առանց ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցության				
Չեղջի հակադարձում (սվազեցված տոկոսային հասույթից)	-	-	105,503	105,503
Վերականգնումներ	-	-	616,875	616,875
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(1,882,280)	(1,882,280)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(4,252)	(590)	(16,814)	(21,656)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	653,967	65,199	1,090,828	1,809,994

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում սպառողական վարկերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ-ի փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Սպառողական վարկեր Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեք 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	60,710,959	5,627,471	3,978,385	70,316,815
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	46,930,420	-	-	46,930,420
Մարված ակտիվներ	(31,922,617)	(2,062,812)	(3,561,081)	(37,546,510)
Տեղափոխում Փուլ 1	25,689	(25,689)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(1,297,015)	1,297,015	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(5,507,430)	(1,902,198)	7,409,628	-
Վերականգնումներ	-	-	743,454	743,454
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(3,973,078)	(3,973,078)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	68,940,006	2,933,787	4,597,308	76,471,101

11 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

Սպառողական վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,718,187	1,005,334	2,056,911	4,780,432
Տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ.				
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	1,025,756	-	-	1,025,756
Մարված ակտիվներ	(519,505)	(164,989)	(1,845,009)	(2,529,503)
Տեղափոխում Փուլ 1	10,785	(10,785)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(85,554)	85,554	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(477,827)	(489,066)	966,893	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ-ների վրա ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	(10,093)	33,356	829,520	852,783
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(599,126)	(208,828)	2,676,956	1,869,002
Ընդամենը տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ	(655,564)	(754,758)	2,628,360	1,218,038
Տեղափոխումներ՝ առանց ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցության				
Չեղչի հակադարձում (սվազեցված տոկոսային հասույթից)	-	-	202,116	202,116
Վերականգնումներ	-	-	743,454	743,454
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(3,973,078)	(3,973,078)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,062,623	250,576	1,657,763	2,970,962

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում հիփոթեքային վարկերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ-ի փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Հիփոթեքային վարկեր Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	ՍՈՎ	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեք 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	23,229,283	1,216,552	513,581	68,943	25,028,359
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	12,401,495	-	-	-	12,401,495
Մարված ակտիվներ	(3,432,475)	(250,964)	(204,421)	(10,273)	(3,898,133)
Տեղափոխում Փուլ 1	19,908	(19,908)	-	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(295,548)	382,034	(86,486)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(565,130)	(232,526)	797,656	-	-
Վերականգնումներ	-	-	12,253	-	12,253
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(239,158)	-	(239,158)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(350,825)	(50,789)	(14,571)	(3,540)	(419,725)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	31,006,708	1,044,399	778,854	55,130	32,885,091

11 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

Հիփոթեքային վարկեր Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	ՍՈՎ	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	61,269	43,048	128,747	38,534	271,598
Տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ. Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	85,907	-	-	-	85,907
Մարված ակտիվներ	(10,460)	(9,548)	(110,642)	(103)	(130,753)
Տեղափոխում Փուլ 1	5,791	(5,791)	-	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(10,429)	35,587	(25,158)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(25,252)	(13,193)	38,445	-	-
ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ ներքին վրա					
ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	(5,721)	(12,773)	144,210	-	125,716
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և եյակետային տվյալների փոփոխություն	22,828	8,139	277,883	(16,445)	292,405
Ընդամենը տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ	62,664	2,421	324,738	(16,548)	373,275
Տեղափոխումներ՝ առանց ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցության Չեղչի հակադարձում (Նվազեցված տոկոսային հասույթից)	-	-	21,500	-	21,500
Վերականգնումներ	-	-	12,253	-	12,253
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(239,158)	-	(239,158)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(1,449)	(1,791)	(6,278)	-	(9,518)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	122,484	43,678	241,802	21,986	429,950

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում վարկային քարտերով և ոսկով ապահովված վարկերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ-ի փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Վարկային քարտեր և ոսկու գրավադրմամբ վարկեր Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	ՍՈՎ	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեք 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	13,701,259	215,363	943,648	1,401	14,861,671
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	4,330,991	-	-	-	4,330,991
Մարված ակտիվներ	(6,486,523)	(109,910)	(1,274,987)	(1,401)	(7,872,821)
Տեղափոխում Փուլ 1	10,388	(5,609)	(4,779)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(378,855)	382,897	(4,042)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(898,026)	(97,587)	995,613	-	-
Վերականգնումներ	-	-	903,563	-	903,563
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(659,689)	-	(659,689)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(235,071)	(12,430)	(22,661)	-	(270,162)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	10,044,163	372,724	876,666	-	11,293,553

11 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

Վարկային քարտեր և ոսկու գրավադրմամբ վարկեր Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	ՓՕԸ	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	320,191	44,436	372,809	793	738,229
Տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ:					
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	100,322	-	-	-	100,322
Մարված ակտիվներ	(83,828)	(11,715)	(972,807)	-	(1,068,350)
Տեղափոխում Փուլ 1	4,271	(1,601)	(2,670)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(13,515)	13,556	(41)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(75,892)	(27,700)	103,592	-	-
ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ ներքին վրա					
ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	(4,193)	1,738	126,047	-	123,592
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(107,195)	(2,408)	373,387	(793)	262,991
Ընդամենը տեղափոխումներ՝ ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցությամբ:	(180,030)	(28,130)	(372,492)	(793)	(581,445)
Տեղափոխումներ՝ առանց ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի գծով պահուստի վրա ազդեցության Չեղչի հակադարձում (Նվազեցված տոկոսային հասույթից)	-	-	33,501	-	33,501
Վերականգնումներ	-	-	903,563	-	903,563
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(659,689)	-	(659,689)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(3,487)	(520)	(9,281)	-	(13,288)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	136,674	15,786	268,411	-	420,871

Փոփոխված և վերանայված վարկեր

Խումբը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, ինչպես օրինակ հաճախորդին տրված վարկը, երբ դրույթներն ու պայմանները վերանայվել են այնքանով, որքանով այն, ըստ էության, վերածվում է նոր վարկի, իսկ տարբերությունը ճանաչվում է որպես ապաճանաչումից օգուտ կամ վնաս այնքանով, որքանով որ արժեզրկումից կորուստ գրանցված չէր: Նոր ճանաչված վարկերը դասակարգվում են որպես Փուլ 1՝ ECL-ի գնահատման նպատակով, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ նոր վարկը համարվում է ՓՕԸ:

Եթե փոփոխությունը չի հանգեցնում դրամական միջոցների հոսքերի, որոնք էապես տարբերվում են, ապա փոփոխությունը չի հանգեցնում ապաճանաչման: Հիմնվելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղչված դրամական միջոցների հոսքերի փոփոխության վրա՝ Խումբը ճանաչում է փոփոխությունից շահույթ կամ վնաս, այնքանով, որքանով արժեզրկումից կորուստը դեռևս չի գրանցվել:

Գրավ և վարկային ապահովվածության այլ միջոցներ

Պահանջվող գրավի տեսակն ու չափը կախված է վարկառուի վարկային ռիսկի գնահատականից: Խմբի կողմից սահմանված են ապահովման միջոցների թույլատրելիության և գնահատման չափորոշիչներ:

11 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

Ստորև ներկայացված են ստացված ապահովման միջոցների հիմնական տեսակները.

- Դրամական միջոցներ և արժեթղթեր՝ արժեթղթերի փոխառվածության և հակադարձ հետզման գործարքների դեպքում;
- Անշարժ գույք, պաշարներ և դեբիտորական պարտքեր՝ կորպորատիվ վարկավորման դեպքում;
- Ձեռք բերվող բնակատարածք, ոսկյա իրեր և երաշխիքներ՝ սպառողական վարկավորման դեպքում:

Խումբը նաև ստանում է երաշխիքներ մայր կազմակերպություններից դուստր կազմակերպություններին տրամադրված վարկերի գծով:

Դեկավարությունը հետևում է գրավի շուկայական արժեքին և պահանջում է լրացուցիչ գրավ՝ դրա հիմքում ընկած պայմանագրի համաձայն՝ վարկի արժեզրկման պահուստի բավարարության ստուգման ընթացքում:

Բանկի քաղաքականությունը գրավի ձեռքբերման հետ կապված էականորեն չի փոխվել հաշվետու ժամանակահատվածում, և նախորդ ժամանակաշրջանից սկսած Բանկի կողմից պահվող գրավի ընդհանուր որակում էական փոփոխություն չի եղել: Հաճախորդներին տրված վարկերի համար պահվող գրավի նկարագրությունը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետևյալն է.

Հազ. հհ դրամ	2022թ.	2021թ.
Անշարժ գույք	200,464,112	163,165,076
Երաշխիքներ	111,231,203	105,365,176
Շրջանառու միջոցներ/Ապրանքներ (պատրաստի արտադրանք, շրջանառության մեջ գտնվող ապրանքներ, գյուղատնտեսական կենդանիներ)	19,300,717	14,302,154
Դրամական միջոցներ	18,091,929	12,613,777
Շարժական գույք	7,776,606	5,264,114
Ապահովվածություն	1,956,613	3,054,526
Ազրոտեխնիկա	588,924	494,237
Շարժական գույք (անձնական գույք, սարքավորումներ)	173,013	186,252
Այլ	201	-
Ոսկու գրավ	120	20761
Առանց գրավի	54,294,643	44,493,619
Ընդամենը համախառն վարկային պորտֆել	413,878,081	348,959,692

Գրավի և այլ վարկային ապահովվածության միջոցով ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկային տեսանկյունից արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների վարկային ռիսկի նվազեցման աստիճանը ներկայացվում է առանձին բացահայտելով գրավի արժեքները (i) այն ակտիվների համար, որտեղ գրավը և այլ վարկային ապահովվածության միջոցները հավասար են կամ գերազանցում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը («գերապահովված ակտիվներ») և (ii) այն ակտիվները, որտեղ գրավը և այլ վարկային ապահովվածության միջոցները պակաս են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքից («թերապահովված ակտիվներ»): Գրավի ազդեցությունը վարկային արժեզրկված ակտիվների վրա 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետևյալն է.

2022թ.	Գերապահովված վարկեր		Թերապահովված վարկեր	
	Ակտիվների հաշվեկշռային արժեք	Գրավի արժեք	Ակտիվների հաշվեկշռային արժեք	Գրավի արժեք
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>				
Վարկային տեսանկյունից արժեզրկված ակտիվներ				
<i>Կորպորատիվ հաճախորդներին տրված վարկեր</i>				
ՓՄՁ վարկեր	3,080,802	23,275,603	334,822	12,473
Խոշոր կորպորատիվ վարկեր	1,120,277	4,854,609	-	-
<i>Մանրածախ վարկեր (բացի գյուղատնտեսականից)</i>				
Սպառողական վարկեր	713,516	4,039,165	2,999,372	48,927
Հիփոթեքային վարկեր	949,721	2,072,983	-	-
Վարկային քարտեր, ոսկու գրավադրմամբ վարկեր	126,792	4,852,881	514,698	-
Ընդամենը մանրածախ վարկեր ամորտիզացված արժեքով				
<i>Գյուղատնտեսական վարկեր</i>				
Գյուղատնտեսական վարկեր՝ մանրածախ	383,307	2,172,272	1,468,835	-
Գյուղատնտեսական վարկեր կորպորատիվ	501,145	3,416,198	192,615	-
Ընդամենը	6,875,560	44,683,711	5,510,342	61,400

11 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

2021թ.	Գերապահովված վարկեր Ակտիվների հաշվեկշռային արժեք		Թերապահովված վարկեր Ակտիվների հաշվեկշռային արժեք	
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>				
Վարկային տեսանկյունից արժեզրկված ակտիվներ				
<i>Կորպորատիվ հաճախորդներին տրված վարկեր</i>				
ՓՄՁ վարկեր	1,700,476	6,881,520	372,709	-
Խոշոր կորպորատիվ վարկեր	4,071,412	24,058,956	134,771	35,820
<i>Մանրածախ վարկեր (բացի գյուղատնտեսականից)</i>				
Սպառողական վարկեր	839,148	5,305,797	3,758,160	58,404
Հիփոթեքային վարկեր	833,984	1,657,352	-	-
Վարկային քարտեր, Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր	157,766	5,219,875	718,900	1,927
Ընդամենը մանրածախ վարկեր ամորտիզացված արժեքով				
<i>Գյուղատնտեսական վարկեր</i>				
Գյուղատնտեսական վարկեր՝ մանրածախ	1,070,412	6,898,126	2,793,248	125
Գյուղատնտեսական վարկեր կորպորատիվ	7,076	15,100	147	-
Ընդամենը	8,680,274	50,036,726	7,777,935	96,276

Գրավ կամ ապահովվածության այլ միջոցների բացակայության դեպքում Փուլ 3-ի հաճախորդներին տրված վարկերի գծով հաշվեզրկված ԱՎԿ-ն 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կլիներ ավելի մեծ՝ հետևյալ գումարների չափով:

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2022	2021
Կորպորատիվ վարկեր	2,985,445	3,416,526
Հիփոթեքային վարկեր	70,262	537,052
Ընդամենը	3,055,707	3,953,578

Գրավադրված ակտիվներ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված 20,083,903 հազ. ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 29,428,199 հազ. ՀՀ դրամ) համախառն արժեքով վարկեր ծառայում են որպես գրավ այլ փոխառությունների համար (տես Ծանոթագրություն 19):

Խմբի սեփականության անցած գրավ

Հաշվետու տարվա ընթացքում Խմբի սեփականության է անցել 225,706 հազ. ՀՀ դրամ գնահատված արժեքով գրավ (2021թ.՝ 402,802 հազ. ՀՀ դրամ), որը ներկայումս Խումբը վաճառում է: Խմբի քաղաքականությունն է՝ օտարել բռնագանձված գույքը ընդունված կարգով: Ստացված դրամական միջոցներն ուղղվում են չմարված պահանջի նվազեցմանը կամ մարմանը: Խումբը սովորաբար չի զբաղեցնում բռնագանձված գույքը իր գործունեության ծավալման նպատակով:

Հաճախորդներին տրված վարկերի համակենտրոնացում

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ երրորդ կողմ հանդիսացող տասը խոշորագույն վարկառուներին տրամադրված վարկերի գումարը կազմել է 29,825,465 հազ. ՀՀ դրամ (համախառն վարկային պորտֆելի 7,2%-ը) (2021թ.՝ 24,161,333 հազ. ՀՀ դրամ (համախառն վարկային պորտֆելի 7%-ը): Այդ վարկերի գծով ստեղծվել է պահուստ հազ. ՀՀ դրամի չափով (2021թ.՝ 146,733 հազ. ՀՀ դրամ):

11 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
Ֆիզիկական անձինք	251,340,679	220,401,533
Սնունդ և խմիչք	43,802,720	38,132,723
Առևտուր	38,320,765	37,125,724
Շինարարություն	31,050,322	20,239,550
Արտադրություն	10,227,201	6,981,224
Գյուղատնտեսություն	16,815,193	11,206,962
Տրանսպորտ	4,939,521	4,657,219
Ֆինանսական հատված	4,519,114	4,284,067
Էներգետիկա	3,763,173	4,454,886
Այլ	9,099,393	1,475,804
Արժեզրկման գծով պահուստ	(5,438,836)	(7,664,614)
Չուտ հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով	408,439,245	341,295,078

12 Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
Ֆինանսական վարձակալություն կորպորատիվ հաճախորդներին	47,807,779	27,328,408
Ֆինանսական վարձակալություն մանրածախ հաճախորդներին	6,158,767	4,559,937
Համախառն ֆինանսական վարձակալություն	53,966,546	31,888,345
Արժեզրկման գծով պահուստ	(543,325)	(655,278)
Չուտ ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	53,423,221	31,233,067

Խումբը վարձակալություն է իրականացրել ֆիզիկական անձանց, փոքր և միջին ձեռնարկություններին, տնտեսության տարբեր ճյուղերում գործող գյուղացիական տնտեսություններին սարքավորումներ և արտադրական ռեսուրսներ ձեռք բերելու միջոցով:

Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարները 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներառում են 601,995 հազ. ՀՀ դրամի (2021թ.՝ 274,249 հազ. ՀՀ դրամ) սարքավորումներ՝ ձեռք բերված ֆինանսական վարձակալության պայմանագրերի շրջանակներում:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում ֆինանսական վարձակալության գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեք				
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	29,985,478	1,278,736	624,131	31,888,345
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	35,908,638	-	-	35,908,638
Մարված ակտիվներ	(11,604,537)	(543,588)	(493,109)	(12,641,234)
Տեղափոխում Փուլ 1	651,401	(651,401)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(1,064,355)	1,098,742	(34,387)	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(154,357)	(340,380)	494,737	-
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(1,128,217)	(51,544)	(8,648)	(1,188,408)
Վերականգնում	-	-	-	-
Դուրսգրում	-	-	(795)	(795)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	52,594,052	790,565	581,929	53,966,546

12 Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ (շարունակություն)

Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	213,741	32,171	409,366	655,278
<i>Ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի պահուստի վրա ազդող շարժեր</i>				
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	73,514	-	-	73,514
Մարված ակտիվներ	(17,962)	(2,663)	(70,504)	(91,129)
Տեղափոխում Փուլ 1	13,758	(13,758)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(16,282)	40,655	(24,373)	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(6,453)	(7,375)	13,828	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ ներքին վրա	(11,064)	(17,878)	123,885	94,943
Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(1,894)	(2,343)	(190,726)	(194,963)
Ընդամենը ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի պահուստի վրա ազդող շարժեր	33,617	(3,362)	(147,890)	(117,635)
<i>Ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի պահուստի վրա չազդող շարժեր</i>				
Չեղջի հակադարձում (տոկոսային հասույթում ճանաչված)	-	-	21,070	21,070
Վերականգնում	-	-	-	-
Դուրսգրում	-	-	(794)	(794)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(6,739)	(1,098)	(6,757)	(14,594)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	240,619	27,711	274,995	543,325

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում Ֆինանսական վարձակալության գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեք 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	22,486,327	2,654,184	766,369	25,906,880
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	17,622,878	-	-	17,622,878
Մարված ակտիվներ	(8,750,018)	(1,441,615)	(294,720)	(10,486,353)
Տեղափոխում Փուլ 1	537,625	(537,625)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(721,528)	805,601	(84,073)	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(189,429)	(129,685)	319,114	-
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(1,000,377)	(72,124)	(31,826)	(1,104,327)
Վերականգնում	-	-	98,678	98,678
Դուրսգրում	-	-	(149,411)	(149,411)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	29,985,478	1,278,736	624,131	31,888,345

12 Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ (շարունակություն)

Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	163,473	71,137	654,876	889,486
<i>Ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի պահուստի վրա ազդող շարժեր</i>				
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	142,645	-	-	142,645
Մարված ակտիվներ	(36,493)	(11,194)	(147,476)	(195,163)
Տեղափոխում Փուլ 1	30,263	(30,263)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(4,833)	119,975	(115,142)	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(18,381)	6,002	12,379	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ ներքին վրա	(26,324)	(105,747)	238,791	106,720
Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(29,322)	(16,013)	(157,114)	(202,449)
Ընդամենը ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի պահուստի վրա ազդող շարժեր	57,555	(37,240)	(168,562)	(148,247)
<i>Ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկային կորստի պահուստի վրա չազդող շարժեր</i>				
Վերականգնում	-	-	98,678	98,678
Դուրսգրում	-	-	(149,411)	(149,411)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(7,287)	(1,726)	(26,215)	(35,228)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	213,741	32,171	409,366	655,278

Գրավադրված ակտիվներ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք 15,888,376 հազ. ՀՀ դրամ համախառն արժեքով գումարներ (2021թ.՝ 6,959,933 հազ. ՀՀ դրամ) ծառայում են որպես գրավ այլ փոխառությունների համար (տե՛ս Ծանոթագրություն 19):

Խմբի սեփականության անցած ակտիվներ

Խմբի սեփականության անցած գրավի համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 30,795 հազ. ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 30,795 հազ. ՀՀ դրամ):

Ֆինանսական վարձակալության պորտֆելի տնտեսական և աշխարհագրական վերլուծություն

Կորպորատիվ հաճախորդների հետ ֆինանսական վարձակալության պայմանագրերը առավելապես կնքվել են ՀՀ հաճախորդների հետ, որոնք իրենց գործունեությունը իրականացնում են տնտեսության հետևյալ ոլորտներում.

Հազ. ՀՀ դրամ	2022	2021
Շինարարություն	12,799,029	5,218,432
Սննդի և ըմպելիքների արտադրություն	8,441,952	4,823,923
Գյուղատնտեսություն	7,585,991	4,616,771
Ֆինանսական վարձակալություն մանրածախ հաճախորդներին	6,158,767	4,559,937
Առևտուր	6,404,628	4,198,963
Սպասարկման ոլորտ	5,123,983	3,445,727
Արտադրություն	4,623,227	2,852,638
Տրանսպորտ	2,027,441	1,217,883
ՀԷԿ-եր	142,381	279,495
Կաշվե իրերի արտադրություն	173,284	32,321
Օդային տրանսպորտ	149,466	350,490
Այլ	336,397	291,765
Արժեզրկման գծով պահուստ	(543,325)	(655,278)
Զուտ ներդրում ֆինանսական վարձակալությունում	53,423,221	31,233,067

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է վարձակալության ոլորտում համախառն և զուտ ներդրումների մարման ժամկետը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

12 Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ (շարունակություն)

Հազ. ՀՀ դրամ

	Մինչև 1 տարի	1-ից 2 տարի	2-ից 3 տարի	3-ից 4 տարի	4-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի
Համախառն ներդրում ֆինանսական վարձակալությունում Չվաստակած ապագա եկամուտ ֆինանսական վարձակալությունից	18,688,857 (5,362,090)	18,279,144 (4,172,926)	14,662,938 (2,558,453)	10,057,619 (1,237,650)	4,857,855 (379,336)	1,230,283 (99,695)
Չուտ ներդրում ֆինանսական վարձակալությունում նախքան պահուստը	13,326,767	14,106,218	12,104,485	8,819,969	4,478,519	1,130,588

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է վարձակալության ոլորտում համախառն և զուտ ներդրումների մարման ժամկետը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

Հազ. ՀՀ դրամ

	Մինչև 1 տարի	1-ից 2 տարի	2-ից 3 տարի	3-ից 4 տարի	4-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի
Համախառն ներդրում ֆինանսական վարձակալությունում Չվաստակած ապագա եկամուտ ֆինանսական վարձակալությունից	12,445,124 (2,880,320)	10,280,780 (2,241,545)	7,551,901 (1,374,308)	5,135,507 (664,821)	3,013,621 (203,766)	879,724 (53,553)
Չուտ ներդրում ֆինանսական վարձակալությունում նախքան պահուստը	9,564,804	8,039,235	6,177,593	4,470,686	2,809,855	826,171

13 Հիմնական միջոցներ, ոչ նյութական ակտիվներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

Ստորև ներկայացված է հիմնական միջոցների, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների և ոչ նյութական ակտիվների շարժը.

Հազ. ՀՀ դրամ	Հող և շենքեր	Վարձակա- յած գույքի բարելավում	Գրասենյա- կային տեխնիկա	Կառուց- վածքներ և սարքավոր- ումներ	Փոխադրա- միջոցներ	Ընդամենը Հիմնական միջոցներ	Գուղվիլ	Ծրագրա- շար և լիցենզիա- ներ	Օգտա- գործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք/ վերագնահատված արժեք 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	9,279,578	768,481	8,493,992	3,108,681	494,559	22,145,291	18,132	7,030,974	3,719,303	32,913,700
Ավելացում	241,410	44,253	1,208,873	325,285	32,699	1,852,520	-	1,613,821	239,085	3,705,426
Օտարում և դուրսգրում	(71,000)	-	(180,153)	(149,347)	(3,325)	(403,825)	-	(95,678)	(102,221)	(601,724)
Վերագնահատման ազդեցությունը շահույթի կամ վնասի վրա	1,198,699	-	-	-	14,118	1,212,817	-	-	-	1,212,817
Վերագնահատման ազդեցությունը այլ համապարփակ արդյունքի վրա	1,671,771	-	-	-	(8,751)	1,663,020	-	-	-	1,663,020
Փոփոխություն	-	-	-	-	-	-	-	-	(9,864)	(9,864)
Արժեզրկման գծով ծախս շահույթում կամ վնասում	-	-	-	-	-	-	-	(591,800)	-	(591,800)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	12,320,458	812,734	9,522,712	3,284,619	529,300	26,469,823	18,132	7,957,317	3,846,303	38,291,575
Կուտակված մաշվածություն, ամորտիզացիա և արժեզրկում 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	23,746	327,764	4,514,149	2,059,352	25,000	6,950,011	-	2,463,777	1,643,046	11,056,834
Հաշվետու տարվա մաշվածության ծախս	208,009	90,995	794,627	212,653	60,259	1,366,543	-	650,510	589,895	2,606,948
Օտարում և դուրսգրում	-	-	(112,658)	(116,726)	-	(229,384)	-	(95,678)	(102,221)	(427,283)
Վերագնահատման ազդեցությունը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի վրա	(211,311)	-	-	-	(80,083)	(291,394)	-	-	-	(291,394)
Փոփոխություն	-	-	-	-	-	-	-	-	(13,975)	(13,975)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	20,444	418,759	5,196,118	2,155,279	5,176	7,795,776	-	3,018,609	2,116,745	12,931,130
Չուտ հաշվեկշռային արժեք 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	12,300,014	393,975	4,326,594	1,129,340	524,124	18,674,047	18,132	4,938,708	1,729,558	25,360,445

* Դրական վերագնահատման հիմնական պատճառը անշարժ գույքի շուկայում գույքերի իրական արժեքների զգալի աճն է:

13 Հիմնական միջոցներ, ոչ նյութական ակտիվներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ (շարունակություն)

Հազ. ՀՀ դրամ	Հող և շենքեր	Վարձակա- լած գույքի բարելավում	Գրասենյա- կային տեխնիկա	Կառուց- վածքներ և սարքավո- րումներ	Փոխադրա- միջոցներ	Ընդամենը Հիմնական միջոցներ	Գուղվիլ	Ծրագրա- շար և լիցենզիա- ներ	Օգտա- գործման իրավուն- քի ձևով ակտիվ- ներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք/ վերագնահատված արժեք										
2020թ. դեկտեմբերի										
31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	8,666,547	711,660	8,065,901	3,022,483	633,927	21,100,518	18,132	6,242,673	2,298,427	29,659,750
Ավելացում	13,522	56,821	649,426	200,786	10,925	931,480	-	788,301	1,420,876	3,140,657
Օտարում և դուրսգրում	-	-	(221,335)	(114,588)	(2,991)	(338,914)	-	-	-	(338,914)
Վերագնահատման ազդեցությունը շահույթի կամ վնասի վրա	153,704	-	-	-	(47,157)	106,547	-	-	-	106,547
Վերագնահատման ազդեցությունը այլ համապարփակ արդյունքի վրա	445,805	-	-	-	(100,145)	345,660	-	-	-	345,660
2021թ. դեկտեմբերի										
31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	9,279,578	768,481	8,493,992	3,108,681	494,559	22,145,291	18,132	7,030,974	3,719,303	32,913,700
Կուտակված մաշվածություն, ամորտիզացիա և արժեզրկում										
2021թ. դեկտեմբերի										
31-ի դրությամբ	385,523	237,028	3,809,089	1,952,921	152,784	6,537,345	-	1,864,953	1,112,542	9,514,840
Հաշվետու տարվա մաշվածության ծախս	174,671	90,736	826,973	200,081	72,175	1,364,636	-	598,822	530,504	2,493,962
Օտարում և դուրսգրում	-	-	(121,913)	(93,650)	(92)	(215,655)	-	2	-	(215,653)
Վերագնահատման ազդեցությունը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի վրա	(165,000)	-	-	-	(150,250)	(315,250)	-	-	-	(315,250)
Վերագնահատման ազդեցությունը շահույթի կամ վնասի վրա	(371,448)	-	-	-	(49,617)	(421,065)	-	-	-	(421,065)
2021թ. դեկտեմբերի										
31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	23,746	327,764	4,514,149	2,059,352	25,000	6,950,011	-	2,463,777	1,643,046	11,056,834
Չուտ հաշվեկշռային արժեք										
2022թ. դեկտեմբերի										
31-ի դրությամբ	9,255,832	440,717	3,979,843	1,049,329	469,559	15,195,280	18,132	4,567,197	2,076,257	21,856,866

Այս բացահայտման տեղեկատվությունը վերաներկայացվել է (Ծան. 3):

13 Հիմնական միջոցներ, ոչ նյութական ակտիվներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ (շարունակություն)

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ներառում են միայն շենքեր:

Բանկը ներգրավել է անկախ խորհրդատուի հողի, շենքերի և փոխադրամիջոցների իրական արժեքները գնահատելու համար: Իրական արժեքների գնահատումը հիմնված է շուկայական գործարքների գների վրա: Վերագնահատումն արվել է 2021 դեկտեմբերի 1-ին: Շենքերի իրական արժեքի վերաբերյալ ավելի մանրամասն ներկայացված է Ծանոթագրություն 33-ում:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների կազմում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվները կազմում են 1,114,979 հազ. ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 697,010 հազ. ՀՀ դրամ):

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հունվարի ճանաչել է չհասնող ծրագրային ապահովման համար 591,800 հազ. ՀՀ դրամի արժեզրկում (Ծան. 31) շահույթում կամ վնասում: Արժեզրկումից կորուստները ճանաչվել են արժեզրկման թեստի արդյունքում:

Եթե հողը, շենքերը և փոխադրամիջոցները գնահատվեին սկզբնական արժեքի մոդելի կիրառմամբ, ապա նրանց հաշվեկշռային արժեքը կլիներ հետևյալը.

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ. (վերաներկայացված)
Սկզբնական արժեք	11,319,042	10,708,596
Կուտակված մաշվածություն և արժեզրկում	(3,062,320)	(3,152,600)
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	8,256,721	7,555,996

14 Հարկում

Շահութահարկի գծով ծախսը բաղկացած է հետևյալ հոդվածներից.

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ. (վերաներկայացված)
Ընթացիկ շահութահարկի գծով ծախս	6,198,921	2,198,884
Հետաձգված հարկային փոխհատուցում/(ծախս)՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում	(451,700)	559,406
Շահութահարկի գծով ծախս	5,747,221	2,758,290

2022թ.-ին ընթացիկ և հետաձգված հարկի համար կիրառվող դրույքաչափը կազմել է 18% (2021թ.՝ 18%):

Շահութահարկի արդյունավետ դրույքաչափը տարբերվում է շահութահարկի՝ օրենքով սահմանված դրույքաչափից: Օրենքով սահմանված դրույքաչափի հիման վրա շահութահարկի գծով ծախսի համաձայնեցումը իրականի հետ հետևյալն է.

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ. (վերաներկայացված)
Շահույթ նախքան հարկումը	28,317,661	12,366,051
Օրենքով սահմանված հարկի դրույքաչափ	18%	18%
Շահութահարկի գծով տեսական ծախս՝ օրենքով սահմանված դրույքաչափով	5,097,179	2,225,889
(Չհարկվող եկամուտ)/Չնվազեցվող ծախսեր, գուտ	650,042	532,401
Շահութահարկի գծով ծախս	5,747,221	2,758,290

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և դրանց շարժը համապատասխան տարիների համար ներկայացված է ստորև.

14 Հարկում (շարունակություն)

Հազ. ՀՀ դրամ	Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում			Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում			
	Մնացորդ առ 1 հունվարի 2021թ.	Շահույթում կամ վնասում	Այլ համապարփակ եկամտում (վերաներկայացված)	Մնացորդ առ 2021թ. դեկտեմբերի 31 (վերաներկայացված)	Շահույթում կամ վնասում	Այլ համապարփակ եկամտում	Մնացորդ առ 2022թ. դեկտեմբերի 31
Հետաձգված հարկային ակտիվներ/ (պարտավորություններ)							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	-	-	9,575	-	9,575
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-	(52,883)	-	(52,883)
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	13,706	(23,064)	-	(9,358)	14,690	-	5,332
Ներդրումային արժեթղթեր	(800,326)	49,495	37,539	(713,292)	210,624	57,842	(444,826)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	692,498	(796,841)	-	(104,343)	(361,035)	-	(465,378)
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	143,265	(81,743)	-	61,522	(52,953)	-	8,569
Ներդրումներ ասոցիացվա- կազմակերպություններում	(46,273)	(104,224)	-	(150,497)	(33,705)	9,562	(174,640)
Հիմնական միջոցներ	(451,635)	(114,441)	(170,027)	(736,103)	(231,241)	(330,678)	(1,298,022)
Այլ ակտիվներ	(5,974)	55,506	-	49,532	34,003	-	83,535
Այլ փոխառու միջոցներ	(15,027)	(15,347)	-	(30,374)	314,359	-	283,985
Այլ պարտավորություններ	(90,158)	459,829	-	369,671	694,306	-	1,063,977
Այլ ֆինանսական գործիքներ							
ամորտիզացված արժեքով և պահուստներ	46,863	11,423	-	58,286	(94,040)	-	(35,754)
Չուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ	(513,061)	(559,407)	(132,488)	(1,204,956)	451,700	(263,274)	(1,016,530)

Խմբի ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչվել են.

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	-	91,722
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	(1,016,530)	(1,296,678)

15 Վարկային կորուստների գծով ծախսի հակադարձում

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներառված՝ ֆինանսական գործիքների գծով ԱՎԿ ծախսերը 2022 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար.

Հազ. ՀՀ դրամ	Ճան.	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	POCI	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	6	68,891	-	-	-	68,891
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	9	(55,158)	-	-	-	(55,158)
Պարտքային արժեթղթեր						
ամորտիզացված արժեքով	10	62,680	(79,196)	-	-	(16,516)
ԻԱԱՀՖԱ-ով չափվող պարտքային արժեթղթեր	10	406,898	(651,461)	-	-	(244,563)
Հաճախորդներին տրված վարկեր						
ամորտիզացված արժեքով	11	706,305	392,895	1,182,756	38,563	2,320,519
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	12	(33,617)	3,362	147,890	-	117,635
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	16	(5,983)	-	(11,005)	-	(16,988)
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	25	(744)	-	-	-	(744)
Վարկերի, վարկային գծերի և վարկային քարտերի գծով պարտավորություններ	25	109,355	2,224	1,560	-	113,139
Ընդամենը վարկային կորուստների գծով ծախսի հակադարձում		1,258,627	(332,176)	1,321,201	38,563	2,286,215

15 Վարկային կորուստների գծով ծախս (շարունակություն)

2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա վարկային կորուստի գծով ծախսերի հակադարձումը հիմնականում պայմանավորված է դրական մակրոտնտեսական սպասումներով:

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներառված՝ ֆինանսական գործիքների գծով ԱՎԿ ծախսերը 2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար:

Հազ. ՀՀ դրամ	Ծան.	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	POCI	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	6	(75,414)	-	-	-	(75,414)
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	9	15,894	-	-	-	15,894
Պարտքային արժեթղթեր ամորտիզացված արժեքով	10	(62,680)	-	-	-	(62,680)
ԻԱԱՀՖԱ-ով չափվող պարտքային արժեթղթեր	10	(313,910)	-	-	-	(313,910)
Հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով	11	679,295	1,261,171	(1,600,131)	17,859	358,194
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	12	(50,506)	132,954	65,799	-	148,247
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	16	(23,520)	-	8,808	-	(14,712)
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	25	(426)	-	-	-	(426)
Վարկերի, վարկային գծերի և վարկային քարտերի գծով պարտավորություններ	25	174,690	658	1,559	-	176,907
Ընդամենը վարկային կորուստի գծով ծախսի հակադարձում		343,423	1,394,783	(1,523,965)	17,859	232,100

16 Այլ ակտիվներ

Այլ ակտիվների կազմը:

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
Այլ դեբիտորական պարտքեր	1,556,817	1,353,421
Արժեզրկման պահուստ	(27,831)	(21,848)
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	1,528,986	1,331,573
Կանխավճարներ վարձակալած գույքի մատակարարներին	8,062,460	6,857,303
Բռնագանձված ակտիվներ	1,542,858	1,515,768
Կանխավճարներ մատակարարներին	910,537	722,416
Հաշվանցման ենթակա ԱԱՀ	941,521	409,478
Պաշարներ	267,630	148,842
Վարձակալության նպատակով գնված գույք	464,625	99,996
Վերադարձված վարձակալած գույք	30,795	30,795
Այլ	204,152	339,882
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	12,424,578	10,124,480
Հանած՝ արժեզրկման գծով պահուստ	(780,144)	(755,150)
Ընդամենը այլ ակտիվներ	13,173,420	10,700,903

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար այլ ֆինանսական ակտիվներ գծով ԱՎԿ-ի վերլուծությունը հետևյալն է՝

Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	21,848	-	21,848
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ (զուտ)	16,988	-	16,988
Տեղափոխում Փուլ 3	(11,005)	11,005	-
Դուրսգրում	-	(11,005)	(11,005)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	27,831	-	27,831

16 Այլ ակտիվներ (շարունակություն)

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար այլ ֆինանսական ակտիվներ գծով ԱՎԿ-ի վերլուծությունը հետևյալն է՝

Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	19,967	-	19,967
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ (զուտ)	28,244	-	28,244
Տեղափոխում Փուլ 3	(21,639)	21,639	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ ներքին վրա ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	-	(8,808)	(8,808)
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(4,724)	-	(4,724)
Դուրսգրում	-	(12,831)	(12,831)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	21,848	-	21,848

Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստների գծով տեղի է ունեցել հետևյալ շարժը՝

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
Հաշվետու տարվա սկզբի մնացորդ	755,150	659,621
Չուտ ծախս	24,994	95,529
Հաշվետու տարվա վերջի մնացորդ	780,144	755,150

17 Բանկերի նկատմամբ պահանջներ

Բանկերի նկատմամբ պահանջների կազմը.

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրեր այլ բանկերի հետ	6,026,642	-
ՀՀ այլ բանկերից ստացված վարկեր	3,003,615	-
Միջազգային բանկերից ստացված վարկեր	469,764	690,532
Թղթակցային հաշիվներ և օվերնայթ տեղաբաշխումներ այլ բանկերում	417,662	28,486
Կարճաժամկետ տեղաբաշխումներ այլ բանկերում	19,951	351,872
Ընդամենը բանկերի նկատմամբ պահանջներ	9,937,634	1,070,890

18 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ավանդների կազմը.

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
Մանրածախ	65,375,020	46,917,615
Կորպորատիվ	113,935,368	71,056,851
Չհաշվանցված գործարքներ	6,278,586	-
Ժամկետային ավանդներ		
Մանրածախ	175,670,130	156,966,490
Կորպորատիվ	62,909,841	62,551,679
Ընդամենը	424,168,945	337,492,635
Որպես երաշխիքների գծով պահվող ապահովման միջոց	1,574,261	1,097,872

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ տասը խոշորագույն հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ավանդների մնացորդը կազմել է 80,478,569 հազ.ՀՀ դրամ (19%) (2021թ.՝ 72,646,000 հազ. ՀՀ դրամ (21.5%):

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբն ունի երկու հաճախորդ (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ երկու հաճախորդ), որոնց մնացորդները գերազանցում են սեփական կապիտալի 10%-ը: Այս մնացորդների համախառն արժեքը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 49,815,645 հազ. ՀՀ դրամ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 42,793,584 հազ. ՀՀ դրամ):

18 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ (շարունակություն)

Չհաշվանցրված գործարքները ներառում են այն գումարը, որը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չի մարվել իսրի հաճախորդների հաշիվներում: Այս գումարը մարվել է 2023թ. հունվարի առաջին աշխատանքային օրերին:

ՀՀ օրենսդրության համաձայն՝ խումբը պարտավորվում է հետ վճարել ֆիզիկական անձանց կողմից ներդրված ավանդները ավանդատուի առաջին իսկ պահանջի դեպքում: Այն դեպքում, երբ ժամկետային ավանդների գծով դրամական միջոցները հետ են վերադարձվում ավանդատուին մինչև ժամկետի ավարտը համաձայն ավանդատուի պահանջի, ավանդի տոկոսները վճարվում են ցայահանջ ավանդների տոկոսադրույքներին համապատասխան, եթե պայմանագրով այլ տոկոսադրույքներ նախատեսված չեն:

19 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

Թողարկված պարտքային արժեթղթերի կազմը.

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
Մուրհակներ	807,986	1,607,410
ՀՀ-ում թողարկված պարտատոմսեր	5,398,074	3,461,498
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	6,206,060	5,068,908

Պարտքային արժեթղթերը ներառում են մուրհակներ՝ 807,986 հազ. ՀՀ դրամի չափով (2021թ.՝ 1,607,410 հազ. ՀՀ դրամ), որոնք թողարկվել են իսրի կողմից ոչ ռեզիդենտ ֆոնդերին՝ ֆինանսավորման նպատակով:

2022թ. դեկտեմբերի ընթացքում խումբը թողարկել է ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով արտահայտված պարտատոմսեր՝ համապատասխանաբար 3,000,000 հազ. ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 2,000,000 հազ. ՀՀ դրամ) անվանական և 5,000,000 ԱՄՆ դոլար (2021թ.՝ 3,000,000 ԱՄՆ դոլար) անվանական արժեքով:

Տեղական պարտատոմսերի հաշվեկշռային արժեքների կազմը.

	2022թ.	2021թ.
ՀՀ դրամով արտահայտված պարտատոմսեր	3,192,719	2,015,577
ԱՄՆ դոլարով արտահայտված պարտատոմսեր	2,205,355	1,445,921
Ընդամենը թողարկված տեղական պարտատոմսեր	5,398,074	3,461,498

Պարտատոմսերի տարեկան եկամտաբերությունը և պարտատոմսերի մարման ժամկետները հետևյալն են՝

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Մարման ժամկետները
2021թ. թողարկված պարտատոմսեր	9.5%	4.1%	2023
2022թ. թողարկված պարտատոմսեր	11%	5%	2025

20 Այլ փոխառու միջոցներ

Այլ փոխառու միջոցների կազմը.

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից փոխառու միջոցներ	44,636,290	54,300,591
ՀՀ Կառավարությունից փոխառու միջոցներ	35,187,132	33,617,057
Տեղական ֆինանսական կազմակերպություններից փոխառու միջոցներ	2,926,091	2,322,917
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	1,573,639	2,091,196
Այլ փոխառու միջոցներ	84,323,152	92,331,761

Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից փոխառությունները որոշակի ֆինանսական ծրագրերի շրջանակներում ՀՀ դրամով, ԱՄՆ դոլարով և Եվրոյով արտահայտված միջոցներ են՝ 2022թ.-ից 2028թ. մարման ժամկետներով:

20 Այլ փոխառու միջոցներ (շարունակություն)

ՀՀ կառավարությունից փոխառությունները հիմնականում ներառում են ՀՀ ԿԲ-ի վերաֆինանսավորման ծրագրերի շրջանակներում ՀՀ դրամով արտահայտված միջոցներ՝ 2022թ.-ից 2041թ. մարման ժամկետներով:

Տեղական ֆինանսական կազմակերպություններից փոխառությունները հիպոթեքային վերաֆինանսավորման ծրագրերի շրջանակներում ՀՀ դրամով արտահայտված միջոցներ են՝ 2022թ.-ից 2034թ. մարման ժամկետներով:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 35,972,279 հազ. ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 36,388,132 հազ. ՀՀ դրամ) համախառն արժեքով հաճախորդներին տրված վարկեր և ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարները հանդիսանում են գրավ ՀՀ Կառավարությունից և հայկական ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված ապահովված փոխառությունների համար (տե՛ս Ծանոթագրություններ 11 և 12):

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խուլմբը ունի հինգ վարկատուներ (2021թ.՝ հինգ), որոնցից ներգրավված այլ փոխառությունների մնացորդները գերազանցում են կապիտալի 10%-ը: Այդ մնացորդների համախառն արժեքը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 77,167,285 հազ. ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 81,358,062 հազ. ՀՀ դրամ):

Պարտադիր պայմանների խախտում

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի դուստր ձեռնարկությունը՝ «ԱԿԲԱ Լիզինգ» վարկային կազմակերպություն ՓԲԸ-ն խախտել է ֆինանսական հաստատության հետ կնքված վարկային պայմանագրերով նախատեսված մեկ պայմանագիր: Վարկային պայմանագրի պայմաններում Խմբի այլ կողմերի համար չկան դրույթներ, որոնք կհանգեցնեն փոխադարձ դեֆոլտի: Պայմանագրերի խախտմամբ փոխառու միջոցների չափը 1,145,153 հազ. ՀՀ դրամ ներկայացված է ակտիվների և պարտավորությունների մեկ տարվա ընթացքում մարման ժամկետների վերլուծության մեջ (Ծան. 34): Հաշվետու ամսաթվից հետո Խուլմբը պայմանագրային կողմից ստացել է ազատում ռիսկերի գծով:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խուլմբը բավարարել է բոլոր պարտադիր պայմանների հետ համապատասխանության պահանջները:

Վարձակալության գծով պարտավորություններ

Ստորև ներկայացված են վարձակալության գծով պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները և ժամանակաշրջանի ընթացքում դրանց փոփոխությունները:

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
Հունվարի 1-ի դրությամբ	2,091,196	1,365,804
Ավելացումներ	239,085	122,802
Փոփոխություններ	156,815	1,298,074
Տոկոսի ավելացում	107,690	110,963
Վճարումներ	(658,362)	(692,215)
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտներ	(260,564)	(114,232)
Պայմանագրի դադարեցում	(102,221)	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,573,639	2,091,196

2022թ. Խմբի ֆինանսական վարձակալության գծով ընդամենը դրամական միջոցների արտահոսքը կազմել է 658,362 հազ. ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 692,215 621,778 հազ. ՀՀ դրամ): 2021թ.-ին Խմբի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ընդամենը ոչ դրամական միջոցներով արտահայտված ավելացումները կազմել են 239,085 հազ. ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 122,802 հազ. ՀՀ դրամ):

21 Ստորադաս վարկեր

Ստորադաս վարկերը ներառում են՝

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված ստորադաս վարկեր	7,805,036	9,794,000
Ստորադաս վարկեր	7,805,036	9,794,000

Ստացված փոխառությունները խուճապ համարում է ստորադաս, եթե մնանկության դեպքում փոխառության մարումը կկատարվի իսկի մյուս բոլոր պարտավորությունների լրիվ մարումից հետո:

22 Այլ պարտավորություններ

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2022թ.	2021թ.
Կրեդիտորական պարտքեր աշխատակազմի նկատմամբ	3,998,386	2,366,706
Կրեդիտորական պարտքեր	3,273,592	3,236,430
Կենսաթոշակների վճարների գծով պարտավորություններ	3,307,766	-
Պարտավորությունների գծով պահուստ	2,666,591	-
Վարկային բնույթի պարտավորությունների գծով արժեզրկման պահուստ	94,763	211,416
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	13,341,098	5,814,552
Կանխավճարներ վարձակալներից	2,982,241	3,959,354
Շահութահարկից բացի այլ հարկային պարտավորություններ	811,643	455,009
Պարտքեր ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին	131,143	112,948
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	114,288	152,693
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	4,039,315	4,680,004
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	17,380,413	10,494,556

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պարտավորությունների պահուստը ներառում է իսկի դեմ ներկայացված որոշակի իրավական պահանջների գծով պահուստ՝ Է 2,666,591 հազ. ՀՀ դրամ գումարով: Ակնկալվում է, որ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի մնացորդը կօգտագործվի մինչև 2023թ. վերջը: Դեկլարության կարծիքով, համապատասխան իրավաբանական խորհրդատվություն ստանալուց հետո այս իրավական պահանջների արդյունքը չի առաջացնի որևէ էական վնաս, որը կգերազանցեր հաշվեգրված գումարները:

Պարտավորությունների գծով պահուստների շարժը հետևյալն է.

	Ճան.	Ընդամենը
Իրավական հայցի գծով պահուստ		
Հաշվեկշռային արժեքը		
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ		-
Ավելացումներ՝ ներառված շահույթում կամ վնասում	31	2,666,591
Հաշվեկշռային արժեքը		
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2,666,591

23 Կապիտալ

Թողարկված կապիտալ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իսկի բաժնետիրական կապիտալը կազմել է 55,000,000 հազ. դրամ (2021թ.՝ 55,000,000 հազ. դրամ): Հայտարարված, թողարկված և շրջանառվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 5,500 սովորական բաժնետոմսերից (2021թ.՝ 5,500 սովորական բաժնետոմսեր), որոնց յուրաքանչյուրի անվանական արժեքը կազմում է 10,000 հազ. դրամ (2021թ.՝ 10,000 հազ. դրամ):

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժիններ և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

Պահուստների բնույթը և նպատակը

Հիմնական միջոցների վերազնահատումից աճ

Հիմնական միջոցների վերազնահատումից աճը ներառում է մինչև հողի, շենքերի և փոխադրամիջոցների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը դրանց կուտակային դրական վերազնահատված արժեքը:

Ներդրումային արժեթղթերի վերազնահատման պահուստ

23 Կապիտալ (շարունակություն)

Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստը ներառում է իրական արժեքի կուտակային գուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

Պահուստի համալրում Էմիսիոն եկամտի հաշվին

2022 թվականի ապրիլի 12-ին Բանկի խորհուրդը որոշեց Էմիսիոն եկամտից 750,000 ՀՀ դրամ փոխանցել Բանկի պահուստային ֆոնդին, որը ներկայացված է սույն հաշվետվության մեջ «Չբաշխված շահույթ» բաժնում: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի պահուստային ֆոնդը կազմել է 8,250,000 հազ. ՀՀ դրամ (2021 թ.՝ 7,500,000 հազար դրամ):

Պահուստային ֆոնդը ստեղծվել է Բանկի կանոնադրության համաձայն, որը նախատեսում է այդ նպատակների համար պահուստի ստեղծում Բանկի նորմատիվային հաշվետվողականության պահանջների ներքո ներկայացված կանոնադրական կապիտալի ոչ պակաս, քան 15%-ի չափով: Պահուստային ֆոնդը չբաշխվող պահուստ է, որը ստեղծվում է նորմատիվային կանոնակարգերով սահմանված կարգով՝ ընդհանուր բանկային ռիսկերի, ներառյալ ապագա կորուստների և այլ չնախատեսված ռիսկերի կամ պայմանական դեպքերի առնչությամբ:

Բաժնետիրական կապիտալի համալրում չբաշխված շահույթից

2021թ. փետրվարի 25-ին Բանկի խորհուրդը որոշեց ավելացնել Բանկի բաժնետիրական կապիտալը՝ չբաշխված շահույթից 20,000,000 ՀՀ դրամ ուղղելով բաժնետիրական կապիտալին: Արդյունքում կապիտալը աճել է մինչև 50,000,000 ՀՀ դրամ: Բաժնետիրական կապիտալի ավելացումն իրականացվել է առկա բաժնետոմսերի անվանական արժեքի 6,000 դրամից 10,000 ՀՀ դրամի ավելացմամբ:

Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում

2021թ. ապրիլի 28-ին Բանկի բաժնետերերը հաստատել են 500,000 սովորական բաժնետոմսերի թողարկում՝ 10,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով և մեկ բաժնետոմսի համար 15,000 դրամ առաջարկի գնով: Այս բաժնետոմսերի դիմաց ստացված ընդհանուր հատուցումը կազմել է 7,500,000 հազ. ՀՀ դրամ: Անվանական արժեքի և ստացված դրամական հատուցման տարբերությունը ճանաչվել է Էմիսիոն եկամուտ՝ 2,500,000 հազ. ՀՀ դրամ: Բաժնետոմսերի այս թողարկումը գրանցվել է ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից:

Շահաբաժիններ

2022թ. ապրիլի 30-ի բաժնետերերի ժողովում Բանկը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար հայտարարել է շահաբաժիններ՝ ընդհանուր 3,300,000 ՀՀ դրամի սովորական բաժնետոմսերի գծով (600 հազ. ՀՀ դրամ մեկ բաժնետոմսի համար): Շահաբաժինները վճարվել են 2022թ.

Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ

Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը հաշվարկվում է որպես մայր կազմակերպության բաժնետերերին վերագրելի տարեկան շահույթի և տարվա ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի միջին կշռված քանակի հարաբերություն:

2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը չունի պայմանավորվածություններ, որոնք կարող են հանգեցնել սովորական բաժնետոմսերի հնարավոր նստացման:

Չազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
Մայր կազմակերպության բաժնետերերին վերագրելի տարեկան շահույթ	22,570,440	9,607,761
Սովորական բաժնետոմսերի միջին կշռված քանակ	5,500,000	5,333,333
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ, բազային և նստացված, մայր կազմակերպության բաժնետերերին վերագրելի, ՀՀ դրամ	4,103.72	1,801.56

Այս բացահայտման տեղեկատվությունը վերաներկայացվել է (Ծան. 3):

24 Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ

«ԱԿԲԱ Բանկ» Բաց Բաժնետիրական Ընկերության կապիտալում աշխատակիցների բաժնեմասնակցության ծրագիր

2021թ. հունիսին «ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ-ն, «ԱԿԲԱ Բանկ» ԲԲԸ-ն և «ԱԳԲԱ Լիզինգ» վարկային կազմակերպություն ՓԲԸ-ն հայտարարեցին «ԱԿԲԱ Բանկ» Բաց Բաժնետիրական Ընկերության կապիտալում աշխատակիցների բաժնեմասնակցության ծրագրի մեկնարկի մասին (այսուհետ՝ Ծրագիր)՝ որպես «ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ-ի, «ԱԿԲԱ Բանկ» ԲԲԸ-ի և «ԱԳԲԱ Լիզինգ» վարկային կազմակերպություն ՓԲԸ-ի առանցքային և հավատարիմ աշխատակիցների վարձատրման, պարգևատրման, առաջիադացման, մարդկային ռեսուրսների կառավարման համակարգի բաղկացուցիչ մաս:

Ծրագրի շրջանակներում «ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ-ն «ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ-ի, «ԱԿԲԱ Բանկ» ԲԲԸ-ի և «ԱԳԲԱ Լիզինգ» վարկային կազմակերպություն ՓԲԸ-ի աշխատակիցներին կնվիրաբերի Բանկի 300,000 (երեք հարյուր հազար) սովորական բաժնետոմս՝ յուրաքանչյուրը 10,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

2021թ. հունիսին խմբի աշխատակիցներն ստացան Բանկի 145,980 սովորական բաժնետոմս «ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ-ից՝ տրամադրման ամսաթվի դրությամբ յուրաքանչյուրը 12,591 ՀՀ դրամ իրական արժեքով, անվճար և առանց որևէ պայմանի:

Խմբի աշխատակիցներին տրամադրված բաժնետոմսերը՝ ընդամենը 624,238 հազ. ՀՀ դրամ իրական արժեքով, ճանաչվել են որպես անձնակազմի գծով ծախս 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար Համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում և որպես լրացուցիչ կապիտալ՝ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվությունում (2021թ.՝ 2,452,257 հազ. ՀՀ դրամ):

Բանկը ներգրավել է անկախ խորհրդատուի բաժնետոմսերի իրական արժեքը գնահատելու համար: Բաժնետոմսերի գնահատման համար օգտագործվել է շահաբաժինների գեղջման մեթոդը, որ ներառում է.

- ֆինանսական մոդելի ընդհանուր ենթադրությունների ու կառուցվածքի որոշում,
- Բանկի և նրա դուստր ընկերությունների հաշվեկշռի կանխատեսում,
- Բանկի և նրա դուստր ընկերությունների ֆինանսական արդյունքների կանխատեսում,
- Շահաբաժինների կանխատեսում՝ հաշվի առնելով կապիտալի համարժեքության և իրացվելիության պահանջները,
- Չեղջման դրույքի որոշում,
- Բանկի մնացորդային արժեքի որոշում,
- Ֆինանսական արդյունքների կանխատեսման մեջ չներառված ակտիվների և պարտավորությունների վերլուծություն,
- Բանկի կապիտալի 100%-ի հաշվարկ:

Չեղջման դրույքը որոշվել է համանման բանկի բաժնային գործիքներից պահանջվող եկամտաբերության դրույքի հիման վրա:

25 Պայմանագրային և պայմանական պարտավորություններ

Գործարար միջավայր

Հայաստանի Հանրապետությունը շարունակում է տնտեսական բարեփոխումները և իրավական, հարկային ու օրենսդրական համակարգերի զարգացումը՝ շուկայական տնտեսության պահանջներին համապատասխան: Հայաստանի տնտեսության ապագա կայունությունը առավելապես կախված է այս բարեփոխումներից և զարգացումներից, ինչպես նաև կառավարության կողմից իրականացվող տնտեսական, ֆինանսական և դրամավարկային քաղաքականությունների արդյունավետությունից:

Դեկավարությունը գտնում է, որ ձեռնարկում է համապատասխան միջոցներ ներկայիս իրավիճակում խմբի գործունեության կայունությունը ապահովելու համար:

25 Պայմանագրային և պայմանական պարտավորություններ (շարունակություն)

Իրավական միջավայր

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Խումբը հանդիսանում է դատական հայցերի և պահանջների առարկա: Ղեկավարության համոզմամբ նման հայցերի և պահանջների արդյունքում ծագող հնարավոր պարտավորությունները (առկայության դեպքում) Եական բացասական ազդեցություն չեն ունենա Խմբի ֆինանսական վիճակի կամ հետագա գործունեության արդյունքների վրա:

Հարկային միջավայր

ՀՀ հարկային համակարգը համեմատաբար Նոր Է, և Նրան բնորոշ են հաճախակի փոփոխությունները օրենսդրությունում, պաշտոնական հայտարարություններում և դատական որոշումներում, որոնք հաճախ ոչ հստակ և հակասական են և ենթակա տարընթերցումների տարբեր հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր, տուգանքներ և տուկոսային վճարներ: Հարկային օրենսդրությունը խախտելու դեպքում, լրացուցիչ հարկային պարտավորություններ, տույժեր և տուգանքներ չեն կարող կիրառվել հարկային մարմինների կողմից, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները ՀՀ-ում կարող են առաջացնել հարկային ռիսկեր, որոնք ավելի Եական են, քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը գտնում է, որ պատշաճ կերպով Է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ հիմնված ՀՀ հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների՝ իր մեկնաբանությունների վրա: Սակայն համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբեր լինել, և ֆինանսական վիճակի վրա ազդեցությունը կարող է Եական լինել, եթե տվյալ մարմինները կարողանան պարտադրել իրենց մեկնաբանությունները:

Ղեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի պայմանական և պայմանագրային պարտավորությունները ներառում են հետևյալ հոդվածները.

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2022թ.	2021թ.
Վարկային բնույթի պարտավորություններ		
Վարկերի, վարկային գծեր	14,750,201	13,916,868
Վարկային քարտեր	15,908,017	14,984,639
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	23,887,159	14,130,722
Պայմանագրային և պայմանական պարտավորություններ	54,545,377	43,032,229

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

Վարկերի, վարկային գծերի և վարկային քարտերի գծով պարտավորություններ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>				
ԱՎԿ պահուստ 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	202,626	1,407	6,212	210,245
Նոր ակտիվներ	43,757	-	-	43,757
Մարված ակտիվներ	(78,279)	(2,056)	(3,759)	(84,094)
Տեղափոխում Փուլ 1	692	(692)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(789)	789	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(1,185)	(43)	1,228	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ ների վրա				
Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	(599)	256	1,085	742
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(72,952)	(478)	(114)	(73,544)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(3,990)	(88)	(169)	(4,247)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	89,281	(905)	4,483	92,859

Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	Փուլ 1	Ընդամենը
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>		
ԱՎԿ պահուստ 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,171	1,171
Նոր ակտիվներ	1,846	1,846
Մարված ակտիվներ	(1,120)	(1,120)
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	18	18
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(11)	(11)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,904	1,904

25 Պայմանագրային և պայմանական պարտավորություններ (շարունակություն)

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

Վարկերի, վարկային գծերի և վարկային քարտերի գծով պարտավորություններ Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	389,008	2,590	5,061	396,659
Նոր ակտիվներ	67,060	-	-	67,060
Մարված ակտիվներ	(113,009)	(1,782)	(2,787)	(117,578)
Տեղափոխում Փուլ 1	465	(419)	(46)	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(273)	273	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(2,794)	(178)	2,972	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ ներքին վրա				
Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(391)	1,316	1,168	2,093
Արտաբնական փոփոխություններ	(128,350)	(192)	60	(128,482)
Արտաբնական փոփոխությունների ճշգրտումներ	(9,090)	(201)	(216)	(9,507)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	202,626	1,407	6,212	210,245

Երաշխիքներ և ակտիվիտիվներ Հազ. ՀՀ դրամ	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	745	745
Նոր ակտիվներ	1,154	1,154
Մարված ակտիվներ	(728)	(728)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,171	1,171

26 Չուտ տոկոսային եկամուտ

Չուտ տոկոսային եկամուտը ներառում է.

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ. (վերաներկայացված)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		
Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	50,498,995	42,944,572
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	281,069	598,700
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	165,688	193,600
Այլ	1,460	86,340
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	50,947,212	43,823,212
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		
Պարտքային գործիքներ	1,317,522	1,333,388
Տոկոսային հասույթ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	52,264,734	45,156,600
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	5,722,526	3,048,611
Այլ տոկոսային եկամուտ	130,240	476,102
Այլ տոկոսային հասույթ	5,852,766	3,524,713
Ընդամենը տոկոսային հասույթ	58,117,500	48,681,313
Տոկոսային ծախս		
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	15,689,446	12,985,432
Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս վարկեր, բացառությամբ՝ վարձակալության գծով պարտավորությունների	7,105,788	7,340,858
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	475,780	261,868
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	252,100	182,818
Այլ	673,756	144,857
Տոկոսային ծախս՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	24,196,870	20,915,833
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	107,690	110,963
Տոկոսային ծախս	24,304,560	21,026,796
Չուտ տոկոսային եկամուտ	33,812,940	27,654,517

Այս բացահայտման տեղեկատվությունը վերաներկայացվել է (Ծան. 3):

27 Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ

Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտը ներառում է հետևյալ հոդվածները.

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ. (վերաներկայացված)
Պլաստիկ քարտերի սպասարկում	6,031,224	3,853,604
Դրամական փոխանցումներ	1,404,119	668,611
Կանխիկացման ծառայություններ	731,665	262,213
Երաշխիքների և ակրեդիտիվների թողարկում	568,406	436,782
Միջնորդավճարներ վարձակալության սարքավորումների մատակարարներից	148,649	228,322
Բանկային հաշիվների սպասարկման վճարներ	281,152	442,752
Ապահովագրական գործակալ հանդես գալու հանձնաժողովներ	225,424	135,167
Այլ	269,216	267,108
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	9,659,855	6,294,559
Պլաստիկ քարտերի սպասարկում	3,093,747	2,319,495
Դրամական փոխանցումներ	316,813	64,341
Այլ	213,371	126,718
Միջնորդավճարների գծով ծախս	3,623,931	2,510,554
Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ	6,035,924	3,784,005

28 Այլ եկամուտ

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ. (վերաներկայացված)
Հողերի և շինությունների վերագնահատումից օգուտ	1,212,817	527,612
Այլ	235,468	357,463
Ընդամենը այլ եկամուտ	1,448,285	885,075

29 Այլ գործառնական ծախսեր

Այլ գործառնական ծախսերի կազմը.

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
Երաշխիքային վճարներ ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին	485,210	448,438
Վարկերի հավաքագրման գծով ծախսեր	367,100	363,975
Շահութահարկից բացի այլ հարկեր	342,734	297,461
Ինկասացիայի գծով ծախսեր	232,930	173,831
Հիմնական միջոցների օտարումից վնաս	150,469	112,292
Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի վճարումներ	78,848	70,117
Անդամակցության վճարներ	45,480	61,272
Արժեթղթերի ռեեստրի վարման վճար	13,288	15,016
Վճարված տույժեր և տուգանքներ	8,433	27,163
Այլ	712,769	437,601
Այլ գործառնական ծախսեր	2,437,261	2,007,166

30 Այլ ընդհանուր և վարչական ծախսեր

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
Գովազդ և մարկետինգ	851,345	1,066,975
Նորոգում և տեխնիկական սպասարկում	854,401	678,365
Ծրագրային ապահովման սպասարկման ծախս	484,258	649,570
Կապ	358,370	360,979
Անվտանգություն	303,442	279,454
Կոմունալ ծառայություններ և գրասենյակային պարագաներ	254,504	193,069
Ապահովագրություն	190,012	151,969
Ներկայացուցչական ծախսեր	172,932	145,517
Գործառնական վարձակալության գծով ծախս	58,671	32,240
Այլ	397,205	408,705
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	3,925,140	3,966,843

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար խումբը ճանաչել է 6,381 հազ. ՀՀ դրամ կարճաժամկետ վարձակալության և 52,290 հազ. ՀՀ դրամ ցածրարժեք ակտիվների վարձակալության գծով ծախսեր (2021թ.՝ 7,617 հազ. ՀՀ դրամ կարճաժամկետ վարձակալության գծով ծախս և 28,442 հազ. ՀՀ դրամ ցածրարժեք ակտիվների վարձակալության գծով ծախս):

31 Այլ արժեզրկման և պահուստների գծով ծախս

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2022թ.	2021թ.
Պարտավորությունների պահուստի գծով ծախս (Ծան. 22)	2,666,591	-
Ոչ կյութական ակտիվների արժեզրկման գծով ծախս	591,800	-
Բռնագանձված ակտիվների արժեզրկման գծով ծախս	24,994	95,529
Այլ արժեզրկման և պահուստների գծով ծախս	3,283,385	95,529

32 Ռիսկերի կառավարում

Ներածություն

Ռիսկերը բնորոշ են իսկևի գործունեությանը և կառավարվում են մշտական հայտնաբերման, չափման և մոնիթորինգի գործընթացների միջոցով, որոնք ենթակա են ռիսկերի սահմանաչափերին և մշտական վերահսկողության: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը ունի որոշիչ նշանակություն իսկևի եկամտաբերության հաստատուն մակարդակի պահպանման հարցում, և իսկևի յուրաքանչյուր աշխատակից պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների շրջանակում ի հայտ եկող ռիսկերի համար: Հիմնական ռիսկերը, որոնց ենթակա է խումբը, վարկային, իրացվելիության և շուկայական ռիսկերն են: Վերջինս իր հերթին բաժանվում է արտարժույթային և տոկոսադրույքի ռիսկերի: Խումբը ենթակա է նաև գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի կառավարման գործառնությունը ծածկում է նաև այնպիսի բիզնես ռիսկեր, ինչպիսիք են շրջակա միջավայրում, տեխնոլոգիաներում և տնտեսության ճյուղերում փոփոխությունները՝ դրանց հետ առնչություն ունեցող տարբեր ստորաբաժանումների ներգրավման միջոցով:

Ռիսկերի կառավարման համակարգ

Ռիսկերի հայտնաբերման և վերահսկման հիմնական պատասխանատվությունը կրում է Բանկի խորհուրդը, սակայն առկա են առանձին անկախ մարմիններ, որոնք պատասխանատու են ռիսկերի կառավարման և մոնիթորինգի համար:

Բանկի խորհուրդը

Բանկի խորհուրդը պատասխանատու է ընդհանուր ռիսկերի կառավարման քաղաքականության, ռիսկերի կառավարման ռազմավարության և սկզբունքների հաստատման համար:

Գլխավոր գործադիր տնօրեն

Գլխավոր գործադիր տնօրենը պատասխանատու է իսկևում ռիսկերի գործընթացի կառավարման և վերահսկման համար:

Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողով

Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողովը ընդհանուր առումով պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ռազմավարության և դրա իրականացման սկզբունքների, շրջանակների, քաղաքականությունների և սահմանաչափերի մշակման համար: Այն պատասխանատու է ռիսկերի հիմնարար խնդիրների համար և կառավարում ու վերահսկում է ռիսկերի հետ կապված համապատասխան որոշումները:

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանում

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը պատասխանատու է բոլոր տեսակի ռիսկերի սահմանման, գնահատման, վերահսկողության և կառավարման համար: Անկախ վերահսկման գործընթաց ապահովելու համար, յուրաքանչյուր քայլից հետո ներկայացվում է հաշվետվություն:

Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման բաժին

Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման բաժինը պատասխանատու է իսկևի ակտիվների և պասիվների և ընդհանուր ֆինանսական կառուցվածքի կառավարման համար: Այն նաև պատասխանատու է իսկևի ֆինանսավորման և իրացվելիության ռիսկերի համար:

32 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ներքին աուդիտ

Խմբի կողմից իրականացվող ռիսկերի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում Ներքին աուդիտի ստորաբաժանման կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ խմբի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտի ստորաբաժանումը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Ներքին Աուդիտի հանձնաժողովին:

Ռիսկերի գնահատման և հաշվետվության համակարգեր

Տարբեր ռիսկերի վերլուծության և գնահատման ժամանակ Խումբն ընդունում է անհատական մոտեցում՝ կիրառելով վիճակագրական մոդելներ, զգայունության վերլուծություններ, ինչպես նաև վերլուծելով տարբեր ռիսկային ցուցանիշների դինամիկան և անհրաժեշտության դեպքում ձեռնարկելով համապատասխան միջոցներ: Մոդելները հետազայում փորձարկվում են վավերականության ստուգման նպատակով: Խումբը նաև կիրառում է վատագույն դեպքի սցենարներ, որոնք կառաջանան այն դեպքում, երբ ծայրահեղ դեպքերը, որոնք քիչ հավանական է, որ տեղի կունենան, փաստացի տեղի են ունենում:

Ռիսկերի դիտարկումը և վերահսկումը հիմնականում իրականացվում է խմբի կողմից հաստատված սահմանաչափերի հիման վրա: Այս սահմանաչափերը արտացոլում են խմբի գործարար ռազմավարությունը և շուկայական միջավայրը, ինչպես նաև այն ռիսկի մակարդակը, որը Խումբը պատրաստ է ընդունել՝ լրացուցիչ շեշտադրելով տնտեսության ընտրված ոլորտները: Բացի այդ, Խումբը դիտարկում և գնահատում է ընդհանուր ռիսկին ենթարկվելու առավելագույն մակարդակը բոլոր տեսակի ռիսկերի և գործունեությունների գծով:

Բոլոր բիզնես ուղղություններին վերաբերող վարկային ռիսկի մասին տեղեկատվությունը ուսումնասիրվում և մշակվում է ռիսկերը վերլուծելու, վերահսկելու և վաղ հայտնաբերելու համար: Այս տեղեկատվությունը ներկայացվում և բացատրվում է Գլխավոր գործադիր տնօրենին, Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողովին և բոլոր բիզնես ստորաբաժանումների ղեկավարներին: Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողովին ներկայացված հաշվետվությունը ներառում է ընդհանուր վարկային ռիսկին ենթարկվածության վերլուծություն, վարկերի համակենտրոնացման սահմանաչափերի դիտարկման արդյունքները, ճեղքվածքների (GAP) վերլուծություն, VaR գնահատում, իրացվելիության գործակիցներ և նպատակային ցուցանիշների վերլուծություն, սթրես թեստ վերլուծություն, ընդհանուր ռիսկի ախորժակի վերահսկում և ռիսկերի պրոֆիլի փոփոխությունները: Եռամսյակային կտրվածքով մանրամասն հաշվետվություն է ներկայացվում հաճախորդների, տնտեսության և բիզնես ուղղությունների ռիսկերի վերաբերյալ: Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողովը քննարկում է ռիսկերի հետ կապված էական խնդիրները և հաստատում քայլերը՝ ուղղված դրանց նվազեցմանը և կառավարմանը: Բանկի խորհուրդը եռամսյակը մեկ ստանում է ռիսկերի համապարփակ հաշվետվություն, ինչը ներառում է անհրաժեշտ ամբողջական տեղեկատվություն խմբի ընդհանուր ռիսկերը գնահատելու և դրանց մասին եզրակացություն կազմելու համար:

Խմբի բոլոր մակարդակների համար հատուկ հարմարեցված ռիսկերի հաշվետվություններ են պատրաստվում և ներկայացվում, որպեսզի բոլոր բիզնես ստորաբաժանումները ապահովված լինեն լիարժեք, անհրաժեշտ և արդի տեղեկատվությամբ:

Ռիսկերի սահմանաչափերի խախտման դեպքում օրական ահազանգներ են ուղարկվում խմբի համապատասխան ստորաբաժանումներին, ինչպես նաև Գլխավոր գործադիր տնօրենին, և քննարկվում ու կիրառվում են համապատասխան միջոցներ:

Ռիսկերի նվազեցում

Որպես ընդհանուր ռիսկերի կառավարման գործընթացի մաս, Խումբը կիրառում է ածանցյալ և այլ գործիքներ՝ կառավարելու համար տոկոսադրույքների և արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխություններից առաջացող ռիսկը, կապիտալի և վարկային ռիսկերը, ինչպես նաև կանխատեսվող գործարքներից առաջացող ռիսկերը:

Խումբը լայնորեն օգտագործում է գրավ՝ վարկային ռիսկը նվազեցնելու նպատակով:

32 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ռիսկերի գերկենտրոնացում

Ռիսկի համակենտրոնացումը ի հայտ է գալիս այն դեպքերում, երբ մի շարք գործընկերներ իրականացնում են համանման գործունեություն, կամ երբ գործունեությունը վարում են մեկ աշխարհագրական տարածաշրջանում, կամ երբ գտնվում են համանման տնտեսական գործոնների ազդեցության ներքո, որոնց հետևանքով իրենց պարտավորությունների կատարումը նմանապես է արձագանքում տնտեսական, քաղաքական և այլ պայմանների փոփոխությանը: Ռիսկի համակենտրոնացումները արտացոլում են խմբի գործունեության արդյունքների համեմատական զգայունությունն այն պայմանների նկատմամբ, որոնք ազդում են որոշակի ոլորտի կամ աշխարհագրական տարածաշրջանի վրա:

Ռիսկի գերկենտրոնացումից խուսափելու նպատակով խմբի քաղաքականությունը և ընթացակարգերը ներառում են յուրահատուկ սկզբունքներ, որոնք ուղղված են առավելագույն կերպով բազմազանեցված պորտֆել ապահովելուն: Իրականացվում է սահմանված համակենտրոնացման կառավարում:

Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկն այն ռիսկն է, որի պատճառով խումբը կարող է կրել վնասներ՝ հաճախորդների կամ գործընկերների կողմից պարտավորությունների չկատարման դեպքում: Խումբը իրականացնում է վարկային ռիսկի վերահսկում և կառավարում՝ սահմանելով ռիսկի այն սահմանաչափը, որը պատրաստ է ընդունել անհատական գործընկերների և աշխարհագրական ու տնտեսական համակենտրոնացումների համար, ինչպես նաև դիտարկելով զգայունությունը նման սահմանաչափերի նկատմամբ:

Խումբը հաստատել է վարկային որակի ստուգման գործընթաց՝ ապահովելու գործընկերների վարկունակության հնարավոր փոփոխությունների վաղ բացահայտումը, ներառյալ գրավների պարբերաբար վերանայումը: Գործընկերների սահմանաչափերը հաստատված են վարկային ռիսկերի դասակարգման համակարգի միջոցով, որը յուրաքանչյուր գործընկերոջ համար սահմանում է ռիսկի վարկանիշ: Ռիսկերի վարկանիշները ենթակա են պարբերաբար վերանայման: Վարկերի որակի ստուգման գործընթացը խմբին թույլ է տալիս գնահատել հնարավոր վնասը այն ռիսկերի հետևանքով, որոնց նկատմամբ այն զգայուն է, և ձեռնարկել ուղղիչ գործողություններ:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներից ծագող վարկային ռիսկը ցանկացած պահի սահմանափակվում է ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված դրական իրական արժեքով:

Վարկային բնույթ ունեցող պարտավորությունների հետ կապված ռիսկեր

Խումբը իր հաճախորդներին ընձեռում է երաշխիքների և ակրեդիտիվների ստացման հնարավորություն, որոնց գծով խմբի մոտ կարող է անհրաժեշտություն ծագել հաճախորդների անունից կատարելու վճարումներ: Հաճախորդները վճարումները կատարում են պայմանագրերում ամրագրված պայմանների համաձայն: Խումբը կրում է ռիսկեր, որոնք համարժեք են վարկային ռիսկերին, և նվազեցվում են նույն ընթացակարգերի և ռիսկի վերահսկման քաղաքականության վարման շնորհիվ:

Վարկային ռիսկի առավելագույն չափը ֆինանսական գործիքների գծով

Ռիսկի առավելագույն չափը ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվության տարրերի վրա, ներառյալ ածանցյալ գործիքները, գտման և գրավի պայմանագրերի միջոցներով ռիսկը մեղմացնելու ազդեցությունից առաջ, ներկայացված է հաշվեկշռային արժեքով:

Իրական արժեքով ներկայացված ֆինանսական գործիքների դեպքում, հաշվեկշռային արժեքը արտահայտում է ընթացիկ վարկային ռիսկը, բայց ոչ ռիսկի առավելագույն չափը, որը կարող է առաջանալ արժեքի փոփոխությունից:

Ֆինանսական գործիքների յուրաքանչյուր մակարդակի վարկային ռիսկի առավելագույն չափի վերաբերյալ առավել մանրամասն տեղեկատվությունը ներկայացված է առանձին

32 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ծանոթագրություններում: Ապահովման միջոցների և ռիսկի նվազեցման այլ մեթոդների ազդեցությունը ներկայացված է Ծանոթագրություններ 11-ում և 12-ում:

Արժեզրկման գնահատում

Խումբը ԱՎԿ-ն հաշվարկում է հավանականությամբ կշռված մի շարք սցենարներով՝ գնահատելու ակնկալվող դրամական միջոցների պակասորդները, զեղչված արդյունավետ տոկոսադրույքի մոտարկմամբ: Դրամական միջոցների պակասորդը կազմակերպությանը պայմանագրով վճարման ենթակա դրամական միջոցների հոսքերի և կազմակերպության ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի միջև տարբերությունն է: ԱՎԿ հաշվարկի մեխանիզմները ներկայացված են ստորև, և դրանց հիմնական տարրերը հետևյալն են՝

- PD** **Դեֆոլտի հավանականությունը** որոշակի ժամանակային հորիզոնի ընթացքում դեֆոլտի հավանական լինելու գնահատումն է: Դեֆոլտը միայն կարող է տեղի ունենալ գնահատված ժամանակահատվածում որոշակի պահի, եթե գործիքը նախկինում չի ապաճանաչվել և դեռևս պորտֆելում է:
- EAD** **Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը ապագա դեֆոլտի ամսաթվի դրությամբ** գործիքի գնահատված արժեքն է՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո ակնկալվող փոփոխությունների ազդեցությունը, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսների վճարումները՝ պայմանագրով նախատեսված կամ այլ կերպ, բաց թողնված վճարումների վրա հաշվեգրված տոկոսները և այլն:
- LGD** **Դեֆոլտի դեպքում կորստի չափը** դրամական միջոցների կորստի գնահատումն է, որն առաջանում է, երբ որոշակի պահի տեղի է ունենում դեֆոլտ: Դա պայմանագրով սահմանված դրամական միջոցների հոսքերի և այն դրամական միջոցների հոսքերի տարբերությունն է, որոնք վարկատուն ակնկալում է ստանալ՝ ներառյալ գրավների իրացումից միջոցները: Այն սովորաբար արտահայտվում է որպես դեֆոլտի դեպքում գործիքի արժեքից (EAD) տոկոս:

ԱՎԿ պահուստը հիմնվում է վարկային վնասների վրա, որոնք ակնկալվում է, որ կառաջանան ակտիվի կյանքի ընթացքում (ակտիվի կյանքի ընթացքում ակնկալվող վարկային վնաս կամ ԱՎԱՎԿ), եթե առկա չէ վարկային ռիսկի զգալի աճ սկզբնական ճանաչումից հետո, որի դեպքում պահուստը հիմնվում է 12 ամսվա ընթացքում ակնկալվող վարկային վնասի վրա (12ամԱՎԿ): 12ամԱՎԿ-ը ԱՎԱՎԿ-ի այն մասն է, որը ներկայացնում է ֆինանսական գործիքի գծով պարտավորությունների չկատարման դեպքերի արդյունք հանդիսացող ԱՎԿ-ները, որոնք հնարավոր են հաշվետու ամսվան հաջորդող 12 ամիսների ընթացքում: Ինչպես ԱՎԱՎԿ-ն, այնպես էլ 12ամԱՎԿ-ն հաշվարկվում են անհատական կամ խմբային հիմունքով՝ ելնելով ֆինանսական գործիքների համապատասխան պորտֆելի բնույթից:

Խումբը քաղաքականություն է սահմանել՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտին իրականացնել գնահատում՝ արդյոք ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկը զգալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից հետո, հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում դեֆոլտ տեղի ունենալու ռիսկի փոփոխությունը: Վերոնշյալ գործընթացի հիման վրա, Խումբը խմբավորում է իր վարկերը՝ ըստ փուլերի, ինչպես նկարագրված է ստորև.

- Փուլ 1:** Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Խումբը պահուստ է ճանաչում 12 ամսվա ԱՎԿ-ի հիման վրա: 1-ին փուլի վարկերը ընդգրկում են նաև գործիքներ, որոնց դեպքում վարկային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 2-րդ փուլից:
- Փուլ 2:** Երբ գործիքի վարկային ռիսկը զգալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից հետո, Խումբը պահուստը ճանաչում է վարկի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող վարկային կորուստների (ԱՎԱՎԿ) համար: 2-րդ փուլի վարկերը ընդգրկում են նաև գործիքներ, որոնց դեպքում պարտքային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 3-րդ փուլից:
- Փուլ 3:** Ակտիվը համարվում է արժեզրկված:
- POCI:** Ձեռք բերված կամ ստեղծված՝ արժեզրկված (POCI) ակտիվները ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք արժեզրկված են սկզբնական ճանաչման ժամանակ: Տվյալ ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ հաշվառվում են իրական արժեքով, և տոկոսային եկամուտը հետագայում ճանաչվում է վարկային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքի հիման վրա: ԱՎԿ-ն միայն ճանաչվում կամ ապաճանաչվում է այնքանով, որքանով որ հետագայում փոխվում է ակտիվի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող վարկային կորուստների գնահատականը:

32 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Դեֆոլտի սահմանումը և ձեռնարկվող միջոցառումները

Խուճբը ֆինանսական գործիքը համարում է դեֆոլտի ենթարկված և, հետևաբար, Փուլ 3 (վարկային տեսանկյունից արժեզրկված) ԱՊԿ-ի հաշվարկների համար բոլոր այն դեպքերում, երբ.

- վարկառու ունի 91 օր ժամկետանց պարտավորություն իր պայմանագրային վճարումների գծով.
- տվյալ վարկառուի բոլոր պարտավորությունները, եթե դրանցից առնվազն մեկը Բանկում և/կամ այլ ֆինանսական կազմակերպություններում 90 օրից ավելի ժամկետանց է (ներառյալ ֆիզիկական անձի և անհատ ձեռնարկատիրոջ պատկանելությունը).
- տվյալ վարկառուի բոլոր պարտավորությունները, եթե փոխկապակցված անձանց պարտավորություններից առնվազն մեկը Բանկում 90 օրից ավելի ժամկետանց է.
- վարկառուի անբարենպաստ ֆինանսական վիճակի պատճառով վերաֆինանսավորված կամ վերանայված ակտիվներ, որոնք Բանկում ավելի քան 30 օր ժամկետանց են:
- տվյալ վարկառուի բոլոր պարտավորությունները, եթե դրանցից առնվազն մեկը Բանկում ենթակա է վերաֆինանսավորման կամ վերանայման, և որը ավելի քան 30 օր ժամկետանց է:

Խուճբը բանկերին տրված վարկերը համարում է դեֆոլտի ենթարկված և անմիջապես ձեռնարկում է քայլեր, եթե գործընկերը հաշվետու ամսաթվի վերջի դրությամբ չի վճարել հաշվեզրկված տոկոսները (արժեկտրոնները) և/կամ հիմնական գումարը ավելի քան 15 աշխատանքային օր:

Ֆինանսական գործիքը նաև համարվում է արժեզրկված՝ հիմք ընդունելով սահմանված այլ քանակական և որակական գործոններ, ինչպիսիք են փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերի որակը, վերանայման կարգավիճակը, ինչպես նաև ֆինանսական մոնիտորինգի արդյունքները, որոնք հաստատվում են ղեկավարության կողմից:

- փոխկապակցված կողմերին տրամադրված վարկերի որակը.
- վերանայման կարգավիճակը,
- ֆինանսական մոնիտորինգի արդյունքները, որոնք հաստատվում են ղեկավարության կողմից,
- վարկի ապահովման նվազեցում՝ գրավատուի կողմից գրավի լրիվ կամ մասնակի կորստի, ֆիզիկական վնասի կամ ապօրինի վաճառքի կամ շուկայական արժեքի նվազման պատճառով վարկի ապահովության գործակցի նվազման հետևանքով.
- վարկերի կենտրոնացումը այլ անձանց, ներառյալ կենտրոնացումը ընտանիքի անդամների շրջանում
- վարկառուի կողմից վարկերի մարումից հրաժարվելը և 30-ից ավելի ժամկետանց օրերի առկայությունը. Այս չափանիշը վերաբերվում է բոլոր վարկերին, որոնց նկատմամբ կիրառվում է մոնիտորինգի եզրակացությունը.
- ֆորս-մաժորային հանգամանքները՝ վարկառուի կամ միակ սեփականատիրոջ մահը, հաշմանդամությունը, ծանր հիվանդությունները: Այս չափանիշը կիրառվում է հաճախորդի բոլոր վարկերի նկատմամբ, և
- բնական աղետներ կամ համաճարակներ. Այս չափանիշը վերագրվում է բոլոր այն վարկերին, որոնց նկատմամբ կիրառվում է մոնիտորինգի եզրակացությունը:

Հաճախորդի անվճարունակության որակական գնահատման շրջանակներում Խուճբը նաև դիտարկում է տարատեսակ դեպքերը, որոնք կարող են վկայել վճարման անհավանականության մասին: Նման դեպքեր տեղի ունենալու պարագայում, Խուճբը մանրամասն դիտարկում է, թե արդյոք տվյալ դեպքի արդյունքում հաճախորդը պետք է ճանաչվի անվճարունակ և դասակարգվի Փուլ 3-ում՝ ԱՎԿ հաշվարկման նպատակով, թե համապատասխանում է Փուլ 2-ի կիրառմանը:

Խմբի քաղաքականությունն է ֆինանսական գործիքը դիտարկել որպես «վերականգնված» և, հետևաբար, վերադասակարգմամբ դուրս բերել 3-րդ փուլից, երբ դեֆոլտի չափանիշներից ոչ մեկը գոյություն չունի առնվազն վեց ամիս անընդմեջ: Ակտիվի վերականգնումից հետո այն 2-րդ կամ 1-ին փուլ դասակարգելու որոշումը կախված է վարկառուի կողմից պարտքի սպասարկման օրինաչափությունից և գնահատման ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ առաջնային ՎՈՆԱ (SICR) չափանիշների առկայությունից:

32 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Դեֆոլտի հավանականության գնահատման գործընթացը

Գանձապետական և միջբանկային հարաբերություններ

Խմբի գանձապետական և միջբանկային հարաբերությունները և գործընկերները իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ծառայություններ մատուցող կազմակերպություններ, բանկեր, բրոքերներ-դիլերներ, արտարժույթի առջուվաճառք իրականացնող ընկերություններ և քլիրինգային ընկերություններ: Այս հարաբերությունների առումով Խմբի ֆինանսական ռիսկերի կառավարման բաժինը գնահատում է հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվությունը, մասնավորապես ֆինանսական տեղեկատվությունը և այլ արտաքին տվյալներ, օր՝ արտաքին վարկանիշները:

Հաճախորդներին տրված վարկեր

Խմբավորում

Հաճախորդներին տրված վարկերի, որոնք պատկանում են Փուլ 1-ին և Փուլ 2-ին, ինչպես նաև անհատապես ոչ Էական Փուլ 3-ին պատկանող վարկերի համար, Խումբը հաշվարկում է ԱՎԿ պորտֆելի մակարդակով: Խումբն առանձնացնում է պորտֆելների հետևյալ տեսակները.

- կորպորատիվ վարկեր,
- սպառողական վարկեր,
- գյուղատնտեսական վարկեր,
- հիփոթեքային վարկեր,
- այլ (վարկային քարտեր և ոսկու գրավով ապահովված վարկեր):

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով դեֆոլտի հավանականությունը հիմնվում է անցյալ ժամանակաշրջանների տեղեկությունների վրա և հաշվարկվում է հավանականության փոփոխության մատրիցաներով՝ հիմք ընդունելով վարկային պորտֆելների ժամկետայնության վերաբերյալ առկա տեղեկությունները: Հավանականությունները հաշվարկվում են որպես 12 ամիս ժամանակաշրջանի ընթացքում դեֆոլտ կատեգորիաների միջև փոխանցվող վարկերի մասնաբաժինը ընդհանուր վարկերի նկատմամբ ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ: Դեֆոլտի հավանականությունը հաշվարկելիս Խումբը դիտարկում է կանխատեսվող մակրոտնտեսական ցուցանիշները, որոնք ունեն Էական ազդեցություն դեֆոլտի հավանականության վրա՝ հաշվարկված ըստ ժամանակային շարքերի ռեգրեսիայի վերլուծության:

Հիմք ընդունելով մակրոտնտեսական պարամետրերի պատմական կանխատեսումների գնահատման շեղումները փաստացի միտումներից՝ մակրոտնտեսական զարգացման երեք սցենարները ուղղված են երեք դեֆոլտի հավանականության PIT մատրիցների վերջնական արդյունքին, որոնք կշռված են 15%, 70% և 15% հավանականություններով՝ լավագույն, բազային և վատագույն սցենարներին համապատասխան:

Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը

Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը (EAD) իրենից ներկայացնում է արժեզրկման գնահատման ենթակա ֆինանսական գործիքների համախառն հաշվեկշռային արժեքը, որը հաշվի է առնում ինչպես հաճախորդի ունակությունը մեծացնելու իր վարկի գումարը դեֆոլտին մոտենալու դեպքում, այնպես էլ հնարավոր վաղաժամկետ մարումները: Փուլ 1-ում գտնվող ակտիվների համար Խումբը գնահատում է 12 ամսվա ընթացքում հնարավոր դեֆոլտի հավանականությունը 12ամսվա հաշվարկելու նպատակով: Փուլ 2, Փուլ 3 դասերին պատկանող և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների համար դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը դիտարկվում է գործիքների ողջ կյանքի տևողության ընթացքում տեղի ունեցող դեպքերի համար:

Դեֆոլտի ժամանակ կորստի չափը

Խումբը դեֆոլտի ժամանակ կորստի չափը հաշվարկելու նպատակով օգտագործում է դեֆոլտի ամսաթվից հետո վերականգնումների վերաբերյալ պատմական տվյալները բոլոր դեֆոլտի ենթարկված վարկերի կտրվածքով: Դեֆոլտի ժամանակ կորստի չափը հաշվարկելու համար PD PIT-ի գնահատման համար օգտագործվող նախնական խմբավորումը հետագայում ենթարկվում է ենթախմբավորման՝ ըստ գրավի տեսակի: Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ ողջ տեղեկատվությունը հավաքագրվում է դեֆոլտի ամսաթվից հետո՝ ըստ LGD խմբերի:

32 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ժամանակային կտրվածքով վերջին ժամկետանց վարկերի համար հնարավոր վերադարձի հավանականությունը գնահատվում է նախկինում ժամկետանց վարկերի պոպուլյացիայի զարգացման գործակցով: Տվյալ շրջանակներում հաշվի են առնվում հավաքագրման քաղաքականության ցանկացած փոփոխություն: Հավաքագրվում է դեֆոլտի ամսաթվից հետո դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ ողջ տեղեկատվությունը և գեղչվում դեֆոլտի ամսաթվի դրությամբ՝ միջին արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի օգտագործմամբ, յուրաքանչյուր LGD խմբի գծով : Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներառում է բոլոր տեսակի դրամական ներհոսքերը ժամկետանց վարկերի գծով (վարկերի մարումից ստացված միջոցներ, երաշխավորից ստացված միջոցներ, գրավի առարկայի վաճառքից ստացված միջոցներ և այլն):

Վարկային ռիսկի զգալի աճ

Խումբը սահմանել է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկի զգալի աճի հայտանիշները՝ սկզբնական ճանաչման պահից ի վեր գնահատելու քաղաքականություն: Խումբն որպես հիմնական հայտանիշ է օգտագործում վարկերի ժամկետանց օրերի քանակի վերաբերյալ տեղեկատվությունը: Խումբը համարում է, որ վարկային ռիսկը զգալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչման պահից հետո, եթե պայմանագրային վճարումները ուշացվել են ավելի քան 30 օրով:

Վարկային ռիսկի աճը գնահատելիս Խմբի ղեկավարությունը նաև առաջնորդվում է հետևյալ գործոններով՝

- ՀՀ այլ ֆինանսական հաստատություններում տվյալ վարկառուի ժամկետանց օրերի քանակը,
- կանխորոշված փոխկապակցված կողմերի ժամկետանց օրերի քանակը,
- վարկառուի ֆինանսական պայմանների զգալի դժվարությունները,
- վարկառուի ֆինանսական պայմանների վատթարացման արդյունքում վարկի պայմանների վերանայումը,
- վարկառուի գործունեության ֆինանսական մոնիտորինգի արդյունքները:

Կանխատեսվող տեղեկատվություն և բազմակի տնտեսական սցենարներ

ԱՎԿ մոդելներում Խումբը հիմնվում է կանխատեսվող տեղեկատվության լայն շրջանակի վրա, մասնավորապես այնպիսի տնտեսական ելակետային տվյալների, ինչպիսիք են՝

2022թ.

- Արդյունաբերական արտադրության տարեկան աճ,
- Սպառողական գնաճ
- Ներմուծման տարեկան աճ,
- Ծառայությունների ոլորտի տարեկան աճ,
- ԱՄՆ դոլարի/դրամի փոխարժեքը (ժամանակաշրջանի վերջում),
- Գյուղատնտեսական արտադրության տարեկան աճ,
- ՀՀ պետական բյուջեի պակասորդ/ավելցուկ,
- Դրամի պահուստի M2 աճ,

2021թ.

- ՀՆԱ-ի տարեկան աճը,
- Արդյունաբերական արտադրության տարեկան աճ,
- Սպառողական գնաճ,
- Արտահանման ծավալներ,
- Ներմուծման ծավալներ,
- Ծառայությունների ոլորտի տարեկան աճ,
- ՀՆԱ-ում բանկի ընդհանուր վարկերի տեսակարար կշիռը,
- ԱՄՆ դոլարի/դրամի փոխարժեքը (ժամանակաշրջանի վերջում):

Կանխատեսվող տեղեկատվությունը Խումբը ստանում է արտաքին աղբյուրներից (Տնտեսական հետաքննությունների բաժնից, Համաշխարհային Բանկի տվյալների բազայից, ինչպես նաև ՀՀ կառավարության կանխատեսումներից): 15%, 70% և 15% հավանականությունները վերագրվում են համապատասխանաբար հետևյալ սցենարներից յուրաքանչյուրին. լավատեսական, բազիսային և հոռետեսական սցենարներ:

32 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ստորև ներկայացված աղյուսակում ցույց են տրված կանխատեսվող տնտեսական փոփոխականները/ ենթադրությունները, ըստ տարբեր տնտեսական սցենարների, որոնց հիման վրա հաշվարկվում ԱՎԿ-ն 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

Հիմնական գործոնները	ԱՎԿ սցենարը	Որոշված հավանականությունը, %	2023թ.	2024թ.	2025թ.
Արդյունաբերական արտադրության տարեկան աճ, %	Լավատեսական	15%	9.92%	9.01%	7.81%
	Ելակետային	70%	5.70%	5.90%	5.20%
	Հոռետեսական	15%	1.48%	2.79%	2.59%
Սպառողական գնաճ, կուտ.	Լավատեսական	15%	1.60%	1.29%	1.02%
	Ելակետային	70%	3.90%	4.00%	4.00%
	Հոռետեսական	15%	6.20%	6.71%	6.98%
Արտահանման ծավալներ, %	Լավատեսական	15%	5.56%	7.51%	8.40%
	Ելակետային	70%	1.80%	3.30%	3.90%
	Հոռետեսական	15%	-1.96%	-0.91%	-0.60%
Ծառայությունների տարեկան աճ, %	Լավատեսական	15%	7.76%	8.11%	8.50%
	Ելակետային	70%	4.00%	3.90%	4.00%
	Հոռետեսական	15%	0.24%	-0.31%	-0.50%
ԱՄՆ դոլարի/դրամի փոխարժեք (Ժամանակաշրջանի վերջում)	Լավատեսական	15%	427.12	407.58	383.29
	Ելակետային	70%	446.30	447.60	443.70
	Հոռետեսական	15%	465.48	489.49	510.13
Գյուղատնտեսական արտադրանքի տարեկան աճ, %, 	Լավատեսական	15%	8.36%	8.61%	8.70%
	Ելակետային	70%	1.40%	1.80%	2.70%
	Հոռետեսական	15%	0.84%	0.19%	-0.30%
ՀՀ պետական բյուջե, դեֆիցիտ (-) / հավելած (+), մլն ՀՀ դրամ	Լավատեսական	15%	(116,679)	(78,440)	(17,090)
	Ելակետային	70%	(292,200)	(273,300)	(225,567)
	Հոռետեսական	15%	(467,721)	(468,160)	(434,043)
Դրամի պահուստի M2 աճ, %	Լավատեսական	15%	18.73%	13.28%	13.43%
	Ելակետային	70%	14.90%	9.20%	9.20%
	Հոռետեսական	15%	11.07%	5.12%	4.97%

32 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ստորև ներկայացված աղյուսակում ցույց են տրված կանխատեսվող տևտեսական փոփոխականները/ ենթադրությունները, ըստ տարբեր տևտեսական սցենարների, որոնց հիման վրա հաշվարկվում ԱՎԿ-ն 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

Հիմնական գործոնները	ԱՎԿ սցենարը	Որոշված հավանականությունը, %	2023թ.	2024թ.	2025թ.
ՀՆԱ-ի տարեկան աճը, %	Լավատեսական	15%	9.20%	8.13%	8.70%
	Ելակետային	70%	5.30%	4.00%	4.40%
	Հոռետեսական	15%	1.40%	-0.13%	0.10%
Արդյունաբերական արտադրության տարեկան աճ, %	Լավատեսական	15%	9.37%	7.50%	7.67%
	Ելակետային	70%	5.50%	3.40%	3.40%
	Հոռետեսական	15%	1.63%	-0.70%	-0.87%
Սպառողական գնաճ, %	Լավատեսական	15%	2.89%	1.82%	0.90%
	Ելակետային	70%	5.50%	4.70%	4.00%
	Հոռետեսական	15%	8.11%	7.58%	7.10%
Արտահանման ծավալներ, հազ. ԱՄՆ դոլար	Լավատեսական	15%	3,805,178	4,422,900	4,522,087
	Ելակետային	70%	3,548,750	3,846,845	3,648,115
	Հոռետեսական	15%	3,292,322	3,310,965	2,894,623
Ներմուծման ծավալներ, հազ. ԱՄՆ դոլար	Լավատեսական	15%	6,496,801	7,630,110	8,253,480
	Ելակետային	70%	5,918,000	6,326,000	6,190,000
	Հոռետեսական	15%	5,339,199	5,144,016	4,502,578
Ծառայությունների տարեկան աճ, %	Լավատեսական	15%	8.51%	10.57%	11.31%
	Ելակետային	70%	4.90%	5.20%	5.90%
	Հոռետեսական	15%	1.29%	-0.17%	0.13%
ՀՆԱ-ում բանկի ընդհանուր վարկերի տեսակարար կշիռը, %	Լավատեսական	15%	61.59%	65.70%	71.76%
	Ելակետային	70%	60.05%	62.48%	64.55%
	Հոռետեսական	15%	57.52%	56.50%	54.68%
ԱՄՆ դոլարի/դրամի փոխարժեք (Ժամանակաշրջանի վերջում)	Լավատեսական	15%	457.72	441.20	424.26
	Ելակետային	70%	476.44	479.84	483.74
	Հոռետեսական	15%	495.16	520.10	548.53

32 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվների դասերի վարկային որակական վերլուծություն

Ստորև աղյուսակում ներկայացված են 2022թ. և 2021թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի և ֆինանսական վարձակալությունների գծով ստացվելիք գումարների դեֆոլտի հավանականության միջին մեծությունները, ըստ դասերի՝

2022թ.	Ծան.	Բարձր դաս	Ստանդարտ դաս	Ստանդարտից ցածր դաս	Արժե-գրկված	Ընդամենը
Չափազանց ցածր	11					
- Կորպորատիվ վարկեր						
	Փուլ 1	-	139,023,947	-	-	139,023,947
	Փուլ 2	-	-	4,426,855	-	4,426,855
	Փուլ 3	-	-	-	3,395,604	3,395,604
	POCI	-	-	-	21,311	21,311
- Գյուղատնտեսական վարկեր	Փուլ 1	-	104,516,713	-	-	104,516,713
	Փուլ 2	-	-	1,368,169	-	1,368,169
	Փուլ 3	-	-	-	1,880,967	1,880,967
- Սպառողական վարկեր	Փուլ 1	2,114,998	93,362,575	-	-	95,477,573
	Փուլ 2	-	-	1,995,818	-	1,995,818
	Փուլ 3	-	-	-	2,307,086	2,307,086
- Վարկային քարտեր	Փուլ 1	712,319	10,458,618	-	-	11,170,937
	Փուլ 2	-	-	218,235	-	218,235
	Փուլ 3	-	-	-	429,087	429,087
- Հիփոթեքային վարկեր	Փուլ 1	-	40,897,873	-	-	40,897,873
	Փուլ 2	-	-	654,365	-	654,365
	Փուլ 3	-	-	-	622,267	622,267
	POCI	-	-	-	32,303	32,303
	Փուլ 3	-	-	-	135	135
- Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	12					
	Փուլ 1	-	52,353,433	-	-	52,353,433
	Փուլ 2	-	-	762,854	-	762,854
	Փուլ 3	-	-	-	306,934	306,934
Ընդամենը		2,827,317	440,613,159	9,426,296	8,995,694	461,862,466

2021թ.	Ծան.	Բարձր դաս	Ստանդարտ դաս	Ստանդարտից ցածր դաս	Արժե-գրկված	Ընդամենը
Չափազանց ցածր	11					
- Կորպորատիվ վարկեր						
	Փուլ 1	446,110	103,966,906	-	-	104,413,016
	Փուլ 2	-	-	9,427,578	-	9,427,578
	Փուլ 3	-	-	-	4,680,896	4,680,896
	POCI	-	-	-	101,096	101,096
- Գյուղատնտեսական վարկեր	Փուլ 1	1,166,512	99,438,028	-	-	100,604,540
	Փուլ 2	-	-	2,462,054	-	2,462,054
	Փուլ 3	-	-	-	2,777,936	2,777,936
- Սպառողական վարկեր	Փուլ 1	104,915	67,768,522	-	-	67,873,437
	Փուլ 2	-	-	2,683,211	-	2,683,211
	Փուլ 3	-	-	-	2,943,491	2,943,491
- Վարկային քարտեր	Փուլ 1	173,944	9,769,101	-	-	9,943,045
	Փուլ 2	-	-	356,165	-	356,165
	Փուլ 3	-	-	-	562,613	562,613
- Հիփոթեքային վարկեր	Փուլ 1	7,797,703	23,114,459	-	-	30,912,162
	Փուլ 2	-	-	1,011,131	-	1,011,131
	Փուլ 3	-	-	-	498,705	498,705
	POCI	-	-	-	33,143	33,143
- Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր	Փուլ 1	-	6,330	-	-	6,330
	Փուլ 2	-	-	771	-	771
	Փուլ 3	-	-	-	3,758	3,758
- Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	12					
	Փուլ 1	-	29,753,092	-	-	29,753,092
	Փուլ 2	-	-	1,100,284	-	1,100,284
	Փուլ 3	-	-	-	379,691	379,691
Ընդամենը		9,689,184	333,816,438	17,041,194	11,981,329	372,528,145

32 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ստորև աղյուսակում ներկայացված են 2022թ. և 2021թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի և ֆինանսական վարձակալությունների գծով ստացվելիք գումարների դեֆոլտի հավանականության միջին մեծությունները, ըստ դասերի

2021թ.	Դաս	Միջին PD
Կորպորատիվ վարկեր	Ստանդարտ	1.2%
	Ստանդարտից ցածր	5.2%
	Արժեզրկված	100.0%
Գյուղատնտեսական վարկեր	Ստանդարտ	1.2%
	Ստանդարտից ցածր	5.5%
	Արժեզրկված	100.0%
Սպառողական վարկեր	Ստանդարտ	1.8%
	Ստանդարտից ցածր	12.9%
	Արժեզրկված	100.0%
Վարկային քարտեր	Ստանդարտ	1.4%
	Ստանդարտից ցածր	10.1%
	Արժեզրկված	100.0%
Հիփոթեքային վարկեր	Ստանդարտ	0.3%
	Ստանդարտից ցածր	8.4%
	Արժեզրկված	100.0%
Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր	Ստանդարտ	-
	Ստանդարտից ցածր	-
	Արժեզրկված	100.0%
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	Ստանդարտ	1.3%
	Ստանդարտից ցածր	6.7%
	Արժեզրկված	100.0%
2021թ.	Դաս	Միջին PD
Կորպորատիվ վարկեր	Ստանդարտ	0.96%
	Ստանդարտից ցածր	4.68%
	Արժեզրկված	100%
Գյուղատնտեսական վարկեր	Ստանդարտ	1.89%
	Ստանդարտից ցածր	6.29%
	Արժեզրկված	100%
Սպառողական վարկեր	Ստանդարտ	3.88%
	Ստանդարտից ցածր	16.77%
	Արժեզրկված	100%
Վարկային քարտեր	Ստանդարտ	3.34%
	Ստանդարտից ցածր	10.52%
	Արժեզրկված	100%
Հիփոթեքային վարկեր	Ստանդարտ	1.42%
	Ստանդարտից ցածր	13.36%
	Արժեզրկված	100%
Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր	Ստանդարտ	0.64%
	Ստանդարտից ցածր	0.64%
	Արժեզրկված	100%
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	Ստանդարտ	0.76%
	Ստանդարտից ցածր	4.74%
	Արժեզրկված	100%

Բարձր դասի գործիքները ներառում են դրամական միջոցներով ապահովված՝ հաճախորդներին տրամադրված վարկեր: Այս վարկերի գծով արժեզրկման պահուստ չի ձևավորվում՝ ելնելով գրավի բնույթից:

Ֆինանսական ակտիվների դասերի վարկային որակական վերլուծություն

Ստորև ներկայացված ֆինանսական ակտիվների որակական վերլուծություն կատարելիս խումբն առաջնորդվում է արտաքին վարկանիշերով: Չվարկանշված վարկերը դասակարգվում են ստանդարտ դասի, եթե դրանք արժեզրկված չեն:

32 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝

Հազ. ՀՀ դրամ	Ծան.	Քառորդ դաս	Ստանդարտ դաս	Ենթա-տանդարտ դաս	Ընդամենը	
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (առանց կանխիկ միջոցների)	6	Փուլ 1	897,726	65,820,809	-	66,718,535
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	9	Փուլ 1	-	50,917,404	-	50,917,404
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող պարտքային արժեթղթեր	10	Փուլ 1	-	-	169,536	169,536
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	10	Փուլ 1	-	21,285,791	-	21,285,791
Ընդամենը			897,726	138,024,004	169,536	139,091,266

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝

Հազ. ՀՀ դրամ	Ծան.	Քառորդ դաս	Ստանդարտ դաս	Ընդամենը	
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (առանց կանխիկ միջոցների)	6	Փուլ 1	1,322,505	77,534,883	78,857,388
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	9	Փուլ 1	-	19,675,099	19,675,099
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող պարտքային արժեթղթեր	10	Փուլ 1	-	180,897	180,897
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	10	Փուլ 1	-	21,002,202	21,002,202
Ընդամենը			1,322,505	118,393,081	119,715,586

Ստորև ներկայացված է Է Խմբի դասակարգման համակարգի և գործընկերների արտաքին վարկանիշների համեմատությունը 2022թ. և 2021թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

2022թ.՝

Արտաքին միջազգային վարկանիշային գործակալության (Moody's) վարկանիշ	Ներքին վարկանիշ	Դեֆոլտի հավանականություն
Aaa -ից A3	Բարձր դաս	0-0.05%
Baa1 -ից B3	Ստանդարտ դաս	0.2-3.2%
Caa1 -ից Ca	Ստանդարտից ցածր դաս	9.6%
C	Արժեզրկված	100%

2021թ.

Արտաքին միջազգային վարկանիշային գործակալության (Moody's) վարկանիշ	Ներքին վարկանիշ	Դեֆոլտի հավանականություն
Aaa -ից A3	Բարձր դաս	0-0.05%
Baa1 -ից B3	Ստանդարտ դաս	0.2-3.2%
Caa1 -ից Ca	Ստանդարտից ցածր դաս	9.7%
C	Արժեզրկված	100%

32 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Իրացվելիության ռիսկ և ֆինանսավորման կառավարում

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Խումբը սովորական կամ չկանխատեսված իրավիճակում չի կարողանա կատարել իր պարտավորությունները վերջիններիս մարման ժամանակ: Այդ ռիսկի զսպման նպատակով դեկավարությունն ապահովել է ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրներ՝ ի լրումն արդեն իսկ գոյություն ունեցող բանկային ավանդների հիմնական բազայի, իրականացնում է ակտիվների կառավարում հաշվի առնելով իրացվելիությունը, և ապագա դրամական հոսքերի և իրացվելիության օրական վերահսկողություն: Այդ գործընթացը ներառում է ակնկալվող դրամական միջոցների գնահատում և առաջնակարգ ապահովման միջոցի առկայություն, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորման ստացման համար:

Խումբը ունի բարձր իրացվելի և տարատեսակ ակտիվների պորտֆել, ինչը դրամական միջոցների հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում հեշտությամբ կիրացվի: Խումբը ունի նաև վարկային գծեր, ինչից այն կարող է օգտվել իրացվելիության կարիքների դեպքում: Բացի այդ, Խումբը ՀՀ ԿԲ-ում պահում է դրամային ավանդ (պարտադիր պահուստ), որի գումարը կախված է հաճախորդներից ներգրավված միջոցների ծավալից:

Խումբը գնահատում և կառավարում է իրացվելիությունը՝ հիմնվելով ԿԲ-ի կողմից սահմանած նորմատիվների վրա:

Այս նպատակով բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են դրամական միջոցներ, նոստրո հաշիվներ, Հայաստանի կառավարության կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթեր և այլ կորպորատիվ պարտքային արժեթղթեր, որոնց համար առկա է ակտիվ և իրացվելի շուկա, որոնք գրավադրված չեն կամ որոնց օգտագործումը որևէ կերպ սահմանափակված չէ: Ցպահանջ վճարման ենթակա պարտավորությունները ներառում են հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ցպահանջ ավանդները, ինչպես նաև ցանկացած այլ պարտավորություն, որը ենթակա է ցպահանջ վճարման:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս գործակիցները հետևյալն էին.

	Սահմանաչափ	2022թ., %	2021թ., %
Ն2.1-Ընդհանուր իրացվելիություն (բարձր իրացվելի ակտիվներ/ընդհանուր ակտիվներ)	Նվազագույնը 15%	20.51%	24.57%
Ն2.2-Ընթացիկ իրացվելիություն (բարձր իրացվելի ակտիվներ/ցպահանջ պարտավորություններ)	Նվազագույնը 60%	72.5%	111.12%

Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ միջև մարումը մնացած ժամկետների

Ստորև ներկայացվում է դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ պայմանագրային չգեղչված պարտավորությունների հիման վրա: Պարտավորությունները, որոնք ենթակա են ցպահանջ մարման, դասակարգվում են այնպես, ինչպես եթե մարման պահանջը ներկայացված լիներ ամենավաղ հնարավոր ամսաթվով: Սակայն Խումբը գտնում է, որ շատ հաճախորդներ չեն պահանջի վճարումը այն ամենավաղ հնարավոր ամսաթվի դրությամբ, որով Խումբը պարտավորված կլինի կատարել վճարումը, և աղյուսակը չի արտացոլում ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ հաշվարկված Խմբի կողմից՝ անցյալ ժամանակաշրջաններում ավանդները պահանջելու պատմական վիճակագրության հիման վրա:

32 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Հազ. ՀՀ դրամ	Առևտրային ածանցյալ գործիքներ	Մինչև 3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	-	9,663,807	199,387	78,254	-	9,941,448
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-	218,766,167	135,280,953	74,824,334	6,709,127	435,580,581
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	-	912,878	-	-	912,878
Ստորադաս վարկեր Այլ փոխառու միջոցներ, բացառությամբ վարձակալության պարտավորությունների Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	25,998	3,793,384	9,500,314	-	13,319,695
		3,772,330	22,689,277	69,664,264	3,503,205	99,629,075
		13,341,098	-	-	-	13,341,098
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ	-	245,569,399	162,875,878	154,067,166	10,212,332	572,724,775
Վարկային բնույթի պարտավորվածություն ներ	-	54,545,377	-	-	-	54,545,377

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Հազ. ՀՀ դրամ	Առևտրային ածանցյալ գործիքներ	Մինչև 3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	-	56,868	2,393	1,018,511	-	1,077,772
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-	169,674,194	117,612,301	56,267,637	9,368,764	352,922,896
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	-	161,462	5,149,874	-	5,311,336
Ստորադաս վարկեր Այլ փոխառու միջոցներ, բացառությամբ վարձակալության պարտավորությունների Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	69,993	160,986	4,006,225	8,936,516	13,173,720
		6,858,823	18,851,464	78,085,351	8,851,432	112,647,070
		5,814,552	-	-	-	5,814,552
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ	-	182,474,430	136,788,606	144,527,598	27,156,712	490,947,346
Վարկային բնույթի պարտավորվածություն ներ	-	43,032,229	-	-	-	-

Մարման ժամկետների վերլուծությունը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

Հազ. ՀՀ դրամ	Մինչև 1 տարի	1-ից 2 տարի	2-ից 3 տարի	3-ից 4 տարի	4-ից 5 տարի	5-ից ավել տարի	Ընդամենը
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	141,021	163,982	76,090	668,774	2,252	521,520	1,573,639

Մարման ժամկետների վերլուծությունը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

Հազ. ՀՀ դրամ	Մինչև 1 տարի	1-ից 2 տարի	2-ից 3 տարի	3-ից 4 տարի	4-ից 5 տարի	5-ից ավել տարի	Ընդամենը
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	554,767	597,767	422,961	335,081	115,908	64,712	2,091,196

32 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Մարման ժամկետների վերլուծությունը չի արտացոլում այն ընթացիկ հաշիվների միջոցների պատմական կայունությունը, որոնց վերադարձը սովորաբար տեղի է ունենում ավելի երկար ժամանակահատվածի ընթացքում, քան ներկայացված է վերոնշյալ աղյուսակում: Այդ մնացորդները աղյուսակում ներառված են մինչև 3 ամիս մարման ժամկետ ունեցող գումարներում:

Պահանջները հաճախորդների նկատմամբ ներառում են ֆիզիկական անձանցից ներգրավված ժամկետային ավանդները: ՀՀ օրենսդրության համաձայն Բանկը պարտավոր է հետ վճարել նման ավանդները ավանդատուի առաջին իսկ պահանջով: Վերոնշյալ աղյուսակում այդ ավանդները դասակարգված են ըստ մարման ժամկետների:

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ դրանց իրական արժեքի փոփոխության ռիսկն է՝ շուկայական պայմանների, ներառյալ արտարժույթի փոխարժեքի, տոկոսադրույքների և բաժնային գործիքների գների փոփոխության արդյունքում:

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը խմբի ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ դրանց իրական արժեքի հնարավոր փոփոխության ռիսկն է տոկոսադրույքների փոփոխման արդյունքում: Ստորև ներկայացված աղյուսակը ցույց է տալիս խմբի ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքի հնարավոր հավանական փոփոխությունների նկատմամբ, բոլոր այլ փոփոխական մեծությունները հաստատուն լինելու դեպքում:

Ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվության զգայունությունը իրենից ներկայացնում է տոկոսադրույքների ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունը մեկ տարվա զուտ տոկոսային եկամտի վրա, որը հաշվարկվել է դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա լողացող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների նկատմամբ: Կապիտալի զգայունությունը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսադրույքների թույլատրելի փոփոխությունների հանդեպ հաշվարկվում է՝ վերագնահատելով ֆիքսված տոկոսադրույքով իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները՝ հիմնվելով այն ենթադրության վրա, որ առկա են եկամտաբերության կորի զուգահեռ տեղաշարժեր:

Արժույթ	Բազիսային կետերի ավելացում 2022թ.	Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն 2022թ.	Կապիտալի զգայունություն 2022թ.
ՀՀ դրամ	1.50%	(26,444)	(26,444)
ԱՄՆ դոլար	1.25%	(93,328)	(93,328)

Արժույթ	Բազիսային կետերի նվազում 2022թ.	Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն 2022թ.	Կապիտալի զգայունություն 2022թ.
ՀՀ դրամ	1.50%	26,444	26,444
ԱՄՆ դոլար	1.25%	93,328	93,328

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկը արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքով ֆինանսական գործիքների արժեքի տատանման ռիսկն է: Ղեկավարությունը սահմանել է արտարժույթային դիրքերի սահմանաչափեր՝ հիմնվելով ԿԲ կողմից սահմանված նորմատիվների վրա: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

32 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են այն արժույթները, որոնցով դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ խումբն ունի էական արժույթային ռիսկեր դրամական ակտիվների և պարտավորությունների գծով: Կատարված վերլուծությունը արտահայտում է դրամի նկատմամբ՝ արտարժույթի փոխարժեքի հնարավոր տատանումների ազդեցությունը ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվության վրա, երբ այլ փոփոխական արժեքները հաստատուն են (կախված արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության նկատմամբ ոչ առևտրային դրամական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի զգայունությունից): Կապիտալի վրա ազդեցությունը չի տարբերվում ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվության վրա ազդեցությունից: Բացասական գումարները արտացոլում են ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ զուտ նվազումը, դրական գումարները՝ պոտենցիալ զուտ աճը: Ղեկավարությունը սահմանել է արտարժույթի և տոկոսադրույքի ռիսկի թույլատրելի ռիսկի սահմանաչափ:

Արժույթ	Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխություն	Ազդեցություն մինչև հարկումը շահույթի վրա	Արտարժույթի փոփոխություն	Ազդեցություն մինչև հարկումը շահույթի վրա
	%	2022թ.	%	2021թ.
ԱՄՆ դոլար	20.00%	(681,457)	20.00%	1,243,568
ԱՄՆ դոլար	(20.00%)	681,457	(20.00%)	(1,243,568)
Եվրո	8.50%	151,054	8.50%	(139,456)
Եվրո	(8.50%)	(151,054)	(8.50%)	139,456

Գլոբալ վերահսկող մարմինների կողմից IBOR-ը օգտագործումից հանելու և այն այլընտրանքային Ետալոնային դրույթներով փոխարինելու որոշման՝ խումբը մշակում է անցումային ծրագիր իր այն պայմանագրերի համար, որոնք ազդեցություն կկրեն դրույթի փոփոխությունից:

Նախքան LIBOR-ի գործածումից դուրս գալը խումբը պայմանագրերում փոփոխություններ կանի՝ LIBOR-ը փոխարինելով այլընտրանքային Ետալոնային դրույթով, և դրա համապատասխան պայմանագրեր կստորագրի բոլոր վարկատուների հետ: Նույն դրույթը կկիրառվի նաև Բանկի կողմից հաճախորդներին տրամադրվող, լողացող տոկոսադրույթով ենթավարկերի համար:

IBOR բարեփոխումը ենթադրում է տարբեր ռիսկեր խմբի համար, որոնք կառավարվում և վերահսկվում են: Այդ ռիսկերը ներառում են, բայց չեն սահմանափակվում հետևյալով

- IBOR բարեփոխումն իրականացնելուն ուղղված առկա պայմանագրերում փոփոխություններ կատարելուց բխող վարքագծային ռիսկ՝ հաճախորդների և գործընկերների գծով,
- IBOR բարեփոխման հետևանքով շուկաների անկայունության ֆինանսական ռիսկ, որին կարող են ենթարկվել խումբն ու իր հաճախորդները, և որը կբերի ֆինանսական կորուստներ
- Գնադրայցման ռիսկ՝ շուկայի վերաբերյալ տեղեկատվության հնարավոր բացակայության և IBOR իրացվելիության նվազման և Ետալոնային դրույթների դիտարկելի չլինելու դեպքում,
- SS համակարգերում և ընթացակարգերում փոփոխություններ կատարելուց ծագող գործառնական ռիսկ, ինչպես նաև վճարումների խափանման ռիսկ՝ IBOR-ի օգտագործումից դուրս գալու հետևանքով:

Ստորև բերված աղյուսակում ցույց է տրվում IBOR-ի նախատեսվող նշանակալից բարեփոխումների ազդեցությունը խմբի գործիքների արժեքի վրա տարեվերջի դրությամբ: Այս ռիսկը առկա է լինելու մինչև IBOR-ի՝ ապագայում օգտագործումից դուրս գալը և անցումը այլ դրույթի, օրինակ՝ աղյուսակում չի ներառվում այն ռիսկը, որ առկա է մինչև այլ դրույթի պարտադիր անցնելը.

2022թ. դեկտեմբերի 31 Հազ. ՀՀ դրամ	Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ Հաշվեկշռային արժեք	Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ Հաշվեկշռային արժեք	Ածանցյալ գործիքներ Անվանական արժեք
LIBOR ԱՄՆ դոլար (3 ամիս)	17,518,191	24,984,429	14,413,000
Գանձապետական պարտատոմս (6 ամիս)	10,695,685	12,458,599	-

32 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկը համակարգի խափանման, ներքին գործընթացների անհամապատասխանության կամ ծախսողման, աշխատակազմի կողմից թույլ տրված սխալների, խարդախությունների կամ արտաքին գործոնների հետևանքով հնարավոր կորուստի ռիսկն է: Երբ ներքին վերահսկողության համակարգը դադարում է գործել, գործառնական ռիսկերը կարող են վնաս հասցնել համբավին, ունենալ իրավական հետևանքներ կամ բերել ֆինանսական վնասներ: Խուճբը չի ենթադրում, որ բոլոր գործառնական ռիսկերը վերացված են, սակայն ներքին վերահսկողության համակարգի օգնությամբ և հնարավոր ռիսկերի որոշման և համապատասխան ռեակցիայի միջոցով Խուճբը կարող է կառավարել նման ռիսկերը: Խուճբը գործառնական ռիսկերի կառավարման շրջանակներում ընդունել է եռաշերտ պաշտպանության մեխանիզմ: Պաշտպանության առաջին գիծը ապահովում են առաջնագծի աշխատակազմը և գործառնական կառավարման խումբը, պաշտպանության երկրորդ գիծը ապահովվում է ռիսկերի կառավարման և համապատասխանության գործառնությունների կողմից, ներքին աուդիտի գործառնությունով ապահովվում է պաշտպանության երրորդ գիծը:

Գործառնական ռիսկերի կառավարման համակարգը ներառում է հետևյալ հիմնական ասպեկտները՝ ռիսկի քարտեզագրում, միջադեպի վերլուծություն և մշտական վերահսկման գործառնություն: Ներքին վերահսկողության համակարգը ընդգրկում է պարտավորությունների արդյունավետ բաժանման, մոնիթինգի թույլատվության, համադրման և հաստատման ընթացակարգեր, աշխատակազմի ուսուցում և գնահատում: Կառավարման խորհուրդը սահմանել է թույլատրելի ռիսկի սահմանաչափ գործառնական ռիսկի վրա:

33 Իրական արժեքի չափում

Իրական արժեքի չափման գործընթաց

Խմբի ղեկավարությունը սահմանում է ինչպես իրական արժեքի պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, օրինակ՝ չգնանշվող առևտրային, իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթերի, ածանցյալ ֆինանսական գործիքների, ներդրումային գույքի և շենքերի համար, այնպես էլ իրական արժեքի ոչ պարբերաբար չափման քաղաքականությունը, օրինակ՝ վաճառքի համար պահվող ակտիվների համար:

Արտաքին գնահատողները ներգրավվում են նշանակալի ակտիվների գնահատման համար, ինչպիսիք են հողը և շենքերը, փոխադրամիջոցները: Արտաքին գնահատողների ներգրավումը որոշվում է ղեկավարության կողմից: Ընտրությունը կատարվում է՝ հիմնվելով այնպիսի չափանիշների վրա, ինչպիսիք են շուկայի մասին տեղեկացվածությունը, վարկանիշը, անկախությունը և մասնագիտական ստանդարտների պահպանումը:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին ղեկավարությունը վերլուծում է այն ակտիվների և պասիվների արժեքների փոփոխությունները, որոնք ենթակա են վերագնահատման Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն: Այս վերլուծությունների համար ճշտվում են հիմնական տվյալները, որոնք կիրառվել են նախորդ գնահատման ժամանակ՝ համադրելով գնահատման հաշվարկի տեղեկատվությունը պայմանագրերի և այլ համապատասխան փաստաթղթերի հետ: Ղեկավարությունը Խմբի անկախ գնահատողների հետ միասին համեմատում է յուրաքանչյուր ակտիվի և պարտավորության իրական արժեքի փոփոխությունը յուրաքանչյուր համապատասխան արտաքին աղբյուրների հետ՝ որոշելու համար տվյալ փոփոխության հիմնավորված լինելը:

Իրական արժեքի հիերարխիա

Գնահատման մոդելների միջոցով ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքները որոշելու և բացահայտելու համար Խուճբը օգտագործում է հետևյալ հիերարխիան:

- 1-ին մակարդակ. համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների համար ակտիվ շուկայում գնանշված գներ (չճշգրտված),
- 2-րդ մակարդակ. գնահատման մոդելներ, որոնցում բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են շուկայական տվյալներից,
- 3-րդ մակարդակ. գնահատման մոդելներ, որտեղ իրական արժեքի չափման համար Եական նշանակություն ունեցող ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալները շուկայում դիտարկելի չեն:

33 Իրական արժեքի չափում (շարունակություն)

Իրական արժեքի վերաբերյալ տեղեկատվության բացահայտման նպատակով Խումբը առանձնացրել է ակտիվների և պարտավորությունների դասեր՝ հիմնվելով ակտիվների և պարտավորությունների բնույթի, առանձնահատկությունների, ռիսկերի, ինչպես նաև իրական արժեքի հիերարխիայի վրա:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Հազ. ՀՀ դրամ	Իրական արժեքի չափումը՝ օգտագործելով			Ընդամենը
	Ակտիվ շուկայում գնանշվող գներ (1-ին մակարդակ)	Էական դիտարկելի ելակետային սվյալներ (2-րդ մակարդակ)	Էական ոչ դիտարկելի ելակետային սվյալներ (3-րդ մակարդակ)	
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորություններ				
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ				
- Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	363,284	-	363,284
Բաժնային գործիքներ	2,153,118	-	-	2,153,118
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
Պարտքային գործիքներ	-	21,285,791	-	21,285,791
Բաժնային գործիքներ	10,638	-	-	10,638
Չգնանշված բաժնային արժեթղթեր-ընկերություններ ՀՀ-ում	-	-	101,640	101,640
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ				
Հիմնական միջոցներ՝ հող և շինություններ, փոխադրամիջոցներ	-	-	12,824,138	12,824,138
Ակտիվներ, որոնց իրական արժեքը բացահայտվում է				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	21,703,944	66,665,341	-	88,369,285
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	-	24,453,149	26,353,081	50,806,230
Պարտքային արժեթղթեր ամորտիզացված արժեքով	-	-	90,340	90,340
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	-	-	53,423,221	53,423,221
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	1,528,986	1,528,986
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	408,439,245	408,439,245
Պարտավորություններ, որոնց իրական արժեքը բացահայտվում է				
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-	179,310,388	244,858,557	424,168,945
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր՝ ՀՀ-ում թողարկված պարտատոմսեր	-	6,206,060	-	6,206,060
Բանկերի նկատմամբ պահանջներ	-	6,444,304	3,493,330	9,937,634
Ստորադաս վարկեր	-	-	7,805,036	7,805,036
Այլ փոխառու միջոցներ	-	-	84,323,152	84,323,152
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	13,341,098	13,341,098

33 Իրական արժեքի չափում (շարունակություն)

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Հազ. ՀՀ դրամ (Վերաներկայացված*)	Իրական արժեքի չափումը՝ օգտագործելով			Ընդամենը
	Ակտիվ շուկայում գնանշվող գներ (1-ին մակարդակ)	Էական դիտարկելի ելակետայի ն տվյալներ (2-րդ մակարդակ)	Էական ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ (3-րդ մակարդակ)	
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորություններ				
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ				
Առևտրային արժեթղթեր	-	433,697	-	433,697
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	38,625	-	38,625
Բաժնային գործիքներ	2,759,029	-	-	2,759,029
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
Պարտքային գործիքներ	-	21,002,202	-	21,002,202
Չգնանշված բաժնային արժեթղթեր-ընկերություններ ՀՀ-ում	-	-	115,381	115,381
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ				
Հիմնական միջոցներ՝ հող և շինություններ, փոխադրամիջոցներ	-	-	9,725,391	9,725,391
Ակտիվներ, որոնք իրական արժեքը բացահայտվում է				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	17,723,893	78,724,095	-	96,447,988
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	-	13,157,635	6,461,448	19,619,083
Պարտքային արժեթղթեր ամորտիզացված արժեքով	-	-	118,217	118,217
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	-	-	31,233,067	31,233,067
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	1,331,573	1,331,573
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	341,107,411	341,107,411
Պարտավորություններ, որոնք իրական արժեքը բացահայտվում է				
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-	117,974,466	223,027,484	341,001,950
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր՝ ՀՀ-ում թողարկված պարտատոմսեր	-	3,494,385	-	3,494,385
Բանկերի նկատմամբ պահանջներ	-	1,042,404	28,486	1,070,890
Ստորադաս վարկեր	-	-	9,794,000	9,794,000
Այլ փոխառու միջոցներ	-	-	93,347,410	93,347,410
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	5,814,552	5,814,552

*Այս բացահայտման տեղեկատվությունը վերաներկայացվել է (Ծան. 3):

Իրական արժեքով չհաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը

Ստորև բերված է իմքի ֆինանսական գործիքների հաշվեկշռային արժեքների և իրական արժեքների համեմատությունն ըստ դասերի, որոնք իրական արժեքով չեն հաշվառվում ֆինանսական վիճակի համախմբված հաշվետվությունում: Աղյուսակը չի ներառում ոչ ֆինանսական ակտիվների և ոչ ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքները:

33 Իրական արժեքի չափում (շարունակություն)

	Հաշվեկշռային արժեք 2022թ.	Իրական արժեք 2022թ.	Զճանաչված օգուտ / (վնաս) 2022թ.	Հաշվեկշռային արժեք 2021թ.	Իրական արժեք 2021թ.	Զճանաչված օգուտ / (վնաս) 2021թ.
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>						
Ֆինանսական ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	88,369,285	88,369,285	-	96,447,988	96,447,988	-
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	50,806,230	50,806,230	-	19,619,083	19,619,083	-
Ներդրումային արժեթղթեր՝ Պարտքային արժեթղթեր ամորտիզացված արժեքով	90,340	90,340	-	118,217	118,217	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	408,439,245	407,495,077	(944,168)	341,295,078	341,107,411	(187,667)
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	53,423,221	53,423,221	-	31,233,067	31,213,390	(19,677)
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	1,528,986	1,528,986	-	1,331,573	1,331,573	-
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	424,168,945	424,168,945	-	337,492,635	341,001,950	(3,509,315)
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր՝ ՀՀ-ում թողարկված արժեթղթեր	6,206,060	6,206,060	-	3,461,498	3,494,385	(32,887)
Բանկերի նկատմամբ պահանջներ	9,937,634	9,937,634	-	1,070,890	1,070,890	-
Ստորադաս վարկեր	7,805,036	7,805,036	-	9,794,000	9,794,000	-
Այլ փոխառու միջոցներ	84,323,152	84,323,152	-	92,331,761	93,347,410	1,015,649
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	13,341,098	13,341,098	-	5,814,552	5,814,552	-
Ընդամենը չճանաչված իրական արժեքի փոփոխություններ			(944,168)			(2,733,897)

Գնահատման մեթոդներ և ենթադրություններ

Ստորև նկարագրված են այն մեթոդներն ու ենթադրությունները, որոնք օգտագործվում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում իրական արժեքով արտացոլված ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը որոշելու համար, ինչպես նաև իրական արժեքով չարտացոլված այն հոդվածների իրական արժեքը որոշելու համար, որոնց իրական արժեքը բացահայտվում է:

Ակտիվներ, որոնց իրական արժեքը մոտ է հաշվեկշռային արժեքին

Ենթադրվում է, որ իրացվելի և մարման կարճ ժամկետ (մինչև երեք ամիս) ունեցող ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքը մոտավորապես համարժեք է իրենց հաշվեկշռային արժեքին: Սույն ենթադրությունը նաև կիրառվում է ցպահանջ ավանդների և անժամկետ ինսայողական հաշիվների նկատմամբ:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի չափումը

Գույքի իրական արժեքը որոշվել է շուկայական համադրելի մեթոդի կիրառմամբ: Հողամասի և շենքերի գնահատված իրական արժեքները դասակարգվում են իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակում: Սա նշանակում է, որ գնահատողի կողմից կատարված գնահատումները հիմնված են շուկայական գործարքների գների վրա՝ նշանակալի ճշգրտմամբ, հաշվի առնելով կոնկրետ գույքի բնույթը, գտնվելու վայրը կամ վիճակը:

33 Իրական արժեքի չափում (շարունակություն)

Այդ ակտիվների իրական արժեքները գնահատվում են անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող և անհրաժեշտ լիցենզիաների տիրապետող՝ գույքի գնահատողների կողմից իրականացված գնահատումների հիման վրա: Նշանակալից ելակետային տվյալները և ենթադրությունները մշակվում են ղեկավարության հետ սերտ խորհրդակցությամբ: Լրացուցիչ տեղեկությունները ներկայացված են ստորև:

Յող և շենքեր

Գրասենյակի հողերի և շենքերի իրական արժեքները գնահատվում են եկամտի և շուկայական մոտեցումներով: Եկամուտի մոտեցումը կիրառվել է վարձակալությունից ստացված եկամտի գնահատված հոսքի կապիտալացմամբ՝ առանց կանխատեսվող գործառնական ծախսերի, օգտագործելով շուկայական եկամտաբերությունից բխող զեղչման դրույքաչափը, որը ենթադրվում է նմանատիպ անշարժ գույքի գծով վերջին գործարքներից: Երբ փաստացի վարձավճարը Եականորեն տարբերվում է գնահատված վարձավճարներից, ճշգրտումներ են կատարվում վարձակալության գնահատված արժեքի նկատմամբ: Վարձակալված գույքից դրամական միջոցների ներհոսքը գնահատելիս հաշվի է առնվում զբաղվածության ներկա մակարդակը, առկա վարձակալության պայմանները և ապագա վարձակալություններից վարձակալական վճարների ակնկալիքները շենքերի տնտեսական մնացորդային տևողության ընթացքում:

Առավել նշանակալի ելակետային տվյալները, որոնցից որևէ մեկը դիտարկելի չէ, վարձակալության գնահատված արժեքն է, թափուրության մակարդակի և զեղչի դրույքաչափի վերաբերյալ ենթադրությունները: Գնահատված իրական արժեքը մեծանում է, եթե գնահատված վարձակալությունը մեծանում է, թափուրության մակարդակը նվազում է կամ եթե զեղչման տոկոսադրույքը (շուկայական եկամտաբերությունը) նվազում է: Ընդհանուր գնահատումները զգայուն են բոլոր երեք ենթադրությունների նկատմամբ: Դեկավարությունը համարում է, որ ողջամտորեն հնարավոր այլընտրանքային ենթադրությունների շրջանակը ամենամեծն է վարձակալության արժեքների և թափուրության մակարդակների համար, և որ կա նաև փոխկապակցվածություն այս տվյալների միջև:

Շուկայական մոտեցումն արտացոլում է նմանատիպ գույքի համար վերջին շուկայական գործարքների դիտարկելի գները և ներառում է գույքին բնորոշ գործակցիներով ճշգրտումներ՝ ներառյալ չափը, գտնվելու վայրը, շենքի շինարարական-ինժեներական առանձնահատկությունները, տեխնիկական (ֆիզիկական) վիճակը, ծանրաբեռնվածությունը և օգտագործման նպատակը:

Նշանակալի ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներից է՝ ճշգրտումը գույքին բնորոշ գործակցիներով: Այս ճշգրտման չափն ու ուղղությունը կախված է նմանատիպ գույքի դիտարկելի շուկայական գործարքների քանակից և բնութագրերից, որոնք օգտագործվում են որպես գնահատման մեկնարկային կետ: Չնայած այս ելակետային տվյալը սուբյեկտիվ դատողություն է, ղեկավարությունը գտնում է, որ ընդհանուր առմամբ ողջամտորեն հնարավոր այլընտրանքային ենթադրությունները Եական ազդեցություն չեն ունենա գնահատման վրա:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները, որոնք գնահատվում են օգտագործելով շուկայական ելակետային տվյալներ, հիմնականում տոկոսային և արժույթային սվոպեր են և արտարժույթային ֆորվարդ պայմանագրեր: Ամենահաճախ կիրառվող գնահատման մեթոդները ներառում են ֆորվարդների գնորոշման և սվոպ մոդելներ՝ օգտագործելով ներկա արժեքի հաշվարկներ: Այս մոդելները հաշվի են առնում տարբեր ելակետային տվյալներ, ինչպիսիք են՝ գործընկերների վարկունակությունը, արտարժույթի սփոթ և ֆորվարդ դրույքները և տոկոսադրույքի կորը:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

Գնահատման մեթոդների և գնորոշման մոդելների միջոցով գնահատված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերը հիմնականում բաղկացած են ՀՀ Կառավարության պարտատոմսերից: Այդ արժեթղթերը գնահատվում են եկամտաբերության կորի միջոցով, ինչը ընդգրկում է շուկայի կողմից դիտարկելի և ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակված տվյալներ:

34 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծություն

Ստորև աղյուսակը ներկայացնում է ակտիվների և պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ դրանց վերականգնման կամ մարման ժամկետների: Խմբի պայմանագրային չզեղչված մարման պարտավորություններն առավել մանրամասն ներկայացված են Ծանոթագրություն 32-ում՝ Ռիսկերի կառավարում:

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.			2021թ.,		
	1 տարվա ընթացքում	Ավելի քան 1 տարի	Ընդամենը	1 տարվա ընթացքում	Ավելի քան 1 տարի	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	88,369,285	-	88,369,285	96,447,988	-	96,447,988
Առևտրային արժեթղթեր	-	-	-	433,697	-	433,697
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	36,273	327,011	363,284	2,404	36,221	38,625
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	25,255,153	25,551,077	50,806,230	4,941,291	14,677,792	19,619,083
Ներդրումային արժեթղթեր	6,472,071	17,169,456	23,641,527	3,936,354	20,058,475	23,994,829
Հաճախորդներին տրված վարկեր	125,673,430	282,765,815	408,439,245	38,421,717	302,873,361	341,295,078
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	13,192,596	40,230,625	53,423,221	13,587,107	17,645,960	31,233,067
Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններ ում	-	1,362,224	1,362,224	-	1,218,677	1,218,677
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	25,360,445	25,360,445	-	21,856,866	21,856,866
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	13,173,420	-	13,173,420	8,927,813	1,773,090	10,700,903
Այլ ակտիվներ	-	-	-	-	91,722	91,722
Ընդամենը	272,172,228	392,766,653	664,938,881	166,698,371	380,232,164	546,930,535

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.			2021թ.,		
	1 տարվա ընթացքում	Ավելի քան 1 տարի	Ընդամենը	1 տարվա ընթացքում	Ավելի քան 1 տարի	Ընդամենը
Բանկերի նկատմամբ պահանջներ	9,863,194	74,440	9,937,634	199,906	870,984	1,070,890
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	347,776,839	76,392,106	424,168,945	279,073,568	58,419,067	337,492,635
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	4,023,967	2,182,093	6,206,060	-	5,068,908	5,068,908
Այլ փոխառու միջոցներ	23,311,073	61,012,079	84,323,152	17,834,751	74,497,010	92,331,761
Ստորադաս վարկեր	89,389	7,715,647	7,805,036	-	9,794,000	9,794,000
Շահութահարկի ընթացիկ պարտավորություններ	4,698,987	-	4,698,987	1,187,740	-	1,187,740
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	1,016,530	1,016,530	-	1,296,678	1,296,678
Այլ պարտավորություններ	17,380,413	-	17,380,413	9,780,490	714,066	10,494,556
Ընդամենը	407,143,862	148,392,895	555,536,757	308,076,455	150,660,713	458,737,168
2ուտ	(134,971,634)	244,373,758	109,402,124	(141,378,084)	229,571,451	88,193,367

Ժամկետայնության վերլուծությունը չի արտացոլում հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ավանդների պատմական կայունությունը: Պատմականորեն դրանց մարումը տեղի է ունեցել ավելի երկար ժամանակահատվածում, քան ցույց է տրվում տվյալ աղյուսակում: Դրանց մնացորդները աղյուսակներում ընդգրկվում են մինչև մեկ տարի ժամանակահատվածի մնացորդներում:

ՀՀ օրենսդրության համաձայն խումբը պարտավոր է վճարել ավանդատուին առաջին իսկ պահանջի դեպքում (տե՛ս Ծանոթագրություն 18):

35 Կապակցված կողմերի բացահայտումներ

ՀՀՄՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտումներ» ստանդարտի համաձայն կողմերը համարվում են կապակցված, եթե կողմերից մեկը հնարավորություն ունի վերահսկել կամ նշանակալի ձևով ազդել մյուս կողմի գործառնական և ֆինանսական որոշումների վրա: Կողմերի կապակցված լինելը որոշելիս հաշվի է առնվում կողմերի փոխհարաբերությունների բովանդակությունը, այլ ոչ միայն դրանց իրավական ձևը:

Կապակցված կողմերը կարող են այնպիսի գործարքների մեջ մտնել, որոնք չէին իրականացվի ոչ կապակցված կողմերի միջև, և կապակցված կողմերի միջև իրականացվող գործարքների գներն ու պայմանները կարող են տարբերվել ոչ կապակցված կողմերի հետ գործարքների գներից և պայմաններից:

Կապակցված կողմերի հետ գործառնությունների գծով մնացորդները հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ներկայացված են ստորև.

Հազ. ՀՀ դրամ

	2022թ.		2021թ.	
	Մայր կազմակերպություն	Առանցքային ղեկավար անձնակազմ և նրանց ընտանիքի անդամներ	Մայր կազմակերպություն	Առանցքային ղեկավար անձնակազմ և նրանց ընտանիքի անդամներ
Համախառն չմարված վարկեր հունվարի 1-ի դրությամբ	768,800	346,064	821,629	400,678
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	2,123,658	1,283,469	-	231,933
Տարվա ընթացքում վարկերի մարումներ	(768,800)	(658,991)	(125,000)	(284,431)
Այլ շարժեր	3,526	1,043	72,171	(2,116)
Համախառն չմարված վարկեր դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,127,184	971,585	768,800	346,064
Հանած՝ արժեզրկման գծով պահուստը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(6,315)	(2,657)	(2,087)	(2,205)
Չուտ չմարված վարկեր դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,120,869	968,928	766,713	343,859
Վարկերի միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք	8.5%	5.1%	9.4%	5.4%
Ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ հունվարի 1-ի դրությամբ	937,666	894,529	201,340	1,545,556
Տարվա ընթացքում ներգրավված ավանդներ և ընթացիկ հաշիվներ	3,519,277	4,389,706	6,157,688	1,351,459
Տարվա ընթացքում մարված ավանդներ և ընթացիկ հաշիվներ	(4,435,395)	(3,750,199)	(5,482,091)	(2,002,486)
Այլ շարժեր	(21,389)	13,469	60,729	-
Ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	159	1,547,505	937,666	894,529

Ստորև ներկայացված են կապակցված կողմերի հետ գործառնություններից եկամուտներն ու ծախսերը.

Հազ. ՀՀ դրամ

	Դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար			
	2022թ.		2021թ.	
	Մայր կազմակերպություն	Առանցքային ղեկավար անձնակազմ և նրանց ընտանիքի անդամներ	Մայր կազմակերպություն	Առանցքային ղեկավար անձնակազմ և նրանց ընտանիքի անդամներ
Տոկոսային եկամուտներ վարկերի գծով	1,980	46,223	72,171	12,467
Տոկոսային ծախսեր ավանդների գծով	106,577	117,999	60,729	99,945

35 Կապակցված կողմերի բացահայտումներ (շարունակություն)

Առանցքային ղեկավար անձնակազմին փոխհատուցումները հետևյալն են.

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
Աշխատավարձ և այլ կարճաժամկետ փոխհատուցումներ	2,560,687	1,591,285
Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ	1,140,099	1,377,456
Ընդամենը առանցքային ղեկավար անձնակազմին փոխհատուցումներ	3,700,786	2,968,741

36 Ներդրումներ ստացիացված կազմակերպություններում

Խումբն ունի բաժնեմաս «Ամուլնդի-Ակբա Ասեթ Մենեջմենթ» ՓԲԸ-ում, որտեղ Խմբին է պատկանում բաժնետոմսերի 49%-ը (2021թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 49%): Աստիճանաբար կազմակերպությունը հիմնադրվել է 2013թ.-ին և կարգավորվում է ՀՀ օրենսդրությամբ: Աստիճանաբար կազմակերպության հիմնական գործունեությունը պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդերի կառավարումն է: Աստիճանաբար կազմակերպության գործունեությունը վերահսկվում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներդրման հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 1,358,168 հազ. ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 1,218,677 հազ. ՀՀ դրամ):

Եական ստացիացված կազմակերպության ամփոփ ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է ստորև.

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
Ակտիվներ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	24,649	282,054
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,624,416	872,939
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումներ	1,321,606	1,430,007
Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	135,141	35,506
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	9,086	7,042
Այլ ակտիվներ	301,408	245,761
Ընդամենը ակտիվներ	3,416,306	2,873,309
Պարտավորություններ		
Ընթացիկ պարտավորություններ շահութահարկի գծով	296,100	221,910
Այլ պարտավորություններ	340,157	162,008
Ընդամենը պարտավորություններ	636,257	383,918
Չուտ ակտիվներ	2,780,049	2,489,391
Խմբի բաժնեմասը զուտ ակտիվներում	1,362,224	1,218,677
Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	2,906,850	2,378,922
Տոկոսային և այլ եկամուտ	92,664	56,040
Ֆինանսական խորհրդատվության գծով եկամուտ	20,246	13,023
Այլ եկամուտ	1,707	1,515
Չուտ վնաս փոխարժեքային տարբերություններից	(12,990)	(800)
Ֆինանսական ծախս	(16,068)	-
Անձնակազմի գծով ծախսեր	(187,793)	(126,119)
Վարչական և այլ ծախսեր	(950,410)	(872,181)
Շահույթ մինչև շահութահարկ	1,854,206	1,450,400
Շահութահարկի գծով ծախս	(353,503)	(268,718)
Հաշվետու տարվա շահույթ	1,500,703	1,181,682
Այլ համապարփակ եկամուտ		
Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս չվերադասակարգվող այլ համապարփակ եկամուտ՝		
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումների գծով չիրացված օգուտ	(108,401)	42,216
Հաշվետու տարվա այլ համապարփակ եկամուտ հարկումից հետո	(108,401)	42,216
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ	1,392,302	1,223,898

36 Լերդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում (շարունակություն)

Խմբի բաժնեմասը ասոցիացված կազմակերպության շահույթում կամ վնասում և այլ համապարփակ եկամուտում հետևյալն է.

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
Հաշվետու տարվա շահույթ	736,475	579,024
Այլ համապարփակ եկամուտ	(53,122)	20,686
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ	683,353	599,710

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չկար որևէ նշանակալի սահմանափակում ասոցիացված կազմակերպություններից Խմբին շահաբաժինների տեսքով միջոցներ փոխանցելու նկատմամբ: Խումբը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար ստացել է շահաբաժիններ 539,806 հազ. ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 365,475 հազ. ՀՀ դրամ):

37 Ֆինանսավորման գործունեության արդյունքում առաջացող պարտավորությունների փոփոխություն

Հազ. ՀՀ դրամ

	Ճան.	Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	Այլ փոխառություններ	Ստորադաս վարկեր	Ֆինանսավորման գործունեությանից ընդամենը պարտավորություններ
Հաշվեկշռային արժեք 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	19, 20, 21	8,500,960	101,043,374	11,130,839	120,675,173
Թողարկումից մուտքեր		3,461,498	33,778,000	-	37,239,498
Մարումներ		(6,095,477)	(43,034,045)	-	(49,129,522)
Անկանխիկ գործարքներ					
Արտարժույթային փոխարկումներ		(780,329)	(2,095,668)	(1,227,040)	(4,103,037)
Վարձակալական պարտավորություններ (ՖՀՄՍ 16)		-	1,531,839	-	1,531,839
Այլ		(17,744)	1,108,261	(109,799)	980,718
Հաշվեկշռային արժեք 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	19, 20, 21	5,068,908	92,331,761	9,794,000	107,194,669
Թողարկումից մուտքեր		2,191,500	34,288,004	-	36,479,504
Մարումներ		(789,212)	(37,932,197)	-	(38,721,409)
Անկանխիկ գործարքներ					
Արտարժույթային փոխարկումներ		(265,302)	(5,052,890)	(1,968,650)	(7,286,842)
Վարձակալական պարտավորություններ (ՖՀՄՍ 16)		-	503,590	-	503,590
Այլ		166	184,884	(20,314)	164,736
Հաշվեկշռային արժեք 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	18, 19, 20	6,206,060	84,323,152	7,805,036	98,334,248

“Այլ” տողում ներառված են թողարկված պարտքային արժեթղթերի, այլ փոխառությունների և ստորադաս վարկեր գծով հաշվեգրված, բայց դեռևս չվճարված տոկոսները: Խումբը դասակարգում է վճարված տոկոսները, որպես դրամական միջոցների հոսքեր՝ ստացված գործառնական գործունեությունից:

38 Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Հաշվանցման ենթակա ֆինանսական գործիքները, կատարման համար պարտադիր մայր պայմանագրերը և այլ համանման պայմանավորվածությունները 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետևյալն են.

Ֆինանսական ակտիվների/պարտավորությունների տեսակները	Համախառն գումարներ նախքան ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցումը	Համախառն գումարներ հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Չուտ գումար՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցումից հետո	Կատարման համար պարտադիր մայր պայմանագրերի և այլ համանման գումարները՝ չհաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում		Ռիսկի գույք գումար
				Ֆինանսական գործիքներ	Դրամական միջոցներով ստացված ապահովվածություն	
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>						
ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ						
Տոկոսադրույքի սվոփ	333,748	(6,737)	327,011	327,011	-	-
Արտարժույթի սվոփ	36,273	-	36,273	36,273	-	-
Ներդրումային արժեթղթեր						
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով գրավադրված Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	6,019,389	-	6,019,389	6,019,389	-	-
Հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրեր այլ բանկերի հետ	559,459	-	559,459	559,459	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր						
Հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրեր	1,956,613	-	1,956,613	1,956,613	-	-
Ընդամենը հաշվանցման ենթակա, կատարման համար պարտադիր մայր պայմանագրերի և այլ համանման ակտիվներ	8,905,482	(6,737)	8,898,745	8,898,745	-	-
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Բանկերի նկատմամբ պահանջներ						
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրեր այլ բանկերի հետ	(6,026,642)	-	(6,026,642)	(6,026,642)	-	-
Ընդամենը հաշվանցման ենթակա, կատարման համար պարտադիր մայր պայմանագրերի և այլ համանման պարտավորություններ	(6,026,642)	-	(6,026,642)	(6,026,642)	-	-

Հաշվանցման ենթակա ֆինանսական գործիքները, կատարման համար պարտադիր մայր պայմանագրերը և այլ համանման պայմանավորվածությունները 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետևյալն են.

Ֆինանսական ակտիվների/պարտավորությունների տեսակները	Համախառն գումարներ նախքան ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցումը	Համախառն գումարներ հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Չուտ գումար՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցումից հետո	Կատարման համար պարտադիր մայր պայմանագրերի և այլ համանման գումարները՝ չհաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում		Ռիսկի գույք գումար
				Ֆինանսական գործիքներ	Դրամական միջոցներով ստացված ապահովվածություն	
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>						
ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ						
Տոկոսադրույքի սվոփ	36,221	-	36,221	36,221	-	-
Արտարժույթի սվոփ	3,837	(1,433)	2,404	2,404	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր						
Հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրեր	3,054,526	-	3,054,526	3,054,526	-	-
Ընդամենը հաշվանցման ենթակա, կատարման համար պարտադիր մայր պայմանագրերի և այլ համանման ակտիվներ	3,094,584	(1,433)	3,093,151	3,093,151	-	-

39 Կապիտալի համարժեքություն

Խմբի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են՝ համոզվել, որ Բանկի կապիտալը համապատասխանում է վերահսկողի կողմից սահմանված պահանջներին, և որ Խումբն ապահովում է ամուր վարկային վարկանիշ և ուժեղ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու նպատակով:

Խումբը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումներ՝ տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Խումբը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ՝ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

ՀՀ Կենտրոնական բանկը սահմանում և վերահսկում է Բանկի կապիտալի նկատմամբ պահանջներ:

Խումբը, որպես կապիտալ է ճանաչում այն հոդվածները, որոնք կարգավորման համաձայն սահմանվում են որպես կապիտալ բանկերի համար: ՀՀ ԿԲ-ի՝ կապիտալի նկատմամբ պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի դրույթների վրա, Բանկի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցությունը (Նորմատիվային կապիտալի գործակից) պետք է գերազանցի սահմանված նվազագույն մակարդակը: 2022 և 2021թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ նվազագույն մակարդակը կազմել է 12%:

2022թ. և 2021թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի ընդհանուր կապիտալի գործակիցը համապատասխանում է պարտադիր պահանջներին:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի կապիտալի համարժեքության Նորմատիվը, որը հաշվարկվել է 1988թ. Բազելյան համաձայնագրի դրույթների համաձայն՝ հաշվի առնելով շուկայական ռիսկը ընդգրկելու գծով հետագա փոփոխությունները, կազմել է՝

Հազ. ՀՀ դրամ

	2022թ. (աուդիտի չենթարկված)	2021թ. (աուդիտի չենթարկված)
1-ին դասի կապիտալ	91,866,748	74,007,160
2-րդ դասի կապիտալ	11,744,252	15,934,557
Ընդհանուր կապիտալ	103,611,000	89,941,717
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվներ	610,690,247	507,923,050
Ընդամենը կապիտալ՝ արտահայտված որպես ռիսկով կշռված ակտիվներից տոկոս (ընդհանուր կապիտալի գործակից)	16.97%	17.71%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկերի կշռման գործակիցների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի ու պայմանագրային կողմի հետ կապված վարկային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականները՝ հաշվի առնելով ցանկացած գրավ կամ երաշխիք: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով, հնարավոր վնասի՝ առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

40 Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած դեպքեր

Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո և սույն հաշվետվության կազմման ամսաթվի դրությամբ տեղի չեն ունեցել նշանակալի դեպքեր, որոնք ենթակա են բացահայտման սույն հաշվետվությունում:

«ԱԿԲԱ Բանկ» ԲԲԸ

Հանախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ

*2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար
Անկախ աուդիտորական եզրակացության հետ միասին*

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն	1
Ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն	2
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն	3
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն	4
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն	5

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1. Հիմնական գործունեության նկարագրություն	6
2. Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները	6
3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր	7
4. Կարևոր հաշվապահական դատողություններ և գնահատումներ	28
5. Սեզոնականության վերաբերյալ տեղեկատվություն	29
6. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	32
7. Առևտրային արժեթղթեր	33
8. Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	33
9. Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	34
10. Ներդրումային արժեթղթեր	35
11. Հաճախորդներին տրված վարկեր	37
12. Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	47
13. Հիմնական միջոցներ, ոչ նյութական ակտիվներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	50
14. Հարկում	51
15. Վարկային կորուստների գծով ծախս	52
16. Այլ ակտիվներ	53
17. Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	54
18. Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	55
19. Այլ փոխառություններ	55
20. Ստորադաս վարկեր	56
21. Այլ պարտավորություններ	56
22. Կապիտալ	56
23. Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ	58
24. Պայմանագրային և պայմանական պարտավորություններ	58
25. Զուտ տոկոսային եկամուտ	61
26. Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ	61
27. Զուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	62
28. Այլ եկամուտ	62
29. Այլ գործառնական ծախսեր	62
30. Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	62
31. Ռիսկերի կառավարում	63
32. Իրական արժեքի չափում	78
33. Ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների վերլուծություն	82
34. Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ	83
35. Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում	84
36. Ֆինանսավորման գործունեության արդյունքում առաջացող պարտավորությունների փոփոխություն	85
37. Կապիտալի համարժեքություն	86
38. Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած դեպքեր	86

**Կառուցելով
բարեկեցիկ աշխարհ**

Ernst & Young CJSC
1 Northern Ave., office 27
Yerevan, 0001, Armenia
Tel: +374 (10) 500 790
+374 (10) 500 705
Fax: +374 (10) 500 706
www.ey.com/am

«Էրնսթ և Կանգ» ՓԲԸ
ՀՀ, ք. Երևան 0001
Հյուսիսային պող. 1, գրասենյակ 27
Հեռ. +374 (10) 500 790
+374 (10) 500 705
Ֆաքս. +374 (10) 500 706

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«ԱԿԲԱ Բանկ» բաց բաժնետիրական ընկերության
Բաժնետերերին և Խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «ԱԿԲԱ Բանկ» բաց բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ Բանկ) և նրա դուստր ընկերությունների (միասին՝ Խումբ) համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա համար ֆինանսական արդյունքների, համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունները, ինչպես նաև համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ՝ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով, կից համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Խմբի համախմբված ֆինանսական վիճակը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա համախմբված ֆինանսական արդյունքները և համախմբված դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմքեր

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը նկարագրված է այս եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Խմբից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀԷՄՍԽ) կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի միջազգային կանոնագրքի (ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտները) (ՀԷՄՍԽ կանոնագիրք), և պահպանել ենք էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀԷՄՍԽ կանոնների: Մենք համոզված ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցերն այն հարցերն են, որոնք մեր մասնագիտական դատողության համաձայն, առավել նշանակալի էին ընթացիկ ժամանակաշրջանի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Այդ հարցերը դիտարկվել են համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համատեքստում՝ որպես մեկ ամբողջություն, և համախմբված հաշվետվությունների վերաբերյալ կարծիք ձևավորելու նպատակով: Մենք չենք տրամադրում առանձին կարծիք այդ հարցերի վերաբերյալ: Մեր նկարագրությունը, թե ինչպես է ստորև նշված հարցը դիտարկվել մեր աուդիտի ընթացքում, ներկայացված է այդ համատեքստում:

Կառուցելով բարեկեցիկ աշխարհ

Մենք կատարել ենք մեր պարտականությունները, որոնք նկարագրված են «Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում, այդ թվում այդ հարցի վերաբերյալ: Համապատասխանաբար, մեր աուդիտը ներառել է ընթացակարգերի իրականացում՝ մշակված ի պատասխան համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկի մեր գնահատմանը: Մեր աուդիտորական ընթացակարգերի արդյունքները, այդ թվում ստորև ներկայացված հարցը դիտարկելիս իրականացրած ընթացակարգերը, հիմք են հանդիսանում կից համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ աուդիտորական կարծիք արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարց

Ինչպես է այն դիտարկվել մեր աուդիտի ընթացում

Հաճախորդներին տրված վարկերի և ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների գծով արժեզրկման պահուստ

Հաճախորդներին տրված վարկերի և ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների գծով արժեզրկման պահուստը հանդիսանում է առանցքային դատողությունների առարկա՝ ինչպես հաճախորդներին տրված վարկերի և ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների էականության (Խմբի ընդհանուր ակտիվների 68.1%-ը 2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ), այնպես էլ ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» ստանդարտի («ՖՀՄՍ 9») շրջանակներում ակնկալվող վարկային կորուստների (ԱՎԿ) գնահատման հետ կապված բարդությունների և գնահատման համար պահանջվող դատողությունների պատճառով:

Պորտֆելային հիմունքով ԱՎԿ հաշվարկը ենթադրում է բարդ վիճակագրական մոդելավորում պահանջող գնահատման մեթոդների և մասնագիտական դատողությունների կիրառում: Այս մեթոդներն օգտագործվում են դեֆոլտի հավանականությունը, դեֆոլտի ժամանակ գործիքի ակնկալվող արժեքը և դեֆոլտի արդյունքում առաջացող կորուստները գնահատելու համար հիմք ընդունելով անցյալ ժամանակաշրջանների առկա տեղեկատվությունը, որը ճշգրտվում է ապագա ժամանակաշրջանների կանխատեսվող տեղեկատվությամբ, ներառյալ՝ մակրոտնտեսական ցուցանիշների կանխատեսումները: Պորտֆելային հիմունքով ԱՎԿ հաշվարկը մեծապես կախված է նախնական ճանաչումից ի վեր վարկային ռիսկի զգալի աճի առկայության գնահատումից: Այդ գնահատումը էապես կախված է վարկառուի ժամկետանց օրերի ցուցանիշից (ներառյալ այլ ֆինանսական հաստատություններում ժամկետանց օրերը) և վարկառուի ֆինանսական պայմանների վատթարացման արդյունքում վարկի պայմանների վերանայումից:

Սողելավորման տարբեր մեթոդների և ենթադրությունների կիրառումը կարող է հանգեցնել ԱՎԿ էականորեն տարբեր գնահատումների: Սա կարող է նշանակալի ազդեցություն ունենալ Խմբի ֆինանսական արդյունքների վրա:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ գծով արժեզրկման վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 11-ում «Հաճախորդներին տրված վարկեր», Ծանոթագրություն 12-ում «Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ» և Ծանոթագրություն 31-ում «Ռիսկերի կառավարում»:

Աուդիտն իրականացնելիս մենք առանձնահատուկ ուշադրություն ենք դարձրել հետևյալին՝

- ▶ Վարկային ռիսկի մոդելների գնահատումը և պորտֆելի հիմունքով ԱՎԿ սահմանելու համար կիրառվող ենթադրությունները:
- ▶ Խմբի՝ վարկային ռիսկի էական աճը բացահայտելու նկատմամբ ներքին հսկողության միջոցների թեստավորում:

Պորտֆելային հիմունքով հաշվարկված պահուստի թեստավորման նպատակով մենք գնահատել ենք դրա հիմքում ընկած վիճակագրական մոդելները, օգտագործված հիմնական ելակետային տվյալներն ու ենթադրությունները և ԱՎԿ հաշվարկում ներառված ապագա ժամանակաշրջանների կանխատեսվող տեղեկատվությունը, ներառյալ՝ մակրոտնտեսական ցուցանիշների վերանայված կանխատեսումները: Մենք թեստավորել ենք վարկային ռիսկի գործոնների հաշվարկի հիմքում ընկած առանցքային վիճակագրական տվյալները, ինչպիսիք են վարկերի ժամկետանց օրերը, հաճախորդներին տրված վարկերի և ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների դեֆոլտի ամսաթվից հետո վերականգնման վիճակագրությունը և արժեզրկված վարկերի մնացորդների փոփոխությունը սկզբնական ճանաչման ամսաթվից մինչև դեֆոլտի ամսաթիվը: Մենք գնահատել ենք նաև հաշվետու ամսաթվի դրությամբ վարկային ռիսկի էական աճը որոշելու համար ղեկավարության կողմից ընտրված չափանիշների կիրառման հետևողականությունը:

Մենք նաև իրականացրել ենք ընթացակարգեր Խմբի՝ վարկային ռիսկին ենթարկվածությունը նկարագրող բացահայտումների նկատմամբ:

**Կառուցելով
բարեկեցիկ աշխարհ**

Խմբի 2021 թ. Տարեկան հաշվետվության մեջ ներառված այլ տեղեկատվություն

Այլ տեղեկատվությունը ներառում է Տարեկան հաշվետվության մեջ ներառված տեղեկատվությունը, բացի համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններից և դրանց վերաբերյալ մեր աուդիտորական եզրակացությունից: Ղեկավարությունը պատասխանատու է այլ տեղեկատվության համար: Տարեկան հաշվետվությունը ենթադրաբար մեզ կտրամադրվի աուդիտորական եզրակացության ամսաթվից հետո:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր կարծիքը չի տարածվում այլ տեղեկատվության վրա, և մենք այդ տեղեկատվության վերաբերյալ չենք տրամադրելու կարծիք, որը որևէ ձևով կարտահայտի հավաստիացում տվյալ տեղեկատվության վերաբերյալ:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի հետ կապված, մեր պարտավորությունն է՝ ծանոթանալ վերոնշյալ այլ տեղեկատվությանը, երբ այն տրամադրվի մեզ, և դրանով դիտարկել, թե արդյոք առկա են էական անհամապատասխանություններ այլ տեղեկատվության և համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կամ աուդիտի ընթացքում ձեռք բերված մեր գիտելիքների միջև, և թե արդյոք այլ տեղեկատվությունը պարունակում է այլ էական խեղաթյուրումներ:

Ղեկավարության և Խորհրդի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որը, ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Խմբի անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար, համապատասխան դեպքերում անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և Խմբի գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Խումբը, ընդհատել դրա գործունեությունը կամ, երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Խորհուրդը պատասխանատու է Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման գործընթացի նկատմամբ վերահսկողության համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները, ամբողջությամբ վերցրած, զերծ են էական խեղաթյուրումներից՝ անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համաձայն իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումներ, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այդ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

**Կառուցելով
բարեկեցիկ աշխարհ**

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- ▶ հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի չարաշահում,
- ▶ ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին պատկերացում տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե ԽՆԲԻ ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար,
- ▶ գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամուտությունը,
- ▶ եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, թե արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է էական կասկած հարուցել ԽՆԲԻ անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, երբ այդ բացահայտումները համապատասխան չեն, ձևավորել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն, ապագա իրադարձություններն ու հանգամանքները կարող են հանգեցնել ԽՆԲԻ գործունեության անընդհատության դադարեցմանը,
- ▶ գնահատում ենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքն ու բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները, ինչպես նաև համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը,
- ▶ ձեռք ենք բերում բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ ԽՆԲԻ ներսում գործող կազմակերպությունների կամ ձեռնարկատիրական գործունեությունների ֆինանսական տեղեկատվության վերաբերյալ՝ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու նպատակով: Մենք պատասխանատու ենք ԽՆԲԻ աուդիտի ուղղորդման, ղեկավարման և իրականացման համար: Մենք ամբողջովին պատասխանատու ենք մեր աուդիտորական կարծիքի համար:

Խորհրդին, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

**Կառուցելով
բարեկեցիկ աշխարհ**

Խորհրդին նաև տրամադրում ենք հավաստիացում, որ պահպանել ենք անկախության վերաբերյալ էթիկայի պահանջները, ինչպես նաև նրանց տեղեկացնում ենք բոլոր հարաբերությունների կամ այլ հարցերի մասին, որոնք ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա, և որտեղ կիրառելի է, սպառնալիքների վերացմանը և անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

Խորհրդին հաղորդակցված հարցերից որոշում ենք այն հարցերը, որոնք համարվել են առավել նշանակալի ընթացիկ ժամանակաշրջանի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացում և, հետևաբար հանդիսանում են աուդիտի առանցքային հարցեր: Մենք նկարագրում ենք այդ հարցերը մեր աուդիտորական եզրակացությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ օրենքով կամ կարգավորող ակտերով արգելված է այդպիսի հարցերի հրապարակային բացահայտումը, կամ, երբ, խիստ բացառիկ հանգամանքներում, որոշում ենք, որ տվյալ հարցը չպետք է ներկայացվի աուդիտորի եզրակացությունում, քանի որ կարող է ողջամտորեն ակնկալվել, որ դրա ներկայացման հետ կապված բացասական հետևանքները ավելի շատ կլինեն, քան դրա ներկայացումից հանրային օգուտը:

Այս աուդիտի առաջադրանքի պատասխանատուն Մարիա Իգնատևան է:

«Էրնսթ ընդ Յանգ» ՓԲԸ
ՀՀ, ք. Երևան

Աուդիտի բաժնի գործընկեր

M. Ignatyeva

Մարիա Իգնատևա

Գլխավոր տնօրեն

Signature

Էրիկ Չայրապետյան

27 ապրիլի, 2022թ.

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն

2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ծան.	2021թ.	2020թ.
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	6	96,447,988	66,398,135
Առևտրային արժեթղթեր	7	433,697	319,353
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	8	38,625	250,207
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	9	19,619,083	57,171,584
Ներդրումային արժեթղթեր	10	23,994,829	17,405,067
Հաճախորդներին տրված վարկեր	11	341,295,078	303,018,557
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	12	31,233,067	25,017,394
Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում	35	1,218,677	984,442
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	13	21,856,866	20,144,910
Այլ ակտիվներ	16	10,700,903	4,754,606
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	14	91,722	167,436
		546,930,535	495,631,691
Ընդամենը ակտիվներ			
Պարտավորություններ			
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	8	-	79,893
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ		1,070,890	45,717
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	17	337,492,635	296,944,080
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	18	5,068,908	8,500,960
Այլ փոխառություններ	19	92,331,761	101,043,374
Ընթացիկ պարտավորություններ շահութահարկի գծով		1,187,740	126,703
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	14	1,296,678	680,497
Այլ պարտավորություններ	21	10,494,556	6,570,526
Ստորադաս վարկեր	20	9,794,000	11,130,839
		458,737,168	425,122,589
Ընդամենը պարտավորություններ			
Կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	22	55,000,000	30,000,000
Էմիսիոն եկամուտ	22	2,500,000	-
Լրացուցիչ վճարված կապիտալ	23	2,452,257	-
Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ		3,479,525	2,946,536
Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ		3,446,766	3,572,143
Զբաղիված շահույթ		21,314,819	33,990,423
		88,193,367	70,509,102
Ընդամենը կապիտալ			
Ընդամենը կապիտալ և պարտավորություններ		546,930,535	495,631,691

Ստորագրվել և վավերացվել է Բանկի Տնօրինության կողմից՝

Հակոբ Անդրեասյան

Գլխավոր գործադիր տնօրեն

Արմեն Հակոբյան

Գլխավոր հաշվապահ

27 ապրիլի, 2022թ.

Ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն**2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար***(հազար ՀՀ դրամ)*

	<i>Ծան.</i>	<i>2021թ.</i>	<i>2020թ.</i>
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	25	43,312,133	43,414,170
Այլ տոկոսային եկամուտ	25	3,498,291	2,675,996
Տոկոսային ծախս	25	(21,294,891)	(20,185,734)
Զուտ տոկոսային եկամուտ		25,515,533	25,904,432
Վարկային կորուստների գծով ծախսի հակադարձում / (Վարկային կորուստների գծով ծախս)	15	232,100	(10,774,703)
Զուտ տոկոսային եկամուտ վարկային կորուստների գծով ծախսից հետո		25,747,633	15,129,729
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	26	6,294,559	4,916,294
Միջնորդավճարների գծով ծախս	26	(2,510,554)	(1,868,608)
Զուտ օգուտ/(վնաս) իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներից		560,811	(132,117)
Զուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	27	2,051,949	2,351,308
Աստիճանավոր կազմակերպությունների շահույթի բաժնեմաս	35	579,024	399,958
Այլ եկամուտ	28	3,024,059	1,569,459
Ոչ տոկոսային եկամուտ		9,999,848	7,236,294
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(14,567,050)	(10,888,617)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	13	(2,493,962)	(2,314,182)
Այլ գործառնական ծախսեր	29	(2,007,166)	(1,972,523)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	30	(3,966,843)	(3,466,759)
(Արժեզրկման և պահուստների ձևավորման գծով այլ ծախսեր) / Ծախսերի հակադարձում	16	(95,529)	49,975
Ոչ տոկոսային ծախս		(23,130,550)	(18,592,106)
Շահույթ մինչև շահութահարկ		12,616,931	3,773,917
Շահութահարկի գծով ծախս	14	(2,803,449)	(1,049,286)
Հաշվետու տարվա շահույթ		9,813,482	2,724,631
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ			
Բազային և նոսրացված, մայր կազմակերպության բաժնետերերին վերագրելի, ՀՀ դրամ	22	1,840.03	544.93

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն
2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամ)

	<i>Ծան.</i>	<i>2021թ.</i>	<i>2020թ.</i>
Հաշվետու տարվա շահույթ		9,813,482	2,724,631
Այլ համապարփակ եկամուտ հարկումից հետո			
<i>Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս վերադասակարգվող այլ համապարփակ եկամուտ</i>			
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով իրական արժեքի գուտ փոփոխություն		(226,739)	258,888
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքների ակնկալվող վարկային կորուստների գծով պահուստի փոփոխություններ		304,374	92,348
Շահութահարկ՝ այլ համապարփակ եկամտի տարրերի գծով	14	(13,974)	(63,222)
Հաջորդ ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ/(վնաս) վերադասակարգվող գուտ այլ համապարփակ եկամուտ		63,661	288,014
<i>Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս չվերադասակարգվող այլ համապարփակ եկամուտ</i>			
Շենքերի և փոխադրամիջոցների վերագնահատում		660,910	-
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող բաժնային գործիքների գծով (վնաս)/օգուտ		(253,375)	597,001
Շահութահարկ՝ այլ համապարփակ եկամտի տարրերի գծով	14	(73,356)	(107,460)
Ընդամենը հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս չվերադասակարգվող այլ համապարփակ եկամուտ		334,179	489,541
<i>Ասոցիացված կազմակերպությունների այլ համապարփակ եկամտի բաժնեմաս</i>			
Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս չվերադասակարգվող		20,686	64,352
Ընդամենը ասոցիացված կազմակերպությունների այլ համապարփակ եկամտի բաժնեմաս		20,686	64,352
Հաշվետու տարվա այլ համապարփակ եկամուտ հարկումից հետո		418,526	841,907
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ		10,232,008	3,566,538

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն

2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամ)

	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Լրացուցիչ վճարված կապիտալ	Հիմնական միջոցների վերագնահատումից աճ	Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների վերագնահատման պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը կապիտալ
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	30,000,000	-	-	3,009,091	2,730,236	32,903,237	68,642,564
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ							
Հաշվետու տարվա շահույթ	-	-	-	-	-	2,724,631	2,724,631
Այլ համապարփակ եկամուտ	-	-	-	-	841,907	-	841,907
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ	-	-	-	-	841,907	2,724,631	3,566,538
Հիմնական միջոցների վաճառքի արդյունքում վերագնահատման ավելցուկի փոխանցումը չբաշխված շահույթին	-	-	-	(62,555)	-	62,555	-
Գործարքներ սեփականատերերի հետ՝ ուղղակիորեն գրանցված կապիտալում							
Հայտարարված շահաբաժիններ	-	-	-	-	-	(1,700,000)	(1,700,000)
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ	-	-	-	-	-	(1,700,000)	(1,700,000)
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	30,000,000	-	-	2,946,536	3,572,143	33,990,423	70,509,102
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ							
Հաշվետու տարվա շահույթ	-	-	-	-	-	9,813,482	9,813,482
Այլ համապարփակ եկամուտ	-	-	-	543,903	(125,377)	-	418,526
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ	-	-	-	543,903	(125,377)	9,813,482	10,232,008
Հիմնական միջոցների վաճառքի արդյունքում վերագնահատման ավելցուկի փոխանցումը չբաշխված շահույթին	-	-	-	(10,914)	-	10,914	-
Գործարքներ սեփականատերերի հետ՝ ուղղակիորեն գրանցված կապիտալում							
Բաժնետիրական կապիտալի համալրում չբաշխված շահույթի հաշվին	20,000,000	-	-	-	-	(20,000,000)	-
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	5,000,000	2,500,000	-	-	-	-	7,500,000
Հայտարարված շահաբաժիններ	-	-	-	-	-	(2,500,000)	(2,500,000)
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ	25,000,000	2,500,000	-	-	-	(22,500,000)	5,000,000
Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ (Ծան. 23)	-	-	2,452,257	-	-	-	2,452,257
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	55,000,000	2,500,000	2,452,257	3,479,525	3,446,766	21,314,819	88,193,367

1-38 ծանոթագրությունները կազմում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

Ղրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն

2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ծան.	2021թ.	2020թ.
Ղրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Ստացված տոկոսներ		46,518,664	45,644,846
Վճարված տոկոսներ		(20,945,909)	(19,971,332)
Ստացված միջնորդավճարներ		6,429,127	4,992,954
Վճարված միջնորդավճարներ		(2,510,553)	(1,868,607)
Ձուտ մուտքեր/(ելքեր) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներից		772,393	(132,117)
Ձուտ մուտքեր փոխարժեքային տարբերություններից		2,918,840	2,147,112
Վճարված այլ գործառնական ծախսեր		(2,422,846)	(220,306)
Ստացված այլ եկամուտ		2,712,820	313,619
Աշխատավարձ և աշխատակազմին վճարված այլ գումարներ		(11,535,954)	(10,952,092)
Վճարված այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր		(3,888,701)	(3,466,758)
Գործառնական գործունեությունից ստացված ղրամական միջոցների հոսքեր՝ մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխությունը		18,047,881	16,487,319
<i>Գործառնական ակտիվների զուտ (ավելացում)/նվազում</i>			
Առևտրային արժեթղթեր		(114,344)	(68,176)
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ		-	(249,870)
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ		37,508,706	(26,633,310)
Հաճախորդներին տրված վարկեր		(39,050,452)	(36,695,515)
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ		(12,598,205)	(4,051,999)
Այլ ակտիվներ		(946,313)	990,943
<i>Գործառնական պարտավորությունների զուտ ավելացում/(նվազում)</i>			
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ		(79,831)	(120,116)
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ		1,019,240	13,660
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ		40,188,480	42,136,691
Այլ պարտավորություններ		3,513,231	1,300,782
Ձուտ ղրամական միջոցների հոսքեր՝ ստացված/(օգտագործված) գործառնական գործունեությունում մինչև շահութահարկը		47,488,393	(6,889,591)
Վճարված շահութահարկ		(1,137,847)	(1,226,755)
Ձուտ ղրամական միջոցների հոսքեր՝ ստացված/(օգտագործված) գործառնական գործունեությունում		46,350,546	(8,116,346)
Ղրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(1,719,781)	(2,215,321)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վաճառքից մուտքեր		103,225	131,840
Ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում		(11,458,482)	(8,724,750)
Ներդրումային արժեթղթերի վաճառք և մարում		3,824,060	15,139,588
Ձուտ ղրամական միջոցների հոսքեր՝ (օգտագործված)/ստացված ներդրումային գործունեությունից		(9,250,978)	4,331,357
Ղրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից			
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկումից մուտքեր	22	7,500,000	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթերից մուտքեր	36	3,461,498	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	36	(6,095,477)	(3,631,337)
Այլ փոխառությունների ներգրավումից մուտքեր	36	33,778,000	47,077,963
Այլ փոխառությունների մարումներ	36	(43,034,045)	(33,580,438)
Ստորադաս վարկերից մուտքեր	36	-	7,098,874
Ստորադաս վարկերի մարումներ	36	-	(950,933)
Վճարված շահաբաժիններ	22	(2,500,000)	(1,700,000)
Ձուտ ղրամական միջոցների հոսքեր՝ (օգտագործված)/ստացված ֆինանսավորման գործունեությունում		(6,890,024)	14,314,129
Փոխարժեքային տարբերությունների ազդեցությունը ղրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		(84,277)	6,943
Արժեզրկման պահուստում փոփոխությունների ազդեցությունը ղրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		(75,414)	(53,199)
Ղրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ		30,049,853	10,482,884
Ղրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարեկազմին		66,398,135	55,915,251
Ղրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարեվերջին	6	96,447,988	66,398,135

1-38 ծանոթագրությունները կազմում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

(հազար ՀՀ դրամ)

1. Հիմնական գործունեության նկարագրություն

«ԱԿԲԱ Բանկ» ԲԲԸ-ն (նախկին «ԱԿԲԱ-Կրեդիտ Ազրիկոլ Բանկ» ՓԲԸ, այսուհետ՝ «Բանկ») մայր կազմակերպությունն է Խմբում, որը բաղկացած է Բանկից և իր դուստր կազմակերպություններից՝ «ԱԳԲԱ Լիզինգ» վարկային կազմակերպություն ՓԲԸ-ից և «ԱԿԲԱ Տեխնոլաբ» ՍՊԸ-ից (միասին՝ «Խումբ»)։ Այն ձևավորվել է 1995թ.-ին, որպես միացյալ սեփականությամբ կոոպերատիվ բանկ՝ համաձայն Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության, և 2006թ.-ին վերակազմակերպվել է որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն։ Բանկը գործունեություն է իրականացնում ՀՀ Կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ «ԿԲ») կողմից տրված ընդհանուր բանկային լիցենզիայի հիման վրա և հանդիսանում է ՀՀ ավանդների ապահովագրության պետական համակարգի անդամ։

Բանկն ընդունում է բնակչությունից ավանդներ, տրամադրում է վարկեր և իրականացնում է դրամական փոխանցումներ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում և ՀՀ տարածքից դուրս, իրականացնում է արտադրության փոխանակման գործարքներ և մատուցում է այլ բանկային ծառայություններ իր կորպորատիվ և ֆիզիկական անձ հաճախորդներին։ Բանկի գլխամասային գրասենյակը գտնվում է Երևան քաղաքում, և այն ունի 62 մասնաճյուղեր (ներառյալ՝ գլխամասը) Երևանում և ՀՀ այլ մարզերում։ Բանկի գրանցման իրավաբանական հասցեն է՝ ՀՀ, ք. Երևան 0002, Արամի փողոց 82-84։

Բանկի անվանումը և կազմակերպչաիրավական ձևը փոխվել է «ԱԿԲԱ-Կրեդիտ Ազրիկոլ Բանկ» ՓԲԸ-ից «ԱԿԲԱ Բանկ» ԲԲԸ-ի՝ համաձայն 2020թ.-ի մայիսի 26-ին կայացած բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովի։ ՀՀ Կենտրոնական բանկը Բանկի անվանման և կազմակերպչաիրավական ձևի փոփոխությունը գրանցել է 2020թ.-ի հուլիսի 3-ին։

«ԱԳԲԱ Լիզինգ» վարկային կազմակերպությունը ձևավորվել է 2003թ.-ի մարտի 30-ին որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն։ Ընկերության հիմնական գործունեությունը ֆինանսական վարձակալության գծով գործառնություններն են իրավաբանական և ֆիզիկական անձ հանդիսացող հաճախորդների հետ։ Ընկերությունն ունի վարկային կազմակերպության լիցենզիա տրված ՀՀ ԿԲ-ի կողմից։ Ընկերությունը հանդիսանում է Խմբի դուստր կազմակերպություն և համախմբվում է սույն ֆինանսական հաշվետվություններում։ Բանկին է պատկանում «ԱԳԲԱ Լիզինգ» վարկային կազմակերպություն ՓԲԸ-ի բաժնետոմսերի 100%-ը։

2021թ.-ի դեկտեմբերի 23-ին բանկը հիմնադրել է «ԱԿԲԱ Տեխնոլաբ» ՍՊԸ կրթական կենտրոնը։ Կենտրոնի նպատակն է իրականացնել կրթական ծրագրեր և ներգրավել որակյալ մասնագետներին։

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են.

<i>Բաժնետեր</i>	<i>2021թ., %</i>	<i>2020թ., %</i>
«ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ	83.68	95.00
Սակամ Ինտերնասիոնալ ՍԱՍ	4.55	5.00
Այլ	11.77	—
Ընդամենը	100.0	100.0

Խմբի մայր կազմակերպությունը «ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ-ն է, որը չունի վերահսկող կողմ։

2. Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

Ընդհանուր մաս

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (այսուհետ՝ «ՖՀՄՍ») պահանջների համաձայն։

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստված են սկզբնական արժեքի հիմունքով՝ բացառությամբ ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ բացահայտվածի։ Օրինակ՝ ներդրումային և առևտրային արժեթղթերը, ածանցյալ ֆինանսական գործիքները, հողը, շենքերը և փոխադրամիջոցները գնահատված են իրական արժեքով։

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հազար ՀՀ դրամով, բացառությամբ մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթի, եթե այլ բան նշված չէ։

COVID-19 համաճարակի ազդեցությունը

2020թ. COVID-19 համաճարակի արագ տարածումից հետո, որը շարունակվեց նաև 2021թ.-ին մի շարք կառավարություններ, այդ թվում՝ ՀՀ կառավարությունը, նախաձեռնել են համաճարակի բռնկման դեմ ուղղված

(հազար ՀՀ դրամ)

2. Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները (շարունակություն)

COVID-19 համաճարակի ազդեցությունը (շարունակություն)

տարբեր միջոցառումներ, ներառյալ՝ ճանապարհորդության սահմանափակումները, կարանտինները, բիզնեսի և այլ վայրերի փակումը և որոշակի տարածքների արգելափակումը: Այս միջոցառումները ազդել են համաշխարհային առաջարկի շղթայի, ապրանքների և ծառայությունների նկատմամբ պահանջարկի, ինչպես նաև բիզնես գործունեության ծավալների վրա: Ակնկալվում է, որ ինչպես համաճարակը, այնպես էլ դրա հետ կապված հանրային առողջապահական և սոցիալական միջոցառումները կարող են ազդեցություն ունենալ տարբեր ոլորտներում գործունեություն իրականացնող ընկերությունների վրա:

Կառավարության և Կենտրոնական բանկի կողմից ներկայացվել են աջակցության միջոցառումներ՝ COVID-19 համաճարակի հետևանքով տնտեսական անկմանը դիմակայելու նպատակով: Ի թիվս այլ միջոցառումների՝ այս միջոցառումները ներառում են տուժած ոլորտների և անհատների վարկավորման սուբսիդավորում, վճարման արձակուրդներ և որոշ կարգավորման սահմանափակումների թուլացում՝ ֆինանսական հատվածին օգնելու համար պահպանել ռեսուրսներ տրամադրելու իր կարողությունները և հաճախորդներին օգնել խուսափել COVID-19 զսպման միջոցառումների արդյունքում առաջացած իրացվելիության պակասից:

Խումբը շարունակում է գնահատել համաճարակի և փոփոխվող տնտեսական պայմանների ազդեցությունը իր գործունեության, ֆինանսական դրության և ֆինանսական արդյունքների վրա:

Գնահատման անորոշություններ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հասանելի տեղեկատվության հիման վրա, Խումբը ապագայում սպասվող դրամական հոսքերի գնահատումները արտացոլել է ակնկալվող վարկային կորուստների (Ծանոթագրություն 11) և ֆինանսական գործիքների և հիմնական միջոցների իրական արժեքների վերագնահատումներում (Ծանոթագրություն 32):

Վերադասակարգումներ

2021թ. Խումբը վերադասակարգել է «Այլ ակտիվներ»-ում «Կանխավճարներ վարձակալած գույքի մատակարարներին» տողը (Ծանոթագրություն 16) «Այլ ֆինանսական ակտիվներ»-ից «Այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ», և «Այլ պարտավորություններ» (Ծանոթագրություն 21) հոդվածում «Կանխավճարներ վարձակալներից» տողը «Այլ ֆինանսական պարտավորություններ»-ից «Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ»: Ազդեցությունը համադրելի տեղեկատվության վրա 1,956,666 հազար ՀՀ դրամ է՝ «Կանխավճարներ վարձակալած գույքի մատակարարներին» դեպքում և 1,139,852 հազար ՀՀ դրամ՝ «Կանխավճարներ վարձակալներից» դեպքում:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունները

Խումբն առաջին անգամ կիրառել է ստանդարտների փոփոխություններ, որոնք ուժի մեջ են մտնում 2021 թվականի հուլիսի 1-ից: Խումբը վաղաժամկետ չի ընդունել որևէ ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որոնք հրապարակվել են, բայց դեռ ուժի մեջ չեն մտել:

Տոկոսադրույքի չափորոշիչի բարեփոխում. փուլ 2՝ փոփոխություններ ֆՀՄՍ 9-ում, ՀՀՄՍ 39-ում, ֆՀՄՍ 7-ում, ֆՀՄՍ 4-ում, ֆՀՄՍ 16-ում (IBOR-ի բարեփոխման փուլ 2).

Փոփոխությունները տրամադրում են ժամանակավոր մեղմացումներ ֆինանսական հաշվառման համար, երբ միջբանկային առաջարկվող տոկոսադրույքը (IBOR) փոխարինվում է այլընտրանքային, գրեթե առանց ռիսկի տոկոսադրույքով (RFR): Փոփոխությունները ներառում են հետևյալ կիրառական մեղմացումները.

- ▶ Պայմանագրային փոփոխությունները կամ դրամական հոսքերում փոփոխությունները, որոնք ուղղակիորեն պահանջվում են բարեփոխումներով, կարելի է դիտարկել որպես լողացող տոկոսադրույքի փոփոխություն, որը համարժեք է շուկայական տոկոսադրույքի շարժին,
- ▶ Թույլատրում է IBOR-ի բարեփոխմամբ պահանջվող փոփոխությունները, հեջի հաշվառման և հեջավորման փաստաթղթերի համար՝ առանց հեջավորման հարաբերությունների դադարեցման,
- ▶ Տրամադրում է ժամանակավոր ազատում կազմակերպություններին առանձին ճանաչելի պահանջը բավարարելուց, երբ RFR գործիքը նախատեսված է որպես ռիսկի բաղադրիչի հեջ:

Խումբը կիրառել է փոփոխություններով նախատեսված գործնական արտոնությունները:

Մանրամասները տե՛ս Ծանոթագրություն 31-ում:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության անփոփոխ նկարագիր (շարունակություն)

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունները (շարունակություն)

COVID-19-ի հետ կապված վարձավճարների արտոնություններ, 2021 թվականի հունիսի 30-ից հետո Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 16-ում

2020թ. մայիսի 28-ին ՀՀՄՍ-ն թողարկել է COVID-19-ի հետ կապված վարձավճարների արտոնություններ՝ փոփոխություն ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություն» ստանդարտում: Փոփոխությունները հնարավորություն են ընձեռնում վարձակալներին չկիրառել ՖՀՄՍ 16-ի վարձակալության վերափոխման հաշվառման ցուցումները՝ վարձավճարների՝ COVID-19 համավարակի ուղղակի հետևանքով առաջացած արտոնությունների համար: Որպես գործնական մոտեցում վարձակալը կարող է ընտրել չգնահատել, արդյոք COVID-19-ով պայմանավորված վարձակալից ստացված վարձավճարների արտոնությունները համարվում են վարձակալության վերափոխում: Վերոնշյալ ընտրությունը կատարող վարձակալը հաշվառում է COVID-19-ով պայմանավորված վարձավճարների փոփոխությունը այնպես, ինչպես կհաշվառեր փոփոխությունը, եթե այն չլիներ վարձակալության վերափոխում:

Փոփոխությունը նախատեսված էր կիրառել մինչև 2021թ. հունիսի 30-ը, բայց COVID-19 համավարակի ազդեցության շարունակականությամբ պայմանավորված, 2021թ. մարտի 31-ին ՀՀՄՍ-ն երկարաձգեց գործնական մոտեցման կիրառման ժամանակահատվածը մինչև 2022թ. հունիսի 30: Փոփոխությունը կիրառվում է 2021թ. ապրիլի 1-ին կամ այդ ամսաթվից սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Խումբը չի ստացել COVID-19-ի հետ կապված վարձավճարների արտոնություններ, սակայն մտադիր է կիրառել գործնական մոտեցումը կիրառելի դառնալու դեպքում՝ թույլատրելի ժամանակահատվածի ընթացքում:

Համախմբման հիմունքներ

Դուստր ընկերությունները, որոնց գործունեության նկատմամբ Խումբը վերահսկողություն է իրականացնում, համախմբվում են: Վերահսկողությունն իրականացվում է այն դեպքում, երբ Խումբն իրավունք ունի ներդրումներից ստանալ փոփոխական արդյունքներ կամ ենթարկվում է այդ արդյունքների փոփոխությունների հետ կապված ռիսկին և կարող է ազդել այդ ներդրումներից ստացվող արդյունքների վրա իր իրավասությունների միջոցով: Մասնավորապես, Խումբը վերահսկում է ներդրումը, միայն և միայն այն դեպքում, երբ բավարարվում են հետևյալ պայմանները՝

- ▶ Խումբն ունի իրավասություն ներդրման օբյեկտի նկատմամբ (այսինքն՝ գոյություն ունեցող իրավունքներ, որոնք ապահովում են ներդրման օբյեկտի նշանակալի գործունեությունը կառավարելու հնարավորություն),
- ▶ Խումբն ունի իրավունք ներդրումներից ստացվող փոփոխական արդյունքների նկատմամբ և ենթարկվում է այդ արդյունքների փոփոխությունների հետ կապված ռիսկին,
- ▶ Խումբն ունի հնարավորություն օգտագործելու իր իրավասությունները ներդրման օբյեկտի նկատմամբ՝ ներդրումներից փոփոխական արդյունքների վրա ազդելու նպատակով:

Որպես կանոն, ենթադրվում է, որ վերահսկողությունը պայմանավորված է ձայնի իրավունքի մեծամասնությամբ: Սույն ենթադրության հաստատման, ինչպես նաև Խմբի մոտ մեծամասնությունից ավելի քիչ քվեարկման կամ ներդրման օբյեկտի նկատմամբ մեծամասնությունից ավելի քիչ նմանատիպ իրավունքների առկայության դեպքում, Խումբը հաշվի է առնում է բոլոր փաստերը և հանգամանքները տվյալ ներդրման օբյեկտի նկատմամբ իրավասության առկայությունը գնահատելիս, ներառյալ՝

- ▶ ներդրման օբյեկտի նկատմամբ ձայնի իրավունք ունեցող անձանց հետ պայմանագրային համաձայնությունը,
- ▶ այլ համաձայնագրերից ծագող իրավունքները,
- ▶ Խմբին պատկանող առկա և հնարավոր քվեարկման իրավունքները:

Դուստր կազմակերպության համախմբումը սկսվում է, երբ Խումբը ձեռք է բերում վերահսկողություն դուստր ընկերության նկատմամբ և դադարում է, երբ Խումբը կորցնում է այդ վերահսկողությունը: Ներխմբային բոլոր գործարքները, ինչպես նաև այդ գործարքների արդյունքում առաջացած մնացորդներն ու չիրացված օգուտները ամբողջությամբ բացառվում են: Չիրացված վնասները նույնպես բացառվում են, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ գործարքը վկայում է փոխանցվող ակտիվի արժեզրկման մասին: Անհրաժեշտության դեպքում, դուստր ընկերությունների ֆինանսական հաշվետվությունները ճշգրտվում են՝ այդ ընկերությունների հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունները Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություններին համապատասխանեցնելու նպատակով:

Առանց վերահսկման կորստի դուստր ընկերությունում մասնակցության փոփոխությունը հաշվառվում է որպես սեփական կապիտալում փոփոխություն: Դուստր կազմակերպության վնասները վերագրվում են չվերահսկող բաժնեմասին, նույնիսկ եթե այն հանգեցնում է բացասական մնացորդի:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Համախմբման հիմունքներ (շարունակություն)

Եթե Խումբը կորցնում է դուստր կազմակերպության նկատմամբ վերահսկողությունը, այն ապաճանաչում է դուստր կազմակերպության ակտիվները (ներառյալ՝ գույքվիլը) և պարտավորությունները, ցանկացած չվերահսկվող բաժնեմասի հաշվեկշռային արժեք, սեփական կապիտալում արտացոլվող փոխարկման կուտակված տարբերությունները, ճանաչում է ստացված փոխհատուցման իրական արժեքը, մնացած ներդրման իրական արժեքը, գործարքի արդյունքում առաջացած ավել կամ պակաս գումարը շահույթում կամ վնասում, վերադասակարգում է նախկինում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված տարրերի մայր կազմակերպության բաժինը շահույթում կամ վնասում կամ չբաշխված շահույթում:

Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում

Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումները հաշվառվում են՝ օգտագործելով ձեռքբերման մեթոդը: Ձեռքբերման արժեքը չափվում է որպես ձեռքբերման օրվա դրությամբ փոխանցված հատուցման իրական արժեքի և ձեռքբերվող ընկերության ցանկացած չվերահսկվող բաժնեմասի հանրագումար: Յուրաքանչյուր ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման համար ձեռքբերող կողմը չափում է ձեռքբերված կազմակերպության չվերահսկվող բաժնեմասը, որը բաժնետերերին ներկա պահին էլ տալիս է ընկերության զուտ ակտիվներում համապատասխան բաժնի իրավունք ընկերության լուծարման դեպքում, կա՛մ իրական արժեքով, կա՛մ ձեռքբերված ընկերության որոշելի զուտ ակտիվների համապատասխան մասի գումարի չափով: Չվերահսկվող բաժնեմասի այլ բաղադրիչները գնահատվում են ձեռքբերման պահին իրական արժեքով: Առաջացած ձեռքբերման ծախսումները ծախսագրվում են:

Եթե Խումբը ձեռք է բերում ձեռնարկատիրական գործունեություն, ապա ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները դասակարգվում են պայմանագրի պայմաններին, տնտեսական բնույթին և ձեռքբերման պահին այլ էական պայմաններին համապատասխան: Սա ներառում է ձեռքբերվող կազմակերպության հիմնական պայմանագրերում պարունակվող ածանցյալ գործիքների տարանջատման անհրաժեշտության վերլուծությունը:

Ձեռնարկատիրական գործունեության փուլային ձեռքբերման դեպքում ձեռքբերողը ձեռքբերվող կազմակերպությունում իր նախկինում ունեցած բաժնեմասը պետք է վերաչափի ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ իրական արժեքով և արդյունքում ստացված օգուտը կամ վնասը ճանաչի շահույթում կամ վնասում:

Ցանկացած պայմանական հատուցում, որը պետք է փոխանցվի ձեռքբերողի կողմից, ճանաչվում է ձեռքբերման պահին իրական արժեքով: Ակտիվ կամ պարտավորություն հանդիսացող պայմանական հատուցումների իրական արժեքի ցանկացած հետագա փոփոխություն ճանաչվում է ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն շահույթում կամ վնասում կամ որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների փոփոխություն: Եթե պայմանական հատուցումը դասակարգվում է որպես սեփական կապիտալ, ապա այն չի վերաչափվում՝ մինչև կապիտալում ամբողջական մարումը:

Գույքվիլը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որը հանդիսանում է փոխանցված հատուցման և ճանաչված չվերահսկվող բաժնեմասի հանրագումարի և ձեռքբերված որոշելի զուտ ակտիվների և ստանձնած պարտավորությունների իրական արժեքների տարբերությունը: Եթե փոխհատուցումը ավելի քիչ է, քան ձեռքբերված դուստր ընկերության զուտ ակտիվների իրական արժեքը, ապա տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Սկզբնական ճանաչումից հետո գույքվիլը չափվում է սկզբնական արժեքով՝ նվազեցնելով արժեզրկումից կուտակված ցանկացած կորստով: Արժեզրկման ստուգման նպատակով ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման արդյունքում ձեռքբերված գույքվիլը, ձեռքբերման ամսաթվից սկսած, պետք է բաշխվի Խմբի այն դրամաստեղծ միավորներին, որոնք ակնկալվում է, որ կստանան օգուտներ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումից՝ անկախ այն հանգամանքից, թե արդյոք ձեռքբերվողի այլ ակտիվները կամ պարտավորությունները վերագրված են այդ միավորներին, թե՛ ոչ: Եթե գույքվիլը կազմում է դրամական միջոցներ ստեղծող ստորաբաժանման մաս, և այդ ստորաբաժանման մի մասն օտարվում է, օտարվող մասին վերագրելի գույքվիլը ընդգրկվում է այդ գործունեության հաշվեկշռային արժեքի մեջ օտարումից շահույթը կամ վնասը որոշելիս: Այս պարագայում օտարվող գույքվիլը գնահատվում է օտարվող գործունեության արժեքի և դրամական միջոցներ ստեղծող ստորաբաժանման մնացած մասի արժեքի հարաբերության հիման վրա:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում

Ասոցիացված են համարվում այն կազմակերպությունները, որոնցում Խումբը ունի 20%-ից 50% քվեարկող բաժնեմաս կամ Խումբն ունի էական ազդեցության այլ հնարավորություններ, որը, սակայն, չի նշանակում լիովին վերահսկում: Ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումները հաշվառվում են բաժնեմասնակցության մեթոդով և սկզբնապես ճանաչվում են ծեռքբերման արժեքով՝ ներառյալ գուղվիլը: Հաշվեկշռային արժեքի հետագա փոփոխությունները արտացոլում են միավորմանը հաջորդող Խմբի՝ ասոցիացված կազմակերպության գուտ ակտիվների բաժնեմասի փոփոխությունները: Խմբի՝ ասոցիացված կազմակերպության շահույթի կամ վնասի բաժնեմասը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում, իսկ պահուստներում փոփոխությունները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում: Այնուամենայնիվ, երբ Խմբի՝ ասոցիացված կազմակերպություններում վնասների բաժինը գերազանցում է իր բաժնեմասը ասոցիացված կազմակերպությունում, Խումբը չի ճանաչում հետագա կորուստները, եթե Խումբը չի պարտավորվում հետագա վճարումներ կատարել ասոցիացված կազմակերպությանը կամ ասոցիացված կազմակերպության անուրից:

Խմբի և իր ասոցիացված կազմակերպության միջև գործարքներից չիրացված օգուտները բացառվում են մինչև Խմբի՝ ասոցիացված կազմակերպությունում բաժնեմասը. չիրացված վնասները նույնպես բացառվում են, բացառությամբ այն դեպքի, երբ համապատասխան գործարքը վկայում է փոխանցվող ակտիվի արժեզրկման մասին:

Իրական արժեքի չափում

Խումբն իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով պահվող ֆինանսական գործիքները և ոչ ֆինանսական ակտիվները չափում է իրական արժեքով՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 32-ում:

Իրական արժեքն այն գինն է, որը չափման ամսաթվի դրությամբ ընթացիկ շուկայական պայմաններում, հիմնական կամ դրա բացակայության դեպքում՝ ամենաբարենպաստ շուկայում կստացվեր շուկայի մասնակիցների միջև՝ սովորական գործարքում ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու դիմաց: Իրական արժեքով չափումը ենթադրում է, որ ակտիվի վաճառքը կամ պարտավորության փոխանցումը կատարվում է՝

- ▶ այդ ակտիվի կամ պարտավորության հիմնական շուկայում, կամ
- ▶ հիմնական շուկայի բացակայության դեպքում՝ տվյալ ակտիվի կամ պարտավորության համար ամենաբարենպաստ շուկայում:

Խումբը պետք է հասանելիություն ունենա հիմնական կամ ամենաբարենպաստ շուկա: Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափվում է՝ կիրառելով այնպիսի ենթադրություններ, որոնք շուկայի այլ մասնակիցները կօգտագործեին ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը որոշելիս՝ ենթադրելով, որ շուկայի մասնակիցները գործում են իրենց լավագույն տնտեսական շահերից ելնելով: Ոչ ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքի չափումը հաշվի է առնում շուկայի մասնակցի՝ տնտեսական օգուտներ ստեղծելու կարողությունը՝ ակտիվի առավել արդյունավետ և լավագույն օգտագործումից կամ այն շուկայի մեկ այլ մասնակցի վաճառելուց, ով ակտիվը կօգտագործեր առավել արդյունավետ և լավագույն կերպով:

Խումբն օգտագործում է գնահատման մեթոդներ, որոնք տեղին են տվյալ հանգամանքներում, և որոնց համար բավարար տվյալներ կան իրական արժեքը չափելու համար՝ առավելագույնին հասցնելով համապատասխան դիտարկելի ելակետային տվյալների օգտագործումը և նվազագույնին հասցնելով ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալների օգտագործումը: Բոլոր ակտիվներն ու պարտավորությունները, որոնց իրական արժեքը չափվում կամ բացահայտվում է ֆինանսական հաշվետվություններում, դասակարգվում են ըստ ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիայի՝ ելնելով իրական արժեքի չափման համար էական ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալներից

- ▶ 1-ին մակարդակ. համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների համար ակտիվ շուկայում գնանշված գներ (չձգրտված),
- ▶ 2-րդ մակարդակ. գնահատման մոդելներ, որոնցում բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են շուկայական տվյալներից,
- ▶ 3-րդ մակարդակ. գնահատման մոդելներ, որտեղ իրական արժեքի չափման համար էական նշանակություն ունեցող ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալները շուկայում դիտարկելի չեն:

Այն ակտիվների և պարտավորությունների համար, որոնք պարբերաբար ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվություններում, Խումբը դիտարկում է հիերարխիայի մակարդակների փոփոխության անհրաժեշտությունը՝ նորից վերլուծելով դրանց դասակարգումը (ելնելով իրական արժեքի չափման համար էական ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալներից) յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ

Սկզբնական ճանաչում

Ճանաչման ամսաթիվ

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների բոլոր կանոնավոր գնումներն ու վաճառքները ճանաչվում են գործարքի ամսաթվով: Կանոնավոր են համարվում ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների այնպիսի գնումները կամ վաճառքները, որոնք պահանջում են ակտիվի մատակարարում տվյալ շուկայում գործող նորմերով կամ գործարար սովորույթներով սահմանված ժամկետի ընթացքում:

Սկզբնական չափում

Ֆինանսական գործիքների դասակարգումը սկզբնական ճանաչման պահին կախված է պայմանագրային պայմաններից և գործիքների կառավարման բիզնես մոդելից: Ֆինանսական գործիքները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով և գործարքի ծախսերը նվազեցվում կամ ավելացվում են տվյալ գումարին, բացառությամբ՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների չափման տեսակներ

Խումբն իր բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգում է ելնելով ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելից և ակտիվի պայմանագրային պայմաններից, չափումն իրականացնելով՝

- ▶ Ամորտիզացված արժեքով,
- ▶ Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով,
- ▶ Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Խումբն իր ածանցյալ և առևտրային պորտֆելը դասակարգում և չափում է իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: Խումբը կարող է հաշվառել ֆինանսական գործիքները իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, եթե այդ կերպ վերանում է կամ զգալիորեն նվազեցվում են չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունները:

Ֆինանսական պարտավորությունները, բացի վարկային պարտավորություններից և ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերից, չափվում են ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, երբ դրանք պահվում են վաճառքի համար, ածանցյալ գործիքներ են կամ կիրառվում է իրական արժեքով հաշվառում:

Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ, հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթեր

Խումբը չափում է Բանկերին տրված վարկերը և փոխատվությունները, հաճախորդներին տրված վարկերը և ներդրումային արժեթղթերը ամորտիզացված արժեքով միայն այն դեպքում, եթե միաժամանակ բավարարվում են հետևյալ երկու պայմանները՝

- ▶ Ֆինանսական ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է ֆինանսական ակտիվները պահել պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման նպատակով,
- ▶ Ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք իրենցից ներկայացնում են միայն մայր գումարի և դրա չմարված մասի դիմաց տոկոսների վճարումներ (SPPI):

Այս պայմանների մանրամասները ներկայացված են ստորև.

Բիզնես մոդելի գնահատում

Խումբն իր բիզնես մոդելը սահմանում է այն մակարդակի վրա, որը լավագույն կերպով արտացոլում է գործունեության նպատակների իրագործման համար ֆինանսական ակտիվների խմբերի կառավարման ուղղությամբ որդեգրած մեթոդները:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ (շարունակություն)

Խմբի բիզնես մոդելը չի գնահատվում առանձին գործիքների հիմունքով, այլ ավելի բարձր՝ համախմբված պորտֆելների մակարդակով, և հիմնվում է այնպիսի դիտարկելի գործոնների վրա, ինչպիսիք են՝

- ▶ Բիզնես մոդելի արդյունավետության և այդ բիզնես մոդելի շրջանակներում պահվող ակտիվների գնահատման և Խմբի առանցքային դեկավար անձնակազմին ներկայացման մեխանիզմները,
- ▶ Բիզնես մոդելի արդյունավետության (և այդ բիզնես մոդելի շրջանակներում պահվող ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը, մասնավորապես, այդ ռիսկերի կառավարման մեխանիզմները,
- ▶ Բիզնեսի կառավարիչների փոխհատուցման եղանակները (օրինակ՝ փոխհատուցումը հիմնված է կառավարվող ակտիվների իրական արժեքների կամ պայմանագրային դրամական հոսքերի վրա),
- ▶ Վաճառքների ակնկալվող հաճախականությունը, արժեքը և ժամկետները նույնպես հանդիսանում են Խմբի գնահատման կարևոր գործոններ:

Բիզնես մոդելի գնահատման հիմքում ընկած են ողջամիտ ակնկալվող սցենարները՝ առանց հաշվի առնելու «վատագույն» կամ «սթրեսային» սցենարները: Եթե սկզբնական ճանաչումից հետո դրամական միջոցների հոսքերը տեղի են ունենում Խմբի սկզբնական ակնկալիքներից տարբեր կերպով, Խումբը չի փոխում տվյալ բիզնես մոդելում պահվող մնացած ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը, սակայն հետագայի համար հաշվի է առնում այդ տեղեկատվությունը նոր առաջացող կամ նոր ձեռք բերվող ֆինանսական ակտիվները գնահատելիս:

Միայն մայր գումարի և տոկոսի վճարման (SPPI) գնահատումներ

Որպես դասակարգման գործընթացի երկրորդ քայլ, Խումբը գնահատում է ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները՝ պարզելու համար, թե արդյոք դրանք բավարարում են SPPI գնահատման պահանջներին:

Այս գնահատման նպատակով, մայր գումար հասկացությունը սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեք սկզբնական ճանաչման ժամանակ և կարող է փոխվել ֆինանսական ակտիվի կյանքի ընթացքում (օրինակ՝ եթե կան մայր գումարի մարումներ կամ վարձատրության/զեղչի ամորտիզացիա):

Վարկային պայմանագրի մեջ սովորաբար տոկոսի ամենակարևոր տարրերն են՝ փողի ժամանակային արժեքը և վարկային ռիսկը: SPPI գնահատումը իրականացնելու համար Խումբը կիրառում է դատողություն և հաշվի է առնում համապատասխան գործոններ, ինչպիսիք են ֆինանսական ակտիվի արժույթը և տոկոսադրույքի գործողության ժամանակահատվածը:

Համեմատության համար, այն պայմանագրային դրույթները, որոնք առաջացնում են ավելի քան նվազագույն ենթարկվածություն ռիսկերին կամ պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի տատանողականության, որոնք կապված չեն բազային վարկային պայմանագրի հետ, չեն առաջացնում միայն մայր գումարի և դրա չմարված մասի վրա տոկոսի վճարում հանդիսացող պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր: Այս դեպքերում ֆինանսական ակտիվը պետք է չափվի իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ

Խումբը չափում է պարտքային գործիքները իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով, եթե միաժամանակ առկա են հետևյալ երկու պայմանները.

- ▶ Գործիքը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է ինչպես պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումը, այնպես էլ ֆինանսական ակտիվների վաճառքը,
- ▶ Ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները բավարարում են SPPI ստուգման չափանիշներին:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքները հետագայում չափվում են իրական արժեքով՝ իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացող օգուտները և վնասները ճանաչելով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում: Տոկոսային եկամուտը և փոխարժեքային տարբերություններից օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում նույն կերպ, ինչպես ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները: Ապաճանաչման պահին, նախկինում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված գումարային օգուտները կամ վնասները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ (շարունակություն)

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքների համար ակնկալվող վարկային կորուստները չեն նվազեցնում այդ ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքները, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում շարունակվում են ներկայացվել իրական արժեքով: Փոխարենը, այն պահուստի չափով գումարը, որը կառաջանար, եթե ակտիվները չափվեին ամորտիզացված արժեքով, ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում՝ որպես կուտակված արժեզրկման գումար, շահույթում կամ վնասում համապատասխան ծախսագրմամբ: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված կուտակված վնասը ակտիվի ապաճանաչումից հետո վերադասակարգվում է շահույթի և վնասի կազմ:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող բաժնային գործիքներ

Սկզբնական ճանաչումից հետո Խումբը, երբեմն ընտրում է իր բաժնային ներդրումների մի մասն առանց հետագա վերանայման դասակարգել որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող բաժնային գործիքներ, երբ դրանք համապատասխանում են կապիտալի գործիքի սահմանմանը՝ համաձայն ՀՀՄՍ 32-ի «Ֆինանսական գործիքներ. Ներկայացում» ստանդարտի, և չեն պահվում առևտրային նպատակով: Նման դասակարգումը որոշվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր գործիքի համար:

Այս բաժնային գործիքներից օգուտները կամ վնասները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ: Շահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես այլ եկամուտ, երբ վճարման իրավունքը հաստատվել է, բացառությամբ, երբ Խումբը օգուտ է ստանում տվյալ մուտքերից՝ գործիքի արժեքի մի մասի վերականգնման միջոցով: Այդ դեպքում նման օգուտները հաշվառվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում: Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող բաժնային գործիքները ենթակա չեն արժեզրկման գնահատման: Այդ գործիքների օտարումից հետո, կուտակված վերագնահատման պահուստը փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

Ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրեր, ակրեդիտիվներ և չվճարված վարկային պարտավորվածություններ

Խումբը թողարկում է ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրեր, ակրեդիտիվներ և վարկավորման չօգտագործված պարտավորվածություններ:

Ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրերը ֆինանսական հաշվետվություններում սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, որը ստացված վարձատրությունն է: Սկզբնական ճանաչումից հետո ամեն երաշխիքի համար Խմբի պարտավորությունը չափվում է հետևյալ գումարների առավելագույնի չափով. սկզբնական ճանաչված արժեքի և ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված կուտակված ամորտիզացիայի տարբերության և ակնկալվող վարկային կորուստների պահուստի:

Վարկավորման չօգտագործված պարտավորվածությունները և ակրեդիտիվները պարտավորվածություններ են, որի շրջանակներում պարտավորվածության տևողության ընթացքում Խումբը հաճախորդին պետք է տրամադրի վարկ նախապես սահմանված պայմաններով: Ինչպես ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրերի դեպքում՝ այդ պայմանագրերը ընդգրկված են ակնկալվող վարկային կորուստների պահանջների մեջ:

Կատարողական երաշխիքի պայմանագրեր

Կատարողական երաշխիքները պայմանագրեր են, որոնք տրամադրում են փոխհատուցում, երբ մյուս կողմը չի կատարում պայմանագրային պարտավորությունը: Կատարողական երաշխիքի պայմանագրերը վարկային ռիսկ չեն փոխանցում: Համաձայն կատարողական երաշխիքի պայմանագրի՝ ռիսկը, դա հավանականությունն է, որ մյուս կողմը չի կատարի պայմանագրային պարտավորությունը: Հետևաբար, կատարողական երաշխիքի պայմանագրերը չեն համարվում ֆինանսական գործիքներ և այդպիսով՝ չեն ընդգրկվում ՖՀՄՍ 9-ի շրջանակներում:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերադասակարգում

Խումբը սկզբնական ճանաչումից հետո չի վերադասակարգում իր ֆինանսական ակտիվները, չհաշված բացառիկ դեպքերը, երբ Խումբը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելը:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, բանկերում Նոստրո հաշիվները և ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցները, ներառյալ պարտադիր պահուստները ՀՀ դրամով՝ զեթծ պայմանագրային սահմանափակումներից:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Թանկարժեք մետաղներ

Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները արտացոլվում են ՀՀ ԿԲ գնման գներով, որոնք մոտավորապես համապատասխանում են իրական արժեքին: Լոնդոնի մետաղների բորսայի գնանշումների նկատմամբ գեղջմամբ: Թանկարժեք մետաղների հետ գործառնությունների ժամանակ ՀՀ ԿԲ գների փոփոխությունները հաշվառվում են որպես թանկարժեք մետաղների գործառնություններից գնային տարբերություններ այլ եկամուտների կազմում:

Հետգնման ու հակադարձ հետգնման պայմանագրեր և արժեթղթերի գծով փոխառության գործառնություններ

Հետգնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսավորման գործառնություններ: Հետգնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակում են հաշվառվել հաշվեկշռում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում որպես առանձին հաշվեկշռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է բանկերի կամ հաճախորդների միջոցների կազմում: Հետադարձ վաճառքի պայմանագրով արժեթղթերի ձեռքբերումը (հակադարձ ռեպո) արտացոլվում է բանկերի նկատմամբ պահանջների կամ հաճախորդներին տրված վարկերի կազմում՝ կախված իրավիճակից: Վաճառքի գնի և ձեռք բերման գնի միջև տարբերությունը դիտարկվում է որպես տոկոսային եկամուտ և հաշվեգրվում ռեպո պայմանագրի ժամկետի ընթացքում՝ արդյունավետ եկամտաբերության մեթոդով:

Արժեթղթերը, որոնք փոխառության են տրվել գործընկերներին, շարունակվում են հաշվառվել ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում: Փոխառությամբ ներգրավված արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում միայն երրորդ անձանց վաճառքի դեպքում: Այս դեպքում առքուվաճառքի գործարքները հաշվառվում են ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում՝ եկամուտների կազմում՝ հանած առևտրային արժեթղթերի հետ կապված գործառնությունների ծախսերը: Այդպիսի արժեթղթերի վերադարձի պարտավորությունը արտացոլվում է առևտրային գործառնությունների գծով պարտավորություններում՝ իրական արժեքով:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Խումբը բնականոն գործունեության ընթացքում արժութային և կապիտալի շուկաներում օգտագործում է տարատեսակ ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ, ներառյալ՝ ֆորվարդները, ֆյուչերները, սվոպերը և օպցիոնները: Այդ ֆինանսական գործիքները նախատեսված են առևտրի համար և սկզբնապես ձանաչվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկայական գնանշման հիման վրա կամ գնորդման մոդելներով, որոնք հիմնված են բազիսային գործիքների ընթացիկ շուկայական և պայմանագրային արժեքների և այլ գործոնների վրա: Դրական իրական արժեքով ածանցյալ ֆինանսական գործիքները արտացոլվում են ակտիվների կազմում, իսկ բացասական արժեք ունեցողները՝ պարտավորությունների կազմում: Նշված գործառնություններից ստացված արդյունքները հաշվառվում են ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով՝ չափվող ֆինանսական գործիքներից զուտ օգուտ/(վնաս) կամ արտարժութային գործառնություններից զուտ շահույթ կամ վնաս՝ կախված ածանցյալ գործիքների բնույթից:

Պարունակվող ածանցյալ գործիքը հիբրիդային գործիքի բաղադրիչ է, որը ներառում է նաև ոչ ածանցյալ մայր-պայմանագիր, որի արդյունքում համակցված գործիքի դրամական հոսքերի մի մասը տաստանվում է առանձին ածանցյալ գործիքի նման: Պարունակվող ածանցյալ գործիքը առաջացնում է փոփոխություններ որոշ կամ բոլոր դրամական միջոցների հոսքերում, որոնք հակառակ դեպքում պահանջվում էին պայմանագրով, կախված սահմանված տոկոսադրույքից, ֆինանսական գործիքի գնից, ապրանքի գնից, արտարժույթի փոխարժեքից, գների ինդեքսից կամ դրույքից, վարկանշից կամ վարկային ինդեքսից, այլ փոփոխականից, պայմանով, որ ոչ ֆինանսական փոփոխականի դեպքում այն հատուկ չէ պայմանագրի կողմի համար: Ֆինանսական գործիքին կցված, բայց այդ գործիքից անկախ փոխանցվող ածանցյալ գործիքը, կամ գործիքը, որի պայմանագրային կողմը տարբերվում է այդ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմից, չի հանդիսանում պարունակվող ներգրավված ածանցյալ գործիք, այլ առանձին ածանցյալ գործիք է:

Պարտավորություններում կամ ոչ ֆինանսական մայր պայմանագրերում պարունակվող ածանցյալ գործիքները դիտարկվում են որպես առանձին ածանցյալ գործիքներ և հաշվառվում են իրական արժեքով, եթե համապատասխանում են ածանցյալ գործիքի վերոնշյալ սահմանմանը, նրանց տնտեսական հատկանիշները և ռիսկերը սերտորեն կապված չեն մայր պայմանագրի հետ, և մայր պայմանագրի չի համարվում առևտրային նպատակներով կնքված կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով հաշվառվող:

Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են բիզնես մոդելի և SPPI-ի գնահատումների հիման վրա:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)

Մուրհակներ

Գնված մուրհակները ներառվում են առևտրային նպատակով պահվող արժեթղթերում, պահանջներ բանկերի նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր հողվածներում՝ կախված ձեռք բերման նպատակից և պայմաններից, և հաշվառվում են հաշվետվությունում ակտիվների համապատասխան դասերի նկատմամբ կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության սկզբունքների հիման վրա:

Փոխառություններ

Թողարկված ֆինանսական գործիքները կամ դրանց բաղկացուցիչները դասակարգվում են որպես պարտավորություններ, եթե պայմանագրային համաձայնության արդյունքում խումբն ունի պարտավորություն փոխանցելու դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվներ, կամ այլ կերպ կատարելու պարտավորությունները, բացի հաստատուն գումարով դրամական միջոցների կամ այլ ֆինանսական ակտիվների՝ սեփական բաժնեմասային գործիքների հաստատուն քանակով փոխարինելը: Նման գործիքները իրենց մեջ ներառում են ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ պարտավորությունները, բանկերի միջոցները, հաճախորդների հաշիվները, այլ փոխառություններ, թողարկված պարտատոմսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո փոխառու միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի կիրառման միջոցով: Պարտավորության ապաճանաչման դեպքում, ինչպես նաև ամորտիզացիայի ընթացքում, եկամուտներն ու ծախսերը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում:

Եթե խումբը գնում է իր սեփական պարտքը, այն հանվում է ֆինանսական վիճակի համախմբված հաշվետվությունից, և պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված հատուցման միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Վարձակալություն

i. Խումբը՝ որպես վարձակալ

Խումբը կիրառել է ճանաչման և չափման միասնական մոտեցում բոլոր վարձակալությունների համար, բացառությամբ կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների: Խումբը ճանաչում է վարձակալության գծով պարտավորություններ՝ վարձակալության գծով վճարումներ կատարելու համար և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ, որոնք ներկայացնում են պայմանագրի հիմքում ընկած ակտիվները օգտագործելու իրավունքը:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

Խումբը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ (այն ամսաթիվը, երբ հիմքում ընկած ակտիվը հասանելի կդառնա վարձակալի կողմից օգտագործման համար): Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կուտակված կորուստները, և ճշգրտված վարձակալության գծով պարտավորության ցանկացած վերաչափմամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների սկզբնական արժեքը ներառում է ճանաչված վարձակալության գծով պարտավորությունների գումարը, սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումներ, վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումներ: Բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Խումբը խելամտորեն համոզված է, որ ձեռք կբերի վարձակալված ակտիվի նկատմամբ սեփականության իրավունքը պայմանագրի ավարտին, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկում է գծային հիմունքով վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի օգտակար ծառայության ավարտի ամսաթվից և վարձակալության ժամկետի ավարտի ամսաթվից ամենավաղը: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ենթակա են արժեզրկման գնահատման:

Վարձակալության գծով պարտավորություններ

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ Խումբը ճանաչում է վարձակալության գծով պարտավորությունը վարձակալության ժամկետի ընթացքում վճարման ենթակա վարձավճարների ներկա արժեքով: Վարձավճարները պարունակում են հաստատուն վճարումները (ներառյալ՝ ըստ էության հաստատուն վճարումներ) հանած վարձակալության ցանկացած ստացվելիք խրախուսումը, վարձակալության փոփոխում վճարումներ, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, գումարները, որոնք սպասվում է, որ կվճարվեն վարձակալի կողմից մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո: Վարձավճարները ներառում են նաև գնման օպցիոնի իրագործման գին, երբ Խումբը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառործի այդ օպցիոնը, և վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքների վճարումներ, եթե վարձակալության ժամկետն արտացոլում է խմբի վարձակալությունը դադարեցնելու օպցիոնի իրագործումը: Փոփոխում վարձավճարները, որոնք կախված չեն ինդեքսից կամ դրույքից, ճանաչվում են որպես ծախս այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում տեղի է ունենում այդ վճարումներին հանգեցնող դեպքը կամ իրավիճակը:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Վարձակալություն (շարունակություն)

Վարձավճարների ներկա արժեքը հաշվելիս Խումբն օգտագործում է սկզբնական կիրառման ամսաթվին լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, եթե վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքը հնարավոր չէ հեշտությամբ որոշել: Մեկնարկի ամսաթվից հետո վարձակալության գծով պարտավորության տոկոսը արտացոլելու համար, և նվազեցվում է կատարված վարձակալության գծով պարտավորության տոկոսը արտացոլելու համար: Ավելին, վարձակալության գծով պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը վերաչափվում է, եթե տեղի են ունենում վերափոխումներ, վարձակալության ժամկետի փոփոխություն, ըստ էության հաստատուն վարձավճարների փոփոխություն կամ հիմքում ընկած ակտիվի գնման գնահատումներում փոփոխություն:

Կարձաժամկետ վարձակալություններ և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալություններ

Խումբը կիրառում է կարձաժամկետ վարձակալությունների ճանաչման բացառությունը կարձաժամկետ վարձակալությունների համար (այն վարձակալությունները, որոնց վարձակալության ժամկետը մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ 12 ամիս է կամ դրանից պակաս, և չեն պարունակում գնման օպցիոն): Խումբը կիրառում է նաև փոքրարժեք ակտիվների վարձակալության ճանաչման բացառությունը այն ակտիվների վրա, որոնք համարվում են փոքրարժեք (2,500 հազ. ՀՀ դրամը չգերազանցող): Կարձաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների գծով վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս՝ գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

ii. Գործառնական – Խումբը՝ որպես վարձատու

Վարձակալությունները, երբ Խումբը չի փոխանցում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության հետ կապված նշանակալի բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, դասակարգվում են որպես գործառնական վարձակալություն: Վարձակալական եկամուտը ճանաչվում է գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում է այլ եկամտի կազմում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում, քանի որ գործառնական բնույթի է: Գործառնական վարձակալության բանակցությունների և պայմանավորվածությունների գծով կրած սկզբնավորման ուղղակի ծախսումները ավելացվում են տրամադրված ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին և ճանաչվում են որպես ծախս վարձակալության ժամկետի ընթացքում նույն հիմունքով, որը կիրառվում է վարձակալական եկամուտը ճանաչելիս: Պայմանական վարձավճարները ճանաչվում են որպես եկամուտ այն ժամանակահատվածի ընթացքում, որում դրանք ստացվում են:

iii. Ֆինանսական – Խումբը որպես վարձատու

Ֆինանսական վարձակալության ժամկետի մեկնարկի պահից Խումբը ճանաչում է ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ՝ վարձակալությունում գուտ ներդրումներին հավասար գումարով:

Ֆինանսական եկամտի ճանաչումը հիմնված է այնպիսի գրաֆիկի վրա, որն ապահովում է հատուցման հաստատուն պարբերական դրույք ֆինանսական վարձակալության շրջանակներում վարձատուի գուտ ներդրումների նկատմամբ: Սկզբնական ուղղակի ծախսումները ներառվում են ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների սկզբնական գնահատման մեջ:

Ֆինանսական ակտիվների հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները հաշվանցվում են պարտավորություններով և ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում արտացոլվում են գուտ մնացորդով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավական հիմք և գոյություն ունի դրանք գուտ հիմքով մարելու կամ միաժամանակ ակտիվները իրացնելու և պարտավորությունները մարելու մտադրություն: Հաշվանցում կատարելու իրավունքը չպետք է պայմանավորված լինի ապագա ժամանակաշրջանի դեպքերով և պետք է ունենա իրավական ուժ բոլոր ստորև ներկայացված դեպքերում՝

- ▶ բնականոն գործունեության ընթացքում,
- ▶ պարտականությունների չկատարման դեպքում,
- ▶ կազմակերպության կամ դրա որևէ գործընկերոջ վճարունակ չլինելու կամ լուծարման ժամանակ:

Սույն պայմանները, որպես կանոն, չեն տարածվում հաշվանցման գլխավոր համաձայնությունների վրա, և համապատասխան ակտիվներն ու պարտավորությունները ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում արտացոլվում են համախառն արժեքով:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Վերանայված վարկեր

Հնարավորության դեպքում Խուճը ձգտում է վերականայել վարկերը, այլ ոչ թե բռնագանձել գրավադրված գույքը: Ղա կարող է լինել վճարումների ժամկետները երկարաձգելու կամ նոր պայմաններով վարկային պայմանագրի կնքման միջոցով:

Խուճը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, ինչպիսին է հաճախորդին տրված վարկը, երբ պայմանները այն աստիճան են վերանայվել, որ այն դարձել է հիմնովին նոր վարկ, և տարբերությունը ճանաչվում է որպես ապաճանաչումից օգուտ կամ վնաս այն չափով, որքանով արժեզրկումից կորուստը դեռ չի ճանաչվել: Նոր ճանաչված վարկերը ակնկալվող վարկային կորուստների չափման նպատակով դասակարգվում են 1-ին փուլում, քանի դեռ նոր վարկը չի համարվում ձեռք բերված կամ ստեղծված արժեզրկված (POCI): Երբ Խուճը գնահատում է արդյոք պետք է ապաճանաչել հաճախորդին տրված վարկը թե ոչ, հաշվի է առնում հետևյալ գործոնները

- ▶ վարկի արժույթի փոփոխությունը,
- ▶ վարկի գործընկերոջ փոփոխությունը,
- ▶ եթե փոփոխությունը այնպիսին է, որ գործիքը այլևս չի համապատասխանի SPPI չափանիշին:

Եթե փոփոխությունը չի հանգեցնում զգալիորեն տարբերվող դրամական հոսքերի, փոփոխությունը չի բերում ապաճանաչման: Հիմք ընդունելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով (EIR) գեղջված դրամական հոսքերի փոփոխությունը, Խուճը հաշվառում է փոփոխությունից օգուտը կամ վնասը՝ ներկայացնելով այն ֆինանսական արդյունքների մասին ֆինանսական հաշվետվությունում որպես տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքով (EIR), այն չափով, որքանով արժեզրկումից վնասը դեռ չի հաշվառվել:

Այն փոփոխությունների համար, որոնք չեն հանգեցնում ապաճանաչման, Խուճը նաև վերագնահատում է, թե արդյոք եղել է վարկային ռիսկի զգալի աճ կամ արդյոք ակտիվները պետք է դասակարգվեն որպես արժեզրկված:

Երբ ակտիվը փոփոխության արդյունքում դասակարգվում է որպես արժեզրկված, այն պետք է մնա 3-րդ փուլում: Որպեսզի վերակազմավորված վարկը վերադասակարգվի 3-րդ փուլից, պետք է բավարարվեն ստորև նշված պայմանները.

1. Ամսական վճարումների գրաֆիկով վարկերի դեպքում, ժամկետանց գումարները ամբողջությամբ վճարվել են, մայր գումարի և տոկոսների 3 անընդմեջ վճարումներ կատարվել են՝ փոփոխված վճարման ժամանակացույցի համաձայն, և 7 օրից ավել ժամկետանց օրեր չկան:
2. Ճկուն վճարման գրաֆիկով վարկերի դեպքում, ժամկետանց գումարներ ամբողջությամբ վճարվել են, այնուհետև մայր գումարի և տոկոսների հերթական վճարումները կատարվել են նվազագույնը 6 ամիս փորձաշրջանի համար՝ փոփոխված վճարման ժամանակացույցի համաձայն, և 7 օրից ավել ժամկետանց օրեր չկան:

IBOR-ի բարեփոխման համատեքստում շատ ֆինանսական գործիքներ արդեն փոփոխվել են կամ կփոփոխվեն, քանի որ դրանք անցում են կատարում IBOR-ից RFR-ների: Ֆինանսական գործիքի տոկոսադրույքի փոփոխումից բացի, անցման պահին ֆինանսական գործիքի պայմաններում կարող են կատարվել այլ փոփոխություններ: Տոկոսադրույքի IBOR-ից RFR փոփոխությունը արտացոլելու համար ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների դեպքում Խուճը նախ օգտվում է կիրառական մեղմացումներից, ինչպես նկարագրված է Ծանոթագրություն 3-ում: Երկրորդ, ցանկացած փոփոխության համար, որը չի դիտարկվում որպես կիրառական մեղմացում, Խուճը կիրառում է դատողություն՝ գնահատելու, թե արդյոք փոփոխությունները էական են, և եթե այդպես է, ապա ֆինանսական գործիքը ապաճանաչվում է, և նոր ֆինանսական գործիք է ճանաչվում: Եթե փոփոխությունները էական չեն, Խուճը ճշգրտում է ֆինանսական գործիքի համախառն հաշվեկշռային արժեքը կիրառական մեղմացում չհամարվող փոփոխությունների ներկա արժեքով՝ գեղջված վերանայված EIR-ով:

Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորությունների ապաճանաչումը

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ, կիրառելի դեպքերում, ֆինանսական ակտիվի մի մասը) կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ

- ▶ ակտիվից դրամական միջոցների հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքի ժամկետն ավարտված է,
- ▶ Խուճը փոխանցում է ակտիվից դրամական միջոցների հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամբողջությամբ և առանց էական ուշացման փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրով, ինչպես նաև,
- ▶ Խուճը (ա) փոխանցել է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցել և չի պահպանել ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, սակայն փոխանցել է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողության իրավունքը:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորությունների ապաճանաչումը (շարունակություն)

Այն դեպքում, երբ խումբը փոխանցել է ակտիվից դրամական միջոցների հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, ոչ փոխանցել և ոչ էլ պահպանում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցել ակտիվի նկատմամբ վերահսկողության իրավունքը, ակտիվը ճանաչվում է այնքանով, որքանով խումբը շարունակում է մասնակցություն ունենալ տվյալ ակտիվում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի նկատմամբ երաշխիքի ձև, այդպիսի մասնակցությունը չափվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնով՝ ակտիվի սկզբնական հաշվեկշռային արժեք և փոխհատուցման առավելագույն գումար, որը կարող է պահանջվել խմբից:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի գծով թողարկված/կամ գնված օպցիոնի ձև (ներառյալ՝ դրամական միջոցներով մարվող օպցիոններ կամ նմանատիպ գործիքներ), խմբի մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով խումբը կարող է հետ գնել փոխանցված ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված ակտիվի գծով վաճառված օպցիոնի (ներառյալ՝ դրամական միջոցներով մարվող օպցիոններ կամ նմանատիպ գործիքներ), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնով՝ փոխանցված ակտիվի իրական արժեք և օպցիոնի իրագործման գին:

Դուրսգրում

Ֆինանսական ակտիվները մասամբ կամ ամբողջությամբ դուրս են գրվում միայն այն ժամանակ, երբ խումբը դադարեցրել է վերականգնումը՝ կապված գրավի իրացման կամ դրա բռնագանձման ցածր հավանականությամբ: Եթե դուրս գրվող գումարը գերազանցում է կուտակված կորուստների պահուստը, տարբերությունը նախ ավելացվում է պահուստին, որը այնուհետև կիրառվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի հանդեպ: Բոլոր հետագա վերականգնումները թղթակցում են վարկային կորուստներից ծախսերի հետ: Դուրսգրումը հանդիսանում է ապաճանաչման դեպք:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ մարվում, չեղյալ է համարվում կամ լրանում է դրա գործողության ժամկետը:

Եթե նույն վարկատուի հանդեպ ունեցած ֆինանսական պարտավորությունը փոխարինվում է այլ ֆինանսական պարտավորությամբ, որի պայմաններն էականորեն փոփոխված են նախորդի համեմատ, նման փոխարինումը կամ փոփոխությունը դիտվում է որպես սկզբնական պարտավորության ապաճանաչում և նոր պարտավորության ձանաչում, իսկ համապատասխան հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը արտացոլվում է շահույթում կամ վնասում:

Հարկում

Շահութահարկի գծով ընթացիկ ծախսը հաշվարկվում է ՀՀ օրենսդրության համաձայն:

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ հարկի այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միավորներին կամ ուղղակիորեն կապիտալում ձանաչված՝ բաժնետերերի հետ իրականացված գործառնություններին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում կամ ուղղակիորեն կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը ժամանակաշրջանի հարկվող շահույթի գծով վճարման ենթակա ակնկալվող շահութահարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ, ինչպես նաև նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ չեն ձանաչվում հետևյալ ժամանակավոր տարբերությունների համար՝ գուղվիլ, որը չի նվազեցվում հարկային նպատակներով, ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ձանաչում, որոնք ազդեցություն չունեն ոչ հաշվապահական, ոչ հարկվող շահույթի վրա, ինչպես նաև այն դուստր ընկերություններում կատարած ներդրումներին վերաբերող ժամանակավոր տարբերություններ, որտեղ մայր ընկերությունն ի վիճակի է վերահսկել ժամանակավոր տարբերության հակադարձումը, և հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունը չի հակադարձվի մոտ ապագայում:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Հարկում (շարունակություն)

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կարող են առաջանալ, եթե խումբը կիրառի այն մոտեցումը, որով ակնկալում է վերականգնել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջինները հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ, ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները, չօգտագործված հարկային վնասները և արտոնությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր հարկային տարբերությունները:

Հիմնական միջոցներ

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ հիմնական միջոցները արտացոլվում են սկզբնական արժեքով առանց ամենօրյա սպասարկման ծախսերի՝ հանած կուտակված մաշվածությունն ու արժեզրկումից կուտակված վնասները: Այդ գումարը ներառում է սարքավորման փոխարինման ժամանակ կատարված ծախսերը, եթե դրանք բավարարում են ճանաչման չափանիշներին:

Հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է արժեզրկման տեսանկյունից այն դեպքում, երբ առաջանում են դեպքերի կամ իրավիճակների այնպիսի փոփոխություններ, որոնք վկայում են, որ այդպիսի ակտիվների արժեքը, հնարավոր է, որ չի փոխհատուցվի:

Փաստացի արժեքով սկզբնական ճանաչումից հետո հողը, շենքերը և փոխադրամիջոցները արտացոլվում են վերագնահատված արժեքով, որն իրենից ներկայացնում է իրական արժեքը վերագնահատման ամսաթվի դրությամբ՝ հանած համապատասխան կուտակված մաշվածությունն ու արժեզրկումից կուտակված վնասները: Վերագնահատումն իրականացվում է բավարար պարբերականությամբ, որպեսզի վերագնահատված ակտիվի իրական արժեքը էականորեն չտարբերվի դրա հաշվեկշռային արժեքից:

Վերագնահատման ամսաթվի դրությամբ կուտակված մաշվածությունը բացառվում է՝ միաժամանակ նվազեցվելով ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքից, և ստացված գումարը վերահաշվարկվում է՝ հաշվի առնելով ակտիվի վերագնահատված գումարը: Վերագնահատման արժեքի աճը արտացոլվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների կազմում, եթե այն տվյալ ակտիվի արժեքի նախորդ նվազման վերականգնում է, որը նախկինում արտացոլվել էր ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում: Այս դեպքում ակտիվի արժեքի աճը վերագրվում է ֆինանսական արդյունքներին: Վերագնահատումից արժեքի նվազումը արտացոլվում է ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում, բացառությամբ նախկինում հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում արտացոլված նույն ակտիվի գծով արժեքի աճի հաշվին այդպիսի նվազեցման անմիջական հաշվանցմանը:

Ակտիվի օտարման դեպքում վերագնահատման պահուստում ներառված գումարը փոխանցվում է չբաշխված շահույթ:

Ակտիվի մաշվածության հաշվարկումը սկսվում է կատարվել այն ժամանակ, երբ այն օգտագործման համար մատչելի է դառնում: Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով՝ ակտիվների ներքոնշյալ օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետների ընթացքում:

Տարի

Շենքեր	50
Սարքավորումներ	5-10
Փոխադրամիջոցներ	7-10
Այլ	7-10

Վարձակալության բարելավումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են վարձակալության ժամկետի և դրանց օգտակար ծառայության ժամանակահատվածից նվազագույնով՝ գծային հիմունքներով:

Ակտիվի մնացորդային արժեքները, օգտակար ծառայության ժամկետները և մաշվածության հաշվարկման մեթոդները վերանայվում և, եթե անհրաժեշտ է, փոփոխվում են յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում:

Վերանորոգումների և արդիականացման հետ կապված ծախսումները ծախսագրվում են կատարման ժամանակ և ներառվում են այլ գործառնական ծախսերի կազմում, բացառությամբ, եթե դրանք որակավորվում են որպես կապիտալացվող:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Գուդվիլ

Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման արդյունքում ձեռքբերված գուդվիլը սկզբնապես ճանաչվում է Խմբի կողմից փոխանցված հատուցման և ձեռքբերված որոշելի գուտ ակտիվների և ստանձնած պարտավորությունների տարբերության արժեքով: Դուստր ընկերության ձեռքբերման ժամանակ առաջացող գուդվիլը ճանաչվում է գուդվիլի և ոչ նյութական ակտիվների կազմում: Ասոցիացված կազմակերպության ձեռքբերման ժամանակ առաջացող գուդվիլը արտացոլվում է ասոցիացված կազմակերպություններում կատարված ներդրումների կազմում: Սկզբնական ճանաչումից հետո գուդվիլը հաշվառվում է սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները:

Գուդվիլը գնահատվում է արժեզրկման տեսանկյունից յուրաքանչյուր տարի կամ ավելի հաճախ, եթե ինչ-որ իրադարձություններ կամ հանգամանքների փոփոխություններ վկայում են հաշվեկշռային արժեքի արժեզրկման մասին:

Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման արդյունքում ձեռքբերված գուդվիլը, արժեզրկման տեսանկյունից գնահատելու նպատակով, ձեռքբերման ամսաթվից սկսած բաշխվում է Խմբի դրամաստեղծ միավորների կամ դրամաստեղծ միավորների խմբերի միջև, որոնք ակնկալվում է, որ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման արդյունքում կստանան օգուտներ՝ անկախ այն բանից, թե ձեռքբերված կազմակերպության այլ ակտիվներն ու պարտականությունները վերագրվում են այդ դրամաստեղծ միավորների կամ դրամաստեղծ միավորների խմբերին, թե՛ ոչ: Յուրաքանչյուր դրամաստեղծ միավոր կամ դրամաստեղծ միավորների խումբ, որին վերաբերում է գուդվիլը, պետք է.

- ▶ իրենից ներկայացնի ներքին կառավարման նպատակով գուդվիլի վերլուծության տեսանկյունից Խմբի կազմում առավել ցածր մակարդակի վարչական միավոր,
- ▶ մինչև միավորումը չգերազանցի գործառնական սեզմենտը՝ համաձայն ՖՀՄՍ 8 «Գործառնական սեզմենտներ» ստանդարտի սահմանման:

Գուդվիլի արժեզրկումը գնահատվում է դրամաստեղծ միավորի (կամ դրամաստեղծ միավորների խմբի) փոխհատուցվող արժեքի հիման վրա: Արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են, եթե դրամաստեղծ միավորի (կամ դրամաստեղծ միավորների խմբի) հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է դրա փոխհատուցվող արժեքը: Գուդվիլի արժեզրկումից կորուստները հետագայում չեն հակադարձվում:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները ներառում են համակարգչային ծրագրերն ու լիցենզիաները:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ձեռքբերման արժեքով: Ձեռնարկատիրական միավորման արդյունքում ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվների արժեքը ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ դրանց իրական արժեքն է: Սկզբնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կուտակված վնասները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները ամորտիզացվում են գծային մեթոդով օգտակար ծառայության ընթացքում, որը կազմում է 7-ից 10 տարի, և գնահատվում են արժեզրկման տեսանկյունից, երբ առկա են ոչ նյութական ակտիվի արժեզրկման հայտանիշեր: Անորոշ օգտակար ծառայության ժամկետով ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիայի հաշվարկման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են, նվազագույնը՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Վաճառքի համար պահվող դասակարգված ակտիվներ

Խումբը դասակարգում է ոչ ընթացիկ ակտիվը (կամ օտարման խումբը) որպես վաճառքի համար պահվող, եթե դրա հաշվեկշռային արժեքը փոխհատուցվելու է հիմնականում վաճառքի գործարքի, այլ ոչ թե շարունակական օգտագործման միջոցով: Դրա համար ակտիվը (կամ օտարման խումբը) պետք է իր ներկա վիճակում պատրաստ լինի անմիջապես վաճառքի համար՝ միայն այդպիսի ակտիվների (կամ օտարման խմբերի) վաճառքների համար բնորոշ և ընդունված պայմաններով, իսկ դրա վաճառքը պետք է լինի բարձր հավանական:

Որպեսզի վաճառքը ունենա բարձր հավանականություն, Խմբի ղեկավարությունը պետք է հստակորեն նպատակադրված լինի վաճառել ոչ ընթացիկ ակտիվը (կամ օտարման խումբը) և պետք է ձեռնարկի գնորդ գտնելու և վաճառքի պլանը կատարելու ակտիվ ծրագիր: Ավելին, ակտիվը (կամ օտարման խումբը) իր ընթացիկ իրական արժեքի համեմատ ողջամիտ գնով պետք է ակտիվորեն առաջարկվի շուկայում վաճառքի համար, բացի այդ պետք է ակնկալվի, որ դասակարգման ամսաթվից հետո մեկ տարվա ընթացքում վաճառքը կհամարվի ավարտված:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Վաճառքի համար պահվող դասակարգված ակտիվներ (շարունակություն)

Խումբը վաճառքի համար պահվող ակտիվը (կամ օտարման խումբը) չափում է հաշվեկշռային արժեքից և վաճառքի համար անհրաժեշտ ծախսումներով նվազեցված իրական արժեքից նվազագույնով: Խումբը ճանաչում է արժեզրկումից վնասներ՝ ակտիվի (կամ օտարման խմբի) արժեքի սկզբնական կամ հետագա մինչև վաճառքի համար անհրաժեշտ ծախսումներով նվազեցված իրական արժեքը դուրսգրումների միջոցով, եթե իրադարձությունները կամ պայմանների փոփոխությունները վկայում են, որ դրանց հաշվեկշռային արժեքը կարող է արժեզրկված լինել:

Բռնագանձված ակտիվներ

Որոշ դեպքերում ակտիվները բռնագանձվում են վարկային պարտավորությունների չկատարման արդյունքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի գծով ծախսերը, նվազագույնով:

Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Խումբն ունի գործող իրավական կամ կառուցողական պարտավորություն, որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտավորության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Կենսաթոշակի և աշխատակիցներին այլ հատուցումների գծով պարտավորություններ

Խումբը չունի կենսաթոշակային պայմանավորվածություններ և նշանակալի հետաշխատանքային հատուցումներ:

Բաժնետիրական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը և չմարվող արտոնյալ բաժնետոմսերը, որոնք դիսկրեցիոն շահաբաժինների իրավունք են տալիս, դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը վերաբերող ուղղակի ծախսերը, բացառությամբ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման դեպքերի, արտացոլվում են սեփական կապիտալում՝ որպես թողարկման գծով մուտքերից նվազեցում: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը ճանաչվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

Հետգնված բաժնետոմսեր

Երբ Բանկը կամ իր դուստր կազմակերպությունները գնում են Բանկի բաժնետոմսերը, վճարված փոխհատուցումը, ներառյալ գործարքի հետ կապված ծախսերը և հանած շահութահարկը, նվազեցվում է ընդհանուր կապիտալից՝ որպես հետգնված բաժնետոմսեր, մինչև դրանց չեղյալ հայտարարումը կամ վերաթողարկումը: Երբ նման բաժնետոմսերը հետագայում վաճառվում կամ վերաթողարկվում են, ստացված փոխհատուցումը ներառվում է սեփական կապիտալում: Հետգնված բաժնետոմսերը հաշվառվում են միջին կշռված գնով:

Շահաբաժիններ

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ շահաբաժինները նվազեցվում են սեփական կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն միայն այն դեպքում, երբ դրանք հայտարարվել են մինչև հաշվետու ամսաթիվը ներառյալ: Մինչև հաշվետու ամսաթիվը առաջարկված կամ հաշվետու ամսաթվից հետո մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը առաջարկված կամ հայտարարված շահաբաժինները բացահայտվում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում:

Հավատարմագրային կառավարման շրջանակներում գտնվող ակտիվներ

Հավատարմագրային կառավարման շրջանակներում գտնվող ակտիվները չեն արտացոլվում Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում, քանի որ չեն հադիսանում Խմբի ակտիվներ:

Սեզմենտային հաշվետվություն

Խմբի սեզմենտային հաշվետվությունը հիմնված է հետևյալ գործառնական սեզմենտների վրա. մանրածախ բանկային գործունեություն, կորպորատիվ բանկային գործունեություն, գյուղատնտեսություն, առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն և ֆինանսական վարձակալություն:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Պայմանական ակտիվներ և պարտավորություններ

Պայմանական պարտավորությունները չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում, այլ բացահայտվում են հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ պարտավորության մարման հետ կապված ռեսուրսների արտահոսքը համարվում է քիչ հավանական:

Եկամուտների և ծախսերի ճանաչումը

Եկամուտները ճանաչվում են, եթե հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կներհոսեն Խումբ, և այդ եկամուտները հնարավոր է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն նախքան եկամտի ճանաչումը:

Տոկոսային և համանման եկամուտ և ծախս

Խումբը հաշվարկում է տոկոսային եկամուտ ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը ֆինանսական ակտիվների համախառն արժեքի նկատմամբ, բացառությամբ արժեզրկված ակտիվների: Արդյունավետ տոկոսադրույքը (EIR) այն տոկոսադրույքն է, որով զեղչված ակնկալվող ապագա դրամական վճարումները կամ ներհոսքերը ֆինանսական գործիքի ենթադրվող ողջ օգտագործման ժամանակահատվածում կամ կիրառելի դեպքերում՝ ավելի կարճ ժամանակահատվածում, ճշգրտորեն զեղչվում են մինչև ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության գուտ հաշվեկշռային արժեքը: Հաշվարկի ժամանակ հաշվի են առնվում ֆինանսական գործիքի գծով բոլոր պայմանագրային պայմանները (օրինակ՝ ժամկետից շուտ մարման իրավունքը) և միջնորդավճարների գծով կամ լրացուցիչ ծախսերը, որոնք անմիջականորեն կապված են գործիքի հետ և որոնք արդյունավետ տոկոսադրույքի բաղկացուցիչ մաս են կազմում, սակայն հաշվի չեն առնվում ապագա վնասները: Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքները ճշգրտվում են Խմբի կողմից միջոցների ելքերի կամ մուտքերի գնահատումների վերանայման դեպքում: Ճշգրտված հաշվեկշռային արժեքը հաշվարկվում է սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքի հիման վրա, իսկ հաշվեկշռային արժեքի փոփոխությունը դիտվում է որպես տոկոսային եկամուտ կամ ծախս:

Երբ ֆինանսական ակտիվը դառնում է արժեզրկված, Խումբը հաշվարկում է տոկոսային եկամուտը՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի գուտ ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ֆինանսական ակտիվը վերականգնվում է և այլևս արժեզրկված չէ, Խումբը վերադառնում է համախառն հիմքով տոկոսային եկամտի հաշվարկին:

Ձեռք բերված կամ ստեղծված արժեզրկված (POCI) ֆինանսական ակտիվների համար Խումբը տոկոսային եկամուտը հաշվարկում է՝ հաշվարկելով վարկային ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը (EIR) և կիրառելով այն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Վարկային ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը (EIR) այն տոկոսադրույքն է, որով սկզբնական ճանաչման ժամանակ զեղչվում են ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը (ներառյալ՝ վարկային կորուստները)՝ ձեռք բերված կամ ստեղծված արժեզրկված (POCI) ֆինանսական ակտիվների ամորտիզացված արժեքին:

Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող բոլոր ֆինանսական ակտիվներից տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է՝ օգտագործելով պայմանագրային տոկոսադրույքը, և ներկայացվում ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ «Այլ տոկոսային եկամուտներում»:

Հաճախորդներին տրված վարկերի տույժերից տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքը և ներկայացվում է համախմբված ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ «Այլ եկամուտ» հոդվածում:

Միջնորդավճարների գծով եկամուտ

Հաճախորդներին մատուցվող տարբեր ծառայություններից Խումբը ստանում է միջնորդավճարների գծով եկամուտ: Միջնորդավճարների գծով եկամուտը կարող է բաժանվել հետևյալ երկու խմբի.

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Եկամուտների և ծախսերի ճանաչումը (շարունակություն)

Միջնորդավճարների գծով եկամուտ, որը ստացվում է որոշակի ժամանակահատվածում մատուցվող ծառայություններից

Միջնորդավճարների գծով եկամուտ, որը ստացվում է որոշակի ժամանակահատվածում մատուցվող ծառայություններից, հաշվեգրվում է այդ ժամանակահատվածի ընթացքում, քանի որ համապատասխան կատարողական պարտավորությունները բավարարված են: Նման հոդվածները ներառում են միջնորդավճարների գծով եկամուտը ակտիվների կառավարման, պահառության և կառավարման ու խորհրդատվական այլ ծառայությունների համար միջնորդավճարները: Վարկերի տրամադրման գծով պարտավորության դիմաց միջնորդավճարները, եթե վարկի օգտագործման հավանականությունը բարձր է, և վարկերի հետ կապված այլ միջնորդավճարները հետաձգվում են (վարկերի տրամադրման հետ կապված ցանկացած լրացուցիչ ծախսումների հետ միասին) և ճանաչվում են որպես վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքի ճշգրտում:

Միջնորդավճարների գծով եկամուտ՝ մատուցված միջնորդային ծառայությունների գծով

Երրորդ անձի անունից գործարքի բանակցություններն անցկացնելու և մասնակցելու համար (օրինակ՝ երբ խմբի կատարողական պարտավորությունն է բաժնետոմսերի կամ այլ արժեթղթերի առքը, կամ ընկերության առք ու վաճառքի համաձայնագրի կնքումը) ստացված կոմիսիոն վճարները ճանաչվում են այդ գործարքի ավարտից հետո:

Կոմիսիոն վճարները կամ դրանց բաղկացուցիչ մասերը, որոնք կապված են որոշակի կատարողական պարտավորությունների հետ, ճանաչվում են համապատասխան ցուցանիշների բավարարումից հետո: Երբ պայմանագրով նախատեսված է փոփոխական փոխհատուցում, միջնորդավճարների գծով եկամուտը ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով որ հավանական է, որ ճանաչված կուտակային եկամտի զգալի մասի հակադարձում տեղի չի ունենա, մինչև հետագայում լուծվի փոփոխական փոխհատուցման հետ կապված անորոշությունը:

Հաճախորդների հավատարմության ծրագրեր

Խումբն առաջարկում է հաճախորդների հավատարմության մի շարք ծրագրեր: Նման ծրագրերի հաշվապահական հաշվառումը տարբերվում է՝ կախված նրանից, թե ով է ճանաչվում որպես հաճախորդ, և/կամ խումբը որպես գործակալ, թե որպես պայմանագրի գլխավոր կողմ է հանդես գալիս: Միավորներով իրականացված ծրագրերի դեպքում խումբը, ընդհանուր առմամբ, հաճախորդների կողմից կուտակված և չիրացված միավորների գծով պարտավորություն է ճանաչում, իրացվելու դեպքում՝ ճանաչում ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում: Պլաստիկ քարտերով գործառնություններից բեռները նվազեցնում են միջնորդավճարների գծով եկամուտը:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ խմբի՝ վճարումը ստանալու իրավունքը սահմանվում է:

Արտարժույթի վերահաշվարկ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով, որը խմբի գործառնական ու հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթի՝ գործարքի օրվա միջին շուկայական փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվներն ու պարտավորությունները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի փոխարժեքը: Արտարժույթով արտահայտված գործարքների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում է համախմբված ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Արտարժույթային գործառնություններից օգուտներ/(վնասներ)» արտարժույթի վերագնահատում» հոդվածում: Ոչ դրամային հոդվածների համար, որոնք ներկայացվում են արտարժույթով արտահայտված սկզբնական արժեքով, վերագնահատման ժամանակ կիրառվում է սկզբնական գործարքի ամսաթվի փոխարժեքը: Իրական արժեքով հաշվառվող արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքը:

Գործարքի ամսաթվի դրությամբ պայմանագրային փոխարժեքի և ԿԲ փոխարժեքի տարբերությունը ներառվում է եկամտի կազմում՝ նվազեցված արտարժույթով կատարված գործարքի գծով ծախսերը: 2021 և 2020 թվականների դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ԿԲ-ի կողմից հայտարարված փոխարժեքը կազմում էր 1 ԱՄՆ դոլարի համար 480.14 և 522.59, 1 Եվրոյի համար 542.61 և 641.11 ՀՀ դրամ համապատասխանաբար:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ

Խմբի աշխատակիցները (ներառյալ ղեկավարները) վարձատրություն են ստանում բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումների տեսքով: Այսպիսով, աշխատակիցները ծառայությունների մատուցման համար վարձատրություն են ստանում բաժնային գործիքներով (բաժնային գործիքներով մարվող գործարքներ):

Բաժնային գործիքներով մարվող գործարքներ

Բաժնային գործարքներով մարվող գործարքների արժեքը որոշվում է իրական արժեքի հիման վրա այն ամսաթվի դրությամբ, երբ վարձատրությունը տրամադրվում է, համապատասխան գնահատման մոդելի կիրառմամբ, որի հետագա մանրամասները տրված են Ծանոթագրություն 23-ում:

Այդ ծախսը ճանաչվում է անձնակազմի գծով ծախսերում՝ սեփական կապիտալի համապատասխան աճի հետ միասին այն ժամանակաշրջանի ընթացքում, որում ծառայությունը մատուցվել է և անհրաժեշտության դեպքում, կատարողական պայմանները կատարվել են (տրամադրման ժամանակաշրջանում): Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ մինչև իրավունքի առաջացման ամսաթիվը ճանաչված կուտակային ծախսը արտացոլում է իրավունքի առաջացման ամսաթվի լրանալու աստիճանը և բաժնային գործիքների նկատմամբ իրավունքների առաջացման՝ Խմբի լավագույն գնահատականը: Ժամանակաշրջանի շահույթի կամ վնասի մասին համախմբված հաշվետվության ծախսը կամ կրեդիտը ներկայացնում է այդ ժամանակաշրջանի սկզբում և վերջում ճանաչված կուտակային ծախսի շարժը:

Իրավունքի ստացման ամսաթվի դրությամբ իրական արժեքը որոշելիս ծառայության հետ կապված պայմանները և ոչ շուկայական պայմանները հաշվի չեն առնվում, սակայն պայմանների բավարարման հավանականությունը հաշվի է առնվում բաժնային գործիքների քանակի որոշման համար, որոնց գծով Խմբի լավագույն գնահատականի համաձայն իրավունքները կառաջանան:

Շուկայական պայմաններն արտացոլվում են շնորհման ամսաթվի իրական արժեքում: Վճարումների հետ կապված ցանկացած այլ պայմաններ, որոնք ներառված չեն ծառայության պահանջներում, համարվում են իրավունք չառաջացնող պայմաններ: Իրավունք չառաջացնող պայմաններն արտացոլվում են վարձատրության իրական արժեքում և հանգեցնում են վարձատրության գծով ծախսի անհավասար ճանաչմանը, եթե չկան ծառայության կամ կատարողականի հետ կապված այլ պայմաններ:

Ծախս չի ճանաչվում այն վարձատրությունների համար, որոնք, ի վերջո, չեն առաջացնում իրավունք, քանի որ շուկայական պայմանները և/կամ ծառայության պայմանները չեն կատարվել: Այն դեպքում, երբ վարձատրությունը ներառում է շուկայական կամ իրավունք չառաջացնող պայման, գործարքները համարվում են կատարված՝ անկախ նրանից, թե շուկայական կամ իրավունքի առաջացման պայմանը բավարարված է թե ոչ, պայմանով, որ կատարողական և/կամ ծառայության բոլոր մյուս պայմանները բավարարված են:

Երբ բաժնային գործիքներով մարվող գործարքի պայմանները փոփոխվում են, ճանաչված նվազագույն ծախսը չփոփոխված գործարքի իրական արժեքն է տրամադրման ամսաթվի դրության, պայմանով, որ պահպանվում են գործարքի իրավունքի առաջացման սկզբնական պայմանները: Լրացուցիչ ծախսը, որը չափվում է փոփոխման ամսաթվի դրությամբ, ճանաչվում է ցանկացած փոփոխության համար, որը մեծացնում է բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարման գործարքի ընդհանուր գումարի իրական արժեքը կամ այլ կերպ ձեռնտու է աշխատողին: Եթե գործարքը չեղարկվում է կազմակերպության կամ գործընկերոջ կողմից, վարձատրության իրական արժեքի ցանկացած մնացած տարր ճանաչվում է ծախս անմիջապես շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Ստանդարտներ, որոնք դեռ ուժի մեջ չեն մտել

Ստորև ներկայացված են նոր և փոփոխված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք թողարկվել են, բայց Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման օրվա դրությամբ դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Խումբը մտադիր է կիրառել այդ ստանդարտները ուժի մեջ մտնելուց հետո:

ՖՀՄՍ 17 Ապահովագրության պայմանագրեր

2017թ. մայիսին ՀՀՄՍ-ն հրապարակել է համապարփակ նոր հաշվապահական ստանդարտ ապահովագրության պայմանագրերի ճանաչման, չափման, ներկայացման և բացահայտման վերաբերյալ: Ուժի մեջ մտնելուց հետո, ՖՀՄՍ 17-ը փոխարինում է 2005 թվականին հրապարակված ՖՀՄՍ 4-ին: ՖՀՄՍ 17-ը վերաբերում է բոլոր տեսակի ապահովագրության պայմանագրերին՝ կյանքի ապահովագրություն, ոչ կյանքի ապահովագրություն, ուղղակի ապահովագրություն և վերաապահովագրություն՝ անկախ դրանք թողարկող կազմակերպությունների տեսակից, ինչպես նաև որոշ տեսակի երաշխիքների և ֆինանսական գործիքներին՝ կամովի մասնակցության տարրերով:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Ստանդարտներ, որոնք դեռ ուժի մեջ չեն մտել (շարունակություն)

Կիրառման որոշակի բացառություններ են գործելու: ՖՀՄՍ 17-ը նոր պահանջներ է սահմանում բանկային գործիքների համար, որ ունեն ապահովագրության տարրեր, և օգնում է որոշել, թե արդյոք գործիքը կամ տարրերը պետք է հաշվառվի ՖՀՄՍ 9-ի թե ՖՀՄՍ 17-ի համաձայն:

Ապահովագրական ծածկույթ առաջարկող վարկային քարտեր և նմանատիպ պրոդուկտներ. թողարկող կազմակերպությունների մեծ մասը շարունակելու է այդ գործիքները նույն կերպ՝ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն հաշվառել: ՖՀՄՍ 17-ը չի տարածվում ապահովագրության պայմանագրի սահմանմանը համապատասխանող վարկային քարտերի և վարկավորման և վճարման այլ նմանատիպ պայմանագրերի վրա, որոնք համապատասխանում են ապահովագրության պայմանագրի սահմանմանը, միայն և միայն այն դեպքում, երբ ընկերությունը չի արտացոլում անհատ հաճախորդի հետ կապված ապահովագրության ռիսկը այդ հաճախորդի հետ պայմանագրի գինը սահմանելիս:

Երբ ապահովագրական ծածկույթ է տրամադրվում վարկային քարտի պայմանագրային պայմանների հետ մեկտեղ, թողարկողը պետք է.

- ▶ Տարանջատի ապահովագրական ծածկույթի տարրը և կիրառի ՖՀՄՍ 17-ը:
- ▶ Պայմանագրի այլ տարրերի նկատմամբ կիրառի այլ համապատասխան ստանդարտ (ինչպիսիք են ՖՀՄՍ 9, ՖՀՄՍ 15 կամ ՀՀՄՍ 37):

Վարկային պայմանագրերը, որ համապատասխանում են ապահովագրության սահմանմանը, սակայն սահմանափակում են ապահովագրվող դեպքերի փոխհատուցումը ապահովագրի կողմից վճարվող գումարի չափով. նման վարկեր թողարկողները (օրինակ՝ վարկ, որ ներվում է մահվան դեպքում) կարող են ընտրություն կատարել և կիրառել կամ ՖՀՄՍ 17-ը, կամ «*Ֆինանսական գործիքներ*» ՖՀՄՍ 9-ը: Ընտրությունն արվում է ամբողջ պորտֆելի համար և փոփոխության ենթակա չէ:

ՖՀՄՍ 17-ը ուժի մեջ է մտնում 2023թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար և, և պահանջում է բացահայտել համադրելի տեղեկատվություն: Հնարավոր է ստանդարտի կիրառումը նշված ամսաթվից շուտ, եթե կազմակերպությունն արդեն կիրառում է նաև ՖՀՄՍ 9 ու ՖՀՄՍ 15-ը ՖՀՄՍ 17-ը կիրառելուց առաջ:

Խումբը ներկայումս գնահատում է ՖՀՄՍ 17-ի ազդեցությունը իր համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին վրա:

ՀՀՄՍ 1 ստանդարտում փոփոխություններ: Պարտավորությունների դասակարգում՝ որպես ընթացիկի և ոչ ընթացիկի

2020 թվականի հունվարին, ՀՀՄՍ Խորհուրդը հաստատել է ՀՀՄՍ 1 ստանդարտի պարագրաֆներ 69-ից 76-ում փոփոխությունները՝ հստակեցնելով պարտավորությունները ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ դասակարգելու պահանջները: Փոփոխությունը հստակեցնում է.

- ▶ Ի՞նչ է նշանակում վճարումը հետաձգելու իրավունք,
- ▶ Որ տարկետման իրավունքը պետք է գոյություն ունենա հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում,
- ▶ Որ դասակարգման վրա չի ազդում այն հավանականությունը, որ կազմակերպությունը կկիրառի իր տարկետման իրավունքը,
- ▶ Որ միայն այն դեպքում, եթե փոխարկելի պարտավորության մեջ ներկառուցված ածանցյալ գործիքն ինքնին բաժնային գործիք է, պարտավորության պայմանները չեն ազդի դրա դասակարգման վրա:

ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2023թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար և պետք է կիրառվեն հետագայում: Խումբը ներկայումս գնահատում է այն ազդեցությունը, որ փոփոխությունները կունենան ընթացիկ պրակտիկայի վրա, և արդյոք առկա վարկային համաձայնագրերը կարող են պահանջել վերանայում:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Ստանդարտներ, որոնք դեռ ուժի մեջ չեն մտել (շարունակություն)

Ֆինանսական հաշվետվությունների հայեցակարգային հիմունքներին հղումներ – ՖՀՄՍ 3-ի փոփոխություններ

2020թ. մայիսին ՀՀՄՍ-ն թողարկել է փոփոխություններ ՖՀՄՍ 3-ում «Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներ» – Ֆինանսական հաշվետվությունների հայեցակարգային հիմունքներին հղումներ: Փոփոխությունների նպատակն է 1989թ. թողարկված «Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ներկայացման հայեցակարգային հիմունքներին» հղումը փոխարինել 2018թ. մարտին թողարկված «Ֆինանսական հաշվետվությունների հայեցակարգային հիմունքներին» հղումով՝ առանց պահանջների նշանակալի փոփոխության:

Խորհուրդը նաև ավելացրել է ՖՀՄՍ 3-ի ձևաչման սկզբունքների բացառություն՝ պարտավորությունների և պայմանական պարտավորությունների գծով առաջացող հնարավոր «2-րդ օրվա» օգուտներից կամ վնասներից խուսափելու նպատակով, որոնք կգտնվեին ՀՀՄՍ 37-ի կամ ՖՀՄՍ 21 «Պարտադիր վճարներ»-ի շրջանակներում, եթե ձանաչվեին առանձին:

Միաժամանակ Խորհուրդը որոշել է պարզաբանել ՖՀՄՍ 3-ի պայմանական ակտիվների համար առկա ուղեցույցները, որոնց վրա «Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ներկայացման հայեցակարգային հիմունքներին» հղման փոխարինումը ազդեցություն չի ունենա:

Փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2022թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար և կիրառվում առաջընթաց: Չի ակնկալվում, որ փոփոխությունները էական ազդեցություն կունենան Խմբի վրա:

Հիմնական միջոցներից մուտքեր նախքան նախանշած նպատակով օգտագործելը – ՀՀՄՍ 16-ի փոփոխություններ

2020թ. ՀՀՄՍ-ն հրապարակել է Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 16-ում՝ «Հիմնական միջոցներից մուտքեր նախքան նախանշած նպատակով օգտագործելը», որի համաձայն ընկերություններին չի թույլատրվում Հիմնական միջոցների արժեքից նվազեցնել ակտիվը համապատասխան վայր և վիճակի բերելու ընթացքում արտադրված միավորների վաճառքից ստացված մուտքերը: Ընկերությունը վաճառքից ստացված մուտքերն ու արտադրության ծախսերը պետք է ձանաչի Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության մեջ:

Փոփոխությունն ուժի մեջ է մտնում 2022թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Այն պիտի կիրառվի հետադարձ այն հիմնական միջոցների նկատմամբ, որ պատրաստ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված ամենավաղ ժամանակաշրջանի սկզբում կամ դրանից հետո, այն դեպքում, երբ կազմակերպությունը առաջին անգամ է կիրառում այս փաստաթուղթը:

Չի ակնկալվում, որ փոփոխությունները էական ազդեցություն կունենան Խմբի վրա:

Անբարենպաստ պայմանագրեր – Պայմանագրի կատարման ծախսեր – ՀՀՄՍ 37-ի փոփոխություններ

2020 թվականի մայիսին ՀՀՄՍ-ն փոփոխություններ է հրապարակել ՀՀՄՍ 37-ում՝ հստակեցնելու համար, թե որ ծախսերը պետք է ներառի կազմակերպությունը՝ գնահատելիս՝ արդյոք պայմանագիրը անբարենպաստ է:

Փոփոխությունները կիրառում են «ուղղակիորեն կապված ծախսերի մոտեցում»: Ծախսերը, որոնք ուղղակիորեն վերաբերում են ապրանքների կամ ծառայությունների մատուցման պայմանագրին, ներառում են ինչպես հավելյալ ծախսերը, այնպես էլ ծախսերի բաշխումն ուղղակիորեն կապված պայմանագրային գործունեության հետ: Ընդհանուր և վարչական ծախսերը ուղղակիորեն չեն առնչվում պայմանագրին և բացառվում են, եթե դրանք ուղղակիորեն չեն բխում պայմանագրից:

Փոփոխությունները ուժի մեջ են մտնում 2022 թվականի հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Խումբը կկիրառի այս փոփոխությունները այն պայմանագրերի նկատմամբ, որոնց համար դեռևս չի կատարել իր բոլոր պարտավորությունները, այն հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբում, երբ առաջին անգամ կիրառում է փոփոխությունները:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Ստանդարտներ, որոնք դեռ ուժի մեջ չեն մտել (շարունակություն)

ՖՀՄՍ 1 Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների առաջին անգամ որդեգրում. դուստր կազմակերպությունը՝ որպես Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների առաջին անգամ որդեգրող

Որպես 2018-2020թթ. ՖՀՄՍ ստանդարտների տարեկան բարելավումների գործընթացի մաս, ՀՀՄՍ-ն թողարկել է ՖՀՄՍ 1-ի *Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների առաջին անգամ որդեգրում*, փոփոխությունները: Փոփոխությունները թույլ են տալիս դուստր ընկերությանը, որն ընտրում է կիրառել ՖՀՄՍ 1-ի Դ16 (Ա) կետը, ընդհանուր փոխարժեքային տարբերությունը չափել՝ օգտագործելով մայր ընկերության կողմից ներկայացված արժեքները: Փոփոխությունները կիրառելի են նաև այն ասոցիացված ընկերությունների կամ համատեղ ձեռնարկությունների համար, որոնք ընտրում են կիրառել ՖՀՄՍ 1-ի Դ16Ա կետը:

Փոփոխությունն ուժի մեջ է մտնում 2022թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Հնարավոր է ստանդարտի կիրառումը նշված ամսաթվից շուտ:

ՖՀՄՍ 9 Ֆինանսական գործիքներ – Ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար «10 տոկոս» թեստում ներառվող վճարներ

Որպես 2018-2020թթ. ՖՀՄՍ ստանդարտների տարեկան բարելավումների գործընթացի մաս, ՀՀՄՍ-ն թողարկել է ՖՀՄՍ 9-ի փոփոխությունները: Փոփոխությունները պարզաբանում են այն վճարները, որոնք կազմակերպությունը ներառում է գնահատելիս, թե արդյոք նոր կամ փոփոխված ֆինանսական պարտավորության պայմանները ըստ էության տարբեր են սկզբնական ֆինանսական պարտավորության պայմաններից: Այս վճարները ներառում են միայն նրանց, որոնք վճարվում կամ ստացվում են փոխառուի և փոխատուի միջև, ներառյալ երրորդ կողմի անունից փոխառուի կամ փոխատուի կողմից վճարված կամ ստացված վճարները: Կազմակերպությունը կիրառում է փոփոխությունը այն ֆինանսական պարտավորությունների նկատմամբ, որոնք փոփոխված կամ փոխանակված են կազմակերպության կողմից փոփոխության առաջին անգամ կիրառման պահին սկսվող կամ դրան հաջորդող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

Փոփոխությունն ուժի մեջ է մտնում 2022թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար, սակայն վաղաժամկետ կիրառումը թույլատրվում է: Խումբը կկիրառի փոփոխությունները այն համախմբված ֆինանսական պարտավորությունների նկատմամբ, որոնք ձևափոխված կամ փոխանակված են կազմակերպության կողմից փոփոխության առաջին անգամ կիրառման սկսվող կամ դրան հաջորդող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար, և չի ակնկալվում, որ փոփոխությունները էական ազդեցություն կունենան Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում – Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 8-ում

2021թ. փետրվարին ՀՀՄՍ-ն թողարկել է ՀՀՄՍ 8-ի փոփոխություններ, որտեղ ներկայացնում է հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանումը: Փոփոխությունները հստակեցնում են հաշվապահական հաշվառման գնահատումների փոփոխությունների, հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների և սխալների ուղղման միջև տարանջատումը: Դրանք նաև պարզաբանում են, թե ինչպես են կազմակերպություններն օգտագործում չափման մեթոդները և ելակետային տվյալները՝ հաշվապահական հաշվառման գնահատումներ մշակելու համար:

Փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2023թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար և կիրառելի են այդ ամսաթվին կամ այդ ժամանակաշրջանի սկսվելուց հետո իրականացող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և հաշվապահական հաշվառման գնահատումների փոփոխությունների համար: Վաղաժամկետ կիրառումը թույլատրելի է, եթե այդ փաստը բացահայտվում է:

Չի ակնկալվում, որ փոփոխությունները էական ազդեցություն կունենան Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտում – Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում և ՖՀՄՍ Գործնական ցուցումներ 2-ում

2021թ. փետրվարին ՀՀՄՍ-ն թողարկել է փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում և «Էականության դատողությունների կատարում» ՖՀՄՍ Գործնական ցուցումներ 2-ում, որտեղ ներկայացնում են ուղեցույցներ և օրինակներ՝ օգնելու կազմակերպություններին կիրառել հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտումների վերաբերյալ էականության դատողություններ: Փոփոխությունների նպատակն է օգնել կազմակերպություններին ներկայացնել հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության առավել օգտակար բացահայտումներ՝ հաշվապահական հաշվառման «նշանակալի» քաղաքականությունների բացահայտման պահանջը փոխարինելով հաշվապահական հաշվառման «էական» քաղաքականությունների բացահայտման պահանջով, և ավելացնելով ուղեցույց, թե կազմակերպություններն ինչպես պետք է կիրառեն էականության սկզբունքը հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտման վերաբերյալ որոշումներ կայացնելիս:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Ստանդարտներ, որոնք դեռ ուժի մեջ չեն մտել (շարունակություն)

ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2023թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ թույլատրելով վաղաժամկետ կիրառումը: Քանի որ Գործնական Ցուցումներ 2-ի փոփոխությունները հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղեկատվության էականության սահմանման կիրառման ոչ պարտադիր ուղեցույցներ են, այս փոփոխություններին համար ուժի մեջ մտնելու ամսաթվի սահմանման անհրաժեշտություն չկա:

Խումբը շարունակում է գնահատել փոփոխությունների ազդեցությունը Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտումների վրա:

4. Կարևոր հաշվապահական դատողություններ և գնահատումներ

Դատողություններ

Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման գործընթացում ղեկավարությունը կատարել է հետևյալ դատողությունները, բացառությամբ գնահատումների, որոնք առավելագույն ազդեցություն ունեն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ձանաչված գումարների վրա:

Գնահատումների անորոշություն

Խմբի կողմից հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված գումարների վերաբերյալ ղեկավարությունը կատարել է հետևյալ առավել կարևոր գնահատումները և դատողությունները.

Հողի, շենքերի և փոխադրամիջոցների վերագնահատում (Ծանոթագրություն 32)

Հիմնական միջոցների իրական արժեքը որոշվում է շուկայական համեմատական մեթոդով: Այսինքն, գնահատողի կողմից իրականացված գնահատումը հիմնված է շուկայական գործարքների գների վրա՝ էականորեն ճշգրտված գույքի բնույթի, գտնվելու վայրի և պայմանների տարբերություններն արտացոլելու համար: Խումբը ներգրավում է անկախ փորձագետների իր գույքերը գնահատելու համար:

Ֆինանսական գործիքների չափումը

Եթե համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել ակտիվ շուկայի գների հիման վրա, ապա այն որոշվում է տարբեր գնահատման մոդելների կիրառմամբ, ներառյալ՝ մաթեմատիկական մոդելները: Այդպիսի մոդելների համար ելակետային տվյալները որոշվում են որպես դիտարկվող շուկաների տվյալներ, եթե դա հնարավոր է: Հակառակ դեպքում իրական արժեքի որոշման համար անհրաժեշտ է կիրառել դատողություններ: Լրացուցիչ տեղեկատվություն ներկայացված է Ծանոթագրություն 32-ում:

Բաժնետոմսով մարվող գործարքների արժեքը որոշվում է Բանկի բաժնետոմսերի իրական արժեքով այն ամսաթվի դրությամբ, երբ դրամաշնորհը տրամադրվում է՝ օգտագործելով համապատասխան գնահատման մոդելը: Այս մոդելների տվյալները վերցված են տեսաելի շուկաներից, որտեղ դա հնարավոր է, բայց եթե դա հնարավոր չէ, իրական արժեքները սահմանելու համար պահանջվում է դատողության որոշակի աստիճան, որի հետագա մանրամասները տրված են Ծանոթագրություն 23-ում:

Ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման պահուստ

Ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման պահուստի գնահատումը ֆինանսական ակտիվների բոլոր դասերի համար պահանջում է դատողություն, մասնավորապես՝ ապագա դրամական հոսքերի գումարի և ժամանակի և գրավի արժեքի գնահատումը՝ արժեզրկման գծով վնասների որոշման և վարկային ռիսկի գզալի աճի գնահատման ժամանակ: Այս գնահատումները պայմանավորված են մի շարք գործոններով, որոնց փոփոխությունները կարող են հանգեցնել պահուստների տարբեր մակարդակների: Խմբի՝ ակնկալվող վարկային կորուստների հաշվարկները ելնում են բարդ մոդելներից, որոնց հիմքում ընկած են մի շարք ենթադրություններ՝ փոփոխական մուտքային տվյալների ընտրության և նրանց փոխկապակցվածության վերաբերյալ:

(հազար ՀՀ դրամ)

4. Կարևոր հաշվապահական դատողություններ և գնահատումներ (շարունակություն)

Գնահատումների անորոշություն (շարունակություն)

ԱՎԿ մոդելների տարրերը, որոնք համարվում են հաշվապահական դատողություններ և գնահատումներ, ներառում են՝

- ▶ Կիճակագրական մոդելներ դեֆոլտի հավանականությունը (PD), դեֆոլտի դեպքում գործիքի արժեքը (EAD) և դեֆոլտի դեպքում կորստի չափը (LGD) խմբային հիմունքով գնահատելու համար,
- ▶ Ֆինանսական ակտիվների սեզոնականությունը, երբ դրանց ԱՎԿ-ն հաշվարկված է խմբային հիմունքով,
- ▶ ԱՎԿ մոդելների մշակումը, ներառյալ տարբեր բանաձևերը և մուտքային տվյալների ընտրությունը,
- ▶ Մակրոտնտեսական սցենարների և տնտեսագիտական մուտքային տվյալների միջև կապվածության որոշումը, ինչպիսիք են գործազրկության մակարդակը և գրավի արժեքները, և ազդեցությունը դեֆոլտի հավանականության (PD), դեֆոլտի դեպքում գործիքի իրական արժեքի (EAD) և դեֆոլտի դեպքում կորստի չափի (LGD) վրա,
- ▶ Հեռանկարային մակրոտնտեսական սցենարների ընտրությունը և դրանց հավանականության կշիռը՝ տնտեսական տվյալները ԱՎԿ մոդելների մեջ արտացոլելու համար:

2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված վարկերի և ֆինանսական վարձակալության արժեզրկման գծով պահուստը կազմել է 8,319,892 հազար դրամ (2020: 13,082,663 հազ. դրամ): Մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություններում 11 և 12-ում:

Վարձակալություն-լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքի գնահատումը

Խումբը չի կարող հեշտությամբ որոշել վարձակալության ենթադրվող տոկոսադրույքը, հետևաբար, ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորությունները չափելու համար այն օգտագործում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը (IBR): Լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը (IBR) այն տոկոսադրույքն է, որը Խումբը պետք է վճարեր համանման ժամկետում և ապահովվածությամբ փոխառություն ստանալու համար՝ համանման տնտեսական միջավայրում համանման արժեքով օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի ձեռքբերման նպատակով: Հետևաբար, լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքն (IBR) արտացոլում է այն, ինչ Խումբը «պետք է վճարեր», որը պահանջում է գնահատել, երբ դիտարկվող տոկոսադրույքներ մատչելի չեն (օրինակ՝ դուստր ընկերությունների համար, որոնք ֆինանսավորման գործարքներ չեն կնքում) կամ երբ դրանք պետք է ճշգրտվեն՝ արտացոլելու ֆինանսական վարձակալության ժամկետներն ու պայմանները (օրինակ, երբ վարձակալությունները դուստր ընկերության գործառնական արժույթով չեն):

Խումբը գնահատում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքն (IBR)՝ օգտագործելով դիտարկելի ելակետային տվյալները (օրինակ՝ շուկայական տոկոսադրույքները), երբ առկա է, և պահանջվում է իրականացնել ընկերությանը բնորոշ որոշակի գնահատումներ (օրինակ՝ դուստր ընկերության առանձին վարկանիշը): Լրացուցիչ մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 3-ում:

5. Սեզոնների վերաբերյալ տեղեկատվություն

Կառավարչական նպատակներով և հիմնվելով մատուցվող ապրանքների և ծառայությունների տարատեսակների վրա, Խումբը բաժանվում է հետևյալ հինգ սեզոնների.

Մանրածախ բանկային գործունեություն	Ֆիզիկական անձանց ավանդներ, սպառողական վարկերի տրամադրում, օվերդրաֆտների, վարկային քարտերի սպասարկում և դրամական փոխանցումներ:
Կորպորատիվ բանկային գործունեություն	Կորպորատիվ և ինստիտուցիոնալ հաճախորդներին վարկերի տրամադրում, ավանդների և ընթացիկ հաշիվների բացում և սպասարկում:
Գյուղատնտեսություն	Գյուղատնտեսական ոլորտի հաճախորդներին վարկերի տրամադրում, ավանդների և ընթացիկ հաշիվների բացում և սպասարկում:
Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն	Գանձապետական և ֆինանսական, ներդրումային բանկային ծառայություններ և այլ կենտրոնական գործառնություններ:
Ֆինանսական վարձակալություն	Կորպորատիվ և անհատ հաճախորդներին ֆինանսական վարձակալության գծով ծառայությունների մատուցում:

Ռեսուրսների բաշխման և գործունեության գնահատման նպատակով դեկավարությունը հետևում է իր բիզնես միավորների գործառնական արդյունքներին առանձին-առանձին: Սեզոնների գործունեությունը, ինչպես նկարագրված է ստորև բերված աղյուսակում, չափվում է այլ կերպ, քան համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված շահույթը կամ վնասը: Շահութահարկը կառավարվում է Խմբի մակարդակով և բաշխվում է գործառնական սեզոնների միջև:

(հազար ՀՀ դրամ)

5. Սեզմենտների վերաբերյալ տեղեկատվություն (շարունակություն)

Գործառնական սեզմենտների միջև տրանսֆերային գնագոյացումը, ինչպես երրորդ կողմերի հետ գործարքներում, համապատասխանում է շուկայական պայմաններին:

2021 և 2020թթ. ընթացքում արտաքին գործընկերոջից կամ հաճախորդից ստացված և խմբի ընդհանուր հասույթի 10% և ավելի գերազանցող հասույթով որևէ գործարք չի գրանցվել:

2021 թվականին Խումբը վերանայել է իր ներքին ֆինանսավորում տեղափոխելու մեթոդաբանությունը և նոր սեզմենտ ավելացրել՝ «Գյուղատնտեսություն»-ը՝ տարանջատելով այն «Մանրածախ» և «Կորպորատիվ» բանկային գործունեություններից:

2020 թվականի համեմատական տեղեկատվությունը վերանայվել է՝ նորացված մեթոդաբանության հիման վրա:

Ստորև նշված աղյուսակները ներկայացնում են Խմբի գործառնական սեզմենտների գծով եկամտի և շահույթի, ինչպես նաև առանձին ակտիվների և պարտավորությունների վերաբերյալ տեղեկատվություն:

2021թ.	Մանրածախ բանկային գործունեություն, բացի գյուղատնտեսությունից	Կորպորատիվ բանկային գործունեություն	Գյուղատնտեսություն	Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն	Ֆինանսական վարձակալություն	Ընդամենը
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսարդյույթի մեթոդով	14,995,446	11,102,191	15,002,468	2,212,028	-	43,312,133
Այլ տոկոսային եկամուտ	-	-	-	158,602	3,339,689	3,498,291
Տոկոսային ծախս	(5,260,441)	(4,791,440)	(6,326,428)	(3,612,471)	(1,304,111)	(21,294,891)
Զուտ տոկոսային եկամուտ/ (ծախս)	9,735,005	6,310,751	8,676,040	(1,241,841)	2,035,578	25,515,533
Վարկային կորուստների գծով ծախսի հակադարձում/(ծախս)	(1,009,868)	1,306,525	61,537	(254,905)	128,811	232,100
Զուտ տոկոսային եկամուտ/ (ծախս) վարկային կորուստների գծով ծախսից հետո	8,725,137	7,617,276	8,737,577	(1,496,746)	2,164,389	25,747,633
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	2,161,137	1,400,965	2,368,967	-	363,490	6,294,559
Միջնորդավճարների գծով ծախս	(925,347)	(599,859)	(824,689)	-	(160,659)	(2,510,554)
Զուտ օգուտ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներից	-	-	-	560,811	-	560,811
Զուտ օգուտ/(վնաս) փոխարժեքային տարբերություններից	845,259	547,942	753,312	-	(94,564)	2,051,949
Ասոցիացված կազմակերպության շահույթի բաժնեմաս	-	-	-	579,024	-	579,024
Այլ եկամուտ	1,160,726	752,445	1,034,464	-	76,424	3,024,059
Ոչ տոկոսային եկամուտ	3,241,775	2,101,493	3,332,054	1,139,835	184,691	9,999,848
Անձնակազմի գծով ծախսեր	(5,588,327)	(3,622,652)	(4,980,433)	-	(375,638)	(14,567,050)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	(968,621)	(627,912)	(863,256)	-	(34,173)	(2,493,962)
Այլ գործառնական ծախսեր	(763,892)	(495,195)	(680,796)	-	(67,283)	(2,007,166)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	(1,533,042)	(993,799)	(1,366,278)	-	(73,724)	(3,966,843)
Արժեզրկման և պահուստների ձևավորման գծով ծախսեր	(37,617)	(24,386)	(33,526)	-	-	(95,529)
Ոչ տոկոսային ծախս	(8,891,499)	(5,763,944)	(7,924,289)	-	(550,818)	(23,130,550)
Շահույթ/(վնաս) մինչև շահութահարկ	3,075,413	3,954,825	4,145,342	(356,911)	1,798,262	12,616,931
Շահութահարկի գծով ծախս	(971,082)	(629,507)	(865,448)	-	(337,412)	(2,803,449)
Հաշվետու տարվա շահույթ/ (վնաս)	2,104,331	3,325,318	3,279,894	(356,911)	1,460,850	9,813,482
Տոկոսաբեր ֆինանսական ակտիվներ	102,909,919	123,931,130	114,454,029	44,086,234	31,233,067	416,614,379
Տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ	73,972,127	108,981,215	80,232,006	151,339,780	31,233,067	445,758,195

(հազար ՀՀ դրամ)

5. Սեզմենտների վերաբերյալ տեղեկատվություն (շարունակություն)

<i>2020 թ.</i>	<i>Մանրաձախ բանկային գործունեություն, բացի գյուղատնտեսությունից</i>	<i>Կորպորատիվ բանկային գործունեություն</i>	<i>Գյուղատնտեսություն</i>	<i>Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն</i>	<i>Ֆինանսական վարձակալություն</i>	<i>Ընդամենը</i>
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	15,768,792	9,188,765	16,167,228	2,289,385	-	43,414,170
Այլ տոկոսային եկամուտ	-	-	-	345,576	2,330,420	2,675,996
Տոկոսային ծախս	(5,762,001)	(4,129,875)	(6,330,256)	(2,938,754)	(1,024,848)	(20,185,734)
Զուտ տոկոսային եկամուտ/ (ծախս)	10,006,791	5,058,890	9,836,972	(303,793)	1,305,572	25,904,432
Վարկային կորուստների գծով ծախս	(6,073,845)	(2,436,800)	(916,570)	(437,569)	(909,919)	(10,774,703)
Զուտ տոկոսային եկամուտ/ (ծախս) վարկային կորուստների գծով ծախսից հետո	3,932,946	2,622,090	8,920,402	(741,362)	395,653	15,129,729
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	1,683,028	1,239,294	1,654,467	-	339,505	4,916,294
Միջնորդավճարների գծով ծախս	(703,501)	(355,652)	(691,563)	-	(117,892)	(1,868,608)
Զուտ վնաս իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներից	-	-	-	(132,117)	-	(132,117)
Զուտ օգուտ/(վնաս) փոխարժեքային տարբերություններից	965,974	488,344	949,581	-	(52,591)	2,351,308
Ասոցիացված կազմակերպության շահույթի բաժնեմաս	-	-	-	399,958	-	399,958
Այլ եկամուտ	615,126	310,974	604,687	-	38,672	1,569,459
Ոչ տոկոսային եկամուտ	2,560,627	1,682,960	2,517,172	267,841	207,694	7,236,294
Անձնակազմի գծով ծախսեր	(4,264,623)	(2,155,961)	(4,192,250)	-	(275,783)	(10,888,617)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	(929,923)	(470,118)	(914,141)	-	-	(2,314,182)
Այլ գործառնական ծախսեր	(777,740)	(393,183)	(764,542)	-	(37,058)	(1,972,523)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	(1,345,492)	(680,208)	(1,322,659)	-	(118,400)	(3,466,759)
Արժեզրկման և պահուստների ձևավորման գծով ծախսերի հակադարձում	20,082	10,152	19,741	-	-	49,975
Ոչ տոկոսային ծախս Շահույթ/(վնաս) մինչև շահութահարկ	(7,297,696)	(3,689,318)	(7,173,851)	-	(431,241)	(18,592,106)
Շահութահարկի գծով ծախս Հաշվետու տարվա շահույթ/ (վնաս)	(402,227)	(203,344)	(395,401)	-	(48,314)	(1,049,286)
(1,206,350)	412,388	3,868,322	(473,521)	123,792	2,724,631	
Տոկոսաբեր ֆինանսական ակտիվներ	92,080,611	103,524,417	107,413,529	75,146,211	25,017,394	403,182,162
Տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ	72,393,692	96,232,694	87,552,836	136,548,253	25,017,394	417,744,869

Խուճմբ իր հիմնական գործունեությունը իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետությունում: Բացի ֆինանսական գործիքներից, Խուճմբը չունի ՀՀ-ի տարածքից դուրս այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ:

(հազար ՀՀ դրամ)

5. Սեզմենտների վերաբերյալ տեղեկատվություն (շարունակություն)

ՖՀՄՍ 15-ի շրջանակում հաճախորդների հետ պայմանագրերից հատույթի բացվածքը ըստ սեզմենտների 2021 և 2020 թվականների դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար հետևյալն է.

2021 թ.	Մանրաձախ բանկային գործունեու- թյուն, բացի գյուղատնտե- սությունից	Կորպորատիվ բանկային գործունեու- թյուն	Գյուղատնտե- սություն	Ֆինանսական վարձակալու- թյուն	Ընդամենը
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ					
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	1,515,067	982,145	1,356,392	-	3,853,604
Դրամական փոխանցումներ	263,287	170,677	234,647	-	668,611
Բանկային հաշվի սպասարկման վճարներ	174,347	113,023	155,382	-	442,752
Երաշխիքների և ակրեդիտիվների թողարկում	-	-	436,782	-	436,782
Կանխիկացման ծառայություններ	103,254	66,936	92,023	-	262,213
Այլ	105,182	68,184	93,741	363,490	630,597
Ընդամենը հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հատույթ	2,161,137	1,400,965	2,368,967	363,490	6,294,559

2020 թ.	Մանրաձախ բանկային գործունեու- թյուն, բացի գյուղատնտե- սությունից	Կորպորատիվ բանկային գործունեու- թյուն	Գյուղատնտե- սություն	Ֆինանսական վարձակալու- թյուն	Ընդամենը
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ					
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	1,057,624	534,677	1,039,675	-	2,631,976
Դրամական փոխանցումներ	290,225	146,722	285,299	-	722,246
Բանկային հաշվի սպասարկման վճարներ	204,673	103,471	201,199	-	509,343
Երաշխիքների և ակրեդիտիվների թողարկում	-	388,446	-	-	388,446
Կանխիկացման ծառայություններ	78,153	39,510	76,827	-	194,490
Այլ	52,353	26,468	51,467	339,505	469,793
Ընդամենը հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հատույթ	1,683,028	1,239,294	1,654,467	339,505	4,916,294

6. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	2021թ.	2020թ.
Կանխիկ միջոցներ	17,723,893	15,507,824
ԿԲ-ում թղթակցային հաշիվների մնացորդներ, ներառյալ պարտադիր պահուստները (չսահմանափակված մասը, Ծան. 9)	76,712,728	43,875,865
Այլ բանկերում հաշիվների մնացորդներ	2,144,660	7,084,277
Արժեզրկում	(133,293)	(69,831)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	96,447,988	66,398,135

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ում թղթակցային հաշիվների մնացորդները ներառում են պարտադիր պահուստներ 23,850,732 հազ. դրամի չափով (2020թ.՝ 16,777,146 հազ. դրամ):

Բանկերը պարտավոր են ունենալ դեպոնացված դրամական միջոցներ (պարտադիր պահուստ) ՀՀ ԿԲ-ում ՀՀ դրամով ներգրավված գումարների 4%-ի չափով (2020: 2%) և արտարժույթով ներգրավված գումարների 18%-ի չափով (2020: 18%):

(հազար ՀՀ դրամ)

6. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (շարունակություն)

2020թ. հունիսից սկսած բանկերը պարտավոր են արտարժույթով ներգրավված գումարների 10%-ը (2020թ.՝ 10%) պահել ՀՀ դրամով որպես դեպոզիտային միջոց ՀՀ ԿԲ-ում և 8% (2020թ.՝ 8%) արտարժույթով:

Ավելին, արտարժույթով պահուստավորված միջոցների ելքագրումը սահմանափակված է, հետևաբար Խումբը արտարժույթով պարտադիր պահուստները դասակարգում է որպես պահանջներ բանկերի նկատմամբ (Ծանոթագրություն 9):

Դրամական միջոցների բոլոր մնացորդները վերագրված են առաջին փուլին: Տարվա ընթացքում ԱՎԿ պահուստի փոփոխության վերլուծությունը հետևյալն է.

	<u>2021թ.</u>	<u>2020թ.</u>
ԱՎԿ պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	69,831	6,284
ԱՎԿ փոփոխություն	75,414	53,199
Արտարժույթի փոխարկման ճշգրտումներ	(11,952)	10,348
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	133,293	69,831

Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների որակի մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 31-ում «Ռիսկերի կառավարում»:

7. Առևտրային արժեթղթեր

Առևտրային արժեթղթեր բաղկացած են՝

	<u>2021թ.</u>	<u>2020թ.</u>
Հայկական բանկերի կորպորատիվ պարտատոմսեր	433,697	319,353
Ընդամենը առևտրային արժեթղթեր	433,697	319,353

2019թ.-ի մայիսին Խումբը ձեռք է բերել հայկական բանկի կորպորատիվ պարտատոմս 9.75% տոկոսադրույքով և մինչև 2022թ.-ի մայիսը մարման ժամկետով:

8. Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Խումբը օգտագործում է ածանցյալ ֆինանսական գործիքները առևտրային նպատակներով: Ստորև ներկայացված աղյուսակը ցույց է տալիս որպես ակտիվներ և պարտավորություններ ներկայացված ածանցյալ ֆինանսական գործիքների իրական և անվանական արժեքները.

	<u>2021թ.</u>		<u>2020թ.</u>	
	<i>Անվանական արժեք</i>	<i>Իրական արժեք</i>	<i>Անվանական արժեք</i>	<i>Իրական արժեք</i>
Ակտիվներ				
<i>Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ</i>				
<i>Տոկոսադրույքի սվոպ</i>	9,166,309	36,221	-	-
Արժութային սվոպ	3,415,776	2,404	7,318,900	250,207
	12,582,085	38,625	7,318,900	250,207
Պարտավորություններ				
<i>Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ</i>				
Արժութային սվոպ	-	-	15,412,670	79,893
	-	-	15,412,670	79,893

(հազար ՀՀ դրամ)

9. Պահանջներ բանկերի նկատմամբ

Բանկերի նկատմամբ պահանջները ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	<u>2021թ.</u>	<u>2020թ.</u>
Պահանջներ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ		
Վարկային քարտերով գործառնությունների գծով դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	1,572,500	868,000
Արտարժույթով պարտադիր պահուստներ ՀՀ ԿԲ-ում (Ծան. 6)	11,585,135	11,077,718
Ընդամենը	13,157,635	11,945,718
Պահանջներ այլ բանկերի նկատմամբ		
Հայկական բանկեր	487,894	6,188,910
Օտարերկրյա բանկեր	739,754	591,713
Ընդամենը պահանջներ այլ բանկերի նկատմամբ	1,227,648	6,780,623
Այլ դեբիտորական պարտքեր		
Չմարված գործարքներ	4,119,022	99,766
Դրամական փոխանցումների համակարգերից ստացվելիք գումարներ	1,047,268	1,043,174
Պլաստիկ քարտերով գործարքներից ստացվելիք գումարներ	123,526	530,948
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	-	36,843,265
Հայկական բանկերից ստացվելիք գումարներ	-	36,843,265
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ մինչև արժեզրկումը	19,675,099	57,243,494
Արժեզրկման գծով պահուստ	(56,016)	(71,910)
Ընդամենը պահանջներ բանկերի նկատմամբ	19,619,083	57,171,584

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ում պարտադիր պահուստները ներառում են 11,585,135 հազ. դրամի արտարժույթով պարտադիր պահուստներ (2020թ.՝ 11,077,718 հազ. դրամ) (տես Ծանոթագրություն 6):

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 739,754 հազ. դրամ (2020թ.՝ 591,713 հազ. դրամ) ավանդների տեսքով տեղաբաշխված է միջազգայնորեն ճանաչված երեք SՀԶԿ բանկերում (2020թ.՝ երեք), որոնք հանդիսանում են Խմբի հիմնական գործընկերները միջազգային գործառնությունների իրականացման գծով:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ միջբանկային վարկերը ներառում են 487,894 հազ. դրամի վարկեր՝ տեղաբաշխված մեկ հայկական բանկում (2020թ.՝ 6,188,910 հազ. դրամի վարկեր՝ տեղաբաշխված չորս հայկական բանկերում):

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբն ունի հակադարձ հետգնման պայմանագրեր վեց հայկական բանկի հետ: Այս պայմանագրերի գծով գրավադրված են հայկական պետական պարտատոմսեր 38,913,124 հազ. դրամ իրական արժեքով:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ պահուստի փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև:

	<u>Փուլ 1</u>	<u>Ընդամենը</u>
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	57,243,494	57,243,494
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	19,675,099	19,675,099
Մարված ակտիվներ	(57,243,494)	(57,243,494)
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	19,675,099	19,675,099
	<u>Փուլ 1</u>	<u>Ընդամենը</u>
ԱՎԿ պահուստ 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	71,910	71,910
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	56,016	56,016
Մարված ակտիվներ	(71,910)	(71,910)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	56,016	56,016

(հազար ՀՀ դրամ)

9. Պահանջներ բանկերի նկատմամբ (շարունակություն)

2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում բանկերին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ պահուստի փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև

	<i>Փուլ 1</i>	<i>Ընդամենը</i>
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	30,552,163	30,552,163
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	57,243,494	57,243,494
Մարված ակտիվներ	(30,552,163)	(30,552,163)
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	57,243,494	57,243,494

	<i>Փուլ 1</i>	<i>Ընդամենը</i>
ԱՎԿ պահուստ 2020 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	28,889	28,889
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	71,910	71,910
Մարված ակտիվներ	(28,889)	(28,889)
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	71,910	71,910

Բանկերի նկատմամբ պահանջների որակի մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 31-ում «Ռիսկերի կառավարում»:

10. Ներդրումային արժեթղթեր

Ներդրումային արժեթղթերը 2021 և 2020 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	<i>2021թ.</i>	<i>2020թ.</i>
Պարտքային արժեթղթեր ամորտիզացված արժեքով		
Հայկական ընկերությունների պարտատոմսեր	180,897	-
Հանած. Արժեզրկումից կորուստներ	(62,680)	-
Պարտքային արժեթղթեր ամորտիզացված արժեքով	118,217	-

	<i>2021թ.</i>	<i>2020թ.</i>
Պարտքային և այլ ֆիքսված եկամտով գործիքներ՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող Պետական պարտատոմսեր		
ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	16,541,954	9,452,410
Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
Հայկական ընկերությունների պարտատոմսեր	4,460,248	4,824,872
Բաժնային գործիքներ		
Գնանշված բաժնային արժեթղթեր – միջազգային ընկերություններ	2,759,029	3,009,909
Զգնանշված բաժնային արժեթղթեր – տեղական ընկերություններ	115,381	117,876
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պարտքային գործիքների 78.76%-ը կազմել են ՀՀ պետական պարտատոմսերը (2020 թ.՝ 66.21%):	23,876,612	17,405,067

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պարտքային գործիքների 78.76%-ը կազմել են ՀՀ պետական պարտատոմսերը (2020 թ.՝ 66.21%):

2021 և 2020թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ժամկետանց կամ արժեզրկված արժեթղթերը բացակայում են, ինչպես նաև բացակայում են վերանայված մնացորդներ ներդրումային արժեթղթերի գծով, որոնք հակառակ դեպքում կլինեին ժամկետանց:

Պարտքային գործիքների վարկային որակի մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 31-ում «Ռիսկերի կառավարում»:

(հազար ՀՀ դրամ)

10. Ներդրումային արժեթղթեր (շարունակություն)

Ամորտիզացված արժեքով պարտքային արժեթղթերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ-ների փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

<i>Պարտքային արժեթղթեր ամորտիզացված արժեքով</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Ընդամենը</i>
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2021 թ-ի հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	180,897	180,897
2021 թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	180,897	180,897

<i>Պարտքային արժեթղթեր ամորտիզացված արժեքով</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Ընդամենը</i>
ԱՎԿ 2021 թ-ի հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	62,680	62,680
2021 թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	62,680	62,680

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ-ների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև՝

<i>Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Ընդամենը</i>
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2021 թ-ի հունվարի 1-ի դրությամբ	14,277,282	14,277,282
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	11,639,379	11,639,379
Մարված ակտիվներ	(3,824,060)	(3,824,060)
Զուտ փոփոխությունը իրական արժեքում	(226,739)	(226,739)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(863,660)	(863,660)
2021 թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	21,002,202	21,002,202

<i>Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Ընդամենը</i>
ԱՎԿ պահուստ 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	309,022	309,022
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	504,687	504,687
Մարված ակտիվներ	(149,562)	(149,562)
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(41,215)	(41,215)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(9,537)	(9,537)
2021 թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	613,395	613,395

<i>Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Ընդամենը</i>
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	20,292,178	20,292,178
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	8,724,750	8,724,750
Մարված ակտիվներ	(15,139,588)	(15,139,588)
Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	258,888	258,888
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	141,054	141,054
2020 թ. դեկտեմբերի 31	14,277,282	14,277,282

<i>Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Ընդամենը</i>
ԱՎԿ պահուստ 2020 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	216,674	216,674
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	96,593	96,593
Մարված ակտիվներ	(31,056)	(31,056)
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	9,687	9,687
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	17,124	17,124
2020 թ. դեկտեմբերի 31	309,022	309,022

(հազար ՀՀ դրամ)

10. Ներդրումային արժեթղթեր (շարունակություն)

Խումբը իր սեփական կապիտալում որոշ ներդրումներ նախորոշել է որպես բաժնային ներդրումներ՝ իրական արժեքով այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող այն հիմքով, որ դրանք առևտրի համար չեն պահվում: Ներդրումները հիմնականում ներառում են պարտադիր բաժնետոմսեր բորսաներում և քլիրինգային կենտրոններում, ներդրումներ, որոնք առաջացել են, երբ Խումբը սեփական կապիտալի բաժնետոմսեր է ստացել պարտքի մարման դիմաց և ռազմավարական ներդրումներ այլ բանկերում:

2021 թվականին Խումբն իր՝ իրական արժեքով այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող բաժնեմասից ստացել է 12,455 հազար ՀՀ դրամ շահաբաժիններ (2020 թ.՝ 10,953 հազար ՀՀ դրամ), որոնք համախմբված հաշվետվությունում ձանաչվել են որպես այլ եկամուտ:

11. Հաճախորդներին տրված վարկեր

	<i>2021թ.</i>	<i>2020թ.</i>
Կորպորատիվ հաճախորդներին տրված վարկեր		
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	72,805,137	79,678,711
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	47,850,286	29,977,548
Ընդամենը կորպորատիվ հաճախորդներին տրված վարկեր	120,655,423	109,656,259
Մանրածախ հաճախորդներին տրված վարկեր		
Գյուղատնտեսական վարկեր	107,654,524	95,348,630
Սպառողական վարկեր	76,471,101	70,316,815
Հիփոթեքային վարկեր	32,885,091	25,028,359
Վարկային քարտեր	11,282,532	13,367,120
Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր	11,021	1,494,551
Ընդամենը մանրածախ հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով	228,304,269	205,555,475
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	348,959,692	315,211,734
Արժեզրկման գծով պահուստ	(7,664,614)	(12,193,177)
Հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր ամորտիզացված արժեքով	341,295,078	303,018,557

Բանկի գործունեությունը հիմնականում ուղղված է երկրում գյուղատնտեսության ֆինանսավորմանը: Բանկը տրամադրում է գյուղատնտեսական վարկեր ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց, որոնք իրականացնում կամ նախատեսում են իրականացնել գյուղատնտեսական արտադրության կամ մշակման գործունեություն: Գյուղատնտեսական վարկերը տրամադրվում են գյուղատնտեսական երկարաժամկետ ներդրումների, ինչպես նաև կարճաժամկետ ֆինանսավորման կարիքների համար:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով արժեզրկման պահուստ

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում կորպորատիվ վարկավորման գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

<i>Կորպորատիվ վարկավորում</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Փուլ 2</i>	<i>Փուլ 3</i>	<i>POCI</i>	<i>Ընդամենը</i>
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը					
2021 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	88,353,402	14,425,978	6,632,360	244,519	109,656,259
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	69,524,404	-	-	55,849	69,580,253
Մարված ակտիվներ	(46,464,533)	(5,201,685)	(2,938,069)	(162,163)	(54,766,450)
Տեղափոխում Փուլ 1	1,793,465	(1,610,130)	(183,335)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(2,887,488)	5,034,918	(2,147,430)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(2,817,503)	(2,277,724)	5,095,227	-	-
Վերականգնումներ	-	-	283,728	-	283,728
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(240,466)	-	(240,466)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(2,799,616)	(697,433)	(354,160)	(6,692)	(3,857,901)
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	104,702,131	9,673,924	6,147,855	131,513	120,655,423

(հազար ՀՀ դրամ)

11. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով արժեզրկման պահուստ (շարունակություն)

<i>Կորպորատիվ վարկավորում</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Փուլ 2</i>	<i>Փուլ 3</i>	<i>ՓՕԸ</i>	<i>Ընդամենը</i>
ԱՎԿ պահուստ 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	550,412	596,723	2,170,952	31,742	3,349,829
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	382,159	-	-	-	382,159
Մարված ակտիվներ	(218,795)	(123,722)	(1,525,480)	(28,959)	(1,896,956)
Տեղափոխում Փուլ 1	131,500	(61,991)	(69,509)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(64,107)	653,500	(589,393)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(167,292)	(135,968)	303,260	-	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ-ների վրա					
Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	(127,383)	(545,370)	531,387	-	(141,366)
Չեղջի անդրտիզացիա (ճանաչված տոկոսային եկամտում)	-	-	58,915	-	58,915
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(200,633)	(117,860)	639,690	28,441	349,638
Վերականգնումներ	-	-	283,728	-	283,728
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(240,466)	-	(240,466)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(7,729)	(18,967)	(85,948)	-	(112,644)
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	278,132	246,345	1,477,136	31,224	2,032,837

2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում գյուղատնտեսական վարկերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ-ի փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

<i>Գյուղատնտեսական վարկեր</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Փուլ 2</i>	<i>Փուլ 3</i>	<i>Ընդամենը</i>
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	87,691,177	3,584,703	4,072,750	95,348,630
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	64,178,309	-	-	64,178,309
Մարված ակտիվներ	(43,819,240)	(1,898,776)	(4,509,519)	(50,227,535)
Տեղափոխում Փուլ 1	164,051	(160,239)	(3,812)	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(2,357,065)	2,357,065	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(4,283,892)	(1,338,829)	5,622,721	-
Վերականգնումներ	-	-	616,875	616,875
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(1,882,280)	(1,882,280)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(316,950)	(16,673)	(45,852)	(379,475)
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	101,256,390	2,527,251	3,870,883	107,654,524

(հազար ՀՀ դրամ)

11. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով արժեզրկման պահուստ (շարունակություն)

<i>Գյուղատնտեսական վարկեր</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Փուլ 2</i>	<i>Փուլ 3</i>	<i>Ընդամենը</i>
ԱՎԿ պահուստ 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,414,836	327,503	1,310,750	3,053,089
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	644,253	-	-	644,253
Մարված ակտիվներ	(307,654)	(69,324)	(2,513,658)	(2,890,636)
Տեղափոխում Փուլ 1	13,976	(12,197)	(1,779)	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(43,853)	43,853	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(317,405)	(186,179)	503,584	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ-ների վրա ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	(13,237)	11,115	502,159	500,037
Ջեռլի ամորտիզացիա (ձանաչված տոկոսային եկամտում)	-	-	105,503	105,503
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(732,697)	(48,982)	2,466,488	1,684,809
Վերականգնումներ	-	-	616,875	616,875
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(1,882,280)	(1,882,280)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(4,252)	(590)	(16,814)	(21,656)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	653,967	65,199	1,090,828	1,809,994

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում սպառողական վարկերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

<i>Սպառողական վարկեր</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Փուլ 2</i>	<i>Փուլ 3</i>	<i>Ընդամենը</i>
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	60,710,959	5,627,471	3,978,385	70,316,815
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	46,930,420	-	-	46,930,420
Մարված ակտիվներ	(31,922,617)	(2,062,812)	(3,561,081)	(37,546,510)
Տեղափոխում Փուլ 1	25,689	(25,689)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(1,297,015)	1,297,015	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(5,507,430)	(1,902,198)	7,409,628	-
Վերականգնումներ	-	-	743,454	743,454
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(3,973,078)	(3,973,078)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	68,940,006	2,933,787	4,597,308	76,471,101

<i>Սպառողական վարկեր</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Փուլ 2</i>	<i>Փուլ 3</i>	<i>Ընդամենը</i>
ԱՎԿ պահուստ 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,718,187	1,005,334	2,056,911	4,780,432
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	1,025,756	-	-	1,025,756
Մարված ակտիվներ	(519,505)	(164,989)	(1,845,009)	(2,529,503)
Տեղափոխում Փուլ 1	10,785	(10,785)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(85,554)	85,554	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(477,827)	(489,066)	966,893	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ-ների վրա ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	(10,093)	33,356	829,520	852,783
Ջեռլի ամորտիզացիա (ձանաչված տոկոսային եկամտում)	-	-	202,116	202,116
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(599,126)	(208,828)	2,676,956	1,869,002
Վերականգնումներ	-	-	743,454	743,454
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(3,973,078)	(3,973,078)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,062,623	250,576	1,657,763	2,970,962

(հազար ՀՀ դրամ)

11. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով արժեզրկման պահուստ (շարունակություն)

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում հիփոթեքային վարկերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

<i>Հիփոթեքային վարկեր</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Փուլ 2</i>	<i>Փուլ 3</i>	<i>POCI</i>	<i>Ընդամենը</i>
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	23,229,283	1,216,552	513,581	68,943	25,028,359
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	12,401,495	-	-	-	12,401,495
Մարված ակտիվներ	(3,432,475)	(250,964)	(204,421)	(10,273)	(3,898,133)
Տեղափոխում Փուլ 1	19,908	(19,908)	-	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(295,548)	382,034	(86,486)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(565,130)	(232,526)	797,656	-	-
Վերականգնումներ	-	-	12,253	-	12,253
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(239,158)	-	(239,158)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(350,825)	(50,789)	(14,571)	(3,540)	(419,725)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	31,006,708	1,044,399	778,854	55,130	32,885,091

<i>Հիփոթեքային վարկեր</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Փուլ 2</i>	<i>Փուլ 3</i>	<i>POCI</i>	<i>Ընդամենը</i>
ԱՎԿ պահուստ 2021 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	61,269	43,048	128,747	38,534	271,598
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	85,907	-	-	-	85,907
Մարված ակտիվներ	(10,460)	(9,548)	(110,642)	(103)	(130,753)
Տեղափոխում Փուլ 1	5,791	(5,791)	-	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(10,429)	35,587	(25,158)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(25,252)	(13,193)	38,445	-	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ-ների վրա	-	-	-	-	-
Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	(5,721)	(12,773)	144,210	-	125,716
Զեղչի ամորտիզացիա (ձանաչված տոկոսային եկամտում)	-	-	21,500	-	21,500
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	22,828	8,139	277,883	(16,445)	292,405
Վերականգնումներ	-	-	12,253	-	12,253
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(239,158)	-	(239,158)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(1,449)	(1,791)	(6,278)	-	(9,518)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	122,484	43,678	241,802	21,986	429,950

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում վարկային քարտերով և ոսկով ապահովված վարկերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

<i>Վարկային քարտեր և ոսկու գրավադրմամբ վարկեր</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Փուլ 2</i>	<i>Փուլ 3</i>	<i>POCI</i>	<i>Ընդամենը</i>
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	13,701,259	215,363	943,648	1,401	14,861,671
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	4,330,991	-	-	-	4,330,991
Մարված ակտիվներ	(6,486,523)	(109,910)	(1,274,987)	(1,401)	(7,872,821)
Տեղափոխում Փուլ 1	10,388	(5,609)	(4,779)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(378,855)	382,897	(4,042)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(898,026)	(97,587)	995,613	-	-
Վերականգնումներ	-	-	903,563	-	903,563
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(659,689)	-	(659,689)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(235,071)	(12,430)	(22,661)	-	(270,162)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	10,044,163	372,724	876,666	-	11,293,553

(հազար ՀՀ դրամ)

11. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով արժեզրկման պահուստ (շարունակություն)

<i>Վարկային քարտեր և ոսկու ցրավադրմամբ վարկեր</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Փուլ 2</i>	<i>Փուլ 3</i>	<i>ՓՕԸ</i>	<i>Ընդամենը</i>
ԱՎԿ պահուստ 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	320,191	44,436	372,809	793	738,229
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	100,322	-	-	-	100,322
Մարված ակտիվներ	(83,828)	(11,715)	(972,807)	-	(1,068,350)
Տեղափոխում Փուլ 1	4,271	(1,601)	(2,670)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(13,515)	13,556	(41)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(75,892)	(27,700)	103,592	-	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ-ների վրա					
Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	(4,193)	1,738	126,047	-	123,592
Ձեռչի ամորտիզացիա (ձանաչված տոկոսային եկամտում)	-	-	33,501	-	33,501
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(107,195)	(2,408)	373,387	(793)	262,991
Վերականգնումներ	-	-	903,563	-	903,563
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(659,689)	-	(659,689)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(3,487)	(520)	(9,281)	-	(13,288)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	136,674	15,786	268,411	-	420,871

2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում կորպորատիվ վարկավորման գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

<i>Կորպորատիվ վարկավորում</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Փուլ 2</i>	<i>Փուլ 3</i>	<i>ՓՕԸ</i>	<i>Ընդամենը</i>
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2020 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	82,478,850	498,280	4,954,288	221,203	88,152,621
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	52,647,330	-	-	15,449	52,662,779
Մարված ակտիվներ	(28,706,208)	(1,199,636)	(805,789)	(1,689)	(30,713,322)
Տեղափոխում Փուլ 1	162,750	(162,750)	-	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(14,534,636)	14,534,636	-	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(6,086,665)	(68,671)	6,155,336	-	-
Վերականգնումներ	-	-	774,521	-	774,521
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(4,786,123)	-	(4,786,123)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	2,391,981	824,119	340,127	9,556	3,565,783
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	88,353,402	14,425,978	6,632,360	244,519	109,656,259

(հազար ՀՀ դրամ)

11. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով արժեզրկման պահուստ (շարունակություն)

Կորպորատիվ վարկավորում	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	ՓՕԸ	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	184,681	9,768	4,363,961	146,476	4,704,886
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	1,030,470	-	-	-	1,030,470
Մարված ակտիվներ	(49,636)	(1,342)	(574,249)	-	(625,227)
Տեղափոխում Փուլ 1	2,218	(2,218)	-	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(196,315)	196,315	-	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(560,859)	(3,119)	563,978	-	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ-ների վրա					
Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	(1,034)	360,791	1,420,527	-	1,780,284
Չեղջի անդրտիզացիա (ձանաչված տոկոսային եկամտում)	-	-	57,607	-	57,607
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	126,550	2,594	236,863	(114,734)	251,273
Վերականգնումներ	-	-	774,521	-	774,521
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(4,786,123)	-	(4,786,123)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	14,337	33,934	113,867	-	162,138
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	550,412	596,723	2,170,952	31,742	3,349,829

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում գյուղատնտեսական վարկերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

Գյուղատնտեսական վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2020 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	72,894,053	1,388,961	2,185,342	76,468,356
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	50,838,950	-	-	50,838,950
Մարված ակտիվներ	(30,611,624)	(770,382)	(1,876,360)	(33,258,366)
Տեղափոխում Փուլ 1	249,061	(249,061)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(3,753,787)	3,753,787	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(2,459,634)	(571,449)	3,031,083	-
Վերականգնումներ	-	-	2,662,329	2,662,329
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(1,970,139)	(1,970,139)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	534,158	32,847	40,495	607,500
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	87,691,177	3,584,703	4,072,750	95,348,630

(հազար ՀՀ դրամ)

11. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով արժեզրկման պահուստ (շարունակություն)

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում սպառողական վարկերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

<i>Գյուղատնտեսական վարկեր</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Փուլ 2</i>	<i>Փուլ 3</i>	<i>Ընդամենը</i>
ԱՎԿ պահուստ 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	417,819	32,288	854,730	1,304,837
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	1,042,449	-	-	1,042,449
Մարված ակտիվներ	(64,550)	(4,647)	(1,312,825)	(1,382,022)
Տեղափոխում Փուլ 1	4,387	(4,387)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(84,335)	84,335	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(225,337)	(18,674)	244,011	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ-ների վրա	(557)	230,768	765,140	995,351
Չեղջի անորոշիզացիա (ձանաչված տոկոսային եկամտում)	-	-	99,704	99,704
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	312,319	4,605	(56,132)	260,792
Վերականգնումներ	-	-	2,662,329	2,662,329
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(1,970,139)	(1,970,139)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	12,641	3,215	23,932	39,788
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,414,836	327,503	1,310,750	3,053,089

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում սպառողական վարկերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

<i>Սպառողական վարկեր</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Փուլ 2</i>	<i>Փուլ 3</i>	<i>Ընդամենը</i>
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	78,212,234	1,479,242	2,166,717	81,858,193
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	27,054,380	-	-	27,054,380
Մարված ակտիվներ	(34,511,441)	(816,054)	(1,154,051)	(36,481,546)
Տեղափոխում Փուլ 1	279,641	(279,641)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(6,178,909)	6,178,909	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(4,144,946)	(934,985)	5,079,931	-
Վերականգնումներ	-	-	1,564,922	1,564,922
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(3,679,134)	(3,679,134)
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	60,710,959	5,627,471	3,978,385	70,316,815

<i>Սպառողական վարկեր</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Փուլ 2</i>	<i>Փուլ 3</i>	<i>Ընդամենը</i>
ԱՎԿ պահուստ 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	296,891	51,090	710,609	1,058,590
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	1,329,006	-	-	1,329,006
Մարված ակտիվներ	(74,071)	(5,423)	(638,972)	(718,466)
Տեղափոխում Փուլ 1	4,086	(4,086)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(255,830)	255,830	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(429,157)	(40,336)	469,493	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ-ների վրա	2,605	736,757	1,422,258	2,161,620
Չեղջի անորոշիզացիա (ձանաչված տոկոսային եկամտում)	-	-	155,193	155,193
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	844,657	11,502	2,052,542	2,908,701
Վերականգնումներ	-	-	1,564,922	1,564,922
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(3,679,134)	(3,679,134)
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,718,187	1,005,334	2,056,911	4,780,432

(հազար ՀՀ դրամ)

11. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով արժեզրկման պահուստ (շարունակություն)

2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում հիփոթեքային վարկերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

<i>Հիփոթեքային վարկեր</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Փուլ 2</i>	<i>Փուլ 3</i>	<i>POCI</i>	<i>Ընդամենը</i>
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	16,117,329	155,701	280,923	117,997	16,671,950
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	10,788,456	-	-	19,050	10,807,506
Մարված ակտիվներ	(2,632,739)	(65,175)	(249,841)	(72,199)	(3,019,954)
Տեղափոխում Փուլ 1	46,363	(46,363)	-	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(1,211,925)	1,211,925	-	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(227,002)	(84,326)	311,328	-	-
Վերականգնումներ	-	-	291,135	-	291,135
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(137,913)	-	(137,913)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	348,801	44,790	17,949	4,095	415,635
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	23,229,283	1,216,552	513,581	68,943	25,028,359

<i>Հիփոթեքային վարկեր</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Փուլ 2</i>	<i>Փուլ 3</i>	<i>POCI</i>	<i>Ընդամենը</i>
ԱՎԿ պահուստ 2020 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	29,189	3,773	113,809	80,531	227,302
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	36,586	-	-	-	36,586
Մարված ակտիվներ	(2,224)	(282)	(194,184)	(40,652)	(237,342)
Տեղափոխում Փուլ 1	1,092	(1,092)	-	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(12,170)	12,170	-	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(781)	(1,988)	2,769	-	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ-ների վրա ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	(989)	28,692	78,620	-	106,323
Չեղչի ամորտիզացիա (ձանաչված տոկոսային եկամտում)	-	-	9,817	-	9,817
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	9,443	12	(41,625)	(3,655)	(35,825)
Վերականգնումներ	-	-	291,135	-	291,135
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(137,913)	-	(137,913)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	1,123	1,763	6,319	2,310	11,515
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	61,269	43,048	128,747	38,534	271,598

2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում վարկային քարտերով և ոսկով ապահովված վարկերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

<i>Վարկային քարտեր և ոսկու գրավադրմամբ վարկեր</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Փուլ 2</i>	<i>Փուլ 3</i>	<i>POCI</i>	<i>Ընդամենը</i>
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	19,001,266	364,793	467,887	-	19,833,946
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	2,871,404	-	-	1,401	2,872,805
Մարված ակտիվներ	(7,833,329)	(124,212)	(432,861)	-	(8,390,402)
Տեղափոխում Փուլ 1	68,834	(68,834)	-	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(191,718)	191,718	-	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(817,739)	(157,577)	975,316	-	-
Վերականգնումներ	-	-	593,193	-	593,193
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(686,000)	-	(686,000)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	602,541	9,475	26,113	-	638,129
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	13,701,259	215,363	943,648	1,401	14,861,671

(հազար ՀՀ դրամ)

11. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով արժեզրկման պահուստ (շարունակություն)

<i>Վարկային քարտեր և ոսկու գրավադրմամբ վարկեր</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Փուլ 2</i>	<i>Փուլ 3</i>	<i>POCI</i>	<i>Ընդամենը</i>
ԱՎԿ պահուստ 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	82,963	11,689	151,492	-	246,144
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	105,501	-	-	-	105,501
Մարված ակտիվներ	(20,340)	(4,592)	(318,524)	-	(343,456)
Տեղափոխում Փուլ 1	989	(989)	-	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(4,627)	4,627	-	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(49,681)	(6,039)	55,720	-	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ-ների վրա	(584)	36,162	225,529	-	261,107
Ձեռքի անորոտիզացիա (ձանաչված տոկոսային եկամտում)	-	-	30,843	-	30,843
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	192,207	1,347	305,743	793	500,090
Վերականգնումներ	-	-	593,193	-	593,193
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(686,000)	-	(686,000)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	13,763	2,231	14,813	-	30,807
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	320,191	44,436	372,809	793	738,229

COVID-19 համաճարակի ազդեցությունը խմբի կողմից ԱՎԿ-ի գնահատման վրա

2021թ.-ի դեկտեմբերի 31 դրությամբ խումբը չի կիրառել մոդելից դուրս և լրացուցիչ սեկտորային ճշգրտումներ:

2020թ.-ին խումբը տրամադրել է վարկային արձակուրդներ COVID-19 համաճարակի ազդեցությունից տուժած որոշ վարկառուների՝ COVID-19 համաճարակի ազդեցությունը ընկերությունների և անհատների համար մեղմելու նպատակով՝ ՀՀ կենտրոնական բանկի առաջարկի համաձայն: Խումբը այս փոփոխությունները չի համարել վարկային ռիսկի էական աճի չափանիշ: Այնուամենայնիվ, վարկային արձակուրդներին հաջորդող ժամանակահատվածների համար այս մնացորդների նկատմամբ կիրառվել էր փուլերի վերագրման ավելի խիստ մոտեցում, ինչը 2020թ.-ին հանգեցրել էր հավելյալ ԱՎԿ-ի 2,629,622 հազար ՀՀ դրամի չափով (խմբի փուլերի վերագրման ստանդարտ չափանիշով հաշվարկված ԱՎԿ-ի համեմատ):

Դուրսգրման և ԱՎԿ գնահատման քաղաքականության փոփոխություն

2020թ.-ի ընթացքում խումբը վերանայել է հաճախորդներին տրված վարկերի դուրսգրման և ԱՎԿ գնահատման քաղաքականությունը՝ երկարացնելով ժամանակահատվածը, որից հետո վարկերը համարվում են չվերականգնվող խմբի՝ վերականգնման պատմական վիճակագրության հիման վրա: Եթե կիրառվեր նախկին դուրսգրման քաղաքականությունը, 2020թ.-ի համար խմբի կողմից ձանաչված վարկային կորուստների գծով ծախսը կլիներ 3,109,184 հազար ՀՀ դրամ ավել:

Փոփոխված և վերանայված վարկեր

Խումբը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, ինչպես օրինակ հաճախորդին տրված վարկը, երբ դրույթներն ու պայմանները վերանայվել են այնքանով, որքանով այն, ըստ էության, վերածվում է նոր վարկի, իսկ տարբերությունը ձանաչվում է որպես ապաճանաչումից օգուտ կամ վնաս այնքանով, որքանով որ արժեզրկումից կորուստ գրանցված չէր: Նոր ձանաչված վարկերը դասակարգվում են որպես Փուլ 1՝ ECL-ի գնահատման նպատակով, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ նոր վարկը համարվում է POCI:

Եթե փոփոխությունը չի հանգեցնում դրամական միջոցների հոսքերի, որոնք էապես տարբերվում են, ապա փոփոխությունը չի հանգեցնում ապաճանաչման: Հիմնվելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույթով գեղջված դրամական միջոցների հոսքերի փոփոխության վրա՝ Խումբը ձանաչում է փոփոխությունից շահույթ կամ վնաս, այնքանով, որքանով արժեզրկումից կորուստը դեռևս չի գրանցվել:

(հազար ՀՀ դրամ)

11. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

Գրավ և վարկային ռիսկը զսպող այլ գործիքներ

Պահանջվող գրավի տեսակն ու չափը կախված է վարկառուի վարկային ռիսկի գնահատականից: Խմբի կողմից սահմանված են ապահովման միջոցների թույլատրելիության և գնահատման չափորոշիչներ:

Ստորև ներկայացված են ստացված ապահովման միջոցների հիմնական տեսակները.

- ▶ Դրամական միջոցներ և արժեթղթեր՝ արժեթղթերի փոխատվության և հակադարձ հետզման գործարքների դեպքում;
- ▶ Անշարժ գույք, պաշարներ և դեբիտորական պարտքեր՝ կորպորատիվ վարկավորման դեպքում;
- ▶ Ձեռք բերվող բնակատարածք, ոսկյա իրեր և երաշխիքներ՝ սպառողական վարկավորման դեպքում:

Խումբը նաև ստանում է երաշխիքներ մայր կազմակերպություններից դուստր կազմակերպություններին տրամադրված վարկերի գծով:

Ղեկավարությունը հետևում է գրավի շուկայական արժեքին և պահանջում է լրացուցիչ գրավ՝ դրա հիմքում ընկած պայմանագրի համաձայն՝ վարկի արժեզրկման պահուստի բավարարության ստուգման ընթացքում:

Գրավի կամ ապահովվածության այլ միջոցների բացակայության դեպքում Փուլ 3-ի հաճախորդներին տրված վարկերի գծով հաշվեգրված ԱՎԿ-ն 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կլիներ ավելի մեծ՝ հետևյալ գումարների չափով.

	<i>2021թ.</i>	<i>2020թ.</i>
Կորպորատիվ վարկավորում	3,416,526	3,102,920
Հիփոթեքային վարկեր	537,052	384,834
	3,953,578	3,487,754

Գրավադրված ակտիվներ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված 29,428,199 հազ. դրամ (2020թ.՝ 21,928,036 հազ. դրամ) համախառն արժեքով վարկեր ծառայում են որպես գրավ այլ փոխառությունների համար (տես Ծանոթագրություն 19):

Խմբի սեփականությանն անցած գրավ

Հաշվետու տարվա ընթացքում Խմբի սեփականությանն է անցել 402,802 հազ. դրամ գնահատված արժեքով գրավ (2020թ.՝ 149,439 հազ. դրամ), որը ներկայումս Խումբը վաճառում է: Խմբի քաղաքականությունն է՝ օտարել բռնագանձված գույքը ընդունված կարգով: Ստացված դրամական միջոցներն ուղղվում են չմարված պահանջի նվազեցմանը կամ մարմանը: Խումբը սովորաբար չի զբաղեցնում բռնագանձված գույքը իր գործունեության ծավալման նպատակով:

Հաճախորդներին տրված վարկերի համակենտրոնացում

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ երրորդ կողմ հանդիսացող տասը խոշորագույն վարկառուներին տրամադրված վարկերի գումարը կազմել է 24,161,333 հազ. դրամ (համախառն վարկային պորտֆելի 7%-ը) (2020թ.՝ 18,839,216 հազ. դրամ (համախառն վարկային պորտֆելի 6%-ը): Այդ վարկերի գծով ստեղծվել է պահուստ 146,733 հազ. դրամի չափով (2020թ.՝ 241,681 հազ. դրամ):

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը գյուղատնտեսական վարկերի ոլորտում (անհատ և կորպորատիվ հաճախորդներին գծով) ուներ 110,958,750 հազար ՀՀ դրամ համակենտրոնացում կամ 32% ընդամենը համախառն վարկերի նկատմամբ (2020թ.՝ 101,314,717 հազար ՀՀ դրամ համակենտրոնացում կամ 32% ընդամենը համախառն վարկերի նկատմամբ):

(հազար ՀՀ դրամ)

11. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

Հաճախորդներին տրված վարկերի համակենտրոնացում

Վարկերը առավելապես տրամադրվել են ՀՀ հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունը իրականացնում են տնտեսության հետևյալ ոլորտներում.

	<i>2021թ.</i>	<i>2020թ.</i>
Ֆիզիկական անձիք	228,304,269	205,555,475
Սնունդ և խմիչք	38,132,723	32,406,379
Առևտուր	37,125,724	35,898,839
Շինարարություն	20,239,550	14,458,523
Արտադրություն	6,981,224	7,860,414
Տրանսպորտ	4,657,219	3,595,471
Էներգետիկա	4,454,886	3,247,464
Ֆինանսական հատված	4,284,067	5,019,069
Գյուղատնտեսություն	3,304,226	5,966,087
Այլ	1,475,804	1,204,013
Արժեզրկման գծով պահուստ	(7,664,614)	(12,193,177)
	341,295,078	303,018,557

12. Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ

	<i>2021թ.</i>	<i>2020թ.</i>
Ֆինանսական վարձակալություն կորպորատիվ հաճախորդներին	27,328,408	22,009,853
Ֆինանսական վարձակալություն մանրածախ հաճախորդներին	4,559,937	3,897,027
Համախառն ֆինանսական վարձակալություն	31,888,345	25,906,880
Արժեզրկման գծով պահուստ	(655,278)	(889,486)
Զուտ ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	31,233,067	25,017,394

Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարները 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներառում են 274,249 հազ. դրամով (2020 թ.՝ 9,213 հազ. դրամով) ֆինանսական վարձակալության պայմանագրերի շրջանակներում ձեռք բերված սարքավորումներ:

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում ֆինանսական վարձակալության գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

	<i>Փուլ 1</i>	<i>Փուլ 2</i>	<i>Փուլ 3</i>	<i>Ընդամենը</i>
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը				
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	22,486,327	2,654,184	766,369	25,906,880
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	17,622,878	-	-	17,622,878
Մարված ակտիվներ	(8,750,018)	(1,441,615)	(294,720)	(10,486,353)
Տեղափոխում Փուլ 1	537,625	(537,625)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(721,528)	805,601	(84,073)	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(189,429)	(129,685)	319,114	-
Արտարժույթի ձգբրտումներ	(1,000,377)	(72,124)	(31,826)	(1,104,327)
Վերականգնումներ	-	-	98,678	98,678
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(149,411)	(149,411)
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	29,985,478	1,278,736	624,131	31,888,345

(հազար ՀՀ դրամ)

12. Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ (շարունակություն)

	<i>Փուլ 1</i>	<i>Փուլ 2</i>	<i>Փուլ 3</i>	<i>Ընդամենը</i>
ԱՎԿ պահուստ 2021 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	163,473	71,137	654,876	889,486
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	142,645	-	-	142,645
Մարված ակտիվներ	(36,493)	(11,194)	(147,476)	(195,163)
Տեղափոխում Փուլ 1	30,263	(30,263)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(4,833)	119,975	(115,142)	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(18,381)	6,002	12,379	-
Արտարժույթի ճշգրտումներ	(7,287)	(1,726)	(26,215)	(35,228)
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ-ների վրա	(26,324)	(105,747)	238,791	106,720
ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(29,322)	(16,013)	(157,114)	(202,449)
Վերականգնումներ	-	-	98,678	98,678
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(149,411)	(149,411)
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	213,741	32,171	409,366	655,278

2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում ֆինանսական վարձակալության գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

	<i>Փուլ 1</i>	<i>Փուլ 2</i>	<i>Փուլ 3</i>	<i>Ընդամենը</i>
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	20,196,143	139,487	101,497	20,437,127
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	10,863,250	-	-	10,863,250
Մարված ակտիվներ	(6,635,441)	(54,422)	(27,711)	(6,717,574)
Տեղափոխում Փուլ 1	26,684	(26,684)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(2,377,060)	2,377,060	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(761,169)	(25,340)	786,509	-
Արտարժույթի ճշգրտումներ	1,173,920	244,083	4,613	1,422,616
Վերականգնումներ	-	-	11,879	11,879
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(110,418)	(110,418)
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	22,486,327	2,654,184	766,369	25,906,880

	<i>Փուլ 1</i>	<i>Փուլ 2</i>	<i>Փուլ 3</i>	<i>Ընդամենը</i>
ԱՎԿ պահուստ 2020 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	44,718	5,172	74,386	124,276
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	260,455	-	-	260,455
Մարված ակտիվներ	(5,913)	(111)	(9,957)	(15,981)
Տեղափոխում Փուլ 1	411	(411)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(31,935)	31,935	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(162,522)	5,841	156,681	-
Արտարժույթի ճշգրտումներ	8,691	6,450	3,792	18,933
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ-ների վրա	(220)	22,466	531,410	553,656
ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	49,788	(205)	(2,895)	46,688
Վերականգնումներ	-	-	11,879	11,879
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(110,420)	(110,420)
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	163,473	71,137	654,876	889,486

(հազար ՀՀ դրամ)

12. Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ (շարունակություն)

Գրավի կամ այլ լրացուցիչ միջոցների բացակայության դեպքում 3-րդ փուլում գտնվող Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով ստացվելիք ԱՎԿ-ն թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ավելի շատ կլիներ հետևյալ գումարով՝

	<u>2021թ.</u>	<u>2020թ.</u>
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	-	14,527
	<u>-</u>	<u>14,527</u>

Գրավադրված ակտիվներ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք 6,959,933 հազ. դրամ համախառն արժեքով գումարներ (2020թ.՝ 6,062,766 հազ. դրամ) ծառայում են որպես գրավ այլ փոխառությունների համար (տե՛ս Ծանոթագրություն 19):

Խմբի սեփականությանն անցած գրավ

Խմբի սեփականությանն անցած գրավի համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 30,795 հազ. դրամ (2020թ.՝ 25,145 հազ. դրամ):

Ֆինանսական վարձակալության պորտֆելի տնտեսական և աշխարհագրական վերլուծություն

Կորպորատիվ հաճախորդների հետ ֆինանսական վարձակալության պայմանագրերը առավելապես կնքվել են ՀՀ հաճախորդների հետ, որոնք իրենց գործունեությունը իրականացնում են տնտեսության հետևյալ ոլորտներում.

	<u>2021թ.</u>	<u>2020թ.</u>
Շինարարություն	5,218,432	4,151,089
Սննդի և խմիչքի արտադրություն	4,823,923	2,986,422
Գյուղատնտեսություն	4,616,771	2,231,578
Ֆինանսական վարձակալություն մանրածախ հաճախորդներին	4,559,937	3,897,027
Առևտուր	4,198,963	4,870,308
Ծառայություններ	3,445,727	3,273,488
Արտադրություն	2,852,638	1,795,821
Տրանսպորտ	1,217,883	1,693,781
Օդային տրանսպորտ	350,490	478,038
Հիդրոէլեկտրակայաններ	279,495	235,110
Կաշվե իրերի արտադրություն	32,321	62,538
Այլ	291,765	231,680
Արժեզրկման գծով պահուստ	(655,278)	(889,486)
	<u>31,233,067</u>	<u>25,017,394</u>

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է վարձակալության ոլորտում համախառն և զուտ ներդրումների մարման ժամկետը 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

	<i>Ոչ ավել քան 1 տարի</i>	<i>1-ից 2 տարի</i>	<i>2-ից 3 տարի</i>	<i>3-ից 4 տարի</i>	<i>4-ից 5 տարի</i>	<i>5-ից ավել տարի</i>
Համախառն ներդրում ֆինանսական վարձակալությունում	12,445,124	10,280,780	7,551,901	5,135,507	3,013,621	879,724
Չվաստակված ապագա եկամուտ ֆինանսական վարձակալությունից	(690,916)	(1,553,565)	(1,843,295)	(1,716,125)	(1,207,623)	(406,788)
Զուտ ներդրում ֆինանսական վարձակալությունում	<u>11,754,208</u>	<u>8,727,215</u>	<u>5,708,606</u>	<u>3,419,382</u>	<u>1,805,998</u>	<u>472,936</u>

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է վարձակալության ոլորտում համախառն և զուտ ներդրումների մարման ժամկետը 2020 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

	<i>Ոչ ավել քան 1 տարի</i>	<i>1-ից 2 տարի</i>	<i>2-ից 3 տարի</i>	<i>3-ից 4 տարի</i>	<i>4-ից 5 տարի</i>	<i>5-ից ավել տարի</i>
Համախառն ներդրում ֆինանսական վարձակալությունում	10,874,156	8,399,359	5,298,232	3,309,296	1,798,721	1,230,120
Չվաստակված ապագա եկամուտ ֆինանսական վարձակալությունից	(537,797)	(1,112,829)	(1,175,540)	(983,963)	(669,532)	(523,343)
Զուտ ներդրում ֆինանսական վարձակալությունում	<u>10,336,359</u>	<u>7,286,530</u>	<u>4,122,692</u>	<u>2,325,333</u>	<u>1,129,189</u>	<u>706,777</u>

(հազար ՀՀ դրամ)

13. Հիմնական միջոցներ, ոչ նյութական ակտիվներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

Ստորև ներկայացված է հիմնական միջոցների, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների և ոչ նյութական ակտիվների շարժը.

	Հող և շենքեր	Վարձակալած գույքի բարելավում	Գրասենյակային տեխնիկա	Կառուցվածքներ և սարքավորումներ	Փոխադրամիջոցներ	Գույքի	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք/վերագնահատված արժեք									
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,659,334	850,425	9,079,644	3,349,381	595,453	18,132	6,160,476	2,298,423	31,011,268
Ավելացում	13,522	56,821	649,426	200,786	10,925	-	788,301	1,420,876	3,140,657
Օտարում և դուրսգրում	-	-	(142,627)	(42,593)	(2,991)	-	-	-	(188,211)
Վերագնահատման ազդեցությունը շահույթի կամ վնասի վրա	153,704	-	-	-	(47,157)	-	-	-	106,547
Վերագնահատման ազդեցությունը այլ համապարփակ արդյունքի վրա	445,805	-	-	-	(100,145)	-	-	-	345,660
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	9,272,365	907,246	9,586,443	3,507,574	456,085	18,132	6,948,777	3,719,299	34,415,921
Կուտակված մաշվածություն, ամորտիզացիա և արժեզրկում									
2020թ. դեկտեմբերի 31	384,327	225,471	4,994,144	2,160,057	152,784	-	1,837,035	1,112,540	10,866,358
Հաշվետու տարվա մաշվածության ծախս	174,671	90,736	826,973	200,081	72,175	-	598,822	530,504	2,493,962
Օտարում և դուրսգրում	-	-	(43,205)	(21,655)	(92)	-	2	-	(64,950)
Վերագնահատման ազդեցությունը այլ համապարփակ արդյունքի վրա	(165,000)	-	-	-	(150,250)	-	-	-	(315,250)
Վերագնահատման ազդեցությունը շահույթի կամ վնասի վրա	(371,448)	-	-	-	(49,617)	-	-	-	(421,065)
2021թ. դեկտեմբերի 31	22,550	316,207	5,777,912	2,338,483	25,000	-	2,435,859	1,643,044	12,559,055
Զուտ հաշվեկշռային արժեք									
2021թ. դեկտեմբերի 31	9,249,815	591,039	3,808,531	1,169,091	431,085	18,132	4,512,918	2,076,255	21,856,866
	Հող և շենքեր	Վարձակալած գույքի բարելավում	Գրասենյակային տեխնիկա	Կառուցվածքներ և սարքավորումներ	Փոխադրամիջոցներ	Գույքի	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք/վերագնահատված արժեք									
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	9,810,136	732,070	8,318,520	3,222,440	529,959	18,132	5,099,887	2,251,165	29,982,309
Ավելացում	-	127,268	772,202	135,926	75,118	-	1,104,807	85,496	2,300,817
Օտարում և դուրսգրում	(1,150,802)	(8,913)	(11,078)	(8,985)	(9,624)	-	(44,218)	(38,238)	(1,271,858)
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,659,334	850,425	9,079,644	3,349,381	595,453	18,132	6,160,476	2,298,423	31,011,268
Կուտակված մաշվածություն, ամորտիզացիա և արժեզրկում									
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	208,737	149,604	4,254,794	1,996,717	94,928	-	1,359,479	545,620	8,609,879
Հաշվետու տարվա մաշվածության ծախս	175,590	75,867	747,150	166,787	60,279	-	519,579	568,930	2,314,182
Օտարում և դուրսգրում	-	-	(7,800)	(3,447)	(2,423)	-	(42,023)	(2,010)	(57,703)
2020թ. դեկտեմբերի 31	384,327	225,471	4,994,144	2,160,057	152,784	-	1,837,035	1,112,540	10,866,358
Զուտ հաշվեկշռային արժեք									
2020թ. դեկտեմբերի 31	8,275,007	624,954	4,085,500	1,189,324	442,669	18,132	4,323,441	1,185,883	20,144,910

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ներառում են միայն շենքեր:

Բանկը ներգրավել է անկախ խորհրդատուի հողի, շենքերի և փոխադրամիջոցների իրական արժեքները գնահատելու համար: Իրական արժեքների գնահատումը հիմնված է շուկայական գործարքների գների վրա: Վերագնահատումն արվել է 2021 դեկտեմբերի 1-ին:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների կազմում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվները կազմում են 697,010 հազ. ՀՀ դրամ (2020թ.՝ 229,855 հազ. ՀՀ դրամ):

(հազար ՀՀ դրամ)

13. Հիմնական միջոցներ, ոչ նյութական ակտիվներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ (շարունակություն)

Եթե հողը, շենքերը և փոխադրամիջոցները գնահատվեին սկզբնական արժեքի մոդելի կիրառմամբ, ապա նրանց հաշվեկշռային արժեքը կլիներ հետևյալը.

	<u>2021թ.</u>	<u>2020թ.</u>
Սկզբնական արժեք	10,708,596	10,687,140
Կուտակված մաշվածություն և արժեզրկում	(3,152,600)	(3,399,354)
Ջուտ հաշվեկշռային արժեք	<u>7,555,996</u>	<u>7,287,786</u>

14. Հարկում

Շահութահարկի գծով ծախսը բաղկացած է հետևյալ հոդվածներից.

	<u>2021թ.</u>	<u>2020թ.</u>
Ընթացիկ շահութահարկի գծով ծախս	2,198,884	1,262,447
Նախորդ տարիների ընթացիկ շահութահարկի ճշգրտումներ	-	(61,531)
Հետաձգված հարկային փոխհատուցում՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում	604,565	(151,630)
Շահութահարկի գծով ծախս	<u>2,803,449</u>	<u>1,049,286</u>

2021թ.-ին ընթացիկ և հետաձգված հարկի համար կիրառվող դրույքաչափը կազմել է 18% (2020թ. 20%):

Շահութահարկի արդյունավետ դրույքաչափը տարբերվում է շահութահարկի՝ օրենքով սահմանված դրույքաչափից: Օրենքով սահմանված դրույքաչափի հիման վրա շահութահարկի գծով ծախսի համաձայնեցումը իրականի հետ հետևյալն է.

	<u>2021թ.</u>	<u>2020թ.</u>
Շահույթ նախքան հարկումը	12,616,931	3,773,917
Օրենքով սահմանված հարկի դրույքաչափ	18%	18%
Շահութահարկի գծով տեսական ծախս՝ օրենքով սահմանված դրույքաչափով	2,271,048	679,305
Զնվազեցվող ծախսեր	532,401	431,512
Նախորդ ժամանակաշրջանի շահութահարկի ճշգրտում	-	(61,531)
Շահութահարկի դրույքաչափի փոփոխության ազդեցություն	-	-
Շահութահարկի գծով ծախս	<u>2,803,449</u>	<u>1,049,286</u>

(հազար ՀՀ դրամ)

14. Հարկում (շարունակություն)

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և դրանց շարժը համապատասխան տարիների համար ներկայացված է ստորև.

	Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում			Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում			Մնացորդն առ 2021թ. դեկտեմբերի 31
	Մնացորդն առ 2020 թ. հունվարի 1	Շահույթում կամ վնասում	Այլ համապարփակ եկամուտում	Մնացորդն առ 2020թ. դեկտեմբերի 31	Շահույթում կամ վնասում	Այլ համապարփակ եկամուտում	
Հետաձգված հարկային ակտիվներ/ (պարտավորություններ)							
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	18,357	(4,651)	-	13,706	(23,064)	-	(9,358)
Ներդրումային արժեթղթեր	(585,731)	(43,913)	(170,682)	(800,326)	4,337	82,697	(713,292)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	360,982	331,516	-	692,498	(796,841)	-	(104,343)
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	9,496	133,769	-	143,265	(81,743)	-	61,522
Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում	25,720	(71,993)	-	(46,273)	(104,224)	-	(150,497)
Հիմնական միջոցներ	(391,821)	(59,814)	-	(451,635)	(114,441)	(170,027)	(736,103)
Այլ ակտիվներ	57,083	(63,057)	-	(5,974)	55,506	-	49,532
Այլ փոխառություններ	83,654	(98,681)	-	(15,027)	(15,347)	-	(30,374)
Այլ պարտավորություններ	(103,619)	13,461	-	(90,158)	459,829	-	369,671
Այլ ֆինանսական գործիքներ ամորտիզացված արժեթղծ և պահուստներ	31,870	14,993	-	46,863	11,423	-	58,286
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ	(494,009)	151,630	(170,682)	(513,061)	(604,565)	(87,330)	(1,204,956)

Խմբի ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչվել են.

	2021թ.	2020թ.
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	91,722	167,436
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	(1,296,678)	(680,497)

15. Վարկային կորուստների գծով ծախս

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ներառված ֆինանսական գործիքների գծով ԱՎԿ ծախսերը 2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար.

	Ծան.	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	POCI	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	6	(75,414)	-	-	-	(75,414)
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	9	15,894	-	-	-	15,894
Ամորտիզացված արժեթղծ չափվող պարտքային արժեթղթեր	10	(62,680)	-	-	-	(62,680)
Իրական արժեթղծ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	10	(313,910)	-	-	-	(313,910)
Հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեթղծ	11	679,295	1,261,171	(1,600,131)	17,859	358,194
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	12	(50,506)	132,954	65,799	-	148,247
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	16	(23,520)	-	8,808	-	(14,712)
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	24	(426)	-	-	-	(426)
Վարկերի, վարկային գծերի և վարկային քարտերի մասով ստանձնած պարտավորվածություններ	24	174,690	658	1,559	-	176,907
Ընդամենը վարկային կորուստների գծով ծախսի հակադարձում		343,423	1,394,783	(1,523,965)	17,859	232,100

(հազար ՀՀ դրամ)

15. Վարկային կորուստների գծով ծախս (շարունակություն)

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ներառված ֆինանսական գործիքների գծով ԱՎԿ ծախսերը 2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար:

	Ծան.	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	POCI	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	6	(53,199)	-	-	-	(53,199)
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	9	(43,021)	-	-	-	(43,021)
Հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով	10	(75,224)	-	-	-	(75,224)
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	11	(4,817,808)	(1,396,944)	(3,370,711)	158,248	(9,427,215)
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	12	(304,110)	(22,150)	(518,558)	-	(844,818)
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	16	(13,746)	-	(56,152)	-	(69,898)
Վարկերի, վարկային գծերի և վարկային քարտերի մասով ստանձնած պարտավորվածություններ	24	(461)	-	-	-	(461)
Ընդամենը վարկային կորուստների գծով ծախս	24	(260,220)	(715)	68	-	(260,867)
		(5,567,789)	(1,419,809)	(3,945,353)	158,248	(10,774,703)

16. Այլ ակտիվներ

Այլ ակտիվները ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	2021թ.	2020թ.
Այլ դեբիտորական պարտքեր	1,353,421	1,002,613
Արժեզրկման պահուստ	(21,848)	(19,967)
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	1,331,573	982,646
Կանխավճարներ վարձակալած գույքի մատակարարներին	6,857,303	1,956,666
Բռնագանձված ակտիվներ	1,515,768	1,236,043
Կանխավճարներ մատակարարներին	722,416	670,335
Հաշվանցման ենթակա ԱԱՀ	409,478	10
Պաշարներ	148,842	104,132
Վարձակալության նպատակով գնված գույք	99,996	302,204
Վերադարձված վարձակալած գույք	30,795	25,145
Այլ	339,882	137,046
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	10,124,480	4,431,581
Հանած արժեզրկման գծով պահուստ	(755,150)	(659,621)
Ընդամենը այլ ակտիվներ	10,700,903	4,754,606

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար այլ ֆինանսական ակտիվներ գծով ԱՎԿ-ի վերլուծությունը հետևյալն է՝

	Փուլ 1	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	19,967	-	19,967
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ (զուտ)	28,244	-	28,244
Տեղափոխում Փուլ 3 ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ-ների վրա ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	(21,639)	21,639	-
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	-	(8,808)	(8,808)
Դուրս գրված գումարներ	(4,724)	-	(4,724)
	-	(12,831)	(12,831)
2021թ. դեկտեմբերի 31	21,848	-	21,848

(հազար ՀՀ դրամ)

16. Այլ ակտիվներ (շարունակություն)

2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար այլ ֆինանսական ակտիվներ գծով ԱՎԿ-ի վերլուծությունը հետևյալն է՝

	<i>Փուլ 1</i>	<i>Փուլ 3</i>	<i>Ընդամենը</i>
ԱՎԿ պահուստ 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	6,611	-	6,611
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ (զուտ)	8,949	-	8,949
Տեղափոխում Փուլ 3	(390)	390	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ-ների վրա ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	-	56,152	56,152
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	4,797	-	4,797
Դուրս գրված գումարներ	-	(56,542)	(56,542)
2020թ. դեկտեմբերի 31	19,967	-	19,967

Այլ արժեզրկման և պահուստների գծով տեղի է ունեցել հետևյալ շարժը՝

	<i>2021թ.</i>	<i>2020թ.</i>
Հաշվետու տարվա սկզբի մնացորդ	659,621	803,549
Զուտ հաշվեգրում	95,529	-
Հակադարձում/Ծախս	-	(49,975)
Դուրսգրված գումարներ	-	(93,953)
Հաշվետու տարվա վերջի մնացորդ	755,150	659,621

17. Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ավանդները ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	<i>2021թ.</i>	<i>2020թ.</i>
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
Մանրածախ	46,917,615	36,369,737
Կորպորատիվ	71,056,851	63,504,282
Ժամկետային ավանդներ		
Մանրածախ	156,966,490	144,090,445
Կորպորատիվ	62,551,679	52,979,616
Ընդամենը	337,492,635	296,944,080
Որպես երաշխիքների գծով պահվող ապահովման միջոց	1,097,872	1,327,270

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ տասը խոշորագույն հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ավանդների մնացորդը կազմել է 72,646,000 հազ. դրամ (21.5%) (2020թ.՝ 64,685,367 հազ. դրամ (21.8%)):

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբն ունի երկու հաճախորդ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ երկու հաճախորդ), որոնց մնացորդները գերազանցում են սեփական կապիտալի 10%-ը: Այս մնացորդների համախառն արժեքը 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 42,793,584 հազար դրամ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 30,210,955 հազար դրամ):

ՀՀ օրենսդրության համաձայն՝ Խումբը պարտավորվում է հետ վճարել ֆիզիկական անձանց կողմից ներդրված ավանդները ավանդատուի առաջին իսկ պահանջի դեպքում: Այն դեպքում, երբ ժամկետային ավանդների գծով դրամական միջոցները հետ են վերադարձվում ավանդատուին մինչև ժամկետի ավարտը համաձայն ավանդատուի պահանջի, ավանդի տոկոսները վճարվում են ցպահանջ ավանդների տոկոսադրույքներին համապատասխան, եթե պայմանագրով այլ տոկոսադրույքներ նախատեսված չեն:

(հազար ՀՀ դրամ)

18. Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

Թողարկված պարտքային արժեթղթերը ներառում են հետևյալ հոդվածները

	<u>2021թ.</u>	<u>2020թ.</u>
Մուրհակներ	1,607,410	5,684,063
ՀՀ-ում թողարկված պարտատոմսեր	3,461,498	2,816,897
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	<u>5,068,908</u>	<u>8,500,960</u>

Պարտքային արժեթղթերը ներառում են մուրհակներ՝ 1,607,410 հազ. դրամի չափով (2020թ.՝ 5,684,063 հազ. դրամ), որոնք թողարկվել են Խմբի կողմից ոչ ռեզիդենտ ֆոնդերին՝ ֆինանսավորման նպատակով:

2021 թվականի երկրորդ եռամսյակի ընթացքում Խումբը թողարկել է ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով արտահայտված պարտատոմսեր՝ համապատասխանաբար 2,000,000 ՀՀ դրամ անվանական և 3,000,000 ԱՄՆ դոլար անվանական արժեթղթով:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դրամով և ԱՄՆ դոլարով արտահայտված տեղաբաշխված պարտատոմսերի հաշվեկշռային արժեքը կազմում է, համապատասխանաբար, 2,015,577 հազ.դրամ և 1,445,921 հազ. դրամ: ՀՀ դրամով պարտատոմսերի եկամտաբերությունը 9.50% է, ԱՄՆ դոլարով պարտատոմսերի եկամտաբերությունը՝ 4.10%: Պարտատոմսերի մարման ժամկետները 2023թ.-ին են:

19. Այլ փոխառություններ

Այլ փոխառությունները ներառում են հետևյալ հոդվածները

	<u>2021թ.</u>	<u>2020թ.</u>
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից փոխառու միջոցներ	54,300,591	64,925,479
ՀՀ Կառավարությունից փոխառու միջոցներ	33,617,057	33,161,366
Տեղական ֆինանսական կազմակերպություններից փոխառու միջոցներ	2,322,917	1,590,725
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	2,091,196	1,365,804
Այլ փոխառություններ	<u>92,331,761</u>	<u>101,043,374</u>

Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից փոխառությունները որոշակի ֆինանսական ծրագրերի շրջանակներում ՀՀ դրամով, ԱՄՆ դոլարով և Եվրոյով արտահայտված միջոցներ են՝ 2022թ.-ից 2028թ. մարման ժամկետներով:

ՀՀ կառավարությունից փոխառությունները հիմնականում ներառում են ՀՀ ԿԲ-ի վերաֆինանսավորման ծրագրերի շրջանակներում ՀՀ դրամով արտահայտված միջոցներ՝ 2022թ.-ից 2033թ. մարման ժամկետներով:

Տեղական ֆինանսական կազմակերպություններից փոխառությունները հիպոթեքային վերաֆինանսավորման ծրագրերի շրջանակներում ՀՀ դրամով արտահայտված միջոցներ են՝ 2022թ.-ից 2033թ. մարման ժամկետներով:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 36,388,132 հազ. դրամ (2020թ.՝ 27,990,802 հազ. դրամ) համախառն արժեքով հաճախորդներին տրված վարկեր և ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ հանդիսանում են որպես գրավ ՀՀ Կառավարությունից և հայկական ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված ապահովված փոխառությունների համար (տե՛ս Ծանոթագրություններ 11 և 12):

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը ունի հինգ վարկատուներ (2020թ.՝ հինգ), որոնցից ներգրավված այլ փոխառությունների մնացորդները գերազանցում են կապիտալի 10%-ը: Այդ մնացորդների համախառն արժեքը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 81,358,062 հազ. դրամ (2020թ.՝ 93,916,377 հազ. դրամ):

Պարտադիր պայմանների խախտում

2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը բավարարում է բոլոր կովենանտներին:

2020թ.-ի դրությամբ Խումբը խախտել էր ֆինանսական կազմակերպությունների հետ կնքված վարկային պայմանագրերով նախատեսված որոշ պարտադիր պայմաններ: Համապատասխանաբար, միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված 14,533,161 հազ. դրամ գումարի չափով փոխառությունները դասակարգվել են «մեկ տարվա ընթացքում» կատեգորիայում Ծանոթագրություն 33-ի մարման ժամկետների վերլուծությունում և «մինչև 3 ամիս» կատեգորիայում Ծանոթագրություն 31-ի իրացվելիության վերլուծությունում: Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո Խումբը ստացել է կովենանտների գծով խախտումների մասով պարտավորությունների չկատարման ներում 14,533,161 հազար դրամ գումարով վարկերի համար:

(հազար ՀՀ դրամ)

19. Այլ փոխառություններ (շարունակություն)**Վարձակալության գծով պարտավորություններ**

Ստորև ներկայացված են վարձակալության գծով պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները և ժամանակաշրջանի ընթացքում դրանց փոփոխությունները.

	<u>2021թ.</u>	<u>2020թ.</u>
Հունվարի 1-ի դրությամբ	1,365,804	1,749,482
Ավելացումներ	122,802	85,496
Մոդիֆիկացիա	1,298,074	-
Տոկոսի ավելացում	110,963	99,348
Վճարումներ	(692,215)	(621,778)
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտներ	(114,232)	87,472
Դուրսգրում	-	(34,216)
	<u>2,091,196</u>	<u>1,365,804</u>

2021թ.-ին Խմբի ֆինանսական վարձակալության գծով ընդամենը դրամական միջոցների արտահոսքը կազմել է 692,215 հազար դրամ (2020թ.՝ 621,778 հազար դրամ):

2021թ.-ին Խմբի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ընդամենը ոչ դրամական միջոցներով արտահայտված ավելացումները կազմել են 1,420,876 հազար դրամ (2020թ.՝ 85,496 հազար դրամ):

20. Ստորադաս վարկեր

Ստորադաս վարկերը ներառում են՝

	<u>2021թ.</u>	<u>2020թ.</u>
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված ստորադաս վարկեր	9,794,000	11,130,839
Ստորադաս վարկեր	<u>9,794,000</u>	<u>11,130,839</u>

2020թ. սեպտեմբերին Խումբը ներգրավել է 10,000,000 ԱՄՆ դոլար ստորադաս վարկ՝ 2027թ. սեպտեմբերին մարման ժամկետով: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկերը ընդամենը հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 4,889,302 հազար դրամ (2020թ.՝ 11,130,839 հազար դրամ):

21. Այլ պարտավորություններ

	<u>2021թ.</u>	<u>2020թ.</u>
Կրեդիտորական պարտքեր	3,236,430	2,436,215
Կրեդիտորական պարտքեր աշխատակազմի նկատմամբ	2,366,706	1,802,702
Վարկային բնույթի պարտավորությունների գծով արժեզրկման պահուստ	211,416	397,404
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	<u>5,814,552</u>	<u>4,636,321</u>
Կանխավճարներ վարձակալներից	3,959,354	1,139,852
Շահութահարկից բացի այլ հարկային պարտավորություններ	455,009	539,316
Պարտքեր ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին	112,948	117,135
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	152,693	137,902
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	<u>4,680,004</u>	<u>1,934,205</u>
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	<u>10,494,556</u>	<u>6,570,526</u>

22. Կապիտալ**Թողարկված կապիտալ**

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի բաժնետիրական կապիտալը կազմել է 55,000,000 հազ. դրամ (2020 թ.՝ 30,000,000 հազ. դրամ): Հայտարարված, թողարկված և շրջանառվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 5,500 սովորական բաժնետոմսերից (2020թ.՝ 5,000 սովորական բաժնետոմսեր), որոնց յուրաքանչյուրի անվանական արժեքը կազմում է 10,000 հազ. դրամ (2020թ.՝ 6,000 հազ. դրամ):

(հազար ՀՀ դրամ)

22. Կապիտալ (շարունակություն)

Թողարկված կապիտալ (շարունակություն)

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերին իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժիններ և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

Պահուստների բնույթը և նպատակը

Հիմնական միջոցների վերագնահատումից աճ

Հիմնական միջոցների վերագնահատումից աճը ներառում է մինչև հողի, շենքերի և փոխադրամիջոցների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը դրանց կուտակային դրական վերագնահատված արժեքը:

Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ

Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստը ներառում է իրական արժեքի կուտակային զուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

Բաժնետիրական կապիտալի համալրում չբաշխված շահույթից

2021 թվականի փետրվարի 25-ին Բանկի խորհուրդը որոշեց ավելացնել Բանկի բաժնետիրական կապիտալը՝ չբաշխված շահույթից 20,000,000 հազար ՀՀ դրամ ուղղելով բաժնետիրական կապիտալին: Արդյունքում կապիտալը աճել է մինչև 50,000,000 ՀՀ դրամ: Բաժնետիրական կապիտալի ավելացումն իրականացվել է առկա բաժնետոմսերի անվանական արժեքի 6,000 դրամից 10,000 ՀՀ դրամի ավելացմամբ:

Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում

2021 թվականի ապրիլի 30-ին Բանկի բաժնետերերը հաստատել են 500,000 սովորական բաժնետոմսերի թողարկում՝ 10,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով և մեկ բաժնետոմսի համար 15,000 դրամ առաջարկի գնով: Այս բաժնետոմսերի դիմաց ստացված ընդհանուր հատուցումը կազմել է 7,500,000 հազ. ՀՀ դրամ: Անվանական արժեքի և ստացված դրամական հատուցման տարբերությունը ձանաչվել է միսիոն եկամուտ՝ 2,500,000 հազ. ՀՀ դրամ: Բաժնետոմսերի այս թողարկումը գրանցվել է ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից:

Շահաբաժիններ

2021 թ. ապրիլի 30-ին բաժնետերերի ժողովում Բանկը հայտարարել է շահաբաժիններ սովորական բաժնետոմսերի գծով 2020 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար՝ ընդհանուր 2,500,000 հազ. դրամ արժեքով (մեկ բաժնետոմսի համար՝ 500 հազ. դրամ): Շահաբաժինները վճարվել են 2021 թվականին:

Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ

Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը հաշվարկվում է որպես մայր կազմակերպության բաժնետերերին վերագրելի տարեկան շահույթի և տարվա ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի միջին կշռված քանակի հարաբերություն:

2021 և 2020 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ խումբը չունի պայմանավորվածություններ, որոնք կարող են հանգեցնել սովորական բաժնետոմսերի հնարավոր նստացմանը:

	<u>2021թ.</u>	<u>2020թ.</u>
Մայր կազմակերպության բաժնետերերին վերագրելի տարեկան շահույթ	9,813,482	2,724,631
Սովորական բաժնետոմսերի միջին կշռված քանակ	5,333,333	5,000,000
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ, բազային և նստացված, մայր կազմակերպության բաժնետերերին վերագրելի, ՀՀ դրամ	<u>1,840.03</u>	<u>544.93</u>

(հազար ՀՀ դրամ)

23. Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ

«ԱԿԲԱ Բանկ» Բաց Բաժնետիրական Ընկերության կապիտալում աշխատակիցների բաժնեմասնակցության ծրագիր

2021թ. հունիսին «ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ-ն, «ԱԿԲԱ Բանկ» ԲԲԸ-ն և «ԱԳԲԱ Լիզինգ» վարկային կազմակերպություն ՓԲԸ-ն հայտարարեցին «ԱԿԲԱ Բանկ» Բաց Բաժնետիրական Ընկերության կապիտալում աշխատակիցների բաժնեմասնակցության ծրագրի մեկնարկի մասին (այսուհետ՝ Ծրագիր) որպես «ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ-ի, «ԱԿԲԱ Բանկ» ԲԲԸ-ի և «ԱԳԲԱ Լիզինգ» վարկային կազմակերպություն ՓԲԸ-ի առանցքային և հավատարիմ աշխատակիցների վարձատրման, պարգևատրման, առաջխաղացման, մարդկային ռեսուրսների կառավարման համակարգի բաղկացուցիչ մաս:

Ծրագրի շրջանակներում «ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ-ն «ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ-ի, «ԱԿԲԱ Բանկ» ԲԲԸ-ի և «ԱԳԲԱ Լիզինգ» վարկային կազմակերպություն ՓԲԸ-ի աշխատակիցներին կնվիրաբերի Բանկի 300,000 (երեք հարյուր հազար) սովորական բաժնետոմս՝ յուրաքանչյուրը 10,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

2021թ. հունիսին խմբի աշխատակիցներն ստացան Բանկի 145,980 սովորական բաժնետոմս «ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ-ից՝ տրամադրման ամսաթվի դրությամբ յուրաքանչյուրը 16,798.58 ՀՀ դրամ իրական արժեքով, անվճար և առանց որևէ պայմանի: Խմբի աշխատակիցներին տրամադրված բաժնետոմսերը՝ ընդամենը 2,452,257 ՀՀ դրամ իրական արժեքով, ձևանշվել են որպես անձնակազմի գծով ծախս 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում և որպես լրացուցիչ վճարված կապիտալ՝ Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվությունում:

Բանկը ներգրավել է անկախ խորհրդատուի բաժնետոմսերի իրական արժեքը գնահատելու համար: Բաժնետոմսերի գնահատման համար օգտագործվել է շահաբաժինների զեղչման մեթոդը, որ ներառում է.

- ▶ ֆինանսական մոդելի ընդհանուր ենթադրությունների ու կառուցվածքի որոշում,
- ▶ Բանկի և նրա դուստր ընկերությունների հաշվեկշռի կանխատեսում,
- ▶ Բանկի և նրա դուստր ընկերությունների ֆինանսական արդյունքների կանխատեսում,
- ▶ Շահաբաժինների կանխատեսում՝ հաշվի առնելով կապիտալի համարժեքության և իրացվելիության պահանջները,
- ▶ Ջեղչման դրույքի որոշում,
- ▶ Բանկի մնացորդային արժեքի որոշում,
- ▶ Ֆինանսական արդյունքների կանխատեսման մեջ չներառված ակտիվների և պարտավորությունների վերլուծություն,
- ▶ Բանկի կապիտալի 100%-ի հաշվարկ:

Ջեղչման դրույքը որոշվել է համանման բանկի բաժնային գործիքներից պահանջվող եկամտաբերության դրույքի հիման վրա:

24. Պայմանագրային և պայմանական պարտավորություններ

Գործարար միջավայր

Հայաստանի Հանրապետությունը շարունակում է տնտեսական բարեփոխումները և իրավական, հարկային ու օրենսդրական համակարգերի զարգացումը՝ շուկայական տնտեսության պահանջներին համապատասխան: Հայաստանի տնտեսության ապագա կայունությունը առավելապես կախված է այս բարեփոխումներից և զարգացումներից, ինչպես նաև կառավարության կողմից իրականացվող տնտեսական, ֆինանսական և դրամավարկային քաղաքականությունների արդյունավետությունից:

2021 թվականի ընթացքում Բանկն իր գործունեությունը ծավալել է 2020թ.-ի նշանակալի անկումից հետո սպասվածից ավելի արագ վերականգնվող տնտեսական ակտիվության և համախառն պահանջարկի միջավայրում: Չնայած տարվա ընթացքում ամբողջ աշխարհում COVID-19 համավարակի նոր ալիքների բռնկմանն ու արագ տարածմանը, պատվաստումների ակտիվ գործընթացի և տնտեսական խիստ սահմանափակումներից խուսափելու շնորհիվ համավարակի ազդեցությունը թե՛ համաաշխարհային, թե՛ ՀՀ տնտեսությանի վրա եղել է մեղմ: Արդյունքում, ՀՀ տնտեսական աճը 2021թ-ին կազմել է 5.7%՝ մեծապես պայմանավորված ծառայությունների ոլորտի աճով: 2021թ-ին միջազգային ապրանքահումքային շուկաներում և ՀՀ հիմնական գործընկեր երկրներում զգալիորեն ընդլայնվել է գնաձային միջավայրը, որն իր համարժեք ազդեցությունն է փոխանցել ՀՀ ապրանքային շուկայի գներին: Հաշվի առնելով ստեղծված իրավիճակը և առաջնորդվելով գնաձի կարգավորման ու գների կայունության նպատակի ապահովման սկզբունքով՝ 2021թ-ի ընթացքում ԿԲ-ն աստիճանաբար բարձրացրել է քաղաքականության տոկոսադրույքը՝ ընդհանուր 2.5 տոկոսային կետով՝ տարին ամփոփելով 7.75%-ով:

(հազար ՀՀ դրամ)

24. Պայմանագրային և պայմանական պարտավորություններ (շարունակություն)

Գործարար միջավայր (շարունակություն)

Արդյունքում, 12-ամսյա գնաճը 2021թ-ի ընթացքում աճել է՝ 2020թ-ի վերջի 3.7%-ից 2021թ-ի վերջին հասնելով 7.7%-ի:

Ղեկավարությունը գտնում է, որ ձեռնարկում է համապատասխան միջոցներ ներկայիս իրավիճակում խմբի գործունեության կայունությունը ապահովելու համար:

Իրավական միջավայր

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում խումբը հանդիսանում է դատական հայցերի և պահանջների առարկա: Ղեկավարության համոզմամբ նման հայցերի և պահանջների արդյունքում ծագող հնարավոր պարտավորությունները (առկայության դեպքում) էական բացասական ազդեցություն չեն ունենա խմբի ֆինանսական վիճակի կամ հետագա գործունեության արդյունքների վրա:

Հարկային միջավայր

ՀՀ հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է, և նրան բնորոշ են հաճախակի փոփոխությունները օրենսդրությունում, պաշտոնական հայտարարություններում և դատական որոշումներում, որոնք հաճախ ոչ հստակ և հակասական են և ենթակա տարընթերցումների տարբեր հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր, տուգանքներ և տոկոսային վճարներ: Հարկային օրենսդրությունը խախտելու դեպքում, լրացուցիչ հարկային պարտավորություններ, տույժեր և տուգանքներ չեն կարող կիրառվել հարկային մարմինների կողմից, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները ՀՀ-ում կարող են առաջացնել հարկային ռիսկեր, որոնք ավելի էական են, քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը գտնում է, որ պատշաճ կերպով է ձանաչել հարկային պարտավորությունները՝ հիմնված ՀՀ հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների՝ իր մեկնաբանությունների վրա: Սակայն համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբեր լինել, և ֆինանսական վիճակի վրա ազդեցությունը կարող է էական լինել, եթե տվյալ մարմինները կարողանան պարտադրել իրենց մեկնաբանությունները:

Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ

Ղեկտեմբերի 31-ի դրությամբ խմբի պայմանական և պայմանագրային պարտավորությունները ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	<u>2021թ.</u>	<u>2020թ.</u>
Վարկային բնույթի պարտավորություններ		
Վարկեր և Վարկային գծեր	13,916,868	11,303,550
Վարկային քարտեր	14,984,639	18,501,443
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	14,130,722	14,808,022
Պայմանագրային և պայմանական պարտավորություններ	43,032,229	44,613,015

(հազար ՀՀ դրամ)

24. Պայմանագրային և պայմանական պարտավորություններ (շարունակություն)

Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ (շարունակություն)

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

<i>Վարկերի, վարկային գծերի և վարկային քարտերի մասով ստանձնած պարտավորություններ</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Փուլ 2</i>	<i>Փուլ 3</i>	<i>Ընդամենը</i>
ԱՎԿ պահուստ 2021 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	389,008	2,590	5,061	396,659
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	67,060	-	-	67,060
Ժամկետի սպառում	(113,009)	(1,782)	(2,787)	(117,578)
Տեղափոխում Փուլ 1	465	(419)	(46)	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(273)	273	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(2,794)	(178)	2,972	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա	(391)	1,316	1,168	2,093
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(128,350)	(192)	60	(128,482)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(9,090)	(201)	(216)	(9,507)
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին	202,626	1,407	6,212	210,245

<i>Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Ընդամենը</i>
ԱՎԿ պահուստ 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	745	745
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	1,154	1,154
Մարված ակտիվներ	(728)	(728)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ին	1,171	1,171

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

<i>Վարկային գծերի և վարկային քարտերի մասով ստանձնած պարտավորություններ</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Փուլ 2</i>	<i>Փուլ 3</i>	<i>Ընդամենը</i>
ԱՎԿ պահուստ 2020 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	111,284	2,343	3,615	117,242
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	120,762	-	-	120,762
Ժամկետի սպառում	(35,695)	(1,068)	(2,681)	(39,444)
Տեղափոխում Փուլ 1	1,215	(1,215)	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(628)	628	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(1,330)	(33)	1,363	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա	(671)	1,757	1,921	3,007
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	175,824	26	692	176,542
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	18,247	152	151	18,550
2020 թ. դեկտեմբերի 31-ին	389,008	2,590	5,061	396,659

<i>Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Ընդամենը</i>
ԱՎԿ պահուստ 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	284	284
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	740	740
Մարված ակտիվներ	(279)	(279)
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին	745	745

(հազար ՀՀ դրամ)

25. Զուտ տոկոսային եկամուտ

Զուտ տոկոսային եկամուտը ներառում է.

	2021թ.	2020թ.
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		
Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	41,100,105	41,124,785
Հակադարձ հետզմման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	598,700	852,099
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	193,600	221,875
Այլ	86,340	574
	41,978,745	42,199,333
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		
Պարտքային գործիքներ	1,333,388	1,214,837
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	43,312,133	43,414,170
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	3,022,189	2,182,233
Այլ տոկոսային եկամուտ	476,102	493,763
Այլ տոկոսային եկամուտ	3,498,291	2,675,996
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	46,810,424	46,090,166
Տոկոսային ծախս		
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	13,253,527	12,076,212
Այլ փոխառություններ և ստորադաս վարկեր, բացառությամբ՝ վարձակալության գծով պարտավորությունների	7,340,858	7,432,396
Հետզմման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	261,868	7,045
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	182,818	247,275
Այլ	144,857	323,458
Տոկոսային ծախս՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	21,183,928	20,086,386
Վարձակալության գծով պարտավորություն	110,963	99,348
Տոկոսային ծախս	21,294,891	20,185,734
Զուտ տոկոսային եկամուտ	25,515,533	25,904,432

26. Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ

Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտը ներառում է հետևյալ հոդվածները.

	2021թ.	2020թ.
Պլաստիկ քարտերի սպասարկում	3,853,604	2,631,976
Դրամական փոխանցումներ	668,611	722,246
Բանկային հաշիվների սպասարկում	442,752	509,343
Երաշխիքների և ակրեդիտիվների թողարկում	436,782	388,446
Կանխիկացման ծառայություններ	262,213	194,490
Միջնորդավճարներ վարձակալված սարքավորումների մատակարարներից	228,322	303,463
Ապահովագրական գործակալության գծով ստացված միջնորդավճարներ	135,167	132,980
Այլ	267,108	33,350
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	6,294,559	4,916,294
Պլաստիկ քարտերի սպասարկում	2,319,495	1,637,775
Դրամական փոխանցումներ	64,341	65,868
Այլ	126,718	164,965
Միջնորդավճարների գծով ծախս	2,510,554	1,868,608
Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ	3,784,005	3,047,686

(հազար ՀՀ դրամ)

27. Զուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից

	<u>2021թ.</u>	<u>2020թ.</u>
Զուտ օգուտ արտարժույթի առք ու վաճառքից	2,918,840	2,147,112
Զուտ վնաս/օգուտ արտարժույթի վերագնահատումից	(866,891)	204,196
	<u>2,051,949</u>	<u>2,351,308</u>

28. Այլ եկամուտ

	<u>2021թ.</u>	<u>2020թ.</u>
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	2,139,674	1,434,887
Հողերի և շինությունների վերագնահատումից օգուտ	527,612	-
Այլ	356,773	134,572
Ընդամենը այլ եկամուտ	<u>3,024,059</u>	<u>1,569,459</u>

29. Այլ գործառնական ծախսեր

Այլ գործառնական ծախսերը ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	<u>2021թ.</u>	<u>2020թ.</u>
Երաշխիքային վճարներ ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին	448,438	471,998
Վարկերի հավաքագրման գծով ծախսեր	363,975	183,641
Շահութահարկից բացի այլ հարկեր	297,461	222,313
Վարկային քարտերի գծով ծախսեր	272,006	204,128
Ինկասացիայի գծով ծախսեր	173,831	160,708
Հիմնական միջոցների օտարումից վնաս	112,292	438,263
Վճարված տույժեր և տուգանքներ	27,163	21,941
Այլ ակտիվների օտարումից վնաս	-	15,267
Այլ	312,000	254,264
Այլ գործառնական ծախսեր	<u>2,007,166</u>	<u>1,972,523</u>

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը ճանաչել է 7,617 հազար դրամի չափով վարձավճարի գծով ծախս կարճաժամկետ վարձակալությունից և 28,442 հազար դրամի չափով՝ ցածր արժեք ունեցող ակտիվների վարձակալությունից (2020թ.՝ 8,910 հազար դրամի չափով վարձավճարի գծով ծախս կարճաժամկետ վարձակալությունից և 27,066 հազար դրամի չափով՝ ցածր արժեք ունեցող ակտիվների վարձակալությունից):

30. Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	<u>2021թ.</u>	<u>2020թ.</u>
Գովազդ և մարկետինգ	1,066,975	702,010
Նորոգում և տեխնիկական սպասարկում	678,365	785,847
Ծրագրային ապահովման սպասարկման ծախս	649,570	911,209
Կապ	360,979	318,442
Անվտանգություն	279,454	282,348
Կոմունալ ծառայություններ և գրասենյակային պարագաներ	193,069	183,152
Ապահովագրություն	151,969	134,706
Ներկայացուցչական ծախսեր	145,517	29,419
Գործառնական վարձակալության գծով ծախս	32,240	30,684
Այլ	408,705	88,942
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	<u>3,966,843</u>	<u>3,466,759</u>

(հազար ՀՀ դրամ)

31. Ռիսկերի կառավարում

Ներածություն

Ռիսկերը բնորոշ են Խմբի գործունեությանը և կառավարվում են մշտական հայտնաբերման, չափման և մոնիթորինգի գործընթացների միջոցով, որոնք ենթակա են ռիսկերի սահմանաչափերին և մշտական վերահսկողության: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը ունի որոշիչ նշանակություն Խմբի եկամտաբերության հաստատուն մակարդակի պահպանման հարցում, և Խմբի յուրաքանչյուր աշխատակից պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների շրջանակում ի հայտ եկող ռիսկերի համար: Հիմնական ռիսկերը, որոնց ենթակա է Խումբը, վարկային, իրացվելիության և շուկայական ռիսկերն են: Վերջինս իր հերթին բաժանվում է արտարժույթային և տոկոսադրույքի ռիսկերի: Խումբը ենթակա է նաև գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի կառավարման գործառույթը ծածկում է նաև այնպիսի բիզնես ռիսկեր, ինչպիսիք են շրջակա միջավայրում, տեխնոլոգիաներում և տնտեսության ճյուղերում փոփոխությունները՝ դրանց հետ առնչություն ունեցող տարբեր ստորաբաժանումների ներգրավման միջոցով:

Ռիսկերի կառավարման համակարգ

Ռիսկերի հայտնաբերման և վերահսկման հիմնական պատասխանատվությունը կրում է Բանկի խորհուրդը, սակայն առկա են առանձին անկախ մարմիններ, որոնք պատասխանատու են ռիսկերի կառավարման և մոնիթորինգի համար:

Բանկի խորհուրդը

Բանկի խորհուրդը պատասխանատու է ընդհանուր ռիսկերի կառավարման քաղաքականության, ռիսկերի կառավարման ռազմավարության և սկզբունքների հաստատման համար:

Գլխավոր գործադիր տնօրեն

Գլխավոր գործադիր տնօրենը պատասխանատու է Խմբում ռիսկերի գործընթացի կառավարման և վերահսկման համար:

Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողով

Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողովը ընդհանուր առումով պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ռազմավարության և դրա իրականացման սկզբունքների, շրջանակների, քաղաքականությունների և սահմանաչափերի մշակման համար: Այն պատասխանատու է ռիսկերի հիմնարար խնդիրների համար և կառավարում ու վերահսկում է ռիսկերի հետ կապված համապատասխան որոշումները:

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանում

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը պատասխանատու է բոլոր տեսակի ռիսկերի սահմանման, գնահատման, վերահսկողության և կառավարման համար: Անկախ վերահսկման գործընթաց ապահովելու համար, յուրաքանչյուր քայլից հետո ներկայացվում է հաշվետվություն:

Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման բաժին

Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման բաժինը պատասխանատու է Խմբի ակտիվների և պասիվների և ընդհանուր ֆինանսական կառուցվածքի կառավարման համար: Այն նաև պատասխանատու է Խմբի ֆինանսավորման և իրացվելիության ռիսկերի համար:

Ներքին աուդիտ

Խմբի կողմից իրականացվող ռիսկերի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում Ներքին աուդիտի ստորաբաժանման կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ Խմբի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտի ստորաբաժանումը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Ներքին Աուդիտի հանձնաժողովին:

(հազար ՀՀ դրամ)

31. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ներածություն (շարունակություն)

Ռիսկերի գնահատման և հաշվետվության համակարգեր

Տարբեր ռիսկերի վերլուծության և գնահատման ժամանակ խումբն ընդունում է անհատական մոտեցում կիրառելով վիճակագրական մոդելներ, զգայունության վերլուծություններ, ինչպես նաև վերլուծելով տարբեր ռիսկային ցուցանիշների դինամիկան և անհրաժեշտության դեպքում ձեռնարկելով համապատասխան միջոցներ: Մոդելները հետազայում փորձարկվում են վավերականության ստուգման նպատակով: Խումբը նաև կիրառում է վատագույն դեպքի սցենարներ, որոնք կառաջանան այն դեպքում, երբ ծայրահեղ դեպքերը, որոնք քիչ հավանական է, որ տեղի կունենան, փաստացի տեղի են ունենում:

Ռիսկերի դիտարկումը և վերահսկումը հիմնականում իրականացվում է Խմբի կողմից հաստատված սահմանաչափերի հիման վրա: Այս սահմանաչափերը արտացոլում են Խմբի գործարար ռազմավարությունը և շուկայական միջավայրը, ինչպես նաև այն ռիսկի մակարդակը, որը Խումբը պատրաստ է ընդունել՝ լրացուցիչ շեշտադրելով տնտեսության ընտրված ոլորտները: Բացի այդ, Խումբը դիտարկում և գնահատում է ընդհանուր ռիսկին ենթարկվելու առավելագույն մակարդակը բոլոր տեսակի ռիսկերի և գործունեությունների գծով:

Բոլոր բիզնես ուղղություններին վերաբերող վարկային ռիսկի մասին տեղեկատվությունը ուսումնասիրվում և մշակվում է ռիսկերը վերլուծելու, վերահսկելու և վաղ հայտնաբերելու համար: Այս տեղեկատվությունը ներկայացվում և բացատրվում է Գլխավոր գործադիր տնօրենին, Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողովին և բոլոր բիզնես ստորաբաժանումների ղեկավարներին: Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողովին ներկայացված հաշվետվությունը ներառում է ընդհանուր վարկային ռիսկին ենթարկվածության վերլուծություն, վարկերի համակենտրոնացման սահմանաչափերի դիտարկման արդյունքները, ճեղքվածքների (GAP) վերլուծություն, VaR գնահատում, իրացվելիության գործակիցներ և նպատակային ցուցանիշների վերլուծություն, սթրես թեստ վերլուծություն, ընդհանուր ռիսկի ախորժակի վերահսկում և ռիսկերի պրոֆիլի փոփոխությունները: Եռամսյակային կտրվածքով մանրամասն հաշվետվություն է ներկայացվում հաճախորդների, տնտեսության և բիզնես ուղղությունների ռիսկերի վերաբերյալ: Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողովը քննարկում է ռիսկերի հետ կապված էական խնդիրները և հաստատում քայլերը՝ ուղղված դրանց նվազեցմանը և կառավարմանը: Բանկի խորհուրդը եռամսյակը մեկ ստանում է ռիսկերի համապարփակ հաշվետվություն, ինչը ներառում է անհրաժեշտ ամբողջական տեղեկատվություն Խմբի ընդհանուր ռիսկերը գնահատելու և դրանց մասին եզրակացություն կազմելու համար:

Խմբի բոլոր մակարդակների համար հատուկ հարմարեցված ռիսկերի հաշվետվություններ են պատրաստվում և ներկայացվում, որպեսզի բոլոր բիզնես ստորաբաժանումները ապահովված լինեն լիարժեք, անհրաժեշտ և արդի տեղեկատվությամբ:

Ռիսկերի սահմանաչափերի խախտման դեպքում օրական ահազանգներ են ուղարկվում Խմբի համապատասխան ստորաբաժանումներին, ինչպես նաև Գլխավոր գործադիր տնօրենին, և քննարկվում ու կիրառվում են համապատասխան միջոցներ:

Ռիսկերի նվազեցում

Որպես ընդհանուր ռիսկերի կառավարման գործընթացի մաս, Խումբը կիրառում է ածանցյալ և այլ գործիքներ՝ կառավարելու համար տոկոսադրույքների և արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխություններից առաջացող ռիսկը, կապիտալի և վարկային ռիսկերը, ինչպես նաև կանխատեսվող գործարքներից առաջացող ռիսկերը:

Խումբը լայնորեն օգտագործում է գրավ՝ վարկային ռիսկը նվազեցնելու նպատակով:

Ռիսկերի գերկենտրոնացում

Ռիսկի համակենտրոնացումը ի հայտ է գալիս այն դեպքերում, երբ մի շարք գործընկերներ իրականացնում են համանման գործունեություն, կամ երբ գործունեությունը վարում են մեկ աշխարհագրական տարածաշրջանում, կամ երբ գտնվում են համանման տնտեսական գործոնների ազդեցության ներքո, որոնց հետևանքով իրենց պարտավորությունների կատարումը նմանապես է արձագանքում տնտեսական, քաղաքական և այլ պայմանների փոփոխությանը: Ռիսկի համակենտրոնացումները արտացոլում են Խմբի գործունեության արդյունքների համեմատական զգայունությունն այն պայմանների նկատմամբ, որոնք ազդում են որոշակի ոլորտի կամ աշխարհագրական տարածաշրջանի վրա:

Ռիսկի գերկենտրոնացումից խուսափելու նպատակով Խմբի քաղաքականությունը և ընթացակարգերը ներառում են յուրաքանչյուր սկզբունքներ, որոնք ուղղված են առավելագույն կերպով բազմազանեցված պորտֆել ապահովելուն: Իրականացվում է սահմանված համակենտրոնացման կառավարում:

(հազար ՀՀ դրամ)

31. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկն այն ռիսկն է, որի պատճառով Խուճբը կարող է կրել վնասներ՝ հաճախորդների կամ գործընկերների կողմից պարտավորությունների չկատարման դեպքում: Խուճբը իրականացնում է վարկային ռիսկի վերահսկում և կառավարում՝ սահմանելով ռիսկի այն սահմանաչափը, որը պատրաստ է ընդունել անհատական գործընկերների և աշխարհագրական ու տնտեսական համակենտրոնացումների համար, ինչպես նաև դիտարկելով զգայունությունը նման սահմանաչափերի նկատմամբ:

Խուճբը հաստատել է վարկային որակի ստուգման գործընթաց՝ ապահովելու գործընկերների վարկունակության հնարավոր փոփոխությունների վաղ բացահայտումը, ներառյալ գրավների պարբերաբար վերանայումը: Գործընկերների սահմանաչափերը հաստատված են վարկային ռիսկերի դասակարգման համակարգի միջոցով, որը յուրաքանչյուր գործընկերոջ համար սահմանում է ռիսկի վարկանիշ: Ռիսկերի վարկանիշները ենթակա են պարբերաբար վերանայման: Վարկերի որակի ստուգման գործընթացը ԽճԲ-ին թույլ է տալիս գնահատել հնարավոր վնասը այն ռիսկերի հետևանքով, որոնց նկատմամբ այն զգայուն է, և ձեռնարկել ուղղիչ գործողություններ:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներից ծագող վարկային ռիսկը ցանկացած պահի սահմանափակվում է ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված դրական իրական արժեքով:

Վարկային բնույթ ունեցող պարտավորությունների հետ կապված ռիսկեր

Խուճբը իր հաճախորդներին ընձեռում է երաշխիքների և ակրեդիտիվների ստացման հնարավորություն, որոնց գծով ԽճԲ-ի մոտ կարող է անհրաժեշտություն ծագել հաճախորդների անունից կատարելու վճարումներ: Հաճախորդները վճարումները կատարում են պայմանագրերում ամրագրված պայմանների համաձայն: Խուճբը կրում է ռիսկեր, որոնք համարժեք են վարկային ռիսկերին, և նվազեցվում են նույն ընթացակարգերի և ռիսկի վերահսկման քաղաքականության վարման շնորհիվ:

Ռիսկի առավելագույն չափը ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվության տարրերի վրա, ներառյալ ածանցյալ գործիքները, գտման և գրավի պայմանագրերի միջոցներով ռիսկը մեղմացնելու ազդեցությունից առաջ, ներկայացված է հաշվեկշռային արժեքով:

Իրական արժեքով ներկայացված ֆինանսական գործիքների դեպքում, հաշվեկշռային արժեքը արտահայտում է ընթացիկ վարկային ռիսկը, բայց ոչ ռիսկի առավելագույն չափը, որը կարող է առաջանալ արժեքի փոփոխությունից:

Ֆինանսական գործիքների յուրաքանչյուր մակարդակի վարկային ռիսկի առավելագույն չափի վերաբերյալ առավել մանրամասն տեղեկատվությունը ներկայացված է առանձին ծանոթագրություններում: Ապահովման միջոցների և ռիսկի նվազեցման այլ մեթոդների ազդեցությունը ներկայացված է Ծանոթագրություններ 11-ում և 12-ում:

Արժեզրկման գնահատում

Խուճբը ԱՎԿ-ն հաշվարկում է հավանականությամբ կշռված մի շարք սցենարներով՝ գնահատելու ակնկալվող դրամական միջոցների պակասորդները, զեղչված արդյունավետ տոկոսադրույքի մոտարկմամբ: Դրամական միջոցների պակասորդը կազմակերպությանը պայմանագրով վճարման ենթակա դրամական միջոցների հոսքերի և կազմակերպության ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի միջև տարբերությունն է: ԱՎԿ հաշվարկի մեխանիզմները ներկայացված են ստորև, և դրանց հիմնական տարրերը հետևյալն են՝

- PD *Ղեֆոլտի հավանականությունը* որոշակի ժամանակային հորիզոնի ընթացքում Ղեֆոլտի հավանական լինելու գնահատումն է: Ղեֆոլտը միայն կարող է տեղի ունենալ գնահատված ժամանակահատվածում որոշակի պահի, եթե գործիքը նախկինում չի ապաճանաչվել և դեռևս պորտֆելում է:
- EAD *Ղեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը* ապագա Ղեֆոլտի ամսաթվի դրությամբ գործիքի գնահատված արժեքն է՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո ակնկալվող փոփոխությունների ազդեցությունը, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսների վճարումները՝ պայմանագրով նախատեսված կամ այլ կերպ, բաց թողնված վճարումների վրա հաշվեգրված տոկոսները և այլն:
- LGD *Ղեֆոլտի դեպքում կորստի չափը* դրամական միջոցների կորստի գնահատումն է, որն առաջանում է, երբ որոշակի պահի տեղի է ունենում Ղեֆոլտ: Դա պայմանագրով սահմանված դրամական միջոցների հոսքերի և այն դրամական միջոցների հոսքերի տարբերությունն է, որոնք վարկատուն ակնկալում է ստանալ՝ ներառյալ գրավների իրացումից միջոցները: Այն սովորաբար արտահայտվում է որպես Ղեֆոլտի դեպքում գործիքի արժեքից (EAD) տոկոս:

(հազար ՀՀ դրամ)

31. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Վարկային ռիսկ (շարունակություն)

ԱՎԿ պահուստը հիմնվում է վարկային վնասների վրա, որոնք ակնկալվում է, որ կառաջանան ակտիվի կյանքի ընթացքում (ակտիվի կյանքի ընթացքում ակնկալվող վարկային վնաս կամ ԱՎԱՎԿ), եթե առկա չէ վարկային ռիսկի զգալի աճ սկզբնական ճանաչումից հետո, որի դեպքում պահուստը հիմնվում է 12 ամսվա ընթացքում ակնկալվող վարկային վնասի վրա (12ամԱՎԿ): 12ամԱՎԿ-ը ԱՎԱՎԿ-ի այն մասն է, որը ներկայացնում է ֆինանսական գործիքի գծով պարտավորությունների չկատարման դեպքերի արդյունք հանդիսացող ԱՎԿ-ները, որոնք հնարավոր են հաշվետու ամսվան հաջորդող 12 ամիսների ընթացքում: Ինչպես ԱՎԱՎԿ-ն, այնպես էլ 12ամԱՎԿ-ն հաշվարկվում են անհատական կամ խմբային հիմունքով՝ ելնելով ֆինանսական գործիքների համապատասխան պորտֆելի բնույթից:

Խումբը քաղաքականություն է սահմանել՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտին իրականացնել գնահատում՝ արդյոք ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկը զգալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից հետո, հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում դեֆոլտ տեղի ունենալու ռիսկի փոփոխությունը: Վերոնշյալ գործընթացի հիման վրա, Խումբը խմբավորում է իր վարկերը՝ ըստ փուլերի, ինչպես նկարագրված է ստորև.

- Փուլ 1: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Խումբը պահուստ է ճանաչում 12 ամսվա ԱՎԿ-ի հիման վրա: 1-ին փուլի վարկերը ընդգրկում են նաև գործիքներ, որոնց դեպքում վարկային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 2-րդ փուլից:
- Փուլ 2: Երբ գործիքի վարկային ռիսկը զգալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից հետո, Խումբը պահուստը ճանաչում է վարկի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող վարկային կորուստների (ԱՎԱՎԿ) համար: 2-րդ փուլի վարկերը ընդգրկում են նաև գործիքներ, որոնց դեպքում պարտքային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 3-րդ փուլից:
- Փուլ 3: Ակտիվը համարվում է արժեզրկված:
- POCI: Ձեռք բերված կամ ստեղծված՝ արժեզրկված (POCI) ակտիվները ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք արժեզրկված են սկզբնական ճանաչման ժամանակ: Տվյալ ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ հաշվառվում են իրական արժեքով, և տոկոսային եկամուտը հետագայում ճանաչվում է վարկային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսարդյույթի հիման վրա: ԱՎԿ-ն միայն ճանաչվում կամ ապաճանաչվում է այնքանով, որքանով որ հետագայում փոխվում է ակտիվի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող վարկային կորուստների գնահատականը:

Դեֆոլտի սահմանումը

Խումբը համարում է, որ ֆինանսական գործիքի գծով առկա է դեֆոլտ և, հետևաբար այն դասում է որպես Փուլ 3-ին պատկանող ֆինանսական գործիք (այսինքն՝ վարկային տեսանկյունից արժեզրկված) ԱՎԿ հաշվարկի նպատակով, բոլոր այն դեպքերում, երբ փոխառուն 91 օրով ուշացնում է պայմանագրային վճարումների կատարումը: Խումբը բանկերին տրված վարկերը համարում է դեֆոլտի ենթարկված և անմիջապես ձեռնարկում է քայլեր, եթե գործընկերը հաշվետու ամսաթվի վերջի դրությամբ չի վճարել հաշվեգրված տոկոսները (արժեկտրոնները) և/կամ հիմնական գումարը ավելի քան 15 աշխատանքային օր:

Ֆինանսական գործիքը նաև համարվում է արժեզրկված՝ հիմք ընդունելով սահմանված այլ քանակական և որակական գործոններ, ինչպիսիք են փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերի որակը, վերանայման կարգավիճակը, ինչպես նաև ֆինանսական մոնիտորինգի արդյունքները, որոնք հաստատվում են դեկավարության կողմից:

Հաճախորդի անվճարունակության որակական գնահատման շրջանակներում Խումբը նաև դիտարկում է տարատեսակ դեպքերը, որոնք կարող են վկայել վճարման անհավանականության մասին: Նման դեպքեր տեղի ունենալու պարագայում, Խումբը մանրամասն դիտարկում է, թե արդյոք տվյալ դեպքի արդյունքում հաճախորդը պետք է ճանաչվի անվճարունակ և դասակարգվի Փուլ 3-ում՝ ԱՎԿ հաշվարկման նպատակով, թե համապատասխանում է Փուլ 2-ի կիրառմանը:

Խմբի քաղաքականության համաձայն, ֆինանսական գործիքի կարգավիճակը համարվում է վերականգնված և հետևաբար այն վերադասակարգվում է Փուլ 3-ից այն դեպքում, երբ պարտավորության չկատարման չափանիշներից ոչ մեկը առկա չի եղել առնվազն վեց հաջորդական ամիսների ընթացքում: Ակտիվի վերականգնումից հետո այն որպես Փուլ 2 կամ Փուլ 1 դասակարգելու մասին որոշումը կախված է վարկառուի կողմից վարկի սպասարկումից և գնահատման պահին վարկային ռիսկի զգալի աճի այլ երկրորդային չափորոշիչների առկայությունից:

(հազար ՀՀ դրամ)

31. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Վարկային ռիսկ (շարունակություն)

Ղեֆոլտի հավանականության գնահատման գործընթացը

Գանձապետական և միջբանկային հարաբերություններ

Խմբի գանձապետական և միջբանկային հարաբերությունները և գործընկերները իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ծառայություններ մատուցող կազմակերպություններ, բանկեր, բրոքերներ-դիլերներ, արտարժույթի առքուվաճառք իրականացնող ընկերություններ և քլիրինգային ընկերություններ: Այս հարաբերությունների առումով Խմբի ֆինանսական ռիսկերի կառավարման բաժինը գնահատում է հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվությունը, մասնավորապես ֆինանսական տեղեկատվությունը և այլ արտաքին տվյալներ, օր՝ արտաքին վարկանիշները:

Հաճախորդներին տրված վարկեր

Խմբավորում

Հաճախորդներին տրված վարկերի, որոնք պատկանում են Փուլ 1-ին և Փուլ 2-ին, ինչպես նաև անհատապես ոչ էական Փուլ 3-ին պատկանող վարկերի համար, Խումբը հաշվարկում է ԱՎԿ պորտֆելի մակարդակով: Խումբն առանձնացնում է պորտֆելների հետևյալ տեսակները.

- ▶ կորպորատիվ վարկեր,
- ▶ սպառողական վարկեր,
- ▶ գյուղատնտեսական վարկեր,
- ▶ հիփոթեքային վարկեր,
- ▶ այլ (վարկային քարտեր և ոսկու գրավով ապահովված վարկեր):

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով ղեֆոլտի հավանականությունը հիմնվում է անցյալ ժամանակաշրջանների տեղեկությունների վրա և հաշվարկվում է հավանականության փոփոխության մատրիցաներով՝ հիմք ընդունելով վարկային պորտֆելների ժամկետայնության վերաբերյալ առկա տեղեկությունները: Հավանականությունները հաշվարկվում են որպես 12 ամիս ժամանակաշրջանի ընթացքում ղեֆոլտ կատեգորիաների միջև փոխանցվող վարկերի մասնաբաժինը ընդհանուր վարկերի նկատմամբ ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ: Ղեֆոլտի հավանականությունը հաշվարկելիս Խումբը դիտարկում է կանխատեսվող մակրոտնտեսական ցուցանիշները, որոնք ունեն էական ազդեցություն ղեֆոլտի հավանականության վրա՝ հաշվարկված ըստ ժամանակային շարքերի ռեգրեսիայի վերլուծության:

Հիմք ընդունելով մակրոտնտեսական պարամետրերի պատմական կանխատեսումների գնահատման շեղումները փաստացի միտումներից՝ մակրոտնտեսական զարգացման երեք սցենարները ուղղված են երեք ղեֆոլտի հավանականության PIT մատրիցների վերջնական արդյունքին, որոնք կշռված են 15%, 70% և 15% հավանականություններով՝ լավագույն, բազային և վատագույն սցենարներին համապատասխան:

Ղեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը

Ղեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը (EAD) իրենից ներկայացնում է արժեզրկման գնահատման ենթակա ֆինանսական գործիքների համախառն հաշվեկշռային արժեքը, որը հաշվի է առնում ինչպես հաճախորդի ունակությունը մեծացնելու իր վարկի գումարը ղեֆոլտին մոտենալու դեպքում, այնպես էլ հնարավոր վաղաժամկետ մարումները: Փուլ 1-ում գտնվող ակտիվների համար Խումբը գնահատում է 12 ամսվա ընթացքում հնարավոր ղեֆոլտի հավանականությունը 12ամսԱՎԿ հաշվարկելու նպատակով: Փուլ 2, Փուլ 3 դասերին պատկանող և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների համար ղեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը դիտարկվում է գործիքների ողջ կյանքի տևողության ընթացքում տեղի ունեցող դեպքերի համար:

(հազար ՀՀ դրամ)

31. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Վարկային ռիսկ (շարունակություն)

Ղեֆոլտի ժամանակ կորստի չափը

Խումբը ղեֆոլտի ժամանակ կորստի չափը հաշվարկելու նպատակով օգտագործում է ղեֆոլտի ամսաթվից հետո վերականգնումների վերաբերյալ պատմական տվյալները բոլոր ղեֆոլտի ենթարկված վարկերի կտրվածքով: Ղեֆոլտի ժամանակ կորստի չափը հաշվարկելու համար PD PIT-ի գնահատման համար օգտագործվող նախնական խմբավորումը հետագայում ենթարկվում է ենթախմբավորման՝ ըստ գրավի տեսակի: Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ ողջ տեղեկատվությունը հավաքագրվում է ղեֆոլտի ամսաթվից հետո՝ ըստ LGD խմբերի: Ժամանակային կտրվածքով վերջին ժամկետանց վարկերի համար հնարավոր վերադարձի հավանականությունը գնահատվում է նախկինում ժամկետանց վարկերի պոպուլյացիայի զարգացման գործակցով: Տվյալ շրջանակներում հաշվի են առնվում հավաքագրման քաղաքականության ցանկացած փոփոխություն: Հավաքագրվում է ղեֆոլտի ամսաթվից հետո դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ ողջ տեղեկատվությունը և զեղչվում ղեֆոլտի ամսաթվի դրությամբ՝ միջին արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի օգտագործմամբ, յուրաքանչյուր LGD խմբի գծով : Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներառում է բոլոր տեսակի դրամական ներհոսքերը ժամկետանց վարկերի գծով (վարկերի մարումից ստացված միջոցներ, երաշխավորից ստացված միջոցներ, գրավի առարկայի վաճառքից ստացված միջոցներ և այլն):

Վարկային ռիսկի զգալի աճ

Խումբը սահմանել է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկի զգալի աճի հայտանիշները՝ սկզբնական ճանաչման պահից ի վեր գնահատելու քաղաքականություն: Խումբը որպես հիմնական հայտանիշ է օգտագործում վարկերի ժամկետանց օրերի քանակի վերաբերյալ տեղեկատվությունը: Խումբը համարում է, որ վարկային ռիսկը զգալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչման պահից հետո, եթե պայմանագրային վճարումները ուշացվել են ավելի քան 30 օրով:

Վարկային ռիսկի աճը գնահատելիս Խմբի ղեկավարությունը նաև առաջնորդվում է հետևյալ գործոններով՝

- ▶ ՀՀ այլ ֆինանսական հաստատություններում տվյալ վարկառուի ժամկետանց օրերի քանակը,
- ▶ կանխորոշված փոխկապակցված կողմերի ժամկետանց օրերի քանակը,
- ▶ վարկառուի ֆինանսական պայմանների զգալի դժվարությունները,
- ▶ վարկառուի ֆինանսական պայմանների վատթարացման արդյունքում վարկի պայմանների վերանայումը,
- ▶ վարկառուի գործունեության ֆինանսական մոնիտորինգի արդյունքները:

Կանխատեսվող տեղեկատվություն և բազմակի տնտեսական սցենարներ

ԱՎԿ մոդելներում Խումբը հիմնվում է կանխատեսվող տեղեկատվության լայն շրջանակի վրա, մասնավորապես այնպիսի տնտեսական ելակետային տվյալների, ինչպիսիք են՝

- ▶ ՀՆԱ-ի տարեկան աճը,
- ▶ Արդյունաբերական արտադրության տարեկան աճ,
- ▶ Սպառողական գնաճ,
- ▶ Արտահանման ծավալներ,
- ▶ Ներմուծման ծավալներ,
- ▶ Ծառայությունների ոլորտի տարեկան աճ,
- ▶ ՀՆԱ-ում բանկի ընդհանուր վարկերի տեսակարար կշիռը,
- ▶ ԱՄՆ դոլարի/դրամի փոխարժեքը (ժամանակաշրջանի վերջում):

(հազար ՀՀ դրամ)

31. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Վարկային ռիսկ (շարունակություն)

Կանխատեսվող տեղեկատվությունը խումբը ստանում է արտաքին աղբյուրներից (Տնտեսական հետաքննությունների բաժնից, Համաշխարհային Բանկի տվյալների բազայից, ինչպես նաև ՀՀ կառավարության կանխատեսումներից): 15%, 70% և 15% հավանականությունները վերագրվում են համապատասխանաբար հետևյալ սցենարներից յուրաքանչյուրին. վավատեսական, բազիսային և վատատեսական սցենարներ: Ստորև ներկայացված աղյուսակում ցույց են տրված կանխատեսվող տնտեսական փոփոխականները/ ենթադրությունները, ըստ տարբեր տնտեսական սցենարների, որոնց հիման վրա հաշվարկվում ԱՎԿ-ն 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

Հիմնական գործոնները	ԱՎԿ սցենարը	Որոշված հավանականությունը, %	2022թ.	2023թ.	2024թ.
ՀՆԱ-ի տարեկան աճը, %	Լավատեսական	15%	9.20%	8.13%	8.70%
	Բազիսային	70%	5.30%	4.00%	4.40%
	Վատատեսական	15%	1.40%	-0.13%	0.10%
Արդյունաբերական արտադրության տարեկան աճ, %	Լավատեսական	15%	9.37%	7.50%	7.67%
	Բազիսային	70%	5.50%	3.40%	3.40%
	Վատատեսական	15%	1.63%	-0.70%	-0.87%
Սպառողական գնաճ, %	Լավատեսական	15%	2.89%	1.82%	0.90%
	Բազիսային	70%	5.50%	4.70%	4.00%
	Վատատեսական	15%	8.11%	7.58%	7.10%
Արտահանման ծավալներ, հազ. ԱՄՆ դոլար	Լավատեսական	15%	3,805,178	4,422,900	4,522,087
	Բազիսային	70%	3,548,750	3,846,845	3,648,115
	Վատատեսական	15%	3,292,322	3,310,965	2,894,623
Ներմուծման ծավալներ, հազ. ԱՄՆ դոլար	Լավատեսական	15%	6,496,801	7,630,110	8,253,480
	Բազիսային	70%	5,918,000	6,326,000	6,190,000
	Վատատեսական	15%	5,339,199	5,144,016	4,502,578
Ծառայությունների տարեկան աճ, %	Լավատեսական	15%	8.51%	10.57%	11.31%
	Բազիսային	70%	4.90%	5.20%	5.90%
	Վատատեսական	15%	1.29%	-0.17%	0.13%
ՀՆԱ-ում բանկի ընդհանուր վարկերի տեսակարար կշիռը, %	Լավատեսական	15%	61.59%	65.70%	71.76%
	Բազիսային	70%	60.05%	62.48%	64.55%
	Վատատեսական	15%	57.52%	56.50%	54.68%
ԱՄՆ դոլարի/դրամի փոխարժեք (ժամանակաշրջանի վերջում)	Լավատեսական	15%	457.72	441.20	424.26
	Բազիսային	70%	476.44	479.84	483.74
	Վատատեսական	15%	495.16	520.10	548.53

(հազար ՀՀ դրամ)

31. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Վարկային ռիսկ (շարունակություն)

Ստորև ներկայացված աղյուսակում ցույց են տրված կանխատեսվող տնտեսական փոփոխականները/ ենթադրությունները, ըստ տարբեր տնտեսական սցենարների, որոնց հիման վրա հաշվարկվել է ԱՎԿ-ն 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

Հիմնական գործոնները	ԱՎԿ սցենարը	Որոշված	2021 թ.	2022 թ.	2023 թ.
		հավանակա- նությունը, %			
ՀՆԱ-ի տարեկան աճը, %	Լավատեսական	15%	6.09%	8.51%	9.08%
	Բազիսային	70%	3.40%	4.70%	4.40%
	Վատատեսական	15%	0.71%	0.89%	-0.28%
Արդյունաբերական արտադրության տարեկան աճ, %	Լավատեսական	15%	5.93%	8.52%	8.33%
	Բազիսային	70%	2.80%	3.20%	3.40%
	Վատատեսական	15%	-3.13%	1.68%	2.51%
Ֆիսկալ/բյուջեի դեֆիցիտ, հազ. դրամ	Լավատեսական	15%	(162,402,853)	(37,878,094)	(60,035,085)
	Բազիսային	70%	(341,400,000)	(228,832,136)	(258,820,471)
	Վատատեսական	15%	(520,397,147)	(419,786,179)	(457,605,856)
Սպառողական գնաճ, %	Լավատեսական	15%	1.22%	1.10%	1.23%
	Բազիսային	70%	3.30%	3.70%	4.20%
	Վատատեսական	15%	5.38%	6.30%	7.17%
Արտահանման ծավալներ, հազ. դրամ	Լավատեսական	15%	1,475,644,347	1,706,701,048	1,958,721,508
	Բազիսային	70%	1,350,542,177	1,447,781,214	1,550,573,680
	Վատատեսական	15%	1,225,440,007	1,210,023,715	1,203,168,612
Ներմուծման ծավալներ, հազ. դրամ	Լավատեսական	15%	2,747,902,737	3,281,384,516	3,876,590,198
	Բազիսային	70%	2,444,087,071	2,622,505,427	2,800,835,796
	Վատատեսական	15%	2,140,271,404	2,037,235,668	1,944,768,432
Շինարարության տարեկան աճ, %	Լավատեսական	15%	8.70%	12.46%	13.96%
	Բազիսային	70%	1.70%	4.00%	4.50%
	Վատատեսական	15%	-5.30%	-4.46%	-4.96%
ՀՆԱ-ում բանկի ընդհանուր վարկերի տեսակարար կշիռը, %	Լավատեսական	15%	64.46%	66.86%	68.93%
	Բազիսային	70%	66.73%	70.57%	74.20%
	Վատատեսական	15%	69.24%	74.69%	80.08%
ԱՄՆ դոլարի/դրամի փոխարժեք (ժամանակաշրջանի վերջում)	Լավատեսական	15%	515.89	501.10	480.36
	Բազիսային	70%	533.00	538.50	539.50
	Վատատեսական	15%	550.11	577.24	603.26

(հազար ՀՀ դրամ)

31. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Վարկային ռիսկ (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվների դասերի վարկային որակական վերլուծություն

Ստորև աղյուսակում ներկայացված են 2021 և 2020թթ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի և ֆինանսական վարձակալությունների գծով ստացվելիք գումարների դեֆոլտի հավանականության միջին մեծությունները, ըստ դասերի՝

	Ծան.	Բարձր դաս	Ստանդարտ դաս	Ստանդարտից ցածր դաս	Արժեզրկված	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով	11					
- Կորպորատիվ վարկավորում	Փուլ 1	446,110	103,966,906	-	-	104,413,016
	Փուլ 2	-	-	9,427,578	-	9,427,578
	Փուլ 3	-	-	-	4,680,896	4,680,896
	POCI	-	-	-	101,096	101,096
- Գյուղատնտեսական վարկեր	Փուլ 1	1,166,512	99,438,028	-	-	100,604,540
	Փուլ 2	-	-	2,462,054	-	2,462,054
	Փուլ 3	-	-	-	2,777,936	2,777,936
- Սպառողական վարկեր	Փուլ 1	104,915	67,768,522	-	-	67,873,437
	Փուլ 2	-	-	2,683,211	-	2,683,211
	Փուլ 3	-	-	-	2,943,491	2,943,491
- Վարկային քարտեր	Փուլ 1	173,944	9,769,101	-	-	9,943,045
	Փուլ 2	-	-	356,165	-	356,165
	Փուլ 3	-	-	-	562,613	562,613
- Հիփոթեքային վարկեր	Փուլ 1	7,797,703	23,114,459	-	-	30,912,162
	Փուլ 2	-	-	1,011,131	-	1,011,131
	Փուլ 3	-	-	-	498,705	498,705
	POCI	-	-	-	33,143	33,143
- Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր	Փուլ 1	-	6,330	-	-	6,330
	Փուլ 2	-	-	771	-	771
	Փուլ 3	-	-	-	3,758	3,758
- Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	12					
	Փուլ 1	-	29,753,092	-	-	29,753,092
	Փուլ 2	-	-	1,100,284	-	1,100,284
	Փուլ 3	-	-	-	379,691	379,691
Ընդամենը		9,689,184	333,816,438	17,041,194	11,981,329	372,528,145

	Ծան.	Բարձր դաս	Ստանդարտ դաս	Ստանդարտից ցածր դաս	Արժեզրկված	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով	11					
- Կորպորատիվ վարկավորում	Փուլ 1	549,575	87,253,387	-	-	87,802,962
	Փուլ 2	-	-	13,829,254	-	13,829,254
	Փուլ 3	-	-	-	4,466,971	4,466,971
	POCI	-	-	-	212,777	212,777
- Գյուղատնտեսական վարկեր	Փուլ 1	451,186	85,825,885	-	-	86,277,071
	Փուլ 2	-	-	3,257,201	-	3,257,201
	Փուլ 3	-	-	-	2,762,075	2,762,075
- Սպառողական վարկեր	Փուլ 1	952,930	58,039,842	-	-	58,992,772
	Փուլ 2	-	-	4,622,137	-	4,622,137
	Փուլ 3	-	-	-	1,921,474	1,921,474
- Վարկային քարտեր	Փուլ 1	1,260,534	10,719,903	-	-	11,980,437
	Փուլ 2	-	-	148,209	-	148,209
	Փուլ 3	-	-	-	516,233	516,233
	POCI	-	-	-	608	608
- Հիփոթեքային վարկեր	Փուլ 1	5,033,842	18,134,172	-	-	23,168,014
	Փուլ 2	-	-	1,173,505	-	1,173,505
	Փուլ 3	-	-	-	384,834	384,834
	POCI	-	-	-	30,409	30,409
- Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր	Փուլ 1	-	1,401,774	-	-	1,401,774
	Փուլ 2	-	-	22,717	-	22,717
	Փուլ 3	-	-	-	47,123	47,123
- Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	12					
	Փուլ 1	-	22,322,854	-	-	22,322,854
	Փուլ 2	-	-	2,583,047	-	2,583,047
	Փուլ 3	-	-	-	111,493	111,493
Ընդամենը		8,248,067	283,697,817	25,636,070	10,453,997	328,035,951

(հազար ՀՀ դրամ)

31. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Վարկային ռիսկ (շարունակություն)

Ստորև աղյուսակում ներկայացված են 2021 և 2020թթ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի և ֆինանսական վարձակալությունների գծով ստացվելիք գումարների դեֆոլտի հավանականության միջին մեծությունները, ըստ դասերի՝

	<i>Դաս</i>	<i>Միջին PD</i>
- Կորպորատիվ վարկավորում	Ստանդարտ	0.96%
	Ստանդարտից ցածր	4.68%
	Արժեզրկված	100%
- Գյուղատնտեսական վարկեր	Ստանդարտ	1.89%
	Ստանդարտից ցածր	6.29%
	Արժեզրկված	100%
- Սպառողական վարկեր	Ստանդարտ	3.88%
	Ստանդարտից ցածր	16.77%
	Արժեզրկված	100%
- Վարկային քարտեր	Ստանդարտ	3.34%
	Ստանդարտից ցածր	10.52%
	Արժեզրկված	100%
- Հիփոթեքային վարկեր	Ստանդարտ	1.42%
	Ստանդարտից ցածր	13.36%
	Արժեզրկված	100%
- Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր	Ստանդարտ	0.64%
	Ստանդարտից ցածր	0.64%
	Արժեզրկված	100%
- Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	Ստանդարտ	0.76%
	Ստանդարտից ցածր	4.74%
	Արժեզրկված	100%
<hr/>		
	<i>Դաս</i>	<i>Միջին PD</i>
- Կորպորատիվ վարկավորում	Ստանդարտ	2.11%
	Ստանդարտից ցածր	14.54%
	Արժեզրկված	100%
- Գյուղատնտեսական վարկեր	Ստանդարտ	4.33%
	Ստանդարտից ցածր	31.63%
	Արժեզրկված	100%
- Սպառողական վարկեր	Ստանդարտ	6.16%
	Ստանդարտից ցածր	65.90%
	Արժեզրկված	100%
- Վարկային քարտեր	Ստանդարտ	6.33%
	Ստանդարտից ցածր	48.64%
	Արժեզրկված	100.00%
- Հիփոթեքային վարկեր	Ստանդարտ	1.21%
	Ստանդարտից ցածր	36.90%
	Արժեզրկված	100.00%
- Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր	Ստանդարտ	1.85%
	Ստանդարտից ցածր	18.91%
	Արժեզրկված	100.00%
- Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	Ստանդարտ	1.08%
	Ստանդարտից ցածր	7.47%
	Արժեզրկված	100.00%

Բարձր դասի գործիքները ներառում են դրամական միջոցներով ապահովված՝ հաճախորդներին տրամադրված վարկեր: Այս վարկերի գծով արժեզրկման պահուստ չի ձևավորվում՝ ելնելով գրավի բնույթից:

(հազար ՀՀ դրամ)

31. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Վարկային ռիսկ (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվների դասերի վարկային որակական վերլուծություն

Ստորև ներկայացված ֆինանսական ակտիվների որակական վերլուծություն կատարելիս խումբն առաջնորդվում է արտաքին վարկանիշերով: Չվարկանշված վարկերը դասակարգվում են ստանդարտ դասի, եթե դրանք արժեզրկված չեն:

31 դեկտեմբերի 2021թ.-ի դրությամբ

	<i>Ծան.</i>		<i>Բարձր դաս</i>	<i>Ստանդարտ դաս</i>	<i>Ընդամենը</i>
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (առանց կանխիկ միջոցների)	6	Փուլ 1	1,322,505	77,534,883	78,857,388
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	9	Փուլ 1	–	19,675,099	19,675,099
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող պարտքային արժեթղթեր	10	Փուլ 1	–	180,897	180,897
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չհավվող պարտքային արժեթղթեր	10	Փուլ 1	–	21,002,202	21,002,202
Ընդամենը			1,322,505	118,393,081	119,715,586

31 դեկտեմբերի 2020թ.-ի դրությամբ

	<i>Ծան.</i>		<i>Բարձր դաս</i>	<i>Ստանդարտ դաս</i>	<i>Ընդամենը</i>
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (առանց կանխիկ միջոցների)	6	Փուլ 1	5,989,212	44,970,930	50,960,142
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	9	Փուլ 1	–	57,243,494	57,243,494
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չհավվող պարտքային արժեթղթեր	10	Փուլ 1	–	14,277,282	14,277,282
Ընդամենը			5,989,212	116,491,706	122,480,918

Ստորև ներկայացված է խմբի դասակարգման համակարգի և գործընկերների արտաքին վարկանիշների համեմատությունը 2021 և 2020թթ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2021թ.

<i>Արտաքին միջազգային վարկանիշային գործակալության (Moody's) վարկանիշ</i>	<i>Ներքին վարկանիշ</i>	<i>Դեֆոլտի հավանականություն</i>
Aaa to A3	Բարձր դաս	0-0.05%
Baa1 to B3	Ստանդարտ դաս	0.02-3.2%
Caa1 to Ca	Ստանդարտից ցածր դաս	9.7%
C	Արժեզրկված	100%

2020թ.

<i>Արտաքին միջազգային վարկանիշային գործակալության (Moody's) վարկանիշ</i>	<i>Ներքին վարկանիշ</i>	<i>Դեֆոլտի հավանականություն</i>
Aaa to A3	Բարձր դաս	0-0.06%
Baa1 to B3	Ստանդարտ դաս	0.06-3.3%
Caa1 to Ca	Ստանդարտից ցածր դաս	9.7%
C	Արժեզրկված	100%

(հազար ՀՀ դրամ)

31. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Իրացվելիության ռիսկ և ֆինանսավորման կառավարում

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Խումբը սովորական կամ չկանխատեսված իրավիճակում չի կարողանա կատարել իր պարտավորությունները վերջիններիս մարման ժամանակ: Այդ ռիսկի զսպման նպատակով ղեկավարությունն ապահովել է ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրներ՝ ի լրումն արդեն իսկ գոյություն ունեցող բանկային ավանդների հիմնական բազայի, իրականացնում է ակտիվների կառավարում՝ հաշվի առնելով իրացվելիությունը, և ապագա դրամական հոսքերի և իրացվելիության օրական վերահսկողություն: Այդ գործընթացը ներառում է ակնկալվող դրամական միջոցների գնահատում և առաջնակարգ ապահովման միջոցի առկայություն, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորման ստացման համար:

Խումբը ունի բարձր իրացվելի և տարատեսակ ակտիվների պորտֆել, ինչը դրամական միջոցների հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում հեշտությամբ կիրացվի: Խումբը ունի նաև վարկային գծեր, ինչից այն կարող է օգտվել իրացվելիության կարիքների դեպքում: Բացի այդ, Խումբը ՀՀ ԿԲ-ում պահում է դրամային ավանդ (պարտադիր պահուստ), որի գումարը կախված է հաճախորդներից ներգրավված միջոցների ծավալից:

Խումբը գնահատում և կառավարում է իրացվելիությունը՝ հիմնվելով ԿԲ-ի կողմից սահմանած նորմատիվների վրա: Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ նորմատիվները կազմել են՝

	<i>Սահմանային արժեք</i>	<i>2021թ., %</i>	<i>2020թ., %</i>
Ն2.1-Ընդհանուր իրացվելիություն (բարձր իրացվելի ակտիվներ/ընդհանուր ակտիվներ)	Նվազագույնը 15%	24.57%	24.74%
Ն2.2-Ընթացիկ իրացվելիություն (բարձր իրացվելի ակտիվներ/ցպահանջ պարտավորություններ)	Նվազագույնը 60%	111.12%	125.48%

Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ մինչև մարումը մնացած ժամկետների

Ստորև ներկայացվում է դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ պայմանագրային չգեղչված պարտավորությունների հիման վրա: Պարտավորությունները, որոնք ենթակա են ցպահանջ մարման, դասակարգվում են այնպես, ինչպես եթե մարման պահանջը ներկայացված լիներ ամենավաղ հնարավոր ամսաթվով: Սակայն Խումբը գտնում է, որ շատ հաճախորդներ չեն պահանջի վճարումը այն ամենավաղ հնարավոր ամսաթվի դրությամբ, որով Խումբը պարտավորված կլինի կատարել վճարումը, և աղյուսակը չի արտացոլում ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ հաշվարկված Խմբի կողմից՝ անցյալ ժամանակաշրջաններում ավանդները պահանջելու պատմական վիճակագրության հիման վրա:

<i>2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ</i>	<i>Առևտրային ածանցյալ գործիքներ</i>	<i>Մինչև 3 ամիս</i>	<i>3-12 ամիս</i>	<i>1-5 տարի</i>	<i>Ավելի քան 5 տարի</i>	<i>Ընդամենը</i>
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	-	56,868	2,393	1,018,511	-	1,077,772
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-	169,674,194	117,612,301	56,267,637	9,368,764	352,922,896
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	-	161,462	5,149,874	-	5,311,336
Ստորադաս վարկեր	-	69,993	160,986	4,006,225	8,936,516	13,173,720
Այլ փոխառու միջոցներ, բացառությամբ վարձակալության պարտավորությունների	-	6,858,823	18,851,464	78,085,351	8,851,432	112,647,070
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	5,814,552	-	-	-	5,814,552
Ընդամենը չգեղչված ֆինանսական պարտավորություններ	-	182,474,430	136,788,606	144,527,598	27,156,712	490,947,346
Վարկային բնույթի պարտավորվածություններ	-	43,032,229	-	-	-	-

(հազար ՀՀ դրամ)

31. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Իրացվելիության ռիսկ և ֆինանսավորման կառավարում (շարունակություն)

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Առևտրային ածանցյալ գործիքներ	Մինչև 3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	79,893	-	-	-	-	79,893
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	-	45,717	-	-	-	45,717
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-	136,230,632	124,719,006	42,040,892	10,777,823	313,768,353
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	14,145,121	3,113,853	131,100	-	17,390,074
Ստորադաս վարկեր	-	215,779	490,064	2,825,307	11,941,269	15,472,419
Այլ փոխառություններ	-	14,936,834	12,341,880	77,763,727	11,565,611	116,608,052
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	4,636,321	-	-	-	4,636,321
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ	79,893	170,210,404	140,664,803	122,761,026	34,284,703	468,000,829
Վարկային բնույթի պարտավորվածություններ	-	44,613,015	-	-	-	-

Մարման ժամկետների վերլուծությունը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

	Ոչ ավել քան 1 տարի	1-ից 2 տարի	2-ից 3 տարի	3-ից 4 տարի	4-ից 5 տարի	5-ից ավել տարի	Ընդամենը
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	554,767	597,767	422,961	335,081	115,908	64,712	2,091,196

Մարման ժամկետների վերլուծությունը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

	Ոչ ավել քան 1 տարի	1-ից 2 տարի	2-ից 3 տարի	3-ից 4 տարի	4-ից 5 տարի	5-ից ավել տարի	Ընդամենը
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	392,504	338,668	290,547	151,415	103,551	89,119	1,365,804

Մարման ժամկետների վերլուծությունը չի արտացոլում այն ընթացիկ հաշիվների միջոցների պատմական կայունությունը, որոնց վերադարձը սովորաբար տեղի է ունենում ավելի երկար ժամանակահատվածի ընթացքում, քան ներկայացված է վերոնշյալ աղյուսակում: Այդ մնացորդները աղյուսակում ներառված են մինչև 3 ամիս մարման ժամկետ ունեցող գումարներում:

Պահանջները հաճախորդների նկատմամբ ներառում են ֆիզիկական անձանցից ներգրավված ժամկետային ավանդները: ՀՀ օրենսդրության համաձայն Բանկը պարտավոր է հետ վճարել նման ավանդները ավանդատուի առաջին իսկ պահանջով: Վերոնշյալ աղյուսակում այդ ավանդները դասակարգված են ըստ մարման ժամկետների:

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ դրանց իրական արժեքի փոփոխության ռիսկն է՝ շուկայական պայմանների, ներառյալ արտարժույթի փոխարժեքի, տոկոսադրույքների և բաժնային գործիքների գների փոփոխության արդյունքում:

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը Խմբի ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ դրանց իրական արժեքի հնարավոր փոփոխության ռիսկն է տոկոսադրույքների փոփոխման արդյունքում: Ստորև ներկայացված աղյուսակը ցույց է տալիս Խմբի ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվության զգալունությունը տոկոսադրույքի հնարավոր հավանական փոփոխությունների նկատմամբ, բոլոր այլ փոփոխական մեծությունները հաստատուն լինելու դեպքում:

(հազար ՀՀ դրամ)

31. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Շուկայական ռիսկ (շարունակություն)

Ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվության զգայունությունը իրենից ներկայացնում է տոկոսադրույքների ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունը մեկ տարվա զուտ տոկոսային եկամտի վրա, որը հաշվարկվել է դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա լողացող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների նկատմամբ: Կապիտալի զգայունությունը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսադրույքների թույլատրելի փոփոխությունների հանդեպ հաշվարկվում է՝ վերագնահատելով ֆիքսված տոկոսադրույքով իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները՝ հիմնվելով այն ենթադրության վրա, որ առկա են եկամտաբերության կորի զուգահեռ տեղաշարժեր:

<i>Արժույթ</i>	<i>Բազիսային կետերի ավելացում 2021թ.</i>	<i>Զուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն 2021թ.</i>	<i>Կապիտալի զգայունություն 2021թ.</i>
Հայկական դրամ	1.50%	(282,208)	(2,704)
ԱՄՆ Դոլար	1.25%	(217,467)	(5,617)

<i>Արժույթ</i>	<i>Բազիսային կետերի նվազում 2021թ.</i>	<i>Զուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն 2021թ.</i>	<i>Կապիտալի զգայունություն 2021թ.</i>
Հայկական դրամ	1.50%	282,208	2,704
ԱՄՆ Դոլար	0.25%	43,493	1,123

<i>Արժույթ</i>	<i>Բազիսային կետերի ավելացում 2020թ.</i>	<i>Զուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն 2020թ.</i>	<i>Կապիտալի զգայունություն 2020թ.</i>
Հայկական դրամ	1.10%	(360,794)	(3,339)
ԱՄՆ Դոլար	1.00%	(156,777)	(376,375)

<i>Արժույթ</i>	<i>Բազիսային կետերի նվազում 2020թ.</i>	<i>Զուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն 2020թ.</i>	<i>Կապիտալի զգայունություն 2020թ.</i>
Հայկական դրամ	1.10%	360,794	3,339
ԱՄՆ Դոլար	0.25%	39,194	94,094

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկը արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքով ֆինանսական գործիքների արժեքի տատանման ռիսկն է: Դեկավարությունը սահմանել է արտարժույթային դիրքերի սահմանաչափեր՝ հիմնվելով ԿԲ կողմից սահմանված նորմատիվների վրա: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

(հազար ՀՀ դրամ)

31. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Շուկայական ռիսկ (շարունակություն)

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են այն արժույթները, որոնցով դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ խումբն ունի էական արժույթային դիրքեր դրամական ակտիվների և պարտավորությունների գծով: Կատարված վերլուծությունը արտահայտում է դրամի նկատմամբ՝ արտարժույթի փոխարժեքի հնարավոր տատանումների ազդեցությունը ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվության վրա, երբ այլ փոփոխական արժեքները հաստատուն են (կախված արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության նկատմամբ ոչ առևտրային դրամական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի զգայունությունից): Կապիտալի վրա ազդեցությունը չի տարբերվում ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվության վրա ազդեցությունից: Բացասական գումարները արտացոլում են ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ զուտ նվազումը, դրական գումարները՝ պոտենցիալ զուտ աճը: Ղեկավարությունը սահմանել է արտարժույթի և տոկոսադրույքի ռիսկի թույլատրելի ռիսկի սահմանաչափ:

<i>Արժույթ</i>	<i>Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխություն % 2021թ.</i>	<i>Ազդեցություն մինչև հարկումը շահույթի վրա 2021թ.</i>	<i>Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխություն % 2020թ.</i>	<i>Ազդեցություն մինչև հարկումը շահույթի վրա 2020թ.</i>
ԱՄՆ դոլար	5.00%	310,892	5.00%	46,043
ԱՄՆ դոլար	(5.00%)	(310,892)	(5.00%)	(46,043)
Եվրո	8.50%	(139,456)	8.50%	(77,159)
Եվրո	(8.50%)	139,456	(8.50%)	77,159

Գլոբալ վերահսկող մարմինների կողմից IBOR-ը օգտագործումից հանելու և այն այլընտրանքային էտալոնային դրույքներով փոխարինելու որոշման խումբը մշակում է անցումային ծրագիր իր այն պայմանագրերի համար, որոնք ազդեցություն կկրեն դրույքի փոփոխությունից:

Նախքան LIBOR-ի գործածումից դուրս գալը խումբը պայմանագրերում փոփոխություններ կանի՝ LIBOR-ը փոխարինելով այլընտրանքային էտալոնային դրույքով, և դրա համապատասխան պայմանագրեր կստորագրի բոլոր վարկատուների հետ: Նույն դրույքը կկիրառվի նաև Բանկի կողմից հաճախորդներին տրամադրվող, լողացող տոկոսադրույքով ենթավարկերի համար:

IBOR բարեփոխումը ենթադրում է տարբեր ռիսկեր խմբի համար, որոնք կառավարվում և վերահսկվում են: Այդ ռիսկերը ներառում են, բայց չեն սահմանափակվում հետևյալով

- ▶ IBOR բարեփոխումն իրականացնելուն ուղղված առկա պայմանագրերում փոփոխություններ կատարելուց բխող վարքագծային ռիսկ հաճախորդների և գործընկերների գծով,
- ▶ IBOR բարեփոխման հետևանքով շուկաների անկայունության ֆինանսական ռիսկ, որին կարող են ենթարկվել խումբն ու իր հաճախորդների, և որը կբերի ֆինանսական կորուստներ
- ▶ Գնագոյացման ռիսկ՝ շուկայի վերաբերյալ տեղեկատվության հնարավոր բացակայության և IBOR իրացվելիության նվազման և էտալոնային դրույքների դիտարկելի չլինելու դեպքում,
- ▶ SS համակարգերում և ընթացակարգերում փոփոխություններ կատարելուց ծագող գործառնական ռիսկ, ինչպես նաև վճարումների խափանման ռիսկ՝ IBOR-ի օգտագործումից դուրս գալու հետևանքով:

Ստորև բերված աղյուսակում ցույց է տրվում IBOR-ի նախատեսվող նշանակալից բարեփոխումների ազդեցությունը խմբի գործիքների արժեքի վրա տարեվերջի դրությամբ: Այս ռիսկը առկա է լինելու մինչև IBOR-ի ապագայում օգտագործումից դուրս գալը և անցումը այլ դրույքի, օրինակ՝ աղյուսակում չի ներառվում այն ռիսկը, որ առկա է մինչև այլ դրույքի պարտադիր անցնելը:

<i>2021թ. դեկտեմբերի 31</i>	<i>Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ Հաշվեկշռային արժեք</i>	<i>Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ Հաշվեկշռային արժեք</i>	<i>Ածանցյալ գործիքներ Անվանական արժեք</i>
LIBOR USD (3 ամիս)	–	6,000,000	–
LIBOR USD (6 ամիս)	2,656,872	29,091,000	19,091,000
Այլ	6,344,927	–	–

(հազար ՀՀ դրամ)

31. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկը համակարգի խափանման, ներքին գործընթացների անհամապատասխանության կամ ծախսողման, աշխատակազմի կողմից թույլ տրված սխալների, խարդախությունների կամ արտաքին գործոնների հետևանքով հնարավոր կորուստի ռիսկն է: Երբ ներքին վերահսկողության համակարգը դադարում է գործել, գործառնական ռիսկերը կարող են վնաս հասցնել համբավին, ունենալ իրավական հետևանքներ կամ բերել ֆինանսական վնասներ: Խուճրը չի ենթադրում, որ բոլոր գործառնական ռիսկերը վերացված են, սակայն ներքին վերահսկողության համակարգի օգնությամբ և հնարավոր ռիսկերի որոշման և համապատասխան ռեակցիայի միջոցով Խուճրը կարող է կառավարել նման ռիսկերը: Խուճրը գործառնական ռիսկերի կառավարման շրջանակներում ընդունել է եռաշերտ պաշտպանության մեխանիզմ: Պաշտպանության առաջին գիծը ապահովում են առաջնագծի աշխատակազմը և գործառնական կառավարման խումբը, պաշտպանության երկրորդ գիծը ապահովվում է ռիսկերի կառավարման և համապատասխանության գործառնությունների կողմից, ներքին աուդիտի գործառնությամբ ապահովվում է պաշտպանության երրորդ գիծը:

Գործառնական ռիսկերի կառավարման համակարգը ներառում է հետևյալ հիմնական ասպեկտները՝ ռիսկի քարտեզագրում, միջադեպի վերլուծություն և մշտական վերահսկման գործառնություն: Ներքին վերահսկողության համակարգը ընդգրկում է պարտավորությունների արդյունավետ բաժանման, մուտքի թույլատվության, համադրման և հաստատման ընթացակարգեր, աշխատակազմի ուսուցում և գնահատում: Կառավարման խորհուրդը սահմանել է թույլատրելի ռիսկի սահմանաչափ գործառնական ռիսկի վրա:

32. Իրական արժեքի չափում

Իրական արժեքի չափման գործընթաց

Խմբի ղեկավարությունը սահմանում է ինչպես իրական արժեքի պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, օրինակ՝ չգնանշվող առևտրային, իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող արժեթղթերի, ածանցյալ ֆինանսական գործիքների, ներդրումային գույքի և շենքերի համար, այնպես էլ իրական արժեքի ոչ պարբերաբար չափման քաղաքականությունը, օրինակ՝ վաճառքի համար պահվող ակտիվների համար:

Արտաքին գնահատողները ներգրավվում են նշանակալի ակտիվների գնահատման համար, ինչպիսիք են գույքերը, առևտրային և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերը և ածանցյալ գործիքները: Արտաքին գնահատողների ներգրավումը որոշվում է ղեկավարության կողմից: Ընտրությունը կատարվում է՝ հիմնվելով այնպիսի չափանիշների վրա, ինչպիսիք են շուկայի մասին տեղեկացվածությունը, վարկանիշը, անկախությունը և մասնագիտական ստանդարտների պահպանումը:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին ղեկավարությունը վերլուծում է այն ակտիվների և պասիվների արժեքների փոփոխությունները, որոնք ենթակա են վերագնահատման Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն: Այս վերլուծությունների համար ճշտվում են հիմնական տվյալները, որոնք կիրառվել են նախորդ գնահատման ժամանակ՝ համադրելով գնահատման հաշվարկի տեղեկատվությունը պայմանագրերի և այլ համապատասխան փաստաթղթերի հետ: Բեկավարությունը Խմբի անկախ գնահատողների հետ միասին համեմատում է յուրաքանչյուր ակտիվի և պարտավորության իրական արժեքի փոփոխությունը յուրաքանչյուր համապատասխան արտաքին աղբյուրների հետ՝ որոշելու համար տվյալ փոփոխության հիմնավորված լինելը:

Իրական արժեքի հիերարխիա

Գնահատման մոդելների միջոցով ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքները որոշելու և բացահայտելու համար Խուճրը օգտագործում է հետևյալ հիերարխիան:

- ▶ 1-ին մակարդակ. համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների համար ակտիվ շուկայում գնանշված գներ (չճշգրտված),
- ▶ 2-րդ մակարդակ. գնահատման մոդելներ, որոնցում բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են շուկայական տվյալներից,
- ▶ 3-րդ մակարդակ. գնահատման մոդելներ, որտեղ իրական արժեքի չափման համար էական նշանակություն ունեցող ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալները շուկայում դիտարկելի չեն:

(հազար ՀՀ դրամ)

32. Իրական արժեքի չափում (շարունակություն)

Իրական արժեքի հիերարխիա (շարունակություն)

Իրական արժեքի վերաբերյալ տեղեկատվության բացահայտման նպատակով խումբը առանձնացրել է ակտիվների և պարտավորությունների դասեր՝ հիմնվելով ակտիվների և պարտավորությունների բնույթի, առանձնահատկությունների, ռիսկերի, ինչպես նաև իրական արժեքի հիերարխիայի վրա:

	<i>Իրական արժեքի չափումը՝ օգտագործելով</i>			<i>Ընդամենը</i>
	<i>Ակտիվ շուկայում գնանշվող գներ</i>	<i>Էական դիտարկելի ելակետային տվյալներ (1-ին մակարդակ)</i>	<i>Էական ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ (3-րդ մակարդակ)</i>	
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորություններ				
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ				
- Առևտրային արժեթղթեր	-	433,697	-	433,697
- Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	38,625	-	38,625
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
- Պարտքային գործիքներ	-	21,002,202	-	21,002,202
- Բաժնային գործիքներ	2,759,029	-	-	2,759,029
- Չգնանշված բաժնային արժեթղթեր-ընկերություններ ՀՀ-ում	-	-	115,381	115,381
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ				
- Գույք և սարքավորումներ – հողեր և շինություններ, ավտոմոբիլներ	-	-	9,680,900	9,680,900
Ակտիվներ, որոնց իրական արժեքը բացահայտվում է				
- Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	96,447,988	-	-	96,447,988
- Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	-	-	19,619,083	19,619,083
- Ամորտիզացված արժեքով պարտքային արժեթղթեր	-	-	118,217	118,217
- Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	-	-	31,213,390	31,213,390
- Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	1,331,573	1,331,573
- Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	341,107,411	341,107,411
Պարտավորություններ, որոնց իրական արժեքը բացահայտվում է				
- Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-	-	341,001,950	341,001,950
- Թողարկված պարտքային արժեթղթեր՝ ՀՀ-ում թողարկված պարտատոմսեր	-	3,494,385	-	3,494,385
- Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	-	-	1,070,890	1,070,890
- Ստորադաս վարկեր	-	-	9,794,000	9,794,000
- Այլ փոխառություններ	-	-	93,347,410	93,347,410
- Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	5,814,552	5,814,552

(հազար ՀՀ դրամ)

32. Իրական արժեքի չափում (շարունակություն)

Իրական արժեքի հիերարխիա (շարունակություն)

	<i>Իրական արժեքի չափումը՝ օգտագործելով</i>			<i>Ընդամենը</i>
	<i>Ակտիվ շուկայում գնանշվող գներ</i>	<i>Էական դիտարկելի ելակետային տվյալներ</i>	<i>Էական ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ</i>	
<i>2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ</i>	<i>(1-ին մակարդակ)</i>	<i>(2-րդ մակարդակ)</i>	<i>(3-րդ մակարդակ)</i>	
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորություններ				
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ				
- Առևտրային արժեթղթեր	-	319,353	-	319,353
- Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	250,207	-	250,207
- Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	(79,893)	-	(79,893)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
- Պարտքային գործիքներ	-	14,277,282	-	14,277,282
- Բաժնային գործիքներ	3,009,909	-	-	3,009,909
- Չգնանշված բաժնային արժեթղթեր-ընկերություններ ՀՀ-ում	-	-	117,876	117,876
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ				
- Գույք և սարքավորումներ – հողեր և շինություններ, ավտոմոբիլներ	-	-	8,717,676	8,717,676
Ակտիվներ, որոնց իրական արժեքը բացահայտվում է				
- Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	66,398,135	-	-	66,398,135
- Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	-	-	57,171,584	57,171,584
- Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	-	-	25,017,394	25,017,394
- Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	982,646	982,646
- Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	302,920,513	302,920,513
Պարտավորություններ, որոնց իրական արժեքը բացահայտվում է				
- Հաճախորդներին ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-	-	298,655,094	298,655,094
- Թողարկված պարտքային արժեթղթեր՝ ՀՀ-ում թողարկված պարտատոմսեր	-	2,822,713	-	2,822,713
- Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	-	-	45,717	45,717
- Ստորադաս վարկեր	-	-	11,130,839	11,130,839
- Այլ փոխառություններ	-	-	101,043,374	101,043,374
- Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	4,636,321	4,636,321

(հազար ՀՀ դրամ)

32. Իրական արժեքի չափում (շարունակություն)

Իրական արժեքով չարտացոլված ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը

Ստորև խմբի՝ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվության մեջ իրական արժեքով չարտացոլված ֆինանսական գործիքների յուրաքանչյուր դասի հաշվեկշռային և իրական արժեքների համեմատությունն է դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Աղյուսակը չի ներառում ոչ ֆինանսական ակտիվների և ոչ ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքը:

	Հաշվեկշռային արժեք 2021թ.	Իրական արժեք 2021թ.	Չճանաչված եկամուտ/ (ծախս) 2021թ.	Հաշվեկշռային արժեք 2020թ.	Իրական արժեք 2020թ.	Չճանաչված եկամուտ/ (ծախս) 2020թ.
Ֆինանսական ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	96,447,988	96,447,988	-	66,398,135	66,398,135	-
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	19,619,083	19,619,083	-	57,171,584	57,171,584	-
Ներդրումային արժեթղթեր – ամորտիզացված արժեթղթով պարտքային արժեթղթեր	118,217	118,217	-	-	-	-
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	31,233,067	31,213,390	(19,677)	25,017,394	25,017,394	-
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	1,331,573	1,331,573	-	982,646	982,646	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	341,295,078	341,107,411	(187,667)	303,018,557	302,920,513	(98,044)
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	337,492,635	341,001,950	(3,509,315)	296,944,080	298,655,094	(1,711,014)
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր – ՀՀ-ում թողարկված պարտատոմսեր	3,461,498	3,494,385	(32,887)	2,816,897	2,822,713	(5,816)
Ավանդներ և մնացորդներ բանկերից	1,070,890	1,070,890	-	45,717	45,717	-
Ստորադաս վարկեր	9,794,000	9,794,000	-	11,130,839	11,130,839	-
Այլ փոխառու միջոցներ	92,331,761	93,347,410	1,015,649	101,043,374	101,043,374	-
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	5,814,552	5,814,552	-	4,636,321	4,636,321	-
Ընդամենը չճանաչված իրական արժեքում փոփոխություններ			(2,733,897)			(1,814,874)

Գնահատման մեթոդներ և ենթադրություններ

Ստորև նկարագրված են այն մեթոդներն ու ենթադրությունները, որոնք օգտագործվում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում իրական արժեքով արտացոլված ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը որոշելու համար, ինչպես նաև իրական արժեքով չարտացոլված այն հողվածների իրական արժեքը որոշելու համար, որոնց իրական արժեքը բացահայտվում է:

Ակտիվներ, որոնց իրական արժեքը մոտ է հաշվեկշռային արժեքին

Ենթադրվում է, որ իրացվելի և մարման կարճ ժամկետ (մինչև երեք ամիս) ունեցող ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքը մոտավորապես համարժեք է իրենց հաշվեկշռային արժեքին: Սույն ենթադրությունը նաև կիրառվում է ցպահանջ ավանդների և անժամկետ խնայողական հաշիվների նկատմամբ:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները, որոնք գնահատվում են օգտագործելով շուկայական ելակետային տվյալներ, հիմնականում տոկոսային և արժույթային սվոպեր են և արտարժույթային ֆորվարդ պայմանագրեր: Ամենահաճախ կիրառվող գնահատման մեթոդները ներառում են ֆորվարդների գնորոշման և սվոպ մոդելների օգտագործելով ներկա արժեքի հաշվարկներ: Այս մոդելները հաշվի են առնում տարբեր ելակետային տվյալներ, ինչպիսիք են՝ գործընկերների վարկունակությունը, արտարժույթի սիոթ և ֆորվարդ դրույքները և տոկոսադրույքի կորը:

(հազար ՀՀ դրամ)

32. Իրական արժեքի չափում (շարունակություն)

Գնահատման մեթոդներ և ենթադրություններ (շարունակություն)

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

Գնահատման մեթոդների և գնորոշման մոդելների միջոցով գնահատված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերը հիմնականում բաղկացած են ՀՀ Կառավարության պարտատոմսերից: Այդ արժեթղթերը գնահատվում են եկամտաբերության կորի միջոցով, ինչը ընդգրկում է շուկայի կողմից դիտարկելի և ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակված տվյալներ:

Հիմնական միջոցներ՝ հող, շենքեր և փոխադրամիջոցներ

Հիմնական միջոցների իրական արժեքը որոշվում է շուկայական համեմատական մեթոդով: Այսինքն, գնահատողի կողմից իրականացված գնահատումը հիմնված է շուկայական գործարքների գների վրա՝ էականորեն ձգարտված գույքի բնույթի, գտնվելու վայրի և պայմանների տարբերություններն արտացոլելու համար: Հողի, շենքերի և փոխադրամիջոցների իրական արժեքները որոշվել են անկախ գնահատողի՝ «Ար Վի Էմ Քոնսալտ» ՍՊԸ-ի կողմից 2021 դեկտեմբերի 1-ին կատարած վերագնահատման հիման վրա:

33. Ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների վերլուծություն

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է ակտիվների և պարտավորությունների վերլուծությունը, ըստ սպասվելիք վերականգնման կամ մարման ժամկետների: Խմբի պայմանագրային չգեղջված պարտավորությունների մարման վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է Ծանոթագրություն 31-ում «Ռիսկերի կառավարում»:

	2021 թ.			2020 թ.		
	Ոչ ակտիվ քան 1 տարի	1 տարուց ավել	Ընդամենը	Ոչ ակտիվ քան 1 տարի	1 տարուց ավել	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	96,447,988	-	96,447,988	66,398,135	-	66,398,135
Առևտրային արժեթղթեր	433,697	-	433,697	-	319,353	319,353
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	2,404	36,221	38,625	250,207	-	250,207
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	4,941,291	14,677,792	19,619,083	43,424,475	13,747,109	57,171,584
Ներդրումային արժեթղթեր	3,936,354	20,058,475	23,994,829	3,824,061	13,581,006	17,405,067
Հաճախորդներին տրված վարկեր	38,421,717	302,873,361	341,295,078	45,423,135	257,595,422	303,018,557
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	13,587,107	17,645,960	31,233,067	9,366,831	15,650,563	25,017,394
Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում	-	1,218,677	1,218,677	-	984,442	984,442
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	21,856,866	21,856,866	-	20,144,910	20,144,910
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	-	91,722	91,722	-	167,436	167,436
Այլ ակտիվներ	8,927,813	1,773,090	10,700,903	3,218,124	1,536,482	4,754,606
Ընդամենը	166,698,371	380,232,164	546,930,535	171,904,968	323,726,723	495,631,691
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	-	79,893	-	79,893
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	199,906	870,984	1,070,890	45,717	-	45,717
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	279,073,568	58,419,067	337,492,635	253,327,757	43,616,323	296,944,080
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	5,068,908	5,068,908	8,500,960	-	8,500,960
Այլ փոխառություններ	17,834,751	74,497,010	92,331,761	21,420,925	79,622,449	101,043,374
Ստորադաս վարկեր	-	9,794,000	9,794,000	-	11,130,839	11,130,839
Շահութահարկի գծով ընթացիկ պարտավորություններ	1,187,740	-	1,187,740	126,703	-	126,703
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	1,296,678	1,296,678	-	680,497	680,497
Այլ պարտավորություններ	9,780,490	714,066	10,494,556	5,842,673	727,853	6,570,526
Ընդամենը	308,076,455	150,660,713	458,737,168	289,344,628	135,777,961	425,122,589
Զուտ	(141,378,084)	229,571,451	88,193,367	(117,439,660)	187,948,762	70,509,102

(հազար ՀՀ դրամ)

33. Ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների վերլուծություն (շարունակություն)

Ժամկետայնության վերլուծությունը չի արտացոլում հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ավանդների պատմական կայունությունը: Պատմականորեն դրանց մարումը տեղի է ունեցել ավելի երկար ժամանակահատվածում, քան ցույց է տրվում տվյալ աղյուսակում: Դրանց մնացորդները աղյուսակներում ընդգրկվում են մինչև մեկ տարի ժամանակահատվածի մնացորդներում:

ՀՀ օրենսդրության համաձայն Խումբը պարտավոր է վճարել ավանդատուին առաջին իսկ պահանջի դեպքում (տե՛ս Ծանոթագրություն 17):

34. Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

ՀՀՄՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտումներ» ստանդարտի համաձայն կողմերը համարվում են կապակցված, եթե կողմերից մեկը հնարավորություն ունի վերահսկել կամ նշանակալի ձևով ազդել մյուս կողմի գործառնական և ֆինանսական որոշումների վրա: Կողմերի կապակցված լինելը որոշելիս հաշվի է առնվում կողմերի փոխհարաբերությունների բովանդակությունը, այլ ոչ միայն դրանց իրավական ձևը:

Կապակցված կողմերը կարող են այնպիսի գործարքների մեջ մտնել, որոնք չէին իրականացվի ոչ կապակցված կողմերի միջև, և կապակցված կողմերի միջև իրականացվող գործարքների գներն ու պայմանները կարող են տարբերվել ոչ կապակցված կողմերի հետ գործարքների գներից և պայմաններից:

Կապակցված կողմերի հետ գործառնությունների գծով մնացորդները հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ներկայացված են ստորև.

	2021թ.		2020թ.	
	Մայր կազմակերպություն	Առանցքային ղեկավար անձնակազմ և նրանց ընտանիքի անդամներ	Մայր կազմակերպություն	Առանցքային ղեկավար անձնակազմ և նրանց ընտանիքի անդամներ
Համախառն չմարված վարկեր հունվարի 1-ի դրությամբ	821,629	400,678	-	406,218
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	-	231,933	784,886	322,421
Տարվա ընթացքում վարկերի մարումներ	(125,000)	(284,431)	-	(325,443)
Այլ շարժեր	72,171	(2,116)	36,743	(2,518)
Համախառն չմարված վարկեր դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	768,800	346,064	821,629	400,678
Հանած արժեզրկման գծով պահուստը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(2,087)	(2,205)	(5,304)	(5,968)
Զուտ չմարված վարկեր դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	766,713	343,859	816,325	394,710
Ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ հունվարի 1-ի դրությամբ	201,340	1,545,556	363,765	1,145,398
Տարվա ընթացքում ներգրավված ավանդներ և ընթացիկ հաշիվներ	6,157,688	1,351,459	2,227,485	2,743,951
Տարվա ընթացքում մարված ավանդներ և ընթացիկ հաշիվներ	(5,482,091)	(2,002,486)	(2,389,910)	(2,343,793)
Այլ շարժեր	60,729	-	-	-
Ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	937,666	894,529	201,340	1,545,556

(հազար ՀՀ դրամ)

34. Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ (շարունակություն)

2020 թվականի մայիսի 25-ին Բանկի Խորհուրդը որոշում է կայացրել հետաձգված վճարման պայմանով հող վաճառել «ԱԿԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ-ին. հողի հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 1,041,667 հազ. դրամ: Արդյունքում Բանկը հողի վաճառքից կորուստ է ձանաչել 438,263 հազ. դրամի չափով:

Ստորև ներկայացված է կապակցված կողմերի հետ գործառնություններից եկամուտներն ու ծախսերը.

	<i>Դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար</i>			
	<i>2021թ.</i>		<i>2020թ.</i>	
	<i>Մայր կազմակերպություն</i>	<i>Առանցքային ղեկավար անձնակազմ և նրանց ընտանիքի անդամներ</i>	<i>Մայր կազմակերպություն</i>	<i>Առանցքային ղեկավար անձնակազմ և նրանց ընտանիքի անդամներ</i>
Տոկոսային եկամուտներ վարկերի գծով	72,171	12,467	36,743	19,016
Տոկոսային ծախսեր ավանդների գծով	60,729	99,945	29,472	118,678

Առանցքային ղեկավար անձնակազմին փոխհատուցումները հետևյալն են.

	<i>2021թ.</i>	<i>2020թ.</i>
Աշխատավարձ և այլ կարճաժամկետ փոխհատուցումներ	1,591,285	1,263,401
Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ	1,377,456	-
Ընդամենը առանցքային ղեկավար անձնակազմին փոխհատուցումներ	2,968,741	1,263,401

35. Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում

Խումբն ունի բաժնեմաս «Ամունդի-Ակբա Ասեթ Մենեջմենթ» ՓԲԸ-ում, որտեղ Խմբին է պատկանում բաժնետոմսերի 49%-ը (2020թ. դեկտեմբերի 31-ին 49%): Ասոցիացված կազմակերպությունը հիմնադրվել է 2013թ.-ին և կարգավորվում է ՀՀ օրենսդրությամբ: Ասոցիացված կազմակերպության հիմնական գործունեությունը պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդերի կառավարումն է: Ասոցիացված կազմակերպության գործունեությունը վերահսկվում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներդրման հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 1,218,677 հազ. դրամ (2020թ. 984,442 հազ. դրամ):

Եական ասոցիացված կազմակերպության ամփոփ ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է ստորև.

	<i>2021թ.</i>	<i>2020թ.</i>
Ակտիվներ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	282,054	76,471
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	872,939	605,281
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումներ	1,430,007	1,387,790
Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	35,506	58,351
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	7,042	5,975
Այլ ակտիվներ	245,761	182,110
Ընդամենը ակտիվներ	2,873,309	2,315,978
Պարտավորություններ		
Ընթացիկ պարտավորություններ շահութահարկի գծով	221,910	118,001
Այլ պարտավորություններ	162,008	192,002
Ընդամենը պարտավորություններ	383,918	310,003
Ջուտ ակտիվներ	2,489,391	2,005,975
Խմբի բաժնեմասը զուտ ակտիվներում	1,218,677	984,442

(հազար ՀՀ դրամ)

35. Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում (շարունակություն)

	<u>2021թ.</u>	<u>2020թ.</u>
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	2,378,922	1,693,453
Տոկոսային և այլ եկամուտ	56,040	36,317
Ֆինանսական խորհրդատվության գծով եկամուտ	13,023	7,535
Այլ եկամուտ	1,515	3,254
Զուտ վնաս փոխարժեքային տարբերություններից	(800)	(13,975)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	(126,119)	(94,428)
Վարչական և այլ ծախսեր	(872,181)	(636,838)
Շահույթ մինչև շահութահարկ	1,450,400	995,318
Շահութահարկի գծով ծախս	(268,718)	(179,078)
Հաշվետու տարվա շահույթ	1,181,682	816,240
Այլ համապարփակ եկամուտ		
<i>Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս չվերադասակարգվող այլ համապարփակ եկամուտ`</i>		
Իրական արժեքով` այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումների գծով չիրացված օգուտ	42,216	131,331
Հաշվետու տարվա այլ համապարփակ եկամուտ հարկումից հետո	42,216	131,331
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ	1,223,898	947,571

Խմբի բաժնեմասը ասոցիացված կազմակերպության շահույթում կամ վնասում և այլ համապարփակ եկամտում հետևյալն է.

	<u>2021 թ.</u>	<u>2020 թ.</u>
Հաշվետու տարվա շահույթ	579,024	399,958
Այլ համապարփակ եկամուտ	20,686	64,352
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ	599,710	464,310

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չկար որևէ նշանակալի սահմանափակում ասոցիացված կազմակերպություններից Խմբին շահաբաժինների տեսքով միջոցներ փոխանցելու նկատմամբ: Խումբը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար ստացել է շահաբաժիններ 365,475 հազար ՀՀ դրամ (2020թ.՝ 229,310 հազար ՀՀ դրամ):

36. Ֆինանսավորման գործունեության արդյունքում առաջացող պարտավորությունների փոփոխություն

	<i>Ծան.</i>	<i>Թողարկված պարտքային արժեթղթեր</i>	<i>Այլ փոխառություններ</i>	<i>Ստորադաս վարկեր</i>	<i>Ֆինանսավորման գործունեությունից ընդամենը պարտավորություններ</i>
Հաշվեկշռային արժեք 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	18, 19, 20	12,796,122	85,203,800	4,854,305	102,854,227
Թողարկումից մուտքեր		-	47,077,963	7,098,874	54,176,837
Մարումներ		(3,631,337)	(33,580,438)	(950,933)	(38,162,708)
Արտարժույթային փոխարկումներ		2,000	20,946	2,600	25,546
Ոչ կանխիկ գործարքներ (ՖՀՄՍ 16)		-	172,968	-	172,968
Այլ		(665,825)	2,148,135	125,993	1,608,303
Հաշվեկշռային արժեք 2020 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	18, 19, 20	8,500,960	101,043,374	11,130,839	120,675,173
Թողարկումից մուտքեր		3,461,498	33,778,000	-	37,239,498
Մարումներ		(6,095,477)	(43,034,045)	-	(49,129,522)
Արտարժույթային փոխարկումներ		(780,329)	(2,095,668)	(1,227,040)	(4,103,037)
Ոչ կանխիկ գործարքներ(ՖՀՄՍ 16)		-	1,531,839	-	1,531,839
Այլ		(17,744)	1,108,261	(109,799)	980,718
Հաշվեկշռային արժեք 2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	18, 19, 20	5,068,908	92,331,761	9,794,000	107,194,669

“Այլ” տողում ներառված են թողարկված պարտքային արժեթղթերի, այլ փոխառությունների և ստորադաս վարկեր գծով հաշվեգրված, բայց դեռևս չվճարված տոկոսները: Խումբը դասակարգում է վճարված տոկոսները, որպես դրամական միջոցների հոսքեր` ստացված գործառնական գործունեությունից:

(հազար ՀՀ դրամ)

37. Կապիտալի համարժեքություն

Խմբի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են՝ համոզվել, որ Բանկի կապիտալը համապատասխանում է վերահսկողի կողմից սահմանված պահանջներին, և որ Խումբն ապահովում է ամուր վարկային վարկանիշ և ուժեղ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու նպատակով:

Խումբը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումներ՝ տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Խումբը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ՝ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

ՀՀ Կենտրոնական բանկը սահմանում և վերահսկում է Բանկի կապիտալի նկատմամբ պահանջներ:

Խումբը, որպես կապիտալ է ձանաչում այն հոդվածները, որոնք կարգավորման համաձայն սահմանվում են որպես կապիտալ բանկերի համար: ՀՀ ԿԲ-ի կապիտալի նկատմամբ պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի դրույթների վրա, Բանկի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցությունը (նորմատիվային կապիտալի գործակից) պետք է գերազանցի սահմանված նվազագույն մակարդակը: 2021 և 2020թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ նվազագույն մակարդակը կազմել է 12%: 2021 և 2020թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի ընդհանուր կապիտալի գործակիցը համապատասխանում է պարտադիր պահանջներին:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի կապիտալի համարժեքության նորմատիվը, որը հաշվարկվել է 1988թ. Բազելյան համաձայնագրի դրույթների համաձայն՝ հաշվի առնելով շուկայական ռիսկը ընդգրկելու գծով հետագա փոփոխությունները, կազմել է՝

	<u>2021թ.</u>	<u>2020թ.</u>
1-ին դասի կապիտալ	74,007,160	57,650,620
2-րդ դասի կապիտալ	15,934,557	17,409,390
Ընդհանուր կապիտալ	89,941,717	75,060,010
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվներ	507,923,050	459,110,363
Ընդամենը կապիտալ՝ արտահայտված որպես ռիսկով կշռված ակտիվներից տոկոս (ընդհանուր կապիտալի գործակից)	17.71%	16.35%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկերի կշռման գործակիցների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի ու պայմանագրային կողմի հետ կապված վարկային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականները՝ հաշվի առնելով ցանկացած գրավ կամ երաշխիք: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չձանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր վնասի՝ առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

38. Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած դեպքեր

Ուկրաինայում ընթացող պատերազմի արդյունքում շատ առաջատար երկրներ և տնտեսական միություններ հայտարարել են Ռուսաստանի՝ ներառյալ ռուսական բանկերի, այլ կազմակերպությունների և անհատների, դեմ տնտեսական խիստ պատժամիջոցների մասին: Պատերազմի սկզբից ի վեր տեղի է ունեցել արտարժույթի նկատմամբ ռուսական ռուբլու զգալի արժեզրկում, ինչպես նաև Ռուսաստանի արժեթղթերի շուկայի և այլ շուկաներում ցուցակված ռուսական ընկերությունների արժեքի զգալի անկում: Իրավիճակը դեռ զարգանում է, բայց արդեն իսկ հանգեցրել է հումանիտար ճգնաժամի և հսկայական տնտեսական կորուստների Ուկրաինայում, Ռուսաստանում և այլ երկրներում: Ուկրաինան և Ռուսաստանը Հայաստանի կարևոր առևտրային գործընկերներ են: Ակնկալվում է, որ պատերազմը բացասաբար կանդրադառնա Հայաստանի տնտեսության վրա: Քանի որ պատերազմը դեռևս շարունակվում է, անհնար է արժանահավատորեն գնահատել դրա ազդեցությունը Խմբի գործունեության վրա, քանզի ընդհանուր տնտեսության վրա դրա ազդեցության մեծության վերաբերյալ առկա է անորոշություն: Խմբի ղեկավարությունը մշտադիտարկում է տնտեսական իրավիճակը ներկա միջավայրում: Խումբը Ուկրաինայում ընթացող պատերազմը համարում է հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող չճշգրտող դեպք: